Közös Agrár Politika 2023-2027
Nemzeti Stratégiai Terv

CCI	2023HU06AFSP001
Cím angolul	CAP Strategic Plan Hungary, 2023-2027
Cím az ország nyelvén (nyelvein)	HU - Magyarország KAP stratégiai terve, 2023-2027
Verzió	1.0
Első év	2023
Utolsó év	2027
Elszámolhatóság kezdete	2021.01.01.
Elszámolhatóság vége	2030.12.31.
A bizottsági határozat száma	
A bizottsági határozat dátuma	
Érintett alap(ok)	EMGA, EMVA

A dokumentum kizárólag tájékoztatási célokat szolgál. Annak tartalma változhat az Európai Bizottság és az Agrárminisztérium között lefolytatandó kétoldalú tárgyalások alapján. A Stratégiai Terv végleges tartalmát az Európai Bizottság végrehajtási határozatának megjelenése után teszi közzé az Agrárminisztérium.

VITAANYAG

1 Tartalomjegyzék

1 Stratégiai nyilatkozat ... 8
1.1 A KAP Stratégiai Terv jövőképe és küldetése ... 8
1.2 Gazdasági fejlődést szolgáló szakpolitikai célok ... 8
1.3 Zöld jövőt szolgáló szakpolitikai célok ... 9
1.4 Megújuló vidéket szolgáló szakpolitikai célok ... 9
2.1 A KAP Stratégiai Terv pénzügyi kerete ... 10
3 Kiemelt úniós célok elérését szolgáló beavatkozások áttekintő ismertetése ... 10
3.1 Igazságosabb és hatékonyabb támogatás elosztást szolgáló beavatkozások ... 10
3.2 Kiemelt ágazati beavatkozások: zöldség és gyümölcs ágazat ... 12
3.3 Kiemelt ágazati beavatkozások: méhészeti ágazat ... 14
3.4 Kiemelt ágazati beavatkozások: borászat ... 16
3.5 Generációs megújulást szolgáló beavatkozások ... 18
3.6 Zöld átállást szolgáló beavatkozások ... 21
3.7 Mezőgazdasági kockázatkezelést szolgáló beavatkozások ... 28
3.8 Agrár Tudás és Innovációs Rendszert (AKIS) és digitalizációt szolgáló beavatkozások ... 31
4 Magyarország KAP Stratégiai Tervének I. pilléres közvetlen támogatás beavatkozásai ... 34
4.1 DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás ... 34
4.2 DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás ... 35
4.3 DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás ... 37
4.4 DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása ... 39
4.5 DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása ... 40
4.6 DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása ... 41
4.7 DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása ... 46
4.8 DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása ... 48
4.9 DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív) ... 50
4.10 DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív) ... 53
4.11 DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása ... 55
4.12 DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása ... 56
4.13 DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás ... 59
4.14 DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása ... 61
4.15 DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása ... 63
4.16 DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása ... 65
4.17 DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram ... 69
5 Magyarország KAP Stratégiai Tervének I. pilléres piaci támogatás beavatkozásai ... 85
5.1 SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing ... 85
5.2 SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás ... 86
5.3 SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése ... 89
5.4 SC04_E03_BEV_55 - Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása ... 91
5.5 SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása ... 92

VITAANYAG

5.6 SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban 94
5.7 SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban 95
5.8 SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása 96
5.9 SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promócoió 97
5.10 SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció... 98
5.11 SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs 99
5.12 SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs 103
5.13 SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs 107
5.14 SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs 110
5.15 SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs 113
5.16 SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása 116
5.17 SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs 119
5.18 SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs 123
5.19 SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs 126
5.20 SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs 128
5.21 SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs 131
5.22 SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs 133
5.23 SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs 136
5.24 SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs 138
5.25 SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs 143
5.26 SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs 147
5.27 SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs 149
5.28 SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása 152
6 Magyarország KAP Stratégiai Tervének II. pilléres beavatkozásai 159

A gazdasági fenntarthatóságot szolgáló II. pilléres intézkedések (Gazdasági fejlődés) 159
6.1 RD01_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése 160
6.2 RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása 163
6.3 RD03_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül 167
6.4 RD04_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül 170
6.5 RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával 173
6.6 RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával 175
6.7 RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés 177
6.8 RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával 180
6.9 RD09_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése 184
6.10 RD10_B06_DVO_73 - Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása 186
6.11 RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása 187

VITAANYAG

6.12 RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás ... 189
6.13 RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása ... 194
6.14 RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás ... 196
6.15 RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer ... 197
A környezeti fenntarthatóságot szolgáló II. pilléres intézkedések (Zöld jövő) ... 199
6.16 RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása ... 200
6.17 RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG) ... 201
6.18 RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása ... 243
6.19 RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások ... 248
6.20 RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés ... 253
6.21 RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések ... 258
6.22 RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése ... 262
6.23 RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése ... 264
6.24 RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése ... 267
6.25 RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése 269
6.26 RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése ... 271
6.27 RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban ... 273
6.28 RD30_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban ... 276
6.29 RD31_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a sertés ágazatban ... 280
6.30 RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban ... 283
6.31 RD33_G15_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban ... 286
6.32 RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések ... 288
A vidékfejlesztést szolgáló II. pilléres intézkedések (Megújuló vidék) ... 291
6.33 RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV) ... 291
6.34 RD36_F03_GEN_70 - Erdőgenetikai többéves kötelezettségvállalások ... 295
6.35 RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása ... 299
6.36 RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása ... 301
6.37 RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása ... 303
6.38 RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit) ... 306
6.39 RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit) ... 309
6.40 RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon ... 312
6.41 RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken ... 314
6.42 RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása ... 318
6.43 RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére ... 320
6.44 RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén ... 323
6.45 RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása ... 327
6.46 RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása ... 329

VITAANYAG

6.47 RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért 332
6.48 RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért 334
6.49 RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért ... 337
6.50 RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért 340
6.51 RD53_R13_GAC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén ... 343
6.52 RD54_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása ... 345
6.53 RD55_D02_RUF_77 – Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján 347
6.54 RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu) ... 350
6.55 RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása ... 353
6.56 RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok ... 357
6.57 RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások ... 361
6.58 RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások ... 365
6.59 RD61_A05_EIP_77 – Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés ... 369
I. Melléklet – Pénzügyi összesítő táblázat ... 374

1.1 Közvetlen Kifizetések Pénzügyi Táblázata ... 374
1.2 Szektorális Beavatkozások Pénzügyi Táblázata (2023-2027) ... 375
1.3 Vidékfejlesztési Beavatkozások Pénzügyi Táblázata (2023-2029) ... 375
II. Melléklet – Kimeneti indikátorokat összesítő táblázatok ... 380

2.1. Közvetlen Kifizetések Kimeneti Indikátorai ... 380
2.2 Szektorális Beavatkozások Kimeneti Indikátorai ... 381
2.3 Vidékfejlesztési Beavatkozások Kimeneti Indikátorai ... 382
III. Melléklet- Eredményindikátorokat összesítő célterv táblázat ... 386

IV. Melléklet - Igényfelmérés és beavatkozási stratégia ... 401

4.1. SO1: A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából ... 401
4.1.1. SO1 A GYELV-elemzés összefoglalása ... 401
4.1.2. SO1. Szükségletek ... 402
4.1.3. SO1. Beavatkozási logika ... 402
4.1.4. SO1. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 411
4.1.5. SO1. A forrás elosztás indoklása ... 414
4.2. SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció ... 414
4.2.1. SO2. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 414
4.2.2. SO2. Szükségletek ... 416
4.2.3. SO2. Beavatkozási logika ... 418
4.2.4. SO2. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 430
4.2.5. SO2. A forrás elosztás indoklása ... 431
4.3. SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban ... 432
4.3.1. SO3. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 432
4.3.2. SO3. Szükségletek ... 433

VITAANYAG

4.3.3. SO3. Beavatkozási logika ... 433
4.3.4. SO3. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 441
4.3.5. SO3. A forrás elosztás indoklása ... 442
4.4. SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása ... 443
4.4.1. SO4. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 443
4.4.2. SO4. Szükségletek ... 444
4.4.3. SO4. A KAP stratégiai terv rendelet XI. mellékletében hivatkozott jogi eszközökből fakadó nemzeti tervek vagy azok elemei, amelyeket figyelembe vettek a specifikus cél szükséglet elemzése során 446
4.4.4. SO4. Beavatkozási logika ... 450
4.4.5. SO4. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 460
4.4.6. SO4. A forrás elosztás indoklása ... 463
4.5. SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével ... 465
4.5.1. SO5. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 465
4.5.2. SO5. Szükségletek ... 468
4.5.3. SO5. A KAP stratégiai terv rendelet XI. mellékletében hivatkozott jogi eszközökből fakadó nemzeti tervek vagy azok elemei, amelyeket figyelembe vettek a specifikus cél szükséglet elemzése során 470
4.5.4. SO5. Beavatkozási logika ... 476
4.5.5. SO5. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 487
4.5.6. SO5. A forrás elosztás indoklása ... 491
4.6. SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése ... 493
4.6.1. SO6. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 493
4.6.2. SO6. Igényfelmérés ... 496
4.6.3. SO6. A KAP stratégiai terv rendelet XI. mellékletében hivatkozott jogi eszközökből fakadó nemzeti tervek vagy azok elemei, amelyeket figyelembe vettek a specifikus cél szükséglet elemzése során 498
4.6.4. SO6. Beavatkozási logika ... 503
4.6.5. SO6. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 513
4.6.6. SO6. A forrás elosztás indoklása ... 517
4.7. SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben ... 518
4.7.1. SO7. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 518
4.7.2. SO7. Szükségletek ... 520
4.7.3. SO7. Beavatkozási logika ... 521
4.7.4. SO7. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 528
4.7.5. SO7. A forrás elosztás indoklása ... 529
4.8. SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry ... 530
4.8.1. SO8. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 530
4.8.2. SO8. Igényfelmérés ... 531
4.8.3. SO8. Beavatkozási logika ... 533
4.8.4. SO8. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 543

VITAANYAG

4.8.5. SO8. A forrás elosztás indoklása ... 545
4.9. SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén ... 546
4.9.1. SO9. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 546
4.9.2. SO9. Szükségletek ... 547
4.9.3. SO9. Beavatkozási logika ... 549
4.9.4. SO9. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 557
4.9.5. SO9. A forrás elosztás indoklása ... 559
4.10. XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés ... 560
4.10.1. XCO. A GYELV-elemzés összefoglalása ... 560
4.10.2. XCO. Szükségletek ... 563
4.10.3. XCO. Beavatkozási logika ... 566
4.10.4. XCO. A választott eredménymutatók (indikátorok) ... 595
4.10.5. XCO. A forrás elosztás indoklása ... 597
V. Melléklet – A KAP Stratégiai Terv Zöld felépítményének részletes leírása ... 598

V. Melléklet: 5.1. A környezettel és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek való megfelelés, az azokat célzó különböző beavatkozások hozzájárulása ... 598
V Melléklet: 5.2. Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) környezet és klímavédelmi célokhoz történő hozzájárulása ... 614
5.2.1. Éghajlatváltozás enyhítése és alkalmazkodás ... 614
5.2.2. Vízvédelem ... 616
5.2.3. Talajok védelme és talajminőség ... 617
5.2.4. Biodiverzitás és tájak védelme, minősége ... 620
V. Melléklet: 5.3 Hozzájárulás az uniós Zöld Megállapodásának céljaihoz (Termőföldtől az asztalig és a Biodiverzitás stratégia) ... 626

VITAANYAG

1 Stratégiai nyilatkozat

1.1 A KAP Stratégiai Terv jövőképe és küldetése

Magyarország Kormánya szövetségese a vidéknek. Meggyőződésünk ugyanis, hogy Magyarország jövőbeni sikereinek egyik legfontosabb alapja, ha vidéki térségeink, városaink és falvaink is sikeresek az ott élő emberekkel együtt. A megújuló vidék, megújuló agrárium programunk a jövőjüket jelenti.

A magyar vidék jövőjének alakítása éppen ezért társadalmi, gazdasági és környezeti szempontból is alapvető fontosságú a magyar kormány számára. Célunk, hogy megújítsuk Magyarország vidéki területeinek gazdaságát és minél magasabb fokú fejlődési pályára állítsuk azt kihasználva a modern technológiák adta lehetőségeket; ott élő honfitársaink számára vonzó életkörülményeket és munkalehetőséget biztosítsunk; az európai és a magyar élelmiszerellátás biztonságát megteremtő mezőgazdasági termelést, a minőségi élelmiszerek előállítását jövedelmező és társadalmilag elismert tevékenységgé tegyük, mindezt pedig úgy, hogy közben hazánk környezeti állapotát, természeti erőforrásainak megújulását is jelentősen javítsuk. Ennél fogva a magyar Stratégiai Terv érdemben hozzájárul az Európai Zöld Megállapodás mezőgazdaságot érintő célkitűzéseinek megvalósulásához.

A vidéki Magyarország számára a mezőgazdaság, az erdőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és a kapcsolódó gazdasági ágazatok gazdaságilag és környezetileg fenntartható fejlődése olyan lehetőséget jelent, amelynek révén saját erőforrásaira építve képes értéket teremteni és megélhetést biztosítani. A magyar vidéki térségek jelentős része komparatív előnyökkel, felhalmozott tudással rendelkezik a mezőgazdasághoz kapcsoló gazdasági tevékenységek tekintetében, erre érdemes és kell építeni.

1.2 Gazdasági fejlődést szolgáló szakpolitikai célok

Az agrárgazdaság alakulásának világszintű és európai folyamatait elemezve Magyarország azt a döntést hozta, hogy a KAP vidékfejlesztési támogatásainak keretében a legfontosabb fejlesztési prioritás az élelmiszeripar lesz, a mezőgazdaságban pedig egyrészt az egy hektárra vetített hozzáadott érték emelését tűzzük ki célul, másrészt a termelés költséghatékonyságának növelését célzó beruházás-támogatási struktúrát tervezünk.

A magyar Stratégiai Terv végrehajtásának eredményeként nemzetközi mércével mérve is versenyképes, erőforrás-hatékony, magas hozzáadott értéket termelő és innovatív mezőgazdaságot és élelmiszeripart kívánunk létrehozni, amely az eddigieknél ellenállóbbá válik a külső gazdasági sokkhatásokkal és a termelést közvetlenül sújtó természeti tényezőkkel szemben.

Mindennek érdekében kiszámítható és hatékony eszközökkel kívánjuk segíteni a kis- és közepes agrárgazdaságok, valamint az élelmiszeripar tudás- és technológiaalapú versenyképességét. Értéknek tekintjük a kisgazdaságokat, akik számára támogatáspolitikai eszközeinkkel széleskörű lehetőséget kívánunk adni saját gazdaságuk erősítésére, a helyi értékesítésben való aktívabb részvételre vagy éppen a termelési értékláncokban történő részvétel feltételeinek megteremtésére. A kisebb gazdaságok helyzetének erősítése érdekében kiemelt figyelmet fordítunk a termelői együttműködések közös fejlesztéseinek, beruházásainak ösztönzésére, különös tekintettel az élelmiszer feldolgozásához kapcsolódó tevékenységek keretében, ezzel is hozzájárulva a termékpályán keletkező jövedelem igazságosabb eloszlásához.

A mezőgazdasági termelésintenzitás további növelése érdekében kiemelten kezelünk több termékpályát, így a főbb állati termékpályákat (baromfi, tej, sertés) és a kapcsolódó takarmány előállítást, az ipari zöldségtermesztést, a kertészeti kultúrákat, a vetőmagtermesztést és mindezek feldolgozását.

Az állattenyésztés esetében a termeléshez kötött támogatásokon és a beruházási támogatásokon túl az eddiginél jóval szélesebb körben kívánjuk az állatjóléti többletvállalásokhoz kapcsolódó támogatási formákat bevezetni.

VITAANYAG

Komplexebb beruházásokhoz kapcsolódó pályázatokhoz kapcsolódóan a Stratégiai Terv alapján megjelenő felhívások szempont rendszerében növeljük a beruházási projektek pénzügyi megalapozottságának fontosságát, a fenntarthatósági szempontokat.

1.3 Zöld jövőt szolgáló szakpolitikai célok

A Stratégiai Terv végrehajtásának eredménye¬ként azt várjuk, hogy javuljon a mezőgazdasági termelés erőforrás-hatékonysága, a gazdálkodók széles rétege használjon környezetkímélő termelési technológiát és eljárásokat, ennek következtében a mezőgaz¬daság fenntarthatóbb módon kezelje a természeti erőforrásokat, csökkenő mértékben járuljon hozzá a klímaváltozáshoz és növekedjen a biológiai sokféleség is. Olyan komplex megközelítést alkalmazunk a támogatási rendszerhez kapcsolódó, a környezeti állapot javítását és a természeti erőforrások fenntartható kezelését szolgáló előírásrendszerünkben, amelynek révén termelőinket ésszerűen ösztönözzük gazdálkodási gyakorlataik megújítására. Beavatkozásaink révén minden korábbinál erősebb védelmet kap a talaj és annak szervesanyag tartalma, minden korábbinál erősebben ösztönözzük a vízvisszatartást talajban, tájban egyaránt és vizeink védelmét.

A magyar KAP Stratégiai Tervnek a helyzetfeltárások és szükségletelemzések alapján tervezett zöld felépítménye az alábbiak szerint vázolható:

1. szint: Támogatható terület fogalmának bővítése (AÖT) (I-II. pillér)
2. szint: Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) (I-II. pillér)
3. szint: Önkéntes agro-ökológiai alapprogram (AÖP, eco-scheme): (I. pillér)
4. szint: Önkéntes emeltszintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások (II. pillér)
5. szint: Egyéb beavatkozások környezet-, klímavédelmi és adaptációs hatással (II. pillér)

A zöld felépítményben természetesen megtalálhatók az ágazati támogatások egyes zöld elemei, illetve egyes, főleg az energia- és erőforrás-hatékonyságot, valamint a megújuló energia használatát célzó beruházások, az erdészeti intézkedések az erdőtelepítéstől kezdve az erdészeti környezetvédelmi programig, valamint a genetikai erőforrások megőrzését és az állatjólétet célzó támogatások is. Továbbá kiemelt szerepet szánunk a horizontális, minden szintet támogató AKIS beavatkozásoknak, valamint a KAP Hálózat zöld támogató egységének.

1.4 Megújuló vidéket szolgáló szakpolitikai célok

A Stratégiai Tervben nagy súlyt helyezünk a generációváltás ösztönzésére, támogatást nyújtunk ahhoz, hogy az idősebb, az önálló gazdaságot már tovább vinni nem óhajtó gazdálkodók megnyugtatóan tudják rendezni a gazdaságuk sorsát azzal, hogy egyben átadják azt a fiatalabb generáció egy tagjának. E cél érdekében támogatjuk a fiatal (40 év alatti) generációt, valamint az ennél idősebbeket is, amennyiben a teljes gazdaságot átveszik, egy ötéves üzleti terv végrehajtásában. Külön támogatjuk az átadó és az átvevő gazda együttműködését, amelynek keretében az átadó, a nyugdíjkorhatárt elért gazda támogatást kap az átadás lebonyolításához.

A KAP Stratégiai Terv a vidéki településeken megvalósítható, számos lehetséges fejlesztési cél közül azokra fókuszál, amelyek kötődnek a mezőgazdasághoz, élelmiszeriparhoz, környezetvédelemhez, tájfenntartáshoz. Így támogatjuk többek közt a gazdálkodói tevékenységek mezőgazdaságon kívüli irányba történő diverzifikációját (pl. turisztikai szolgáltatás), a helyi termelők áruinak értékesítésére szolgáló piacok létesítését, a helyi termékek hasznosítását elősegítő közkonyhák kialakítását, a mezőőri szolgálat fejlesztését, vagy a helyi termelők és a fogyasztók értékesítési közösségeinek létrehozását stb. Ezek a tevékenységek fejlesztik az életszínvonalat meghatározó alapszolgáltatásokat a vidéki térségekben és javítják a helyi foglalkoztatást.

A programidőszakban kiemelt cél a gazdatársadalom alkalmazkodóképességének növelése, melynek egyik pillérét az információkat hatékonyan közvetítő tudáshálózat megteremtése képezi. Ezt segíti elő a

VITAANYAG

falugazdász hálózat, valamint az ágazati szakmai szervezetek szakértői bázisának megerősítése, az agrár közép- és felsőfokú oktatási intézmények tangazdaságainak modern bemutatóüzemmé fejlesztése, a gazdák felnőtt képzési programokba történő bevonása. Az innováció növelésére szakmailag erősebb támogatást nyújtunk a megalakuló innovációs csoportoknak, akik újabb termelőket mozgósítanak.

Támogatjuk, hogy az együttműködő települések önálló helyi stratégiát alkossanak a Stratégiai Terv öt évére vonatkozóan (LEADER program). Emellett támogatjuk az ún. okos falu stratégiák megalkotását, ahol egyetlen település tudja majd meghatározni – előtérbe helyezve a digitális megoldásokat – a saját fejlesztési stratégiáját az elérni kívánt célokkal és az azokhoz szükséges források megjelölésével. A helyi stratégiákkal szemben fontos követelmény, hogy ne csak az infrastruktúra fejlesztésére koncentráljanak, hanem öleljenek fel gazdaságfejlesztési és környezeti célokat is.

2.1 A KAP Stratégiai Terv pénzügyi kerete

Az új többéves pénzügyi keretről (MFF) született megállapodás értelmében a **Magyarországra jutó európai uniós források csökkennek**. A Magyarország számára allokált uniós agrárforrások összege 2021-2027 között folyó áron 12 241 millió euró, így a csökkenés mértéke a Next Generation EU vidékfejlesztési többletforrás figyelembe vételével 2,7%, nélküle pedig 5,1%. Ezért volt történelmi jelentőségű Magyarország Kormányának döntése a nemzeti társfinanszírozás maximális 80% mértékre történő emeléséről, ezzel lehetővé téve, hogy 2021 és 2027 közötti időszakban ne forráscsökkenéssel, hanem **háromszoros forrással** tervezhessünk a **II. pillér** és a jelenlegi időszakhoz **hasonló forráskerettel az I. pillér esetében**.

Magyarország KAP forrásallokációja az átmeneti (2021-2022) és az új (2023-2027) időszakban

365 forint/euró	Uniós és hazai 2021-2022 (millió euró)	Uniós és hazai 2021-2022 (milliárd forint)	Uniós és hazai 2023-2027 (millió euró)	Uniós és hazai 2023-2027 (milliárd forint)	Összesen 2021-2027 (milliárd forint)
KAP összesen	6 997,00	2 553,91	14 743,00	5 381,20	7 935,10
I. Pillér összesen*:	2 627,00	958,86	6 923,00	2 526,90	3 485,75
Közvetlen támogatások	2 551,00	931,12	6 737,00	2 459,01	3 390,12
Piaci intézkedések	76,00	27,74	186,00	67,89	95,63
II. Pillér forrása*:	4 370,00	1 595,05	7 820,00	2 854,30	4 449,35
Vidékfejlesztés	4 067,00	1 484,46	7 820,00	2 854,30	4 338,76
NGEU	303,00	110,60	0,00	0,00	110,60

*Pillérek közötti átcsoportosítás után

3 Kiemelt úniós célok elérését szolgáló beavatkozások áttekintő ismertetése

3.1 Igazságosabb és hatékonyabb támogatás elosztást szolgáló beavatkozások

Meggyőződésünk, hogy a magyar és az európai kultúra alapvető eleme a sokszínűség, nem csak a biológiai alapok, hanem az élelmiszerrendszerek esetében is. Az élelmiszerrendszerek sokszínűségének fenntartásának érdekében a lehető legtöbb eszközzel szükséges támogatnunk a kistermelői és élelmiszer-előállítói réteget, amely ennek a sokszínűségnek a legfőbb letéteményese. A szükségletek felmérése és a szakmai és társadalmi konzultációk tapasztalatai alapján megállapítható, hogy a 2015–2022-ben alkalmazott támogatási rendszert tovább kell fejleszteni, amelyhez a KAP Stratégia Terv beavatkozásai jó lehetőséget biztosítanak.

A magyar szakpolitikai döntések célzottabb közvetlen támogatási rendszert eredményeznek. Így a 2015–2022-es időszakhoz képest **sokkal erőteljesebb jövedelem átcsoportosítás** irányul majd a kis- és közepes méretű gazdaságok felé (10%, szemben a 2020-as 3%-nál alacsonyabb értékkel). Fent kívánjuk továbbá tartani az érzékeny ágazatok **termeléstől függő támogatását** is, mivel ez a SWOT-elemzések

VITAANYAG

megállapításai, a partnerekkel folytatott konzultációk, valamint a felmerülő szükségletek és tapasztalatok alapján kulcsfontosságú:

1. A vidéki lakosság munkahelyteremtés révén történő megőrzéséhez (8.1.2. alszükséglet: Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése; 8.1.3: A vidéki népességfogyás mérséklése).
2. A jövedelembiztonsághoz (SO1 1.1.1. alszükséglet: Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak).
3. A diverzifikált mezőgazdasági termelési struktúra és az exportpotenciál fenntartásához, valamint a környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzések eléréséhez, a megerősített kondicionalitás, az agroökológiai alapprogram és a víz-keretirányelvvel való összhang révén (SO5 – 2. Fő szükséglet: A felszíni és a sekély felszín alatti vizek ökológiai és kémiai állapotának javítása).

Az (EU) 2021/2115 rendelet 147. cikkében biztosított lehetőséggel élve az érzékeny ágazatok támogatása érdekében továbbra is fenntartjuk az átmeneti nemzeti támogatást, azok fokozatos kivezetése mellett. A célzottság javítása érdekében élünk a referencia-időszak 2018-ra történő módosításának lehetőségével. Annak biztosítása érdekében, hogy a közvetlen kifizetések formájában megvalósuló beavatkozások hatékonyan elősegítsék az azonosított szükségletek kielégítését, a pillérek közötti rugalmasság révén **alapvető fontosságú a közvetlen kifizetésekre rendelkezésre álló pénzügyi források növelése**. Ez nem veszélyezteti a vidékfejlesztési beavatkozások finanszírozását, mivel a II. pillérben a maximális 80%-os nemzeti társfinanszírozás áll majd rendelkezésre.

Ennek fényében 2023-tól kezdődően az **I. pilléres közvetlen kifizetések rendszerét a következő alapvető elemek mentén tervezzük végrehajtani**:

1. A pillérek közötti átcsoportosítás révén az EMVA-források 25%-át csoportosítjuk a közvetlen kifizetésekre;
2. A fenntarthatóságot elősegítő alap jövedelemtámogatást (BISS) területi megkülönböztetés nélkül, de a támogatható hektár meghatározásának kiterjesztésével vezetjük be (DP01_E01_BISS_16).
3. A forrásoknak a kis- és középméretű gazdaságok irányába történő átcsoportosításával, beleértve a közvetlen kifizetések méltányosabb elosztását 2023-tól azzal segítjük elő, hogy az újraelosztó jövedelemtámogatást (redisztribúció, CRISS) alkalmazzuk a mezőgazdasági kistermelőknek nyújtott támogatás (korábbi SFS), valamint a degresszió és capping alkalmazása helyett (DP02_E02_CRIS_16).
4. Nem élünk derogációval, az újraelosztó támogatást (CRISS) a közvetlen támogatás 10%-ának mértékéig tervezzük alkalmazni.
5. Az agro-ökológiai alapprogram (AÖP) végrehajtását oly módon dolgoztuk ki, hogy az ambiciózus kötelezettségvállalások lehetővé tegyék a kisméretű gazdaságok részvételét és a kiegészítő támogatás igénybevételét (DP17_G01_ECOS_16).
6. A fiatal gazdáknak nyújtott I. pillér szerinti támogatás esetében a pénzügyi források, a támogatás fajlagos mértéke és a területi korlát egyaránt jelentősen növekszik, ugyanakkor lehetővé tesszük, hogy a 2023 előtt induló fiatal mezőgazdasági termelők teljes mértékben kihasználhassák az ötéves támogatási időszakot (DP03_B01_YFS_16).
7. A termeléstől függő jövedelemtámogatás (CIS) elérhető marad az érzékeny ágazatok számára, amelyek nagyszámú, főként a gyümölcs- és zöldségágazatban vagy az állattenyésztésben tevékenykedő kisüzemet céloznak meg (DP04_E03_CISB_16- DP16_E15_CISP_16).
8. Kihasználva a stratégiai terv rendeletben biztosított lehetőséget, az érintett érzékeny ágazatoknak nyújtott átmeneti nemzeti támogatásokat fokozatos kivezetés mellett fenntartjuk, a referencia-időszak 2018-ra történő frissítése mellett.

A II. pillérben a mezőgazdasági kisüzemeket célzó intervenciót tervezünk a 2021/2115/EU rendelet 73. cikke szerinti átalánytámogatás formájában. E beavatkozás célja a kisüzemek fejlesztésének támogatása. Célkitűzések: a piac stabilizálása és fejlesztése, a termékszerkezet korszerűsítése és diverzifikálása, a hagyományos, kézműves termékek előállítása és feldolgozása, a termelési módszerek korszerűsítése, a környezeti hatékonyság növelése, a hozzáadott érték növelése és a digitalizáció (RD09_B05_SML_73).

VITAANYAG

Fontos elem a turisztikai fejlesztések megvalósítása, a vidéki térségek támogatásai között a falusi turizmust fejlesztő támogatások is helyet kaphatnak (RD51_R11_TUC_77). A KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a turisztikai szolgáltatások fejlesztéséhez alapvető jelentőségű, hiszen a helyi termékrendszerek fejlesztése, a biológiai sokféleség megőrzése, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása és a tájak védelme mind a turisztikai attrakciók és szolgáltatások alappillérei.

Együttműködésen alapuló megközelítéssel segíteni kívánjuk az ellátási lánc rövidítését, a termelők és fogyasztók rövid ellátási láncban való részvételét (RD49_R09_SCC_77). Hangsúlyt fektetünk a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális szövetkezetek támogatására (RD50_R10_SEC_77). A digitalizációt előtérbe helyező fejlesztések is kiemelt szerephez jutnak, mivel a digitális átállás a vidéki térségekben és a mezőgazdaságban egyaránt fontos annak érdekében, hogy a térségek fel tudjanak zárkózni (RD56_D03_SVC_77). A LEADER beavatkozáson keresztül – a korábbi tapasztalatok figyelembevételével - a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló helyi akciócsoportok számára biztosítunk támogatást (RD57_R15_LDR_77).

A támogatások célzottabbá tételét segíti, hogy az egyes beavatkozások kiválasztási elvei között olyan szempontok jelennek meg – részben a korábbi időszak eredményei, tapasztalatai alapján - mint a térségi szempontok érvényesítése, amellyel előtérbe tudjuk helyezni azon pályázókat, akik hátrányosabb adottságú vidéki térségben kívánnak fejleszteni. Előnyben részesíthetők a roma felzárkóztatási program keretében megvalósuló fejlesztések is, amelyek az átlagosnál jóval elmaradottabb térségekben valósulnak meg.

3.2 Kiemelt ágazati beavatkozások: zöldség és gyümölcs ágazat

A zöldség és gyümölcságazat szembesül mind a piaci árak meghatározásában jelentős szerepet játszó, nagymértékben koncentrált kiskereskedelmi és diszkontláncoktól eredő erős nyomással, mind pedig a jobb minőséget viszonylag alacsony árakkal kombináló és gyorsan növekvő piaci részesedéssel rendelkező, harmadik országokból származó termékek támasztotta kíméletlen versennyel. Az ágazat szereplői jellemzően mikro-, kis-és közepes vállalkozások, ezért a sokkal koncentráltabb élelmiszer-kereskedelemmel és a feldolgozóiparral szemben viszonylag gyenge az alkupozíciójuk.

Az ágazat export-import egyenlege jelenleg még pozitív, de a belső fogyasztás egyre nagyobb része származik importból. Ma már nem csupán a déligyümölcsök vagy a választékbővítés céljából történő behozatal a jellemző, a kínálatban megerősödtek azok a nálunk is nagy tömegben termesztett mérsékelt égövi gyümölcsök és zöldségek, amelyek jelentős versenytársává váltak a hazai kínálatnak. A zöldség-gyümölcs termelőinek a hazai piacokon is egyre erősödő versenyben kell megküzdeniük a fizetőképes keresletért. A megtermelt termékmennyiség mintegy fele kerül friss fogyasztásra, a többi terméket pedig a hazai élelmiszeripar dolgozza fel.

A beszerzési oldalon, a beszállítókkal szemben a koncentrációt tovább növelik azok a beszerzési társulások, amelyeket az élelmiszer-kiskereskedelmi vállalatok horizontális stratégiai partnerekként alakítottak meg. E társulások működtetésével a résztvevők összehangolják keresletüket, így alkupozíciójuk tovább javul a beszállítókkal szemben. A nagy volumenű árubeszerzéssel a fajlagos költségek csökkenését érik el. A kereskedelem koncentráltsága így gyenge alkupozíciót eredményez az oda beszállító termelők számára, ezért a zöldség-gyümölcs ágazat termelői nagy részének létkérdés a kínálat koncentrálására hivatott szervezetekbe tömörülni. A termelői szervezetek és operatív programjaik a gyümölcs-és zöldségkínálat csoportosításának kulcsfontosságú elemei voltak az elmúlt időszakban is.

A nemzetközi és a hazai tapasztalatok alapján is még mindig a termelői szervezetek a legeredményesebbek a nagymértékben koncentrált kiskereskedelmi és diszkontláncokkal való együttműködésben. Továbbra is cél, hogy a termelői szerveződések minél nagyobb mértékben vállalják át a piac szervezését, a kereslet és a kínálat, valamint a termelők érdekeinek megfelelő képviseletét, ezáltal is tovább javítva piaci alkupozíciójukat. A hatékonyság növelése érdekében egyes területeken tovább kell ösztönzi újabb termelői szerveződések létrejöttét, újabb termelő tagok beintegrálását, illetve a kisebb szervezetek ésszerű

VITAANYAG

összeolvadását. A termelés hatékonyságának növelése érdekében további segítségnyújtásra van szükség az ágazat szereplőinek tevékenységeihez.

A magyar zöldség-gyümölcs termelés stratégiájában továbbra is első helyen szerepel a termelői szervezetek megerősítése, hiszen rajtuk keresztül növelhető az ágazat technikai és technológiai színvonala, létrehozható az ágazati szaktanácsadás. A termelői szervezetek igényei alapján megerősödhet a piaci szemléletű alkalmazott kutatás és szakemberképzés. Általuk erősíthető az őstermelői tevékenység sajnálatosan alacsony szintű átláthatósága és kialakítható az ágazat specifikus marketingtevékenység. A termelői szervezetek megerősödése nem csak az egyre növekvő friss piac fejlődését segítené, hanem a – jelenleg többségi külföldi tulajdonban lévő –feldolgozóipar érdekeltségét is növelnék a magyar termékek iránt.

A piacorientált termelésfejlesztés kulcskérdése, hogy a klímaváltozáshoz alkalmazkodó technikai-és technológiai fejlesztés, az oktatás és kutatás, valamint a szaktanácsadás összhangját meg kell teremteni, valamint az ehhez szükséges források rövid-és hosszútávon rendelkezésre kell bocsátani. A fő cél a termékek fogyasztói elvárásoknak megfelelő, jobb piaci értékesülése által a termelők megfelelő jövedelmének biztosítása.

A nem megfelelő minőségű és mennyiségű áruk piaci zavarokat okozó megjelenésének megszüntetéséhez rövidtávon válságkezelési intézkedéseket kell alkalmazni, hosszabb távon pedig meg kell teremteni a korszerű termelés és áruvá készítés feltételeit, valamint a célirányos ágazat specifikus termékmarketing kialakítását.

Magyarország környezeti tényezői kiválóan alkalmasak a legjobb minőségű zöldség-gyümölcs előállításához. A mezőgazdasági termelő tevékenység során, illetve a termelői szervezetek tevékenysége során azt a célkitűzést kell szem előtt tartani, amely alapján a környezet terhelését csökkentjük, miközben azt a gazdasági növekedéstől elválasztjuk. A mezőgazdaságban különösen fontos, hogy a szennyezést annak forrásánál szüntessük meg. Ebben a témában is kulcsfontosságú a termelői szervezetek szerepe, hiszen a fenti területek mindegyikére hatékony beavatkozásokat kell meghatározni, amelynek segítségével a kitűzött célt, a környezeti terhelés csökkentését, annak gazdasági növekedéstől való elválasztását eredményesen végrehajtsák.

A megfogalmazott helyzetértékelésből következő szükségletek alapján **az operatív programok** keretében az ágazati célkitűzések megvalósítása érdekében alkalmazott beavatkozás az intézkedések a **zöldség-gyümölcs ágazatban működő elismert termelői szervezetek** és elismert termelői szervezetek társulásai. A beavatkozás előzménye a fenntartható operatív programok nemzeti stratégiájának keretében alkalmazott a zöldség-gyümölcs termelői szervezetek működési alapjának támogatása. A beavatkozás célja a termelés megtervezésének és a kereslethez való hozzáigazításának biztosítása, a kínálati oldal koncentrációja, a kereskedelmi áru értékének és minőségének növelése, valamint a tagok által előállított termékek népszerűsítése és forgalomba hozatala. Továbbá a gyümölcs- és zöldségtermékek fogyasztásának növelése, a versenyképesség javítása a modernizáció révén, a termelési költségeknek és a termelői áraknak a stabilizálása. Továbbá a fenntartható termelési módszerek fejlesztése, ideértve a kártevőkkel, betegségekkel, éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség növelését, az éghajlatváltozás mérsékléséhez való hozzájárulás, a környezetkímélő termesztési gyakorlatok és termelési technikák előmozdítása, válság- és kockázatkezelés, valamint a foglalkoztatási feltételek javítása.

A támogatás tervezett mértéke a referencia időszaki forgalmazott termék értékének 4,1%-a a termelői szervezetek esetén, 4,5%-a a termelői szervezetek társulása esetén és 5%-a transznacionális termelői szervezetek és társulások esetén. További 0,5% vehető igénybe, ha azt kizárólag a fenntartható termelési módszerek kutatására, fejlesztésére, a környezetkímélő technikák előmozdítására, a környezetvédelmére, az éghajlatváltozás mérséklésére, a termékek kereskedelmi értékének és minőségének növelésére, a termékek népszerűsítésére és forgalmazására fordítják. Az uniós támogatás mértéke nem haladhatja meg a tényleges kiadások 50%-át. A rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén azonban a felső korlát a 60%-ra, 80%-ra, ill. 100%-ra emelhető. A támogatás 15%-át kötelezően klíma és

VITAANYAG

környezetvédelmi intézkedésekre, 2%-át pedig kutatásfejlesztésre kell fordítani. Az uniós támogatáson felül a termelői koncentráció alacsony mértékére tekintettel nemzeti pénzügyi támogatást is nyújtunk a forgalmazott termék értékének 10%-áig, de legfeljebb a termelői szervezet vagy a tagjai által befizetett hozzájárulás 80%-áig (beavatkozások kódja: SC11_A03_FVA_47, SC12_A04_FVT_47, SC13_G01_FVO_47, SC14_B01_FVE_47, SC15_E10_FVP_47, SC16_E11_FVQ_47, SC17_E12_FVC_47, SC18_G02_FVL_47, SC19_I01_FVF_47, SC20_I02_FVV_47, SC21_I03_FVS_47, SC22_I04_FVR_47, SC23_I05_FVW_47, SC24_I06_FVG_47, SC25_I07_FVN_47, SC26_I08_FVH_47, SC27_I09_FVM_47, SC28_E01_FVI_47).

A szektorális beavatkozások mellett az egyes termékpályák működésére meghatározó jelentőséggel bír az I. pillér másik beavatkozás csoportjának, a **termeléshez kötött támogatásoknak** a rendszere is. A tagállami keret 13%-át lehetett erre fordítani, ezen felül a fehérjenövények esetében is lehetővé vált a magyar keret további 2%-át termeléshez kapcsolt támogatás formájában a termelőkhöz juttatni. A szektorális beavatkozással érintett termékkörökben a következő termeléshez kötött támogatási beavatkozásokat tervezünk: zöldség, ipari zöldség, ipari olajnövény, extenzív gyümölcs, intenzív gyümölcs. A beavatkozásokat azért tervezzük fenntartani, mert a zöldség- és gyümölcs termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A beavatkozások fajlagos támogatási értékét a megváltozott piaci viszonyoknak megfelelően módosítottuk (beavatkozások kódja: DP06_E05_CISV_16, DP07_E06_CISI_16, DP08_E07_CISO_16, DP09_E08_CISE_16, DP10_E09_CISF_16).

A II. pillér beavatkozásai közül elsősorban a **mezőgazdasági üzemek** fenntarthatósági fejlesztése és a mezőgazdaság digitális átállása, valamint a vízfelhasználás hatékonyságát javító beavatkozások mind lehetőséget adnak olyan **beruházások** támogatására, amelyek a versenyképesség növelése mellett a zöldség-gyümölcs ágazat fenntarthatóbb működéséhez is hozzájárulnak. Ezen beavatkozások jó része jelenlegi is ismert és népszerű, ezért az ambíciószint növekedést elsősorban a megnövelt forráskeret és az így növekvő kedvezményezett szám révén tervezzük elérni (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

Az **AKIS intézkedések minden eleme** (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció) közvetlenül hozzájárul a zöldség-gyümölcs ágazat kihívásainak kezeléséhez. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

3.3 Kiemelt ágazati beavatkozások: méhészeti ágazat

A természeti adottságok alapján Magyarország teljes területe alkalmas a méhészkedésre. A méhsűrűség 12 méhcsalád/km2 körüli értéke Európában kiemelkedő. A termelés mennyisége évjáratonként különböző, de szinte minden évben több a méztermés, mint amit a lakosság elfogyaszt, ezért jelentős mennyiség exportra kerül, döntő mértékben a magas élelmiszeripari minőséget megkövetelő Európai Unió tagállamaiba. A méztermés erősen függ az időjárástól, mely a klímaváltozás érzékelésével egyre kedvezőtlenebb. A tavaszi fagyok, a tavaszi- nyári tartós aszály, vagy a fő hordások idején beköszöntő csapadékos időjárás mind az eredmények ellenében hatnak. Így jelentős fajlagos méhészeti termék-csökkenés következett be az utóbbi években.

A méhtartási kedv megfelelő szinten tartása – a beporzók számának általános csökkenését ellensúlyozva, az ökoszisztéma-szolgáltatás színvonalának fenntartása érdekében az egész mezőgazdaság és élelmiszeripar érdeke. A méhtartási kedv a jövedelmezőség megfelelő szintű biztosításával érhető el, melyhez a tevékenység oktatás útján történő diverzifikációja, a versenyképesség és termékminőség

fokozását eredményező beruházások támogatása, a negatív klimatikus hatások ellensúlyozására tett intézkedések mind hozzájárulnak.

A méhészeti ágazat a korábbi évtizedekben jellemzően melléktevékenység volt. Az európai uniós csatlakozás óta a magyar mezőgazdaság részeként a magyar méhészeti ágazat – a társadalmi és gazdasági ráhatások következtében – mind formájában, mind tartalmában számottevő változásokon ment keresztül. Az ágazati fejlődés bekövetkeztével kettévált a méhésztársadalom. Megjelentek az intenzív árutermelő, főállású méhészek, emellett megmaradtak a melléktevékenységként méhészkedők. A méhészenkénti átlagos méhcsaládszám 50-60 közötti. A főállású, legalább 150 méhcsaláddal rendelkező professzionális méhészek aránya nem éri el a 7 %-ot, ugyanakkor a méhcsaládok mintegy harmadát kezelik. Mindkét kategória számára kiemelt szempont a technológia fejlesztése, lehetőség szerinti egységesítése. A méhsűrűség a méhlegelőkön az átlagnál is nagyobb, amely méhegészségügyi kockázatot jelent. Ezért nagy jelentőségű a gyógyhatású készítmények, az őshonos fajtatiszta méhanyák beszerzésének támogatása.

A magyar méhészeti termékek forgalmazási szerkezete többcsatornás. A méz közvetlen termelői értékesítési ára és a nagybani kereskedelmi felvásárlási ára között lényeges különbség mutatkozik a közvetlen értékesítés javára. A fogyasztók számára történő közvetlen értékesítés azonban mindössze 30 %, ennek növelését többféle marketing beavatkozás szolgálja. A legnagyobb mértékű a felvásárlóknak ömlesztett módon történő értékesítés, ezért fontos a termékek hozzáadott értékének növelésére, a rövid ellátási láncra történő ösztönzés.

A magyar méhésztársadalom szakmaszervezeti érdekvédelmi rendszerét az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (OMME) látja el, 110 helyi méhészegyesület integrálásával. Az OMME és az Agrárminisztérium stratégiai együttműködési megállapodás keretében közösen keresi a megfelelő megoldási lehetőségeket a szakmai kihívásokra. A szervezeti élet működésének elősegítése nagyban hozzájárul az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató gyakorlatorientált ismeretátadáshoz. Az ágazatspecifikus szaktanácsadási és szolgáltató rendszerek bővítik a gazdálkodói ismereteket a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól, segítenek a természet közeli gazdálkodás megismertetésében, a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma szolgáltatás jelentőségének népszerűsítésében.

A megfogalmazott helyzetértékelésből következő szükségletek alapján az ágazati célkitűzések megvalósítása érdekében a KAP Stratégiai Terv **I. pillérének** finanszírozásában négy célzott beavatkozást tervezünk. A méhészeti nemzeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatására kerül sor a KAP szektorális intézkedései révén, kiemelten kezelve azokat a területeket, amelyek a minőségi elmozdulás irányába hatnak. A figyelem így elsősorban az ismeretterjesztés, a korszerű technológiák, az élelmiszerbiztonság, a méhegészségügy, a hatékony vándorlás, a minőségi genetikai alapok, a marketing és termékfejlesztés területekre irányul.

A KAP Stratégiai Terv I. pillérének **méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás** *beavatkozás célja* a szakmai szervezetek, valamint szaktanácsadó, illetve szolgáltató hálózat működtetése, amely hozzájárul az ágazat összehangolt működéséhez, az ismeretek gyarapításához, az innováció terjedéséhez és az ágazat korszerűsítéséhez. A nemzetközi és regionális szakmai rendezvények, szakmai tanulmányutak, valamint a méhészeti képzések és egyéb módon történő ismeretterjesztés (szakmai újság, film, kiadványok stb.) az ismeretek gyarapítását és megosztását szolgálja. A képzés és szervezeti támogatás az ágazat rezilienciáját növeli, amely az élelmezésbiztonságot is segíti. A méhegészségügyi és környezetterhelési vizsgálat feltárja a mezőgazdasági technológiák hibás gyakorlatát. A monitoring eredményéről éves kiadvány készül az ismeretek gyarapítása és megosztása céljából. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok **AKIS jellegű intézkedéseit** végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban **bevonjuk a tudáshálózatba**. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozás kódja: SC02_A01_BEA_55).

A KAP Stratégiai Terv I. pillérének **méhészeti marketing** beavatkozásának célja *a* piaci termékek ellenőrzése, a promóciós és marketing tevékenységek folytatása a fogyasztói bizalom növelése, a fogyasztók ismereteinek gyarapítása, a piacorientáltság, illetve a vásárlói tudatosság fokozása érdekében. A ***méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése*** beavatkozás célja a technológia folyamatos újítása, piacorientált fejlesztése a tevékenység hatékonyságának növelése, versenyképességének fokozása érdekében. Ez utóbbi beavatkozást kiegészítheti a II. pillérének innovációs együttműködési (EIP) beavatkozása (beavatkozások kódja: SC01_A02_BEM_55, SC03_E02_BEI_55, RD61_A05_EIP_77).

A KAP Stratégiai Terv I. pillérének **méhészeti ágazat állategészségügyi és genetikai állapotjavítása** beavatkozásának célja a méhkártevők és –kórokozók elleni gyógykészítményes, alternatív, illetve preventív intézkedések, valamint ellenőrzött tenyészanyag beszerzése a méhcsaládok számának és egészségének, valamint az őshonos génállomány megőrzése az ökoszisztéma szolgáltatás fenntartása érdekében. Ennek a beavatkozásnak az elemeit úgy alakítottuk ki, hogy azokat kiegészítse az II. pillér **állatjóléti támogatása a méhészeti ágazatban** (beavatkozások kódja: SC04_E03_BEV_55, RD33_G15_AWB_70).

A méhészet **társadalmi funkciója** a vidék népességmegtartó képességének erősítésében, valamint a lakosság egészséges, kiváló minőségű méhészeti termékekkel történő ellátásában is megnyilvánul. A méhészeti intézkedéseknek minden esetben illeszkedniük kell a mezőgazdasági, erdészeti, vidékfejlesztési előírásokhoz, így figyelembe kell venni a biodiverzitásra irányuló elvárásokat, a szántóföldi növénytermesztés és a kertészet minél szélesebb körű megporzásra való igényét, valamint a méznek és egyéb méhészeti termékeknek a rövid ellátási láncban (REL) és a falusi turizmusban (mézutak) való megjelenését (beavatkozások kódja: RD49_R09_SCC_77, RD51_R11_TUC_77).

Továbbá az **I. és II. pillér zöld beavatkozásainak** legtöbbje legalább közvetetten segíti a méhészet és méhek helyzetét a növényvédőszer használat csökkentésével és a méhek számára kedvező tájelemek kialakításával. Ilyen tervezett megerősített ambíciószintű beavatkozások elsősorban a kondicionalitás, az agro-ökológiai alapprogram, az AKG, Öko, Natura, földhasználatváltást elősegítő nem termelő beruházások és fenntartásuk (beavatkozások kódja: DP17_G01_ECOS_16, RD19_G01_AEC_70, RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47, RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

3.4 Kiemelt ágazati beavatkozások: borászat

Magyarország egy hagyományos szőlő-bor termelő ország. Magyarország az Európai Unió 7. legnagyobb bortermelő országa. A magyar szőlészet és borászat, valamint a magyar szőlő- és bortermelők közös munkájának eredménye, azaz a magyar bor jelentősége messze túlmutat önmagán: a magyar mezőgazdaság identitásképző tényezője, és fontos országimázsalkotó és -teremtő erő is. A vidéki területeink jelentős része érintett valamilyen formában a szőlőtermesztéssel, borkészítéssel. A szőlőterület mintegy 65 ezer hektár, több éves átlagban a bortermelés eléri a 3 millió hektolitert. Az ágazat mintegy 100 000 ember megélhetését biztosítja. Egy Hegyközségek Nemzeti Tanácsa megbízásából elvégzett 2017-es piackutatása alapján Magyarországon a 18 év feletti népesség mintegy 22%-a (kb. 1,7 millió ember) fogyaszt bort legalább egyszer egy héten, további 26% (2 millió ember) legalább egyszer havonta.

A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa az Agrárminisztériummal közösen elkészítette az ágazat stratégiáját, amelyben az alábbi célokat megfogalmazza az ágazat. A Hegyközségek Nemzeti Tanácsa szakmaközi szervezet és egyben a legnagyobb, az ágazati szereplők szinte egészét tömörítő szakmai szervezet is.

A magyar borágazat versenyképességét alapvetően meghatározó tényező a termőalapok (ültetvények) állapota, kora, szerkezete és fajtaösszetétele, valamint az arra épülő borászati feldolgozó kapacitás korszerűsége. Az elavult infrastruktúra korszerűsítése meghatározó jelenleg is a piaci szereplők részéről, amelyet jól mutat a szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása iránti töretlen igény, valamint a jelentős borászati üzemek korszerűsítésére vonatkozó támogatások népszerűsége. Az elmúlt évtized fejlesztéseinek köszönhetően a magyar borászati termékek versenyképessége nőtt, ami az exportadatokon is mérhető módon látszik. Az Európai Unión belüli tájékoztató kampányok, illetve az

Európai Unión kívüli promóciós tevékenységek támogatása nélkül azonban piacainkat megőrizni, bővíteni, értékben növelni nem tudjuk. Jelentős lemaradást kell behoznunk a marketing és termékkommunikáció területén, hiszen a belpiaci fogyasztás stagnál. Szükséges növelni az egy liter borra jutó exportárat, hogy az ágazat jövedelemtermelő képessége javuljon, a következő nemzedék számára is biztosítson vonzó megélhetési formát a szőlőtermelés és a borkészítés.

A fentiekre alapozva szükséges folytatni a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelését, a modern termelői kapacitások létrehozását a választott beavatkozások segítségével. A KAP Stratégiai Terv **I. pillérében a borágazat** esetében választott hat beavatkozás nagymértékben hozzájárulhatnak a magyar szőlő- és borágazat versenyképes növekedéséhez, a munkahelyek megőrzéséhez, a vidéki élet színvonalának emeléséhez azáltal, hogy a szőlőültetvényektől az értékesítésig segíti az értéknövelést, a piaci igényekhez igazodást, az értékesítési feltételek és lehetőségek javítását.

A KAP I. pillérének **tájékoztatás a tagállamokban beavatkozását** 2020-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A támogatás feltételei jóval célzottabbá tették a támogatás felhasználását már az első alkalmazástól kezdve. Kulcsszerepet kapott a kialakított egységes borarculat használatának szerepe, az egyes borrégiókban dolgozó ágazati szereplők igényeinek figyelembe vétele a régiós promóciós tervek alkalmazásán keresztül. Ezzel a kommunikáció hatékonyságát, szinergikus hatásait jobban ki lehet használni. A tagállami tájékoztató kampány nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarország kormánya kiemelt figyelmet fordít a munkahelyek megőrzésére és teremtésére. A vidéki térségek lakosságának megőrzése, a helyi foglalkoztatási lehetőségek védelme és fejlesztése ezért fontos szerepet játszik. Magyarországon nő az idegenforgalmi bevétel és a turistaforgalom. A bor fontos turisztikai attrakció, ezért a borfogyasztók ismereteit bővítenünk kell, tájékoztatást adva a különböző földrajzi jelzések értékéről, a felelős borfogyasztásról (beavatkozás kódja: SC09_E08_WIN_58).

A KAP I. pillérének **promóció harmadik országokban** beavatkozását 2012-től alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A támogatás feltételei jóval célzottabbá tették a támogatás felhasználását a beavatkozás első alkalmazásához képest. Kulcsszerepet kapott a kialakított egységes borarculat használatának szerepe, az egyes borrégiókban dolgozó ágazati szereplők igényeinek figyelembe vétele a régiós promóciós tervek alkalmazásán keresztül. Ezzel a kommunikáció hatékonyságát, szinergikus hatásait jobban ki lehet használni. A harmadik országokban történő promóció nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarországnak új piacokat kell kiépítenie harmadik országokban, hogy új fogyasztókat érjen el, az export mennyiségét és értékét növelni tudja az EU területén kívül (beavatkozás kódja: SC10_E09_WIP_58).

A KAP I. pillérének **szőlőültetvények szerkezetátalakítására és átalakítása** beavatkozását 2008-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A szerkezetátalakítási támogatás fontos beavatkozás, amely hozzájárul a versenyképes termőalapok megteremtéséhez. Fontosnak tartjuk olyan fajták telepítését, amelyek leginkább kötődnek a borvidék talaj- és éghajlati adottságaihoz, szőlőtermesztési hagyományaihoz, és amelyekre hosszú távú kereslet mutatkozik. Céljaink között szerepel a szerkezetátalakítási támogatás megvalósítása a legjobb termelőhelyeken és területeken; ezért előnyben részesítjük azokat a termelőket, akiknek területe a szőlőkataszter szerint átlag feletti pontszámmal rendelkezik. Előnyben részesítjük azokat a termelőket, akik biztos felvevőpiaccal, felvásárlási szerződéssel vagy olyan termelői szervezeti háttérrel rendelkeznek, amelyen keresztül a megújult ültetvényekről származó szőlőtermés hasznosítása hosszú távon biztosított (beavatkozás kódja: SC05_E04_WIR_58).

A KAP I. pillérének **zöldszüreti intézkedés** beavatkozását 2019-től alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A kereslet-kínálat egyensúlyának fenntartása érdekében bizonyos piaci intervenciós eszközök alkalmazhatók. A zöldszüret hatékony eszköze a kínálati oldal azonnali csökkentésének, amelyet egy adott évben, a krízis jelentkezése esetén kívánunk alkalmazni. A melléktermék-lepárlás beavatkozást 2008-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A melléktermék-lepárlás beavatkozás a melléktermékek ellenőrzött kivonását szolgálja,

VÁLTOZATLAN

ezzel is segítve az ezt alkalmazó termelőket. A melléktermék lepárlás beavatkozás elősegíti a borászati melléktermékek költséghatékony kivonását. Az intézkedés megalkotása során alaposan átgondolták a költséghatékonyságot és a melléktermékek biztonságos ártalmatlanítását a rendelkezésre álló kivonási módokat és azok elérhetőségét, rendelkezésre állását (beavatkozás kódja: SC07_E06_WIG_58).

A KAP **I. pillérének beruházások a borágazatban** beavatkozását 2010-tól alkalmazza Magyarország a borágazat Nemzeti Támogatási Programján belül. A bor ágazat célzott beruházási támogatást igényel, amely tervszerűen hosszú távra biztosít forrást. A szőlővel beültetett területek megújításával párhuzamosan ösztönözni kell a bortermelő kapacitás korszerűsítését is. A megfelelő piaci eredmények eléréséhez az ágazat minden elemének fejlesztése szükséges, hogy a folyamatosan változó fogyasztói igényeknek a termelők meg tudjanak felelni, képesek legyenek a legújabb technológiákat alkalmazni. Ezt a beavatkozást kiegészítik a KAP **II. pilléréből biztosított beruházás típusú beavatkozások**, mint a mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági és digitális átállásának támogatását, a hozzáadott-érték növelését, valamint a vízfelhasználás hatékonyságát javító támogatások (beavatkozás kódja:RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, RD03_E02_FON_73, RD04_E03_FOF_73, RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

Az **AKIS intézkedések minden eleme** (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció) közvetlenül hozzájárulhat a bor ágazat kihívásainak kezeléséhez. Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy az ágazati programok AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában komoly szerepet szánunk az AKIS koordinációs egységnek és a KAP Hálózatnak (beavatkozások kódja: RD58_A01_TRA_78, RD59_A02_INF_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).

3.5 Generációs megújulást szolgáló beavatkozások

Az elmúlt évek közvetlen és vidékfejlesztési támogatásai, valamint a nemzeti hatáskörben elfogadott számos beavatkozás ellenére, az induló fiatal gazdák jövedelmi viszonyai és szakképzettsége még mindig nem megfelelő. Az egyes specifikus célkitűzések (de különösen az SO7, és a SO8 és a CCO) tekintetében elvégzett SWOT-elemzések és azonosított szükségletek rávilágítanak arra, hogy Magyarországon is – az európai tagállamok többségéhez hasonlóan – gyorsuló ütemben elöregedő a gazdatársadalom, ezért a generációs megújulás az egyik legfontosabb társadalompolitikai kérdés. Teljesség igénye nélkül a szükségletelemzésben megjelenő elvárások: SO7: Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében; Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése; A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára. SO8: Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése CCO: Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében.

Az SO7 kapcsolatos elemzés megállapítása, hogy az elmúlt években a gazdálkodók részére biztosított közvetlen és vidékfejlesztési támogatások mérséklik a vidéki térségek népességfogyásának ütemét, azonban a gazdálkodói korstruktúra javulását eddig nem sikerült elérni. Az elemzés rávilágít, hogy a digitalizáció térnyerésével párhuzamosan vonzóbbá válhat az agrárpálya a fiatalok számára. A társadalmi konzultációk tapasztalatai, a SWOT elemzés megállapításai, valamint az abból levezetett szükségletek egyaránt azt vetítik előre, hogy a 2023-2027 közötti időszakban elengedhetetlen a szakpolitikai eszközök továbbfejlesztése.

A mezőgazdasági generációs megújulással az Agrárminisztérium 2018 óta kiemelten, szakpolitikai program szintjére emelve foglalkozik, amelyet a KAP Stratégiai Tervezés elemzési és társadalmasítási folyamata hatékonyan támogatott. 2019 év végéig négy intézkedési tervet dolgoztunk ki:

1. Családi gazdálkodást és a gazdaságátadást könnyítő jogszabályok
2. Szemléletformálás kibővítése
3. Képzések megerősítése

4. Támogatások bővítése (3. pont alatt kifejtve).

A generációváltást közvetetten, de jelentős mértékben támogatja a digitalizáció, Magyarország Digitális Agrár és Élelmiszeripari Stratégiával (DAS és DÉS) is rendelkezik. Mindkét ágazati digitalizációs stratégiában kiemelt szerepe van a képzettség és utánpótlás fejlesztésének, ezért a stratégiák végrehajtása közvetlenül szolgálja a generációs megújulási célt is. Továbbá mindkét stratégia alapjául szolgált és kiegészíti a KAP Stratégiai Tervünk beavatkozásait.

Mivel az agráriumban gazdálkodók meghatározó többségét a mezőgazdasági őstermelők és egyéni vállalkozók alkotják, ezért a generációs megújulást elősegítő intézkedések első lépését a családi gazdaságokról szóló **2020. évi CXXIII. törvény** hatályba lépése jelentette, amely rendezte a mezőgazdasági őstermelők, az őstermelők családi gazdaságának jogállását és a családi mezőgazdasági társasági minősítés elnyerésének feltételeit. A kedvezőbb szabályozás és adózás 2021. évtől életbe lépett, amelynek igénybe vételére év végéig 66 ezer családi gazdaság jelentkezett, úgy véljük ez az a gazdálkodói kör, amely a legfontosabb bázisát képezi a generációs megújulásnak. Az elmúlt időszak felméréseinek eredményeit tekintve a pénzügyi okok után a legnagyobb nehézséget a gazdaság átadásánál-átvételénél az adminisztrációs terhek jelentették. Ezért következő lépésként, annak érdekében, hogy még a gazdálkodók életében végbemenő gazdaságátadások megvalósulhassanak, új egykapus ügyintézést szolgáló, speciális mezőgazdasági gazdaságátadási szerződést dolgoztunk ki. Az új jogintézményét és a hozzá kapcsolódó kedvezményeket az agrárgazdaságok átadásáról szóló, december végén megjelent **2021. évi CXLIII. törvény** tartalmazza, amely 2023. január 1-től segíti a magyar mezőgazdaság generációs megújulását. Az új szabályozásokhoz illeszkedően terveztük a KAP Stratégiai Terv által biztosított beavatkozásokat.

Fontos, hogy **folyamatos kampányokkal formáljuk a gazdálkodók szemléletét** annak érdekében, hogy tudatosan tervezzék meg és készüljenek fel a gazdaság átadására abban az esetben is, ha azt nem is véglegesítik életükben. A gazdaságátadás az emocionális kérdésekkel és az adminisztratív feladatokkal összességében egy hosszú folyamat, amely során az első lépések, azaz az átadásról való döntés meghozatalának elmaradása vezet a nem kellőképpen megtervezett, és ezért a gazdaság feldarabolásával vagy működtetésének megszüntetésével, tehát kudarccal végződő átadáshoz. A fiatal generációk számára a mezőgazdasági pálya vonzóvá tételét hátráltatja az agrár- és élelmiszeripari szakmák kifejezetten alacsony presztízse. A fiatal generáció megszólítása, szemléletformálása fontos, amelyben kiemelt szerepet játszanak a különböző szakmai érdekképviseleti szervezetek által szervezett ifjúsági programok. Az egyetemistákat megszólító programok közül kiemelkednek a NAK TechLab innovációs (https://www.naktechlab.hu/) és az Agrovirtus (https://agrovirtus.hu/) innovációs versenyek. A Covid járvány után, reményeink szerint a jelenleginél is intenzívebb kommunikációs és szemléletformáló kampány indítását tervezzük, ebben továbbra is kiemelten számítunk az MNVH aktív szerepvállalására, természetesen bevonva a korábban említett legfontosabb ágazati szereplőket.

Fontos feladatok állnak előttünk a gazdálkodók képzése tekintetében is. Az ágazatot már a pályaválasztás során vonzóbbá kell tennünk, ezt a célt is szolgálja **a magyarországi középfokú és felsőfokú képzési rendszer 2020 és 2021 évi átalakítása**. Mind a közép, mind a felsőfokú agrárképzésben növekedett a beiratkozott hallgatók létszáma az elmúlt években. A szakképzés esetében a duális képzés hangsúlyossá vált azáltal, hogy az ágazati alapvizsgát követően a tanulók növekvő képzési időt töltenek mezőgazdasági és élelmiszeripari vállalkozásoknál, ezzel is segítve a generációváltást és a munkaerőhiányos agráriumot. A korszerű képzésekben erősíteni szükséges a digitalizáció nyújtotta előnyöket, meg kell ismertetni a tanulókkal az elérhető legjobb technológiát, mivel a technológiai fejlődés és innováció révén a fizikai munkavégzés háttérbe szorulása várható, ami által javulhat a mezőgazdasági szakmák fiatalok és képzett munkakeresők általi megítélése is. A digitalizációval kapcsolatos tervezett beavatkozásokat részletesen a 8. fejezetben fejtjük ki, azonban két a generációs megújuláshoz közvetlenül tartozó beavatkozást itt is kiemelünk. A középiskolai korosztály megszólítását 2021-tól a jánoshalmi mezőgazdasági szakképző iskolában kialakított virtuális valóság oktató terem és program szolgálja, amely az MNVH támogatásával valósult meg. További fontos lépés lesz, a 2022-ben a Vidékfejlesztési program keretében tervezett bemutatóüzem fejlesztési pályázat, amely a közép- és felsőfokú agrárképző intézmények tangazdaságainak

VITAANYAG

digitalizációját célozza. Ezzel a tervezett új pályázattal már az új KAP AKIS beavatkozások hátterét szeretnénk kialakítani, hiszen a modernizált tangazdaságok a köznevelésben résztvevő diákok mellett a fiatalgazda felnőttképzés számára is vonzó gyakorlati képzési helyet biztosítanak.

Amint azt az 1. fejezet szerinti stratégiai nyilatkozatban is rögzítettük, Magyarország elkötelezett a sikeres agrár generációváltás elősegítése mellett. A KAP Stratégiai Tervben tervezett beavatkozások közül öt támogatja közvetlenül a 6. cikk (1) bekezdésének g) pontját a mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben. Az adminisztratív terhek csökkentése, a szemléletformálás és a képzések mellett kiemelten fontos a generációs megújulást szolgáló támogatások szintjének emelése, hiszen a családok döntését leginkább mégiscsak a biztos megélhetés lehetősége befolyásolja.

Az **I. pillérben** - a Stratégiai terv rendelet 30. cikkének alkalmazása tekintetében - a következő alapvetések kerültek rögzítésre (DP03_B01_YFS_16 beavatkozás):

1. A 30. cikk (2) bekezdése alapján, lehetőséget biztosítunk a 2023 előtt induló fiatal gazdák számára az ötéves támogatási időszak teljes kihasználására az új, kedvezőbb feltételek mellett;
2. 2023-tól a korábbi 1% helyett a közvetlen **támogatások 1,4%-át fordítjuk** az I. pillérből a fiatal gazdák induló területalapú támogatására, ami évi 18 690 804 EUR/év összeget jelent;
3. Az emelt forráskeret egyaránt lehetőséget ad a fajlagos támogatás 67-ről 157 EUR/ha összegre, valamint a területkorlát 90-ről 300 hektárra történő emelésére;
4. A szakképzettség terén mutatkozó hiányosságok kezelése érdekében az I. pillérben is lesz egy minimálisan elvárt releváns mezőgazdasági képzettségi küszöb és/vagy mezőgazdasági gyakorlatra vonatkozó feltétel;
5. Tekintettel arra, hogy a fiatal gazdák rendelkezésére álló terület az első kérelem benyújtásakor átlagosan 15 hektár körül alakul, ezért a 29. cikk szerinti újraelosztó (redisztributív) támogatás kis és közepes méretű gazdaságok támogatását emelő hatása révén a fiatal gazdák átlagos támogatási szintje azon beavatkozás révén is emelkedhet.

A fiatal mezőgazdasági termelők támogatása, ennek megfelelően a **II. pilléres vidékfejlesztési beavatkozásoknál** a következő alapvető támogatási célok kerültek rögzítése. A 69. cikkben megfogalmazott vidékfejlesztési pillér keretei között, továbbra is hangsúlyos elemként jelenik meg a generációs megújulás kérdése, a 75. cikk fiatalgazda támogatása és a 73. cikk beruházásainak dedikált részével teljesítjük a **közvetlen támogatási boríték 1,6 %-ával egyenértékű** forrásallokációs értékét. A közvetlenül ható beavatkozások esetében a tervezett keretösszegek is feltüntetésre kerültek, a közvetetten hatók esetében azonban nem.

A 75. cikk (2) bekezdése a) pontja alapján támogatást nyújtunk **fiatal mezőgazdasági termelőknek tevékenységük megkezdéséhez**. A mezőgazdasági tevékenység hatékony elindításának, továbbfejlesztésének előfeltétele az alapvető szakismeret, valamint a termelési potenciál megléte, amelyek alapul szolgálhatnak az üzleti tervében megfogalmazottak elérése céljából az induló fiatal gazdálkodók számára. Ezért ezeket a támogatáshoz való jutás jogosultsági kritériumaként határozzuk meg. Cél, hogy tevékenységüket a fiatalok hosszú távon fenntartsák, ezt szolgálják a meghatározott kötelezettségvállalások, például a kötelező beruházás megvalósítása (RD05_B01_YFS_75, jelenlegi is alkalmazott beavatkozás, 93 millió euró tervezett keretösszeggel, ami +68% növekedést jelent a 2014-2020 időszakhoz képest).

A 75. és a 77. cikkek alapján támogatási lehetőséget biztosítunk **működő gazdaságok átvételére, illetve a gazdaságátadásra** az előző esetében egy vállalkozás-indítás jellegű támogatással, míg utóbbi egy együttműködés típusú támogatás lenne. A versenyképes mezőgazdaság fenntartásának hatékony eszközeként tekintünk a működő, jól teljesítő üzemek továbbműködtetésére és fejlesztésére. A működő üzemek átadása elősegíti a generációs megújulást, amely során a nyugdíjkorhatárhoz közel álló, tevékenységük megszüntetését tervező termelők üzemeit fiatalabb gazdálkodók veszik át. A 75. cikk alapján a működő gazdaság átvevőjét támogatjuk induló támogatás formájában, míg a 77. cikk alapján a

gazdaság átadóját egy együttműködési támogatásban részesítjük 10 és 100 ezer EUR közötti mértékben. A generációváltás – benne a gazdaságátadás – támogatása alapvetően a mezőgazdasági termelők korszerkezetének javítását célozza, de ugyancsak fontos célkitűzés, hogy a jól működő, versenyképes üzemek ne kerüljenek bezárásra, ezáltal is biztosítva a vidéki foglalkoztatás szinten tartását, hozzájárulva a vidék népességmegtartó erejének növeléséhez (RD06_B02_YFY_75, RD07_B03_YFO_77, új beavatkozások, együtt 87 millió euró feletti tervezett keretösszeggel).

A mezőgazdasági vállalkozásokhoz hasonlóan az erdőgazdálkodók esetében is jellemző az elöregedés. Az erdőgazdálkodás rendkívül hosszú megtérülési ideje és a racionális üzemméret eléréséhez szükséges tőke és hitel-ellátottság rendkívül nehézkes az ágazati szakemberek számára. Ennek megfelelően szükséges a 75. cikk alapján a **fiatal erdőgazdálkodó szakemberek önálló vállalkozásindításának** célzott ösztönzése, támogatásuk fő célja az, hogy az erdőgazdálkodásban is kialakult kedvezőtlen korstruktúra javuljon. Járulékos cél a gazdálkodó nélküli erdők lehetőség szerinti újra gazdálkodásba vonása. A fiatal erdőgazdálkodó szakemberek vállalkozás-indításának elősegítését speciális lump sum jellegű támogatással kívánja Magyarország elérni (RD08_B04_BIS_75; új beavatkozás ~9,5 millió euró tervezett keretösszeggel, mivel a beavatkozás az erdészeten kívül más induló vállalkozások támogatását is célozza, így csak a keretösszeg felét jelenítettük meg itt).

Fentieken kívül – kapcsolódva a generációs megújulás ösztönzéséhez – lehetőséget biztosítunk vidéki, a helyi szükségleteket kiszolgáló árutermelő vagy szolgáltató **vállalkozások elindítására és a fejlődőképes mezőgazdasági kisüzemek** fejlesztésére is.

A fiatal mezőgazdasági termelők üzemeinek fejlesztéseihez nyújtott megemelt támogatási intenzitás sikeres eszköznek bizonyult a Vidékfejlesztési Program keretében, az előző programozási időszakban kiírt beruházásokat támogató pályázatok esetében. Ezért a fiatal mezőgazdasági termelők a 73. cikk alapján, a **mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági és digitális fejlesztéséhez** nyújtott beruházási támogatások kapcsán továbbra is számíthatnak a megemelt támogatási mérték lehetőségére, ráadásul a korábbihoz képest magasabb, 15%-os mértékben.

A 78. és 75. cikk alapján tervezett **AKIS beavatkozások** mindegyike szolgálja a fiatal gazdákat (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadási szolgáltatás, képzés, innováció). A legközvetlenebbül a képzések és bemutató üzemi programok beavatkozás, amelynek keretében a II. pilléres fiatal gazda támogatásokat igénybe vevők számára – a jelenlegi időszakhoz hasonlóan – kötelező és választható képzéseket is tervezünk biztosítani, 100%-os támogatásintenzitás mellett.

Magyarország a KAP Stratégiai Tervében a vidéki családok stratégiai döntésének megkönnyítéséhez a 2014-2020 időszaknál jelentősen több és nagyobb forrással rendelkező közvetlen hatású beavatkozást tervezett. Így a generációs megújulást segítő beavatkozások a szakmai szempontok mellett, pénzügyileg is teljesítik a jelentősen magasabb ambíciószintet az előző programozási időszakhoz képest. Szakmai megfontolások alapján, a fiatal gazdálkodókat képviselő érdekvédelmi szervezetekkel együttműködve döntöttünk az I. (EMGA) és II. (EMVA) pilléres beavatkozásainak tartalmáról, valamint az ezekhez rendelt forrásokról.

3.6 Zöld átállást szolgáló beavatkozások

A 2023-2027 közötti időszakra vonatkozó Közös Agrárpolitika (KAP) egyik leghangsúlyosabb célkitűzése a **környezetvédelem és az éghajlat-politikai fellépések előmozdítása** a mezőgazdaság és erdőgazdálkodás területén és az Európai Unió kapcsolódó célkitűzéseinek teljesítéséhez való hozzájárulás. Szakmai megfontolások alapján, több dedikált társadalmasítási esemény eredményét figyelembe véve döntöttünk az **5 szintű „Zöld felépítmény”** I. (EMGA) és II. (EMVA) pilléres beavatkozásainak tartalmáról és a hozzájuk rendelt forrásokról. A célunk az volt, hogy **az I. pillér** (EMGA) esetében egy olyan racionális agro-ökológiai alapprogramot (eco-scheme) hozzunk létre**, amely a lehető legtöbb termelőt a lehető legtöbb hektáron ér el**, és így erős AKIS támogatással a széleskörű gazdálkodói szemléletváltás mozgatórugója lehet (**„sokakkal lépjünk néhányat előre”**). Amelyre épülve alakítottuk ki

azokat a **II. pilléres** agrár-környezeti és klíma beavatkozásokat, amelyek a gazdálkodók területi és kihívás különbségeit figyelembe véve nagyobb **célzottságot és hosszabb elköteleződést** tudnak biztosítani (**„célzottan lépjünk előre sokat”**). Magyarország a KAP Stratégiai Tervében kialakított 5 szintű „Zöld felépítményével” a szakmai szempontok mellett, pénzügyileg is teljesíti a **jelentősen magasabb zöld ambíciószintet az előző programozási időszakhoz képest.** A magyar KAP Stratégiai Terv I. és II. pilléres beavatkozásaiból összeállított mezőgazdaságot és erdőgazdálkodást érintő környezet- és klímapolitikai terve („Zöld felépítménye”) hatékonyan járul hozzá az **uniós Zöld Megállapodás (Green Deal) céljainak teljesüléséhez** is. Az „**Zöld felépítmény” leírását az alábbiakban foglaljuk össze**, míg a környezet és klímavédelmi hozzájárulásuk részletes leírása az V. mellékletben található.

1. szint: Támogatható terület fogalmának bővítése (AÖT): az úgynevezett agro-ökológiai jelentőségű területekkel (AÖT). Ezek olyan területek, amelyek jelenleg vagy az ellenőrzéskor kerülnek kizárásra, vagy eleve nem tartoznak a támogatható terület fogalmába. Ezzel az új, komoly ambíciószint növekedést biztosító intézkedéssel az a célunk, hogy a támogatható terület fogalmát nagyjából 100 ezer hektárral növeljük. Így szeretnénk biztosítani, hogy a termelőinket az alap területalapú jövedelemtámogatás (BISS) ne késztesse arra, hogy csökkentsék, vagy legalábbis ne növeljék a környezet- és klímapolitikai szempontból értékes területeiket (például átmeneti vízborítású területek, vagy új mezővédő erdősávok stb.).

2. szint: Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás): új, emelt szintű feltételrendszer (kondicionalitás), amely minden termelőre vonatkozó, a jelenlegi zöldítéshez hasonló, ám kompenzáció nélkül is kötelezően betartandó környezet-, és klímavédelmi feltételrendszer. A kondicionalitás előírásinak környezet és klímavédelmi célokhoz történő hozzájárulásának részletes leírását az V. melléklet 5.2 fejezete tartalmazza.

3. szint: **Önkéntes agro-ökológiai alapprogram (AÖP, eco-scheme)**: olyan új környezet-, és klímavédelmi beavatkozás, amelynek talaj- és vízvédelmi, illetve biodiverzitás-védelmi előírásai magasabb szintűek, mint a 2. szintű kondicionalitás előírásai. A beavatkozás kidolgozásánál az volt az alapelvünk, hogy a lehető legtöbb termelő számára biztosítsunk olyan előírásokat, amellyel érezhető, de nem teljesíthetetlen környezet- és klímavédelmi előrelépést tehetnek. Amennyiben 1,5-2,5 millió hektáron választják a termelőink, akkor a kitűzött ambíciószintet elértnek tekinthetjük. Beavatkozások kódja: DP17_G01_ECOS_16

4. szint: Önkéntes emelt szintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások: a Natura 2000 gyep és erdő területek kompenzációja, az AKG és ÖKO (szektoriális is) támogatások, valamint az erdő EKV beavatkozások mind azt a célt szolgálják, hogy a mezőgazdasági termelőink és az erdészeink a kötelező és az önkéntes alapfeltételeknél (2. és 3. szint) magasabb szintű környezet- és klímavédelmi előírásokat vállaljanak. Ezek olyan beavatkozások és előírások, amelyeket ismernek, és jelenleg is nagy számban alkalmaznak, így elsősorban az új uniós elvárásoknak megfelelő finomhangolásukat tervezzük. Az agro-ökológiai átálláshoz szükséges nem termelő beruházások, valamint ezen beruházások fenntartásának támogatása új, illetve újratervezett beavatkozások, ahol jelentős ambíciószint emelkedést céloztunk meg. A beavatkozások újra tervezésével és a forráskeretük jelentős emelésével szeretnénk elérni, hogy a jelenlegi időszak alacsony termelői érdeklődése megváltozzon és így minél több gazdálkodót segítsünk velük a 2-4. szint elvárásainak való megfelelésben. Beavatkozások kódja: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72,

VITAANYAG

RD19_G01_AEC_70, RD20_G02_ORT_70, SC13_G01_FVO_47, SC18_G02_FVL_47, RD32_F02_FEC_70, RD21_G04_LCI_73, RD38_F08_INN_73, RD22_G05_LCP_70

5. szint: Egyéb beavatkozások környezet-, klímavédelmi és adaptációs hatással: az állatjóléti beavatkozások, amelyekkel a jogszabályi alapfeltételeknél szigorúbb előírások betartását szeretnénk ösztönözni, ebben az esetben az ambíciószint növekedést az biztosítja, hogy a jelenlegi alkalmazott tejelőtehén intézkedés mellett a húshasznú szarvasmarha, a baromfi, a sertés, a kiskérődzők és a méhek esetében is bevezetnénk ezt a beavatkozást. A genetikai erőforrások megőrzése érdekében megőriznénk az állati in-situ, ex-situ, in-vitro és a növényi ex-situ, valamint az erdészeti génmegőrzés támogatását, továbbá az ambíciószint növelésének érdekében bevezetnénk a növényi in-situ megőrzés támogatását.

A mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése, a mezőgazdaság digitális átállása, a zöldség-gyümölcs ágazati éghajlatváltozás mérséklését és alkalmazkodást szolgáló intézkedések, a vízfelhasználás hatékonyságát javító beavatkozások és az erdőtelepítés, valamint fenntartás mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek a versenyképesség mellett hozzájárulnak a mezőgazdaság és az erdőgazdálkodás fenntarthatóbb működéséhez is. Ezen beavatkozások jó része jelenlegi is ismert és népszerű, ezért az ambíciószint növekedést elsősorban a megnövelt forráskeret és az így növekvő kedvezményezett szám révén tervezzük elérni. Az együttműködések között új elemként, így ambíciószint növekedésként jelenik meg az erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése, valamint a vadgazdálkodók és a termelők összefogása. Beavatkozások kódja: RD24_G07_GAX_70, RD25_G08_GAI_70, RD26_G09_GAV_70, RD27_G10_GPX_70, RD28_G11_GPI_70, RD33_F03_GEN_70, RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73, SC18_G02_FVL_47, RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77, RD35_F05_AFI_73, RD36_F06_AFM_70, RD55_D02_RUF_77, RD53_R13_GAC_77.

Horizontális, minden szintet támogató beavatkozások: Az AKIS intézkedések minden eleme (tájékoztatási szolgáltatás, tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció) közvetlenül hozzájárul az egyes környezeti szükségletek megoldásához, amely kiegészül az ágazati programok AKIS jellegű intézkedéseivel és amelyet hatékonyan támogat a kibővített KAP hálózat innovációs és zöld támogató egysége. Beavatkozások kódja: RD55_A02_INF_78, RD57_A04_ADP_78, SC02_A01_BEA_55; SC11_A03_FVA_47; SC12_A04_FVT_47

A KAP Stratégiai Tervben kialakított 5 beavatkozási szintű „Zöld felépítmény” egyúttal hatékonyan járul hozzá az uniós **Zöld Megállapodás (Green Deal) céljainak teljesüléséhez** is (részletesen lásd V. melléklet 5.3 pontja) valamint a legfontosabb **természeti erőforrásaink megőrzéséhez**, amelyekről áttekintő négy ábrát készítettünk: **levegő és klíma, talaj, víz és biodiverzitás**.

VITAANYAG

Klímavédelem: szénmegkötés, ÜHG és ammónia-emissziócsökkentés

Támogatható terület kiterjesztése

- Időszakosan belvízzel borított területekkel, vizes élőhelyekkel történő bővítés

Kondicionalitás előírásai

- Állandó gyepek védelme
- Vizes élőhelyek és lápok megőrzése
- Tarlóégetés tilalma
- Minimális talajborítás
- Natrura 2000 JFGK

Agro-ökológiai alapprogram gyakorlatai

- Téli talajtakarás
- Talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása
- Forgatás nélküli talajművelés
- Ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés
- Állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése

Környezet- és klímavédelmi gyakorlatok fenntartását szolgáló támogatások

- AKG gyepes tematikus előíráscsoportok
- AKG nádas tematikus előíráscsoport
- Földhasználat váltással telepített gyep fenntartása
- Földhasználat váltással létrehozott új vizes élőhely fenntartása
-Natura 2000 kompenzációs kifizetés gyepterületeken

Beruházások

Nem termelő beruházások:

- gyeptelepítés
- ültetvények sorközgyepesítése
- vizes élőhelyek kialakítása

Erdőtelepítés

Beruházások környezet-, klímavédelmi és adaptációs elemei

- Állattartótelep felújítása a takarmányozás, a trágyakezelés, trágyatárolás, szellőzőrendszer és megújuló energetikai rendszer fejlesztésével
- Szerves-trágyaszóró és hígtrágya kijuttató gépek (csoroszlyás, csőfüggönyös, injektoros)
- Talajvédő gazdálkodáshoz szükséges gépbeszerzés
- Precíziós tápanyagkijuttatás technológia bevezetése

AKIS intézkedések horizontális hozzájárulása:

- Tájékoztatási szolgáltatás
- Tanácsadási szolgáltatás
- Képzések és bemutató üzemi programok
- Innováció (EIP)

KAP hálózat hozzájárulása:

- Innovációt és digitalizációt támogató egység
- Környezet- és klímavédelmi célkitűzéseket támogató egység

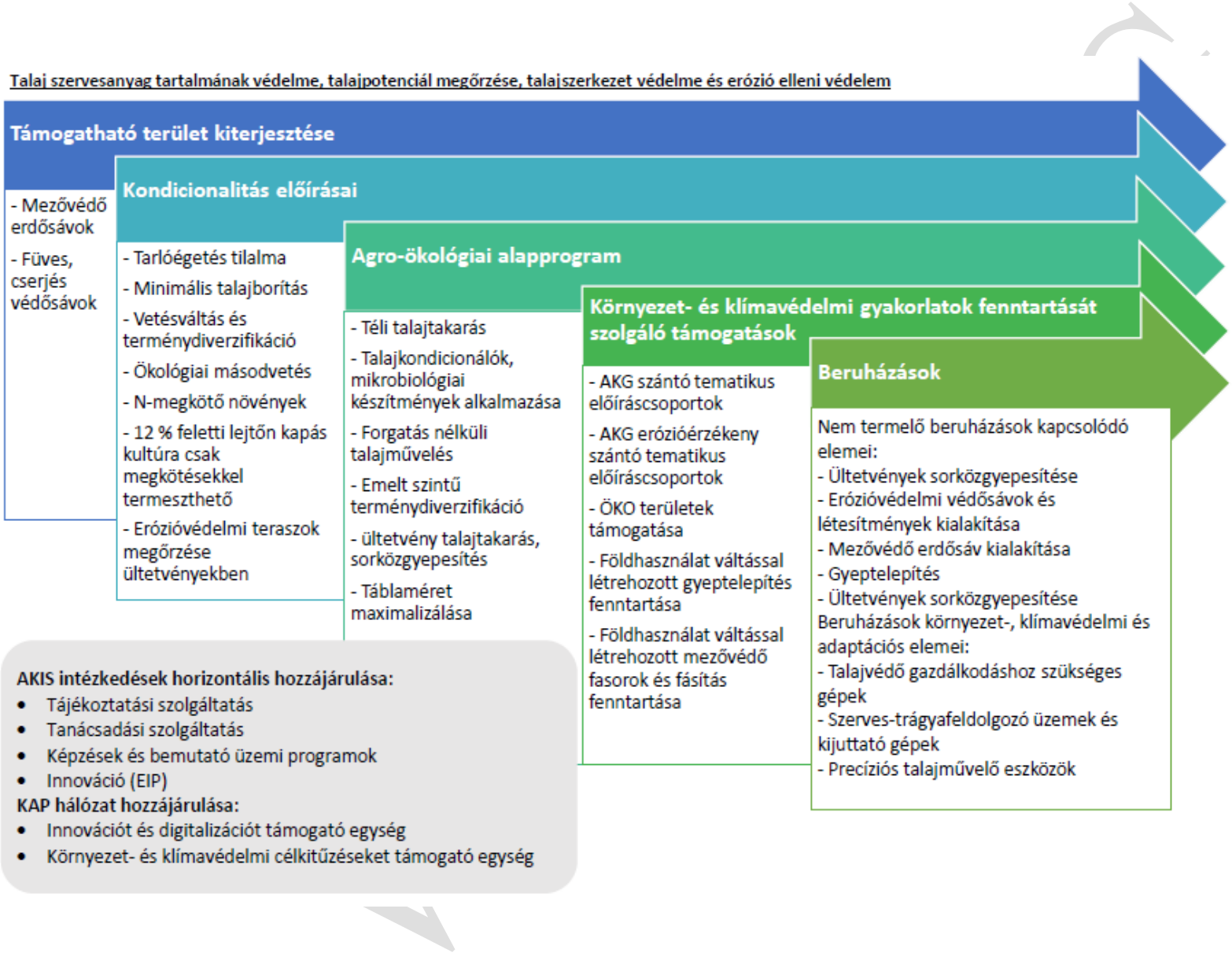
Talaj szervesanyag tartalmának védelme, talajpotenciál megőrzése, talajszerkezet védelme és erózió elleni védelem
Támogatható terület kiterjesztése
- Mezővédő erdősávok
- Füves, cserjés védősávok
Kondicionalitás előírásai
- Tarlóégetés tilalma
- Minimális talajborítás
- Vetésváltás és terménydiverzifikáció
- Ökológiai másodvetés
- N-megkötő növények
- 12 % feletti lejtőn kapás kultúra csak megkötésekkel termeszthető
- Erózióvédelmi teraszok megőrzése ültetvényekben
Agro-ökológiai alapprogram
- Téli talajtakarás
- Talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása
- Forgatás nélküli talajművelés
- Emelt szintű terménydiverzifikáció
- ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés
- Táblaméret maximalizálása
Környezet- és klímavédelmi gyakorlatok fenntartását szolgáló támogatások
- AKG szántó tematikus előíráscsoportok
- AKG erózióérzékeny szántó tematikus előíráscsoportok
- ÖKO területek támogatása
- Földhasználat váltással létrehozott gyeptelepítés fenntartása
- Földhasználat váltással létrehozott mezővédő fasorok és fásítás fenntartása
Beruházások
Nem termelő beruházások kapcsolódó elemei:
- Ültetvények sorközgyepesítése
- Erózióvédelmi védősávok és létesítmények kialakítása
- Mezővédő erdősáv kialakítása
- Gyeptelepítés
- Ültetvények sorközgyepesítése
Beruházások környezet-, klímavédelmi és adaptációs elemei:
- Talajvédő gazdálkodáshoz szükséges gépek
- Szerves-trágyafeldolgozó üzemek és kijuttató gépek
- Precíziós talajművelő eszközök
AKIS intézkedések horizontális hozzájárulása:
• Tájékoztatási szolgáltatás
• Tanácsadási szolgáltatás
• Képzések és bemutató üzemi programok
• Innováció (EIP)
KAP hálózat hozzájárulása:
• Innovációt és digitalizációt támogató egység
• Környezet- és klímavédelmi célkitűzéseket támogató egység

Vízvisszatartás a talajban, tájban és víztestek minőségi és mennyiségi védelme

Biodiverzitás- és tájvédelem

Támogatható terület kiterjesztése

- Védett táji elemek
- Időszakosan belvízzel borított területek, vizes élőhelyek
- Mezővédő erdősávok
- Gyepes vízvédelmi sávok
- Füves, cserjés sávok

Kondicionalitás előírásai

- Állandó gyepek védelme
- Vizes élőhelyek és lápok védelme
- Natura 2000 területek védelme
- Nem termelő elemek fenntartása
- Fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások
- Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma

Agro-ökológiai alapprogram

- állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése
- ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés
- emelt szintű nem temelő elem arány
- táblaméret maximalizálása
- méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása
- ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata

Környezet- és klímavédelmi gyakorlatok fenntartását szolgáló támogatások

- AKG MTÉT tematikus előírás-csoportok
- AKG nádas tematikus előírás-csoport
- Ökológiai gazdálkodás
- Natura 2000 kompenzációs kifizetés
- Biodiverzitás védelmi tartós zöldugar fenntartása
- Gyeptelepítés fenntartása és degradált gyepek helyreállítása
- Földhasználat váltással létrehozott mezővédő fásítás fenntartása
- Földhasználat váltással létrehozott fás legelők fenntartása
- Földhasználat váltással létrehozott vizes élőhelyek fenntartása
- Natura 2000 kompenzációs kifizetés

Beruházások

Nem termelő beruházások kapcsolódó elemei
- Biodiverzitás védelmi tartós zöldugar kialakítása
- Füves cserjesávok kialakítása
- Gyeptelepítés
- Mezővédő erdősáv kialakítása
- Fás legelő kialakítása
- Vizes élőhelyek kialakítása
- Gyepes vízvédelmi sávok kialakítása

AKIS intézkedések horizontális hozzájárulása:
- Tájékoztatási szolgáltatás
- Tanácsadási szolgáltatás
- Képzések és bemutató üzemi programok
- Innováció (EIP)

KAP hálózat hozzájárulása:
- Innovációt és digitalizációt támogató egység
- Környezet- és klímavédelmi célkitűzéseket támogató egység

3.7 Mezőgazdasági kockázatkezelést szolgáló beavatkozások

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása az Európai Unióban az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében megnevezésű 1. sz. specifikus célkitűzéshez a természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése megnevezésű 2. sz. főszükséglet kapcsolódik, amely indokolja a beavatkozás 2023-2027. időszakban történő továbbvitelét. Az 1. sz. specifikus célkitűzéssel összefüggésben megfogalmazott három főszükséglet közül a 2. Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelemingadozások csökkentése az, amelyhez tartozó alszükségletekre a kockázatkezelési eszközök hatást tudnak gyakorolni.

A 2. sz. főszükségleten belül az alszükségletek egyike a 2.1 kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet). A kockázatkezelési rendszer három pillére a növénytermesztő ágazatok időjárási kockázatok, ezáltal a klímaváltozás elleni védelmet szolgálja, amelyet a SWOT analízis erősségként azonosított be (E.3. Jól működő mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer és annak folyamatos fejlesztése). A kockázatkezelési eszközök iránti növekvő igényt jelzi – alátámasztva ezzel a szükségletet – az agrárkár-enyhítés által évente biztosított kárenyhítő juttatások növekvő volumene, valamint az önkéntesen köthető díjtámogatott növénybiztosítások fedezetbe vont területének, a díjtámogatás lehetőségével élő termelők számának és a díjállományának a 2012. évi bevezetés óta tartó töretlen növekedése. Az állattenyésztési ágazatok védelmét az időjárási kockázatok ellenében (is) a 2021-től új eszközként az EU-ban elsőként bevezetett mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer (IV. pillér) teszi lehetővé.

A 2.3 Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése alszükséglethez a SWOT analízisben beazonosított gyengeségek közül a Gy.6. Időjárási kockázatokon kívüli egyéb kockázatok kezelésének hiánya, állatbiztosítások kis aránya, derivatív piaci kockázatkezelési eszközök kihasználatlansága kapcsolódik, amely jelzi, hogy a már régebb óta működő mezőgazdasági kockázatkezelési eszközök nem jelentenek védelmet a nem időjárási kockázatok ellen. A 2021-től bevezetett krízisbiztosítási rendszer nyújt erre lehetőséget, amelynek hatásai, valamit a beazonosított szükséglet kezelése – a működésből fakadóan – először 2022-től válik érzékelhetővé a rendszerhez csatlakozott tagok számára. Ugyancsak a krízisbiztosítás növekvő elterjedése jelenti a megoldást a SWOT analízisben megállapított Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) gyengeségre, valamint a választ az F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése fenyegetésre.

A 2.4 Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése alszükséglet egyfelől a növénybiztosítási díjtámogatás formájában valósul meg, ahol az akár 70 százalékkal alacsonyabb díjak mellett válnak elérhetővé a biztosítások a növénytermesztők széles köre részére. A 2.4.-es alszükséglet másfelől a mezőgazdasági krízisbiztosításon keresztül is teljesül, ahol a termelői hozzájárulásokhoz képest (amelyek az összes forrás 30 százalékát jelentik) lényegesen magasabb összeg áll rendelkezésre a jövedelem-ingadozások kompenzálására.

Magyarországon az időjárási kockázatok kezelése a 2012-ben bevezetett kockázatkezelési rendszer keretében történik. A kezdetben 2 pillérrel (agrár-kárenyhítési rendszer, biztosítási díjtámogatás) elindult rendszer a 2021-es évre négy pillére bővült:

- pillér: az Európai Bizottságnál notifikált, nemzeti forrásból finanszírozott agrár-kárenyhítési rendszer;
- pillér: az uniós társfinanszírozású, mezőgazdasági biztosítási díjtámogatás (növénybiztosításokra);
- pillér: az uniós forrásból kialakított, nemzeti forrásból működtetett országos jégkármérséklő rendszer (JÉGER),;
- pillér: mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer.

A veszélynemek közül a jégeső, téli-, tavaszi- és őszi fagy, vihar, aszály, mezőgazdasági árvíz és felhőszakadás okozta veszteségeket az I. és a II. pillér is kezeli illetve mérsékli, az agrárkár-enyhítés mindezen veszélynemeken túl a belvízkárok kezelésére is kiterjed (1.ábra). A fenti kockázatkezelési eszközöket egészítik ki a Vidékfejlesztési Programban meghirdetett, az éghajlat-változásból eredő és időjárási kockázatok (eső-, jégeső-, tavaszi fagykár) megelőzését szolgáló termelői beruházási pályázatok.

1. ábra: A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer pillérei által lefedett kockázatok

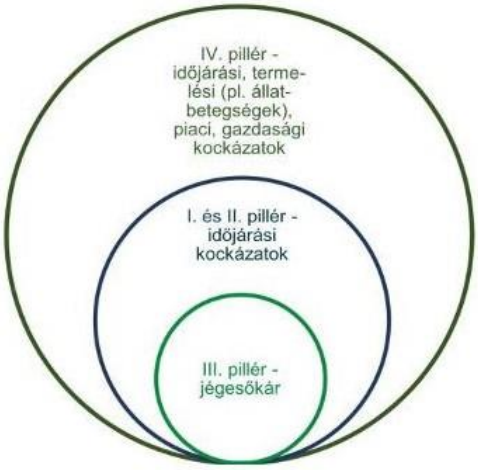

Forrás: Készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

Az agrárkár-enyhítési rendszer (I. pillér) tagjai a befizetett kárenyhítési hozzájárulás megfizetése mellett a növénykultúra szintjén 30 százalékot meghaladó hozamcsökkenés, illetve 15 százalékot meghaladó hozamérték-kiesés esetén kárenyhítési juttatásban részesülhetnek. A kárenyhítő juttatás legfeljebb a hozamérték-csökkenés 80 százaléka lehet, amennyiben megfelelő növénybiztosítással rendelkezik a termelő (annak hiányában csupán 40 százalék). A károk fedezetét a Kárenyhítési Alapban rendelkezésre álló források jelentik, amelynek fedezete az éves termelői befizetések mellett az ugyanolyan összegű éves állami hozzájárulás. Az agrárkár-enyhítési rendszerben való részvétel bizonyos mérethatárok (10 hektár szántóföldi növény, 5 hektár szántóföldi zöldség, 1 hektár ültetvény) felett kötelező. A jelzett területméretek alatt önkéntes csatlakozásra van lehetőség. A kockázatközösségben részt vevők száma az I. pillér 2012. évi elindulása óta 72-78 ezer fő között alakult, a lefedett terület nagysága 2019-ben 3722 ezer hektár volt, amely a vetésterület 92,7 százaléka.

A Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer III. pillére az országos jégkármérséklő rendszer (JÉGER), amely a Magyarországon egyik leggyakrabban előforduló veszélynem elleni védekezést segíti. A 2018 májusától elindított rendszer kialakítása keretében mintegy ezer talajgenerátor telepítésével az ország egész területe lefedésre került. A beruházás a Vidékfejlesztési Program keretében valósult meg, a működtetés éves finanszírozását a Kárenyhítési Alap fedezi. A talajfelszínen működő berendezésekből elpárologtatott ezüst-jodid csökkenti a kialakuló jégszemcsék méretét. A technológia jelentősen mérsékli a jégesőkárokat, amelynek volumene a rendszer indítása óta elmaradt a bevezetést megelőző évekhez képest. A III. pillér nem kizárólag a mezőgazdaságot védi a jégeső kártételei ellen, hanem ágazattól függetlenül a nemzetgazdaság egészében csökkenti a jégesőkár okozta veszteségeket (2. ábra).

2. ábra: A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer előnyei által potenciálisan érintettek köre

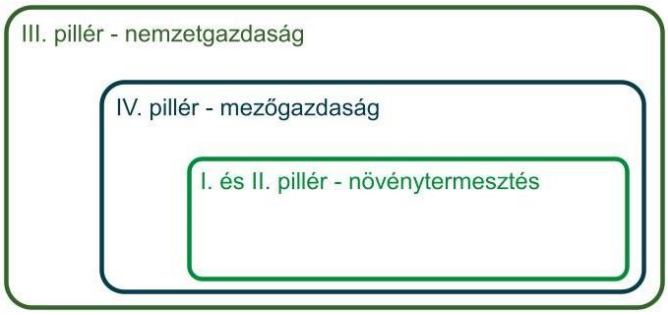

Forrás: Készült az AKI Pénzügykutatási Osztályán

A mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer az Agrárminisztérium folyamatos monitoringja mellett működik, amely lehetővé teszi a jogszabályi keretek folyamatos módosítását a működési tapasztalatok függvényében.

A II. pillér azok számára kínál díjtámogatott biztosítást, akik az agrárkár-enyhítés által nyújtott védelemnél nagyobb mértékben szeretnék mérsékelni időjárási kockázataikat. Annak keretében legfeljebb 70 százalékos támogatási intenzitás mellett (2019-ig 65 százalék volt a díjtámogatás maximuma) köthetnek biztosítást a termelők háromféle („A”, „B” és „C”) biztosítási típus formájában. Az „A’” biztosítás csomagbiztosítás, amely az előzőekben említett nyolc kockázat ellen nyújt egyszerre védelmet, és amelyet szántóföldi növénykultúrákra, illetve ültetvényekre (2019-től kiegészülve a csonthéjas kultúrákkal) vehetnek igénybe a termelők. A „B” és a „C” biztosítás egyedi biztosítás, amelyek (2019-től) ugyancsak valamennyi kockázatra külön-külön is köthetők. A „B” biztosítás a zöldség- és ültetvénykultúrák esetében választható, a „C” biztosítás csak szántóföldi kultúráknál, kivéve a szántóföldi zöldségeket. A II. pillérben való részvétel önkéntes, ugyanakkor az I. pillérhez szorosan kapcsolódva a termelő a neki járó kárenyhítő juttatás felére jogosult, amennyiben nem rendelkezik az adott növénykultúrára jellemző káreseményre biztosítási szerződéssel. A biztosítással rendelkező termelő részére fizethető kárenyhítő juttatás összegébe bele kell számítani a biztosító által kifizetett kártérítési összeget is.

A díjtámogatott növénybiztosítások jelentősége, hogy azok 2012. évi bevezetésével lehetővé vált több olyan korábban nem biztosított kockázat kezelése, mint az aszály, a felhőszakadás, a tavaszi fagy, vagy a mezőgazdasági árvíz, illetve szélesedett a biztosítható növénykultúrák köre, bővült a kockázatközösség.

A díjtámogatott biztosítást kötő termelők száma a rendszer bevezetése óta folyamatosan nő: míg 2012-ben mindössze 3 piaci biztosító kínált díjtámogatott biztosításokat, addig 2021-ben már 4 piaci biztosító és 7 nonprofit biztosító egyesület. A díjtámogatott növénybiztosítások állománya a 2014. évi 5 679 millió forintról 2020-ra meghaladta a 14 000 millió forintot. 2020-ban közel 21 ezer termelő vette igénybe ezt a kockázatkezelési eszközt, és a biztosítások által lefedett terület meghaladta az 1650 ezer hektárt, amely a vetésterület több mint 40 százaléka. A növekvő igények fedezésére a rendelkezésre álló forráskeret többször emelésre került: 2018-as évtől 5 milliárd, 2020-ban 7 milliárd, 2021-ben pedig már 13 milliárd forint használható fel erre a célra. A beavatkozás finanszírozása 2025. év végéig a Vidékfejlesztési Program keretéből, majd 2026. évtől a KAP Startégiai Terv keretéből fog megtörténni, azzal, hogy a 2026. évi igények a 2027. pénzügyi év terhére kerülnek elszámolásra.

Magyarország az EU azon kevés tagországai közé tartozik, ahol az agrárbiztosítási piacán viszonylag sok (11 biztosító illetve biztosítóegyesület) szereplőtalálható .Az intézkedés nemzetközi viszonylatban is rendkívül sikeresnek mondható, amelyet az is alátámaszt, hogy arról az Európai Számvevőszék is pozitívan nyilatkozott a jelentésében.

A IV. pillér, a mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer túlmutat a többi mezőgazdasági kockázetkezelési pilléren a lefedett kockázatok tekintetében , hiszen a jövedelemingadozást mérsékli, függetlenül attól, hogy az milyen okból következett be. A krízisbiztosítási rendszer nemcsak az időjárási, de valamennyi termelési, piaci, gazdasági kockázat hatását ellensúlyozza. Másik jelentősége, hogy a mezőgazdasági ágazat egésze számára elérhető, beleértve az állattenyésztést is, ahol piaci feltételek között a kockázatkezelési eszközök kevésbé terjedtek el.

A rendszerhez önkéntesen csatlakozó tagok a krízisbiztosítási hozzájárulás megfizetésével a korábbi évek átlagához képest 30 százalékot meghaladó jövedelemkiesés esetén részesülnek kompenzációban, amelynek összege a kiesés legfeljebb 69,9 százaléka. A térítések forrása 30 százalékban a tagok által megfizetett hozzájárulás, 70 százalékban EMVA támogatás. A krízisbiztosítási rendszer finanszírozása 2025. év végéig a Vidékfejlesztési Programból, a 2026. évtől pedig a Stratégiai Tervből történik. A jövedelemkiesés meghatározásakor a mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer I. (agrárkár-enyhítési) és II. (biztosítási díjtámogatás) pillérének térítései figyelembevételre kerülnek.

Kapcsolódva a kockázatkezeléshez a vidékfejlesztési beavatkozás-típusok keretében támogatást biztosítunk különféle – például a kiszámíthatatlan időjárási viszonyokból eredő – káros hatásokat mérséklő vagy megelőző beruházások megvalósítására. Ezek ugyanis közvetlenül érintik a mezőgazdaságból élőket: sorozatosan jelentkező tavaszi fagyokkal, aszályos időszakokkal, vagy éppen szélsőséges mennyiségű csapadékkal kell számolniuk. A kihívásoknak a gazdák akkor tudnak megfelelni, ha modernizálják termelési rendszereiket, a káros hatások mérséklését vagy elkerülését lehetővé tevő technológiai fejlesztéseket hajtanak végre. A 73., illetve a 74. cikkek alapján lehetőséget biztosítunk a különféle időjárási kockázatok (pl.: jégesőkár, fagykár, esőkár) megelőzését szolgáló beruházások végrehajtására, a vízvisszatartás és eljuttatás létesítményeinek kialakítására, illetve a melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javítására

3.8 Agrár Tudás és Innovációs Rendszert (AKIS) és digitalizációt szolgáló beavatkozások[1]

A KAP Stratégiai Terv elkészítését meghatározó Bizottsági alaprendelet alapján az[2] Agrártudás és Innovációs Rendszer (AKIS): a mezőgazdaság és a kapcsolódó területek számára tudást előállító és ilyen tudást használó személyek, szervezetek és intézmények szervezetének és a közöttük megvalósuló ismeretáramlás rendszerének együttese.

A rendelet meghatározza az AKIS működésével kapcsolatos tagállami feladatokat is.[3] Ennek alapján a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy gazdasági, környezeti és társadalmi dimenziókkal egyaránt rendelkező, a különböző termelési típusokhoz igazított mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatások álljanak rendelkezésre a mezőgazdasági üzemek és a vidéki üzleti vállalkozások fenntartható gazdálkodásának és általános teljesítményének javítása céljából, valamint a KAP stratégiai tervekben előírt, a gazdaságok szintjén megvalósítandó intézkedések tekintetében szükséges kiigazítások megállapítása érdekében, ideértve a digitalizáció területét is.

A mezőgazdasági tanácsadási szolgáltatásoknak hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a mezőgazdasági termelők és a KAP-támogatások egyéb kedvezményezettjei pontosabb képet alkothassanak a gazdaság irányítása és a földgazdálkodás közötti kapcsolatról, és bizonyos – például környezetvédelmi és az éghajlattal kapcsolatos – előírások, követelmények és információk vonatkozásában gyarapíthassák ismereteiket. Az utóbbiak közé tartoznak a mezőgazdasági termelőkre és a KAP-támogatások egyéb kedvezményezettjeire – többek között a szövetkezetekre – vonatkozó vagy a számukra szükséges, a KAP stratégiai tervben rögzített előírások, valamint a vízre, a növényvédő szerek fenntartható használatára és a tápanyag-gazdálkodásra vonatkozó jogszabályokból fakadó előírások, továbbá az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet célzó kezdeményezésekre.

[1] Az Agrár Tudás és Innovációs Rendszer (AKIS) = Tanácsadás, képzés, innováció és digitalizáció rendszere, amely a szolgálja a termelőket a KAP specifikus céljainak eléréseben

[2] AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE (2021. december 2.) a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről, 3. cikk (9) pont

[3] 2021/2115/EU rendelet (50) bekezdés

Elérhetővé kell tenni a kockázatkezelésre és az innovációs támogatásra vonatkozó tanácsadást is az új EIP csoportok projektjeinek előkészítéséhez és végrehajtásához, egyúttal összegyűjtve és felhasználva az alulról érkező innovatív ötleteket is.

A szaktanácsok minőségének és hatékonyságának javítása céljából a tagállamoknak a köz- és a magánszférából érkező összes tanácsadót és tanácsadó hálózatot integrálniuk kell az agrár-tudásátadási és -innovációs rendszerbe (AKIS) annak érdekében, hogy kutatás és innováció útján nyert, naprakész technológiai és tudományos információkat lehessen biztosítani.

Magyarország a KAP Stratégiai Tervében a „központban a gazda”- szemlélettel tervezi kialakítani a nemzeti AKIS rendszert, kiemelt hangsúlyt helyezve arra, hogy a gazdálkodók és a kutatók közötti szakadék csökkenjen, az innovációs és digitalizációs technológiai előrehaladás a gazdálkodók gyakorlati alkalmazásába beépüljön és az eddig nehezen megszólítható gazdálkodók is gyarapítsák tudásukat. A cél érdekében szeretnénk megerősíteni az AKIS rendszerét, összhangban a SCAR[1] keretében végzett szakértői munkával és fő célként a kkv termelők agroökológiai átállásának támogatását kitűzve. Az AKIS rendszer fejlesztését már az átmeneti években elkezdtük, 2021 a Digitális Agrárstratégiánk[2] végrehajtásaként elkészült a Digitális Agrárakadémia[3] tananyaggal, valamint a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetett a szántóföldi növénytermesztők digitális átállását szolgáló intézkedéssel (2900 termelő, 500 millió euró feletti igény, kötelező 7% tudástartalom). 2022 év első felében tervezzük a Vidékfejlesztési Program keretében meghirdetni az agrár felső, középfokú oktatás és az állami fajtakísérleti állomások bemutató üzemi funkcióját, ezzel erősítve a hatékony és gyakorlatorientált képzési program indítását a 2023 utáni időszakban.

A KAP Stratégiai Tervünkben (2023-20207) az átmeneti években elindított fejlesztésekre építve az AKIS a KAP II. pillérének több, mint 6%-a szolgálná a megerősített AKIS rendszeren keresztül az agrárgazdaságunk tudásalapú fejlődését:

- Az alap AKIS intézkedés (tájékoztatás és tanácsadás, képzés, innováció) forrása az előző programozási időszakhoz képest összegében több mint duplájára emelkedne (RD58_A01_TRA_78, RD60_A04_ADP_78, RD61_A05_EIP_77).
- Ezt egészítenek ki az ágazati programok tudásátadási és innovációs beavatkozásai (SC02_A01_BEA_55, SC11_A03_FVA_47, SC12_A04_FVT_47, SC15_E10_FVP_47, SC18_G02_FVL_47, SC27_I09_FVM_47).
- Továbbá ehhez járulnának hozzá, a digitalizációs átállást szolgáló beavatkozások, amelyekben beruházás és együttműködés is szerepel (RD02_D01_FRM_73, RD55_D02_RUF_77, RD56_D03_SVC_77).

Annak érdekében, hogy a tanácsadáshoz, képzésekhez, bemutató üzemi programokhoz (a továbbiakban: tudásátadási szolgáltatásokhoz) nyújtott támogatásokat a kedvezményezettek hatékonyan, a megfogalmazott célok tényleges megvalósulását szolgálva használják fel, biztosítani kell: a tevékenységek átláthatóságát, nyomon követhetőségét, ellenőrizhetőségét, az egységes szerződési feltételeket, a minőségi szolgáltatásokat, az elvégzett szolgáltatások mennyiségi és minőségi szintjének mérését. A folyamatok nyomon követéséhez, a hatékony tudásátadás fenti elemeinek koordinálásához alapvető feltétel egy, a szereplőket és a folyamatokat integráló rendszer létrehozása és működtetése is (SZAK = Széchenyi Agrártudás Akkreditációs és Koordinációs Központ). Ez ad ugyanis lehetőséget a nyilvántartásokra, az információk közvetítésére, valamint monitoring adatok gyűjtésére, kiegészítve a szakmai minőséget biztosító, a kedvezményezettek kiválasztását támogató előzetes akkreditációval.

[1] SCAR, Standing Committee on Agricultural Research = Agrár és Kutatási Bizottság közös tagállami tanácsadó testülete https://scar-europe.org/index.php/akis
[2] DAS, Digitális Agrárstratégia https://digitalisjoletprogram.hu/hu/tartalom/das-magyarorszag-digitalis-agrar-strategiaja
[3] DAA, Digitális Agrárakadémia https://www.digitalisagrarakademia.hu/

VITAANYAG

Az új időszakban a forráskeret emelése mellett a másik fontos ambíciószint növelési tervünk, hogy nem csak a KAP Stratégia Terv II. pillérének, hanem az I. pillér ágazati programjainak AKIS jellegű intézkedéseit végrehajtó szakértőket és szervezeteket a jelenleginél jobban bevonjuk a tudáshálózatba. Ebben a munkában is komoly szerepet szánunk az Széchenyi Agrártudás Akkreditációs és Koordinációs Központ és a KAP Hálózatnak.

Terveink szerint már 2022-ben megkezdjük a nemzeti KAP Hálózat és SZAK kialakítását, amely a jelenlegi Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) mellett külön támogató egységet kapna az innovációra és zöld átállásra. Erre építve 2023-tól a KAP Stratégiai Tervben bemutatott képzésre, tájékoztatásra, tanácsadásra, innovációra és a digitalizációra tervezett beavatkozások és a KAP hálózat három támogató egység együtt szolgálnál a termelőink fejlődését. A KAP Hálózatot, az Agrárminisztérium egy erre a funkcióra dedikált szervezeti egysége koordinálja. A nemzeti KAP Hálózat három támogató egysége segítő funkciót lát el a KAP beavatkozások minél hatékonyabb kialakításáért és megvalósításáért.

VITAANYAG

4 Magyarország KAP Stratégiai Tervének I. pilléres közvetlen támogatás beavatkozásai

4.1 DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás

Intervention Code (MS)	DP01_E01_BISS_16
A beavatkozás neve	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás
A beavatkozás típusa	BISS(21) - A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.4. Az alapszintű jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény mutató	R.4 Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás a mezőgazdasági termelők jövedelembiztonságát megteremtő közvetlen támogatási rendszer elsődleges alappillére. Az SO1 specifikus célkitűzést elősegítő olyan beavatkozás, amely különös célzottságot sem területi, sem tevékenységi szempontból nem tartalmaz, egyedül az aktív mezőgazdasági termelői státusz az, ami szűkíti a lehetséges jogosultak körét. A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.
Alaptámogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki:
• Legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;
• A támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;
• A kérelmezett terület vonatkozásában földhasználói minősítést a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján igazolja;

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet1 (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 3 948 500 000
Teljes Forráskeret (HUF): 1 441 202 500 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 157,94
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 57 648,1
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.4. Az alapszintű jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 25 000 000

4.2 DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás

Intervention Code (MS)	DP02_E02_CRIS_16
A beavatkozás neve	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás
A beavatkozás típusa	CRISS(26) - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.7. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény mutató	R.6 Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A redisztributív támogatás célja a kis- és közepes gazdaságok első hektárjaira kiegészítő támogatás nyújtása, elismerve a méretükből adódó nehézségeiket, hátrányaikat, egyúttal pedig biztosítani számukra egy elvárt jövedelemszintet. A SWOT-ból eredő szükségletek között egyértelműen azonosításra került ez az igény.

A magyar modellre vonatkozó szakpolitikai döntések célzottabb közvetlen támogatási rendszert eredményeznek. A 2015–2022-es időszakhoz képest sokkal erőteljesebb jövedelem átcsoportosítás irányul a kis- és közepes méretű gazdaságok irányába (10%, szemben a 2020-as 3%-nál alacsonyabb értékkel). A forrásoknak a kis- és középméretű gazdaságok irányába történő átcsoportosítását, beleértve a közvetlen kifizetések méltányosabb elosztását 2023-tól azzal segítjük elő, hogy a fenntarthatóságot elősegítő kiegészítő átcsoportosítással nyújtható jövedelemtámogatást (CRISS) alkalmazzuk a mezőgazdasági kistermelőknek nyújtott támogatás (korábbi SFS), valamint a degresszió/capping alkalmazása helyett. Ezzel a támogatási rendszer egyszerűsödését várjuk.

Redisztributív támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra (BISS) jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok azonosak az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel:

• Legalább egy hektár nagyságú jogosult területtel rendelkezik;
• A támogatható földterületre vonatkozóan támogatási kérelmet nyújtott be;
• A kérelmezett terület vonatkozásában földhasználói minősítést a támogatási kérelem beadására nyitva álló határidő utolsó napján igazolja;

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás két lépcsőben kerül bevezetésre, két egységes fajlagos értékkel. A beavatkozásra a közvetlen támogatási boríték 10%-a kerül elkülönítésre. A redisztributív támogatás kedvezményezettjei az első 10 hektárjukra ~54 EUR, a 10-300 hektár közötti területükre pedig ~27 EUR támogatást kaphatnak. A redisztribúciós hatás erősítése érdekében a kifizetésre csak azon termelők jogosultak, akik legfeljebb 1 200 hektár területtel rendelkeznek. A 2015-2022 közötti időszakban Magyarországon alkalmazott capping szabályainak szellemében – megjegyezve, hogy a degresszió és capping alkalmazásától Magyarország 2023-tól eltekint - az 1 200 hektár feletti üzemek az első hektárjaikra sem kapnak redisztributív támogatást.

Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet1 (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 673 880 945
Teljes Forráskeret (HUF): 245 966 544 925
1-10 hektár sáv: Fajlagos támogatás (EUR/ha): 54,83
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 20 012,95
10-300 hektár sáv: Fajlagos támogatás (EUR/ha): 27,44
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 10 015,6
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.7. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma - 19 545 060

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

4.3 DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás

Intervention Code (MS)	DP03_B01_YFS_16
A beavatkozás neve	Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás
A beavatkozás típusa	CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.6. A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény kimutató	R.36 KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

SO 7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az I. pilléres fiatal gazda támogatás a fiatal mezőgazdasági termelők indulását hivatott megkönnyíteni, tekintettel arra, hogy a gazdálkodás megkezdése jellemzően magas költségekkel jár, emellett az induló gazdaságok hitelképessége is csekély. A jogosultsági feltételek kiszélesítésével a beavatkozás erősebb ösztönzőerővel bír majd a potenciális jogosultak körében, így javítva a generációváltás elősegítésére irányuló uniós célkitűzés megvalósulását. Az I. Pillérben a pénzügyi források, a fajlagos támogatási összeg és a területi felső határ is érdemben emelkedik, amely kifejezi Magyarország eddiginél erőteljesebb elkötelezettségét.

Demográfiai háttér:

• A 2010 óta rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható, hogy fokozatosan csökken az új belépők és ebből következően a 40 évnél fiatalabb termelők száma, míg ez a szám 2019-re történelmi mélypontra esett vissza. Az összes kérelmező létszámának 2,5%-át tették ki az új belépők (4 193 cég és magánszemély), míg ezek közül a 40 évnél fiatalabbak csak 1528-an voltak, ami a teljes sokaság kevesebb, mint 1%-a volt.

• A területi adatokat érintően látható, hogy jelentősen csökkent az új belépőknél lévő területnagyság, ami a teljes támogatható terület 1,3%-át tette ki 2019-ben, míg csak 0,4%-át a 40 évnél fiatalabb kezdő mezőgazdasági vállalkozások esetében.

• Legfontosabb megállapítás ugyanakkor az, hogy a „demográfiai tartalék" kimerülni látszik, 2020-ra érdemi visszaesést lehet tapasztalni a kérelmezők száma és a bejelentett területek nagyságát érintően, mely tendencia a következő években is folytatódhat.

Fiatal gazda kiegészítő jövedelemtámogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki alaptámogatásra jogosult, tekintettel arra, hogy a kifizetés az alaptámogatás összegére tevődik rá. Ennek megfelelően a jogosultsági kritériumok egy része azonos az alaptámogatásra való jogosultság feltételeivel.

Speciális jogosultsági kritériumok:

• Az alaptámogatási kérelem benyújtásakor a kérelmező legalább 18 éves és 40 évnél nem idősebb;

• A támogatás legfeljebb 5 évig igényelhető;

• A támogatást a fiatal mezőgazdasági termelő, vagy egy vagy több, a fiatal mezőgazdasági termelő tényleges és hosszú távú ellenőrzése alatt álló jogi személy évente az egységes kérelem keretében igényelheti;

• A támogatott terület nem lehet nagyobb, mint 300 hektár;

• A vonatkozó nemzeti jogszabályban lefektetett, mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú képzettséggel rendelkezik. A képzettségi előírás minimum 2 év releváns mezőgazdasági szakmai gyakorlattal kiváltható;

• A 2023 előtt belépő, de az 5 éves időtartamot még nem letöltő fiatal gazdák („átmeneti fiatal gazdák") a fennmaradó években továbbra is igényelhetik a támogatást, de már az új fajlagos összegekre lesznek jogosultak;

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden termelő számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 93 454 020
Teljes Forráskeret (HUF): 34 110 717 300
Fajlagos támogatás (EUR/ha):157,33
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 57 425,33
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.6. A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 594 000

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

4.4 DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP04_E03_CISB_16
A beavatkozás neve	Cukorrépa termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A cukorrépa termesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Cukorrépa termesztés támogatásra az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• Cukorrépa termesztés támogatásának igénybevételére az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely cukorrépát termel, és

• a tárgyévben a cukorrépa megtermelésére a cukorrépa feldolgozóval – közvetlenül vagy cukorrépa integrátoron keresztül – kötött cukorrépa szállítási szerződés másolatát benyújtja. Ezzel kezelhető az a termelői bizonytalansági tényező, amely a cukorrépa feldolgozók kis számából ered. Így közösségi forrás csak olyan cukorrépa termesztésére kerül kifizetésre, amely esetében biztosított a további feldolgozás.

A cukorrépa feldolgozóval szemben nem elvárás, hogy magyarországi feldolgozó legyen, így e feltétel nem eredményez diszkriminációt.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden cukorrépát termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet1 (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 39 578 466
Teljes Forráskeret (HUF): 14 446 140 090
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 653,11
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 238 385,15
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 60 600

4.5 DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP05_E04_CISR_16
A beavatkozás neve	Rizstermesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A rizs termesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Rizstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• 1006 10 KN kód alá tartozó rizst termeszt;

• A rizst legkésőbb május 31-éig elveti;

• Az állományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi, és

• 2,5 t/ha minimális hozamot igazoltan elér.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden rizst termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet1 (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 9 895 857
Teljes Forráskeret (HUF): 3 611 987 951
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 728,43
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 265 876,95
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma:13 585

4.6 DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP06_E05_CISV_16
A beavatkozás neve	Zöldségnövény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

TÁJÁNYAG

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A zöldség- és fűszernövények termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Zöldségnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti zöldségnövényt szántóföldi, üvegházi vagy fóliasátras technológiával termeszti azzal, hogy a zöldségnövény a támogatási kérelem benyújtása – vagy a támogatásra jogosult növény módosítása esetén a támogatási kérelem módosítása – után még legalább két hétig a területen van, és

• a tárgyévi igénylés vonatkozásában megvalósuló telepítés vagy vetés esetén legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja, illetve

• torma, spárga, menta, tárkony, rozmaring, saját állományról való vegetatív szaporítással történő termesztése esetén, a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális dugvány vagy tősarj felhasználásáról nyilatkozik, és a ténylegesen felhasznált mennyiséget a gazdálkodási napló vonatkozó betétlapjain rögzíti.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Magyar megnevezés	Latin megnevezés	Szántóföldi termesztés esetén					Hajtatás esetén
		Min. vetőmag db/ha*	Ezermag tömeg gramm	Min. hagyma, fokhagyma-gerezd db/ha*	Min. dugvány, tősarj vagy magonc db/ha*	Min. palánta db/ha*	Min. palánta db/ha*
Görögdinnye, Tökre oltott is	Citrullus lanatus	2 500	45	-	-	2 300	-
Sárgadinnye	Cucumis melo	2 500	30	-	-	2 300	-
Karfiol	Brassica oleracea convar. botrytis	35 000	4	-	-	30 000	-
Brokkoli	Brassica cretica convar. botrytis provar. italica	35 000	4	-	-	30 000	-
Bimbóskel	Brassica oleracea convar. gemmifera	35 000	4	-	-	30 000	-
Fejes káposzta	Brassica oleracea convar. capitata provar. capitata	30 000	4	-	-	27 000	-
Kelkáposzta	Brassica oleracea convar. bullata	30 000	4	-	-	27 000	-
Vöröskáposzta	Brassica oleracea convar. capitata var. rubra	30 000	4	-	-	27 000	-
Karalábé	Brassica oleracea convar. acephala var. gongylodes	50 000	4	-	-	45 000	-
Kínai kel	Brassica pekinensis	56 500	4	-	-	50 000	-
Zeller	Apium graveolens	72 000	0,8	-	-	60 000	-
Póréhagyma	Allium porrum	350 000	4	260 000	-	-	-
Fokhagyma (tavaszi és őszi vetésű)	Allium sativum	-	-	200 000	-	-	
Csemegehagyma,	Allium cepa (Allium Fitulosum)	800 000	4	600 000	-	-	

VITAANYAG

lilahagyma, vöröshagyma							
Metélőhagyma	Allium schoenoprasum	1000 000	2	-	-	-	
Fejessaláta	Lactuca sativa	56 500	1	-	-	50 000	40 000
Endívia	Cichorium endivia	56 500	2	-	-	50 000	40 000
Spárga	Asparagus officinalis	17 000	20	-	15 000	-	-
Petrezselyem	Petroselinum crispum	800 000	1,5	-	-	-	-
Rebarbara	Rheum rhabarbarum	12 000	10	-	-	10 000	-
Édeskömény	Foeniculum vulgare	250 000	7	-	-	-	-
Paradicsom	Lycopersicon esculentum	34 000	1,8	-	-	30 000	20 000
Uborka	Cucumis sativus	30 000	30	-	-	27 000	11 000
Padlizsán (tojásgyümölcs)	Solanum melongena	30 000	4	-	-	27 000	22 000
Főzőtök, spárgatök	Cucurbita pepo var. Fastigata	5 500	150	-	-	5 000	-
Sütőtök	Cucurbita maxima var. maxima	5 500	340	-	-	5 000	-
Káposztatök	Cucurbita pepo var. Fastigata	5 500	200	-	-	5 000	-
Csillagtök/patiszon	Cucurbita pepo convar. patissoniana	15 000	100	-	-	8 000	-
Cukkini	Cucurbita pepo convar. giromontiina	30 000	120	-	-	25 000	-
Paprika	Capsicum annuum	48 000	11	-	-	44 000	22 000
Fűszerpaprika	Capsicum annuum var. longum	50 000	8	-	-	44 000	-
Sárgarépa	Daucus carota subsp. sativus	800 000	1,5	-	-	-	-
Cékla	Beta vulgaris var. conditiva	500 000	14	-	-	-	-
Feketegyökér	Scorzonera hispanica	800 000	14	-	-	-	-

VITAANYAG

Retek	Raphanus sativus var. sativus.	200 000	10	-	-	-	-
Torma	Armoracia rusticana	-	-	-	25 000	-	-
Pasztinák	Pastinaca sativa	800 000	4	-	-	-	-
Borsmustár (rukkola)	Eruca sativa	1 875 000	0,8	-	-	850 000	-
Menta	Mentha piperita	-	-	-	55 000	-	-
Citromfű	Melissa officinalis	80 000	0,6	-	-	55 000	-
Bazsalikom	Ocimum basilicum	80 000	1,5	-	-	55 000	-
Kerti kakukkfű	Thymus vulgaris	80 000	0,25	-	-	55 000	-
Orvosi zsálya	Salvia officinalis	70 000	7,5	-	-	45 000	-
Rozmaring	Rozmarinus officinalis	70 000	0,9	-	30 000	30 000	-
Tárkony	Artemisia dracunculus	-	-	-	55 000	-	-
Majoranna	Origanum majorana	80 000	0,2	-	-	55 000	-
Közönséges szurokfű	Origanum vulgare	65 000	0,1	-	-	45 000	
Sóska	Rumex rugosus	2000 000					
Spenót	Spinacia oleracea	850 000					
Szárazbab	Phaseolus vulgaris	250 000					
Zöldbab, futóbab	Phaseolus vulgaris	250 000					
Pattogatni való kukorica	Zea mays convar. mikrosperma	60 000					

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden zöldségnövény termesztéssel foglalkozó termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet1 (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 32 276 574
Teljes Forráskeret (HUF): 11 780 949 510
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 241,23
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 88 048,95
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma:133 800

4.7 DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP07_E06_CISI_16
A beavatkozás neve	Ipari zöldségnövény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. Hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati	2	Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	szaporítóanyag felhasználásával		
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az ipari zöldségnövény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Ipari zöldségnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• legalább a táblázatban meghatározott hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és

• a növényállományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag darab/hektár***
Zöldborsó (tavaszi, őszi)	Pisum sativum	1 000 000
Cukorborsó	P. sativum L. ssp. sativum convar. saccharatum	1 000 000
Csemegekukorica	Zea mays convar. saccharata	60 000

*A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden ipari feldolgozás céljára termesztett zöldségnövényt előállító termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet1 (2023-2027)

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Teljes forráskeret (EUR): 78 099 445
Teljes Forráskeret (HUF): 28 506 297 425
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 325,55
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 118 825,75
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 239 900

4.8 DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP08_E07_CISO_16
A beavatkozás neve	Ipari olajnövény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az ipari olajnövények termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

Ipari olajnövény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és

• a növényállományt rendes növekedési feltételek mellett legalább a virágzás kezdetéig megőrzi.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. vetőmag db/ha**	**Ezermagtömeg gramm**	**Min. palánta db/ha**
Olajtök	Cucurbita pepo ssp.styrica	5500	200	5000

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden ipari feldolgozás céljára termesztett olajnövényt előállító termelő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet1 (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 3 702 498
Teljes Forráskeret (HUF): 1 351 411 825
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 109,59
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 40 000,35

VITAANYAG

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 33 785

4.9 DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)

Intervention Code (MS)	DP09_E08_CISE_16
A beavatkozás neve	Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az extenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Extenzív gyümölcstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

a) aki vagy amely a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

b) akinek vagy amelynek támogatási kérelemmel érintett homogén ültetvénye eléri a táblázatban meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszámot,

c) az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napján az alábbi feltételek közül bármely kettőt teljesíti:

a. az ültetvény a táblázatban meghatározott életkort nem haladja meg,

b. fix, telepített öntözés megléte,

c. ültetvény esetében legalább 85%-os tőszámbeállottság, és

d) a b–c) pontban foglalt feltételek teljesítéséről nyilatkozik.

Magyar megnevezés	**Latin megnevezés**	**Min. tő/ha***	**Max. életkor**
Földieper (szamóca)	Fragaria × ananassa	-	2 év
Ribiszke	Ribes rubrum	3000	10 év
Egyéb ribiszke	Ribes nigrum	3000	10 év
Málna	Rubus idaeus	5000	10 év
Piszke, Piszke törzses oltvány	Ribes uva-crispa	3000	10 év
Szeder	Rubus idaeus	1500	10 év
Tüske nélküli szeder	Rubus rusticanus var. inermis	1500	10 év
Homoktövis	Hippophae (Elaegnus) rhamnoides	800	15 év
Fekete bodza	Sambucus nigra	500	15 év
Alma	Malus domestica	400	20 év
Körte	Pyrus communis	400	25 év
Birs	Cydonia oblonga	400	20 év
Őszibarack, Nektarin	Prunus persica	400	20 év
Kajszibarack (sárgabarack)	Prunus armeniaca	280	20 év
Meggy	Prunus cerasus	280	20 év
Cseresznye	Prunus subg. Cerasus	280	20 év
Szilva	Prunus subgenus Prunus	400	20 év
Naspolya	Mespilus germanica	400	20 év
Dió	Juglans regia	100	50 év
Mogyoró	Corylus avellana	400	20 év
Mandula	Prunus amygdalus	400	20 év
Szelídgesztenye	Castanea sativa	100	50 év
Áfonya	Vaccinium corynbosum	-	10 év
Berkenye	Aronia melanocarpa	1400	10 év
Csipkebogyó	Rosa canina	1500	15 év
Kivi	Actinidia deliciosa		25 év
Datolyaszilva	Diospyros kaki	270	20 év
Közönséges füge	Ficus carica	330	25 év

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

VÉLEMÉNYEZÉSRE

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden extenzív módon gyümölcsöt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 30 316 657
Teljes Forráskeret (HUF): 11 065 579 677
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 159,49
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 58 213,85
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 190 085

VITAANYAG

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

4.10 DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)

Intervention Code (MS)	DP10_E09_CISF_16
A beavatkozás neve	Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az intenzív gyümölcstermesztéssel foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Intenzív gyümölcstermesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• aki vagy amely a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• akinek vagy amelynek támogatási kérelemmel érintett homogén ültetvénye eléri a táblázatban meghatározott telepítéskori, hektáronkénti minimális tőszámot,

• az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napján az alábbi feltételek közül bármely kettőt teljesíti:

o az ültetvény a táblázatban meghatározott életkort nem haladja meg,

o fix, telepített öntözés megléte,

o ültetvény esetében legalább 85%-os tőszámbeállottság, és

• d) a b–c) pontban foglalt feltételek teljesítéséről nyilatkozik.

Magyar megnevezés	Latin megnevezés	Min. tő/ha*	Max. életkor
Földieper (szamóca)	Fragaria × ananassa	40 000	2 év
Ribiszke	Ribes rubrum	4700	10 év
Egyéb ribiszke	Ribes nigrum	4700	10 év
Málna	Rubus idaeus	9000	10 év
Piszke, Piszke törzses oltvány	Ribes uva-crispa	4700	10 év
Szeder	Rubus idaeus	-	10 év
Tüske nélküli szeder	Rubus rusticanus var. inermis	-	10 év
Homoktövis	Hippophae (Elaegnus) rhamnoides	990	15 év
Fekete bodza	Sambucus nigra	600	15 év
Alma	Malus domestica	1300	20 év
Körte	Pyrus communis	1000	25 év
Birs	Cydonia oblonga	500	20 év
Őszibarack, Nektarin	Prunus persica	660	20 év
Kajszibarack (sárgabarack)	Prunus armeniaca	400	20 év
Meggy	Prunus cerasus	660	20 év
Cseresznye	Prunus subg. Cerasus	660	20 év
Szilva	Prunus subgenus Prunus	660	20 év
Naspolya	Mespilus germanica	-	20 év
Dió	Juglans regia	200	50 év
Mogyoró	Corylus avellana	410	20 év
Mandula	Prunus amygdalus	410	20 év
Szelídgesztenye	Castanea sativa	200	50 év
Áfonya	Vaccinium corynbosum	2000	10 év
Berkenye	Aronia melanocarpa	-	10 év
Csipkebogyó	Rosa canina	-	15 év
Kivi	Actinidia deliciosa	400	25 év
Datolyaszilva	Diospyros kaki	660	20 év
Közönséges füge	Ficus carica	625	25 év

*A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden intenzív módon gyümölcsöt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Teljes forráskeret (EUR): 33 269 594
Teljes Forráskeret (HUF):12 143 401 956
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 373,48
Fajlagos támogatás (HUF/ha):136 320,2
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 89 080

4.11 DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása

Intervention Code (MS)	DP11_E10_CISS_16
A beavatkozás neve	Anyajuhtartás támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A támogatás az ágazat gazdasági és környezeti értelemben vett fenntarthatóságát, a törzskönyvezett apaállat használat előírásával pedig a minőségi árualap biztosítását hivatott elősegíteni.

Az anyajuhtartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is

biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Anyajuhtartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• Gondoskodik az állattenyésztésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról és kizárólag törzskönyvi kivonattal vagy származási igazolással ellátott kost használ a nőivarú állomány fedeztetésére, biztosítva ezzel a minőségi termeléshez szükséges alapokat.

• Gondoskodik a tenyészetében tartott állatállománynak a Juh ENAR rendelet szerinti tartós jelöléséről, folyamatos nyilvántartásáról és az adatok bejelentéséről, és

• vállalja, hogy a támogatási kérelemben bejelentett állatokat a támogatási kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidőt követő naptól kezdődően száz egymást követő napon a birtokában tartja.

• A 2. pontban meghatározott – Juh ENAR rendelet szerinti – tartós jelölésnek legkésőbb a birtokon tartási időszak első napjáig eleget tesz.

• A gazdálkodó az elhullott állatot saját költségén megfelelő állattal pótolhatja a birtokon tartási időszakban.

• Támogatható egyedek minimális létszáma: egy. Ennek két oka van. Egyrészt az állatalapú jogcímek esetén következetesen 1 állat a minimális létszám. Másrészt a legkisebb termelők bevonásával növelhető a környezeti hozzáadott érték a kondicionalitásnak való megfelelés révén. Harmadrészt pedig a kistermelők kizárása ellentétes lenne a reform szellemiségével, tekintettel a kisgazdaságok megkülönböztetett kezelésének céljával.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden anyajuhot tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 108 838 653
Teljes Forráskeret (HUF): 39 726 108 345
Fajlagos támogatás (EUR/állat): 28,42
Fajlagos támogatás (HUF/állat):10 373,3
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma: 3 829 650

4.12 DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása

Intervention Code (MS)	DP12_E11_CISC_16
A beavatkozás neve	Anyatehéntartás támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Közös kimeneti mutató	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A termeléshez kötött húshasznú anyatehéntartással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Anyatehéntartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• Anyatehén:

a) húshasznú fajtához tartozó vagy húshasznú fajtával való keresztezésből született tehén, amely hústermelésre szánt borjak nevelésére tartott állományhoz tartozik, vagy

b) nyolc hónapnál idősebb, még nem ellett, húshasznú fajtához tartozó vagy húshasznú fajtával való keresztezésből született nőivarú szarvasmarha vagy bivaly;

• A támogatási kérelem benyújtásának napján a tenyészetben lévő olyan anyatehenet tart, amely nem tartozik a lenti listában felsorolt fajtákhoz, és a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti nyilvántartásban 99-

es kódon „egyéb tejhasznú”, 88-as kódon Brown Swiss, 03-as kódon Borzderes, vagy 15-ös kódon Kosztromai fajtával bejelentett fajtához tartozik.

• Gondoskodik a tenyészetében lévő állatállománynak a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti, de legkésőbb tárgyévi egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló határidő utolsó napjáig megvalósuló jelöléséről, folyamatos nyilvántartásáról és az adatok bejelentéséről.

• A kérelmezett állatállományát a támogatási kérelem benyújtásának időpontjától gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes tenyészetben tartja.

• Gondoskodik az állattenyésztésről szóló kormányrendeletben foglaltak szerinti apaállat-használatról, és a támogatásra bejelentett állatállományában központi lajstromszámmal ellátott, a táblázat alapján támogatható fajtájú tenyészbikát vagy mélyhűtött spermát, petesejtet vagy embriót használ, valamint gondoskodik a tárgyév január 1. és a birtokon tartási idő lejárata között történt ellésekhez tartozó termékenyítések (fedeztetések), szabad és háremszerű pároztatások és embrió-átültetések központi adatbázisban történő regisztrációjáról.

• A tenyészetében a kérelmezett állatok legalább 30%-ának van ellése a tárgyév során, valamint a kérelmezett állattól a birtokon tartás során született borjakat a születésük napjától kezdődően legalább egy hónapon keresztül az anyjukkal azonos tenyészetben tartja, és

• vállalja, hogy a támogatási kérelemben bejelentett állatokat a támogatási kérelem benyújtását követő naptól számított hat hónapig folyamatosan birtokon tartja.

• A mezőgazdasági termelő tenyészetében a támogatás alapjául szolgáló állatok esetén az üszők aránya a birtokon tartás teljes ideje alatt legfeljebb 40% lehet.

A szarvasmarhafajták jegyzéke

1. Angler Rotvieh (Angeln)
2. Armoricaine
3. Ayrshire
4. Black and White Friesian
5. Bretonne pie noire
6. British Friesian
7. Črno-bela
8. Czarno-biała
9. Czerwono-biała
10. Deutsche Schwarzbunte
11. Dutch Black and White
12. Estonian Holstein
13. Estonian Native
14. Estonian Red
15. Française frisonne pie noire (FFPN)
16. Fries-Hollands (FH)
17. Friesian-Holstein
18. Frisona española
19. Frisona Italiana
20. German Red and White
21. German Red
22. Groninger Blaarkop
23. Guernsey
24. Holstein Black and White
25. Holstein

VITAANYAG

26. Itäsuomenkarja
27. Jersey
28. Länsisuomenkarja
29. Lithuanian Red
30. Magyar Holstein-Friz
31. Malkeborthorn
32. Pohjoissuomenkarja.
33. Red and White Friesian
34. Red Holstein
35. Reggiana
36. Rød dansk mælkerace (RMD)
37. Schwarzbunte Milchrasse (SMR)
38. Sortbroget dansk mælkerace (SDM)
39. Valdostana Nera
40. Zwartbonten van België/pie noire de Belgique

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden anyatehenet tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 173 156 636
Teljes Forráskeret (HUF): 63 202 172 231
Fajlagos támogatás (EUR/állat): 139,95
Fajlagos támogatás (HUF/állat): 51 081,75
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma: 1 237 275

4.13 DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás

Intervention Code (MS)	DP13_E12_CISM_16
A beavatkozás neve	Hízott bika támogatás
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A bika hízlalással foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Hízott bika támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

(1) A hízottbika-tartás támogatása azon, az a) pont szerinti vágás – kivéve a klinikai tünetek miatt elkülönített vágás – vagy a b) pont szerinti export napján kilenc hónapos vagy annál idősebb hímivarú szarvasmarhák vagy bivalyok után igényelhető, amelyeket a tárgyévet megelőző év április 1. és tárgyév március 31. között

a) vágóhídon levágtak, vagy

b) élő állatként az Európai Unión kívüli harmadik országba exportáltak vagy másik európai uniós tagállamba szállítottak állattartó, mesterséges termékenyítő állomás, rakodó állomás vagy gyűjtő állomás típusú tenyészetből.

(2) Hízottbika-tartás támogatására az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely

• a Szarvasmarha ENAR rendeletben meghatározott országos nyilvántartás alapján a hímivarú szarvasmarhát a tenyészetéből az (1) bekezdés szerinti módon történő kikerülése előtt közvetlenül legalább két hónapig tartotta,

• legkésőbb a birtokon tartás megkezdésének első napjáig gondoskodik a tenyészetében lévő szarvasmarha-állománynak a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről és nyilvántartásáról, és

• a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelentési kötelezettségnek megfelelően, az állat vágóhídon történő levágásának, illetve exportálásának igazolása megtörténik.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden hízott bikát tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 25 305 904
Teljes Forráskeret (HUF): 9 236 654 778
Fajlagos támogatás (EUR/állat): 54,35
Fajlagos támogatás (HUF/állat): 19 837,75
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma: 465 610

4.14 DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása

Intervention Code (MS)	DP14_E13_CISD_16
A beavatkozás neve	Tejhasznú tehéntartás támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A tejtermeléssel foglalkozó gazdák és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés és az átmeneti nemzeti támogatás együttesen valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Tejhasznú tehéntartás támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

(1) Tejhasznú tehéntartás támogatásra az a mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely

a) nőivarú, legalább egyszer ellett szarvasmarhát tart, amelynek kora a támogatási kérelem benyújtási évének március 31-én legalább huszonhárom hónap,

b) gondoskodik a tenyészetében lévő állatállományának a Szarvasmarha ENAR rendelet szerinti jelöléséről és nyilvántartásáról, és

c) a kérelmezett állatállományát a támogatási kérelem benyújtásának időpontjában gümőkor-, brucellózis- és leukózismentes tenyészetben tartja.

(2) Támogatás azon (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak megfelelő tejhasznú tehenek után igényelhető, amelyek a tárgyév március 31-én a mezőgazdasági termelő tenyészetében találhatóak, de nem a tárgyév március 31-én kerültek a mezőgazdasági termelő tenyészetébe, és

• hivatalos tejtermelés-ellenőrzés alatt állnak,

• az ENAR-nyilvántartásban tejhasznú fajtakódon nyilvántartott tejhasznú tehenek, vagy

• amelyek tartója megfelel a kistermelői élelmiszer-termelés, -előállítás és -értékesítés feltételeiről szóló miniszteri rendeletben foglaltaknak.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden tejhasznú tehenet tartó termelő és kérelmet benyújtó számára állatonként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 341 371 286
Teljes Forráskeret (HUF):124 600 519 335
Fajlagos támogatás (EUR/állat): 316,99
Fajlagos támogatás (HUF/állat): 115 701,35

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma:1 076 915

4.15 DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP15_E14_CISG_16
A beavatkozás neve	Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény mutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	2	Igen
1.3.2	Hazai fehérjenövény alapú takarmánybázis megerősítése	2	Igen
2.1.12	A hazai fehérjetakarmányok minőségének javítása	2	Igen
2.2.3	Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése	3	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A szemes fehérjetakarmány-növény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja emellett a fehérjefüggőség csökkentése, ezáltal az állattartók takarmányigényének részbeni kielégítésének elősegítése.

Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• szója, lóbab, édes csillagfürt termesztése esetén 1 tonna/ha, szárazborsó, csicseriborsó, takarmányborsó, mezei borsó termesztése esetén 2 tonna/ha minimális hozamot igazoltan elér, és

• legalább a táblázatban meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, a szaporítóanyag beszerzését igazolja, illetve

• mezei borsó termesztése esetén a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában a táblázat meghatározott, hektáronkénti minimális mennyiségű szaporítóanyag felhasználásáról nyilatkozik, a felhasznált mennyiséget a gazdálkodási napló vonatkozó betétlapján rögzíti.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

Megnevezés magyarul	**Megnevezés latinul**	**Minimum vetőmag (kg/hektár)***
Szójabab	Glycine max	70
Lóbab (Disznóbab)	Vicia faba	170
Fehérvirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus albus	100
Sárgavirágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus luteus	100
Kék virágú édes csillagfürt (takarmány célra)	Lupinus angustifolius	100
Fehérvirágú édes csillagfürt	Lupinus albus	100
Kékvirágú édes csillagfürt	Lupinus angustifolius	100
Sárgavirágú édes csillagfürt	Lupinus luteus	100
Szárazborsó (Sárgaborsó)	Pisum sativum ssp. sativum convar. sativum	100
Csicseriborsó	Cicer arietinum	80
Tavaszi takarmányborsó	Pisum sativum	170
Őszi takarmányborsó	Pisum sativum	100
Mezei borsó	Pisum arvense	100

*: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

VITAANYAG

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden szemes fehérjetakarmány-növényt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 341 371 286
Teljes Forráskeret (HUF):124 600 519 335
Fajlagos támogatás (EUR/állat): 232,87
Fajlagos támogatás (HUF/állat): 84 997,55
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 342 740

4.16 DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása

Intervention Code (MS)	DP16_E15_CISP_16
A beavatkozás neve	Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása
A beavatkozás típusa	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás
Közös kimeneti mutató	O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Eredmény kimutató	R.8 A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	2	Igen
1.3.2	Hazai fehérjenövény alapú takarmánybázis megerősítése	2	Igen
2.1.12	A hazai fehérjetakarmányok minőségének javítása	2	Igen
2.2.3	Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése	3	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A szálas fehérjetakarmány-növény termesztésével foglalkozó termelők és családjaik számára kiemelt fontosságú, hogy a valódi termelést célzottan támogató termeléshez kötött kifizetés az alaptámogatással együtt valódi biztonsági hálót alkosson, amely az említett időjárási és piaci kockázatokból eredő jövedelemingadozások esetén is biztosít egy elvárt szintű ellenálló képességet.

A beavatkozás célja emellett a fehérjefüggőség csökkentése, ezáltal a kérődzők állatok takarmányigényének részbeni kielégítésének elősegítése.

Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatásra az az aktív mezőgazdasági termelő jogosult, aki vagy amely a vonatkozó nemzeti jogszabály szerint közvetlen támogatásra jogosult.

Specifikus jogosultsági feltételek:

• a lenti táblázat szerinti növényt termeszt,

• az igénylés évét megelőző évben megvalósult őszi, illetve a tárgyévben megvalósult tavaszi telepítés vagy felülvetés esetén a lenti táblázatban meghatározott tömegű hektáronkénti minimális szaporítóanyagot, vagy a minimális csíraszámot biztosító mennyiségű szaporítóanyagot az általa a termeléshez kötött közvetlen támogatás igénylése céljára bejelentett teljes terület vonatkozásában használ, és a szaporítóanyag beszerzését igazolja, és

• a többéves művelésre alkalmas kultúra a támogatási kérelemében bejelentett tábla legalább 80%-án összefüggő állományként jelen van.

A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját. A termeléshez kötött támogatások Vízkeret irányelvnek történő megfelelésének részletes leírását az V. melléklet 5.4. alfejezete tartalmazza.

VITAANYAG

Magyar megnevezés	Latin megnevezés	Minimum vetőmag kg/hektár***	Minimum csíraszám db/hektár***	Minimum palánta db/hektár***	Minimum gumó kg/hektár***
Lucerna, Lucerna erjesztett takarmány, Lucerna zöldtakarmány*	Medicago sativa	15	-	-	-
Komlós lucerna*	Medicago lupulina	15	-	-	-
Sárkerep lucerna*	Medicago falcata	15	-	-	-
Tarkavirágú lucerna*	Medicago x. varia	15	-	-	-
Lucerna* (vetőmag célra)	Medicago sativa	8			
Bíborhere*	Trifolium incarnatum	10	-	-	-
Fehérhere*	Trifolium repens	6	-	-	-
Korcshere (svédhere)*	Trifolium hybridum	6	-	-	-
Vöröshere*	Trifolium pratense	10	-	-	-
Alexandriai here*	Trifolium alexandrinum	10	-	-	-
Legány-féle keverék (pannon- vagy szöszösbükköny, rozs, búza, árpa vagy bíborhere keverék)	Vicia pannonica/Vicia villosa + Triticum aestivum/Secale cerelace + Trifolium incarnatum	búza vagy rozs: 60, szöszös-bükköny vagy pannon-bükköny: 80 és bíborhere: 20	-	-	-
Borsós kukoricacsalamádé**	Pisum sativum + zea mays conv. Vulgaris	-	borsó: 600 000 kukorica: 400 000	-	-
Borsós napraforgó-csalamádé	Pisum sativum + Helianthus annus	120 kg borsó + 25 kg napraforgó	borsó:600	-	-

VIZSGÁLATI ANYAG

			000 napraforgó: 400 000		
Szarvaskerep*	Lotus corniculatus	14	-	-	-
Takarmánybaltacim*	Onobrychis viciifolia	hámozott vetőmagból 95 kg hámozatlanból 145 kg	-	-	-
Takarmánybükköny (Tavaszi bükköny)*	Vicia sativa L.	30	-	-	-
Szöszösbükköny*	Vicia villosa	30	-	-	-
Pannonbükköny*	Vicia pannonica	30	-	-	-
Rozsos szöszösbükköny	Secale cereale + Vicia villosa	60 kg rozs + 105 kg szöszös-bükköny	rozs:2000 000 szöszös-bükköny: 3 000 000	-	-
Szilfium*	Silphium perfoliatum	-	-	20 000	-
Keleti kecskeruta*	Galega orientalis	12	-	-	-
Lósóska	Rumex acetosella	40	-	-	-
Csicsóka*	Helianthus tuberosus	-	-	-	500
Szegletes lednek	Lathyrus sativus	160	100 000		

*: Többéves művelésre alkalmas kultúra

**: A keverék tömegértékének meghatározása során a Pisum sativum 117 g/ezer mag, a Zea mays conv. vulgaris esetében 250 g/ezer mag értékkel kell számolni.

***: A táblázatban szereplő értékek középértékek, amelyektől +/- 20%-os eltérés megengedett.

VITAANYAG

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A beavatkozás egyetlen egységes fajlagos értékkel kerül meghirdetésre, amely minden szálas fehérjetakarmány-növényt termesztő és kérelmet benyújtó számára hektáronként egyforma összeget jelent. Területi differenciálást nem alkalmazunk.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 54 926 312
Teljes Forráskeret (HUF): 20 048 103 698
Fajlagos támogatás (EUR/ha): 64,17
Fajlagos támogatás (HUF/ha): 23 422,05
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma: 855 950

4.17 DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram

Intervention Code (MS)	DP17_G01_ECOS_16
A beavatkozás neve	Agro-ökológiai alapprogram
A beavatkozás típusa	Eco-scheme(31) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek
Közös kimeneti mutató	O.8. Az agrár-ökológiai programokban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
Eredmény mutatók	R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.14 Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában: A kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
	R.19 Talajjavítás és -védelem: A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.20 Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.22 A tápanyag-gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.23 A vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.24 A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
	R.31 Élőhelyek és fajok védelme: A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
	R.34 A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

KAP CSELEKVÉSI TERÜLETEK Kód + Leírás
AOA-A az éghajlatváltozás mérséklése, beleértve a mezőgazdasági gyakorlatokból származó ÜHG-kibocsátás csökkentését, valamint a meglévő széntárolók fenntartását és a szén-dioxid-megkötés javítását
AOA-D a talajromlás megelőzése, a talaj helyreállítása, a talaj termékenységének és tápanyag-gazdálkodásának [és a talaj élővilágának] javítása
AOA-E a biológiai sokféleség védelme, az élőhelyek vagy fajok megőrzése vagy helyreállítása, beleértve a tájképi elemek vagy a nem termelő területek fenntartását és létrehozását
AOA-F a növényvédő szerek, különösen az emberi egészségre vagy a környezetre kockázatot jelentő szerek fenntartható és csökkentett használatára irányuló intézkedések

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	Tervben szerepel
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen

5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.2.1	Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása	1	Igen
6.2.2	A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek kivételével	1	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen
6.2.4	Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Követelmények:

A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a mezőgazdasági üzem e AÖP-ben igényelt területére jár hektár alapon az alapszintű jövedelemtámogatást kiegészítő kifizetésként.

Alapelvárás minden támogatást igénybe vevő gazdálkodótól a Gazdálkodási Napló vezetése és elektronikus beküldése.

A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, gyep, ültetvény) vonatkozóan legalább 2 pont értékű előírást kell választani a meghatározott mezőgazdasági jó gyakorlatok közül.

Amennyiben az üzem szántóterületeinek, illetve gyepterületeinek nagysága nem éri el az 5 ha-t, ültetvény esetében pedig az 1 ha-t, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni, az érintett területre azonban kifizetés nem jár csak abban az esetben, ha ezekre a küszöbérték alatti területekre is választ előírást a gazdálkodó.

Hasznosítási mód	Választható jó gyakorlatok	Pont	Hozzájárulás a környezeti célkitűzésekhez
Szántó	Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, vagy a tarló fennhagyással annak kultúrállapotban tartása mellett a következő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább feb. 28-ig.	1	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hosszabb ideig történő biztosításával növeli a talajok szénmegkötő képességét, a talajtakarás pedig megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát.
	Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén: a) **10 hektár vagy az alatti** szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább **két különböző növénykultúrát** kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el; b) **10 hektár fölötti** szántóterület feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább **három féle növénykultúrát** kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át; c) **30 ha feletti** szántóterülettel rendelkezőknek legalább **négy féle növénykultúrát** kell termeszteni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át.	1	A gyakorlat a megfelelően diverz, eltérő igényű kultúrákból álló vetésszerkezet kialakításával hozzájárul a talajzsarolás csökkentéséhez és a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, valamint a peszticidhasználat csökkentéséhez. Továbbá hozzájárul a mezőgazdasághoz kapcsolódó biodiverzitás védelméhez is azáltal, hogy változatos táplálkozó és élőhelyet biztosít számos vadon élő állatfaj számára.

	d) **1000 ha feletti** szántóterülettel rendelkezőknek legalább **öt féle növénykultúrát** kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át.		
	A szántóterületek 10%-ának megfelelő - a HMKÁ 8 előírás alapján védett táji elemek; - mezővédő erdősávok, fasorok; - táblaszegélyek, erózióvédelmi sávok - szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; - teraszok, erózióvédelmi létesítmények; - MePAR-ban rögzített vizes élőhely; - parlagon hagyott földterület - a pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával; - ökológiai jelentőségű másodvetés növényvédő szer használata nélkül; - nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület növényvédő szer használata nélkül; vagy ezek kombinációjának fenntartása;	2	A gyakorlat hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és tájelemek fenntartásához, sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segít a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását. Továbbá a parlagon hagyott területek, vizes élőhelyek elősegítik a szénmegkötést, míg a mezővédő erdősávok, fasorok, illetve táblaszegélyek és erózióvédelmi sávok a talajok erózió elleni védelmét szolgálják.
	Amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek össznagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott	1	A gyakorlat hozzájárul a mozaikos tájszerkezet kialakulásához, mely kedvező hatással van a mezőgazdasági élőhelyek

	táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 40 hektárt.		biodiverzitására, illetve a táji struktúra diverzitására.
	A növényvédelem során a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használata tilos.	1	A gyakorlat kedvező hatással van a beporzó rovarokra.
	A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai, illetve N-megkötő készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javítását. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez.
	Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a szántóterület legalább 50 %-án.	2	A gyakorlat hozzájárul a talajok szénkészletének megőrzéséhez, ezáltal a szántóterületek ÜHG emissziójának csökkentéséhez, valamint a talaj
Gyepterületeken	A gyepterületek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva. A gyepek feltörése, szántása tilos.	2	A gyepterületek tábla szintű megőrzése egyszerre fokozza a mezőgazdasági területek szénmegkötését, illetve járul hozzá a biodiverzitás megőrzéséhez tekintettel arra, hogy a magyarországi gyepek jelentős része extenzív művelés alatt áll.
Ültetvényeken – *beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is*	Mikroöntözési technológiák alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án.	2	A gyakorlat hozzájárul a vízkészletek fenntartható használatához.
	A növényvédelem során a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használata tilos.	1	A gyakorlat kedvező hatással van a beporzó rovarokra.
	Az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án.	2	A gyakorlat hozzájárul a növényvédőszerek használatának csökkentéséhez a nem ökológiai művelés alatt álló ültetvényterületeken is.
	Az ültetvényterület legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai készítmények alkalmazása.	1	A gyakorlat elősegíti a talajok szervesanyag-készletének helyreállítását, valamint a talajpotenciál és a talaj biodiverzitás javítását. A N-megkötést segítő készítmények pedig hozzájárulnak az ammónia-emisszió csökkentéséhez.
	Ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével vagy évelő kultúrák fenntartásával, gyepesítéssel.	2	A gyakorlat a fedett talajfelszín minél hosszabb ideig történő biztosításával növeli a talajok szénmegkötő képességét, a talajtakarás pedig megvédi a talajokat az erózió káros hatásaitól, illetve segít megőrizni a talaj nedvességtartalmát.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

Kód	Ismertetés
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC07	Vetésforgó a szántóterületeken, kivéve a víz alatt fekvő növényeket
GAEC08	Nem termelési célú területek vagy tájképi elemek minimális aránya. A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 4 %-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is. Amennyiben valamely mezőgazdasági termelő vállalja, hogy a 31. cikk (6) bekezdése szerinti továbbfejlesztett agrárökológiai programoknak megfelelően a szántóterületének legalább 7 %-át nem termelési célú területeknek vagy tájképi elemeknek szenteli, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is, az e GAEC-előírásnak való megfeleléshez szükséges arány nem haladhatja meg a 3 %-ot. A gazdaságok szintjén legalább 7 % a növényvédő szerek használata nélkül termesztett köztes kultúrákat vagy nitrogénmegkötő növényeket is tartalmazó szántóterületek minimális aránya, amelynek 3 %-a parlagon hagyott földterület vagy nem termelési célú tájképi elem. A tagállamoknak a köztes kultúrák esetében 0,3-as korrekciós együtthatót kell alkalmazniuk. A tájképi elemek megőrzése. A sövények és a fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában. Esetleg az inváziós növényfajok megjelenésének megakadályozását szolgáló intézkedések.

NJSZ - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§*

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:

A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni;

A földhasználónak vetésváltás alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.

A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről

A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:

NJSZ - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)*

A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell

végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

A GAEC, SMR és nemzeti előírások, valamint az agro-ökológiai alapprogram közötti kapcsolat (hogyan mutat túl az agro-ökológiai alapprogram az alap előírásokon)

Hasznosítási mód	**Választható jó gyakorlatok**	**Kapcsolódó referencia szabályozás (SMR - jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmények, illetve NJSZ - Nemzeti jogszabályokban meghatározott egyéb kötelező erejű követelmények, valamint HMKÁ előírások**
Szántó	Nyári, őszi betakarítású kultúrák után, amennyiben nem őszi vetésű kultúra következik, talajtakarás biztosítása takarónövényekkel, vagy a tarló fennhagyással annak kultúrállapotban tartása mellett a következő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de legalább feb. 28-ig.	**NJSZ** - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§* A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni; **JFGK 1 - b)** a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények **JFGK 2** - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát

		HMGY **HMKÁ 6** - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások **HMKÁ 7** - Minimális talajborítás az érzékeny időszakokban
	Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén: a) **10 hektár vagy az alatti** szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább **két különböző növénykultúrát** kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el; b) **10 hektár fölötti** szántóterület feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább **három féle növénykultúrát** kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át; c) **30 ha feletti** szántóterülettel rendelkezőknek legalább **négy féle növénykultúrát** kell termeszteni, négy növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a	*NJSZ - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§.* A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak vetésváltás alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről. **HMKÁ 8** – Vetésváltási szabályok és terménydiverzifikáció

	szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át. d) **1000 ha feletti** szántóterülettel rendelkezőknek legalább **öt féle növénykultúrát** kell termeszteni, öt növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át.	
	A szántóterületek 10%-ának megfelelő - a HMKÁ 8 előírás alapján védett táji elemek; - mezővédő erdősávok, fasorok; - táblaszegélyek, erózióvédelmi sávok - szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; - teraszok, erózióvédelmi létesítmények; - MePAR-ban rögzített vizes élőhely; - parlagon hagyott földterület - a pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával; - ökológiai jelentőségű másodvetés növényvédő szer használata nélkül;	**NJSZ** - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)* A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

	- nitrogénmegkötő növényekkel bevetett terület növényvédő szer használata nélkül; vagy ezek kombinációjának fenntartása;	**HMKÁ 9** - *Biodiverzitás védelme* Nem termelő területek és táji elemek fenntartása	
	Amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek össznagysága meghaladja az 50 ha-t, a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 40 hektárt.	**NJSZ** - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)* A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.	
	A növényvédelem során a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használata tilos.	**JFGK 8** - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás	
	A szántóterületek legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai, illetve N-megkötő készítmények alkalmazása.	**NJSZ** - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§.* A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint:	

		A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	
	Forgatás nélküli művelésmód (minimum művelés, zero-till, direktvetés) alkalmazása a szántóterület legalább 50 %-án.	**NJSZ** - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§.* A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak talajkímélő művelési módok alkalmazásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről. A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni; **HMKÁ 6** - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások	
Gyepterületeken	A gyepterületek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva. A gyepek feltörése, szántása tilos.	**NJSZ** - *A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)* A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő	

		szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével. **HMKÁ 1 -** Állandó gyepterületek megőrzése tagállami szinten
Ültetvényeken – *beleértve a fás szárú energetikai ültetvényeket is*	Mikroöntözési technológiák alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án.	**JFGK 1 - a)** a felszíni édesvizek és a felszín alatti vizek kitermelésének, továbbá a felszíni édesvizek tározásának szabályozása, beleértve a vízkivételek nyilvántartását vagy nyilvántartásait és a vízkivételek, tározások előzetes engedélyeztetésének követelményét
	A növényvédelem során a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használata tilos.	**JFGK 8** - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás
	Az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása az ültetvényterület legalább 50 %-án.	**JFGK 8** - Növényvédő szerek fenntartható használatára vonatkozó hazai szabályozás
	Az ültetvényterület legalább 50 %-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy mikrobiológiai készítmények alkalmazása.	**NJSZ** - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§.* A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy

		tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	
	Ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével vagy évelő kultúrák fenntartásával, gyepesítéssel.	**NJSZ** - *A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 35- 42.§* A földhasználó a termőhely ökológiai adottságaihoz igazodó talajvédő gazdálkodást vagy tevékenységet köteles folytatni az alábbiak szerint: A földhasználó erózióval veszélyeztetett szántóterületeken a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles a talajfedettséget szolgáló növényeket termeszteni és olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását, és/vagy szintvonalas művelést folytatni; **JFGK 1 - b)** a foszfátok diffúz szennyező forrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények **JFGK 2** - a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelme – Nitrát HMGY **HMKÁ 6** - Talajvédelemre és az erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások **HMKÁ 7** - Minimális talajborítás az érzékeny	

		időszakokban	

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a mezőgazdasági üzem teljes területére jár hektár alapon.

A támogatási összeg indikatív fajlagos nagysága 80,85 euró/hektár, amit az AÖP pénzügyi kerete (a közvetlen támogatások teljes tagállami átcsoportosítás utáni összegének 15%-a) és a támogatással érintett terület várható becsült nagysága (2,5 millió ha) alapján határoztunk meg.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR) - 1 010 625 000
Teljes Forráskeret (HUF) – 368 878 125 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha) – 80,85
Fajlagos támogatás (HUF/ha) – 29 510,25
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.8. Az agrár-ökológiai programokban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma - 12 500 000

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

5 Magyarország KAP Stratégiai Tervének I. pilléres piaci támogatás beavatkozásai

Forrásallokáció és kimenet a teljes Gyümölcs- és Zöldségfélék kapcsán tervezett beavatkozások terén (2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR): 42 493 151
Teljes Forráskeret (HUF):15 509 999 998
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.35. A támogatott operatív programok száma: 184

5.1 SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing

Intervention Code (MS)	SC01_A02_BEM_55
A beavatkozás neve	Méhészeti marketing
A beavatkozás típusa	PROMOBEES(55(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz köthető fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket
Közös kimeneti mutató	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Eredmény mutató	-
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAPCSOLÓDÓ öKONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma- szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén az iskoláskorúak körében	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A kereskedelmi forgalomba kerülő mézek vizsgálatának támogatási feltétele az eredmények közzététele. A közzététel szakmai lapban történik, mely adott esetben a technológia fejlesztésére, korszerűsítésére sarkallhatja a forgalmazót.
A promóciós és marketing tevékenységek elsősorban a fogyasztók ismereteinek gyarapítását, a fogyasztói bizalom növelését szolgálják.

A marketing célokat is szolgáló minőségjavító intézkedések a piacorientáltságot fokozzák. Termékvizsgálat csak akkreditált laborokban fogadható el. A promóciós és marketing tevékenységek igazolt költségei támogathatók.
A méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészeti szervezetek, s a támogatások a fenti célokat szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.
A két pilléren belüli egyéb beavatkozásokat nem egészít ki.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 100 %-áig, vagy konkrét betervezett összeggel, más intézkedéseknél felső korláttal.
A tervezett támogatási keret (EU-s része 180 ezer EUR/év, hazai része 180 ezer EUR/év) az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének társfinanszírozott tényadata (474 ezer EUR/év) és kihasználtsága (284 ezer EUR/év) alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a COVID járvány miatt a figyelembe vett időszakban visszaesett a tevékenység, de a járvány elmúltával a marketingtevékenységek újra felélénkülnek.
A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
a) *piacmonitoring, marketing*
vállalkozói jogviszonyban álló koordinátor vállalkozói díj költsége, irodaköltség
b) *kereskedelmi forgalomban kapható mézek vizsgálata és a termelői mézek önkéntes vizsgálata*
méz hivatalos mintavételezési költségei, laborvizsgálat költségei, valamint a vizsgálati eredmények elemzésének és közzétételének költségei,

c) *kistermelői mézesüveg gyártásához szükséges formagarnitúra, valamint az Országos Magyar Méhészeti Egyesület (a továbbiakban: OMME) kistermelői mézesüveg beszerzése*
az országos hatáskörű méhészeti szervezet által a tagjai részére biztosított egyedi üvegek gyártásához szükséges formagarnitúrák elkészíttetésének költsége, valamint az országos hatáskörű méhészeti szervezet által a kistermelő tagjai részére, a saját mézük piacra juttatása céljából biztosított, egyedi kinézetű üvegek beszerzési költsége. Az egyedi, dombornyomott mézesüveg zárt értékesítési láncon belüli forgalmazása a nyomonkövethetőség elősegítésével egyidejűleg erősíti a kistermelők által előállított termékek iránti bizalmat.
e) *OMME méz-zárszalag beszerzése*
az országos hatáskörű méhészeti szervezet tagjai részére biztosított, minőségtanúsító zárszalag beszerzési költsége
f) *termelői mézek kereskedelemben használt vonalkód igénylésének költsége*
a termelők saját kiszerelt mézük kereskedelmi forgalomba hozatal feltételeként kötelező vonalkód beszerzésének költsége
Nem támogatható a nem akkreditált labor vizsgálati költsége.

További Információ
A mézesüveg beszerzése csak korlátozottan, a kistermelői körre vonatkozóan, saját méhcsaládszámhoz kötve mennyiségileg is korlátozottan vehető igénybe.
A zárszalag biztosítása folyamatos minőségellenőrzéssel jár együtt.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)
Teljes forráskeret (EUR) - 900 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 328 500 000
O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma - 5100

5.2 SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás

Intervention	SC02_A01_BEA_55

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Code (MS)	
A beavatkozás neve	Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás
A beavatkozás típusa	ADVIBEES(55(1)(a)) - tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén
Közös kimeneti mutató	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Eredmény mutató	R.35 A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma- szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A nemzetközi és regionális szakmai rendezvények szervezése és az azokon való részvétel az ott megszerzett legújabb ismeretek útján elősegíti az ágazat korszerűsítését, az innováció megismerését és alkalmazását. A szakmai tanulmányutak, valamint a méhészeti képzések és egyéb módon történő ismeretterjesztés (szakmai újság, film, kiadványok stb.) az ismeretek gyarapítását és megosztását szolgálja.
A szakmai szervezetek, valamint szaktanácsadó, illetve szolgáltató hálózat működésének támogatása szintén hozzájárul az ágazat összehangolt működéséhez, az ismeretek gyarapításához, az innováció terjedéséhez és az ágazat korszerűsítéséhez, valamint annak digitalizációjához. A képzés és szervezeti támogatás az ágazat rezilienciáját növeli, amely az élelmezésbiztonságot is segíti.
A méhegészségügyi és környezetterhelési vizsgálat feltárja a mezőgazdasági technológiák hibás gyakorlatát. A szükséges vizsgálatokat akkreditált laborok végzik. A monitoring eredményéről éves kiadvány készül az ismeretek gyarapítása és megosztása céljából.
A méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészeti szervezetek, s a támogatások a fenti célokat szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül.
A két pilléren belüli egyéb beavatkozásokat nem egészít ki.
A rendezvények, ismeretterjesztések, képzések, tanulmányutak szervezésének és részvételi támogatásának feltétele minimális résztvevő számához, illetve tagszervezet szervezése esetén az országos hatáskörű szakmai szervezet igazolásához köthető, miszerint szakmai színvonala megfelel a támogathatóságnak. A támogatás tárgyától függően a támogatás iránti igény végrehajtási időszakonként egy, illetve több alkalommal nyújtható be a jogosult által azzal, hogy a többszöri benyújtás nem vonatkozhat ugyanannak az eseménynek, programnak a támogatására.

A működési és kohéziós intézkedések tárgyát meghatározott ideig kötelező működtetni. Az üzemben tartási kötelezettséget érintő eseményt haladéktalanul be kell jelenteni.
A szaktanácsadó-hálózat működési támogatásának feltétele a tevékenységekről szóló összefoglaló jelentések, valamint a fogadónapok havi nyilvántartásának benyújtása.
A szolgáltató hálózat támogatásának is feltétele a beszámoló az elvégzett tevékenységről.
Általános támogatási követelmény a vállalkozói, vagy megbízási szerződés és az igazolt költségek teljesítési igazolása, vagy kifizetési bizonylata is.
A méhegészségügyi és környezetterhelési vizsgálat támogatási feltétele az eredmények közzététele.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 100%-áig, vagy konkrét betervezett összeggel, más intézkedéseknél felső korláttal.
A tervezett támogatási keret (EU-s része 672,6 ezer EUR/év, hazai része 672,6 ezer EUR/év) az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének társfinanszírozott tényadata (1,9 millió EUR/év) és kihasználtsága (1,3 millió EUR/év) alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a COVID-járvány idején a rendezvények, képzések egy része elmaradt, illetve online térbe került, s várhatóan az online megoldások a jövőben is tért hódítanak.
A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
a) *méhészeti képzés országos koordinálása, valamint méhészeti ismeretek gyűjtése és terjesztése*
vállalkozói viszonyban álló koordinátor és koordinátori asszisztens vállalkozói díja, külföldi és hazai méhészeti szakirodalom beszerzésének, fordíttatásának, közzétételének költségei, méhészeti szaklap elkészítésének, forgalmazásának költségei, méhészeti témájú filmek elkészítésének költségei, információgyűjtés, ismeretterjesztés, desztináció költségei, internetes honlap költségei, irodaköltség.
b) *regionális rendezvény, kongresszus, nemzetközi rendezvény, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút szervezése, azokon való részvétel és elméleti ismeretterjesztés*
Támogatás a méhészeti szakmai ismeretek és a méhészkedéssel kapcsolatos új információk átadására és a méhészeti eszközök bemutatására szolgáló,
- legalább naponta három méhészeti szakmai előadást magában foglaló regionális rendezvény megszervezésének és az azon való részvételnek a költségei,
- az előadókon kívül legalább húsz fő hallgató részvételével megtartott elméleti ismeretterjesztés költségei,
- kongresszus, konferencia, kiállítás, szakmai tanulmányút, nemzetközi rendezvény megszervezésének és az azokon való részvételnek a költségei után vehető igénybe.
c) *szaktanácsadó-hálózat működtetése*
vállalkozói viszonyban álló szaktanácsadók vállalkozói díja, irodaköltség
d) *bemutató méhészetek látogatása*
a résztvevők utazási és szállásköltsége, a méhészeti telephelyen tartott gyakorlati bemutató költsége
e) *méhbetegségek felismeréséhez és a védekezéshez szükséges ismeretek átadása érdekében megtartott képzések*
elsősorban méhegészségügyi felelősök részére megtartott képzések szervezésének költsége, előadók és résztvevők utazási és szállásköltsége.
f) *méhész szervezetek működését és kohézióját elősegítő intézkedések*
szervezeti események lebonyolításának költségei, irodabérlés, irodai eszközök, felszerelések, berendezések költsége, internetes honlap költsége, rezsi költségek
g) *fenológiai és meteorológiai méhészeti megfigyelő hálózat kialakítása és működtetése*
mérőállomások kialakításának, működtetésének és karbantartásának költsége, megfigyelő hálózat tagjai képzésének költsége, digitális háttér működtetésének költsége, a hálózat tagjainak vállalkozói, vagy megbízási díj költsége
h) *méhegészségügyi és környezetterhelési monitoring vizsgálat*
a monitoring vizsgálatokhoz szükséges eszközök beszerzésének, a mintavétellel kapcsolatos vállalkozói, vagy megbízási díj és laborvizsgálat költségei, valamint a vizsgálati eredmények elemzésének, szakvélemény készítésének és közzétételének költségei
A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

Nem igényelhető támogatás olyan szakmai lap, tanulmány, statisztika és méhegészségügyi szakirodalom beszerzésére, fordíttatására, amelyet a koordinátor, a koordinátori asszisztens, a kutatási asszisztens, a méhészeti szaktanácsadók vagy a vezető szaktanácsadó készítettek, vagy nem került közzétételre.
A támogatott eszközökre több éves üzemben tartási kötelezettség vonatkozik. Az üzemben tartási kötelezettségre ható esemény bejelentés köteles.
7 Additional information specific to the Type of Intervention
A koordinátor támogatásának feltétele a koordinátori és koordinátori asszisztens tevékenységéről szóló tárgyhavi jelentés, amely tartalmazza a tárgyhavi eredmények értékeléséről szóló beszámolót.
Minden programra vonatkozóan külön kifizetési kérelmet kell benyújtani, így az adott végrehajtási időszakban többször nyújtható be kérelem, de adott programra vonatkozóan csak egyszer.
Szaktanácsadók támogatásának feltétele fogadónap biztosítása a méhészek számára.
Bemutató méhészet látogatás támogatásának feltétele, hogy a látogatás az országos méhészeti szervvel erre irányuló együttműködési megállapodást kötött méhészetbe történjen és a látogatók száma legalább 20 fő.

További információ
A koordinátor támogatásának feltétele a koordinátori és koordinátori asszisztens tevékenységéről szóló tárgyhavi jelentés, amely tartalmazza a tárgyhavi eredmények értékeléséről szóló beszámolót.
Minden programra vonatkozóan külön kifizetési kérelmet kell benyújtani, így az adott végrehajtási időszakban többször nyújtható be kérelem, de adott programra vonatkozóan csak egyszer.
Szaktanácsadók támogatásának feltétele fogadónap biztosítása a méhészek számára.
Bemutató méhészet látogatás támogatásának feltétele, hogy a látogatás az országos méhészeti szervvel erre irányuló együttműködési megállapodást kötött méhészetbe történjen és a látogatók száma legalább 20 fő.

Forrásallokáció és kimenet[1] (2023-2027)
Teljes forráskeret (EUR) - 3 363 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 227 495 000
Fajlagos támogatás (EUR/kérelem) – 2 690
Fajlagos támogatás (HUF/kérelem) – 981 850
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma – 1 250

5.3 SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése

Intervention Code (MS)	SC03_E02_BEI_55
A beavatkozás neve	Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése
A beavatkozás típusa	INVAPI(55(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányulú beruházások, valamint egyéb fellépések
Közös kimeneti mutató	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Eredmény mutató	R.35 A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma- szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás célja a vándorláshoz szükséges eszközök beszerzése, a technológia folyamatos újítása, amely a tevékenység hatékonyságát, így a versenyképesség erősödését eredményezi. Hivatalos gyártótól, forgalmazótól származó új eszköz beszerzése támogatható, igazolt költségek alapján. A támogatások a tőkeellátottság javításával a beruházási aktivitást növeli, mely a technológia fejlődéséhez is hozzájárul. Ez a versenyképesség mellett fokozza a piacorientáltságot is. A méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészek, s a támogatások a fenti célt szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül. A két pilléren belüli egyéb beavatkozásokat nem egészít ki. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybe vehető a támogatási intenzitás kiegészítésére.

A támogatásokra országos méhészeti szakmai szervezetben tag méhész jogosult, igazolt költségek alapján, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaládd rendelkezik.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 50-100 %-áig, vagy konkrét betervezett összeggel.

A tervezett támogatási keret (EU-s része 920 ezer EUR/év, hazai része 920 ezer EUR/év) az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének tényadata (1,6 millió EUR/év) és kihasználtsága (1,5 millió EUR/év) alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy az új technológiai eszközök beszerzése iránti érdeklődés tartósnak tekinthető, ugyanakkor a méhészek egy része már fejlesztette a technológiáját, illetve a technológiájuk egy részét. A technológiai fejlesztés terén jelentős áremelkedés várható.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

a) *a vándoroltatáshoz szükséges új eszközök beszerzése*

a vándorméhészkedés gyakorlatában használatos új méhészeti eszközök, segédeszközök, berendezések, járművek beszerzése

b) *méz és méhészeti termékek kinyeréséhez és kiszereléséhez, a léptároláshoz szükséges új eszközök beszerzése*

a méz és méhészeti termékek termeléséhez, kinyeréséhez, tárolásához, kiszereléséhez, valamint a léptároláshoz szükséges új termékek, eszközök, gépek és berendezések beszerzése

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybe vehető a támogatási intenzitás kiegészítésére.

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:

- saját előállítású eszközök és használt eszközök beszerzése

További Információ

Az eszközök, gépek, berendezések és járművek csak hatósági forgalomba hozatali engedély esetén támogathatók.

A támogatások országos méhészeti szakmai szervezeti tagság esetén vehetők igénybe.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 600 000

Teljes Forráskeret (HUF) - 1 679 000 000

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Fajlagos támogatás (EUR/méhcsalád) – 2,3
Fajlagos támogatás (HUF/méhcsalád) – 839,5
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma - 2 000 000

5.4 SC04_E03_BEV_55 - Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása

Intervention Code (MS)	SC04_E03_BEV_55
A beavatkozás neve	Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása
A beavatkozás típusa	PRESBEEHIVES(55(1)(d)) - az Unióban meglévő kaptárok számának megőrzését vagy növelését célzó fellépések, a méhtenyésztést is beleértve
Közös kimeneti mutató	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Eredmény mutató	R.35 A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma- szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás célja a méhcsaládok számának és egészségének megőrzése, az ellenőrzött tenyészanyag biztosítása. Mindez hozzájárul az ökoszisztéma védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatás fenntartásához. A beszerzett termékek, szaporítóanyag kizárólag hatóságilag engedélyezett, nyilvántartott lehet. A méhészeti program eddig jól működő intézkedéseinek folytatása azon intézkedésekkel, melyek esetében a támogatást igénylők a méhészek, s a támogatások a fenti célt szolgálják. A beavatkozás végrehajtására részletes belső szabályozás készül. A két pilléren belüli egyéb beavatkozásokat nem egészít ki.
A támogatásokra országos méhészeti szakmai szervezetben tag méhész jogosult, igazolt költségek alapján, amennyiben az igénylő hatósági nyilvántartás szerint méhcsaládd rendelkezik.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Vissza nem térítendő támogatás az egyes intézkedéseknél az igazolt költségek 50-100 %-áig, vagy konkrét felső korláttal betervezett összeggel.
A tervezett támogatási keret (EU-s része 2,5 millió EUR/év, hazai része 2,5 millió EUR/év) az MMNP 2020-2021. támogatási időszaka megemelt keretének tényadata (4,4 millió EUR/év) és kihasználtsága (3,9 millió EUR/év) alapján került meghatározásra, annak figyelembe vételével, hogy a védekezéshez felhasznált anyagok és eszközök árának emelkedésével számolhatunk, s a méhegészségügyi preventív intézkedésekkel bővül a támogatás lehetősége.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
a) *varroa atka, nozematózis és egyéb kártevők, betegségek elleni gyógyszeres védekezés támogatható költségei:*
a kártevők és betegségek ellen a méhcsaládok engedélyezett szerrel történő, szakszerű állategészségügyi kezeléséhez szükséges gyógyszerek, gyógyhatású készítmények és vivőanyagok, valamint a kijuttatáshoz szükséges eszközök, felszerelések költségei
b) *varroa atka, nozematózis és egyéb kártevők, betegségek elleni alternatív védekezés támogatható költségei:*
higiénikus alj beszerzés költsége
c) *a méhbetegségek és –kártevők elleni állategészségügyi preventív intézkedések támogatható költségei:*
új kaptár és tartozékai, viaszcsere és fertőtlenítő eszköz beszerzés, valamint méhegészségügyi környezetfejlesztés költsége
d) *petéző, vagy párzatlan méhanyák, vagy anyabölcsők) beszerzésének költségei:*
származási igazolással rendelkező tenyészanyag (petéző, vagy párzatlan méhanyák, vagy anyabölcsők) beszerzésének költsége
A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
a méhcsaládoknál a magyar hatóságok által nem engedélyezett szerek;
magyar tenyésztőszervezet által nem törzskönyvezett állományból származó szaporítóanyag

További Információ
Az egészségvédelmet szolgáló eszközök önállóan nem támogathatók, csak állatgyógyászati készítmények együttes vásárlása esetén.
Méhegészségügyi környezetfejlesztés az országos hatáskörű méhészeti szervezet honlapján felsorolt növények beszerzése esetén támogatható.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)
Teljes forráskeret (EUR) - 12 493 135
Teljes Forráskeret (HUF) - 4 559 994 275
Fajlagos támogatás (EUR/méhcsalád) – 3,12
Fajlagos támogatás (HUF/méhcsalád) – 1 138,8
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma - 4 000 000

5.5 SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása

Intervention Code (MS)	SC05_E04_WIR_58
A beavatkozás neve	Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása
A beavatkozás típusa	RESTRVINEY(58(1)(a)) - szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Eredmény mutató	R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
COMPWINE az uniós bortermelők gazdasági fenntarthatóságának és versenyképességének javítása

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése céljából az intézkedés azon fajtákra összpontosít, amelyek a talaj- és éghajlati jellemzőkhöz, valamint a borvidékek szőlőtermesztési hagyományaihoz kapcsolódnak leginkább, és amelyekre hosszú távon van piaci igény. Ezenkívül az egyik célunk a legjobb termőhelyek bevonása; ezért előnyben részesítjük azokat a területeket, ahol magasabb a szőlőterület kataszteri pontja. A felsorolt szempontok figyelembe vételével az új ültetvények a termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növeléséhez járulnak hozzá.

a) Egyéni terv csak akkor nyújtható be, ha a tevékenységek végrehajtására érvényes újratelepítési engedéllyel rendelkeznek.

b) Nem nyújtható be egyedi terv fajtaváltásra vagy területre történő áthelyezésre:

1. ahol a műveletet az egyedi terv benyújtása előtt megkezdték;
2. amelyek szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak az egyéni terv benyújtását megelőző 10 borászati évben;
3. amelyek esetében a 2. pontban meghatározott időszakot megelőzően szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak, kivéve csak a támrendszer megújításához nyújtott támogatást;
4. amelynek támogatható területe kevesebb, mint 0,2 ha.

c) A szőlőtermesztési technikák fejlesztése esetén nem lehet egyéni tervet benyújtani egy területre:

1. ahol a műveletet az egyéni terv benyújtása előtt kezdték meg;
2. amelyek szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak az egyedi terv benyújtását megelőző 10 borászati évben;
3. amelyek esetében a 2. pontban meghatározott időszakot megelőzően szerkezetátalakítási támogatást nyújtottak, kivéve csak a támrendszer megújításához nyújtott támogatást;
4. amelynek támogatható területe kevesebb, mint 0,2 ha;
5. ahol az egyéni tervben megjelölt terület nem minősül szőlőültetvénynek.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

SPR rendelet 44. cikk (1) b) szerint megállapított egységköltségek alapján kívánjuk számolni a támogatás mértékét. Az egységköltségek megállapításának alapja a beavatkozáshoz készített, a tényleges költségeket igazoló dokumentum. A támogatást az igazoló dokumentum alapján elfogadott költségekből számoljuk az alábbiak szerint:

A támogatás mértéke az igazoló dokumentum alapján alátámasztott költségátalányok és kompenzáció

a) 75%-a, ha az intézkedéssel érintett terület világörökségi területen fekszik,

b) 50%-a, ha az intézkedéssel érintett terület az *a)* pontban meghatározott feltételnek nem felel meg, azonban az intézkedéssel érintett terület fekvése szerinti földrajzi árujelző szerkezetátalakítási tervének megfelel,

c) 40%-a, ha az egyéni terv egyetlen szerkezetátalakítási tervnek sem felel meg.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)
Teljes forráskeret (EUR) - 71 080 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 25 944 200 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha) – 8 200
Fajlagos támogatás (HUF/ha) – 2 993 000
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban – 8 680

5.6 SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban

Intervention Code (MS)	SC06_E05_WII_58
A beavatkozás neve	Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban
A beavatkozás típusa	INVWINE(58(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a szőlőtermesztési- és borkészítési rendszerekben, kizárva az a) pontban meghatározott beavatkozástípushoz kapcsolódó műveleteket, valamint a feldolgozólétesítményekre, borászati infrastruktúrára, továbbá marketinfstruktúrákra –és szközökre irányuló beruházásokat
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Eredmény mutató	R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)
	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
MARKETWINE a szőlőből készült uniós termékek piac- és versenyképességének fokozása, különösen innovatív termékek, folyamatok és technológiák kifejlesztése, továbbá az ellátási lánc bármely szakaszában hozzáadott érték teremtése által, e célkitűzés magában foglalhatja a tudástranszfert is
PERFWINE az uniós borászati vállalkozások teljesítményének és a piaci igényekhez való alkalmazkodásának javítása, valamint e vállalkozások hosszú távú versenyképességének fokozása a szőlőből készült termékek előállítása és értékesítése tekintetében, ideértve az energiamegtakarítást, a globális energiahatékonyságot és a fenntartható folyamatokat is

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 Fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A szőlő- és borágazat célzott beruházási támogatást igényel, amely hosszú távra, előre megtervezett módon és előre ismert feltételek mellett biztosít forrásokat új modern termelői kapacitások létrehozása érdekében. A termelés üzemi, üzleti hatékonyságának növeléséhez korszerű energiatakarékos eszközök alkalmazására van szükség a borásztokban. A korszerű berendezések, technológiai megoldások lehetővé teszik a feldolgozottsági szint növelését.

Támogatás csak új gépek és berendezések, beleértve a számítógépes szoftvereket is vásárolható. Az összes gépet meg kell vásárolni és telepíteni a támogatás igénylése előtt. Mivel az intézkedések új gépek vásárlására korlátozódnak, az intézkedés keretében nem támogathatóak az olyan műveletek, mint az épület, ingatlan vásárlás vagy lízing.

Ennek az intézkedésnek a célja a vállalkozás általános teljesítményének javítása és a piaci igényekhez való alkalmazkodás javítása, valamint versenyképességének növelése, és az 1308/ 2013/EU cikk 50. cikkének (1) bekezdésében említett szőlőtermékek előállítására vagy forgalmazására vonatkozik.

A támogatás összege egyetlen kedvezményezettnél nem haladhatja meg a 100 millió forintot. Egy kedvezményezett egy évben csak egy pályázatot nyújthat be.

Az elszámolható költségek a pályázók által benyújtott igazoló dokumentumokon alapulnak. A javasolt támogatható költségek:

• Borászati termékek gyártása vagy forgalmazása: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket,

• Minőségellenőrzés: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket,

• Borászati termékek forgalmazása: új gépek és berendezések, köztük számítógépes szoftverek vásárlása,

• A gazdasághoz általában kapcsolódó beruházások: új gépek és berendezések vásárlása, beleértve a számítógépes szoftvereket is.

Annak biztosítása érdekében, hogy a termékek javasolt költségei ne haladják meg a szokásos piaci árakat, a pályázóknak részletes költségbecsléseket kell benyújtaniuk a kérelemhez csatolva. A költségbecsléseknek több ajánlaton kell alapulniuk, amelyeket a pályázónak csatolnia kell a pályázathoz.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

SPR rendelet 44. cikk (1) a) szerint igazolt költségek SPR rendelet 59. cikk (2) bekezdés a) és b) pontja szerint számított összeg a támogatás mértéke.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR) - 28 000 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 10 220 000 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha) – 70 000
Fajlagos támogatás (HUF/ha) – 25 550 000
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban – 400

5.7 SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban

Intervention Code (MS)	SC07_E06_WIG_58
A beavatkozás neve	Zöldszüret támogatása a borágazatban

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás típusa	GREENWINE(58(1)(c)) - zöldszüret, azaz a még éretlen állapotban lévő szőlőfürtök teljes megsemmisítése vagy eltávolítása és ezáltal az érintett terület terméshozamának nullára csökkentése; nem értendő ide a be nem takarítás, ami azt jelenti, hogy a szokásos termelési ciklus végén a kereskedelmi célú szőlőt a tőkéken hagyják
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Eredmény mutató	R.5 Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
BALWINE hozzájárulás a kereslet és a kínálat mérlegének helyreállításához az uniós borpiacon a piaci válságok megelőzése érdekében

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A terület támogatható, ha

- a kérelmezőnek a bejelentett területen nem nullás betakarítási jelentése van legalább egy évről, az előző két évben
- a bejelentett szőlőültetvény termőültetvényként van nyilvántartva az elmúlt két évet tekintve,
- a bejelentett szőlőültetvény esetében az előző évben elvégezte a megfelelő metszést, növényápolást és növényvédelmet,
- ugyanaz a parcella két egymást követő betakarítási évben nem jogosult támogatásra.

Pályázatot nem lehet benyújtani, ha a támogatható terület kisebb, mint 0,2 ha.

A következő tevékenység képezi a zöld szüretet: a szőlőfürtök teljes eltávolítása még éretlen állapotukban, ezáltal nullára csökkentve az érintett terület termését.

Támogatás nyújtható a következő műveletekhez:

- betakarítási költség;
- a szőlő értékesítéséből származó bevételkiesés.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

SPR rendelet 44. cikk (1) b) alapján igazoló dokumentummal alátámasztott költségeknek az SPR rendelet 59. cikk (3) bekezdése szerinti mértéke a támogatás.

5.8 SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása

Intervention Code (MS)	SC08_E07_WID_58
A beavatkozás neve	Borászati melléktermékek lepárlása
A beavatkozás típusa	DISTIL(58(1)(g)) - a borkészítés melléktermékeinek az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete II. részének D. szakaszában megszabott korlátozásoknak megfelelően

	elvégzett lepárlása
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Eredmény mutató	R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
ENVWINE a borkészítés melléktermékei ipari és energetikai célokra történő felhasználásának fenntartása az uniós borok minőségének és ezzel egyidejűleg a környezet védelmének biztosítása érdekében

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO5 Fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A melléktermék lepárlási támogatási program keretében Magyarország évente 20 000-32 000 tonna szőlőtörkölyt és 50 000-150 000 hektoliter borseprő párol le támogatás keretében, amellyel hozzájárul a bortermelők melléktermék kivonási költségeinek csökkentéséhez.

a) A kedvezményezettnek képesnek kell lennie arra, hogy melléktermékből ipari célokra nyers alkoholt állítson elő.

b) A kedvezményezettnek rendelkeznie kell a melléktermékek átvételének technikai és személyi feltételeivel.

Ez a támogatás összege a következő műveletekre nyújtható:

- a melléktermék szállítása a lepárlóba,
- a melléktermék tárolása,
- a melléktermék lepárlása.

Az összes többi művelet nem támogatott.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

SPR rendelet 44. cikk (1) b) szerint a vonatkozó végrehajtási rendeletben meghatározott maximális egységösszeg a törköly és a borseprő lepárlásának támogatására egyaránt.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 800 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 752 000 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha) – 0,67
Fajlagos támogatás (HUF/ha) – 244,55
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban – 7 200 000

5.9 SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promócoió

Intervention Code (MS)	SC09_E08_WIN_58

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás neve	Borágazati belpiaci promócoió
A beavatkozás típusa	INFOR(58(1)(h)) - az uniós borokra vonatkozó, a tagállamokban végrehajtott tájékoztatási tevékenységek, amelyek célja a bor felelősségteljes módon történő fogyasztására való ösztönzés, illetve az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós minőségrendszerek előmozdítása
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Eredmény mutató	-
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
QUALWINE hozzájárulás a felelősségteljes borfogyasztással és a borra vonatkozó uniós minőségrendszerekkel kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapításához

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 a piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A tagállami tájékoztató kampány nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarország kormánya különös figyelmet fordít a munkahelyek fenntartására és létrehozására. A vidéki lakosság megőrzése, a helyi foglalkoztatási lehetőségek védelme és fejlesztése ezért fontos szerepet játszik. Magyarországon a turisztikai bevételek és a turisztikai forgalom az elmúlt években dinamikusan nőtt. A bor fontos turisztikai vonzerő, ezért bővítenünk kell a borfogyasztók ismereteit, és tájékoztatást nyújtunk a különböző földrajzi jelzések értékéről és a felelős borfogyasztásról.
1149/2016 / EU felhatalmazáson alapuló rendelet 7. cikkét alkalmazzuk a jogosultsági feltételek esetében.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

SPR rendelet 44. cikk (1) a) pontja szerint megállapított ténylegesen felmerült, igazolt és ellenőrzött, elszámolható költségek SPR 59. cikk (7) bekezdése szerinti összeg.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 000 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 460 000 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha) – 100 000
Fajlagos támogatás (HUF/ha) – 36 500 000
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban – 40

5.10 SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció

Intervention Code (MS)	SC10_E09_WIP_58
A beavatkozás neve	Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció
A beavatkozás típusa	PROMOWINE(58(1)(k)) - harmadik országokban folytatott promóció
Közös kimeneti mutató	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Eredmény mutató	-

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
THIRDWINE a szőlőből készült uniós termékek versenyképességének javítása harmadik országokban, beleértve a borpiacok megnyitását és diverzifikálását

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 a piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A harmadik országokban történő promóció nagyban hozzájárul a magyar borágazat versenyképes növekedéséhez. Magyarországnak új piacokat kell építenie harmadik országokban az új fogyasztók elérése érdekében. Az új kedvezményezettek mellett a korábbi kedvezményezetteket is ösztönözzük.

Az 1149/2016/EU felhatalmazáson alapuló rendelet 10. cikkével összhangban az alkalmassági kritériumok a következők:

- A műveletek világosan meg vannak határozva, leírva a becsült költségekkel. Az értékelés magában foglalja ezen kritériumok ellenőrzését az egyes programok esetében.
- Annak biztosítása, hogy a művelet javasolt költségei nem haladják meg a szokásos piaci árfolyamokat. Ehhez a kritériumhoz a pályázónak részletes költségbecslést kell benyújtania a benyújtott programhoz csatolva. A költségbecsléseknek az ilyen műveleteken kell alapulniuk, amelyeket a pályázónak csatolnia kell a kérelemhez az árajánlatot.
- Annak biztosítása, hogy a kedvezményezettek elegendő technikai kapacitással rendelkeznek a harmadik országokkal folytatott kereskedelem sajátos korlátaival szemben, és elegendő erőforrással rendelkeznek a művelet lehető leghatékonyabb megvalósításához.
- A kedvezményezettek által benyújtott bizonyítékok arról, hogy minőségi és mennyiségi szempontból elegendő termék áll rendelkezésre a piaci kereslet hosszú távú kielégítésének biztosítására a promóciós műveletet követően.
- A javasolt stratégiák és a kitűzött célok közötti összhang, valamint az érintett termékek iránti növekvő kereslet várható hatása és sikere.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

SPR rendelet 44. cikk (1) a) pontja szerint megállapított ténylegesen felmerült, igazolt és ellenőrzött, elszámolható költségek SPR 59. cikk (7) bekezdése szerinti összeg.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2027)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 000 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 460 000 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha) – 100 000
Fajlagos támogatás (HUF/ha) – 36 500 000
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban – 40

5.11 SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC11_A03_FVA_47
A beavatkozás neve	tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás típusa	ADVI1(47(1)(b)) - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők tekintetében: károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikai, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek, a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) KÓD + LEÍRÁS
BOOST a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve valamely uniós minőségrendszer vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
CLIMA hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz
COMP a közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
PROD a termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO a következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami jog szerint meghatározott minimumkövetelményeket meghaladó állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve; v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.
REDE kutatás és fejlesztés a fenntartható termelési módszerek terén, ideértve a károsítókkal szembeni ellenálló képességet, az állatbetegségekkel szembeni rezisztenciát, valamint az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló módszereket, továbbá a gazdasági versenyképességet fokozó és a kedvező piaci fejleményeket elősegítő innovatív gyakorlatokat és termelési technikákat is

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 Fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma- szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.6	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködés erősítése, innovációs potenciál növelése	1	Igen
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
2.5.1	A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
5.7.1	Növény-egészségügyi szaktanácsadás	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Igen
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban	2	Részben
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	Nem
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen

CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.4	Innovatív technikák kezelésének oktatása	1	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei
Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek
A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása
Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek
Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: A képzési, szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
− A képzés, szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása
− A képzésen, szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett

célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.12 SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC12_A04_FVT_47
A beavatkozás neve	képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs

A beavatkozás típusa	TRAINCO(47(1)(c)) - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok csréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGATAI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
CLIMA hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz
COMP a közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC a kínálati oldal koncentrációja és a termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
CONS a friss vagy feldolgozott gyümölcs- és zöldségágazati termékek fogyasztásának növelése
PROD a termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO a következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami jog szerint meghatározott minimumkövetelményeket meghaladó állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve; v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 Fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma- szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az

antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.5.1	A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
2.5.4	Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
5.7.3	Tudásátadás, bemutató gazdaságok az emisszió csökkentési technológiák bemutatására	1	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
9.6.1	Gyakorlatorientált ismeretátadás a társadalmi és környezeti kihívásokról	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.4	Innovatív technikák kezelésének oktatása	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei
Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek
A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek
Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: A képzési, szaktanácsadási terv, a választott módszerek és eszközök a megfogalmazott célkitűzések tekintetében vett indokoltságának részletes bemutatása
− A képzés, szaktanácsadás tartalmának összefoglalója, a tevékenység operatív program célkitűzéseihez való hozzájárulásának indoklása
− A képzésen, szaktanácsadáson résztvevők száma, alkalmak száma, alkalmak időtartama

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.13 SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC13_G01_FVO_47
A beavatkozás neve	ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs
A beavatkozás típusa	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott

	termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
BOOST a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve valamely uniós minőségrendszer vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
CLIMA hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz
COMP a közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható energia előmozdítása

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló T típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes válalkzások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújtahtók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

11. cikkben említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest az alábbiak tekintetében:
a) a termelésben felhasznált olyan erőforrások, amelyek vagy nem megújuló természeti erőforrások - például víz vagy fosszilis tüzelőanyagok -, vagy a környezetszennyezés lehetséges forrásai, így például műtrágyák, növényvédő szerek vagy bizonyos típusú energiaforrások;
b) a termelési folyamat során kibocsátott, a levegőt, a talajt vagy a vizeket szennyező anyagok; vagy
c) a termelési folyamat során keletkező hulladék, beleértve a szennyvizet is.
Figyelembe vehetők olyan a termőterületen vagy azon kívül megvalósuló beruházások, amelyek meghatározó mértékben járulnak hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz.
Olyan beruházásokat is elfogadhatnak, amelyek a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások legalább egy további környezetvédelmi előnnyel járnak.
A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája **és mértéke/összegek/számítási módok**

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.14 SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC14_B01_FVE_47
A beavatkozás neve	a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	TRANS(47(1)(e)) - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada

Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
BOOST a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve valamely uniós minőségrendszer vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
COMP a közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC a kínálati oldal koncentrációja és a termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
PROMO a következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami jog szerint meghatározott minimumkövetelményeket meghaladó állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve; v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO5 Fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló T típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes válalkzások esetében 3 év.
A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújtahtók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

11. cikkben említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest az alábbiak tekintetében:
a) a termelésben felhasznált olyan erőforrások, amelyek vagy nem megújuló természeti erőforrások - például víz vagy fosszilis tüzelőanyagok -, vagy a környezetszennyezés lehetséges forrásai, így például műtrágyák, növényvédő szerek vagy bizonyos típusú energiaforrások;
b) a termelési folyamat során kibocsátott, a levegőt, a talajt vagy a vizeket szennyező anyagok; vagy
c) a termelési folyamat során keletkező hulladék, beleértve a szennyvizet is.
Figyelembe vehetők olyan a termőterületen vagy azon kívül megvalósuló beruházások, amelyek meghatározó mértékben járulnak hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz.
Olyan beruházásokat is elfogadhatnak, amelyek a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások legalább egy további környezetvédelmi előnnyel járnak.
A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői

szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.15 SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC15_E10_FVP_47
A beavatkozás neve	promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	PROMO(47(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozád fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítása, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló

	intézkedéseket és tevékenységeket
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
BOOST a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve valamely uniós minőségrendszer vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
COMP a közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
MARKET a termékek promóciója és marketingje

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén az iskoláskorúak körében	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: A promóciós kommunikációs és marketing tevékenységeknek a következő célkitűzések valamelyikét kell szolgálniuk:

1. Az uniós mezőgazdasági termékek érdemeinek és az uniós termelési módszerekre alkalmazandó magas szintű normáknak a tudatosítása;
2. Az Unióban előállított uniós mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek versenyképességének és fogyasztásának növelése, valamint ismertségük növelése mind az Unión belül, mind azon kívül;
3. Az Unión belüli és kívüli uniós minőségrendszerek ismertségének növelése;
4. Az Unióban előállított uniós mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek piaci részesedésének növelése, különös tekintettel a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező harmadik országok piacaira;
5. Hozzájárulás a rendes piaci feltételek helyreállításához az uniós piacon súlyos piaci zavarok, a fogyasztói bizalom elvesztése vagy más sajátos problémák esetén;
6. A fenntartható termelés ismertségének növelése;
7. A fogyasztók tudatosságának növelése a termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai, transznacionális termelői szervezetek, termelői szervezetek transznacionális társulásai vagy a gyümölcs- és zöldségágazatban működő termelői csoportok márkái vagy védjegyei tekintetében;

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.16 SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása

Intervention Code (MS)	SC16_E11_FVQ_47
A beavatkozás neve	uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása
A beavatkozás típusa	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői

	szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
BOOST a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve valamely uniós minőségrendszer vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
COMP a közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC a kínálati oldal koncentrációja és a termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
MARKET a termékek promóciója és marketingje

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Igen
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
9.2.1	Növényvédő szerek nagyobb fokú nyomonkövethetősége	1	Részben
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.17 SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC17_E12_FVC_47
A beavatkozás neve	nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
BOOST a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve valamely uniós minőségrendszer vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését
CONC a kínálati oldal koncentrációja és a termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén
PROD a termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és

a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO a következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami jog szerint meghatározott minimumkövetelményeket meghaladó állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve; v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO5 Fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
9.2.1	Növényvédő szerek nagyobb fokú nyomonkövethetősége	1	Részben
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Részben

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkitűzésekt szolgáló Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek
A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása
Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek
Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes válalkzások esetében 3 év.
A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújtahtók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

11. cikkben említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest az alábbiak tekintetében:
a) a termelésben felhasznált olyan erőforrások, amelyek vagy nem megújuló természeti erőforrások - például víz vagy fosszilis tüzelőanyagok -, vagy a környezetszennyezés lehetséges forrásai, így például műtrágyák, növényvédő szerek vagy bizonyos típusú energiaforrások;
b) a termelési folyamat során kibocsátott, a levegőt, a talajt vagy a vizeket szennyező anyagok; vagy
c) a termelési folyamat során keletkező hulladék, beleértve a szennyvizet is.
Figyelembe vehetők olyan a termőterületen vagy azon kívül megvalósuló beruházások, amelyek meghatározó mértékben járulnak hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz.
Olyan beruházásokat is elfogadhatnak, amelyek a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások legalább egy további környezetvédelmi előnnyel járnak.
A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.18 SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC18_G02_FVL_47
A beavatkozás neve	az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	CLIMA(47(1)(i)) - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
CLIMA hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz
PROD a termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
REDE kutatás és fejlesztés a fenntartható termelési módszerek terén, ideértve a károsítókkal szembeni ellenálló képességet, az állatbetegségekkel szembeni rezisztenciát, valamint az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló módszereket, továbbá a gazdasági versenyképességet fokozó és a kedvező piaci fejleményeket elősegítő innovatív gyakorlatokat és termelési technikákat is

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható energia előmozdítása

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése	3	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő	1	Igen

	technológiák és eszközök fejlesztése		
4.6.1	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.	1	Részben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei
Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló Tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek
A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása
Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek
Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes válalkzások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújtahtók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

11. cikkben említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest az alábbiak tekintetében:
a) a termelésben felhasznált olyan erőforrások, amelyek vagy nem megújuló természeti erőforrások - például víz vagy fosszilis tüzelőanyagok -, vagy a környezetszennyezés lehetséges forrásai, így például műtrágyák, növényvédő szerek vagy bizonyos típusú energiaforrások;
b) a termelési folyamat során kibocsátott, a levegőt, a talajt vagy a vizeket szennyező anyagok; vagy
c) a termelési folyamat során keletkező hulladék, beleértve a szennyvizet is.
Olyan beruházásokat is elfogadhatnak, amelyek a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások legalább egy további környezetvédelmi előnnyel járnak.
Figyelembe vehetők olyan a termőterületen vagy azon kívül megvalósuló beruházások, amelyek meghatározó mértékben járulnak hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz.
A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.

3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.19 SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC19_I01_FVF_47
A beavatkozás neve	kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	SETUP(47(2)(a)) - kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, vagy az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelőiszervezet-társulások általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	A KAP stratégiai tervben szerepel
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés	2	Igen

	(öngondoskodás) ösztönzése		

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei
Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek
A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása
Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek
Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.20 SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC20_I02_FVV_47
A beavatkozás neve	beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	INVVO(47(2)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló típusú tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes válalkzások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújtahtók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

11. cikkben említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest az alábbiak tekintetében:

a) a termelésben felhasznált olyan erőforrások, amelyek vagy nem megújuló természeti erőforrások - például víz vagy fosszilis tüzelőanyagok -, vagy a környezetszennyezés lehetséges forrásai, így például műtrágyák, növényvédő szerek vagy bizonyos típusú energiaforrások;

b) a termelési folyamat során kibocsátott, a levegőt, a talajt vagy a vizeket szennyező anyagok; vagy

c) a termelési folyamat során keletkező hulladék, beleértve a szennyvizet is.

Olyan beruházásokat is elfogadhatnak, amelyek a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások legalább egy további környezetvédelmi előnnyel járnak.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.

2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a

közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.21 SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC21_I03_FVS_47
A beavatkozás neve	termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	STORE(47(2)(c)) - termelői szervezetek vagy azok tagjai által előállított termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei
Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek
A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása
Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek
Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az intézkedés alma, meggy, bodza, szilva, paprika, paradicsom, konzervuborka, zöldborsó és csemegekukorica termékekre alkalmazható.
A feldolgozott terméket feldolgozástól számított fél évig, de legfeljebb a termék minőségmegőrzési határidejének harmadáig közraktrába kell letenni.
A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. a közraktásozás díja, beleértve a zárolás és elektronikus örzés díját is
2. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.22 SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC22_I04_FVR_47
A beavatkozás neve	gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	ORCHA(47(2)(d)) - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.2	A kedvezőtlen időjárási jelenségek okozta természeti károk megelőzése építményekkel, berendezésekkel	1	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes válalkzások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújtahtók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

11. cikkben említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest az alábbiak tekintetében:

a) a termelésben felhasznált olyan erőforrások, amelyek vagy nem megújuló természeti erőforrások - például víz vagy fosszilis tüzelőanyagok -, vagy a környezetszennyezés lehetséges forrásai, így például műtrágyák, növényvédő szerek vagy bizonyos típusú energiaforrások;

b) a termelési folyamat során kibocsátott, a levegőt, a talajt vagy a vizeket szennyező anyagok; vagy

c) a termelési folyamat során keletkező hulladék, beleértve a szennyvizet is.

Olyan beruházásokat is elfogadhatnak, amelyek a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások legalább egy további környezetvédelmi előnnyel járnak.

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.
2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

átalányösszegek;

százalékos átalányfinanszírozás.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.23 SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC23_I05_FVW_47
A beavatkozás neve	forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	WITHD(47(2)(f)) - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása,

valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: A kivonás történhet az ingyenes szétosztástól eltérő felhasználásra is a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

átalányösszegek;

százalékos átalányfinanszírozás.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.24 SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC24_I06_FVG_47
A beavatkozás neve	zöldszüret - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	GREEN(47(2)(g)) - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív programokban meghatározott célkitűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása

Az intézkedés keretében támogatható termékek listája:

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Dinnye
9. Saláta
10. Fokhagyma
11. Görögdinnye
12. Kajszi
13. Káposzta
14. Karalábé
15. Karfiol
16. Körte
17. Mandula

18. Mogyoró
19. Őszibarack és nektarin
20. Paradicsom
21. Póréhagyma
22. Retek
23. Sárgadinnye
24. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
25. Spárga
26. Spenót
27. Szamóca
28. Szilva
29. Tojásgyümölcs
30. Uborka
31. Vöröshagyma
32. Zeller
33. Zöldborsó
34. Zöldpaprika
35. Fűszerpaprika

A zöldszüret elvégzésének lehetésges időszaka
Growth stages of mono- and dicotyledonous plants, BBCH Monograph (edited by Uwe Meier Julius Kühn-Institut (JKI) (Federal Research Centre for cultivated Plants) Quedlinburg 2018 DOI: 10.5073/20180906-074619 ISBN: 978-3-95547-071-5) alapján:

	Zöldszüret kezdete	Zöldszüret vége
Pome Fruits	BBCH71	BBCH85
Stone Fruits	BBCH71	BBCH85
Currant	BBCH71	BBCH85
Strawberry	BBCH71	BBCH85
Bulb vegetables (onion, garlic, shallot)	BBCH41	BBCH47
Root and stem vegetables (carrot, celeriac, kohlrabi, swede, chicory, radish)	BBCH41	BBCH47
Leaf vegetables - forming heads – (Cabbage, chines cabbage, lettuce)	BBCH41	BBCH47
Leaf vegetables - not forming heads –	BBCH41	BBCH47

(loosehead lettuce, spinach, kale		
Other brassica vegetables (brussels sprout, cauliflower, broccoli)	BBCH41	BBCH47
Cucurbits (Cucumber, melon, pumpkin, water melon)	BBCH71	BBCH79
Solaneceous fruits (tomato, aubergine, paprika)	BBCH71	BBCH79
Pea	BBCH71	BBCH79
Maize (sweet corn)	BBCH71	BBCH79

A termelői szervezetnek a be nem takarítási intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és területnagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést legkésőbb négy nappal az adott termék betakarítási periódusát megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.

Az igényelhető legmagasabb támogatási összegek (EUR/ha)
Paradicsom 10 422,22
Sárgarépa 2 108,36
Káposzta 864,27
Édes paprika 9 368,01
Karfiol és brokkoli 1 073,04
Uborka és apró uborka 3 993,12
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba 214 997,83
Alma 1 906,39
Körte 1 164,87
Szilva 1 224,61
Bogyós gyümölcs 0 247,25
Friss csemegeszőlő 1 245,45
Hajtatott paradicsom* 50 862,52
Hajtatott édes paprika* 21 595,40
Hajtatott uborka* 14 870,80
Őszibarack 2 030,41
Nektarin 1 308,95
Cseresznye 1 114,81
Dinnye 3 347,48
* fűtött termesztőberendezésben

Az itt nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban 1 hektárra vetítve határozza meg.

Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:
a) denaturálás,
b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),
c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által jóváhagyott intézkedés.
Az intézkedést a miniszter akkor hagyja jóvá, ha az nem jár káros környezeti hatással, illetve növényegészségügyi kockázattal.
A be nem takarítási intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.
Nem nyújtható a támogatás zöldszüret esetén, ha a rendes betakarítás jelentős részét végrehajtották
a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.25 SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC25_I07_FVN_47
A beavatkozás neve	be nem takarítás - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	NOHAR(47(2)(h)) - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása

Az intézkedés keretében támogatható termékek listája:

1. Alma
2. Bab
3. Bimbóskel
4. Cukkini
5. Csemegeszőlő
6. Cseresznye és meggy
7. Dió
8. Dinnye
9. Saláta
10. Fokhagyma
11. Görögdinnye
12. Kajszi
13. Káposzta
14. Karalábé
15. Karfiol
16. Körte
17. Mandula
18. Mogyoró
19. Őszibarack és nektarin
20. Paradicsom
21. Póréhagyma
22. Retek
23. Sárgadinnye
24. Sárgarépa, fehérrépa, gumós zeller
25. Spárga
26. Spenót
27. Szamóca

28. Szilva
29. Tojásgyümölcs
30. Uborka
31. Vöröshagyma
32. Zeller
33. Zöldborsó
34. Zöldpaprika
35. Fűszerpaprika

A termelői szervezetnek a be nem takarítási intézkedés alkalmazására vonatkozó szándékáról a előzetes értesítést kell benyújtania a Kincstár által rendszeresített és a honlapján közleményben közzétett formanyomtatványon. Az előzetes értesítésnek tartalmaznia kell az intézkedés által érintett termék és területnagyság meghatározására és az intézkedés végrehajtása helyszínének és időpontjának azonosítására alkalmas adatokat. A hiánytalanul kitöltött értesítést legkésőbb négy nappal az adott termék betakarítási periódusát megelőzően kell megküldeni a Kincstárnak.

Az igényelhető legmagasabb támogatási összegek (EUR/ha)
Paradicsom 10 422,22
Sárgarépa 2 108,36
Káposzta 864,27
Édes paprika 9 368,01
Karfiol és brokkoli 1 073,04
Uborka és apró uborka 3 993,12
Agaricus nemhez tartozó ehető gomba 214 997,83
Alma 1 906,39
Körte 1 164,87
Szilva 1 224,61
Bogyós gyümölcs 0 247,25
Friss csemegeszőlő 1 245,45
Hajtatott paradicsom* 50 862,52
Hajtatott édes paprika* 21 595,40
Hajtatott uborka* 14 870,80
Őszibarack 2 030,41
Nektarin 1 308,95
Cseresznye 1 114,81
Dinnye 3347,48
* fűtött termesztőberendezésben

Az itt nem szereplő termékek esetében az igényelhető legmagasabb támogatási összegeket a miniszter az operatív programban 1 hektárra vetítve határozza meg.
Az operatív programban szerepeltethető be nem takarítási intézkedések a következők:
a) denaturálás,
b) talajba történő bedolgozás (a bejelentett területen lévő termés lekaszálása, beszántása, betárcsázása, leégetése, valamint egyéb más intézkedés a be nem takarítás elvégzésére),
c) egyéb, a termelői szervezet által megfelelően indokolt és a miniszter által jóváhagyott intézkedés.
Az intézkedést a miniszter akkor hagyja jóvá, ha az nem jár káros környezeti hatással, illetve növényegészségügyi kockázattal.
A be nem takarítási intézkedés alapján csak abban az esetben vehető igénybe támogatás, ha a bejelentett terület vonatkozásában a Kincstár a helyszíni ellenőrzés során is megállapítja az intézkedés alkalmazásával összefüggő szabályok maradéktalan betartását.
Nem nyújtható a támogatás ha a kereskedelmi termelés jelentős részét már felhasználták.

A működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány nyújtható, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

átalányösszegek;

százalékos átalányfinanszírozás.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.

Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:

gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.26 SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC26_I08_FVH_47
A beavatkozás neve	betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	HARIN(47(2)(i)) - betakarítási és termelési biztosítás, amely hozzájárul a termelők jövedelmének védelméhez azokban az esetekben, amikor a termelők természeti katasztrófa, kedvezőtlen éghajlati jelenség, betegség vagy károsító általi fertőzés következtében veszteségeket szenvednek el, ugyanakkor biztosítja, hogy a kedvezményezettek megtegyék a szükséges kockázatmegelőzési intézkedéseket
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen

3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei
Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek
A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása
Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek
Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés
Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Azon mezőgazdasági biztosítások díja foglalható be az operatív programba,

1. amelyet a miniszter a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti kockázatok kezeléséről szóló törvény alapján előzetesen jóváhagyott,
2. amely megfelel a mezőgazdasági biztosítás díjához nyújtott támogatás igénybevételi feltételeiről szóló miniszteri rendelet által megállapított, a díjtámogatásban részesíthető mezőgazdasági biztosítási szerződés általános feltételeinek, és
3. amelyet a termelő tagok mint biztosítottak javára a termelői szervezet mint szerződő fél köt meg.

a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.27 SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs

Intervention Code (MS)	SC27_I09_FVM_47
A beavatkozás neve	figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs
A beavatkozás típusa	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) + LEÍRÁS
RISK az érintett ágazat piacain bekövetkező zavarok elkerülését és kezelését célzó válságmegelőzés és kockázatkezelés

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS(EK)
SO1 A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a Mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fennterthatóságának biztosítása céljából
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzésekt szolgáló tevékenységek végrehajtása

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: A promóciós kommunikációs és marketing tevékenységeknek a következő célkitűzések valamelyikét kell szolgálniuk:

1. Az uniós mezőgazdasági termékek érdemeinek és az uniós termelési módszerekre alkalmazandó magas szintű normáknak a tudatosítása;
2. Az Unióban előállított uniós mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek versenyképességének és fogyasztásának növelése, valamint ismertségük növelése mind az Unión belül, mind azon kívül;
3. Az Unión belüli és kívüli uniós minőségrendszerek ismertségének növelése;
4. Az Unióban előállított uniós mezőgazdasági termékek és egyes feldolgozott termékek piaci részesedésének növelése, különös tekintettel a legnagyobb növekedési potenciállal rendelkező harmadik országok piacaira;
5. Hozzájárulás a rendes piaci feltételek helyreállításához az uniós piacon súlyos piaci zavarok, a fogyasztói bizalom elvesztése vagy más sajátos problémák esetén;
6. A fenntartható termelés ismertségének növelése;

7. A fogyasztók tudatosságának növelése a termelői szervezetek, termelői szervezetek társulásai, transznacionális termelői szervezetek, termelői szervezetek transznacionális társulásai vagy a gyümölcs- és zöldségágazatban működő termelői csoportok márkái vagy védjegyei tekintetében;

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.

2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.

3. A kommunikációs intézkedés keretében értékesített zöldség-gyümölcs értékesítési ára és az intézkedésen kívül értékesített termék értékesítési ára közötti különbségből adódó árkülönbözet, amenyiben az intézkedés keretében értkesített mennyiség legalább 25%-kal meghaladja az intézkedést megelőzően értékesített áru mennyiségét.

4. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:

a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;

egységköltségek;

átalányösszegek;

százalékos átalányfinanszírozás.

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.

Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.

E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.

Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:

transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;

egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;

az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;

valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;

az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb mint 20 %-át forgalmazzák;

a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;

az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;

az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:
i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,
ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;
A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

5.28 SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása

A beavatkozás kódja (MS)	SC28_E01_FVI_47
A beavatkozás neve	Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása
A beavatkozás típusa	INVRE(47(1)(a)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek
Közös kimeneti mutató	O.35. A támogatott operatív programok száma
Eredmény mutató	R.10 Az ellátási lánc szervezettségének előmozdítása: A támogatásban részesülő termelői csoportokban, termelői szervezetekben és minőségrendszerekben részt vevő mezőgazdasági üzemek aránya
	R.11 A kínálati oldal koncentrációja: Operatív programokkal rendelkező ágazati termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének hányada
Területi hatály	Nemzeti; Magyarország teljes területe

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAP ÁGAZATI CÉLKITŰZÉS(EK) KÓD + LEÍRÁS
BOOST a termékek kereskedelmi értékének és színvonalának növelése, ideértve a termékminőség javítását és az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel ellátott, illetve valamely uniós minőségrendszer vagy a tagállamok által elismert nemzeti minőségrendszer hatálya alá tartozó termékek kifejlesztését;
CLIMA hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz
COMP a közép- és hosszú távú versenyképesség javítása, különösen korszerűsítés révén
CONC a kínálati oldal koncentrációja és a termékek forgalomba hozatala, többek között közvetlen üzletszerzés révén

PROD a termelés tervezése és szervezése, a termelés hozzáigazítása a kereslethez, különösen a minőség és a mennyiség tekintetében, a termelési költségek és a végrehajtott beruházások megtérülésének optimalizálása, valamint a termelői árak stabilizálása
PROMO a következők előmozdítása, kifejlesztése és megvalósítása: i. a környezetet tiszteletben tartó termelési módszerek és technikák; ii. a károsítókkal és a betegségekkel szembeni ellenállást segítő termelési gyakorlatok; iii. az uniós és a tagállami jog szerint meghatározott minimumkövetelményeket meghaladó állategészségügyi és állatjóléti előírások; iv. hulladékcsökkentés, valamint a melléktermékek környezetkímélő felhasználása és kezelése, az újrafelhasználásukat és hasznosításukat is beleértve; v. a biológiai sokféleség védelme és fokozása, valamint a természeti erőforrások fenntartható használata, különösen a víz, a talaj és a levegő védelme.
REDE kutatás és fejlesztés a fenntartható termelési módszerek terén, ideértve a károsítókkal szembeni ellenálló képességet, az állatbetegségekkel szembeni rezisztenciát, valamint az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló módszereket, továbbá a gazdasági versenyképességet fokozó és a kedvező piaci fejleményeket elősegítő innovatív gyakorlatokat és termelési technikákat is;
SO2 Piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 Mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 Fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma- szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.4	Mezőgazdasági és erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése	1	Igen
2.3.6	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködés erősítése, innovációs potenciál	1	Igen

	növelése		
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
2.5.6	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
5.1.5	Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.7.3	Tudásátadás, bemutató gazdaságok az emisszió csökkentési technológiák bemutatására	1	Igen
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Igen
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban -csomagolásban	2	Részben
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Igen
9.6.1	Gyakorlatorientált ismeretátadás a társadalmi és környezeti kihívásokról	1	Igen
9.8.1	A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése	2	Igen

A beavatkozások konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Az elismert termelői szervezetek által benyújtott és a felelős hatóság által elfogadott operatív programokban szereplő az ágazati célkítűzéseket szolgáló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek típusú tevékenységek végrehajtása.

Kötelezettségek

A végrehajtott tevékenységek az operatív prgoramokban meghatározott célkítűzéseknek megfelelő megvalósítása és fenntartása

Az operatív programok végrehajtásáról szóló jelentés elkészítése és benyújtása

Jogosultsági feltételek

Termelői szervezetként való elisemrés Európai Unió és a Nemezti jogszabályok által meghatározott feltételeinek való megfelelés

Opeartív program benyújtása és végrehajtása: Az Operatív Program keretében végrehajtott beruházások fenntartási időszaka 5 év. Amennyiben a beruházás adózási értékcsökkenési időszaka rövidebb, mint öt év, úgy a fenntartási időszak a kis és közepes válalkzások esetében 3 év.

A beruházásokra - ideértve a lízinget is - fizetett támogatások nyújtahtók egy összegben vagy az operatív programban jóváhagyott éves részletekben is.

A beruházási és egyéb tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés b) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

11. cikkben említett beruházások abban az esetben vehetők figyelembe, ha a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 15%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest az alábbiak tekintetében:

a) a termelésben felhasznált olyan erőforrások, amelyek vagy nem megújuló természeti erőforrások - például víz vagy fosszilis tüzelőanyagok -, vagy a környezetszennyezés lehetséges forrásai, így például műtrágyák, növényvédő szerek vagy bizonyos típusú energiaforrások;

b) a termelési folyamat során kibocsátott, a levegőt, a talajt vagy a vizeket szennyező anyagok; vagy

c) a termelési folyamat során keletkező hulladék, beleértve a szennyvizet is.

Olyan beruházásokat is elfogadhatnak, amelyek a beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 7%-os csökkenést eredményeznek a korábbi állapothoz képest, amennyiben az említett beruházások legalább egy további környezetvédelmi előnnyel járnak.

Figyelembe vehetők olyan a termőterületen vagy azon kívül megvalósuló beruházások, amelyek meghatározó mértékben járulnak hozzá az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz.

A vízfogyasztás csökkentését célzó beruházások a csepegtető öntözéssel vagy hasonló rendszerekkel felhasznált víz mennyiségének beruházás adózási értékcsökkenési időszakában legalább 5%-kal való csökkentését kell, hogy eredményezzék a beruházás előtti fogyasztáshoz képest

A 12. cikk c) pontjában említett beruházások akkor jogosultak támogatásra, ha hozzájárulnak a talaj védelméhez, a víz- és energiatakarékossághoz, a vízminőség javításához vagy fenntartásához, az élőhelyek és a biológiai sokféleség védelméhez, az éghajlatváltozás mérsékléséhez, valamint a hulladékképződés csökkentéséhez vagy a hulladékkezelés javításához, még ha azok hatása nem számszerűsíthető is.

Nem minősül a termelési folyamat során keletkező hulladéknak a növényegészségügyi okokból károsodott termék, amenniyben az integrált növényvédelmi technológia alkamazása nem igazolt, kivéve, ha az adott kultúrában nincs az integrált technológia keretében alkalmazható jóváhagyott készítmény

Kutatási tevékenységtípusok esetében az 50. cikk (7) bekezdés c) pontja szerinti kiadásokhoz történő számítás feltétele

Alkalmazott kutatás

- kutatóhellyel való igazolt együttműködés
- kötelező a tudományos publikáció, továbbá kutatási jelentés, és igazolt disszeminácio a Termelői Szervezet tagjai részére

Technológiai fejlesztést célzó kutatás/Technológiai kísérlet/fajta kísérlet

kötelező kutatási jelentés, és igazolt disszeminácio a Termelői Szervezet tagjai részére

Piac/marketing kutatás:

Piaci diverzifikációt, piacbővülést szolgáló termék és eljárásfejlesztések

Piac- és vevőelemzés, piacszervezés, reklamáció elemzés

Piackutatás a meglévő és a potenciális piaci igények, a jelenlegi értékesítési csatornák fejlesztési lehetőségei, új értékesítési csatornák kialakításának lehetőségeinek felmérése

Termelési struktúrát befolyásoló piackutatás

A fenntartható termelési módszerek, innovatív gyakorlatok megismerését lehetővé tévő tanulmányutak

Fogyasztói szokásokat felmérő kutatások

A III. mellékletben felsorolt költségeken felül elszámolható még

1. az igénybe vett szolgáltatások díjai, amelyek az operatív programban foglat, az operatív program céljainak elérését szolgáló tevékenységek keretében kerülnek megvalósításra (például, de nem kimerítően: tanácsadási szolgáltatás, szaktanácsadási szolgáltatás, szakértői tevékenység, kutatási és kísérleti, marketingkommunikációs, promóciós, minőségbiztosítási rendszerek fejlesztéséhez, auditjához, felkészítéshez kapcsolódó szolgáltatások, stb.

2. értekezletek és képzési programok költségei, amennyiben azok az operatív programhoz kötődnek, beleértve a napidíjakat, valamint az utazási és a szállásköltségeket, adott esetben átalánydíjas vagy egységköltség-térítéses alapon.
3. a működési alap irányításához vagy az operatív program előkészítéséhez, végrehajtásához és nyomon követéséhez kapcsolódó személyzeti és igazgatási költségekre vonatkozó átalány, a jóváhagyott működési alap legfeljebb 2%-áig

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
A támogatás a következő formák bármelyikében megvalósulhat:
a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek visszatérítése;
egységköltségek;
átalányösszegek;
százalékos átalányfinanszírozás.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Az uniós pénzügyi támogatás megegyezik az 51. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulások ténylegesen befizetett összegével, és legfeljebb a felmerült tényleges kiadások 50 %-áig terjedhet.
Az uniós pénzügyi támogatás maximális mértéke: az adott termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének 4,1 %-a; a termelői szervezetek adott társulása által forgalmazott termékek értékének 4,5 %-a; az adott transznacionális termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás által forgalmazott termékek értékének 5 %-a.
E határértékek 0,5 százalékponttal növelhetők, amennyiben az első albekezdésben meghatározott releváns százalékértéket meghaladó összeget kizárólag a 46. cikk d), e), f), h) i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó egy vagy több beavatkozásra használják. Ezeket a beavatkozásokat a termelői szervezetek társulásai – köztük a termelői szervezetek transznacionális társulásai – esetében a tagok nevében a társulás hajthatja végre.
Valamely termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás kérésére az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 60 %-ra kell emelni egy adott operatív program vagy annak egy része tekintetében, amennyiben a következők közül legalább egy fennáll:
transznacionális termelői szervezetek a 46. cikk b), e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozásokat valósítanak meg két vagy több tagállamban;
egy vagy több termelői szervezet vagy egy vagy több termelőiszervezet-társulás szakmaközi alapon megvalósított beavatkozásokban vesz részt;
az operatív program kizárólag az (EU) 2018/848 rendelet hatálya alá tartozó ökológiai termékek termelésére vonatkozó egyedi támogatást érinti;
valamely, az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezet vagy termelőiszervezet-társulás először hajt végre egy operatív programot;
az adott tagállamban a termelői szervezetek a gyümölcs- és zöldségtermelés kevesebb, mint 20 %-át forgalmazzák;
a termelői szervezet a legkülső régiók valamelyikében működik;
az operatív program a 46. cikk d), e), f), i) és j) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó beavatkozástípusokat tartalmazza;
az operatív programot először hajtja végre valamely két vagy több elismert termelői szervezet összeolvadásának eredményeként létrejött elismert termelői szervezet.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk d) pontjában említett célkitűzéshez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 5 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben meghatározott 50 %-os felső határt 80 %-ra kell emelni a 46. cikk e) és f) pontjában említett célkitűzésekhez kapcsolódó kiadások tekintetében, amennyiben e kiadások az operatív program kiadásainak legalább 20 %-át fedezik.
Az (1) bekezdésben előírt 50 %-os felső határt 100 %-ra kell emelni a következő esetekben:
gyümölcsök- és zöldségek piacról történő kivonása, ha az nem haladja meg az egyes termelői szervezetek által forgalmazott termékek mennyiségének 5 %-át, és rendeltetése:

i. ingyenes szétosztás a tagállamok által e célból jóváhagyott jótékonysági szervezetek és alapítványok körében a tevékenységük során történő felhasználásra, olyan személyek megsegítésére, akiknek a közsegélyezéshez való jogát a nemzeti jog elismeri, különösen azért, mert a létszükségletek terén hiányt szenvednek,

ii. ingyenes szétosztás a tagállamok által kijelölt büntetés-végrehajtási intézetek, iskolák, közoktatási intézmények, az 1308/2013/EU rendelet 22. cikkében említett intézmények és gyermeküdültetési táborok, valamint kórházak és idősotthonok körében; a tagállamok minden szükséges lépést megtesznek annak biztosítására, hogy az így szétosztott mennyiségek csak az ilyen létesítmények által szokásosan vásárolt mennyiségek kiegészítését képezzék;

A tagállamok azon régióiban, ahol a gyümölcs- és zöldségágazatban a termelők szervezettségének foka jelentősen elmarad az uniós átlagtól, a tagállamok az 1308/2013/EU rendelet alapján elismert termelői szervezetek számára az e rendelet 51. cikke (1) bekezdésének a) pontjában említett pénzügyi hozzájárulás legfeljebb 80 %-át és a bármely ilyen termelői szervezet által forgalmazott termékek értékének legfeljebb 10 %-át kitevő nemzeti pénzügyi támogatást nyújthatnak. A nemzeti pénzügyi támogatás a működési alapot egészíti ki.

VITAANYAG

6 Magyarország KAP Stratégiai Tervének II. pilléres beavatkozásai

A Kormány azon döntése, hogy a 80%-os nemzeti kiegészítést már 2021. és 2022. átmeneti években is biztosítja, kivételes lehetőséget teremtett arra, hogy minden korábbinál jelentősebb beruházás alapú modernizációs program induljon, a két év alatt rendelkezésre álló 1500 milliárd forint feletti forrás több, mint 70%-át (1000 milliárd forint felett) fordítjuk gazdaságfejlesztésre. 2014-20 között gazdaságfejlesztésre a források 38%-a került elköltésre.

KAP Stratégiai Terv II. pilléres beavatkozások forrásallokációja

365 forint/euró árfolyam	Forrás 2014-2020 (milliárd forint)	Forrás 2021-2022 (milliárd forint)	Forrás 2023-2027 (milliárd forint)	Arány 2023-2027 (%)	Változás 2014-2020 (%)
1. Gazdaságfejlesztés	567	1 155	1 458	51	257
2. Környezet- és klímavédelem	689	300	1 032	36	150
3. Vidékfejlesztés	226	84	281	10	124
TS: Technikai Segítségnyújtás	30	15	82	3	273
II. pillér beavatkozásai összesen	1 512	1 554	2 853	100	187

A 2023-2027-es időszakban valamennyi, a jelenlegi időszakban alkalmazott intézkedés támogatható marad úgy, hogy az jogosult támogatásra, amely hozzájárul a rendeletben szereplő specifikus célkitűzések valamelyikéhez. Az EMVA előfinanszírozási arány 1%. A kötelezettségvállalások automatikus visszavonására vonatkozó határidő N+2 év. Az alábbiakban röviden ismertetett lehetséges vidékfejlesztési beavatkozások kiegészültek az öntözési beruházásokkal. A 2023-2027-es időszakban 2.853 milliárd forintot tudunk még felhasználni, a többi forrás lekötésre kerül 2021-2022. években. A támogatások célja szerint három intézkedéscsoportot alakítottunk ki: gazdaságfejlesztés, zöld, vidék. A forrásfelhasználás tervezésénél a gazdaságfejlesztés a legfontosabb cél. Az unió által előírt kötelező zöld és egyéb költési arányok mellett a lehető legnagyobb arányt, azaz a források felét a beruházás alapú gazdaságfejlesztésre tervezzük fordítani. Az I. pillér zöld költésének (eco-scheme) csökkentése és az uniós elvárások miatt a II. pillér zöld intézkedéseit nem javasoljuk kisebb forrással támogatni. A vidéki intézkedések esetében a nemzeti programokkal (például Magyar Falu Program) történő összehangolt kialakítás a cél, valamint a tudásátadás jól szervezett és termelők számára kiszámítható módon történő erősítése.

A gazdasági fenntarthatóságot szolgáló II. pilléres intézkedések (Gazdasági fejlődés)

Magyarország KAP Stratégiai Tervéhez készült helyzetelemzésből néhány megállapítást kiragadva a magas szintű beruházási szükségletet támasztja alá, hogy a mezőgazdaság területi termelékenységet jelző mutató, az egy hektárra jutó változatlan áron számolt bruttó hozzáadott érték 564 eurós értéke 2020-as adatok alapján - bár meghaladja az új tagországok 509 eurós értékét -, de nagymértékben elmarad a 14 régi tagország 1.289 eurós mutatójától. Magyarországon az átlagos gazdaságméret az EU28-országok közül az egyik legkisebb. Magyarország az élelmiszerláncon belül a feldolgozott élelmiszer termékeket előállító és forgalmazó szektorok szerepe kevésbé jelentős a hozzáadott érték előállításának tekintetében és az élelmiszer-gazdasági importján belül a legnagyobb részarányt jellemzően feldolgozott termékek teszik ki.

A jelenlegi ismereteink alapján a legfontosabb fejlesztési prioritás az élelmiszeripar, a mezőgazdaságban pedig a KAP vidékfejlesztési támogatásainak keretében egyrészt az egy hektárra vetített termelési érték emelését, másrészt a termelés költséghatékonyságának növelését célzó beruházás támogatási struktúra. A mezőgazdasági termelésintenzitás tovább növelése érdekében kiemelten kezelünk több termékpályát, így a főbb állati termékpályákat (baromfi, tej, sertés) és a kapcsolódó takarmány-előállítást, az ipari zöldségtermesztést, a kertészeti kultúrákat, a vetőmagtermesztést és mindezek feldolgozását.

A nemzetközi piaci versenyben való eredményes részvétel érdekében a tömegtermékek esetében folytatni kívánjuk a méret hatékony termelést megvalósító beruházások támogatását. 2023-2027 között a pályázati

feltételek javítása érdekében az egyszerűsített elszámolásnak (egységköltség, átalány), a biztosítékmentes előlegnyújtásnak, valamint a költségnövekmény érvényesítésének lehetőségét kialakítása prioritás.
Komplexebb beruházásokhoz kapcsolódó pályázatokhoz kapcsolódóan a Stratégiai Terv alapján megjelenő felhívások szempont rendszerében növeljük a beruházási projektek pénzügyi megalapozottságának fontosságát, a fenntarthatósági szempontokat. A Stratégiai Terv lehetővé teszi, hogy az élelmiszeripar fejlesztésére irányuló pályázati felhívásokban 2023-tól olyan szakpolitikai szempontokat érvényesítsünk, mint tömegtermékek esetében a nemzetközileg életképes és versenyképes beruházások támogatása, az exportképesség preferálása, a termékpálya kapcsolatok és a beszállító termelők felé történő üzleti kapcsolatok minősége (így védve újabb eszközzel a termelőket). Új fejlesztési irányként támogatni a kis- és közepes, gyakran térségi piacra értékesítő élelmiszer-feldolgozók saját értékesítési hálózatának, szakboltjainak fejlesztését, ami számukra több ágazatban kulcsfontosságú (sütőipar, húsfeldolgozás) akár a koncentrált kiskereskedelemmel, akár saját ágazatuk nagyvállalati szereplőivel szemben, lehetővé teszi a saját értékesítés stabilizálását, fejlesztését. A komplex élelmiszeripari fejlesztések támogatása esetén stratégiai cél, hogy magyar gyártói márkákra épülő exportot ösztönözze.

6.1 RD01_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése

Beavatkozási kód	RD01_E01_FRM_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatott mezőgazdasági üzemen belüli termelő beruházási műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutató	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó zöld energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)
	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.3 A digitális mezőgazdasági technológiákra a KAP keretében nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.9 A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáció fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, beleértve a kutatásra, a technológiára és a digitalizációra való nagyobb összpontosítást.
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szénmegkötés fokozásával, valamint a fenntartható energia előmozdításával.
XCO Az ágazat korszerűsítésének átfogó célkitűzése a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek átvételének ösztönzése.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen

2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembevételével	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembevételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
CCO.3.4	Innovatív beruházások támogatása a kisgazdaságokban	2	Igen
CCO.4.4	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A beavatkozás alapvető célja a mezőgazdasági üzemek versenyképességének, hozzáadott érték termelésének fokozása új, innovatív és környezetbarát termesztési, tenyésztési és termelési technológiák elterjesztésének és fejlesztésének támogatása révén. A beavatkozás a mezőgazdasági ágazat fejlesztésén, versenyképességének javításán keresztül hozzájárul a SWOT-okban azonosított szükségletek kielégítéséhez.
A több intézkedésen átnyúló tematikus cél (Cross-cutting objective) megvalósítása érdekében a kiválasztási kritériumok között az önálló innovatív tartalom, vagy innovációs eredmény elérése beavatkozás szinten biztosítja az innováció teljesülését.
A beavatkozás az energiahatékonyság javításán és a megújuló energiaforrások támogatásán keresztül támogatni kívánja a mezőgazdasági üzemekben a szén-dioxid kibocsátás, valamint az energiafelhasználás csökkenését. Az ökológiai szempontok figyelembevétele a környezetbarát technológiák alkalmazásán, valamint az energiahatékonyság javításán keresztül valósul meg. A mezőgazdasági ágazat versenyképességének erősítéséhez az energiaköltségek csökkentése, az energiahatékonyság fokozása, továbbá a megújuló energiaforrások, valamint a biomassza alapú rendszerek előtérbe helyezése is hozzájárul.
Az egyes mezőgazdasági ágazatok igényei - például a támogatandó tevékenységek, vagy a támogatási összegek tekintetében – eltérőek lehetnek, ezért indokolt esetben külön - ágazati-pályázati felhívások megjelentetése lehet szükséges a beavatkozás végrehajtása során.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- A pályázó állami elismeréssel rendelkező együttműködés
- Vállalkozásméret
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl.: környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása)
- Energia-megtakarítást, megújuló energiafelhasználást eredményező fejlesztések
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Társadalmi vállalkozások
- Fiatal gazda minősítés

VITAANYAG

- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás

Támogatható kedvezményezettek:
Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok és szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- Mezőgazdasági termelő vagy fiatal mezőgazdasági termelő, vagy olyan fiatal mezőgazdasági termelő.
- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
- akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.
- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek esetén:
  - a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
  - a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.
- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

Támogatható költségek:
- Mezőgazdasági termelő tevékenységet szolgáló ültetvény kialakítása, épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.
- Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.
- Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.
- Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.

VITAANYAG

- Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás
Ültetvények esetében egységköltség alapján történik.

Támogatás maximális összege:
Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
- A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
- A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 100%-ig, ha a beruházás a mezőgazdasági potenciál helyreállítására természeti katasztrófákat, kedvezőtlen éghajlati jelenségeket vagy katasztrófaeseményeket követően, illetve megfelelő megelőző intézkedésekre irányul.
- A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
- Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható
- Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Az alaptámogatás maximum 10%-a kamattámogatás formájában igényelhető.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 1 694 246 575
Teljes Forráskeret (HUF) - 618 399 999 875
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 3 141

6.2 RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása

Beavatkozási kód	RD02_D01_FRM_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatott mezőgazdasági termelő beruházási művelet v. egység száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutató	R.3 Azon gazdaságok aránya, amelyek a KAP révén részesülnek a digitális gazdálkodási technológia támogatásából
	R.9 Azon gazdálkodók százalékos aránya, akik beruházási támogatásban részesülnek szerkezetátalakításhoz és modernizációhoz, beleértve az erőforrás-hatékonyság javítását
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése, mind rövid, mind hosszú távon, beleértve a kutatásra, technológiára és digitalizációra való nagyobb hangsúlyt
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrások – például víz, talaj és levegő – hatékony kezelésének előmozdítása, többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	**Ismertetés**	**Fontossági Sorrend**	**KAP tervben**
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
5.6.1	Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása	1	Részben
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Részben
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	Nem
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Részben
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomonkövethetőség	1	Részben
CCO.4.4	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárium digitalizációjában rejlő egyértelmű előnyök teljesüléséhez szükséges, hogy a digitális technológiákat, és azon belül a helyspecifikus gazdálkodási formákat, a precíziós eszközöket, valamint a döntéstámogató szoftvereket és szolgáltatásokat minél szélesebb körben alkalmazzák a mezőgazdasági termelők. A helyspecifikus gazdálkodásban a termelési munkafolyamatok végrehajtása során keletkezett adatok a teljes élelmiszer-lánc szempontjából is fontosak, például a termelési és a termék nyomonkövetési rendszerek működtetése során. A beavatkozás támogatási lehetőséget nyújt a mezőgazdasági termelőknek arra, hogy a korszerű technológiák alkalmazásával, adatalapú döntéshozatallal:

1. Üzemi eredményeiket javíthassák
2. Megfeleljenek az egyre növekvő nyomonkövethetőségi és fenntarthatósági adatszolgáltatási kötelezettségnek (közigazgatás, hitelezés, kereskedelem és felvásárlók)
3. Racionalizálják, adott esetben csökkentsék a felhasznált inputanyagok (növényvédőszerek, műtrágyák, gázolaj stb.) mennyiségét
4. Csökkentsék az ammónia és ÜHG kibocsátásukat, valamint a felszíni és felszínalatti vizek terhelését
5. Javítsák a táp-anyaggazdálkodásikat és így a talajállapotot
6. Hozzájáruljanak a klímaváltozás okozta termőhelyi változások mérsékléséhez, és javítsák adaptációs képességüket

Tartalom:

Mezőgazdasági üzem szintű digitalizációs terv megvalósításához szükséges fejlesztések támogatása, különös tekintettel:

- A digitális és precíziós eszközök beszerzésére
- A rendszeres és szisztematikus üzemi szintű adatgyűjtés megteremtésére, adatbázisok és adatkapcsolatok létrehozására
- A digitális farm-menedzsment, üzemirányítás, minőségirányítási és nyomonkövetési rendszerek bevezetésére és fejlesztésére
- A digitális átállást segítő szolgáltatások igénybevételére

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Üzemszintű digitalizációs terv minősége
- Üzleti és pénzügyi terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel
- Minőségi rendszerekben való részvétel
- Nyomonkövetési rendszerek üzemeltetése
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Együttműködés EIP operatív csoporttal
- Együttműködés Európai Digitalizációs Innovációs Hubokkal
- Együttműködés precíziós szaktanácsadóval
- Térségi szempontok
- Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

1470/2019. (VIII. 1.) Korm. határozat a magyar agrárium digitalizációjának előmozdításáról és összehangolásáról, Magyarország Digitális Agrár Stratégiájáról
38/2021. (II. 2.) Korm. rendelet a pilóta nélküli állami légijárművek repüléséről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A beavatkozás önállóan a KAP átfogó célkitűzésének megfelelően hozzájárul a digitalizációs célok eléréséhez, illetve kiegészítő eleme lehet bármely KAP Stratégiai Terv releváns beavatkozásának.

Támogatható kedvezményezettek:

- Mezőgazdasági termelő, fiatal mezőgazdasági termelő.
- akinek/amelynek az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből származik.

VITAANYAG

- Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:
- a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
- a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40 %-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.
- Gyógynövénytermesztéshez kapcsolódóan integrátori, vagy feldolgozói tevékenységet folytató vállalkozás a meghatározott feltételek igazolása nélkül is jogosult.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok és szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)
- Elismeréssel rendelkező termelői csoport (TCS), termelői értékesítő szervezet (TÉSZ), termelői integrációs szervezet (TISZ) és
- Rendelkezik üzemszintű digitalizációs tervvel, amelyben egyéni fejlesztési (környezeti, technológiai, mennyiségi) célokat és mérföldköveket is meghatároz egy bázis állapot figyelembevételével.

Támogatható költségek:

a) Közvetlenül a digitális technológiához kapcsolódó új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek és eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat, számítógépes szoftvereket és IKT fejlesztéseket;
b) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek (például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve).
c) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
d) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.
e) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás és kamat költsége.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- Üzemszintű digitalizációs terv megvalósításához történő hozzájárulás, a projekt végére meghatározott mérföldkövek elérésével
- Kötelezettségvállalás időtartama legalább 3 év, de legfeljebb 5 év.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

VITAANYAG

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás
A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Támogatás maximális összege:
13,7 millió EUR/projekt

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):

- A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
- A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
- Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.
- Az alaptámogatás maximum 10%-a kamattámogatás formájában igényelhető.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 273 972 603
Teljes Forráskeret (HUF) - 100 000 000 095
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 1 264

6.3 RD03_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül

Beavatkozási kód	RD03_E02_FON_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatott mezőgazdasági termelő beruházási művelet v. egység száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó zöld energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)
	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.3 Azon gazdaságok aránya, amelyek a KAP révén részesülnek a digitális

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	gazdálkodási technológia támogatásából
	R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
Területi hatály	nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése, mind rövid, mind hosszú távon, beleértve a kutatásra, technológiára és digitalizációra való nagyobb hangsúlyt
SO4 Az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az alkalmazkodáshoz való hozzájárulás, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szén-dioxid-megkötés fokozásával, valamint a fenntartható energia használat előmozdításával
SO7 Fiatal gazdálkodók és más új gazdálkodók bevonása és termelésben tartása, a fenntartható vállalkozásfejlesztés elősegítése a vidéki területeken
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	**Ismertetés**	**Fontossági sorrend**	**KAP tervben**
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.2.3	Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése	3	Igen
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás célja a mezőgazdasági termékek értéknövelését és a piacra jutást elősegítő, technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelése érdekében, továbbá a mezőgazdasági termékek értéknövelésével összefüggő, erőforrás- és energiahatékonyságot célzó fejlesztések támogatása a mezőgazdasági termelők üzemeiben.

A beavatkozás a mezőgazdasági termékek értéknövelésén és piacra jutásán, technológiai fejlesztésén, az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelésén, valamint az erőforrás-hatékonyságot célzó fejlesztéseken keresztül hozzájárul a SWOT-ban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó, versenyképesebb vállalati, termelési és termékstruktúra kialakítását, optimalizálást, valamint a piacra jutást elősegítő fejlesztések (tárolást és hűtést is beleértve), valamint piaci keresletre és/vagy termékpálya-együttműködésre alapozott kapacitásbővítő fejlesztések. Szintén megvalósulhat anyag-, energia- és víztakarékos, valamint a környezetterhelést megújuló energia használattal csökkentő technológiák bevezetése, fejlesztése.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns inputhatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása és/vagy ökológiai termék feldolgozásának folytatása és/vagy)

- Energia-megtakarítást, megújuló energia felhasználást eredményező fejlesztések
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- Fiatal gazda minősítés
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás

Támogatható kedvezményezettek:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társa-ságok+szövetkezetek (szociális szövetkezeteket is beleértve))
- Jogi személyiség nélküli vállalkozások
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok, stb)

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- Mezőgazdasági termelő, akinek előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági termelésből származik.
- Kollektív beruházás esetén: Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek. Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőnek minősül.
- A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezet esetében az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy a szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon.

Támogatható költségek:

a) Közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.
b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.
c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.
d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.
f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz

VITAANYAG

Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):

- A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
- A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.
- Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 1 136 986 302
Teljes Forráskeret (HUF) - 415 000 000 230
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 636

6.4 RD04_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül

Beavatkozási kód	RD04_E03_FOF_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó zöld energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)
	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.3 Azon gazdaságok aránya, amelyek a KAP révén részesülnek a digitális gazdálkodási technológia támogatásából
	R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése, mind rövid, mind hosszú távon, beleértve a kutatásra, technológiára és digitalizációra való nagyobb hangsúlyt
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szén-dioxid-megkötés fokozásával, valamint

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

a fenntartható energiahasználat előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a nemek közötti egyenlőség előmozdítása, beleértve a nők mezőgazdaságban való részvételét, a társadalmi befogadást és a helyi fejlesztést a vidéki területeken, beleértve a körkörös biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen
2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.2.3	Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése	3	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás célja a mezőgazdasági termékek értéknövelését és a piacra jutást elősegítő, technológiai fejlesztést célzó beruházások támogatása az élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelése érdekében, továbbá a mezőgazdasági termékek értéknövelésével összefüggő, erőforrás- és energiahatékonyságot célzó fejlesztések támogatása.

A beavatkozás a mezőgazdasági termékek értéknövelésén és piacra jutásán, technológiai fejlesztésén, élelmiszer-feldolgozás vállalati hatékonyságának növelésén, erőforrás-hatékonyságot célzó fejlesztésén keresztül hozzájárul a SWOT-ban azonosított szükségletek kielégítéséhez.

A beavatkozás alapján nyújtott támogatásokon keresztül megvalósulhatnak magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását célzó, versenyképesebb vállalati, termelési és termékstruktúra kialakítását, optimalizálást, valamint a piacra jutást elősegítő fejlesztések (tárolást és hűtést is beleértve), valamint piaci keresletre és/vagy termékpálya-együttműködésre alapozott kapacitásbővítő fejlesztések. Szintén megvalósulhat anyag-, energia- és víztakarékos, valamint a környezetterhelést megújuló energia használattal csökkentő technológiák bevezetése, fejlesztése.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködés, vagy abban való részvétel
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns inputhatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása és/vagy ökológiai termék feldolgozásának folytatása és/vagy)
- Energiamegtakarítást, megújuló energia felhasználást eredményező fejlesztések
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Térségi szempont
- A fejlesztés roma felzárkóztatási program keretében valósul meg
- Digitalizációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás

Támogatható kedvezményezettek:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társa-ságok+szövetkezetek (szociális szövetkezeteket is beleértve))
- Jogi személyiség nélküli vállalkozások
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok, stb)

Támogatható költségek:

a) Közvetlenül a technológiához, illetve az üzem működését szolgáló infrastruktúrához kapcsolódó épület, építmény építése, fejlesztése, korszerűsítése.
b) Új gépek és eszközök, technológiák vásárlása, meglévő gépek, eszközök korszerűsítése, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat.
c) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.
d) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el.
f) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás

Támogatás maximális összege:
Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió euró.

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):

- A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
- A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
- Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.

VITAANYAG

- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 178 082 192
Teljes Forráskeret (HUF) - 65 000 000 080
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 2 178

6.5 RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

Beavatkozási kód	RD05_B01_YFS_75
A beavatkozás neve	Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával
A beavatkozás típusa	INSTAL(75) - Fiatal gazdálkodók és új gazdálkodók induló támogatása és vidéki vállalkozások beindítása
Közös kimeneti mutató	O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Igen Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.36 KAP - támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt
	R.37 A KAP projektekben támogatott új munkahelyek
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve;

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Nem
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2 1	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás célja: A mezőgazdaságban tapasztalható elöregedés megállítása, az agrár-nemzedékváltás ösztönzése, valamint a fiatalok vidékről történő elvándorlásának csökkentése érdekében szükséges a Közös Agrárpolitika eszközeivel is olyan támogatásokat biztosítani, amelyek a mezőgazdasági termeléssel élethivatásszerűen foglalkozni kívánó gazdálkodók indulását segítik elő. A mezőgazdasági tevékenység megkezdése feltételezi az önálló üzleti tevékenység megkezdéséhez szükséges alapvető szakismeretek, valamint a termelési potenciál (földterület, állatállomány, stb.) meglétét, amelyre az induló vállalkozás építheti az üzleti tervében megfogalmazott célok elérését. A fiatalabb generáció tagjaira alapvetően jellemző, hogy életkori sajátosságukból fakadóan jellemzően nem, vagy alacsonyabb összegű felhalmozott tőkével rendelkeznek, ami szintén indokolja támogatásukat.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:
- üzleti terv minősége,
- szakmai képzettség szintje,
- korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
- magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód,
- ökológiai gazdálkodás folytatása,
- foglalkoztatás

Támogatható kedvezményezettek:
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások

Jogosultsági kritériumok:
a.) legalább 18 és legfeljebb 40 éves természetes személy, aki:
• államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,
• legfeljebb 5 éve alapított mezőgazdasági üzemet vezet,
• legalább 10.000 STÉ értékű, de legfeljebb 50.000 STÉ értékű mezőgazdasági üzemmérettel rendelkezik.

b) mezőgazdasági tevékenységet a pályázat benyújtásától számított 5 évnél nem régebben főtevékenységként végző jogi személy esetén:
• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa legalább 18 és legfeljebb 40 éves,
• a jogi személy vezető tisztségviselője és tulajdonosa államilag elismert mezőgazdasági jellegű szakismerettel rendelkezik,
• a jogi személy legalább 10.000 STÉ értékű, a jogi személy és a jogi személy ügyvezetője és tulajdonosa együttesen legfeljebb 50.000 STÉ értékű üzemmérettel rendelkezik.

Kötelezettségvállalások:
• a támogatási döntéstől számított legfeljebb 9 hónapon belül megkezdi az üzleti terv végrehajtását,
• az üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése legkésőbb a 4. gazdálkodási év végére,
• a kedvezményezett, illetve a jogi személy ügyvezetője és tulajdonosa az üzleti tervben vállalt időszak elteltével legkésőbb a támogatás 4. lezárt gazdálkodási évében mezőgazdasági tevékenységből elért jövedelme eléri legalább az előző évi kötelező bérminimum mértékét, és köteles a gazdaságát személyes közreműködéssel vezetni,
• évenkénti beszámoló benyújtása,
• szaktanácsadóval való együttműködés - kötelező beruházás 5 éven belül, minimum 30 000 EUR értékben, számlás elszámolással.

VITAANYAG

• Minimum 10 000 EUR STÉ fenntartása az 5. év végéig.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒ átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:

A támogatás maximális mértéke 100.000 euró lehet.
A támogatás maximális mértéke 100.000 euró lehet, az alábbiak szerint: - Vissza nem térítendő átalánytámogatás 40.000 EUR + kötelező beruházás 5 éven belül, minimum 30 000 EUR értékben, számlás elszámolással.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 106 849 317
Teljes Forráskeret (HUF) - 39 000 000 705
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma – 1 500

6.6 RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával

Beavatkozási kód	RD06_B02_YFY_75
A beavatkozás neve	Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával
A beavatkozás típusa	INSTAL(75) - INSTAL(75) - Fiatal gazdálkodók és új gazdálkodók induló támogatása és vidéki vállalkozások beindítása
Közös kimeneti mutató	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Igen Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.36 KAP - támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt
	R.39 A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

TANYAG

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Nem
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	Nem

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás célja:

A beavatkozás célja, hogy egy vagy több gazdaság átadótól átvételre kerüljön egy működő gazdaság és a hozzá tartozó támogatási jogosultságok, valamint a kötelezettségek összessége. A beavatkozás a gazdaság átvevőt támogatja a gazdaság megszerzésének céljával, induló támogatás formájában. A már működő és versenyképes mezőgazdasági üzemek továbbműködtetése és fejlesztése hozzájárul a mezőgazdaság versenyképességének fenntartásához és javításához. A generációváltást elősegít, ha a nyugdíjkorhatárhoz közel álló gazdálkodók mezőgazdasági üzemeit fiatalabb gazdálkodók veszik át. A generációváltás támogatása a mezőgazdasági termelők korszerkezetének javítását célozza, de a generációváltás mellett szintén fontos célkitűzés, hogy a működő mezőgazdasági üzemek ne kerüljenek bezárásra.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:
Az átvevő(k) részéről:
- projektterv tartalma és minősége (Különösen ki kell térni a következőkre: környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, minőségrendszerben vagy minőségbiztosítási vagy minőségirányítási rendszerben való részvétel vállalása, ökológiai gazdálkodás folytatása, foglalkoztatási hatás (beleértve: megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása).
- a szakmai képzettség szintje,
- korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
- az átvételt menedzselő tanácsadóval való együttműködés,
- magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód

Kedvezményezettek:
- Az a személy, aki gazdaságot és annak kötelezettségeit veszi át.
- Csak természetes személyek között jöhet létre a gazdaságátadás.

Jogosultsági kritériumok:
- A támogatási kérelem benyújtásakor hatályos gazdaságátadási szerződés.
- Üzleti terv.
- Az átvevő legalább 15 évvel fiatalabb az átadónál
- Az átadandó mezőgazdasági üzem minimum 10 000 euró STÉ üzemmérettel, vagy 10 000 euro árbevétellel rendelkezik.
- A gazdaság átvevője esetében szakirányú végzettség.

Kötelezettségvállalások:

- Az üzleti tervben megfogalmazottak minősége: megalapozottsága, fenntarthatósága, realitása és gazdaságossága.
- A gazdaság átadója az önellátásra szolgáló földterület és állatállományon kívül a teljes gazdaságot átadja az átvevőnek.
- Az átadó gazdálkodó az átadást követően - az önellátást szolgáló mértéken felül - nem folytat mezőgazdasági termelést.
- A gazdaság átvevője az átvett gazdaságot legalább 5 évig működteti, ez idő alatt a gazdaságának az üzemmérete nem csökkenhet az átadáskori üzemméret alá.
- A gazdaság átvevője a gazdaság átvételét követően élethivatásszerűen mezőgazdasági termelő tevékenységet folytat.
- A gazdaság átadásának a támogatói döntést követően legfeljebb 5 évvel le kell záródnia.
- A gazdaság átvevője az átvett termőföldek föld tulajdonjogának megszerzését követő 5 éven belül, azokat nem engedi át másnak, azt más célra nem hasznosítja és eleget tesz a termőföld védelméről szóló törvényben meghatározott hasznosítási kötelezettségének.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒ átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:
Vissza nem térítendő átalánytámogatás. Az odaítélhető támogatása objektív kritériumok alapján differenciálható
Az átvevő esetében a támogatási összegek:
- 10 000 – 50 000 EUR STÉ között 40 000 EUR
- 50 000 – 100 000 EUR STÉ között 70 000 EUR
- 100 000 EUR STÉ fölött 100 000 EUR

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 60 273 993
Teljes Forráskeret (HUF) - 22 000 007 445
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma – 602

6.7 RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés

Beavatkozási kód	RD07_B03_YFO_77
A beavatkozás neve	Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Igen Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Eredmény mutatók	R.42 A támogatott társadalmi befogadási projektek által érintett személyek száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve;
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció elősegítése és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Nem
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	Nem
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A generációs ügyek – ágazati kereteken túlmutató – kezelése, az agrár nemzedékváltás gördülékenyebbé tétele a magyar mezőgazdaság jövője szempontjából alapvető fontosságú.

A gazdaságátadás ösztönözése, a sikeres utódlási szakaszokon alapuló családi gazdaságok társadalmi és gazdasági fenntarthatóságának elősegítése.

A beavatkozás azokat az öregségi nyugdíjkorhatáron lévő gazdálkodókat szólítja meg, akik még csak tervezik a gazdaságuk átadását, de bizonytalanok a jövő szempontjából. Egy gazdaságátadási együttműködés keretében a gazdaságátadó és gazdaság-átvevő az életjáradéki díj-támogatási formák segítségével kaphat ösztönzést a biztos jövő tervezéséhez, a mentorálás pedig segítséget adhat a megváltozott életkörülményekhez való alkalmazkodáshoz, új életforma kialakításához.

Tartalom:

Gazdaságátadási együttműködésben az öregségi nyugdíjkorhatáron lévő gazdálkodó támogatását szolgáló tevékenységek (pl. életjáradéki díj, mentorálás, coaching)

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Együttműködési projekt terv tartalma és minősége (integrált üzleti tervezési modell, amelyben kifejtésre kerül a gazdaságátadásban résztvevők felkészültsége a gazdaságátadásra – gazdasági, környezeti szempontok- és a személyes kompetenciák figyelembe vételével)
Projektterv tartalma és minősége (különösen ki kell térni a következőkre: környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, környezeti- és klíma-alkalmazkodási szempontok érvényesítése, minőségrendszerben vagy minőségbiztosítási vagy minőségirányítási rendszerben való részvétel vállalása, ökológiai gazdálkodás folytatása, foglalkoztatási hatás (beleértve: megváltozott munkaképességűek foglalkoztatása).
Szakmai képzettség szintje,
Korábban megszerzett szakmai gyakorlat,
Az átvételt menedzselő tanácsadóval való együttműködés,
Magasabb hozzáadott értékű gazdálkodási tevékenység vagy gazdálkodási mód,
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése
Vonatkozó jogszabályok:
2021. évi CXLIII. törvény az agrárgazdaságok átadásáról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
„RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával" – beavatkozás.

Támogatható kedvezményezettek:
gazdaságátadásban résztvevő gazdaság-átadó mezőgazdasági termelők, aki elérték, vagy a művelet befejezésének idejére elérik a nemzeti jogszabályoknak megfelelően meghatározott nyugdíjkorhatárt

Jogosultsági kritériumok:
Legalább két fő együttműködésén alapuló gazdaságátadás, amelyben teljesülnek a következők:
Az együttműködő felek rendelkeznek a támogatási kérelem benyújtásakor hatályos gazdaságátadási szerződéssel.
Üzleti terv.
A gazdaság átadója a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, vagy azt legfeljebb 5 év múlva betöltő természetes személy.
Az átadó gazdálkodó élethivatásszerűen, a gazdaság átadását megelőző 10 év alatt folyamatosan mezőgazdasági termelő tevékenységet folytat.
Az átadott gazdaságméret legalább 10 000 EUR STÉ méretű.
A gazdaság átvevője esetében szakirányú végzettség.
A gazdaság átvevője legfeljebb 55 éves.

Kötelezettségvállalások:
A gazdaságátadási együttműködés legalább 3 éves, de legfeljebb 5 éves kötelezettségvállalással jön létre.
Gazdaságátadási mentor vagy coach igénybevétele (folyamatsegítés, kommunikáció, konfliktuskezelés stb.)
Az üzleti tervben megfogalmazottak teljesítése
A gazdaság átadója az önellátásra szolgáló földterület és állatállományon kívül a teljes gazdaságot átadja az átvevőnek.
Az átadó gazdálkodó az átadást követően - az önellátást szolgáló mértéken felül - nem folytat mezőgazdasági termelést.
A gazdaság átvevője az átvett gazdaságot legalább 5 évig működteti, ez idő alatt a gazdaságának az üzemmérete nem csökkenhet az átadáskori üzemméret alá.

VITAANYAG

A gazdaság átvevője a gazdaság átvételét követően élethivatásszerűen mezőgazdasági termelő tevékenységet folytat.
A gazdaság átadásának a támogatói döntést követően legfeljebb 5 évvel le kell záródnia.
A gazdaság átvevője az átvett termőföldek föld tulajdonjogának megszerzését követő 5 éven belül, azokat nem engedi át másnak, azt más célra nem hasznosítja és eleget tesz a termőföld védelméről szóló törvényben meghatározott hasznosítási kötelezettségének.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☒ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:

A beavatkozás keretében kizárólag a gazdaságátadásban résztvevő gazdaság-átadó mezőgazdasági termelők támogathatóak, aki elérték, vagy a művelet befejezésének idejére elérik a nemzeti jogszabályoknak megfelelően meghatározott nyugdíjkorhatárt.
A beavatkozás alapján meghatározott gazdaságátadó esetében a támogatási összegek:
10 000 – 50 000 EUR STÉ átadott gazdaságméret között 50 000 EUR
50 000 – 100 000 EUR STÉ átadott gazdaságméret között 60 000 EUR
100 000 EUR STÉ fölött átadott gazdaságméret 70 000 EUR

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 27 397 260
Teljes Forráskeret (HUF) - 9 999 999 900
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást) – 602

6.8 RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával

Beavatkozási kód	RD08_B04_BIS_75
A beavatkozás neve	Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
A beavatkozás típusa	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up
Közös kimeneti mutató	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
Hozzájárulás az	Generációs megújulás: Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

elhatárolási követelményhez	Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.39. A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

1. célterület: A beavatkozás célja a helyi szükségleteket kiszolgáló árutermelő vagy szolgáltató vállalkozások indításának előmozdítása a vidéki térségekben, különös tekintettel a tanyás településeken és a vállalkozáshiányos aprófalvas területeken megvalósuló vállalkozás-fejlesztésekre. A beavatkozás a vidéki térségekben megvalósuló vállalkozásindítást ösztönző támogatás, ami hozzájárul a vidéki települések élhetőbbé, vonzóbbá tételéhez.

2. célterület: A mezőgazdasági vállalkozások esetében tapasztalható kedvezőtlen hasonlóan az erdőgazdálkodók esetben is elöregedés megy végbe, ezért szükséges a fiatal szakemberek önálló vállalkozásindításának célzott ösztönzése is. A fiatalabb erdész generáció tagjaira alapvetően jellemző, hogy életkori sajátosságukból fakadóan jellemzően nem, vagy alacsonyabb összegű felhalmozott tőkével rendelkeznek, ami szintén indokolja speciális támogatásukat. A beavatkozás fő célja az erdőgazdálkodásban is kialakult kedvezőtlen korstruktúra javítása. Járulékos cél a gazdálkodó nélkül erdők lehetőség szerinti gazdálkodásba vonása szakszerű gazdálkodásba vonása. A képzett, gyakorlattal is rendelkező, "jogosult szakszemély" részére előírt elvárásoknak is megfelelő fiatal szakemberek számára is rendkívüli nehézségbe ütközik önálló erdőgazdálkodó vállalkozás elindítása. Az erdőgazdálkodás rendkívül hosszú megtérülési ideje és a racionális üzemméret eléréséhez szükséges tőke és hitel-ellátottság rendkívül nehézkes.

Tartalom:

Fiatal erdőgazdálkodó szakemberek vállalkozás-indításának elősegítése speciális lump sum jellegű támogatással.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:

1. Üzleti terv minősége

2. Térségi szempont
3. Társadalmi vállalkozások a pontozás során előnyben részesülnek
4. Foglalkoztatás
5. Szakmai végzettség
6. Gazdálkodó nélküli erdő gazdálkodásba vonása
7. Csatlakozás minőség tanúsítási rendszerhez (PEFC, FSC)
8. Részvétel mentorálási programban

Kapcsolódás jogszabályokhoz:
2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
244/2020 (V.28.) Korm. rendelet az erdészeti szakszemélyzet és az erdészeti szakirányító vállalkozás tevékenységének és nyilvántartásának, valamint az erdészeti szakszemélyzet továbbképzésének szabályairól

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
Tájékoztatás, szakmai továbbképzés (első sorban vállalkozás-menedzsment, speciális mentorálás (támogatott szaktanácsadási téma), EIP, AKIS

Támogatható kedvezményezettek:
1. célterület
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiség nélküli vállalkozások
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok

2 célterület
Magánszemély esetén: 40 életévét még be nem töltött, jogosult erdészeti szakszemély.
Jogi személy esetén:
- Erdőgazdálkodási tevékenységet a pályázat benyújtásától számított 5 évnél nem régebben főtevékenységként végzi
- A jogi személy önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa legfeljebb 40 éves,
- A jogi személy önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa jogosult erdészeti szakszemély

Jogosultsági kritériumok:
1 célterület:
- A pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban, vidéki térségben életvitelszerű tartózkodási hely igazolása, jogi személy esetén a jogi személy székhelye a pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban vidéki térségben helyezkedik el, tulajdonosai és cégvezetője a pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban vidéki térségben életvitelszerű tartózkodási hellyel rendelkezik.
- Vidéki térségben megvalósuló, nem mezőgazdasági tevékenység végzésére irányuló fejlesztés.
- Nem pályázhat olyan természetes személy vagy egyéni vállalkozó, aki a pályázat beadását megelőző 12 hónapban olyan egyéni vállalkozó volt/akinek volt tulajdonrésze olyan vállalkozásban/aki tagja volt olyan társas vállalkozásnak, amely a pályázatban szereplő tevékenységet végezte.
- Nem pályázhat olyan jogi személyiségű vállalkozás, amely a pályázat beadását megelőző 12 hónapban a pályázatban szereplő tevékenységet végezte.

VITAANYAG

- Nem jogosult az a pályázó, amely ugyanazon településen, ugyanarra a tevékenységre LEADER vagy más Alapból finanszírozott Operatív Programon pályázatot nyert az elmúlt öt évben.
- A pályázó minimum középfokú szakirányú végzettséggel rendelkezik
- Üzleti terv benyújtása

2 célterület:
- Üzleti terv benyújtása

Kötelezettségvállalások:
1. célterület
- Üzleti terv végrehajtása a kötelezettségvállalási időszak végéig.

2. célterület
- A támogatási döntéstől számított legfeljebb 9 hónapon belül megkezdi az üzleti terv végrehajtását,
- Legalább 20 hektár erdőre jogosult erdőgazdálkodóvá válás
- Az üzleti tervben vállalt kötelezettségek teljesítése legkésőbb a 4. gazdálkodási év végére,
- A kedvezményezett legkésőbb a támogatás 4. lezárt gazdálkodási évében erdőgazdálkodási tevékenységből elért jövedelme eléri legalább az előző évi kötelező bérminimum mértékét, és köteles a vállalkozást személyes közreműködéssel vezetni,
- Évenkénti szakmai beszámoló benyújtása,
- Szaktanácsadóval való együttműködés
- Kötelező beruházás 5 éven belül, minimum 30.000 EUR értékben, számlás elszámolással.- a támogatott személye, jogi személy esetén a önálló aláírási joggal rendelkező vezető tisztségviselője és többségi tulajdonosa nem változhat (kivéve öröklés esete)

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☒ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

Történelmi adatok alapján került kiszámolásra.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalást

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

1. célterület: Vissza nem térítendő átalánytámogatás 30.000 EUR-ig.
2. célterület: A támogatás maximális mértéke 100.000 euró lehet, az alábbiak szerint:
- Vissza nem térítendő átalánytámogatás 40.000 EUR
  + kötelező beruházás 5 éven belül, minimum 30.000 EUR értékben, számlás elszámolással.
  + további 30.000 EUR vissza nem térítendő átalánytámogatás további 5 év fenntartási idő vállalása esetén, amely idő alatt a jogosult erdőgazdálkodó terület nem csökkenhet.

VITAANYAG

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 19 178 083
Teljes Forráskeret (HUF) - 7 000 000 295
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma – 639

6.9 RD09_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése

Beavatkozási kód	RD09_B05_SML_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatott mezőgazdasági termelő beruházási művelet v. egység száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.9 Azon gazdálkodók százalékos aránya, akik beruházási támogatásban részesülnek szerkezetátalakításhoz és modernizációhoz, beleértve az erőforrás-hatékonyság javítását
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése, mind rövid, mind hosszú távon, beleértve a kutatásra, technológiára és digitalizációra való nagyobb hangsúlyt
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatás, gazdasági növekedés, nemek közti egyenlőség előmozdítása, beleértve a gazdálkodásban való női részvétel, a társadalmi befogadás és helyi fejlődés elősegítését vidéki térségekben, továbbá a körkörös bio-gazdaság és a fenntartható erdőgazdálkodás ösztönzését is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás célja az adottságaik és ambícióik alapján fejlődőképes kisméretű mezőgazdasági termelők jövedelemszerzésének és gazdasági több lábon állásának elősegítése. A jövedelemszerzés és a foglalkoztatás erősítése elengedhetetlen a vidéki térségek stabilitásának és életminőségének megőrzése érdekében.

Tartalom:

A mezőgazdasági kisüzemek támogatása különösen a következő célok megvalósulását szolgálja:

- Meglévő termékszerkezet piaci pozíciójának stabilizálása, fejlesztése,
- A piaci igények alapján a termékszerkezet korszerűsítése és változatosabbá tétele, megtermelt alapanyagok feldolgozásával hagyományos, kézműves termékek előállítása

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

- A termelési mód korszerűsítése, környezethatékonyság növelése, magasabb hozzáadott értékű termék előállítása,
- A digitalizáció előtérbe helyezése.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
- Üzleti terv minősége, ezen belül előnyt jelent: szakmai végzettség
- Magasabb élőmunka igényű termékszerkezet kialakítása
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság, illetve kapcsolódó szakmaközi szervezeti tagság
- Mezőgazdasági szociális szövetkezet vagy abban való tagság
- Foglalkoztatás

Támogatható kedvezményezettek:
- Természetes személyek
- Jogi személy

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- Működő mezőgazdasági üzem.
- Legalább 5.000, de legfeljebb 10.000 EUR STÉ üzemméret.
- Üzleti terv készítése.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- A kötelezettségvállalási időszak végéig a mezőgazdasági tevékenységből származó üzemméret növelése 50%-kal.
- Üzleti tervben vállalt beruházás megvalósítása.
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒ átalány finanszírozás
Egyszerűsített költségelszámolás, egységköltség alkalmazásával. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalással.

Támogatás maximális összege:
A támogatás mértéke 60.000 EUR.

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
A projekt teljes elszámolható költségének legfeljebb 85%-a.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 84 931 507
Teljes Forráskeret (HUF) - 31 000 000 055
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 3 953

6.10 RD10_B06_DVO_73 - Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása

Beavatkozási kód	RD10_B06_DVO_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatott mezőgazdasági termelő beruházási művelet v. egység száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A vidéki térségekben működő mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók induló vagy már működő nem mezőgazdasági, vagy erdőgazdálkodási tevékenységeinek beindításával és továbbfejlesztésével megteremthető a gazdasági több lábon állás. A beavatkozás keretében azon tevékenységek támogathatóak, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak mezőgazdasági, vagy erdőgazdálkodási tevékenységhez.

Tartalom:

A beavatkozás a nem mezőgazdasági, vagy nem erdőgazdálkodási termelő, feldolgozó és szolgáltató tevékenységek fejlesztését szolgáló beruházásokat támogatja.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Üzleti terv minősége
- Szakmai végzettség
- Igazolható szakmai tapasztalat
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Minőségi, vagy minősítési rendszerben való részvétel
- Társadalmi vállalkozások a pontozás során előnyben részesülnek
- Fiatal gazdák a pontozás során előnyben részesülnek
- Foglalkoztatás

Támogatható kedvezményezettek:

- Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- Működő mezőgazdasági üzem
- Támogatási kérelem benyújtásakor 40%-ot meghaladó mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási árbevétel
- Vidéki térségben megvalósuló projekt

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- A nem mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel nő
- A pályázat tárgyát képező projekthez köthető, nem mezőgazdasági tevékenységből származó árbevételnek a kötelezettségvállalási időszak végére a projekt összköltségének legalább 10%-át el kell érnie

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒ átalány finanszírozás
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalással.

Támogatás maximális összege:
A támogatás maximális mértéke 500.000 EUR Vissza nem térítendő támogatás.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
A támogatás intenzitás legfeljebb 65%.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 10 958 903
Teljes Forráskeret (HUF) - 3 999 999 595
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 184

6.11 RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása

Beavatkozási kód	RD11_B07_DVF_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági üzemen kivüli tevékenység diverzifikáció támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Eredmény mutatók	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A vidéki térségekben működő mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók induló vagy már működő nem mezőgazdasági, vagy erdőgazdálkodási tevékenységeinek beindításával és továbbfejlesztésével megteremthető a gazdasági több lábon állás. A beavatkozás keretében azon tevékenységek támogathatóak, amelyek valamilyen módon kapcsolódnak mezőgazdasági, vagy erdőgazdálkodási tevékenységhez.

Tartalom:

A beavatkozás a nem mezőgazdasági, vagy nem erdőgazdálkodási termelő, feldolgozó és szolgáltató tevékenységek fejlesztését szolgáló beruházásokat támogatja.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Üzleti terv minősége
- Szakmai végzettség
- Igazolható szakmai tapasztalat
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Minőségi, vagy minősítési rendszerben való részvétel
- Társadalmi vállalkozások a pontozás során előnyben részesülnek
- Fiatal gazdák a pontozás során előnyben részesülnek
- Foglalkoztatás

Támogatható kedvezményezettek:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők

Támogatható kedvezményezettekhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- Működő mezőgazdasági üzem
- Támogatási kérelem benyújtásakor 40%-ot meghaladó mezőgazdasági vagy erdőgazdálkodási árbevétel
- Vidéki térségben megvalósuló projekt

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- A nem mezőgazdasági tevékenységből származó árbevétel nő

VITAANYAG

- A pályázat tárgyát képező projekthez köthető, nem mezőgazdasági tevékenységből származó árbevételnek a kötelezettségvállalási időszak végére a projekt összköltségének legalább 10%-át el kell érnie

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒ átalány finanszírozás
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalással.

Támogatás maximális összege:
A támogatás maximális mértéke 500.000 EUR. Vissza nem térítendő támogatás.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
A támogatás intenzitás legfeljebb 65%.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 101 370 087
Teljes Forráskeret (HUF) - 37 000 081 755
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 678

6.12 RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás

Beavatkozási kód	RD12_W01_WTO_74
A beavatkozás neve	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.26 A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.9 Gazdaságok korszerűsítése: A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

SO2 A piacorientáltság fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése, mind rövid, mind hosszú távon, beleértve a kutatásra, technológiára és digitalizációra való nagyobb hangsúlyt
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrások – például víz, talaj és levegő – hatékony kezelésének előmozdítása, többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.4	Szántóföldi növények vízellátásának optimalizálása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

1.célterület: Az öntözővíz felhasználásának hatékonyságát javító beruházások támogatása

Az utóbbi néhány évben az aszályok gyakorisága és súlyossága Európa jelentős részén megnövekedett. A klímaváltozás, a területhasználatok és a vízkivételek megváltozásának hatásaként a jövőben ennek fokozódósával kell számolnunk, amindennek jelentős társadalmi, gazdasági és környezeti következményei lesznek**.**

A mezőgazdasági művelés alatt álló, a klímaváltozás hatásainak leginkább kitett területeken megvalósítandó cél a víz utánpótlásának biztosítása, melynek alapvető eszköze az öntözés. A beavatkozás támogatni kívánja a víztakarékos öntözési technológiák bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését és rekonstrukcióját, valamint új öntözővíz-szolgáltató művek és -rendszerek létrehozását is. Ugyancsak támogatandó az energiatakarékos öntözési technológiák bevezetése, az öntözőrendszerek energiafelhasználásának optimalizálása. A beavatkozáson keresztül aszály-monitoring hálózat és monitoring állomás kiépítése, továbbá aszálykezelési tervek kidolgozása is megvalósítható.

A támogatott beruházások elősegítik a termelés biztonságát, száraz években a vízhiány és aszálykárok megelőzését, a klímaváltozás várható kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodást.

2. célterület: A vízvisszatartás létesítményeinek támogatása fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával

A célterület a művelés alatt álló területekről a tűrhetőnél nagyobb károkat okozó csapadékvizek összegyűjtéséhez és későbbi hasznosítását megelőző tározásához szükséges műszaki megoldásokat kívánja támogatni, a többletvizek elvezetése és hasznosítása által is hozzájárulva a mezőgazdasági termelés hozamingadozásának csökkentéséhez, a vízkárelhárítás megvalósításához és a víztakarékos, fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításához.

A csapadékvíz gazdálkodás megköveteli egyrészt az árkokban összegyűjtött vizeket befogadó vízfolyások tápanyag terhelésének csökkentését - többek között természetes szűrőmezők kialakításával - az összegyűjtött vizek befogadóba történő bevezetése előtt. Másrészt – a szárazabb időszakokban a tározókban összegyűjtött vizekből történő öntözést lehetővé tevő - felesleges és a gazdálkodás szempontjából káros vizek összegyűjtését és tározását.

A tározók javítják a térség éghajlatváltozással szembeni ellenállóképességét, csökkentik a klímaváltozásból fakadó kockázatokat, károkat, veszteségeket, valamint kiegyensúlyozzák a vízhiány-víztöbblet egyenetlenségeket, továbbá a vízminőségi és -mennyiségi célok elérése érdekében pufferzónákat alakítanak ki.

Szükséges az olyan közepes nagyságú tározók kialakításának támogatása, amelyek mérete már az öntözővíz kivételt is lehetővé teszi. A beavatkozáson keresztül továbbá a felesleges és káros felszíni víz elvezetése és víztakarékossági szempontok alapján javasolt hasznosítása érdekében olyan, a víz összegyűjtésére és tározására alkalmas vonalas létesítmények is (vápák) is megvalósíthatóak, amelyek művelésbe vonhatóak és átjárhatóak.

3. célterület: A melioráció és a vízfelhasználás-hatékonyság javításának támogatása

VITAANYAG

A célterület jellemzően az üzemen belüli mezőgazdasági területekhez kapcsolódó meliorációt és a meliorációs utak kialakítását támogatja. A nagy mennyiségben lehulló csapadékvíz a mezőgazdasági területek útjaira fizikai, ritkán kémiai hatást gyakorol, amely ellen védekezni kell megfelelő vízelvezetési és az út pályaszerkezetének állékonyságát biztosító megoldásokkal.
A mezőgazdasági utat, mint műszaki létesítményt a víz kedvezőtlen hatásától mentesíteni kell, de figyelembe kell venni azt is, hogy az útépítés területe termőterület, amelynek kiszárítását nem lehet megengedni. A vízrendezés során törekednünk kell a hasznosítható vizek visszatartására, valamint arra, hogy csak a felesleges, nem tárolható vízmennyiség kerüljön levezetésre. A mezőgazdasági vízrendezés feladata többek között a vízkárelhárítás érdekében történő beavatkozás.
Támogatási cél, hogy a talajművelés, betakarítás, az egyéb termeléshez kötött szállítás, illetve a táblák biztonságos és gyors megközelítése érdekében mezőgazdasági üzemen belüli kismértékű infrastruktúra fejlesztések valósuljanak meg (pl.: szilárd burkolat nélküli, bogárhátú vagy egyirányú lejtésű, szikkasztó- és/vagy vízelvezető árokkal ellátott pályatest kialakítása). A talaj a legnagyobb víztartó közeg, ahhoz hogy ezt a funkcióját be tudja tölteni, a térség természetes geológiai és talajtani adottságait is rehabilitálni szükséges. A művelésből fakadóan a kialakuló vízzáró réteget fel kell lazítani annak érdekében, hogy a csapadékvizet a talaj képes legyen tárolni. A beavatkozással jelentős mértékben csökkenthetőek a vízhiány és a víztöbblet által okozott károk.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Üzleti terv minősége
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel
- Vállalkozásméret
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. környezetterhelési szempontból releváns input-hatékonyság javítása, egységnyi szennyezőanyag-kibocsátás csökkentése; újrafelhasználás vagy újrahasznosítás alkalmazása, ökológiai gazdálkodás folytatása)
- Minőségrendszerekben való részvétel
- Belvíz érzékeny területen megvalósuló beruházások/Aszály érzékeny területen megvalósuló beruházások,árvízi kockázati térkép szerint veszélyeztetett terület (klímaváltozáshoz való alkalmazkodás (aszálykockázatok mérséklése))
- Energia-megtakarítást eredményező fejlesztések
- A fejlesztés közvetlenül vagy közvetve megújuló energia hasznosításához kapcsolódik
- A kötelezőnél nagyobb arányú vízhasználat csökkentés
- Alkalmazott öntözési technológia
- Térségi szempont
- Fiatal gazda minősítésnek való megfelelés
- Digitalizációt, innovációt előtérbe helyező fejlesztés
- Integrációhoz kapcsolódó fejlesztés
- Foglalkoztatás

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A beavatkozás önállóan a KAP átfogó célkitűzésének megfelelően hozzájárul a digitalizációs célok eléréséhez, illetve kiegészítő eleme lehet bármely KAP Stratégiai Terv releváns beavatkozásának.

Támogatható kedvezményezettek:
Mezőgazdasági termelők, mezőgazdasági termelők együttműködései.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
Mezőgazdasági termelő vagy fiatal mezőgazdasági termelő:

- aki/amely a pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben a standard termelési érték (STÉ) módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű minimális üzemmérettel rendelkezik.
- akinek/amelynek az előző évi árbevételnek legalább 40%-a mezőgazdasági termelésből származik.

VITAANYAG

Konzorcium esetén a csoportban részt vevő minden mezőgazdasági termelőnek meg kell felelnie a jogosultsági feltételeknek.
Szociális szövetkezetnek önmagában kell megfelelnie a fentiekben meghatározott jogosultsági feltételeknek.
A mezőgazdasági termelők tagságával működő szövetkezetnek:

- A pályázat benyújtását megelőző lezárt üzleti évben az STÉ módszertan alapján mezőgazdasági tevékenységből származó legalább 10.000 euró értékű üzemmérettel kell rendelkeznie és az előző évi árbevételének legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell származnia, vagy
- A szövetkezetben részt vevő tagok előző évi árbevételét össze kell számolni, és az összeszámolt árbevétel legalább 40%-a mezőgazdasági tevékenységből kell, hogy származzon, továbbá a szövetkezetben részt vevő tagok legalább 40%-ának vonatkozásában igazolni kell a legalább 10.000 euró értékű üzemméretettel való rendelkezést.

Állami elismeréssel rendelkező együttműködés a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőknek minősül.
A beavatkozásban az agrárpolitikáért felelős miniszter által elismert öntözési közösség is jogosult kollektív beruházás végrehajtására, és az öntözési közösség a meghatározott feltételek igazolása nélkül is mezőgazdasági termelőknek minősül.
Az öntözésfejlesztési beruházások csak abban az esetben támogathatók, amennyiben megfelelnek a Stratégiai Terv rendelet 74. cikk követelményeinek.
A meglévő öntözőberendezések vagy a meglévő öntözőrendszerek részeinek fejlesztésére irányuló beruházások kizárólag akkor támogathatók, ha az előzetes értékelés azt állapítja meg, hogy azok a meglévő berendezés vagy rendszer műszaki paramétereiből kiindulva mikroöntözés tekintetében legkevesebb 5%, lineár és csévélődobos berendezések tekintetében legkevesebb 10% mértékű potenciális vízmegtakarítást eredményeznek majd.
Amennyiben a beruházás olyan felszín alatti vagy felszíni vizekből álló víztesteket érint, amelyek a vonatkozó vízgyűjtő-gazdálkodási tervben vízmennyiséggel kapcsolatos okok miatt jónál rosszabb minősítést kaptak, akkor a beruházásnak az alábbi együttes feltételeknek is meg kell felelnie:
A projektnek biztosítania kell, hogy a projekt által érintett öntözőberendezések, vagy öntözőrendszerek vonatkozásában legalább a projekt előzetes értékelése által megállapított potenciális vízmegtakarítás 50 %-ának megfelelő mértékű tényleges vízfogyasztás csökkenés történjen; és
amennyiben a projekt az adott mezőgazdasági üzem öntözött területeinek csak egy részét érinti, a mezőgazdasági üzem teljes – üzemszintű – vízfogyasztása legalább 50% megfelelő mértékben kell, hogy csökkenjen. A mezőgazdasági üzem teljes vízfogyasztásához az üzem által értékesített, vagy bármilyen más módon öntözési célból átadott vízmennyiséget is hozzá kell számítani.
A meghatározott feltételek egyike sem alkalmazandó a meglévő öntözőberendezésekre irányuló olyan beruházásokra, amelyek csak az energiahatékonyságot érintik, sem a tározók létrehozására irányuló beruházásokra, sem pedig a visszanyert víz felhasználására irányuló olyan beruházásokra, amelyek nem érintenek felszín alatti vagy felszíni víztestet.

Támogatható költségek:

a) Vízi létesítmények és kapcsolódó építmények rekonstrukciója, építése vagy fejlesztése;
b) Új gépek és berendezések vásárlása, meglévő rendszerek korszerűsítése, beleértve a számítógépes szoftvereket, IKT fejlesztéseket;
c) Az a)-b) pontban említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek;
d) A következő immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok és védjegyek vagy eljárások megszerzése;
e) Az a) ponthoz kapcsolódóan szükséges ingatlan vásárlása az érintett projekt teljes elszámolható kiadásának 5%-át meg nem haladó mértékig, valamint természetbeni hozzájárulásként elszámolható a beruházáshoz elengedhetetlen, már meglévő termőföld vagy ingatlan értéke, ha nem haladja meg az érintett művelet teljes elszámolható kiadásának 5%-át. Új földterület vásárlására a beruházás max. 10%-a számolható el;
f) Vízmérő eszközök beszerzésének és beüzemelésének költsége.

VÁLTOZATLAN

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás
Pénzügyi eszköz lehet például kamattámogatás, kedvezményes hitel, kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás.

Támogatás maximális összege:
Az egy projektre igényelhető maximális támogatási összeg: 15 millió EUR. Vissza nem térítendő támogatás. Előleg alkalmazható.

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):

- A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek legfeljebb 65%-a lehet.
- A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek legfeljebb 100%-a off-farm mezőgazdasági öntözési infrastruktúra fejlesztése esetén.
- A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek legfeljebb 70%-a meglévő öntözőberendezés vagy öntözőinfrastrukúra-elem fejlesztése esetén.
- Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható. Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.
- Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható
- Kollektív beruházás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
- Az alaptámogatás maximum 10%-a kamattámogatás formájában igényelhető.

További magyarázat
A 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól 4. § 2 bekezdése értelmében a Natura 2000 gyepterületek öntözése tilos, ezért az ezeken a területeken megvalósuló öntözési beruházás nem támogatható. Natura 2000 túzokvédelmi szántóterületeken az öntözési beruházás ugyancsak nem támogatandó tevékenység, mivel annak jelentős negatív hatása van a túzokra, mint jelölő fajra. Az 1996. évi LIII. a természet védelméről szóló törvény 8. § (1) b. pontja szerint védett természeti területen a természetvédelmi hatóság engedélye szükséges különösen az öntözéshez, így a beruházás megkezdésének előfeltétele az engedély megléte.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 186 301 371
Teljes Forráskeret (HUF) - 68 000 000 415
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 998

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

6.13 RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása

Beavatkozási kód	RD15_W04_COP_77
A beavatkozás neve	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.26. A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.39. A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások

Jelen beavatkozás keretében önkéntes együttműködések, öntözési közösségek létrehozásának támogatása a cél. Az együttműködésnek köszönhetően a mezőgazdasági termelés hatékonysága és biztonsága nő, és hozzájárul az öntözéses gazdálkodás terjedéséhez. A rendelkezésre álló vízkészlet hatékonyabb felhasználását eredményezi, ha azt az öntözni kívánó gazdák közösen, együttműködve használják fel, továbbá az öntözéshez szükséges infrastruktúrát együtt hozzák létre és együtt üzemeltetik, illetve együtt teszik meg az első lépéseket a beruházások létrejöttének érdekében.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

1. Projektterv tartalma és minősége, amelyben értékelése kerülnek az alábbiak:
2. Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
3. Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
4. Az öntözési közösség összetétele (pl.: mezőgazdasági termelők vagy fiatal gazdák száma)
5. Vízfelhasználás hatékonyságának növelése

Támogatható kedvezményezettek:
Öntözési közösségek

Jogosultsági kritériumok:

- Projektterv készítése.
- Az agrárpolitikáért felelős miniszter által elismert öntözési közösség.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,
- A benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,
- Promóciós tevékenységek költségei,
- Saját teljesítés egységköltség alapú elszámolása
- Az öntözési közösség fenntartására és a közös érdekeltségű öntözőrendszerek üzemeltetése alatt olyan költségek számolhatók el, mint a működtető személyzet munkabére, rezsiköltség, energiaköltség, üzemanyagköltség, stb. Ennek keretében tárgyi eszközök beszerzése, pótlása nem támogatható.

Kötelezettségvállalások:

- Projekttervben foglaltak végrehajtása Kötelezettségvállalás időtartama legalább 3 év, de legfeljebb 5 év.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja:
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500 000 €

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten
A jogosult költségek elszámolásának lehetőségei:

- Overall amount, ami magában foglalhat minden költséget.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 5 479 452
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 999 999 980
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma - 27

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

6.14 RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás

Beavatkozási kód	RD16_I01_INS_76
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás
A beavatkozás típusa	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök
Közös kimeneti mutató	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.5. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelemnek és az üzemek rezilienciájának támogatása EU-szerte az élelmezésbiztonság fokozása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

A 2012 –től induló komplex mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer II. pilléreként került bevezetésre a szántóföldi kultúrákra (ideértve a szántóföldi zöldségkultúrákat is) és ültetvényekre kiterjedő biztosítási díjtámogatási program, amely 2012-2014 között EMGA forrásból, 2015. évben nemzeti forrásból, 2016. évtől pedig EMVA forrásból került finanszírozásra. A díjtámogatott biztosítások népszerűsége évről évre növekvő tendenciát mutat, és erről ezt az intézkedésről az Európai Számvevőszék is pozitívan nyilatkozott a jelentésében.

A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése, valamint a termelői öngondoskodás elősegítése és további fenntartása érdekében az időjárási kockázatokból fakadó, 20%-ot meghaladó mezőgazdasági károkat fedező növénybiztosítási szerződések kötésének ösztönzése a biztosítási díjainak támogatásán keresztül.

Díjtámogatott biztosítások típusa: Az „A” típusú biztosítás egyfajta csomagbiztosítás, amely a jégeső, aszály, mezőgazdasági árvíz, téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, felhőszakadás, vihar időjárási kárnem mindegyikét együttesen fedezi és a főbb szántóföldi növények és ültetvények körére lehet megkötni. A „B” és „C” típusú biztosítások esetében választhatóak az előbbiekben felsorolt időjárási kárnemek, a „B” típusú biztosítás az ültetvényekre és zöldségnövényekre (szántóföldi is) köthető, a „C” típusú biztosítást pedig csak az egyéb szántóföldi növényekre lehet megkötni.

A támogatható kedvezményezetteket és adott esetben a kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumokat

A Magyar Államkincstárnál ügyfél-azonosítóval rendelkező termelő, akinek az egységes kérelem felületen jelölnie kell, hogy díjtámogatást kér.

- A biztosítási szerződés a következő, kedvezőtlen időjárási jelenségből fakadó károkat fedezi: jégeső, aszály, mezőgazdasági árvíz, téli fagy, tavaszi fagy, őszi fagy, felhőszakadás, vihar.
- A biztosítási szerződés 20%-ot meghaladó hozamcsökkenést okozó károkat fedez.
- A támogatás maximális mértéke az összes elszámolható költség (megfizetett éves nettó biztosítási díj) 70%-a.

Támogatható támogatás típusa
Azon mezőgazdasági biztosítások díjának támogatása, amely biztosítási szerződések megfelelnek a fentiekben bemutatott feltételeknek.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☐ Átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten
A támogatás maximális mértéke a megfizetett éves nettó biztosítási díj **70%**-a.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 71 232 877
Teljes Forráskeret (HUF) - 26 000 000 105
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma – 51 000

6.15 RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer

Beavatkozási kód	RD17_I02_IST_76
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer
A beavatkozás típusa	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök
Közös kimeneti mutató	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.5. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelemnek és az üzemek rezilienciájának támogatása EU-szerte az élelmezésbiztonság fokozása céljából

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.
A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer Európában először Magyarországon kezdte meg működését. A rendszerhez a mezőgazdasági termelők először 2021. február 1-28. között csatlakozhattak.

A beavatkozás célja:
Magyarország a mezőgazdasági termelők időjárási és más kockázatok következtében kialakuló jövedelemingadozásainak mérséklése és a mezőgazdasági jövedelmek stabilizálása céljából mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszert működtet. A mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer finanszírozását egy pénzügyi alap, a krízisbiztosítási alap (a továbbiakban: Alap) biztosítja, működtetését pedig a krízisbiztosítási szerv (Magyar Államkincstár) látja el.
Az Alap két fő pénzügyi forrása:
a) A krízisbiztosítási rendszerben tag mezőgazdasági termelők által megfizetett krízisbiztosítási hozzájárulások összege, és
b) Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott támogatás összege.
A krízisbiztosítási rendszerhez csatlakozott mezőgazdasági termelők részére kifizethető kompenzáció (támogatás) összegének 30%-a a termelői befizetésekből, 70%-a a vidékfejlesztési támogatásból áll.
A beavatkozás keretében a krízisbiztosítási szerv jogosult lehívni a kompenzáció vidékfejlesztési forrásból kifizethető részét.
A támogatás tervezett mértéke:
Az Alap forrásához történő vidékfejlesztési támogatás maximális összege a támogatható költségek legfeljebb 70%-a lehet. Támogatható költség a mezőgazdasági termelők és egyéb szereplők által Alapba teljesített (éves) befizetések kiegészítése, valamint az Alapból termelő részére teljesített kompenzáció.

Támogatásigénylők köre:
A vidékfejlesztési támogatás kedvezményezettje az Alap, a támogatás lehívására a krízisbiztosítási szerv jogosult.

Az Alapnak az alábbi feltételeknek kell megfelelnie:
- Az Alapot az illetékes hatóság a nemzeti joggal összhangban akkreditálta,
- Az Alap átlátható politikát követ az alapba történő befizetések és az onnan történő kifizetések tekintetében és
- Az Alap egyértelmű szabályok alapján állapítja meg a felelősséget bárminemű felmerülő tartozás vonatkozásában.

Támogatható támogatás típusa
A kölcsönös kockázatkezelési alap forrásához történő vidékfejlesztési pénzügyi hozzájárulás maximális összege a támogatható költségek legfeljebb 70%-a lehet.

Elszámolható költség:
a) A mezőgazdasági termelők részére kifizetett kompenzáció összege, vagy
b) Az alapba történő éves befizetések, pótbefizetések kiegészítése

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

VITAANYAG

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☐ Átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten
A Alap forrásához történő vidékfejlesztési pénzügyi hozzájárulás maximális összege az elszámolható költségek legfeljebb 70%-a lehet.
Az intézkedésben 1 kedvezményezett részvételével számolunk.
A rendszerhez az indulás évében (2021.) mintegy 150 termelő csatlakozott, amelynek mérsékelt ütemű növekedésével számolunk a jövőben.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 10 958 904
Teljes Forráskeret (HUF) - 3 999 999 960
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma – 2

A környezeti fenntarthatóságot szolgáló II. pilléres intézkedések (Zöld jövő)

Magyarország KAP Stratégiai Tervéhez készült helyzetelemzésből néhány megállapítást kiragadva az országos éves csapadékösszeg Magyarország átlagában 4,6 százalékkal csökkent, a tavaszi csökkenés pedig elérte a 17,2 százalékot 1901-hez viszonyítva, miközben a nyári és téli csapadék növekedett. Az erdőterületek növelése, illetve a mezőgazdasági kárkockázat csökkentésében is ökológiai megoldásként alkalmazható fás szárú borítás növelése egyaránt kívánatos irányok. A 2014–2020 közötti időszak Vidékfejlesztési Programjában szereplő intézkedések egy-értelműen segítették a talaj szervesanyag-tartalmának megmaradását és a készletek gyarapodását. Magyarországon a biodiverzitás szempontjából értékes élőhelyek találhatók a művelés alatt álló területeken, és a különböző fajok jelenléte is közvetlen kapcsolatban áll a mező-, illetve erdőgazdasággal.
A 2023-2027 közötti időszakra vonatkozó Közös Agrárpolitika (KAP) egyik leghangsúlyosabb célkitűzése a környezetvédelem és az éghajlat-politikai fellépések előmozdítása a mezőgazdaság területén, valamint az Európai Unió környezetvédelmi és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseinek teljesítéséhez való hozzájárulás. A környezeti alapfeltételek (kondícionalitás), az agro-ökológiai alapprogram (AÖP, eco-scheme) beavatkozás és az Agrár-környezetgazdálkodási (AKG) jellegű intézkedések egyértelműen egymásra épülnek, ezért tervezésüket elengedhetetlen együtt, komplex megközelítésben kezelni.
A hazai KAP Stratégiai Terv mezőgazdaságot érintő területalapú támogatásaira vonatkozó zöld felépítménye az alábbiak szerint vázolható: a támogatásra jogosult terület fogalmának kibővítése ún. agro-ökológiai területekkel, megemelt szintű környezeti alapfeltételek (kondícionalitás); agro-ökológiai alapprogram (AÖP, eco-scheme) talaj- és vízvédelmi, illetve biodiverzitás-védelmi előírásokkal); Natura 2000 területek kompenzációja, AKG és ÖKO, földhasználat váltás elősegítése, versenyképességi és nem termelő beruházások, tudásátadás, szaktanácsadás.
A fent felvázolt szerkezethez természetesen még hozzáadódnak az ágazati támogatások egyes zöld elemei (pl. a zöldség-gyümölcs ágazat termelői szervezeteinek operatív programjain keresztül), illetve egyes, főleg az energia- és erőforrás-hatékonyságot, valamint a megújuló energia használatát célzó beruházások, az erdészeti intézkedések az erdőtelepítéstől kezdve az erdészeti környezetvédelmi programig, valamint a genetikai erőforrások megőrzését célzó támogatások is.

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Az állattenyésztéshez kapcsolódóan kiemeljük, hogy a KAP támogatási rendszerében az állattenyésztés számára korlátozottabb lehetőségek állnak rendelkezésre, ezért a termeléshez kötött támogatásokon és a beruházási támogatásokon túl az eddiginél jóval szélesebb körben kívánjuk az állatjóléti többletvállalásokhoz kapcsolódó támogatási formákat bevezetni. Ez a megoldás az állati termékek nyugat-európai piacokon történő értékesítési pozícióját is javítja az ottani erre irányuló intenzívebb fogyasztói figyelemre tekintettel.

6.16 RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása

Beavatkozási kód	RD18_I03_JGR_73
A beavatkozás neve	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.20. A támogatott mezőgazdasági üzemen belüli termelő beruházási műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.27 Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben
	R.3 A digitális mezőgazdasági technológiákra a KAP keretében nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szénmegkötés fokozásával, valamint a fenntartható energia előmozdításával.
XCO Az ágazat korszerűsítésének átfogó célkitűzése a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek átvételének ösztönzése.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás célja a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara által 2018-ban üzembe helyezett országos jégkármérséklő rendszer további fejlesztése.

A jégesőkárok ellen Európában egyedüliként Magyarország védekezik országos szinten. Az országos jégkármérséklő rendszer fenntartása nem igényel gazdálkodói befizetést, miközben annak segítségével a jégkárok, és így a kárenyhítési összegek a korábbiakhoz képest mérsékelten jelentkeznek.

2017-ben, az utolsó évben, amikor még nem működött az országos lefedettségű jégkármérséklő rendszer, összesen 72 ezer hektárnyi mezőgazdasági jégkárt jelentettek be a gazdálkodók. 2018-ban, a védekezés első évében már csak 22 ezer hektár, 2019-ben 37 ezer, 2020-ban – a szélsőséges időjárás ellenére – 32 ezer hektárnyi területre történt jégkárbejelentés. Míg 2015-2017 között – a rendszer indulása előtt – 84% volt a jégkár aránya a zivatarkárokon belül, a védekezéssel érintett 2018-2020 közötti időszakban csupán 47%.

A beavatkozás célja a rendszer automata generátorokkal történő felújításának támogatása a pontosabb üzemelés és a takarékosabb hatóanyag-felhasználás érdekében.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Kiválasztási kritériumok nem kerülnek alkalmazásra.

Támogatható kedvezményezettek:
Az országos jégkármérséklő rendszert üzemeltető Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

Támogatható költségek:

a) Országos jégkármérséklő rendszer korszerűsítése.
b) Az előzőekben említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, például az építészek, mérnökök díjai, tanácsadási díjak, hatósági eljárási díjak, tanácsadói és projekt-menedzsment költségek, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóságra vonatkozó tanácsadással kapcsolatos díjak, megvalósíthatósági tanulmányok költségeit is beleértve.
c) Immateriális beruházások: számítógépes szoftverek megvásárlása vagy kifejlesztése, valamint szabadalmak, licencek, szerzői jogok, védjegyek, stb. megszerzése.
d) Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek 100%-a.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 13 698 630
Teljes Forráskeret (HUF) - 4 999 999 950
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma – 2

6.17 RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

Beavatkozási kód	RD19_G01_AEC_70
A beavatkozás neve	Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Igen; LEADER program: Nem

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Eredmény mutatók	R.12 Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.14 Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában: A kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
	R 19 A talaj minőségét és élővilágának javítását szolgáló talajművelési (például a csökkentett talajművelési rendszerek, talajtakaró növények alkalmazása, vetésforgó, nitrogénkötő növényekkel termesztésével együtt) kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya .
	R.20 Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.21 A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.22 A tápanyag-gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.23 A vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.24 A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédőszerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
	R.31 A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
	R.33 A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya
	R.34 A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.35 A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, a szén-dioxid-megkötés fokozásával, valamint a megújuló energiahasználat előmozdításával
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
5.7.3	Tudásátadás, bemutató gazdaságok az emisszió csökkentési technológiák bemutatására	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.1.5	Környezetvédelmi szabályok harmonizálása a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel	2	Nem
6.2.1	Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása	1	Igen
6.2.2	A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek kivételével	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A beavatkozás célja:

- a vidéki területek fenntartható fejlődése,
- a környezet (talaj és víz) állapotának megőrzése és javítása a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakításával,
- a mezőgazdasági eredetű környezeti terhelés kiküszöbölése, megelőzése,
- a természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló mezőgazdasági gyakorlat erősítése,
- a biodiverzitás megőrzése,
- a környezettudatos gazdálkodás és fenntartható tájhasználat, tájgazdálkodás kialakításával,
- az agrobiodiverzitás javítása,
- az állattenyésztés és a növénytermesztés arányainak javítása, a külterjes állattartás ösztönzésével,
- a minőségi élelmiszerelőállítás elősegítése környezetkímélő gazdálkodási módszerek ösztönzésével,
- a kedvezőtlen klímaváltozás elleni küzdelem és alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz, megfelelő termelési szerkezet, földhasználat váltás révén.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
A gazdálkodók kiválasztása pontozási rendszer alapján történik, amely azokat részesíti előnyben, akik nagyobb környezeti vállalásokat tesznek a területeikre. Az előírások mindegyike önálló számértékkel rendelkezik, amely kifejezi az előírás – területi kategóriánként eltérő – környezeti hozzáadott értékét.

A választott előírások környezeti értéke a kiválasztási szempontrendszerben szerepet kap, azaz a magasabb környezeti hatást vállaló gazdaságok a források elosztásakor előnyt élveznek.
A kiválasztási kritériumok között a következő elemek szerepelnek:
Általános kiválasztási kritérium, hogy a magasabb környezeti hozzáadott értéket vállaló pályázatok részesüljenek előnyben. Így különösen a

- a választott előírások környezeti hozzáadott értéke;
- a bevont terület környezeti meghatározottsága;

kerül figyelembe vételre

Támogatható kedvezményezettek:

- Mezőgazdasági termelők,
- Támogatható területekkel lehet részt venni a programban, kivéve nádas tematikus előíráscsoport
- -A támogatással érintett terület minden művelési ág esetében minimum 1 ha, ültetvény művelési ág esetében a "hagyományos gyümölcsös fenntartása" előírás választása esetén maximum 2 ha. A "hagyományos gyümölcsös fenntartása" előírás szőlőültetvény esetében nem választható.
- -Ültetvény művelési ág esetében a "hagyományos gyümölcsös fenntartása" előírás választása kivételével a támogatásba behozott ültetvény életkora a pályázat benyújtásának időpontjában nem lehet több, mint 26 év, kivéve dió, gesztenye, szőlő.
- -Zonális előírás felvételére a gazdálkodó csak a fizikai blokk szinten lehatárolt, – MePAR-ban feltüntetett területen, vagy a meghatározott szervektől igazolhatóan – a területi kritériumoknak megfelelő területek tekintetében jogosult.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- Mezőgazdasági termelő, minimum 1 ha. Gyep területek esetében saját jogon állatartónak kell lenni, minimum 0,2 legeltethető ÁE/Ha mértékben
- A vállalásokkal környezeti hozzáadott értéket kell produkálni, mely a pontozás része.

Támogatható költségek:
A tervben szereplő 16 táblázat tartalmazza

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- A tervben szereplő 16 táblázat jellemzően tartalmazza.
- Biztosítani kell, hogy a 28. cikk (Agro-ökológiai alapprogram) támogatástól eltérő kötelezettségvállalások valósuljanak meg.
- A kedvezményezett részt vesz a támogatáshoz kapcsolódó kötelező képzéseken. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.
- Gazdálkodási Napló vezetése.
- Kötelezettségvállalás időtartama legalább 3 év, de legfeljebb 5 év.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☒ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

Tematikus előíráscsoport megnevezése	Támogatás maximális

VITAANYAG

Területi kategória	Földhasználati és speciális területi kategória		összege (euró/ha/év)
Horizontális	Szántó		**338**
	Gyep		**282**
	Ültetvény	almaterméűek	**1095**
		egyéb gyümölcsösök	**950**
		szőlő	**1075**
	Nádas		**105**
Zonális	MTÉT szántó	Túzokvédelmi előírásokkal	**557**
		Kék vércse védelmi előírásokkal	**497**
		Alföldi madárvédelmi előírásokkal	**545**
		Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	**459**
	Vízvédelmi célú szántó	Erózió-érzékeny területi lehatárolással	**380**
		Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	**342**
		Aszály-érzékeny területi lehatárolással	**342**
	MTÉT gyep	Túzokvédelmi előírásokkal	**475**
		Alföldi madárvédelmi előírásokkal	**310**
		Hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal	**352**
		Nappali lepke védelmi előírásokkal	**351**
	Vízvédelmi célú gyep	Belvíz-érzékeny területi lehatárolással	**323**

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
A támogatás intenzitása 100%.

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
A Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei.

VITAANYAG

Számítási mód:

Horizontális szántó földhasználati kategória						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
1.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 36. § (1) ab), 40. § (NJSZ)	Olyan művelési módot alkalmazni, elősegíti a csapadékvizek talajba jutását a meg kell akadályozni a káros vízbőség vagy belvíz kialakulását.	Talajfelszín esetleges károsodása a szükségszerű mezőgazdasági munkák során.	az alapcsomag előírásaira: 59
2.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 49. § (1) d), e) (NJSZ); 50/2001. (IV. 3.) Korm. Rendelet 4. § (2) (NJSZ) 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 1. § (1) g), h), (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (3); (JFGK1, HMGY)	Hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap csak talajvédelmi terve alapozott talajvédelmi hatósági engedély birtokában használható fel mezőgazdasági területen.	A felsorolt anyagok alkalomszerű használata.	
3.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (3) (HMKÁ 5)	12%-nál nagyobb lejtős területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.	12 %-nál kisebb lejtős erózióérzékeny területeken a felsorolt növényeket termesztik.	
4.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 42. § (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (1) (JFGK1, HMGY) 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 2. § (3) (NJSZ)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A nitrátérzékeny területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növények a termőhely adottságaihoz igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét. Egyszerűsített talajvédelmi tervet kell készíteni a mezőgazdasági termelés során keletkező nem veszélyes hulladékok termőföldön történő felhasználásának engedélyezésekor,	Nem készül tervszerű tápanyag-számítás, talajtani szakértő bevonása nem történik meg.	
5.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya kijuttatása.	A	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 39. § (1) e), 42. § (NJSZ)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről.	5 éves gyakoriságnál ritkábban alkalmaznak, illetve egyáltalán nem alkalmaznak zöldtrágyázást, vagy istállótrágyázást. A műtrágya használat jellemző.	
6.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ac) (NJSZ)	A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles szántó művelési ágú földrészleten szintvonalas művelést folytatni.	Az erózió veszélyének a megítélése a gyakorlatban szubjektív, a helytelen művelési módok alkalmazása általában csak a terület visszafordíthatalan károsodását követően válik nyilvánvalóvá.	
7.	Szükséges növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (3) (JFGK4) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	A növényvédelmi tevékenység során tilos a gazdasági növényekre veszélyt nem jelentő szervezetek pusztítása, elemértik rombolása, elterjedésük növényvédelmi eszközökkel való akadályozása. A növényvédelmi szempontból hasznos élő szervezetek (beleértve a méheket is) minden fejlődési alakját védeni kell. A felhasznált növényvédő szereknek a védekezéssel elérni kívánt célnak leginkább megfelelőnek kell lennük és a lehető legkevesebb mellékhatással kell járniuk az emberi egészségre, a nem célszervezetekre és a környezetre.	Engedélyezett növényvédő szerek és hatóanyagok alkalmazása jellemző, bármiféle további korlátozás nélkül.	

8.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (7) (JFG 1, HMGY)	Nitrátérzékeny területeken a kijuttatandó műtrágya hatóanyag mennyiséget talajvizsgálatokra alapozottan kell meghatározni.	Nitrátérzékeny területeken szűkített talajvizsgálatok elvégeztetése jellemző. Nitrátérzékeny területeken kívül nem végeznek talajvizsgálatokat, vagy 5 évnél ritkábban teszik azt meg. A bővített talajvizsgálat elvégeztetése nem gyakorlat.	9
9.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	V	2007. évi CXXIX. Törvény 35. §, 36. § (1) ab), 40. § (NJSZ)	Olyan művelési módot kell alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását a talaj tömörödésének megelőzésével vagy megszüntetésével meg kell akadályozni a káros vízbőség vagy belvíz kialakulását.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatot a középmély szántás jelenti. A talajlazítás nem része a szokásos gazdálkodói gyakorlatnak.	18
10.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasználat és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. Biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően nagy kiterjedésű szántóterületek alakultak ki. A szántóterületek háromnegyede 40 ha feletti kiterjedésű.	33
11.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása szárítása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblánként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Jellemző gyakorlat a teljes termés egy menetben történő betakarítása.	15
12.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárítása során madárbarát kaszálás (kisszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Nem gyakorlat a madárbarát kaszálási módok alkalmazása.	6
13.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (3) (JFGK4); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (1), (3) (JFGK10);	A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni. A védekezésre vonatkozó döntést növényvédelmi előrejelzésre alapozva kell meghozni.	A gyakorlatban növényvédelmi előrejelzés nem ellenőrzött, egyénileg nem szakszerű módon történik, illetve nem történik meg. A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a növényvédelmi előrejelzés alkalmazása elmarad.	1

14.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 3 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek, zöldugar, vagy méhlegelő nem kerülnek kialakításra.	16
15.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 6 méter szélességben.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek, zöldugar, vagy méhlegelő nem kerülnek kialakításra.	33
16.	A vetésszerkezetben legalább 15 % szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5 % zöldugar tartása.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasználatban és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányban.	87
17.	Kötelezettségvállalási időszak alatt további egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya kijuttatása.	V	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	39
18.	Kizárólag ellenőrzött (fémzárolt) szaporítóanyag felhasználása szakmailag elvárható mennyiségben adott területegységre vetítve.	V	43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	Rezisztens vagy toleráns növényfajták, fémzárolt vetőmagok és ellenőrzött szaporítóanyagok használata	A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a szaporítóanyag ellenőrzése nem történik meg.	15
19.	Növényvédelmi és talajvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.	V	43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (3) (JFGK10)	A kártevőket megfelelő módszerekkel és rendelkezésre álló eszközökkel folyamatosan figyelni kell. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszínen végzett megfigyelések, tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, továbbá szakirányító javaslatainak felhasználása.	A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a szakirányítók bevonása a gazdálkodásba nem történik meg.	4
20.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ab, 39. § (1) e (NJSZ)	Olyan művelési módot alkalmazni, amely a talaj szerkezetességének megóvásával, a talajtömörödés megakadályozásával, megszüntetésével elősegíti a csapadékvizek talajba jutását. A földhasználónak szerves anyagok kijuttatásával kell gondoskodnia a talaj szervesanyag-tartalmának megőrzéséről	A szalma és szármaradványok jellemzően elszállításra kerülnek, a tápanyagutánpótlás jellemzően műtrágyával történik	19

Horizontális gyep földhasználati kategória

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Eltérés típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározás	A támogatás mértéke euró/ha
21.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 109
22.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
23.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott törülékből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Hozamfokozás szerves vagy műtrágyával megtörténik.	
24.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § b), c) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. A gyepterület, a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növényektől mentes kell legyen, rendszeres legeltetés hiányában tárgyév augusztus 31-ig legalább egyszer tisztító kaszálást kell végezni	A gyepterületek egy része gondozatlan.	
25.	A gyepterület öntözése tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. sz. melléklet 2.1. (HMKÁ 2)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján végezhető.	Hozamfokozás céljából öntözésre sor kerülhet.	
26.	Belvíz időszakos vízállás levezetése tilos.	A	1996. évi LIII. törvény, 17. § (3) (NJSZ)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioracios tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.	Mezőgazdasági termelés számára kedvező területeken a belvíz elvezetés megtörténik.	
27.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Éjszakai munkavégzés munkacsúcs idején rendszeres.	
28.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Egyéb haszonállatokat (liba) is a gyepre hajtanak.	
29.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 AE/ha.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § d) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Nem állhat fenn a gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó fűfélék tövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkult és a talajfelszín fedetlenné vált.	A gyepterületek egy része gondozatlan.	

30.	A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 2 9/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 4. § (1) (JFGK1, 2, JFGK 3); 275/2004. (X. 8.) Korm. Rendelet (JFGK2, JFGK3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a terület legalább 5, legfeljebb 10%-át – beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is – kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	Natura 2000 gyepterületen kívül a takarmány egy menetben történő betakarítása jellemző.	41
31.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	V	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	62
32.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (1) (JFGK 2, JFGK, 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok szárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező. (Natura 2000 gyepterületeken)	Natura 2000 gyepterületen kívül nem gyakorlat a madárbarát kaszálási módok alkalmazása.	12
33.	Kaszálási korlátozás időben: Kaszálás június 15. után végezhető.	V	1996. évi LIII. törvény 16. (4) (NJSZ); 269/2007 (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK 2, JFGK, 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	21
34.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § d) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Nem állhat fenn a gyepterület olyan helytelen legeltetési módból eredő károsodása (túllegeltetés), amelynek során az állományalkotó füvek rövidre rágása és taposás következtében a gyep foltokban kiritkult és a talajfelszín fedetlenné vált.	A gyepterületek egy része gondozatlan.	78

Horizontális ültetvény földhasználati kategória						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
35.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Almatermésűek: 727 Szőlő:886 Egyéb gyümölcs: 582
36.	Tilos szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
37.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
38.	Sztűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
39.	Gyepes talajfelszín esetén kaszálás legalább évente egy alkalommal.	A	1996. évi LIII. törvény 7. § (1) (NJSZ)	A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megőrzését.	A szőlőtőket nem fövesztik, nem művelik.	
40.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	15
41.	Levélanalízis elvégzése.	V	2007. évi CXXIX. törvény 42. § (NJSZ); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 6. § (1) (JFGK1, HMGY)	A talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő tápanyag-gazdálkodást kell folytatni. A nitrátérzékeny területen a tápanyag-gazdálkodás tervezése során a kijuttatandó tápanyagok mennyiségének meghatározásakor figyelembe kell venni a talaj tápanyag-ellátottságát, a termesztett növénynek a termőhely adottságához igazított termésszintjéhez tartozó tápanyagigényét.	Nem készül tervszerű tápanyag-számítás.	21
42.	Előrejelzésen - beleértve a szexferomon csapdák legalább 1 db/2 ha sűrűségű kihelyezését - alapuló növényvédelem alkalmazása.	V	2008. évi XLVI. törvény 5. § (3) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 1/A § (1), (3) (JFGK 10)	A növényvédelmi tevékenységet a károsítóra célzottan, térben és időben okszerű módon és eszközzel kell végezni. A védekezésre vonatkozó döntést növényvédelmi előrejelzésre alapozva kell meghozni. A károsítókat megfelelő módszerekkel és rendelkezésre álló eszközökkel folyamatosan figyelni kell. A megfelelő eszközök közé tartoznak a helyszíneen végzett megfigyelések, tudományosan megalapozott előrejelzési és korai diagnosztikai rendszerek, továbbá szakirányító javaslatainak felhasználása.	A gyakorlatban növényvédelmi előrejelzés nem ellenőrzött, egyénileg nem szakszerű módon történik, illetve nem történik meg. Nem alkalmaznak szexferomon csapdákat. A jogszabályi előírás összefoglalja, hogy az integrált növényvédelem irányelveinek megvalósításakor mire kell törekedni. Ugyanakkor nem kötelező érvényű, vagyis a gyakorlatban a csapdák alkalmazása elmarad.	48
43.	Madárodú kihelyezése: 3 db/ha sűrűségben, kihelyezési útmutató alapján.	V	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokfeleségének megőrzése érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A szokásos gazdálkodási gyakorlatnak nem része a madárodúk kihelyezése.	36

44.	1 m2/ha hatékony szeltlabú bújóhely kialakítása.	V	1996. évi LIII törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A szokásos gazdálkodói gyakorlatnak nem része hogy a ragadozó rovarok számára bújóhelyeket alakítanak ki.	24
45.	Hagyományos gyümölcsös fenntartása 30-150 db/ha kitettségi állományszűrséggel (szőlőültetvény esetében ez az előírás nem választható).	V	1996. évi LIII. 7. § (1) (NJSZ)	A történelmileg kialakult természetközelő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását.	A gazdálkodói gyakorlatban a hagyományos gyümölcsösök kivágásra, felújításra kerülnek, és ezeket intenzív, illetve szuperintenzív ültetvények váltják fel.	179
46.	Növényvédelmi és talajvédelmi szakirányító bevonása a gazdálkodásba.	V	Id: 19. számú előírás	Id: 19. számú előírás	Id: 19. számú előírás	45

Horizontális nádas földhasználati kategória						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítás	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
47.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Az alapcsomag előírásaira:105
48.	Tilos higtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
49.	A nád aratása, és egyéb tevékenység végzése (különösen: szállítás, kihúzás) kizárólag december 1. és február 28. között engedélyezett.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet 6.2 (HMKÁ 6)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioracios tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A nád aratása és szállítása a gyakor; latban december 1. és március 31. között történik.	
50.	A területen nádgazdálkodást kell végezni.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioracios tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A nádas területek egy része elhanyagolt, gondozatlan.	
51.	A nád rizómájának megsértése tilos.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	A szokásos gyakorlat alkalmával az aratás során nem hagynak tarlót.	
52.	A nádas terület 15- 20 %-át 2 évente változó helyen aratatlanul kell hagyni.	A	1996. évi LIII. Törvény 17. § (3) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (6.2) (HMKÁ 6)	A természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni. Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos.	Az adott területen lévő összes nád egy menetben történő betakarítása jellemző.	

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, túzok-védelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatároz sa	A támogatás mértéke euró/ha
53.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 392
54.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
55.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
56.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
57.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
58.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
59.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
60.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 4. § (1) (JFGK1, HMGY)	Nitrátérzékeny területeken az évente mezőgazdasági területre szervestrágyával kijuttatott nitrogén hatóanyag mennyisége nem haladhatja meg a 170 kg/ha értéket.	Nitrátérzékeny területeken kivül nincsen korlátozva a kijuttatható hatóanyag mennyiség.	
61.	Tilos az öntözés.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 50. § (2) e) (NJSZ); 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet 1. § (1) f) (NJSZ); 50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (2.1) (HMKÁ 2)	Öntözési célú vízhasználat csak érvényes vízjogi üzemeltetési engedély alapján talajvédelmi terve alapozottan végezhető, a talajvédelmi hatóság engedélyéhez kötött tevékenység.	A szükséges engedélyeztetés alapján öntözés történik, amely az alintézkedés ezen területi lehatárolásánál nem kívánatos.	
62.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Éjszakai munkavégzés munkacsúcs idején rendszeres.	

63.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Nincs bejelentési kötelezettség, nem alakítanak ki védőzónát madarak fészkei sérülhetnek.
64.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% terméstükben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás
65.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kisnorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás
66.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.
67.	Kaszálás/szárzúzás/silozás legkorábbi időpontja július 1, kivéve az évelő szálas pillangós takarmánynövények telepítését követő első kaszálást, mely a nemzeti pack. igazgatóság írásos nyilatkozata alapján korábbi időpontban is elvégezhető.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző.
68.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek nem kertünek kialakítására.
69.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatóak, kivéve a repce, a mustár, illetve az olajretek rovarirtását.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles termeket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	Engedélyezett rovarölő szerek rendszeres alkalmazása jellemző.
70.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10) 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles termeket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	Engedélyezett rágcsálószerek rendszeres alkalmazása jellemző.

71.	A tematikus előírascsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fűvetesű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, legalább 10 % őszi káposztarepce, legfeljebb 20% egyéb kultúra	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányban.	
72.	Repce esetén a teljes repcetérületnek az illetékes állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 5 legfeljebb 10 %-án a madarak téli táplálékának biztosítása érdekében téli hóeltakarítás.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	A hóeltakarítás nem jellemző, a hóborítás miatt a madarak tápláléka nem biztosított.	
73.	A talajfelszín megsértésével járó gépi munkavégzés április 15. és július 15. között nem végezhető, kivéve a betakarítás utáni tárcsázást.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Jellemző a talajmunkák (pl. mechanikai gyomirtás) végzése a fészkelési időszakban.	

74.	Évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása április 15. és július 1. között nem megengedett.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles termeket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	A növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása ebben az időszakban nem korlátozott, ezért kijuttatásuk alaloszerűen megtörténik.	
75.	Belvíz időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	1996. évi LIII. törvény, 17. § (3) (NJSZ)	A termőföld hasznosítása, illetve a hasznosításra alkalmatlan területek használata, igénybevétele, melioracíós tervek készítése és végrehajtása, egyéb mezőgazdasági tevékenységek folytatása, valamint a vízgazdálkodás és a vízrendezés során a természetes és természetközeli állapotú vízfelületeket, nádasokat és más vizes élőhelyeket, valamint a mezőgazdasági termelés számára kedvezőtlen termőhelyi adottságú területek természetes növényállományát meg kell őrizni.	Mezőgazdasági termelés számára kedvező területeken a belvíz elvezetés megtörténik.	
76.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
77.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
78.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
79.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja augusztus 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
80.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
81.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
82.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
83.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
84.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A eferenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
85.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 369
86.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
87.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
88.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
89.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
90.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
91.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
92.	Tápanyag utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	
93.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
94.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
95.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	

96.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, valamint zöldugar kaszálása/szárzúzása táblaként eltérő napokon történjen.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Betakarításkor nincs időbeni differenciálás, általában egy menetben történik, ezért a madarak fészkei sérülhetnek.	
97.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
98.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó láncok és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
99.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
100.	A szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keverékei, valamint a zöldugar első kaszálását a teljes területük legalább 50%-án május 31-ig el kell végezni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző.	
101.	5 ha-nál nagyobb tábla esetén minden kaszálásnál, szárzúzásnál a táblát két egyenlő részre kell osztani, az első 50 % kaszálásának befejezését követően a másik 50% kaszálását/szárzúzását csak 10 nappal később lehet elkezdeni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Betakarításkor nincs időbeni differenciálás, általában egy menetben történik.	
102.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	
103.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
104.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	

105.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% évelő szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, egyéb kultúra legfeljebb 20 %.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékei-nek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamos-ságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védel-mét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukori-ca/búza/napraforgó irányá-ban.	
106.	Belvíz-időszakos vízállás levezete-se tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
107.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
108.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
109.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
110.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertüle-tének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
111.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kertüle-tének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
112.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
113.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke ure/ha
114.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	
115.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
116.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
117.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
118.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
119.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
120.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
121.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 369
122.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
123.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
124.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	
125.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% terméstekben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
126.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	

127.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárzúzás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
128.	A teljes szálas pillangós takarmánynövény, azok füves keveréke, valamint a zöldugar vetésterület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos formában kímélési területet jelölhet ki, ahol csak július 1. után folytatható betakarítás/szárzúzás.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokfeleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
129.	A tábla szélein legalább 6 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	Id: 68. számú előírás	
130.	Rovartölő szerek nem alkalmazhatóak, kivéve a repce, a mustár, illetve olajretek rovaritását.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
131.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	
132.	Növényvédőszerek és műtrágya kijuttatás május 1. és június 15. között nem megengedett.	ZA	2008. évi XLVI. Törvény 5. § (6) (JFGK 4, JFGK 10); 43/2010. (IV. 23. FVM rendelet 5. § (3) (JFGK 10)	Engedélyköteles termeket Magyarországon csak az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv által kiadott engedély alapján lehet forgalomba hozni és felhasználni. A növényvédő szert a forgalmazás és a felhasználás szempontjából a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal I., II. és III. forgalmi kategóriába kell sorolja.	A növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása ebben az időszakban nem korlátozott, ezért kijuttatásuk alkalomszerűen megtörténik.	
133.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen évelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 20% kalászos gabona, legalább 20% évelő szálas pillangós takarmánynövény (évelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 20% zöldugar, egyéb kultúra legfeljebb 30 %.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokfeleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasználat és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztetikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, víz-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokfeleség védelmét.	Jellemzően aránytalan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányban.	

134.	Repce esetén a teljes repcetermőterület az illetékes állami természetvédelmi szerv által kijelölt legalább 5 legfeljebb 10 %-án a madarak téli táplálékának biztosítása érdekében téli hóeltakarítás.	ZA	Id: 72. számú előírás	Id: 72. számú előírás	Id: 72. számú előírás	
135.	Belvíz időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
136.	Akkreditált laboratóriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
137.	Az állatszkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
138.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
139.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
140.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
141.	Évelő növénykultúrák, kalászos gabonák, és zöldugar termesztése során növényvédőszerek és műtrágya kijuttatása április 15. és július 1. között nem megengedett.	V	Id: 74. számú előírás	Id: 74. számú előírás	Id: 74. számú előírás	11
142.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
143.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja augusztus 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
144.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
145.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, szántó földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírása	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
146.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 294
147.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
148.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
149.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
150.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
151.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
152.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
153.	Tápanyag utánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg a 90 kg/ha/év értéket.	ZA	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	
154.	Tilos az őszbőnés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
155.	Március 1. és július 31. között napnyugtától napkeltéig gépi munkavégzés tilos.	ZA	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	Id: 62. számú előírás	
156.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén, azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	Id: 63. számú előírás	

157.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakaritása/szárítása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% termésértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	ZA	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	
158.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	
159.	A július 31-e előtt végzett kaszálás/szárítás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban, elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	Id: 66. számú előírás	
160.	A tábla szélein legalább 3 méter széles növényvédőszer-mentes táblaszegélyt kell hagyni.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek,azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	Növényvédőszer-mentes szegélyek nem kerülnek kialakításra.	
161.	Rovarölő szerek nem alkalmazhatók.	ZA	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	Id: 69. számú előírás	
162.	Rágcsálóirtó szerek és talajfertőtlenítő szerek alkalmazása tilos.	ZA	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	Id: 70. számú előírás	
163.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen evelő növénykultúrák (szálas pillangós takarmánynövények, azok füves keveréke, zöldugar) termesztése, vagy a következő vetésszerkezet betartása fővetésű növények tekintetében: legalább 30% kalászos gabona, legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény (evelő szálas pillangósok, vagy azok keveréke, illetve füves keveréke), legalább 10% zöldugar, legfeljebb 25% egyéb kultúra.	ZA	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasználás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Jellemzően arányatlan vetésszerkezet a kukorica/búza/napraforgó irányában.	

164.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
165.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
166.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
167.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
168.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
169.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
170.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja július 15.	V	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	22
171.	Kaszálás/szárzúzás/silózás legkorábbi időpontja augusztus 15.	v	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	Id: 67. számú előírás	37
172.	Tápanyagutánpótlás során a kijuttatott N hatóanyag mértéke nem haladhatja meg az 50 kg/ha/év értéket.	V	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	Id: 60. számú előírás	33
173.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória erózió érzékeny tetületi lehatárolással (zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
174.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásai: 133
175.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
176.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
177.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
178.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
179.	Csökkentett növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
180.	Erózióérzékeny területen a 20 ha-nál nagyobb táblák esetén szintvonal mentén történő művelés.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 36. § (1) ac) (NJSZ)	A földhasználó erózióval veszélyeztetett területen a víz- és szélerózió megakadályozása érdekében köteles szántó művelési ágú földrészleten szintvonalas művelést folytatni.	Az erózió veszélyének a megítélése a gyakorlatban szubjektív, a helytelen művelési módok alkalmazása általában csak a terület visszafordíthatalan károsodását követően válik nyilvánvalóvá.	
181.	Tilos az ősztbúzás.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
182.	Partvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a partvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet 1. (HMKÁ 1); 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet 5. § (1); (JFGK1, HMGY)	Nem juttatható ki műtrágya a MePAR-ban grafikusan megjelölt felszíni vizek partvonalától mért 2 méteres sávban, szervestrágya, a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban, a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban, a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű.	A gyakorlatban füves mezsgyék nem kerülnek kialakításra, erre vonatkozó egyéb jogszabályi kötelezettség nincs.	
183.	A tematikus előíráscsoporttal érintett teljes területen a vetésszerkezetben a kapás növények aránya legfeljebb 20% lehet.	ZA	50/2008. (IV. 24.) FVM rendelet 1. számú melléklet (5) (HMKÁ 5)	12%-nál nagyobb lejtésű területen az alábbi kultúrák termesztése tilos: dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka.	Egyéb kapás növények (pl kukorica) termesztése megengedett, és jellemző, aránytalan vetésszerkezetben.	
184.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	

185.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
186.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33
187.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% terméstükben, táblánként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
188.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
189.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
190.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
191.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25%-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
192.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása.	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
193.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	1996. évi LIII. Törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni. A tájhasznosítás és a természeti értékek felhasználása során meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról. A történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével biztosítani kell a természeti terület használata és fejlesztése során a táj jellegének, esztétikai, természeti értékeinek, a tájakra jellemző természeti rendszereknek és egyedi tájértékeknek a megóvását. A mező-, erdő-, nád-, hal-, vadgazdálkodás során biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét.	Erózió érzékeny területen különösen fontos talajborítottság a vetésszerkezet szempontjából a gyakorlatban nem kerül figyelembe vételre.	131
194.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
195.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 95
196.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
197.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
198.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
199.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
200.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
201.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
202.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	ZA	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	
203.	Tilos az öntözés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
204.	Partvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a partvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	
205.	Belvíz időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
206.	Akreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
207.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33

208.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárzúzása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% terméstekben, táblaméretet, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
209.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silozása és szárzúzás során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
210.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
211.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
212.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-án, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
213.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása.	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
214.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	131
215.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Szántó földhasználati kategória aszály érzékeny tetületi lehatárolással (zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
216.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 95
217.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
218.	Az erózióérzékeny területeken dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka termesztése tilos.	A	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	Id: 3. számú előírás	
219.	Talajvizsgálaton alapuló tápanyaggazdálkodási terv készítése talajtani szakértő bevonásával.	A	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	Id: 4. számú előírás	
220.	Kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal zöldtrágyanövény termesztése, vagy istállótrágya, kijuttatása.	A	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	Id: 5. számú előírás	
221.	A talaj forgatása – beleértve a szervestrágya bedolgozását is – csak a lejtő irányával merőlegesen történhet	A	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	Id: 6. számú előírás	
222.	Szűkített növényvédőszer hatóanyag alkalmazása.	A	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	Id: 7. számú előírás	
223.	Tarlóhántás során a talajfelszín azonnali lezárása.	ZA	2007. évi CXXIX. Törvény 39. § (1) d) (NJSZ)	A földhasználónak a tarlómaradványok hasznosításával gondoskodnia kell a talaj szervesanyag tartalmának megőrzéséről.	A talajfelszín azonnali lezárása nem jogszabályi követelmény, ezért gyakran elmarad.	
224.	Tilos az égetés.	ZA	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	Id: 61. számú előírás	
225.	Parvonallal közvetlenül érintkező táblák esetén a parvonallal érintkezően legalább 12 méter szélességű füves mezsgye fenntartása.	ZA	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	Id: 182. számú előírás	
226.	Középmély lazítás elvégzése a kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal.	ZA	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	Id: 9. számú előírás	
227.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos, melynek területe - a vonatkozó kezelési szabályok betartása mellett - az adott kultúra kiterjedésébe beleszámítható.	ZA	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	Id: 75. számú előírás	
228.	Akkreditált laboratoriumban bővített talajvizsgálat elvégzése talajtani szakértő bevonásával.	V	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	Id: 8. számú előírás	9
229.	Az alintézkedésbe vont teljes területen - az évelő szántóföldi kultúrák és vetett ugar kivételével - a táblák maximális mérete 5 ha.	V	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	Id: 10. számú előírás	33

230.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke/illetve zöldugar vagy méhlegelő betakarítása/szárítása során kaszálatlan területet kell hagyni 5-10% mértékben, táblaként, kaszálásonként változó helyen, a tábla szélével érintkezően legalább 6 méter szélességben.	V	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	Id: 11. számú előírás	15
231.	Pillangós szálas takarmánynövények, azok füves keveréke, illetve zöldugar vagy méhlegelő kaszálása, silózása és szárítása során madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	Id: 12. számú előírás	6
232.	Növényvédelmi előrejelzés alkalmazása.	V	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	Id: 13. számú előírás	1
233.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-a, legalább 3 m szélességben.	V	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	Id: 14. számú előírás	16
234.	Kötelezettségvállalási időszak alatt növényvédőszer mentes tartós zöldugar/méhlegelő szegély fenntartása a bevitt terület kerületének legalább 25 %-a, legalább 6 m szélességben.	V	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	Id: 15. számú előírás	33
235.	A vetésszerkezetben legalább 15% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 5% zöldugar tartása	V	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	Id: 16. számú előírás	87
236.	A vetésszerkezetben legalább 20% szálas pillangós takarmánynövény, valamint legalább 20% zöldugar tartása.	V	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	Id: 193. számú előírás	131
237.	A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szalma- és szármaradványok) visszaforgatása a talajba	V	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	Id: 20. számú előírás	19

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, túzokvédelmi előírásokkal (Zonális)						
Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
238.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 294
239.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
240.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területéből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
241.	A gyeptertületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
242.	A gyeptertület betörése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
243.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
244.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
245.	Gyeptertületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ösvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
246.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
247.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-at kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
248.	Táblánként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kímélete-vel kell végezni.	Jellemző gyakorlat a takarmány egy menetben történő teljes betakarítása, kaszálatlan területek meghagyása nélkül.	

249.	A teljes gyeptertület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján kíméleti területet kell kijelölni, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés illetve kaszálás.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A takarmány érettségi fokának megfelelő betakarítás jellemző, hatósági kontroll nélkül.	
250.	Madárbarát kaszálás (kisnorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
251.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyeptertületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyeptertületen kívül nincs kaszálásra vonatkozó bejelentési kötelezettség a védett madarak és fészkeik gyakran sérülnek.	
252.	Gyeptertületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (4) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyeptertületeken a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Natura 2000 gyeptertületen kívül a bálák a tél folyamán a kaszált területen maradhatnak, a gyepfelszín gyakran sérül.	
253.	Invázios és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet 5. § (2) (JFGK2, JFGK 3) 10/2015. (III. 13.) FM rendelet 2. § a), b), c) (NJSZ)	Az invázios és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos. A gyeptertületen, a különböző – kémiai, fizikai, biológiai – gyomszabályozási módszerek alkalmazásával meg kell akadályozni a gyomnövények, beleértve a veszélyes gyomnövények kelését, a szaporító képletek kialakulását. A gyeptertület, a hasznosítás szempontjából nemkívánatos fás szárú növényektől mentes kell legyen, rendszeres legeltetés hiányában tárgyév augusztus 31-ig legalább egyszer tisztító kaszálást kell végezni.	A gyakorlatban sokszor elhanyagolják az idegenhonos növények elterjedésének megakadályozását.	
254.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	A hozam növelése érdekében fogasolást alkalmaznak, ami által a gyep felszíne sérül.	

255.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületen kívül nincs kaszálásra vonatkozó bejelentési kötelezettség a védett madarak és fészkeik gyakran sérülnek.	
256.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
257.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet.	Villanypásztor, kerítés, karám létesítéséhez nincs szükség engedélyre, ezért alkalmazása gyakori, az állatok természetes élőhelyét zavarja.	
258.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 15	V	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	103
259.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tűrőképének figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Elő-írás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodói gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
260.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	
261.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
262.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területéből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
263.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
264.	A gyepterület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
265.	Belvíz időszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
266.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
267.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ösvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 232
268.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
269.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
270.	Táblaszélen minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
271.	A teljes gyepterület legfeljebb 50%-án az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján kíméleti területet kell kijelölni, ahol csak július 1. után folytatható legeltetés illetve kaszálás.	ZA	Id: 249. számú előírás	Id: 249. számú előírás	Id: 249. számú előírás	
272.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó láncok és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	

273.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	
274.	Gyeptertileten a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	
275.	Invázios és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	
276.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	
277.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	
278.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	
279.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
280.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 274
281.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
282.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
283.	A gyeptertületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
284.	A gyeptertület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
285.	Belvízidőszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
286.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
287.	Gyeptertületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ösvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
288.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
289.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
290.	Táblaszélen minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
291.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása,vadkijáró lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
292.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	

293.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	
294.	Invázios és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	
295.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	
296.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes állami természetvédelmi szervnek. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	
297.	Az első kaszálás a teljes terület legfeljebb 50%-án július 31. után kezdhető el az illetékes állami természetvédelmi szerv írásos véleménye alapján.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptipushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
298.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes állami természetvédelmi szerv előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	
299.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tűrésének figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Magas Természeti Értékű területi lehatárolás, gyep földhasználati kategória, nappali lepke védelmi előírásokkal (Zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
300.	Vízzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 232
301.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
302.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területekből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
303.	A gyeptertületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
304.	A gyeptertület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
305.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
306.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
307.	Gyeptertületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, öszvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
308.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 AE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
309.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
310.	Táblánként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
311.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	ZA	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	
312.	A kaszálás megkezdése előtt legalább 5 munkanappal írásban elektronikus úton, illetve e-mail címen be kell jelenteni az illetékes állami természetvédelmi szervnek a kaszálás pontos helyét és tervezett kezdési időpontját.	ZA	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	Id: 251. számú előírás	
313.	Gyeptertületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	

314.	Invazios és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	
315.	Fogasolás/gyepszellőztetés csak az illetékes nemzeti park igazgatóság írásos engedélye alapján lehetséges.	ZA	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	Id: 254. számú előírás	
316.	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkének, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell az illetékes nemzeti park igazgatóságnak. A megtalált fészek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása.	ZA	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	Id: 255. számú előírás	
317.	A támogatásba vont teljes területen június 15-e és augusztus 15-e között tilos a kaszálás. Ettől eltérni kizárólag az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásbeli nyilatkozata alapján lehetséges.	ZA	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (3) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, termésnövelő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti illetékes állami természetvédelmi szervnek.	Natura 2000 gyepterületeken kívül az első kaszálásra általában május elején kerül sor.	
318.	A támogatásba vont teljes terület legfeljebb 50%-án az illetékes nemzeti park igazgatóság írásos nyilatkozata alapján kíméleti területet lehet kijelölni, ahol június 15-e és augusztus 15-e között a legeltetés nem megengedett.	ZA	1996. évi LIII. törvény 8. § (1), 17. § (1) (NJSZ)	A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani. A vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokfeleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni.	A gyepterület teljes hasznosítható része legeltetéssel és/vagy kaszálással hasznosításra kerül	
319.	Villanypásztor, kerítés, karám csak az illetékes nemzeti park igazgatóság előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	ZA	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	Id: 257. számú előírás	
320.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78
321.	A teljes gyepterület 30 %-án legeltetésről elkert terület kialakítása a nemzeti park igazgatóság írásos nyilatkozata alapján, melybe a kaszálatlan terület beszámítható.	V	Id: 318. számú előírás	Id: 318. számú előírás	Id: 318. számú előírás	41

Gyep földhasználati kategória belvíz érzékeny területi lehatárolással (zonális)

Sorszám	Az alintézkedés előírásai	Előírás típus	A referencia szint jogszabályi azonosítása	A referenciaszint jogszabályi tartalma	Szokásos gazdálkodási gyakorlat meghatározása	A támogatás mértéke euró/ha
322.	Vizzel telített talajon mindennemű gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	Id: 1. számú előírás	az alapcsomag előírásaira: 171
323.	Tilos hígtrágya, szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszapot tartalmazó komposzt és műtrágya felhasználása.	A	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	Id: 2. számú előírás	
324.	Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott területéből származhat, trágya kiszórása tilos.	A	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	Id: 23. számú előírás	
325.	A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.	A	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	Id: 24. számú előírás	
326.	A betakarított szénát lehordását legkésőbb adott év október 31-ig el kell végezni.	A	1996. évi LIII. törvény 16. § (4) (NJSZ); 269/2007. (X. 18.) Korm. Rendelet 5. § (4) (JFGK2, JFGK 3)	Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással, valamint a vegyi anyagok mérsékelt, természetkímélő használatával történhet. Natura 2000 gyepterületeken a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	Natura 2000 gyepterületen kívül a bálák a tél folyamán a kaszált területen maradhatnak, a gyepfelszín gyakran sértő.	
327.	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	A	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	Id: 29. számú előírás	
328.	A gyepterület öntözése tilos.	A	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	Id: 25. számú előírás	
329.	Belvíz/időszakos vízállás levezetése tilos.	A	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	Id: 26. számú előírás	
330.	Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.	A	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	Id: 27. számú előírás	
331.	Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló, ösvér és bivaly legeltethető.	A	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	Id: 28. számú előírás	
332.	Invázios és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.	ZA	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	Id: 253. számú előírás	
333.	Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.	ZA	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	Id: 252. számú előírás	
334.	A terület legalább 10, legfeljebb 15%-át kaszálásonként változó helyen kaszálatlanul kell hagyni.	ZA	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	Id: 30. számú előírás	
335.	Táblaként minimálisan 6 méter szélességű kaszálatlan területet kell kialakítani.	ZA	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	Id: 248. számú előírás	
336.	Kaszálás legkorábbi időpontja július 1.	V	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	62
337.	Madárbarát kaszálás (kiszorító kaszálás alkalmazása, vadriasztó lánc és eszközök alkalmazása, max. 8 km/h sebesség).	V	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	Id: 32. számú előírás	12
338.	Kaszálás legkorábbi időpontja: június 15.	V	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	Id: 256. számú előírás	21
339.	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, , max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegeltetési tilalmának figyelembe vételével.	V	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	Id: 34. számú előírás	78

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 1 290 410 960
Teljes Forráskeret (HUF) - 471 000 000 400
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma - 3 282 053

6.18 RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása

Beavatkozási kód	RD20_G02_ORT_70
A beavatkozás neve	Ökológiai gazdálkodás támogatása
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.17. Az ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.19 Talajjavítás és -védelem: A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.20 A levegőminőség javítása: Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.22 Fenntartható tápanyag-gazdálkodás: A tápanyag-gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.24 A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében
	R.29 Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrások – például víz, talaj és levegő – hatékony kezelésének előmozdítása, többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6. Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
6.2.1	Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása	1	Igen
6.2.2	A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek kivételével	1	Igen
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás célja a konvencionális területek ökológiai művelés alá vonásának ösztönzése és az ökológiai művelésbe vont területeken a gazdálkodási mód fenntartása. Az ökológiai gazdálkodás hozzájárul a biológiai sokféleség fenntartásához, illetve növeléséhez, erősíti a természetes önszabályozó folyamatokat, védi és javítja a talaj biológiai állapotát, csökkenti a növényvédő szerek szakszerűtlen használatából és a helytelen tápanyag-gazdálkodásból eredő kedvezőtlen környezeti hatásokat, valamint segíti az élelmiszerbiztonságot.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

A hazai ökogazdálkodási akciótervben meghatározott területnövekedés elérésének érdekében cél a beavatkozásban pályázó minden kedvezményezett bevonása a programba. Amennyiben azonban a jelentkezés mértéke meghaladja a beavatkozásra szánt forrás mennyiségét, pontozási rendszert kell kialakítani.

A pontozási rendszert az alábbi alapelvek figyelembevétele mellett kell kialakítani:

- A beavatkozásba vont területek vonatkozásában legalább a kötelezettségvállalás teljes időtartamára fennálló földhasználat igazolása, az érintett területek arányától függően.
- Területi érzékenység figyelembevétele – a Natura2000, természeti hátrányokkal érintett terület, MTÉT, valamint országos jelentőségű védett természeti területek;
- Egyéb szempontok – gazdálkodót minősítő egyéb szempontok, mint például ökogazdálkodási tapasztalat, fiatalgazda támogatásban való részvétel, szaktanácsadó alkalmazása, ökológiai állat tartása.

Támogatható kedvezményezettek:
mezőgazdasági termelők

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- Az érintett tábla minimális mérete 0,25 ha nagyságú.
- Az érintett terület minden földhasználati kategória esetében minimum 1,0 hektár.
- A terület a program időszaka alatt a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeletek szerint ellenőrzés alatt van.
- A kedvezményezettnek a beavatkozás alá vont területekre vonatkozóan a támogatás teljes időtartama alatt hazai akkreditációval rendelkező tanúsító szervezettel kötött szerződéssel kell rendelkeznie.
- Az 1305/2013/EU rendelet 29. cikke alapján támogatott terület a 28. cikk (1)-(8) bekezdése alapján nem támogatható.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- A kedvezményezett gazdálkodása megfelel a 834/2007/EK és a 2018/848 Tanácsi rendeleteknek megfelelő hazai jogszabályokban foglaltaknak.
- A kedvezményezett az ökológiai gazdálkodás beavatkozással kapcsolatos kötelező képzésen részt vesz, amennyiben csak ökológiai gazdálkodásra áttérő területei vannak. A támogatást igénylő mentesül a képzési kötelezettség alól, amennyiben azt a támogatási kérelem benyújtását megelőző 5 éven belül már teljesítette.
- Gazdálkodási Napló vezetése

A releváns alapelemek azonosítása

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5 %-os csökkenés.
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC03	A tarlóégetés tilalma, kivéve növényegészségügyi okokból
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is.
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC07	Vetésforgó a szántóterületeken, kivéve a víz alatt fekvő növényeket
GAEC08	• Nem termelési célú területek vagy tájképi elemek minimális aránya1 • A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 4 %-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is. • Amennyiben valamely mezőgazdasági termelő vállalja, hogy a 31. cikk (6) bekezdése szerinti továbbfejlesztett agrár-ökológiai programoknak megfelelően a szántóterületének legalább 7 %-át nem termelési célú területeknek vagy tájképi elemeknek szenteli, beleértve a parlagon

TERVEZET

Kód	Ismertetés
	hagyott földterületeket is, az e GAEC-előírásnak való megfeleléshez szükséges arány nem haladhatja meg a 3 %-ot. • A gazdaságok szintjén legalább 7 % a növényvédő szerek használata nélkül termesztett köztes kultúrákat vagy nitrogénmegkötő növényeket is tartalmazó szántóterületek minimális aránya, amelynek 3 %-a parlagon hagyott földterület vagy nem termelési célú tájképi elem. A tagállamoknak a köztes kultúrák esetében 0,3-as korrekciós együtthatót kell alkalmazniuk. • A tájképi elemek megőrzése • A sövények és a fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában • Esetleg az inváziós növényfajok megjelenésének megakadályozását szolgáló intézkedések
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.): a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és – a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében – h) pontja
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (HL L 375., 1991.12.31., 1. o.): 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.): 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.): a 6. cikk (1) és (2) bekezdése
SMR05	Az Európai Parlament és a Tanács 178/2002/EK rendelete (2002. január 28.) az élelmiszerjog általános elveiről és követelményeiről, az Európai Élelmiszerbiztonsági Hatóság létrehozásáról és az élelmiszerbiztonságra vonatkozó eljárások megállapításáról (HL L 31., 2002.2.1., 1. o.): 14. és 15. cikk, 17. cikk (1) bekezdés1 , 18., 19. és 20. cikk
SMR07	Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.): 55. cikk, első és második mondat
SMR08	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 309., 2009.11.24., 71. o.): 5. cikk, (2) bekezdés és 8. cikk, (1)–(5) bekezdés 12. cikk a peszticideknek a 2000/60/EK irányelv és a Natura 2000 hálózatra vonatkozó jogszabályok alapján meghatározott védett területeken való felhasználására vonatkozó korlátozások tekintetében. a 13. cikk (1) és (3) bekezdése a peszticidek kezeléséről és tárolásáról, valamint csomagolásuk és maradékaik kezeléséről
SMR09	A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 10., 2009.1.15., 7. o.): 3. és 4. cikk

VÉLEMÉNYTERVEZET

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája

☒ IIER

☐ Nem IIER

Kifizetés típusa

☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség

☒ tranzakciós költséget tartalmazva

☐ egyszeri kifizetés

☐ átalány összeg

Ökológiai gazdálkodásra történő áttérés esetén a támogatás összege:

Szántóföld			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		458
Zöldség			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097
Almafélék			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.840
Szőlő			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.132
Egyéb gyümölcs			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.762
Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		204

Ökológiai gazdálkodás fenntartása esetén a támogatás összege:

Szántóföld			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		349
Zöldség			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		664
Almafélék			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.136
Szőlő			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		1.097
Egyéb gyümölcs			
Támogatás mértéke	euró/ha/év		967

VITAANYAG

Gyepgazdálkodás – legeltetés és kaszálás legalább 0,2 ÁE/ha/év				
Támogatás mértéke	euró/ha/év		204	

Számítási mód:
Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

További magyarázat:
A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek: a Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 200 000 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 73 000 000 000
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.17. Az ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma - 941 948

6.19 RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások

Beavatkozási kód	RD21_G04_LCI_73
A beavatkozás neve	Agro-ökológiai nem termelő beruházások
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Közös kimeneti mutató	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.17. Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása
	R.26. A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.32. A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrások – például víz, talaj és levegő – hatékony kezelésének előmozdítása, többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének	1	Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	javítása		
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.2.1	Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása	1	Igen
6.2.2	A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek kivételével	1	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen
6.2.4	Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A mezőgazdasági területek és a hozzájuk kapcsolódó élőhelyek és tájalkotó elemek meghatározó részei az ökoszisztéma-rendszereknek, ökoszisztéma szolgáltató képességük jelentős. Szabályozó hatásuknál fogva befolyásolják pl. a klímaviszonyokat, a csapadékmennyiséget, a talaj és a táj vízháztartását. De támogatják a talajok védelmét, a tápanyagok körforgását és élőhelyül, táplálkozó helyül szolgálhatnak számos, a mezőgazdasághoz kötődő, arra nézve hasznos növény- és állatfajnak, mint pl. beporzók, ragadozó madarak stb.

Az elmúlt évtizedekben azonban ezek a zöldinfrastuktúra hálózat részét képező élőhelyek a tájhasználat átalakulásával – a zöldmezős beruházások térnyerése, illetve a mezőgazdasági termelés intenzifikációja miatt – nagymértékben felszámolásra kerültek, eltűntek. Az így eltűnő füves mezsgyék, sövények, mezővédő erdősávok, fasorok és más, félig természetes elemek visszaállítása, fejlesztése elengedhetetlenné vált a beporzás vagy a kártevők elleni küzdelem, az agrárterületek vízháztartásának javítása, a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme, a talajvédelem, a helyi éghajlati adottságok javítása, valamint az ÜHG gázok kibocsátásának mezőgazdasági eszközökkel való csökkentésének növelése érdekében.

Az aszályos időszakok előfordulásának növekedése és a csapadék intenzitásának és eloszlásának megváltozása, valamint az eróziós jelenségek erősödése miatt kulcsfontosságú feladattá vált természeti erőforrásaink védelme érdekében a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzése az adott területeken, illetve bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakítása, valamint a vízfolyásokat szegélyező pufferzónák kialakítása. Ezen tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak a mezőgazdasági terültek kisléptékű klimatikus viszonyainak kiegyensúlyozásához és a szénmegkötéshez (SO4), a talajkészletek

védelméhez, illetve a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez (SO5), de az így kialakuló élőhelyek a biodiverzitás védelméhez és a táji elemek védelméhez, állapotjavításához is hozzájárulnak (SO6).

Az élőhelyek újbóli változatossá tétele és a tájképi elemek helyreállítása, valamint a vizek védelmét és az erózió elleni védekezést szolgáló elemek létrehozása tehát elősegíti a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását. Ugyanakkor e tevékenységek nem „csak" a környezeti és természetvédelmi érdekeket szolgálják, hanem – gazdálkodói szemmel talán elsődleges módon – a fenntartható mezőgazdasági termelést is. A hozamok stabilitását, a nagyobb termésbiztonságot, a termeléshez szükséges természeti erőforrások megőrzését, visszaálítását.

E célkitűzések olyan nem termelő jellegű beruházásokkal érhetőek el, melyek a gazdaságok értékét, jövedelemtermelő képességét közvetlenül nem befolyásolják, de annak természeti, illetve közjóléti értékét, ökoszisztéma szolgáltató képességét nagymértékben növelik, azonban kialakításuk és fenntartásuk bevételkisesét és költségnövekedést jelent, valamint többlet tevékenységet vár el a gazdálkodóktól.

A nem termelő beruházásokkal létrehozott élőhelyek, tájalkotó vagy védelmi elemek hatékonyságát és a gazdálkodói hajlandóságot növeli, hogy az így kialakított élőhelyek, tájképi vagy védelmi elemek nem veszítik el a támogatásra jogosultságukat, így jogosultak maradnak a BISS támogatásra is. Továbbá a 65. cikk keretében többéves fenntartási jellegű, az agrár-környezetgazdálkodási programtól (AKG) független támogatást kívánunk kialakítani egyes nem termelő beruházásokhoz kapcsolódóan, míg bizonyos elemek fenntartása az agro-ökológiai alapprogram és az AKG esetében számolható el.

A beavatkozás célterületei:

A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelő beruházásokra:

A. Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások

a) Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák telepítése

i) Önálló szántóföldi táblákon,

ii) Ültetvények sorközeibe, táblaszegélyeibe

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

b) Erózióvédelmi célú gyepes sávok kialakítása szántóterületeken

i) A táblák szegélyével érintkezően

ii) A táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

iii) Ültetvények sorközeiben

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

c) Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken

i) A táblák szegélyével érintkezően vagy

ii) A táblákon belül a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon

Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák és madárodúk telepítése

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

d) Gyeptelepítés szántóterületeken

i) Talajvédelmi célú gyeptelepítés

VITAANYAG

ii) Természetközeli gyepek létrehozása
Választható kiegészítő tevékenység: T ülőfák telepítése, itató, gémes kút, fedett szárnyék kialakítása
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

B. Vízvédelmi célú nem termelő beruházások

a) Területi vízvisszatartást szolgáló vízi létesítmények kialakítása, fejlesztése a mélyfekvésű, vízvisszatartásra alkalmas területeken a vizek összegyülekezésének és azok minél hosszabb ideig történő megmaradásának biztosításával, időszakos vagy állandó nyílt vízfelület létrehozásával

i) Vízkormányzási művek kialakítása: vízelvezető árok, csatorna, átművelhető vápa kialakítása a vízvisszatartásra alkalmas terület felé
ii) Vízvisszatartást szolgáló műtárgy kialakítása
iii) Vízvisszatartásra alkalmas terület kialakítása
iv) Kisszelvényű, átművelhető lokalizációs töltés kialakítása

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

b) Erózióvédelmet biztosító létesítmények kialakítása, fejlesztése
Olyan nem termelő beruházások támogatása (különösen: terasz, sánc, padka, bakhát, rőzsefonat, talajfogó gát, gyepes gyűjtőárok, vízmosások feltöltése), amelyek mérséklik a kijuttatott anyagok lemosódását és hozzájárulnak a földhasználatból származó, erózió eredetű tápanyagterhelés csökkentéséhez.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

c) Partmenti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése

i) 40 m szélességben gyepes vagy
ii) 20 m szélességben füves cserjés fás védőterület kialakítása

A kötelező fenntartási időszak 5 év.

d) Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvizek visszatartásával, illetve a területek visszanedvesítésével
Szántóföldi művelésre, illetve gyepgazdálkodásra alkalmatlan mezőgazdasági területen nyílt vízfelületű vagy időszakosan jelenlévő, vizenyős, mocsaras, part menti vegetációval és pufferzónával szegélyezett területek kialakítása.
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

C.Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése

a) Mezővédő fasor telepítése

i) A táblák szegélyével érintkezően vagy
ii) A táblákon belül egymással párhuzamosan

Választható kiegészítő tevékenység: a fák közötti területekre cserjék telepítése
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

b) Több sor fából és cserjéből álló mezővédő erdősáv telepítése szántóterületeken a táblák szegélyével érintkezőn
Választható kiegészítő tevékenység: ritka elegyfajok telepítése
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

c) Fás legelő vagy fás kaszáló kialakítása gyepterületeken
A kötelező fenntartási időszak 5 év.

<u>Kiválasztási kritériumok</u>: nem releváns

<u>Kapcsolódás más jogszabályokhoz:</u>

VÉTAANYAG

1. A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény
2. A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
3. 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről
4. 23/2018. (X. 31.) OGY határozat a 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról

Jogosultsági kritériumok:

1. Mezőgazdasági termelő
2. Támogatható terület rendelkezésre állása
3. A B.b célterületen a terület erózió-érzékeny területen helyezkedik el
4. A B.d célterületek esetében a terület belvíz-veszélyeztetett területen helyezkedik el
5. Természetvédelmi oltalom alatt álló, illetve Natura 2000 területek esetén az illetékes nemzeti park igazgatóság támogató nyilatkozata a beruházás természetvédelmi szempontból történő elfogadhatóságáról és a területre érvényben lévő kezelési tervhez, illetve Natura 2000 fenntartási tervhez való illeszkedésről (amennyiben a terv elkészült).

A támogatás típusa:

Vissza nem térítendő támogatás.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☐ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

Az A, B.c, B.d és C célterületek estén:
Területalapú hektáronkénti egység-költség kalkuláció alapján, mely magába foglalja az első kivitel előkészítő és telepítési munkálatainak, valamint a telepítendő fajok szaporítóanyagainak költségeit.

A B.a, B.b célterületek esetén:
Számlával történő elszámolás. A tevékenységek megvalósítása során az eszközbeszerzés, a földhasználati előírások kivitelezésének, valamint a vízi infrastruktúra fejlesztésének költségei számolhatóak el.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

A támogatás az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/2115 rendeletének 73. cikk (4) bekezdés c) pontjának i.) alpontja alapján 100 %-os intenzitású.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 20 018 850
Teljes Forráskeret (HUF) - 7 306 880 170
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma – 1 451

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VÉTAANYAG

6.20 RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés

Beavatkozási kód	RD22_G05_LCP_70
A beavatkozás neve	Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.12 Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
	R.14 Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában: A kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)
	R.19 Talajjavítás és -védelem: A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya.
	R.21 A vízminőség védelme: A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
	R.31 Élőhelyek és fajok védelme: A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve
	R.34 A tájképi elemek megőrzése: A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve –kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása.
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrások – például víz, talaj és levegő – hatékony kezelésének előmozdítása, többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével.
SO6. Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő	1	Igen

	képességének javítása		
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása, vízgazdálkodásuk javítása	1	Igen
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.2.1	Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása	1	Igen
6.2.2	A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek kivételével	1	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitásbiztosítása köztes zónák által	1	Igen
6.2.4	Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A mezőgazdasági területek és a hozzájuk kapcsolódó élőhelyek és tájalkotó elemek meghatározó részei az ökoszisztéma-rendszereknek, ökoszisztéma szolgáltató képességük jelentős. Szabályozó hatásuknál fogva befolyásolják pl. a klímaviszonyokat, a csapadékmennyiséget, a talaj és a táj vízháztartását. De támogatják a talajok védelmét, a tápanyagok körforgását és élőhelyül, táplálkozó helyül szolgálhatnak számos, a mezőgazdasághoz kötődő, arra nézve hasznos növény- és állatfajnak, mint pl. beporzók, ragadozó madarak stb.

Az elmúlt évtizedekben azonban ezek a zöldinfrastuktúra hálózat részét képező élőhelyek a tájhasználat átalakulásával – a zöldmezős beruházások térnyerése, illetve a mezőgazdasági termelés intenzifikációja miatt – nagymértékben felszámolásra kerültek, eltűntek. Az így eltűnő füves mezsgyék, sövények, mezővédő erdősávok, fasorok és más, félig természetes elemek visszaállítása, fejlesztése elengedhetetlenné vált a beporzás vagy a kártevők elleni küzdelem, az agrárterületek vízháztartásának javítása, a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme, a talajvédelem, a helyi éghajlati adottságok javítása, valamint az ÜHG gázok kibocsátásának mezőgazdasági eszközökkel való csökkentésének növelése érdekében.

Az aszályos időszakok előfordulásának növekedése és a csapadék intenzitásának és eloszlásának megváltozása, valamint az eróziós jelenségek erősödése miatt kulcsfontosságú feladattá vált természeti erőforrásaink védelme érdekében a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzése az adott területeken, illetve bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakítása, valamint a vízfolyásokat szegélyező pufferzónák kialakítása. Ezen tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak a mezőgazdasági terültek. kisléptékű klimatikus viszonyainak kiegyensúlyozásához és a szénmegkötéshez (SO4), a talajkészletek védelméhez, illetve a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentéséhez (SO5), de az

így kialakuló élőhelyek a biodiverzitás védelméhez és a táji elemek védelméhez, állapotjavításához is hozzájárulnak (SO6).
Az élőhelyek újbóli változatossá tétele és a tájképi elemek helyreállítása, valamint a vizek védelmét és az erózió elleni védekezést szolgáló elemek létrehozása tehát elősegíti a mezőgazdaság által okozott káros éghajlati változások mérséklését és azokhoz való alkalmazkodást, a biológiai sokféleség védelme mellett a talaj, a víz és a levegő védelmét is, valamint a táj jellegzetességének megőrzését, helyreállítását. Ugyanakkor e tevékenységek nem „csak" a környezeti és természetvédelmi érdekeket szolgálják, hanem – gazdálkodói szemmel talán elsődleges módon – a fenntartható mezőgazdasági termelést is. A hozamok stabilitását, a nagyobb termésbiztonságot, a termeléshez szükséges természeti erőforrások megőrzését, visszaállítását. E célkitűzések olyan nem termelő jellegű beruházásokkal, illetve azok hosszú távú fenntartásával érhetőek el, melyek a gazdaságok értékét, jövedelemtermelő képességét közvetlenül nem befolyásolják, de annak természeti, illetve közjóléti értékét, ökoszisztéma szolgáltató képességét nagymértékben növelik, azonban kialakításuk és fenntartásuk bevételkisesét és költségnövekedést jelent, valamint többlet tevékenységet vár el a gazdálkodóktól.
Az agro-ökológiai átállás miatt kívánatos földhasználat-váltás ösztönzéséhez szükség van az újonnan kialakított élőhelyek, kultúrák megfelelő módon történő fenntartásának támogatására is. Az agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés olyan önkéntes alapon működő kifizetés, amelyben a programban résztvevők az agro-ökológiai átállás érdekében több éven keresztül fenntartják az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében megvalósított földhasználatváltást jelentő nem termelő kultúrákat és tájképi elemeket, és gazdálkodásuk során vállalják a vonatkozó alap feltételességi rendszeren, a kondicionalitáson túlmutató többlet tevékenységek elvégzését.

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A beavatkozás keretein belül az alábbi célterületek mentén felsorolt tevékenységekre vehető igénybe támogatás nem termelő beruházásokra***:***

- <u>Újonnan szántóterülten telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása</u>
  A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 5 év
- <u>Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása</u>
  A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított talajvédelmi célú gyepek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 10 év
- <u>Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása</u>
  A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított természetközeli gyepek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 10 év
- <u>Újonnan kialakított füves, cserjés sávok fenntartása</u>
  A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított füves, cserjés sávok fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 5 év
- <u>Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása</u>
  A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított vizes élőhelyek fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 10 év
- <u>Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása</u>
  A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított part menti vízvédelmi pufferzóna fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 5 év
- <u>Újonnan kialakított mezővédő fasor és erdősáv fenntartása</u>

VITAANYAG

A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított mezővédő fasorok és fásítások fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 7 év

- Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása
  A támogatás célja az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében kialakított fás legelők vagy kaszálók fenntartásának biztosítása, a vállalt fenntartási kötelezettségek következtében fellépő többletköltségek és kieső jövedelmek ellentételezése. Kötelezettségvállalási időszak: 7 év
- Degradálódott gyepterületek helyreállítása
  A támogatás célja a gyepek művelését akadályozó nagyfokú cserjésedés megszüntetése, valamint az értékes gyep élőhelyek rehabilitációja. Kötelezettségvállalási időszak: 5 év

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
A támogatási kérelmek kiválasztása során nem tervezünk pontozásos értékelést bevezetni.

Vonatkozó jogszabályok:
- A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény
- 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről
- 23/2018. (X. 31.) OGY határozat a 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégiáról

Támogatható kedvezményezettek:
Mezőgazdasági termelő

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- Az A-H célterületek esetén a mezőgazdasági termelő a támogatás igénybevételére akkor jogosult, ha az igénylést megelőző évben az adott területen az adott célterülethez illeszkedő agro-ökológiai nem termelő beruházást valósított meg.
- Az I célterület esetében a támogatás igénybevételére olyan támogatható területnek minősülő mezőgazdasági területen jogosult a gazdálkodó, ahol a területileg illetékes nemzeti park igazolása, vagy a MePAR kockázatértékelése alapján a cserjeirtás indokolt és a beavatkozás Natura 2000 terület esetén összeegyeztethető a terültre érvényben lévő Natura 2000 fenntartási tervvel (amennyiben a terv elkészült).

Támogatás típusa:
Vissza nem térítendő támogatás területalapú hektáronkénti egység-költség kalkuláció alapján.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
Gazdálkodási Napló vezetése.

A releváns alapelemek azonosítása
Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest

VITAANYAG

	legfeljebb 5 %-os csökkenés.
GAEC02	A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme
GAEC04	A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása
GAEC05	A talajromlás és a talajerózió kockázatát csökkentő talajművelés, ideértve a lejtők dőlésszögének figyelembevételét is.
GAEC06	Minimálisan megkövetelt talajborítás a fedetlen talaj elkerülésére a legérzékenyebb időszakokban
GAEC08	• Nem termelési célú területek vagy tájképi elemek minimális aránya1 • A gazdaságok szintjén a szántóterület legalább 4 %-a nem termelési célú terület vagy tájképi elem, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is. • Amennyiben valamely mezőgazdasági termelő vállalja, hogy a 31. cikk (6) bekezdése szerinti továbbfejlesztett agrár-ökológiai programoknak megfelelően a szántóterületének legalább 7 %-át nem termelési célú területeknek vagy tájképi elemeknek szenteli, beleértve a parlagon hagyott földterületeket is, az e GAEC-előírásnak való megfeleléshez szükséges arány nem haladhatja meg a 3 %-ot. • A gazdaságok szintjén legalább 7 % a növényvédő szerek használata nélkül termesztett köztes kultúrákat vagy nitrogénmegkötő növényeket is tartalmazó szántóterületek minimális aránya, amelynek 3 %-a parlagon hagyott földterület vagy nem termelési célú tájképi elem. A tagállamoknak a köztes kultúrák esetében 0,3-as korrekciós együtthatót kell alkalmazniuk. • A tájképi elemek megőrzése • A sövények és a fák kivágásának tilalma a madarak költési és fiókanevelési időszakában • Esetleg az inváziós növényfajok megjelenésének megakadályozását szolgáló intézkedések
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken
SMR01	Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.): a 11. cikk (3) bekezdésének e) pontja és – a foszfátok diffúz szennyezőforrásainak ellenőrzésére vonatkozó kötelező követelmények tekintetében – h) pontja
SMR02	A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (HL L 375., 1991.12.31., 1. o.): 4. és 5. cikk
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.): 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.): a 6. cikk (1) és (2) bekezdése

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

VITAANYAG

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☐ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

Célterület	**Támogatás maximális összege** (euro/ha/év)				
	1.év	2.év	3.év	4.év	5.év
Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása	596	596	596	596	596
Füves, cserjés sávok kialakítása szántón	596	596	596	596	596
Talajvédelmi célú gyepek fenntartása	596	596	596	596	596
Természetközeli gyepek fenntartása	596	596	596	596	596
Mezővédő fasor és fásítás fenntartása	1249	1249	1249	1249	1249
Fás legelők vagy kaszálók fenntartása	337	337	337	337	337
Vizes élőhely fenntartása	447	447	447	447	447
Partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása	596	596	596	596	596
Degradálódott gyepterületek helyreállítása	1249	1249	596	596	596

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
100% -os támogatási intenzitás

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 34 242 833
Teljes Forráskeret (HUF) - 12 498 634 165
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma - 52 50

6.21 RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések

Beavatkozási kód	RD23_G06_NAG_72
A beavatkozás neve	Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
A beavatkozás típusa	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok
Közös kimeneti mutató	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
Hozzájárulás az	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

elhatárolási követelményhez	Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.7 Sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése: További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO1 a gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió-szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából.
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások javításához, valamint az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A Natura 2000 hálózat a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megóvását és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához.

A Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kifizetések célja, hogy a mezőgazdasági termelők és az egyéb földhasználók számára ellentételezze:

1. a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK tanácsi irányelv (továbbiakban: Madárvédelmi Irányelv) és
2. a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (továbbiakban: Élőhelyvédelmi Irányelv), továbbá
3. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény

végrehajtásából eredően felmerülő többlet költségeket és elmaradó bevételeket.

Tartalom:

A különböző művelési ágakon végzett földhasznosítások eltérő mértékben járulnak hozzá a Natura 2000 területek élővilágának és az ott előforduló fajok fenntartásához, a biodiverzitás megőrzéséhez, ezért hazánkban a kompenzációs támogatás kifizetésekor a gyep-, illetve az erdőterületek megőrzése az elsődleges. A Natura 2000 erdőterületekre vonatkozó kompenzációs kifizetések külön beavatkozásként kerül kidolgozásra.

A Natura hálózat gyep hasznosítású területeire a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet (továbbiakban: Natura 2000 földhasználati rendelet) értelmében speciális földhasználati előírások vonatkoznak többek közt az alábbi gyakorlatok vonatkozásában:

- gyepfelszín védelme, a károsodás megelőzése;
- tápanyag-utánpótlás szabályozása;
- a gyephez kötődő élővilág védelme;
- inváziós és termőhely-idegen növényfajok terjedésének megelőzése;
- felhagyás elkerülése.

VITAANYAG

A támogatás a fenti jogszabályi előírások betartásából származó többletköltségek, valamint bevételkiesés alapján kerül meghatározásra azok ellentételezése céljából, melyet a jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők vissza nem térítendő támogatás formájában évenként igényelhetnek.
A beavatkozás folytatása, illetve továbbfejlesztése a 2007-2013-as időszakban kidolgozott és működtetett Új Magyarország Vidékfejlesztési Program 213. számú intézkedésének, illetve a 2014-2022 között érvényes Vidékfejlesztési Program M 12.1. alintézkedésnek.
A Natura 2000 hálózat kedvező természeti állapotának megőrzése, illetve javítása érdekében fent kívánjuk tartani az előző időszakokban kialakított háromszintű rendszert, mely a megfelelő eredményt hozza mind a göteborgi törekvéseknek megfelelő mezőgazdasági diverzitás megőrzése, mind a Natura 2000 hálózat társadalmi elfogadása tekintetében:
1. szint: A 275/2004. (X.8.) Kormányrendelet tartalmazza az irányelveknek megfelelő alapkövetelményeket, melyek betartása kötelező minden kijelölt Natura 2000 területen. A szabályozás célja a kiejlölt Natura 2000 területek kiterjedésének megőrzése, a más célú hasznosítás visszaszorítása és a hálózat alapvető feltételeinek megőrzése. Ezen követelmények betartásáért kompenzációs kifizetés nem adható.
2.a szint: A mezőgazdasági műveléssel érintett művelési ágak közül a legjelentősebb természeti értéket képviselő gyepterületek természetvédelmi szempontú földhasználati szabályozása, valamint az annak ellentételezését szolgáló kifizetési rendszer működtetése. A szabályozás és a kompenzáció célja a Natura 2000 gyepterületek kedvező természeti állapotának elérése és megőrzése.
2.b szint: Erdő művelési ágban lévő Natura 2000 területek esetében az erdőterv határozatokban lévő korlátozások betartásából eredő jövedelemkiesés és többletköltségek ellentételezésére vehetnek igénybe támogatást az erdőgazdálkodók.
3. szint: Fejlesztési típusú intézkedések - A fajok és élőhelyek védelme érdekében szükséges természetvédelmi kezelési gyakorlatoknak megfelelő, a földhasználók által önkéntes rendszerben elérhető agrár-környezetgazdálkodási és éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések, az erdő-környezetvédelmi program, valamint a természetvédelmi vonatkozású nem termelő beruházások széles körű bevezetése.
Ezen intézkedések célja a természeti állapot javítása, élőhelyfejlesztés és fajmegőrzési előírások ellentételezése.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
A kérelmek elbírálása során nem kerül bevezetésre pontozási rendszer, illetve a kérelmeket nem fogják elutasítani forráshiányra történő hivatkozással.
A beavatkozás keretében térségi differenciálás sem kerül alkalmazásra.

Vonatkozó jogszabályok:
NJSZ - A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 6. § (2), 7. § (1), 8. § (1) 16. § (1),(4), 17. § (1),(3)
A vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról a történelmileg kialakult természetkímélő hasznosítási módok figyelembevételével.

Támogatható kedvezményezettek:
Mezőgazdasági termelő

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- Mezőgazdasági termelő, aki az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján kijelölt és a MePAR-ban lehatárolt Natura 2000 gyepterületen gazdálkodik, ideértve az ideiglenes gyepeket és a fás rét, legelőket.

VITAANYAG

- A támogatással érintett terület legalább 1,0 hektár gyep- vagy szántótterület, a legkisebb támogatható tábla méret 0,25 ha.
- A támogatást igénylő gazdálkodók garantáltan megkapják a kompenzációt abban az esetben, ha megfelelnek a jogosultsági feltételeknek.

Támogatható költségek:
A beavatkozás vonatkozásában elszámolható költségnek minősül a Madárvédelmi Irányelv és az Élőhelyvédelmi Irányelv végrehajtásából eredően a felmerülő többlet költségek és elmaradó bevételek ellentételezése, a hektáronként meghatározott kifizetés összegében.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
A támogatást igénylőnek be kell tartania
- a vonatkozó Natura 2000 földhasználati rendeletben megfogalmazott előírásokat;
- a Stratégiai Terv rendelet III. mellékletében foglaltakat;
- a mezőgazdasági terület fenntartására vonatkozóan meghatározott minimumkövetelményeket.

A támogatást igénylő köteles Natura 2000 gyep tematikájú képzésen részt venni.
Gyepterületek esetén a Gazdálkodási Napló kötelező vezetése.
A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer keretében történő biodiverzitás hatásmonitorozással kapcsolatos tevékenység tűrése.

A releváns alapelemek azonosítása

Kód	Ismertetés
GAEC01	Az állandó gyepterület fenntartása az állandó gyepterületnek a mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján nemzeti, regionális, szubregionális, mezőgazdaságiüzem-csoporti vagy mezőgazdasági üzemi szinten, a 2018-as referenciaévhez képest. A referenciaévhez képest legfeljebb 5 %-os csökkenés.
GAEC09	Környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületként megjelölt gyepterületek átállításának vagy felszántásának tilalma a Natura 2000 területeken.
SMR03	Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről (HL L 20., 2010.1.26., 7. o.): 3. cikk (1) bekezdés, 3. cikk (2) bekezdés b) pont, 4. cikk (1), (2) és (4) bekezdés
SMR04	A Tanács 92/43/EGK irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről (HL L 206., 1992.7.22., 7. o.): a 6. cikk (1) és (2) bekezdése

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☐ tranzakciós költséget tartalmazva

VITAANYAG

☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg
A kifizetés évenként, a jogosult terület után hektáronként történik. A túlkompenzáció elkerülése érdekében a Natura 2000 gyep területeken gazdálkodók számára az AKG alintézkedéseken belül csökkentett összeg kerül kifizetésre a nem Natura 2000 gyepeken gazdálkodókhoz képest, mert a Natura gyepterületeken magasabbak az AKG-re vonatkozó alapkövetelmények.

Támogatás maximális összege:
Az egységköltség összege évenként 115 euro/ha.
A kompenzáció mértékének meghatározása során először meghatároztuk a földhasználati előírásokat és azok agronómiai hatásait, majd a jövedelemkiesést/növekedést, illetve költségcsökkenést/növekedést előidéző tényezők hatását értékeltük, végül az előbb említett tényezők hatásait összegezve állapítottuk meg a kompenzáció mértékét.

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
A támogatás intenzitása 100 %.

További magyarázat:
A túlkompenzáció elkerülése érdekében a Natura 2000 gyep területeken gazdálkodók számára az AKG alintézkedéseken belül csökkentett összeg kerül kifizetésre a nem Natura 2000 gyepeken gazdálkodókhoz képest, mert a Natura gyepterületeken magasabbak az AKG-re vonatkozó alapkövetelmények.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 165 025 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 60 234 125 000
Fajlagos támogatás (EUR/ha) – 115
Fajlagos támogatás (HUF/ha) – 41 975
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma – 1 435 000

6.22 RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése

Beavatkozási kód	RD24_G07_GAX_70
A beavatkozás neve	Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.25 A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya.
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások javításához, valamint az élőhelyek és tájak megőrzéséhez

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás konkrét céljainak és tartalmának bemutatása, beleértve a konkrét célmeghatározást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.
Ex situ génmegőrzés támogatása: A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták hímivarú egyedeinek (kivéve baromfifélék) az eredeti tartási, takarmányozási feltételektől eltérő módon, ex situ környezetben történő megőrzését támogatja.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- több faj, fajta bevonása a génmegőrzés intézkedésbe;
- kis egyedszámú vonalak, családok fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek tenyésztése;
- őshonos állatok aránya a tenyészetben;
- szakmai végzettség;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése;
- állatjóléti szempont;
- ökológiai gazdálkodás
- tenyésztői munka minősítése,
- tenyésztőszervezeti tagság hossza,
- speciális párosítások elvégzése,
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták tenyésztése.

Támogatható kedvezményezettek:
Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták jegyzékét tartalmazó jogszabályban meghatározott állatfajták, továbbá a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának ex-situ környezetben történő megőrzése;
- a fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása;
- legalább 1 fajtatiszta és a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezetnek az igazolásával rendelkező, törzskönyvezett hímivarú tenyészállat tartása vagy tenyésznövendék tenyésztési célú felnevelése;
- a támogatást igénylőnek a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) a tenyészállat, tenyésznövedék állattartójaként kell szerepelni.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- az adott fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt;
- tenyészetben tartási minimális, és maximális idejének betartása;

VITAANYAG

- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölés és nyilvántartás, valamint a TIR nyilvántartás betartása;
- az állattartó köteles az adott fajta fenntartásáért tenyésztőszervezet által kijelölt, törzskönyvi nyilvántartásban szereplő tenyészállat ex situ tartási helyen történő tartására vagy felnevelésére.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☒ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás
A többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség, tranzakciós költséget tartalmazva.

Támogatás maximális összege:
A támogatás tárgya / Egy adott tenyészállat tenyészetben tartásának minimális és maximális támogatható ideje (nap) 5 év alatt / Támogatás mértéke

- Magyar óriásnyúl tenyészbak felnevelése / 180-540 nap/ 1.5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Magyartarka szarvasmarha bika központi felnevelése/ 180-210 nap / 15,72 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Magyar szürke szarvasmarha bika és kárpáti borzderes szarvasmarha felnevelése / 180-900 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Magyar házi bivaly bika felnevelése / 180-365 nap / 6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Magyar tarka szarvasmarha bika elhelyezése várományos bikatelepen vagy mesterséges termékenyítő állomáson / 30-1825 nap / 10,5 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Sertés kan központi felnevelése / 180-300 nap / 1,92 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Kos és kecskebak központi felnevelése / 180-550 nap / 2,6 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Ló és szamár mén felnevelése / 180-1095 nap / 4,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap
- Ló és szamár mén tartása mesterséges termékenyítő állomáson, illetve kancafedeztető állomáson / 180-1825 nap / 8,4 eurónak megfelelő forintösszeg/állat/nap.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 560
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 400
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma - 37 440

6.23 RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése

Beavatkozási kód	RD25_G08_GAI_70
A beavatkozás neve	Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Eredmény mutatók	R.25 A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szén-dioxid-megkötés fokozásával, valamint a fenntartható energia használat előmozdítása
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások javításához, valamint az élőhelyek és tájak megőrzéséhez

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás konkrét céljainak és tartalmának bemutatása, beleértve a konkrét célmeghatározást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.
In situ génmegőrzés támogatása: Az alacsony egyedszámmal rendelkező védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták nőivarú, baromfifélék esetén vegyes ivarú állományának a fajták eredeti tartási-, takarmányozási körülményekhez hasonló, in situ feltételek közötti, tenyésztésben történő fenntartását támogatja.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- több faj, fajta bevonása a génmegőrzésbe;
- kis egyedszámú vonalak, családok fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek tenyésztése;
- őshonos állatok aránya a tenyészetben;
- szakmai végzettség;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése;
- állatjóléti szempont;
- ökológiai gazdálkodás
- tenyésztői munka minősítése,
- tenyésztőszervezeti tagság hossza,
- speciális párosítások elvégzése
- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták tenyésztése.

Támogatható kedvezményezettek:
Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- a védett őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták jegyzékét tartalmazó jogszabályban meghatározott állatfajták, továbbá a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának megőrzése;

- magyartarka szarvasmarha fajta esetében a 2021. évtől érvényes ivadékvizsgálati szerződés megléte;
- a vonatkozó rendeletek előírásainak, továbbá a fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, illetve a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályoknak a betartása;
- fajtatiszta, törzskönyvezett, és a fajta fenntartásáért felelős tenyésztőszervezet igazolásával rendelkező nőivarú egyed, illetve baromfifélék esetében vegyes ivarú állomány tartása;
- az adott fajra meghatározott minimum jogosult törzskönyvezett nőivarú állatlétszámnak megfelelő, vagy azt meghaladó egyedszám:
  - szarvasmarhafélék és lófélék esetében fajtánként: 1 egyed,
  - juh, kecske és sertés esetében fajtánként: 10 egyed,
  - baromfifélék esetében fajtánként: 20 egyed
  - nyúl esetén 3 egyed a minimális nőivarú állatlétszám

támogatott egyedek Magyarországon történő tartása.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- az adott fajta fenntartásáért felelős, tenyésztőszervezet tenyésztési programjában foglaltak betartása a kötelezettségvállalási időszak alatt
- az egyes fajok ENAR, illetve az Országos Állattenyésztési Adatbázisnak megfelelő nyilvántartás szerinti jelölés és nyilvántartásvalamint a TIR nyilvántartás betartása; az állattenyésztésről szóló Korm. rendeletben foglaltak szerinti apaállathasználatról való gondoskodás.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás
A többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség, tranzakciós költséget tartalmazva.

Támogatás maximális összege (eurónak megfelelő forintösszeg/egyed/év):

- Szarvasmarhafélék: Magyar szürke szarvasmarha, kárpáti borzderes szarvasmarha Magyar házi bivaly: 500
- Szarvasmarhafélék Magyartarka szarvasmarha: 700
- Ló: 700
- Szamár: 400
- Sertés: 300
- Juh: 77
- Kecske: 77
- Nyúl: 35
- Tyúk: 35
- Gyöngytyúk: 39
- Kacsa: 53
- Pulyka: 68
- Lúd: 77

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 40 547 946
Teljes Forráskeret (HUF) - 14 800 000 290

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma - 198 996

6.24 RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése

Beavatkozási kód	RD26_G09_GAV_70
A beavatkozás neve	Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.25 A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya.
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szén-dioxid-megkötés fokozásával, valamint a fenntartható energia használat előmozdítása
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások javításához, valamint az élőhelyek és tájak megőrzéséhez

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás konkrét céljainak és tartalmának bemutatása, beleértve a konkrét célmeghatározást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.
In vitro génmegőrzés támogatása: A védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták genetikai anyagának (sperma, petesejt, embrionális sejt, embrió, ivarszervszövet) begyűjtését, mélyhűtve történő tárolásra való előkészítését, laboratóriumi körülmények közötti tárolását mélyhűtéses eljárással, továbbá a védett őshonos, veszélyeztetett mezőgazdasági és a fajtarekonstrukció alatt álló mezőgazdasági állatfajták egyedeinek genetikai vizsgálatát támogatja.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- több faj, fajta genetikai anyagának génmegőrzése;
- kis egyedszámú vonalak, családok genetikai anyagának fenntartása;
- kis létszámú, ritka, kiemelt genetikai értékű vonalak, családok genetikai anyagának fenntartása;
- ritka és/vagy értékes öröklődő tulajdonsággal rendelkező egyedek genetikai anyagának fenntartása;

- a tenyésztésbe vont, a törzskönyv fő részébe sorolt nőivarú egyedek száma alapján meghatározott fenyegetettségi szintek szerint kritikus vagy védendő fenyegetettségi szintű fajták genetikai anyagának fenntartása;
- szakmai végzettség.

Támogatható kedvezményezettek:
Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- tenyésztési hatósággal megkötött szerződés;
- megfelelő szakmai, humán és technikai háttér;
- amennyiben a támogatás igénylője nem az elismert tenyésztő szervezet, abban az esetben az elismert tenyésztőszervezet igazolása arról, hogy a tárolni kívánt sperma, petesejt, embrionális sejt, embrió, ivarszervszövet mennyisége és genetikai minősége illeszkedik a tenyésztőszervezet által kialakított megőrzési programhoz.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- a támogatást igénylő köteles a kötelezettségvállalási időszak alatt évente átlagosan legalább 50 genetikai mintát begyűjteni, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni;
- embrió-előállítás csak szarvasmarha faj esetén támogatható. A kötelezettségvállalási időszak alatt egy donoranyától legfeljebb 20 embrió begyűjtése, mélyhűtésre történő előkészítése és mélyhűtve történő megőrzése támogatható;
- adatszolgáltatás biztosítása az Országos Állattenyésztési Adatbázisba;
- a tenyésztőszervezet által meghatározott egyedekre, vagy vonalakra vonatkozóan a szükséges genetikai vizsgálatok elvégzése;
- embrionális sejt megőrzésre és az ivarszerv szövet megőrzésre esetében: A támogatást igénylő köteles az embrionális sejt vagy ivarszerv szövetet, mélyhűtve történő tárolásra előkészíteni, minősíteni és laboratóriumi körülmények közötti, mélyhűtéses eljárással megőrizni.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás
A többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség, tranzakciós költséget tartalmazva.

Támogatás maximális összege (euró/egység):
- Szarvasmarha genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 45 euró/műszalma
- Szarvasmarha embrió mélyhűtve történő megőrzése: 900 euró/embrió
- Sertés genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 3 euró/műszalma
- Juh és kecske genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 16 euró/műszalma
- Lófélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 54 euró/műszalma
- Baromfifélék genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése: 10 euró/ampulla vagy műszalma
- Nyúl genetikai anyagának mélyhűtve történő megőrzése 15 euró/ampulla vagy műszalma
- Genetikai vizsgálat: 45 euró/állat
- Genetikai anyag: ivarsejtek, embriók, ivarszerv szövet, és embrionális sejt

VITAANYAG

- Embrionális sejt megőrzése: 40 euró/minta
- Ivarszerv szövet megőrzése: 25 euró/minta.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 560
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 400
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma - 74 000

6.25 RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése

Beavatkozási kód	RD27_G10_GPX_70
A beavatkozás neve	Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES visszatérítési rendszer: Igen LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.27 Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szénmegkötés fokozásával, valamint a fenntartható energia előmozdításával.
SO6 Hozzájárul a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások javításához, valamint az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.7.1	Klímaellenálló és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

- Ritka és veszélyeztetett növényfajok és fajták növényi genetikai erőforrásainak és mikroorganizmusok ex situ védelme:
- A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok tájfajtái, házikerti fajtái, termesztésből kiszorult fajtái, illetve az egyéb haszonnövények ökotípusai, továbbá ezek vad- és rokonfajai, valamint a mikroorganizmusok védelmét és fenntartását támogatja.

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- a megőrzött tételek mennyisége;
- szakmai végzettség;
- a gyűjtemény mezőgazdasági, kultúrtörténeti és genetikai értéke,
- a kérelmező szakmai és technikai felkészültsége

Támogatható kedvezményezettek:
Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- a gyűjtemény rendelkezik Nemzeti Génbank nyilvántartási számmal és az abban megőrzött tételek a Nemzeti Génbank Adatbázisban nyilvántartásba vételre kerültek;
- Növényi Génbank Tanács által kibocsájtott szakmai vélemény megléte.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
Növényfajták/fajok esetében:

- a meghatározott fajok begyűjtése, jellemzése, hasznosításának elősegítése;
- a gyűjtött tételek felszaporítása és fenntartása, valamint a maggal szaporított fajok genetikai erőforrásainak ex situ megőrzése és leírása, a vegetatív úton szaporított fajok genetikai erőforrásainak ültetvényekben és in vitro módszerekkel történő megőrzése és leírása;
- a tételek Nemzetközi Génbank Szabványnak megfelelő megőrzése.
- Meglévő biológiai alapok megőrzése

Mikroorganizmusok esetében:

- Az izolált/begyűjtött, kereskedelmi forgalomba nem kerülő mikroorganizmusok megőrzése és hosszú idejű fenntartása korszerű mélyfagyasztással (krioprezerválás), vagy fagyasztva szárítással (liofilizálás).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás
A többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség, tranzakciós költséget tartalmazva.

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
A támogatás 100%-os intenzitású

A beavatkozás kapcsán nem támogatható költségek:
A Vidékfejlesztési Program 2014-2020 folyamatban lévő kötelezettségvállalással érintett tevékenységei

Támogatások mértéke növényfajták/fajok, valamint mikroorganizmusok esetében:

Tételcsoport		Támogatási összeg eurónak megfelelő forintösszeg/tétel/év (euró)
Maggal szaporított egyévesek	öntermékenyülők	41
	szélporozta idegentermékenyülő	48
	rovarporozta idegentermékenyülő	59

VITAANYAG

Maggal szaporított évelők	tenyészkerti fenntartás	55
	magtárolással fenntartva	41
Vegetatív szaporítású lágyszárú növények		63
Évelő fásszárú növények fenntartása ültetvényben	fák cserjék	70
Merisztéma kultúrákban való fenntartás		37
Mikroorganizmusok	Krioprezerválás	42
	Liofilizálás	40

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 6 575 340
Teljes Forráskeret (HUF) - 2 399 999 100
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma - 510 000

6.26 RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

Beavatkozási kód	RD28_G11_GPI_70
A beavatkozás neve	Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen ES visszatérítési rendszer: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, többek között az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével és a szénmegkötés fokozásával, valamint a fenntartható energia előmozdításával.
SO6 Hozzájárul a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások javításához, valamint az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Kitűzött célok és elvárt hatások:

- Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése:
- A mezőgazdasági- és élelmezési célú növényfajok sokféleségének a használatban való (on farm) megőrzését, a tájfajták, házikerti fajták és termesztésből kiszorult fajták megfelelő méretű állományainak termesztését, illetve a haszonnövények ökotípusainak és vad rokon fajainak természetes élőhelyen (in situ) fellelhető állományainak megőrzését, mindezek szaporítóanyagának előállítását és felhasználását támogatja.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Növényi Génbank Tanács szakmai véleménye;
- a megpályázott fajták/természetes flóra esetén fajok mezőgazdasági, kultúrtörténeti és genetikai értéke;
- szakmai végzettség;
- a vad rokon fajok, ökotípusok esetében a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleménye;
- környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése, terület védettsége, Nemzeti park, Natura 2000;
- ökológiai gazdálkodás folytatása előnyt jelent a kiválasztásnál

Támogatható kedvezményezettek:

Génmegőrzéssel foglalkozó természetes és jogi személyek.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- termesztett növények esetén az adott fajta (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta) rövid leírása (egyszerűsített deszkriptorok alapján), valamint a fajta származásának ismertetése, a pályázó által való fenntartásának/termesztésének időtartama
- vad rokon fajok, ökotípusok esetén az állomány szerepel az adott országos jelentőségű védett, ill. Natura 2000 területre vonatkozó dokumentumban, ill. adatbázisban;
- a természetes flóra elemeinek begyűjtése esetén gyűjtési engedély megléte
- Növényi Génbank Tanács által kibocsájtott szakmai vélemény megléte.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

Termesztett fajok esetén

- A (regisztrált) megőrzendő (pl.: tájfajták/házikerti) fajták, genetikai eróziót megakadályozandó, minimális méretű állományának termesztésben tartása, hasznosításuk elősegítése;
- Szántóföldi növények termesztése esetén a minimális parcellanagyság 0,25 ha fajtánként (tájfajta, házikerti fajta, termesztésből kiszorult fajta)
- Zöldségfélék termesztése esetén a minimális területnagyság 50 m2 fajtánként
- Gyümölcsök termesztése esetén min. 2 egyed fajtánként
- Szőlő és bogyós gyümölcsök termesztése esetén min. 5 egyed fajtánként
- Lágyszárú évelők termesztése esetén min. 15 m2 fajtánként

Vad rokon fajok, ökotípusok, vad flóra élőhely fenntartása esetén:

- A vad rokon fajok, ökotípusok természetes állományainak eredeti élőhelyükön való folyamatos megőrzése
- Természetes vad flóra élőhely fenntartása esetén min. 0,25 ha
- Természetes flóra elemeinek termesztése esetén a minimális területnagyság fajtól függően 100 – 1000 m2

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája

☒ IIER

VITAANYAG

☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☒ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

- Szántóföldi növénytermesztés esetén 350 euro/ha
- Zöldségfajok esetén 30 euro/fajta/50 m2
- Évelő lágyszárú fajok esetén 30 euro/fajta/15 m2
- Ültetvények (szőlő és gyümölcs) esetén 1000 Euro/ha
- Natura 2000 területen kívüli gyepek 500 Euro/ha
- Természetes flóra elemeinek szaporítóanyagának előállítása (termesztése) 500 euró/faj
- Természetes flóra lágyszárú elemeinek szaporítóanyagának begyűjtése 500 euró/faj)

Számítási mód:

- Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 564
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 600 000 860
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma - 193 702

6.27 RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban

Beavatkozási kód	RD29_G12_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (száe) aránya.
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.
A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges ételeken túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.
A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Ezáltal mérséklődik az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának, terjedésének kockázata is.
A tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatást a fentiek miatt is folytatta Magyarország, majd azt 2019-től a kiskérődző ágazatra is kiterjesztette, segítve a tejtermelés átalakulását, az akut tőkehiány kezelését. A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza azáltal, hogy támogatást nyújt az állatok javát szolgáló szigorú higiéniai és takarmányozási előírásokat teljesítéséhez a gazdálkodóknak.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Ökológiai gazdálkodás folytatása
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel (Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság, terméktanácsi vagy tenyésztő szervezeti tagság, szakmaközi szervezetben való részvétel, minőségrendszerekben való részvétel)
- A kérelmező rendelkezik állatjóléti felelőssel a tenyészetében, illetve annak igazolása.

Támogatható kedvezményezettek:
Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek - különösen szociális szövetkezetek)
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok).

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.
- A támogatást igénylő hatósági igazolással rendelkezik arról, hogy a tartási helyek maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.

VITAANYAG

- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.
- Tagja államilag elismert szakmaközi szervezetnek.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- Technológiába épített körömápolás
  Ennek az előírásnak a keretében a támogatást igénylőknek a támogatott tenyészetekben évente legalább 2 alkalommal a támogatásba bevont valamennyi állaton körömápolást kell végezniük.
- Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése
  Évente legalább 2 alkalommal, a vizsgáló laboratórium által megadott eljárás szerint bélsár mintát kell gyűjteni és a mintákat el kell küldeni a laboratórium részére. A kiskérődzőket a bélsár vizsgálat eredménye alapján – amennyiben szükséges - kell a kezelő állatorvos utasítása szerinti szerrel és dózisban kezelni.
- Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés
  Ennek keretében a támogatást igénylőknek ki kell dolgozniuk egy, a legyek és a szúnyogok tömeges elszaporodását megelőző programot, és a programban foglalt előírásokat a légy és szúnyog inváziónak leginkább kitett hónapokban folyamatosan végrehajtani. Az állatok nyírását követő 2 hónapon belül külső paraziták ellen kezelni kell az állományt
- Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása
  A támogatást igénylő köteles a takarmányozás során a szelénes nyalósóhoz való korlátlan és folyamatos hozzáférést biztosítani, és erről nyilvántartást vezetni.

Támogatható költségek:

- csökkenő állatállomány miatt kieső árbevétel;
- többlet munkaerő költsége;
- a többlet munkavégzés és adminisztráció, megelőző beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;
- az ásványi anyagokhoz való korlátlan és folyamatos hozzájutás többletköltsége
- ásványianyag ellátottság javításának költsége
- preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, többlet eszköz, és anyag és munkaerő költsége
- fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzésének, előrejelzésének többlet anyag, eszköz és munkaerő költsége.

A releváns alapelemek azonosítása

Kód	Ismertetés
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztési célból tartott állatok védelméről: 4. cikk

Vonatkozó jogszabályok:

- 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
- A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről;
- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról;
- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;
- 182/2009. (XII. 30.) FVM rendelet a juh és kecskefélék egyedeinek Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről.
- 18/2011. (III. 9.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás részletes feltételeiről
- 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
- 41/1997. (v. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról

VITAANYAG

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☒ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

Kötelezettségvállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év**
Technológiába épített körömápolás.	40,44
Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése	52,72
Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés – prevenciós program szerint	75,42
Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása	39,60

A tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 7 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség.
Az egységösszegek maximumok, és túligénylés esetén visszaosztásra kerül sor.

Számítási mód:
Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

Forrásallokáció és kimenet (2023-2029)
FELÜLVIZSGÁLAT ALATT

6.28 RD30_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban

Beavatkozási kód	RD30_G12_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett állategységek (ÁE) aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.

TERVEZET

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.
A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges ételeken túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.
A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Ezáltal mérséklődik az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának, terjedésének kockázata is.
A tej szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatást a fentiek miatt is folytatta Magyarország, majd azt 2019-től a kiskérődző ágazatra is kiterjesztette, segítve a tejtermelés átalakulását, az akut tőkehiány kezelését. A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza azáltal, hogy támogatást nyújt az állatok javát szolgáló szigorú higiéniai és takarmányozási előírásokat teljesítéséhez a gazdálkodóknak.
A célterület: Tejelő szarvasmarha állatjólét
B célterület: Húsmarha állatjólét

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Ökológiai gazdálkodás folytatása

Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel (Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság, terméktanácsi vagy tenyésztő szervezeti tagság, szakmaközi szervezetben való részvétel, minőségrendszerekben való részvétel)

Támogatható kedvezményezettek:
Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:
- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

VITAANYAG

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.
- A támogatást igénylő hatósági igazolással rendelkezik arról, hogy a tartási helyek maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

A célterület (tejelő szarvasmarha állatjólét) esetében:

- Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség –a tartási helyen négyzetméterenként legfeljebb 0,24 ÁE tartható
- Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség –a tejtermelő szarvasmarhák naponta legalább két alkalommal történő ellenőrizésével
- Preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség - fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése - csülökápolás biztosításával
- Fejési technológiára vonatkozó kötelezettség – a fejési szabályzat tartalmának megismertetésével
- Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség – takarmány és ivóvíz higiéniai feltételeinek biztosítása, és rendszeres ellenőrzése, megfelelő ásványi anyag ellátottság biztosítása

B célterület (húsmarha állatjólét) esetében:

- Szaporodásbiológiai vizsgálatok elvégzése;
- Preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség - fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése;
- Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése, Ektoparaziták (külső élősködök) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés – prevenciós program szerint;
- Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség – takarmány és ivóvíz higiéniai feltételeinek biztosítása, és rendszeres ellenőrzése, megfelelő ásványi anyag ellátottság biztosítása.

Támogatható költségek:

- csökkenő állatállomány miatt kieső árbevétel;
- többlet munkaerő költsége;
- a többlet munkavégzés és adminisztráció, megelőző beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;
- az ásványi anyagokhoz való korlátlan és folyamatos hozzájutás többletköltsége
- ásványianyag ellátottság javításának költsége
- preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, többlet eszköz, és anyag és munkaerő költsége
- •fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzésének, előrejelzésének többlet anyag, eszköz és munkaerő költsége

A releváns alapelemek azonosítása

Kód	Ismertetés
SMR09	A Tanács 2008/119/EK irányelve (2008. december 18.) a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 10., 2009.1.15., 7. o.): 3. és 4. cikk
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztési célból tartott állatok védelméről: 4. cikk

Vonatkozó jogszabályok

- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;
- 99/2002. (XI. 5.) FVM rendelet a szarvasmarha-fajok egyedeinek jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről;
- 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;

MUNKAANYAG

- 18/2011. (III. 9.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás részletes feltételeiről
- .A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről
- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☒ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:
A célterület (szarvasmarha tej állatjólét) esetében:

Kötelezettségvállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év**
Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség: tehenek esetében üszők és borjak esetében	 156 94
Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség	8
Preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség és fejési technológiára vonatkozó kötelezettség	11
Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség	21

Tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 3 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség (lump sum).

B célterület (húsmarha állatjólét) esetében:

Kötelezettségvállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év**
Szaporodásbiológiai vizsgálatok	55
Endoparazita (belső élősködők) fertőzöttség ellenőrzése	53
Ektoparaziták (külső élősködők) valamint legyek, szúnyogok, nyüvek elleni védekezés – prevenciós program szerint	76
Ásványi anyag kiegészítés alkalmazása	50

A tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 3 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség (lump sum).
Az egységösszegek maximumok, és túligénylés esetén visszaosztásra kerül sor.

Számítási mód:
Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

Forrásallokáció és kimenet (2023-2029)
FELÜLVIZSGÁLAT ALATT

VITAANYAG

6.29 RD31_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a sertés ágazatban

Beavatkozási kód	RD31_G12_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a sertés ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett állategységek (ÁE) aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást biztosít az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási körülmények, feltételek megvalósításához.

Általánosságban elmondható, hogy a hazai állattartó telepek hatékonysága sokszor elmarad a legfontosabb versenytársakétól. A naturális mutatókban tapasztalható versenyhátrány elsősorban technológiai hiányosságokra vezethető vissza. Annak ellenére, hogy az állattartás költségeit legnagyobb arányban a takarmányárak befolyásolják, a tartástechnológia fejlesztésén, korszerűsítésén keresztül csökkenthetők a termelési költségek, így javítható az ágazat eredményessége. Az állatjóléti intézkedések ösztönző elemnek tekinthetők az állattenyésztési ágazat hatékonyságának növelésére.

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges ételeken túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok

adásának szükségességét. Ezáltal mérséklődik az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának, terjedésének kockázata is. A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza azáltal, hogy támogatást nyújt az állatok javát szolgáló szigorú higiéniai és takarmányozási előírásokat teljesítéséhez a gazdálkodóknak.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Ökológiai gazdálkodás folytatása
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel (Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság, terméktanácsi vagy tenyésztő szervezeti tagság, szakmaközi szervezetben való részvétel, minőségrendszerekben való részvétel)

Vonatkozó jogszabályok

- 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
- A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről;
- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról;
- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;
- 83/2015. (XII. 16.) FM rendelet a sertések jelöléséről, valamint Egységes Nyilvántartási és Azonosítási Rendszeréről
- 3/2014. (I. 16.) VM rendelet a sertésállományoknak a sertés reprodukciós zavarokkal és légzőszervi tünetekkel járó szindrómájától való mentesítéséről
- 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről
- Council Directive 2008/120/EC laying down minimum standards for the protection of pigs
- Council Regulation (EC) 1/2005 on the protection of animals during transport and related operations and amending Directives 64/432/EEC and 93/119/EC and Regulation (EC) No 1255/97
- Az Európai Parlament és Tanács 1307/2013/EU rendelete (2013.december 17.) a közös agrárpolitika keretébe tartozó támogatási rendszerek alapján a mezőgazdasági termelők részére nyújtott közvetlen kifizetésekre vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint a 637/2008/EK és a 73/2009/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

Támogatható kedvezményezettek:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek))
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.
- A támogatást igénylő hatósági igazolással rendelkezik arról, hogy a tartási helyek maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Támogatható költségek:

- csökkenő állatállomány miatt kieső árbevétel;

VITAANYAG

- többlet munkaerő költsége;
- a többlet munkavégzés és adminisztráció, megelőző beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;
- az ásványi anyagokhoz való korlátlan és folyamatos hozzájutás többletköltsége
- ásványianyag ellátottság javításának költsége
- preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, többlet eszköz, és anyag és munkaerő költsége
- •fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzésének, előrejelzésének többlet anyag, eszköz és munkaerő költsége

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség betartása az alkalmazott technológiai sajátosságok figyelembevételével
- Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség –a sertés állomány naponta legalább két alkalommal történő ellenőrizésével
- Preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség - fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelzése.
- Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség – takarmány és ivóvíz higiéniai feltételeinek biztosítása, és rendszeres ellenőrzése, megfelelő ásványi anyag ellátottság biztosítása

A releváns alapelemek azonosítása

Kód	Ismertetés
SMR10	A Tanács 2008/120/EK irányelve (2008. december 18.) a sertések védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról
SMR11	A Tanács 98/58/EK irányelve (1998. július 20.) a tenyésztési célból tartott állatok védelméről: 4. cikk

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☒ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

Kötelezettségvállalás	A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év
Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség	52
Gondozói felügyeletre vonatkozó kötelezettség	7
Preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség	8
Takarmányozásra vonatkozó kötelezettség	7

A tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 3 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség (lump sum).
Az egységösszegek maximumok, és túligénylés esetén visszaosztásra kerül sor.

Számítási mód:
Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

6.30 RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban

Beavatkozási kód	RD32_G12_AWC_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (száe) aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A beavatkozás az állattartás fejlesztését célozza azáltal, hogy támogatást nyújt az állatok javát szolgáló szigorú állatjóléti, higiéniai és takarmányozási előírások teljesítéséhez a gazdálkodóknak.
A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Ezek a tenyésztés-, tartás- és takarmányozás-technológiai változások éreztetik módosító hatásukat az állatok egészségi állapotában és fitnesz tulajdonságaikban. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges ételeken túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon állattartókat támogatni, akik vállalják, hogy az állatoknak szigorúbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.
A támogatási körbe vont megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a

gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Ezáltal mérséklődik az antimikrobiális rezisztencia kialakulásának, terjedésének kockázata is.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- A mezőgazdasági termelő szakképzettsége
- Ökológiai gazdálkodás folytatása
- Állami elismeréssel rendelkező együttműködésben való részvétel (Termelői csoport, vagy termelői szervezeti tagság, terméktanácsi vagy tenyésztő szervezeti tagság, szakmaközi szervezetben való részvétel, minőségrendszerekben való részvétel)

Támogatható kedvezményezettek:

Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:

- Természetes személyek
- Jogi személyiségű vállalkozások (gazdasági társaságok+szövetkezetek (különösen szociális szövetkezetek)
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.
- A támogatást igénylő hatósági igazolással rendelkezik arról, hogy a tartási helyek maradéktalanul megfelelnek a hatályban lévő állatjóléti előírásoknak.
- Fajra vonatkozó jelölési és nyilvántartási, továbbá a tenyészetre vonatkozó nyilvántartási szabályok betartása.

Támogatható költségek:

- csökkenő állatállomány miatt kieső árbevétel;
- többlet munkaerő költsége;
- a többlet munkavégzés és adminisztráció, megelőző beavatkozásokhoz szükséges anyagok költsége;
- preventív beavatkozásokra vonatkozó kötelezettség, többlet eszköz, és anyag és munkaerő költsége
- fajspecifikus állategészségügyi problémák megelőzésének, előrejelzésének többlet anyag, eszköz és munkaerő költsége
- szükséges vizsgálatok elvégzésének többletköltsége

Kötelezettségvállalások és más előírások:

- Mechanikai sérülés megelőzése a jogszabályi előírásokon túlmutató fajspecikikus követelmények biztosításával (pl.: etető, itató, ülőrúd, mikroklíma, bálázott alom behelyezése, istállókban megfelelő fényerő biztosítása, kifutó felület biztosítás, stb.).
- Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása.
- Állatsűrűségre vonatkozó kötelezettség betartása érdekében a kedvezményezett köteles a támogatásba bevont állományok esetében - az alkalmazott technológiai sajátosságok figyelembevételével - az előírtnál 10%-kal nagyobb férőhelyet biztosítani.
- Baromfiállományok alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozása

A releváns alapelemek azonosítása

Kód	Ismertetés
SMR11	A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről: 4. cikk

Vonatkozó jogszabályok:

VITAANYAG

- 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól;
- 120/2007. (X. 18.) FVM rendeleta Baromfi Információs Rendszer létrehozásáról és működtetésének rendjéről
- 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
- 18/2011. (III. 9.) VM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatás részletes feltételeiről.
- A Tanács 1998. július 20-i 98/58/EK irányelve a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről
- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☒ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

Kötelezettségvállalás	**A támogatás maximális mértéke eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év**
Mechanikai sérülés megelőzése	
a) növendék csirke (vágócsirke)	12,98
b) szabadtartásos csirke és gyöngyös	15,66
c) házi tyúk	3,45
d) pecsenyeliba	89,89
e) növendék liba	147,73
f) fiatal liba	102,19
g) pecsenyekacsa	46,22
i) növendék kacsa	112,96
j) növendék pulyka	26,91
Takarmányozáshoz ivóvíz-minőségű víz biztosítása	
a) növendék csirke	7,05
b) szabadtartásos csirke és gyöngyös	3,75
c) házi tyúk	5,08
d) pecsenyeliba	8,84
e) növendék liba	14,90
f) fiatal liba	7,13
g) pecsenyekacsa	1,71
i) növendék kacsa	6,39
j) növendék pulyka	16,81
Állatsűrűség	
a) húscsirke	28,72
b) pulyka (előnevelés)	18,40
c) pulyka (hizlalás)	47,80
d) hízott kacsa	161,36
e) pecsenyekacsa	30,56
f) tojótyúk - jérce	13,58

VITAANYAG

g) tojótyúk - tojástermelő	33,79
Alacsony toxintartalmú összetett takarmányokkal történő takarmányozás	
a)tyúk	39,13
b)pulyka	24,73
c)kacsa	32,80
d)liba	30,82

A tranzakciós költségek megtérítésének maximális mértéke 3 eurónak megfelelő forintösszeg/ÁE/év átalányköltség.
Az egységösszegek maximumok, és túligénylés esetén visszaosztásra kerül sor.

Számítási mód:
Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

További magyarázat:
A háttérszámítások frissítése még zajlik, így a bennünk foglalt számok kisebb mértékben módosulhatnak.

Forrásallokáció és kimenet (2023-2029)
FELÜLVIZSGÁLAT ALATT

6.31 RD33_G15_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban

Beavatkozási kód	RD33_G15_ANB_70
A beavatkozás neve	Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.44 Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (száe) aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben

9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A beavatkozás a méhcsaládok ökoszisztéma-szolgáltató képességének fejlesztését célozza meg azáltal, hogy támogatást nyújt a méhek jólétét szolgáló higiéniai, állatvédelmi körülmények, feltételek biztosításához. A méhcsaládok egészsége, kiegyensúlyozott fejlődése, avagy nyugalma elősegítésével a méhcsalád jobban ellenállhat a betegségeknek, így az egészséges méhcsalád ökoszisztéma-szolgáltatása is fokozható.
A méhcsaládok egészségét a kötelező mézvisszahagyás azzal szolgálja, hogy a mézelvételt követő esetleges méhlegelő szűkösség idején a méhek nem használják fel saját testük tápanyagait, vagy nem a vitaminoktól és ásványi anygoktól mentes mesterséges élelmet használnak a fiasítás nevelésére, így az egyedek egészségesebbek maradnak, élettartamuk nem csökken. Az építtető keret használata is egészségmegőrző beavatkozás a kórokozók és varroa atka rendszeres eltávolítása következtében. A jogszabályban előírtnál sűrűbb ellenőrzés az esetleges problémák súlyosbodását megelőzi.
Az utóbbi időszakban a klímaváltozás és a közgazdasági körülmények romlása a méhészet ágazati eredményét is folyamatosan negatívan befolyásolja. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges ételeken túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került, azonban ezek többletköltségét nehéz a kész termékekben realizálni. Ezért célszerű azon méhtartókat támogatni, akik vállalják, hogy a méhcsaládoknak kedvezőbb higiéniai-, takarmányozási- és tartási körülményeket biztosítanak.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
- A Tenyészet Információs Rendszerben nyilvántartott tartás kezdete legalább 5 évvel megelőzik a kérelembenyújtás napját
- Az építető keret mint mechanikai varroa atka gyérítési módszer alkalmazása április 1. és május 31. között
- Tanúsítvánnyal rendelkező ökológiai minősítésű méhészet

Vonatkozó jogszabályok
- 119/2007. (X. 18.) FVM rendelet a tartási helyek, a tenyészetek és az ezekkel kapcsolatos egyes adatok országos nyilvántartási rendszeréről;
- Az Európai Parlament és a Tanács 853/2004/EK rendelete (2004. április 29.) az állati eredetű élelmiszerek különleges higiéniai szabályainak megállapításáról;
- 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet a méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló;
- 15/1969. (XI. 6.) MÉM rendelet a méhészetről;
- 41/1997. (V. 28.) FM rendelet az Állat-egészségügyi Szabályzat kiadásáról.
- 2019. évi LVI. törvény az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről

Támogatható kedvezményezettek:
Jogosultsági kritériumoknak megfelelő mezőgazdasági termelők:
- Természetes személyek
- Nyilvántartásban szereplő méhészek

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- A támogatást igénylő a Tenyészet Információs Rendszerben (TIR) nyilvántartott tenyészetében támogatható állatot tart.
- A Tenyészet Információs Rendszerben a tartás kezdete a kérelembenyújtást napját legalább három évvel megelőzi

- A kérelem benyújtásának időpontját legalább 3 évvel megelőző, azóta is folyamatos érvényes Országos Magyar Méhészeti Egyesületi (OMME) tagsággal rendelkezik.

Támogatható költségek:

- mézvisszahagyás miatti bevételkiesés
- a mézes keretek visszahagyása a fészekben csökkenti a fiasítás terjedelmét, így a népesség fejlődését negatívan befolyásolja, s ez a következő hordási csúcsnál termelési kiesést okoz.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- Mézvisszahagyási kötelezettség – a méhész köteles a mézelvételkor a méhcsaládnál legalább 4 kg fedett mézet hagyni
- A méhállományok védelméről és a mézelő méhek egyes betegségeinek megelőzéséről és leküzdéséről szóló 70/2003. (VI. 27.) FVM rendelet 3. § (1) bekezdése a méhek tavaszi tisztuló kirepülése és a betelelés közötti időszakban a méhcsaládok legalább három hetenkénti, méhegészségügyi szempontból történő ellenőrzését írja elő.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☒ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

Kötelezettségvállalás	A támogatás maximális mértéke (eurónak megfelelő forintösszeg/méhcsalád/év)
Mézvisszahagyási kötelezettség	15

Az egységösszegek maximumok, és túligénylés esetén visszaosztásra kerül sor.

Számítási mód:
Független szakértő szervezet által elkészített háttérszámítások igazolják a felmerült költségek kompenzációs mértékét.

Forrásallokáció és kimenet (2023-2029)
FELÜLVIZSGÁLAT ALATT

6.32 <u>RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések</u>

Beavatkozási kód	RD34_F01_NAF_72
A beavatkozás neve	Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések
A beavatkozás típusa	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok
Közös kimeneti mutató	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Igen; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.7 További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)
Területi hatály	Nemzeti

TITAANYAG

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:
A Natura 2000 hálózatba tartozó, valamint a védett erdő területekkel kapcsolatos kifizetések célja, hogy az erdőgazdálkodók számára ellentételezze a vadon élő madarak védelméről szóló 2009. november 30-i 2009/147/EK tanácsi irányelv (továbbiakban: Madárvédelmi Irányelv) és a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló 1992. május 21-i 92/43/EGK irányelv (továbbiakban: Élőhelyvédelmi Irányelv), továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény végrehajtásából eredően felmerülő többlet költségeket és elmaradó bevételeket.

Tartalom:
A Natura 2000, továbbá a védett és fokozottan védett területeken a közösségi jelentőségű élőhely-típusok, illetőleg fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzéséhez és fenntartásához az erdőkben esetenként az erdőgazdálkodási tevékenység korlátozása szükséges. Az erre vonatkozó előírásokat az illetékes államigazgatási szervek 2011-től kezdődően a körzeti erdőtervben állapítják meg. A körzeti erdőtervezés folyamatában az illetékes hatóság Natura 2000 hatásvizsgálatot készít, a körzeti erdőterv jóváhagyására csak annak figyelembevételével kerülhet sor.
Az erdők egy kis részében az előbbiek szerinti körzeti erdőtervezésre még nem került sor. A Natura 2000 szempontok érvényesülése ezek esetében is biztosított, ugyanis az illetékes államigazgatási szervek 2010-2011 években minden erdőre soron kívül elvégezték a vonatkozó erdőtervi előírásoknak a Natura 2000 szempontok, továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény szerinti felülvizsgálatát, illetve ahol az adott Natura 2000, továbbá védett vagy fokozottan védett területen szükséges volt, az erdőtervi előírásokat módosítását, valamint az erdőgazdálkodó gazdálkodási tevékenységét korlátozták.
Az előzőek alapján az erdőgazdálkodók az erdőtervi előírások alapján végzett erdőgazdálkodási tevékenységük során kötelezően, az illetékes hatóság által felügyelt módon biztosítják a Natura 2000, továbbá védett vagy fokozottan védett erdőkben a közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzését és fenntartását.
A Madárvédelmi Irányelv, az Élőhelyvédelmi Irányelv, továbbá a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény a Natura 2000, továbbá a védett vagy fokozottan védett erdőterületekre vonatkozó rendelkezéseinek érvényesítéséből fakadóan az erdőgazdálkodási tevékenység a korábbi gyakorlathoz képest különböző szintű korlátozással folytatható, ami az erdőgazdálkodónál többletköltségeket és jövedelem kiesést eredményez. A beavatkozás keretében az erdőgazdálkodók ennek ellentételezésére egységköltség alapú kompenzációs kifizetésben részesülnek.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:
- 2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról (Erdőtörvény)
- 61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról (Erdőtörvény végrehajtási rendelete)
- 433/2017. (XII. 21.) Korm. rendelet az egyes erdészeti hatósági eljárások, bejelentések, valamint hatósági nyilvántartások eljárási szabályairól

VÉTÁNYAG

- 383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- 1996. évi LIII törvény a természet védelméről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A NATURA 2000 hálózat részeként kijelölt, illetve a természet védelméről szóló 1996. évi LIII törvény alapján védett vagy fokozottan védett erdők a KAP más beavatkozásai esetében is előnyt élveznek (kiválasztási kritériumok).
A beavatkozás igénybevételéhez kötelező képzés kapcsolódik, továbbá a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz folyamatos szakmai tanácsadás elérhetősége szükséges.

Támogatható kedvezményezettek:
Jogosult erdőgazdálkodó

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
- az erdőrészlet teljes területe a NATURA 2000 hálózat részként kijelölt területre, illetve a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján védett vagy fokozottan védett területre esik
- a NATURA 2000 hálózat részként nem kijelölt, de a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján védett vagy fokozottan védett erdő természetességi mutatója: 1-4
- az erdőgazdálkodó rendelkezik érvényes erdőtervvel a támogatott területre
- minimális támogatható terület: 1 hektár

Támogatás típusa:
Egységköltség (euro/hektár)

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- a kedvezményezett a Natura 2000 hálózat részeként kijelölt, illetve védett vagy fokozottan védett erdőben a jelölő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzetét biztosító erdőtervi előírásokat betartja
- a kedvezményezett kötelező képzésen vesz részt, kivéve, ha korábban már részt vett ilyen képzésen

A releváns alapelemek azonosítása
A NATURA 2000 hálózat részeként kijelölt, illetve a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján védett vagy fokozottan védett erdőkben a tízévente elkészített körzeti erdőtervben – az illetékes hatóságok (természetvédelem, környezetvédelem, vízügy) közreműködésével meg kell határozni a Natura 2000 jelölő élőhelyek és fajok védelmét biztosító, az általános erdőgazdálkodási előírásokon túlmutató korlátozásokat és előírásokat.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☐ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

VITAANYAG

Alapvetően a Vidékfejlesztési Programban is alkalmazott beavatkozás folytatását tervezzük, az annak keretében alkalmazott feltételek és költségelemek felülvizsgálatával.
A beavatkozással érintett erdők különböző korúak és fafaj-összetételűek, valamint különböző természetességi mutatóval rendelkeznek. A védett értékekre (fajok és élőhelyek) tekintettel előírt erdőgazdálkodási korlátozások az említett tulajdonságokkal jellemzően szoros összefüggésben állnak, ezért a korlátozások kompenzálására szolgáló kifizetést is az erdő említett tulajdonságainak függvényében, differenciáltan indokolt meghatározni.
A tervezett egységköltségek 51-297 euro/ha összegek között változnak.

Számítási mód:
Az egységköltség kalkulációt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete végezte a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján. Az Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 193 643 836
Teljes Forráskeret (HUF) - 70 680 000 140
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma – 1 010 000

A vidékfejlesztést szolgáló II. pilléres intézkedések (Megújuló vidék)

Magyarország KAP Stratégiai Tervéhez készült helyzetelemzésből néhány megállapítást kiragadva a vállalkozások indítását és működését a vidéki területek jelentős részén – különösen az aprófalvas térségekben – az ugyan lassú ütemben fejlődő, de jelentősen elmaradott szolgáltatási szektor és infrastruktúra, valamint a szakképzett és betanított munkaerő hiánya is hátráltatja. A hazai mezőgazdaságban az informatikai megoldások terjedésének legfőbb gátja a humánerőforrás felkészületlensége, készségei és attitűdje. A Leader egyik kiemelt célja a helyi foglalkoztatás, a már meglévő munkahelyek megtartásában és az önfoglalkoztatás stabilizálásában.
Tekintettel arra, hogy a vidéki térségek fejlesztése számos egyéb nemzeti és uniós programnak is célja, ezért a KAP Stratégiai Terv csak egy részét vállalhatja a kihívások kezelésének. Ezt tükrözi a forrásallokáció, ezért a vidéki intézkedések esetében javasoljuk a nemzeti programokkal (például Magyar Falu) történő összehangolást, valamint a tudásátadás jól szervezett és termelők számára kiszámítható módon történő erősítését.

6.33 RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)

Beavatkozási kód	RD35_F02_FEC_70
A beavatkozás neve	Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.15 A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.30 Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya
Területi hatály	Nemzeti

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Többek között az üvegházhatásúgázkibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	2	Igen
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A folyamatos erdőborítást biztosító, illetve az erdők biodiverzitásának védelmét jobban szolgáló erdőgazdálkodási módszerekre való áttérés ösztönzése az erdők biodiverzitásának megerősítése mellett az erdők egyéb, védelmi és közjóléti szolgáltatásainak körét és színvonalát is javítják. Az erdőgazdálkodás fenntarthatóságának ilyen módszerekkel történő biztosítása hosszú távon erőforrás-kímélő, kiegészítő beruházásokkal pedig az erdők közjóléti és rekreációs szerepét is jelentősen növelheti.

Tartalom:

A beavatkozás az említett célokat több éves, a törvényi kötelezettségeken túlmenő erdőgazdálkodói vállalások ösztönzésével szolgálja. A beavatkozás hozzájárulhat az erdőkkel és az erdőgazdálkodással szemben támasztott ökológiai /ökoszisztéma elvárásokkal nagyobb összhangban álló erdőgazdálkodási módszerek széles körben történő elterjedéséhez.

Célzott támogatás:

A különböző célprogramok lehetőséget biztosítanak az erdőgazdálkodóknak arra, hogy az erdeik adottságaihoz és a gazdálkodói ambícióikhoz igazodó környezeti vagy klíma célú erdőgazdálkodási többlet tevékenységeket vállaljanak és végezzenek, az egyszerű elemekből álló biodiverzitás-védelmi beavatkozásoktól kezdve, a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokra való áttérésig bezárólag.

Célprogramok:

1. célprogram: Folyamatos erdőborítást biztosító művelési mód ösztönzése (10 éves)

Örökerdő üzemmód szerinti erdőgazdálkodásra való átállás, illetve örökerdő üzemmódú erdőgazdálkodás folytatása, valamint faanyag termelést nem szolgáló üzemmódra történő átállás támogatása.

Az Erdőtörvény 29. § (1) bekezdése szerint az üzemmód az erdő faállományával való gazdálkodás során - az erdő természetességi állapotra vonatkozó alapelvárásával, rendeltetéseivel, valamint az erdőgazdálkodás korlátozásaival összhangban - alkalmazandó erdőművelési és faállomány-gazdálkodási módszerek és eljárások átfogó rendszere. Az Erdőtörvény 29. § (2) bekezdés b) és c) és d) pontjai szerint az átmeneti, az örökerdő és a faanyag termelést nem szolgáló üzemmód a folyamatos erdőborítást szolgálja.

VITAANYAG

A támogatás 10 éves, örökerdő átállási vagy örökerdő fenntartási terv alapján vehető igénybe.

2. célprogram: Folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított erdőfelújítás (5–10 éves)

Az erdőfelújításban az erdő természetességi állapotának javítását szolgáló erdőszerkezet-átalakítást vagy javított erdőfelújítást tarvágás végrehajtása nélkül kell elvégezni 5-10 éves időtartam alatt. A támogatás vágásos üzemmódú erdőben, az erdőtervbe foglalt, klíma- vagy köernyezevédelmi szempontból egyértelmen kedveztőbb szerkezetű erdőfelújítási célállomány alapján vhető igénybe.

3. célprogram: Idegenhonos fajok visszaszorítása (5 éves)

Az őshonos fafajokból álló erdőkben megjelenő idegenhonos fa és cserje fajok visszaszorítása az erdő természetességi állapotának, illetve biodiverzitásának megőrzése és javítása céljából.

4. célprogram: Tisztás visszaalakítása (5 éves)

Az Országos Erdőállomány Adattárban tisztásként nyilvántartott, de megkezdődött természetes beerdősüléssel érintett területen a tisztás visszaállítása és fenntartása.

5. célprogram: Kézimunka igényes ápolás (5 éves)

Az Erdőtörvény az erdőfelújítások ápolásával kapcsolatban nem állapít meg külön szakmai szabályokat. Az Erdőtörvény végrehajtási rendeletének 36. § (1) bekezdése azonban meghatározza, hogy az erdőfelújítást az egyes célállományok esetében mikor kell befejezni, azaz az erdősítést megfelelően életképes állapotba hozni, és a további fejlődési lehetőségeit biztosítani. A kézimunka igényes ápolással ezen felül biztosítható az is, hogy a természetes úton létesült erdősítésekben és az erdőszerkezet átalakításokban a biológiai sokféleséget biztosító változatosság már az erdőfelújítások során kialakuljon.

6. célprogram: Természetkímélő anyagmozgatás (5 éves)

Az erdei talaj állapotának megőrzését biztosító faanyagmozgatási eszközök és módszerek (pl. ló, vasló, csúzda, kötélpálya közelítő kerékpár) alkalmazása.

Az Erdőtörvény 63. § (1) bekezdése szerint az erdőgazdálkodó köteles az erdőgazdálkodási tevékenysége során az erdő talajának erózió és tömörödés elleni védelméről gondoskodni. Ezen kötelezettségen túlmutatnak a támogatott tevékenység során a talaj humuszos felső szintjének, valamint a visszamaradó fák törzsének kímélete érdekében alkalmazott eljárások.

7. célprogram: Moduláris kötelezettségvállalások (5 éves)

Az erdőgazdálkodás során alkalmazható, az erdő biodiverzitását javító kisebb léptékű intézkedések vállalása és végrehajtása. A célprogram keretében az erdő egyedi jellegével összhangban az alábbi tevékenységek vállalhatók:

- mikro-élőhelyek megőrzése (pl. kis vízfelület, biotóp fák, vizes élőhely, gyepfolt, böhönc, álló vagy fekvő holt fa, cserje-csoport, terméketlen),
- odú kihelyezés,
- makktálca kihelyezés és feltöltés,
- szórvány elegyfák megőrzése,
- közjóléti infrastruktúra gondozása.

A támogatás más célprogrammal együtt nem vehető igénybe,

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

Nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:

- 2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról (Erdőtörvény)
- 61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról (Erdőtörvény végrehajtási rendelete)
- 383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A beavatkozás igénybevételéhez kötelező képzés kapcsolódik, továbbá a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz folyamatos szakmai tanácsadás elérhetősége szükséges.

Támogatható kedvezményezettek:

VITAANYAG

Jogosult erdőgazdálkodó, aki erdőtervvel rendelkezik

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
A legkisebb támogatható terület 0,5 hektár, amely az adott célprogramra és időtartamra, évekre lebontott erdő-környezetgazdálkodási tervvel rendelkezik.
Az egyes célprogramok esetében fennálló speciális jogosultsági feltételek:
1. célprogram:

- az erdőrészlet a támogatási kérelemben tett vállalással összhangban az Országos Erdőállomány Adattárban átmeneti vagy örökerdő (korábbi megnevezéssel: szálaló) üzemmódba van sorolva, vagy az erdőgazdálkodó a támogatás igénybevételéhez kapcsolódóan vállalja, hogy átmeneti, örökerdő vagy faanyag termelést nem szolgáló üzemmódba lesz sorolva, továbbá átalakítási, illetve erdőfelújítási tervvel rendelkezik
- állami vagy önkormányzati tulajdonban lévő erdők esetében támogatás csak a törvényben meghatározott kötelező hányadon felül átalakító vagy örökerdő üzemmódba sorolt, és a programba vont erdőre adható

5. célprogram: az erdőgazdálkodó természetes mageredetű erdőfelújítást, vagy erdőszerkezet-átalakítást hajtott végre az aktuális erdőben
6. célprogram: a kíméletes faanyagmozgatásra erdőterv szerinti fakitermelés végrehajtása során kerül sor, a tisztítás, valamint – a fokozatos felújítóvágás bontóvágása, végvágása és a szálaló vágás végvágása kivételével – a véghasználati jellegű fakitermelés kivételével
7. célprogram: legalább háromféle elem vállalása, összesen legalább 50 euro/ha összértékben

Támogatás típusa:
Egységköltség (euro/hektár)

Közös kötelezettségvállalások:
A vállalt, támogatott gazdálkodási előírásokat dokumentáló gazdálkodási napló vezetése és benyújtása az évenkénti kifizetési kérelemhez

Célprogram-specifikus kötelezettségvállalások:
1. célprogram: a vállalt erdőgazdálkodási üzemmódnak az utolsó támogatás kifizetését követően további 10 évig történő fenntartása
2. célprogram: Az erdőfelújítás során az erdő környezeti vagy klímaellenállását elegyesség növelésével növeli
3. célprogram: az intenzíven terjedő idegenhonos fa- és cserje egyedek évenkénti folyamatos visszaszorítása, valamint a természeti értékekre gyakorolt hatások rögzítése a gazdálkodási naplóban
4. célprogram: a tisztás fátlan állapotban tartása, valamint a természeti értékekre gyakorolt hatások rögzítése a gazdálkodási naplóban
5. célprogram: az erdősítések kézimunka igényes ápolása során az erdősítés szabad fejlődését, elegyességének megtartását, valamint az intenzíven terjedő, idegenhonos fa- és cserjefajok egyedeinek teljes körű visszaszorítását kézi ápolással folyamatosan biztosítani kell
6. célprogram: a támogatott technológiával biztosítani kell a talaj humusz és felső szintjének, valamint a visszamaradó fatörzsek védelmét
7. célprogram: a vállalt tevékenységek végrehajtása, állapotok fenntartása, valamint az elvégzett tevékenységek, és azok természeti értékekre gyakorolt hatásainak rögzítése a gazdálkodási naplóban

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

VITAANYAG

A beavatkozásban foglalt, önkéntes vállalások nem képezik részét sem a vonatkozó jogszabályokban, sem a 10 évre szóló erdőtervekben foglalt gazdálkodási előírásoknak, vagyis minden esetben a kötelező előírásokon túlmutató, önkéntes gazdálkodási többlet-vállalást tartalmaz.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☐ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:

- A választható célprogram szerint az alap támogatás mértéke 50 euró/ha és 3851 euró/ha között változik.
- Indokolt esetben egyszeri költségként kiegészítő elemek támogatása is igényelhető, amelynek támogatási egységköltsége 1560 euró/ha is lehet.
- Egyes támogatási összegek évenként egyenlően, mások lineáris, megint mások degresszív vagy progresszív módon kerül elosztásra.

Számítási mód:

Az egységköltség kalkulációt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete végezte a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján. Az Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 64 566 643
Teljes Forráskeret (HUF) - 23 566 824 695
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.15. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma - 207 000

6.34 RD36_F03_GEN_70 - Erdőgenetikai többéves kötelezettségvállalások

Beavatkozási kód	RD36_F03_GEN_70
A beavatkozás neve	Erdőgenetikai többéves kötelezettségvállalások
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.19 A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.30 Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.1.10	Erdészeti szaporítóanyag-előállítás biztonságának megteremtése	2	Igen
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A klímaváltozási előrejelzések szerint az erdőgazdálkodás szempontjából a klímazónák elmozdulásának sebessége meghaladja az erdőállományok természetes alkalmazkodási képességét. Az erdők hosszú távú fenntarthatóságának kulcskérdése tehát első sorban a klímaváltozás hatásainak ellenálló vagy ahhoz alkalmazkodó, ugyanakkor az erdők szükséges genetikai változatosságát is megőrző szaporítóanyag biztosítása. Ez csak úgy lehetséges, ha mind az in-situ, mind az ex- situ génmegőrzés és fejlesztés eszközeit kihasználjuk és fejlesztjük.

Tartalom:

1. célprogram: In situ génmegőrzés (7 éves)

Őshonos fafajaink megőrzését elsősorban in situ módszerekre kell alapozni. Ezek lényege, hogy a megőrizni kívánt génkészletet annak eredeti környezetében tartják fenn, így a génkészletre ható, azt alakító folyamatok a továbbiakban is akadálytalanul érvényesülhetnek. Alkalmazásuk feltétele, hogy az adott populáció az eredeti, vagy ahhoz hasonló termőhelyen, élőhelyen természetszerű módszerekkel fenntartható és megújítható legyen. Az erdészeti génrezervátum-hálózat olyan in situ megőrzési egységekből áll, amelyekben a célfafajok populációi a termőhelyhez megfelelően alkalmazkodtak, helyi származásúak, jól reprezentálják a fafaj(ok) helyi génkészletét, fennmaradásuk hosszú távon is biztosított.

2. célprogram: Ex situ génmegőrzés (7 éves)

Amennyiben a génforrás az eredeti előfordulási helyén biztonságosan nem tartható fenn (például a termőképes egyedek alacsony száma, az élőhely veszélyeztetettsége, a termőhely szélsőséges megváltozása, környezeti kár, kórokozók, károsítók fellépése, rokon fajokkal vagy kultúrformákkal történő kereszteződés lehetősége esetén), a megőrizni kívánt genotípusokat ex situ gyűjteményekbe kell helyezni. A megőrzött genetikai anyag későbbi hasznosítása során az így archivált egyedekből szintetikus populációk hozhatók létre. Ezek a továbbiakban szaporítóanyag-forrásként szolgálhatnak klímavédelmi és természetvédelmi célokat szolgáló erdészeti beavatkozásokhoz.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

Nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:

- 2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról (Erdőtörvény)
- 61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról (Erdőtörvény végrehajtási rendelete)
- 383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
- 95/2003 (VIII. 14.) FVM rendelet a növényi genetikai anyagok megőrzéséről és felhasználásáról
- 110/2003 (X.21.) FVM rendelet az erdészeti szaporítóanyagokról

VITAANYAG

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A kitűzött cél – az erdők hosszú távú fennmaradásának biztosítása – megvalósítását szolgálhatja a beavatkozásokkal érintett géngyűjtemények fenntartása során keletkező ismeretek és jó gyakorlatok megosztása tudásátadás (például erdőgazdálkodók, erdészeti szakirányítók és szaktanácsadók képzése, továbbképzése, bemutató üzemi bemutatók szervezése, tájékoztató kiadványok közzététele) keretében.
Különösen fontos az akár alkalmatlan területről származó, olcsó import erdészeti szaporítóanyaggal szemben a hazai, minősített erdészeti szaporítóanyag felhasználás fontosságának tudatosítása az erdőgazdálkodók és a szaporítóanyag-előállítók körében, valamint a klímaváltozás kapcsán különösen az északi irányú exportlehetőség tudatosítása a szaporítóanyag-előállítók körében.

Támogatható kedvezményezettek:
A támogatásra jogosult génrezervátum, magtermesztésre kijelölt törzsállomány, erdészeti géngyűjtemény vagy központi törzsültetvény – adott erdő-genetikai célterületre kidolgozott gazdálkodási tervvel rendelkező –

- erdőgazdálkodója,
- egyéb közjogi szervezet fenntartója, vagy
- a 110/2003 (X.21.) FVM rendelet szerint nyilvántartott erdészeti csemetetermesztője.

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
<u>Az egyes célprogramok esetében fennálló speciális jogosultsági feltételek:</u>
1. célprogram:

- az érintett erdőrészlet az Országos Erdőállomány Adattárban erdészeti génrezervátum vagy szaporítóanyag termelő rendeltetéssel van nyilvántartva
- az erdészeti génrezervátum rendeltetésű erdő a 95/2003 (VIII. 14.) FVM rendeletben megjelölt növénytermesztési hatóság adatnyilvántartásában szerepel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- a magtermő állomány rendeltetésű erdő a 110/2003 (X. 21.) FVM rendeletben megjelölt növénytermesztési hatóság adatnyilvántartásában szerepel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- törzsültetvény esetében
    - a kedvezményezett a nemzeti génvagyon részét képező, a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel rendelkezik vagy ilyen törzsültetvény létrehozást tervezi, továbbá
    - a törzsültetvények közül csak az erdészeti célú, magyar állami fajtaelismeréssel, vagy az ezzel egyenértékű magyarországi gazdasági teljesítményvizsgálattal (110/2003 (X.21.) FVM rendelet követelményeinek megfelelő VCU vizsgálatok) rendelkező, a Nemzeti Szaporítóanyag-forrás Jegyzékbe bejegyzett, „kiemelt" vagy „vizsgált" kategóriájú klón fajták és magtermesztő ültetvények (plantázsok) támogathatóak.

2. célprogram:

- a kedvezményezett rendelkezik a nemzeti génvagyon részét képező, a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi
- a kedvezményezett a feladat ellátásához szükséges hatósági engedélyekkel rendelkezik
- törzsültetvény esetében
    - a kedvezményezett rendelkezik a nemzeti génvagyon részét képező, az a növénytermesztési hatóság által nyilvántartott erdészeti géngyűjteménnyel vagy ilyen állomány létrehozását tervezi, továbbá
    - a törzsültetvények közül csak az erdészeti célú, magyar állami fajtaelismeréssel, vagy az ezzel egyenértékű magyarországi gazdasági teljesítményvizsgálattal (110/2003 (X.21.) FVM rendelet követelményeinek megfelelő VCU vizsgálatok) rendelkező, a Nemzeti Szaporítóanyag-forrás Jegyzékbe bejegyzett, „kiemelt" vagy „vizsgált" kategóriájú klón fajták és magtermesztő ültetvények (plantázsok) támogathatóak

Támogatás típusa:
Egységköltség (euro/hektár)

VITAANYAG

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

1. célprogram:

- génrezervátum, magtermesztésre kijelölt törzsállomány, valamint központi törzsültetvény létesítése és/vagy fenntartása
- a vállalt erdőgazdálkodási üzemmódnak az utolsó támogatás kifizetését követően további 10 évig történő fenntartása
- a vállalt, támogatott gazdálkodási előírásokat dokumentáló gazdálkodási napló vezetése és benyújtása az évenkénti kifizetési kérelemhez

2. célprogram:

- erdészeti géngyűjtemény, valamint központi törzsültetvények létesítése és/vagy fenntartása
- a vállalt, támogatott gazdálkodási előírásokat dokumentáló gazdálkodási napló vezetése és benyújtása az évenkénti kifizetési kérelemhez

A beavatkozás keretében nem adható támogatás a szaporítóanyag kereskedelmi célú termékké alakítását szolgáló tevékenységekre (pl. kitermelés, előkészítés, tárolás, csomagolás), illetve az erdőgazdálkodókra vonatkozó, hatályos jogszabályokban foglalt kötelezettségből eredő erdőgazdálkodási tevékenységekre.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).

Az erdőgazdálkodók a hatályos jogszabályok szerint folytatott fenntartható erdőgazdálkodás keretében nem kötelesek erdészeti szaporítóanyag előállítására, különösen a genetikai erőforrások megőrzését vagy fejlesztését szolgáló in-situ vagy ex-situ, különös gazdálkodási módszerek alkalmazására, így ezek a tevékenységek minden esetben a kötelező előírásokon túlmutató, önkéntes gazdálkodási többlet-vállalásnak minősülnek.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája

☒ Támogatás

☐ Pénzügyi eszköz

Kifizetés típusa

☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése

☒ egység költségek

☐ átalány összegek

☐ átalány finanszírozás

Támogatás maximális összege:

Alapvetően a Vidékfejlesztési Programban bevezetett beavatkozás folytatását tervezzük, az annak keretében alkalmazott feltételek és költségelemek felülvizsgálatával. Az alkalmazott egységköltség összegek nagyon széles skálán mozognak, 90 euro/hektártól (in situ génrezervátum) egészen 7700 euro/hektárig (magtermesztő ültetvény létesítése). Ezen felül indokolt esetben egyszeri kiegészítő, illetve speciális beszerzési költségek is támogathatók, ugyancsak egységköltség alapon.

Számítási mód:

Az egységköltség kalkulációt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete végezte a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján. Az Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Teljes forráskeret (EUR) - 15 000 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 5 475 000 000
Átlagos egységösszeg: 375.000 EUR/db
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma – 120

6.35 RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása

Beavatkozási kód	RD37_F04_FRC_77
A beavatkozás neve	Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.27. Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárágazat – beleértve az erdőgazdálkodást – szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás jöjjön létre.

Az agráriumra – beleértve az erdőgazdálkodást –, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az erdők ökoszisztéma szolgáltatásainak és a vidéki térségek sikerességéhez.

Jelen beavatkozás keretében olyan önkéntes együttműködések létrehozásának támogatása a cél, amelyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót

érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az együttműködés alapja az erdőgazdálkodási tevékenység.

A szinergikus hatásokat létrehozó együtt-tervezés és összehangolt megvalósítás alá vont beavatkozási elemek például: tűzpászták, víz-visszatartást szolgáló létesítmények, a környezettudatosabb erdőgazdálkodást is előmozdító, többfunkciós feltáró hálózat korszerű fejlesztése. Az együttműködésnek köszönhetően nő az erdő- és vegetációtüzek megelőzésének biztonsága, továbbá javul az erdőgazdálkodás klíma-biztonsága és fenntarthatósága is.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

1. Projektterv tartalma és minősége
2. Fenntartási terv tartalma és minősége
3. Lakott terület (település vagy településrész közelsége)
4. Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése, pl. tűzveszélyességi besorolás, aszálykár-előfordulás, védettség, Natura 2000 terület.

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kapcsolat más beavatkozásokhoz:
Tudásátadás keretében szükséges ezekben a projektekben megvalósuló jó gyakorlatok megosztása és továbbadása (bemutató üzem, tanácsadók képzése, kiadványok, AKIS)

Jogosult kedvezményezettek:
Előzetes állami elismeréssel rendelkező, erdőtűz megelőzést célzó együttműködő közösség (konzorcium), amelyet legalább 5, egymástól független erdőgazdálkodó alkot

Jogosultsági kritériumok:

- Projektterv és fenntartási terv készítése.
- Legalább 1000 hektár projektbe vont erdőterület

Kötelezettségvállalások:
A Projekttervben vállalt kötelezettségek teljesítése.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

WITAANYAG

A számítás alapja
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 1.500.000 EUR
Átlag unit amount: 500.000 euro/együttműködés

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten
A teljes projektköltség magában foglalja az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment, valamint az egyes konzorciumi tagoknál felmerülő beruházási költségeket is, ami magában foglal minden projekt-költséget.
A teljes projektköltség maximum 15%-a „flat rate" típusú költségátalányként fordítható az együttműködési, tervezési és projekt-menedzsment tevékenységekre.
A támogatás intenzitás mind az együttműködési, tervezési és menedzsment, mind a beruházási elemekre 100%

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 11 400 000
Teljes Forráskeret (HUF) - 4 161 000 000
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma – 10

6.36 RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása

Beavatkozási kód	RD38_F05_AFI_73
A beavatkozás neve	Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Közös kimeneti mutató	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.17. Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.3.2	Biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése	3	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei
Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Célok:

1. Földhasználat-váltás elősegítése,
2. Széndioxid-megkötés,
3. Fenntartható alapanyag biztosítása a bio-based gazdaság számára
4.

Tartalom:

1. célterület: erdőtelepítés

A hagyományos erdőtelepítés során létrehozott erdő a későbbiekben olyan erdő művelési ágú termőföld lesz, amely esetében a fák első véghasználata után az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény alapján az erdőgazdálkodónak az erdőt fel kell újítania, és azt a későbbiekben is tartósan, a fenntartható erdőgazdálkodásra vonatkozó szabályok szerint kell kezelnie.

2. célterület: ipari célú alapanyag biztosítására szolgáló faültevény telepítése

Az ipari célú faültetvények esetében is érvényesítésre kerül az engedélyező erdészeti hatóság eljárásban az az elvárás, hogy telepítésre csak a termőhelyi adottságoknak megfelelő, a természetes környezetet nem károsító módon kerülhet sor. Az ipari célú faültetvény a földhasználónak a rendkívül hosszú távon és nagy bizonytalansággal megtérülő erdő művelési ágra való áttérésnél rövidebb, beláthatóbb időn belül kínál alternatív bevételi forrást. Emellett a jellemzően 20 éves vagy annál hosszabb vágásfordulóval rendelkező ültetvények kímélik a talajt, vízvisszatartó és mikroklíma hatással rendelkeznek, valamint mindenképpen magasabb biodiverzitás kialakulásának adnak teret, mint az intenzív talajművelés.

Nem ítélhető oda támogatás rövid vágásfordulójú fás szárú energetikai ültetvények, karácsonyfák, valamint gyors növekedésű fajok energetikai célú faültetvényei telepítéséhez.

Kiemelt cél:

a beavatkozás földhasználat-váltási lehetőséget kínál mezőgazdasági termelők részére az erdőgazdálkodás melletti hosszú távú elköteleződésre, vagy középtávon piaci alapú jövedelmeik diverzifikálására. Lehetőséget biztosít emellett minden jogosult földhasználónak akár kifejezetten ökoszisztéma szolgáltatás célú erők telepítésére (green belt funkció, vízvisszatartás, talajvédelem, közjólét, stb.)

Kiválasztási kritériumok:

1. A védelmi, vagy közjóléti rendeltetés
2. Magas természetességi kategória
3. Az alacsony erdősültségű terület
4. Térségi szempontok (pl. fejlesztendő járások)
5. Alacsony értékű élelmiszer és takarmánytermő terület földhasználat váltása,

Vonatkozó jogszabályok:

2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről
135/2017 (VI. 9.) korm. rendelet a fás szárú ültetvényekről

Szinergiák más beavatkozásokkal:

Tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a beavatkozás társadalmi promóciójához és a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz

Jogosult kedvezményezett:

Jogosult földhasználó

1. Az 1. célterület esetén a kérelmezőnek rendelkeznie kell jóváhagyott erdőtelepítési tervdokumentációval és engedéllyel

VITAANYAG

2. A 2. célterület esetén rendelkeznie kell a 135/2017. (VI. 9.) Korm. rendelet szerinti igazolással Legkisebb támogatható földterület 0,5 hektár.

Az 1. célterület esetében a földterület művelési ágát "erdő" művelési ágra kell változtatni.
A 2. célterület esetében a telepítés befejezését követő 5. évig köteles a törzsnyesést elvégezni.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☐ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

Az egységköltség típusú átalányköltség alkalmazásának alapja a 2005. óta ugyanezen beavatkozásra kidolgozott és alkalmazott, folyamatosan felülvizsgált és valorizált KAP forrású támogatási rendszer.
Az egységköltség kalkulációt az Erdészeti Tudományos Intézet végzi a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján végwztük. Az Erdészeti Tudományos Intézet szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalást

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 195 424 657
Teljes Forráskeret (HUF) - 71 329 999 805
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma – 2 500

6.37 RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

Beavatkozási kód	RD39_F06_AFM_70
A beavatkozás neve	Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása
A beavatkozás típusa	ENVCLIM(70) - Környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások
Közös kimeneti mutató	O.15. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Igen Ecoscheme leszámítás: Nem; LEADER program: Nem

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Eredmény mutatók	R.30 Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Többek között az üvegházhatásúgázkibocsátás csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az erdőtelepítés a CO2 megkötési kapacitások növelésével jelentősen hozzájárul a klímaváltozás mérsékléséhez, esetleg a folyamat visszafordításához, a mezőgazdasági és urbanizált területek védelmével pedig a klímaváltozás kedvezőtlen hatásaihoz való alkalmazkodáshoz. A földhasználat váltás azonban hosszú megtérülési idejű, és az első éves beruházásokat követően még hosszú ideig, akár több évtizeden keresztül rendkívül költséges tevékenység. A beavatkozás célja, hogy a földtulajdonosok és a mezőgazdasági termelők számára az erdőtelepítést vonzóvá tegye azzal, hogy több éven keresztül forrást biztosít részükre az új erdők ápolására, továbbá a kieső mezőgazdasági jövedelmek kompenzációjára.

Tartalom:

Az EMVA keretében támogatással telepített erdő ápolási költségeihez való hozzájárulás, valamint a kieső mezőgazdasági jövedelem kompenzációja az erdősítési célállománytípus csoportok függvényében meghatározott összeggel és időtartamra.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

Nem releváns

Vonatkozó jogszabályok:

- 2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról (Erdőtörvény)
- 61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról (Erdőtörvény végrehajtási rendelete)
- 383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A beavatkozás igénybevételéhez kötelező képzés kapcsolódik, továbbá a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításához folyamatos szakmai tanácsadás elérhetősége szükséges.

Támogatható kedvezményezettek:

Jogosult erdőgazdálkodó

VITAANYAG

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- a legkisebb támogatható terület a 2023. január 1-ét követően megvalósított erdőtelepítések esetében 0,5 hektár
- az erdőtelepítéssel létrehozott új erdő nyilvántartásba vételre került az Országos Erdőállomány Adattárban

Támogatás típusa:
Egységköltség (euro/hektár)

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- a támogatott ápolási tevékenység elvégzése
- legkésőbb az utolsó ápolási támogatás kifizetését megelőzően hatósági igazolás az erdő befejezetté nyilvánításáról

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében).
A beavatkozásban foglalt, önkéntes vállalások nem képezik részét sem a vonatkozó jogszabályokban foglalt gazdálkodási előírásoknak, vagyis minden esetben a kötelező előírásokon túlmutató, önkéntes gazdálkodási többlet-vállalást tartalmaz.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ IIER
☐ Nem IIER
Kifizetés típusa
☒ a többletköltségeken és az elmaradt bevételen alapuló egységköltség
☐ tranzakciós költséget tartalmazva
☐ egyszeri kifizetés
☐ átalány összeg

Támogatás maximális összege:
Ápolási támogatásként az erdősítés célállománytípus csoportja függvényében eltérő összegek és támogatási időintervallumok kerültek meghatározásra az alábbiak szerint:

- tölgy, bükk, egyéb kemény lomb: 12 évre összesen 6624 euró/hektár
- egyéb lágy lomb és fenyő: 8 évre összesen 2602 euró/hektár
- akác: 5 évre összesen 1514 euró/hektár
- nemesnyár: 5 évre összesen 1381 euró/hektár

A jövedelem pótló támogatás összege egységesen: 432 euró/ha/év (12 évre)

Számítási mód:
Az egységköltség kalkulációt a Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete végezte a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján. Az Soproni Egyetem Erdészeti Tudományos Intézete szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 200 997 260

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Teljes Forráskeret (HUF) - 73 363 999 900
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.15. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma - 200 000

6.38 RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)

Beavatkozási kód	RD40_F07_INP_73
A beavatkozás neve	Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.18. Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
	R.3. A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése, mind rövid, mind hosszú távon, beleértve a kutatásra, technológiára és digitalizációra való nagyobb hangsúlyt
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Igen
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Célok:

A magyarországi erdőgazdálkodásnak a klímaváltozásból adódó alkalmazkodási kihívások mellett kifejezetten vidéki agrárgazdasági ágazatként rendkívül komoly versenyképességi és fenntarthatósági kihívásokkal is meg kell küzdenie, amely csak az ágazati termék-vertikum minden pontján szükséges vállalkozásfejlesztések ösztönzésével érhető el. A beavatkozás célja tehát, hogy az erdőgazdálkodás teljes vállalkozási vertikumában javuljon a versenyképesség, összhangban a fenntarthatósági szempontokkal: a folyamatosan rendelkezésre álló, minőségi szaporítóanyag-ellátás, az elsődleges választék előállítás hatékonysága, a magasabb hozzáadott értékű termék-előállítás.

Tartalom:

A beavatkozás 5 célterületből áll, így a termékpálya minden gazdálkodója számára lehetőséget biztosít a tevékenységi körében a versenyképesség javítására.
1. célterület: Erdészeti szaporítóanyag-előállítás fejlesztése: telephely és technológia-fejlesztés
2. célterület: Az erdőgazdálkodási alaptevékenység fejlesztése: telephely és technológia-fejlesztés
3. célterület: Erdőgazdálkodásból származó termékek hozzáadott értékének fejlesztése (kivéve élelmiszer-termék előállítás): telephely és technológia fejlesztés
4. célterület: A korszerű erdőgazdálkodás hatékonyságának javításához szükséges digitalizációs fejlesztések: speciális eszközök, szoftverek, szolgáltatások
5. célterület: Erdei termelési potenciál mobilizálása: befejezett ápolás, tisztítás, törzsnevelés jellegű beavatkozás

Kiválasztási szempontok:

1. Üzleti terv minősége
2. Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. rendeltetés, NATURA 2000 vagy védelmi rendeltetés, alapanyag-beszállítás távolsága)
3. Térségi szempont
4. Digitális eszköz kihasználtsága (pl. szolgáltatás vállalása más erdőgazdálkodók részére is)

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXXVII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII.21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Korm. rendelet (XII.2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Összefüggés más intézkedésekkel:
Korszerű tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges első sorban a piaci trendek, a bio-gazdasági KFI újdonságok és lehetőségek megismeréséhez, információk, elérhető legjobb technológiák és legjobb gyakorlatok, vállalkozás-fejlesztési és üzleti jó gyakorlatok megosztásához, KAP hálózat.

1. célterület:

1. Olyan őstermelő vagy vállalkozás, aki/amely az erdészeti szaporítóanyagokról szóló 110/2003 (X. 21.) FM rendelet 17. § alapján csemetekerti engedéllyel rendelkezik és ugyanezen rendelet 21. §-a alapján szaporítóanyag forgalmazóként szerepel a szakmai névjegyzékben
2. A támogatási kérelem benyújtását megelőző évben vagy a megelőző három év átlagában az árbevételének több mint 50%-a erdészeti szaporítóanyag-előállításból és erdőgazdálkodásból származik
3. Az előző három év átlagában erdészeti szaporítóanyag termesztésből származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
4. Egyszerűsített üzleti terv vagy üzleti terv benyújtása

2. célterület:

1. Az erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó, amely árbevételének a támogatási kérelem benyújtását megelőző három év átlagában több mint 50%-a erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származott és az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt

vagy

1. Olyan vállalkozás, amely erdőgazdálkodási (TEÁOR 2) tevékenységet az elmúlt három év átlagában legalább 50 ha-on végzett és az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
2. Egyszerűsített üzleti terv vagy üzleti terv benyújtása

VITAANYAG

3. célterület:

1. Az erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó vagy olyan vállalkozás, amelynek az előző három év átlagában erdőgazdálkodásból (TEÁOR 2) és/vagy fűrészáru gyártásból (TEÁOR 16.1) származó árbevétele legalább 3.000.000 forint volt
2. Üzleti terv vagy egyszerűsített üzleti terv benyújtása

4. és 5. célterület: erdészeti hatóság által nyilvántartásba vett erdőgazdálkodó

1-4. célterület: a kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költség megtérítése + átalány, max. 5% egyéb költségre (projekt-előkészítés, tervezés és engedélyeztetés, projekt-menedzsment, kommunikáció, stb.)

Az 5. célterület: egység költség: euró/hektár

Kötelezettségek:
A beruházás megvalósulását követő 5 év fenntartási kötelezettség.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja:
Az 5. célterület esetében az erdők termelési potenciáljának mobilizálása érdekében támogatható beavatkozás a korábbi 8.6.2-es művelettel egyezik meg. Az. 5. célterületre a támogatási egységköltségek validálását az Erdészeti Tudományos Intézet végzi.

Flat rate alkalmazása: az 1-4. célterületi beruházásokhoz kapcsolódó általános költségekre, amelyek összesen maximum 5 %-ban elszámolhatók. Alátámasztás: a Vidékfejlesztési Program alapján meghirdetett hasonló beruházási konstrukciókban ebben a körben tételesen elszámolt költségek.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:
1.célterület: 65%
2.célterület: 50%
3.célterület: 50-65%, vállalat mérettől függően
4.célterület: 65%
5.célterület: 60%

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 90 793 700

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Teljes Forráskeret (HUF) - 33 139 700 500
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma – 1 000

6.39 RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)

Beavatkozási kód	RD41_F08_INN_73
A beavatkozás neve	Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Közös kimeneti mutató	O.23. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.27. Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági Sorrend	KAP tervben
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A gyors ütemben változó klimatikus adottságok és az ezzel összefüggő környezeti hatások miatt az erdőállományok komoly kihívásokkal néznek szembe. Az éghajlatváltozás sebessége meghaladja azt a mértéket, amihez a fafajok természetes folyamatok révén alkalmazkodni képesek, így aktív beavatkozások szükségesek. Az erdőállományok egészségi állapotát és ökoszisztéma szolgáltató képességét leginkább befolyásoló tényezők és az azokra adható fejlesztéspolitikai válaszok a következők: a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus

kórokozók. Az erdők hosszú távú megóvása több módon lehetséges. Megelőzésel, a bekövetkezett károk esetén nagyobb ellenálló képességű erdő-potenciál helyreállításával. A megelőzési és helyreállítási célok mellett azonos fontosságú célként kezeljük a károsodást nem szenvedett erdők hosszú távú minőségi megújítását is.
Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és környezeti értéke.
A támogatható beavatkozásoknak az ellenálló-képesség és környezeti érték tekintetében meg kell haladniuk az Erdőről az erdő védeleméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. 51-55.§-ban és annak végrehajtási szabályaiban meghatározott, kötelező előírásokat.

Tartalom:
A) célterület: az erdőpotenciált veszélyeztető biotikus és abiotikus károk megelőzése
A/1: tűzpászta, tűzivíz tároló, vízvisszatartást célzó létesítmények létrehozása, fejlesztése;
A/2: biotikus károkozók és kórokozók elleni védekezés, például: biológiai vagy vegyszeres védekezés, madárodúk kihelyezése,cserebogár pajor elleni védekezés;
A/3 Fenyő tisztítási anyag kihordása;
A/4: kiemelt tűzvédelmi kockázatot jelentő állományokban tuskósorok lehordása vagy talajban történő felaprítása

B) célterület: az erdőpotenciál abiotikus vagy biotikus károkozást követő helyreállítása;
C) célterület: Az erdei ökoszisztémák klímaváltozással szembeni ellenállóképességének, alkalmazkodásának vagy környezeti értékének növelése:
C/1: Erdőszerkezet-átalakítás;
C/2: Javított felújítás az elegyesség növelésével;
C/3: Klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítás.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
1. Magasabb tűzveszélyességi kategóriába sorolt állomány
2. NATURA 2000 állomány
3. Védelmi vagy közjóléti rendeltetés
4. Természetességi fok
5. Területi szempont (pl. településhez vagy országos túraútvonalhoz vagy kiemelt üdülőkörzethez közeliség)
6. Felhasznált szaporítóanyag minősége
7. Elegyes állomány létrehozása
8. Intenzíven terjedő idegenhonos fajok visszaszorítása is megvalósul külön támogatás nélkül

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXX VII törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról
61/2017. (XII. 21.) FM rendelet az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény végrehajtásáról
383/2016 Kor. rendelet (XII. 2.) a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
Tudásátadás és tanácsadás folyamatos elérhetősége szükséges a beavatkozás társadalmi promóciójához és a célprogramok megfelelő minőségű megvalósításhoz

Jogosult kedvezményezettek:
Jogosult erdőgazdálkodók, aki az érintett erdőrészletre jóváhagyott erdőtervvel rendelkezik

Legkisebb támogatható terület: 0,5 ha

Speciális jogosultsági feltételek:

VITAANYAG

A) célterület: erdőkár-megelőzési terv benyújtása, amely alapján az illetékes hatóság megerősíti, hogy a tervezett beavatkozás eredményeképpen javul az érintett erdőállomány klíma-alkalmazkodási és/vagy környezeti minősége és /vagy biológiai változatossága.

B) célterület: az illetékes hatóság hivatalosan megerősíti a természeti katasztrófa bekövetkeztét és azt, hogy a katasztrófa, illetve valamely növénybetegség, kórokozó vagy kártevőfertőzés felszámolása vagy tovább-terjedésének megakadályozása céljából a 2000/29/EK irányelv alapján elfogadott intézkedések a vonatkozó erdőgazdálkodási potenciál legalább 50%-ának a pusztulását okozták.
Erdőfelújítási terv,

C) célterület: erdőfelújítási vagy erdőszerkezet-átalakítási terv, alapján az illetékes hatóság megerősíti, hogy a tervezett beavatkozás eredményeképpen javul az érintett erdőállomány környezeti minősége, klímaellenállási vagy alkalmazkodási képessége vagy természetessége

Egységköltség típusú átalány (unit cost)

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☐ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

A beavatkozás a korábbi 8.3, 8.4 és 8.5 alintézkedések összevonásával és kibővítésével jött létre. A támogatási egységköltségek kalkulációja alapvetően a már alkalmazott és elszámolt támogatások felülvizsgálatával és valorizációjával készül.
Az egységköltség kalkulációt az Erdészeti Tudományos Intézet végzi a korábbi évek tényszámai, valamint saját adatgyűjtése és elemzési módszertana alapján. Az Erdészeti Tudományos Intézet szervezetileg és pénzügyileg független az Agrárminisztériumtól.
Az egységköltség kalkuláció magában foglal minden, az adott művelet megvalósításához szükséges költséget (pl. tervezés, engedélyeztetés, anyagköltség és munkadíjak).

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

100%

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 65 499 492
Teljes Forráskeret (HUF) - 23 907 314 580
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.23. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma – 10 000

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

6.40 RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon

Beavatkozási kód	RD42_R01_RAN_73
A beavatkozás neve	Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.22. Támogatott infrastrukturális beruházási műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó zöld energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)
	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.41 A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP - támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 többek között az üvegházhatásúgázkibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása;
SO8 a foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve;

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.4	Tartósan inaktív aktív korúak társadalmi reintegrációja	3	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás célja:

- háztartási léptékű villamos energia, megújuló energiahasználat és vízellátás, valamint szennyvízkezelés fejlesztések;
- háztartási léptékű internet vagy internet hálózat lehetőségének megteremtése és kiépítése.

A vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és az alapvető infrastruktúrával való ellátottság növeléséhez.

A beavatkozás elsősorban a tanyán élők életszínvonalának javítását szolgálja.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:
- Fenntartási és üzemeltetési terv, megvalósíthatósági tanulmány minősége: indokoltság, költséghatékonyság, innovativitás, fenntarthatóság
- Térségi szempont
- Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztések
- Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések
- A fejlesztés előkészítése/tervezése a közösség bevonásával valósult meg
- A fejlesztési célok /funkciók célzottan a leginkább rászoruló lakosságot szolgálják
- Kistelepülésen (1000 fő alatt) vagy tanyás településen megvalósuló fejlesztések

Támogatható kedvezményezettek:
- Magánszemélyek.
- Mezőgazdasági üzemek.

A támogatható kedvezményezetthez és a területhez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok:
- fenntartási és üzemeltetési terv elkészítése
- üzemen belüli fejlesztés

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒átalány finanszírozás
A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):

Maximális támogatási összeg: 10 millió Ft

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható

- Mezőgazdasági üzem esetében a támogatás intenzitás legfeljebb 50%,

VITAANYAG

- Magánszemély esetében 100%.

További magyarázat:
A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
A beavatkozás célja olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatása, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és az alapvető infrastruktúrával való ellátottság növeléséhez, így arra a versenyszabályok általánosságban alkalmazandóak.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 41 095 891
Teljes Forráskeret (HUF) - 15 000 000 215
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma - 2 259

6.41 RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

Beavatkozási kód	RD43_R02_LOC_73
A beavatkozás neve	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Beruházások, beleértve az öntözési beruházásokat is
Közös kimeneti mutató	O.22. Támogatott infrastrukturális beruházási műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.15 A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó zöld energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)
	R.16 Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya
	R.41 A vidéki lakosság százalékos aránya, akik részesülnek a szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához való jobb hozzáférésből a KAP támogatásának köszönhetően
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO4 többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása;
SO7 a mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben;
SO8 a foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve;

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.4	Tartósan inaktív aktív korúak társadalmi reintegrációja	3	Részben
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A beavatkozás célja és elvárt hatások:

A vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és alapvető infrastruktúrával való ellátottságának növeléséhez. Az intézkedés hozzájárul a vidék lakosságmegtartó képességének erősítéséhez. A tartósan inaktívak társadalmi re-integrációjának leghatékonyabb módja, ha őket a települési fejlesztési/fenntartási tevékenységekbe bevonjuk, lehetőség szerint normál munkaviszonyban. A helyi fejlesztéseknek ezért önmagukon túlnyúló jelentőségük van.

A települések épített környezetének, illetve infrastruktúrájának azon elemei fejleszthetőek, amelyek a helyi szükségletek mértékéhez igazítva tényleges közösségi vagy gazdasági jellegű használattal/funkcióval bírnak. Ezek közül külön is kiemeltük a többfunkciós közösségi tereket, főleg a gyermekvédelem, az egészségügy és az oktatás szolgálatában, a temetőket, a sportlétesítményeket, valamint a turisztikai célú fejlesztéseket.

A vidéki térségekben található közösségi terek, illetve az ott elérhető szolgáltatások színvonala általában elmarad az urbanizáltabb területekétől. A helyi önkormányzatoknak többek között feladata a társadalmi szerveződések színtereinek fejlesztése, bővítése és ezek elérhetőségének egyenlő mértékű biztosítása a lakosság számára.

Az előző programidőszakokhoz hasonlóan továbbra is támogatjuk a helyi piacok fejlesztését, azonban nagyobb hangsúlyt szeretnénk helyezni a helyben készült termékek értékesítésére, ehhez a digitális lehetőségek legszélesebb körének igénybevételét is támogatjuk (bevásárlóközösségek, online marketing stb.).

A földrajzi mobilitás, a munkába járás megkönnyítése, az ügyintézést és a szolgáltatások elérését- segítő külterületi útfelújítás a helyi lakosság részéről legtöbb esetben az életminőséget leginkább meghatározó tényező. A KAP stratégiai terv keretében ezért a korábbiaknál nagyobb léptékű útfelújítást támogatunk.

A helyi közétkeztetés fejlesztése nemcsak a lakosság egészséges, jó minőségű étellel való ellátásához járul hozzá, hanem a helyi alapanyagok felhasználásán keresztül a helyi gazdaság fejlesztéséhez is.

A vagyonbiztonság megteremtése, fenntartása meghatározó eleme az egyes települések élhetőségének. A különböző őrszolgálatok gépjármű- és eszközberuházásainak biztosítása így biztosan hozzájárul a szükségletek kielégítéséhez.

A falugondnokság, tanyagondnokság intézménye jól bejáratott eszköze a nehezen megközelíthető településrészeken élők mindennapi mobilitás igénye (bevásárlás, orvos, meleg étel, ügyintézés stb.) biztosításának. E szolgálatok beruházásainak biztosítása ezért kiemelt szociális előnyökkel jár.

Miután Magyarországon az okos falu stratégiák még nagyon kisszámú településen készültek el, ezek elkészítésére, majd az azokban foglalt beruházások megvalósítására hangsúlyt szeretnénk helyezni. A szélessávú infrastruktúra a magyar települések legnagyobb részén már rendelkezésre áll, amire viszont nagy igény lenne, az egész településen fogható WIFI jel szolgáltatás kiépítése.

A célterület:

- helyi közszolgáltatások elsősorban lokális biomasszára alapozott megújuló energia átállása: közösségi funkciókat ellátó létesítmények energetikai korszerűsítése, erdőgazdálkodásból származó (tűzifa) és egyéb lokális biomassza felhasználása, illetve a biogáz előállítás lehetőségének megteremtése;
- településképet meghatározó épületek energetikai korszerűsítése, ehhez kapcsolódó külső rekonstrukciója;
- többfunkciós közösségi terek/szolgáltató központok fejlesztése és eszközbeszerzése: legalább 3 különböző közösségi szolgáltatás nyújtását kell megvalósítani és működtetni a fejlesztés eredményeként, különös tekintettel a gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokra;
- temetők közfunkciót ellátó egységeinek kialakítása, felújítása;
- sport és rekreációs terek létrehozása, már meglévők fejlesztése és/vagy eszközbeszerzése;
- helyi, térségi jelentőségű, turisztikai/ökoturisztikai vonzerőt képező kulturális, épített, természeti örökség turisztikai hasznosítása, fejlesztése (információ-szolgáltatás, helyi termékek értékesítése, programok bevezetése a turisták számára)
- állami vagy önkormányzati funkciót nem magában foglaló közösségi funkciókat ellátó létesítmények energetikai korszerűsítése.

B célterület:

- helyi termékértékesítést szolgáló piacok és vásárterek létrehozása, infrastruktúrájának fejlesztése;
- helyi termék értékesítési pontok létrehozásának támogatása, helyi elosztás lehetőségeinek megteremtése;
- térségi hatókörű, a helyi termékértékesítést támogató együttműködések (pl. védjegy hálózat, térségi fogyasztói kosár, bevásárlóközösség, natúrparkok stb.), infrastrukturális beruházásai;
- a helyi, a vidék minőségét erősítő termék- és szolgáltatások értékesítését támogató együttműködésekhez kapcsolódó eszközbeszerzések és/vagy on- és offline marketing eszközök beszerzése

C célterület:

- külterületi helyi közutak fejlesztése és fenntartása (kizárólag helyrajzi számmal ellátott, a támogatást igénylő tulajdonában, vagy vagyonkezelésében lévő utak);
- az önkormányzati tulajdonú és vagyonkezelésű utak kezeléséhez, állapot javításához és karbantartásához szükséges erő- és munkagépek beszerzése;

D célterület:

- a 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében meghatározott agglomerációs településlistákon nem szereplő 2000 lakos-egyenérték (LE) alatti településeken, illetve a 25/2002 (II.27.) Korm. rendelet 1. számú mellékletében szereplő települések önmagában 2000 LE szennyvízterhelést el nem érő elkülönült településrészein vagy külterületein a megfelelő szintű szennyvíz-elvezetés és - tisztítás, valamint a szennyvíziszap kezelés megvalósítása autonóm természet közeli szennyvíz-kezelési megoldások vagy egyedi szennyvíztisztító kisberendezések megvalósítása révén

VITAANYAG

E célterület:

- bárki által igénybe vehető közétkeztetést végző intézmények konyhájának és az ehhez kapcsolódó raktározó és/vagy előkészítő helyiségek kialakítása, fejlesztése (többek között: gépek, berendezések, eszközök beszerzése, beépítése), továbbá az ellátáshoz szükséges helyi alapanyag-beszerzés

F célterület:

- köz-, és vagyonbiztonságot szolgáló fejlesztések: polgárőr, mezőőr, önkéntes tűzoltó szolgálat, más közfeladatot ellátó szervezet térítésmentes jármű, és eszközbeszerzései;
- falu- és tanyagondnoki szolgálat fejlesztése térítésmentes jármű-, és eszközbeszerzéssel

G célterület:

- okosfalu projektek infrastrukturális fejlesztéseinek támogatása, amennyiben szükséges, szélessávú internet kiépítése/fejlesztése;
- falusi WIFI hálózatok kiépítése

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:

- Fenntartási és üzemeltetési terv, megvalósíthatósági tanulmány minősége: indokoltság, költséghatékonyság, innovativitás, fenntarthatóság
- Térségi szempont.
- Megújuló energia hasznosításához kapcsolódó fejlesztés
- Energiahatékonyság javítását eredményező fejlesztések
- Együttműködés által megvalósítandó vagy kollektív fejlesztés
- Védett épület fejlesztése, felújítása
- Foglalkoztatási hatás növelése
- A településen nem található közösségi funkciók kiszolgálását ellátó épület
- A fejlesztés előkészítése/tervezése a közösség bevonásával valósult meg
- A fejlesztési célok /funkciók célzottan a leginkább rászoruló lakosságot szolgálják
- Kistelepülésen (1000 fő alatt) vagy tanyás településen megvalósuló fejlesztések

Támogatható kedvezményezettek:

- Jogi személyiségű vállalkozások
- Jogi személyiség nélküli vállalkozások
- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek (helyi önkormányzati költségvetési irányító és költségvetési szervek)
- Egyesületek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

Jogosultsági kritériumok:

- Fenntartási és üzemeltetési terv elkészítése
- A fejlesztés tárgyára irányuló tulajdoni, használati (vagyonkezelési) vagy fenntartói jogviszony fennáll legalább a fenntartási időszak végéig;
- Vidéki térségben elhelyezkedő települések

Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

A beavatkozás célja a vidéki településeken élők életminőségének javítása, a fenntarthatóság növelése olyan kisléptékű infrastruktúra fejlesztések támogatásával, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonyság

VITAANYAG

növeléséhez, a helyi gazdaság fejlesztéséhez, a szennyvízkezeléshez és alapvető infrastruktúrával való ellátottságának növeléséhez. Mindezekre tekintettel ezen beavatkozásra a versenyszabályok (állami támogatási szabályok) alkalmazandóak.

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒ átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
100% támogatásintenzitás
Maximális támogatási összeg: 200 millió Ft.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 232 876 713
Teljes Forráskeret (HUF) - 85 000 000 245
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál (2023-2027):
O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma – 1 624

6.42 RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása

Beavatkozási kód	RD44_R03_POG_77
A beavatkozás neve	Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.28. Támogatott termelői csoportok és termelői szervezetek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.10. A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

TANYAG

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás célja a termelői csoportok, (termelői szervezetek, termelői integrációs szervezet és szakmaközi szervezetek) megalakulásának és fennmaradásának ösztönzése, ezáltal a termelők jövedelempozíciójának stabilizálása, illetve erősítése, valamint közvetett módon a vidéki életkörülmények javítása. Az együttműködések azért is szükségesek, mert termelői összefogás hiányában a termelők alkupozíciója az ellátási láncban gyenge marad. Az aktuális ágazati problémák egységes kezelésével, a magas minőségű és piacorientált árualap előállítását segítő termesztési és tenyésztési módszerek ajánlásával az ágazatok fejlődése elősegíthető, az előállított termékek feldolgozottsági szintje növelhető, illetve piacra jutásuk hatékonysága elősegíthető.
A tagság termelésének és eredményeinek a piaci követelményekhez való igazításával, az egységes képviselettel azonban elérhető a piacok befolyásolása és az, hogy a termelőknél magasabb jövedelem realizálódjon. Az együttműködések jelentős szerepet tölthetnek be továbbá a kisebb méretű gazdaságok megerősítésében, egyebek mellett a termelés koordinációjával és az alapanyag-termeléssel összefüggő innováció közvetítéssel. A beavatkozás előmozdítja az egységes minőségű és magasabb feldolgozottságú árualap kialakítását is. A termelői szerveződések a klímavédelmi célok elérését is segítik, mivel jelentős hatékonyságnövelést hajtanak végre az egyes termelők tevékenységének szintjén, illetve az előkészítés, a feldolgozás, és a piacra jutás során.
A beavatkozással létrehozási támogatás nyújtható az újonnan megalakuló termelői csoportoknak, termelői szervezeteknek és szakmaközi szervezeteknek, ami legfeljebb 5 évig degresszív mértékben. A létrehozási támogatást vagy legalább 5 éves működést követően együttműködési tervet végrehajtó termelői csoportoknak, termelői szervezeteknek és szakmaközi szervezeteknek az együttműködési terv időtartama alatt lehet igénybe venni.
A beavatkozás a termelők együttműködéseinek létrejöttét és hatékony működtetését ösztönzi azzal, hogy a szervezeteik megalakításával és működtetésével kapcsolatosan valamint a specifikus célkitűzések magvalósulását szolgáló új tevékenységek végrehajtásának költségeit részben átvállalja.
Külön kiválasztási szempontokat nem alkalmazunk ennél a beavatkozásnál, mivel az együttműködések elismerése önmagában garantálja a megfelelő kiválasztást.

Támogatható kedvezményezettek:
Elismeréssel rendelkező termelői csoportok termelői szervezetek és szakmaközi szervezetek

Jogosultsági kritériumok:
Elismert termelői csoport termelői szervezet vagy szakmaközi szervezet.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- A támogatási időszak alatt a kedvezményezettnek meg kell felelnie az elismerés feltételeinek.
- Létrehozás esetén az utolsó támogatási egység kifizetésének feltétele az elismerés részeként elfogadott üzleti terv megelőző éveinek megvalósítása.
- Új tevékenység végrehajtása esetén a támogatási időszak alatt a kedvezményezettnek meg kell valósítania az adott időszakra vonatkozó új tevékenységeket tartalmazó együttműködési tervét.

VITAANYAG

- Új tevékenység végzése (például a piacrajutást, a termékminőség javulását, a jövedelmezőséget környezet állapotának javulását, klímaváltozáshoz történő adaptációt elősegítő szaktanácsadás, adminisztrációs, piaci, pénzügyi szolgáltatás nyújtása a tagságnak vagy a tagság, termékkör bővítése, feldolgozottság fokozása, stb.).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

A támogatás Overall amount, ami magában foglal minden költséget.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

- Létrehozást és az azt követő 5 éves működés esetén a támogatás mértéke a szervezet vagy annak tagjai által a szervezet által meghatározott feltételekkel az
  1. évben az éves értékesített termelés 10%-a, de legfeljebb 100 000 EUR
  2. évben az éves értékesített termelés 10%-a, de legfeljebb 100 000 EUR
  3. évben az éves értékesített termelés 9%-a, de legfeljebb 100 000 EUR
  4. évben az éves értékesített termelés 8%-a, de legfeljebb 100 000 EUR
  5. évben az éves értékesített termelés 7%-a, de legfeljebb 100 000 EUR.
- Új tevékenység végrehajtása esetén a támogatás mértéke a szervezet vagy annak termelő tagjai által a szervezet által lefolytatott tárgyalásoknak megfelelő szerződéses feltételekkel, szakmaközi szervezet esetén a szervezet által elfogadott megállapodás vagy összehangolt magatartásnak megfelelően értékesített éves értékesített termelési érték 6%-a, de legfeljebb évente 500 000 EUR szervezetenként.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 36 712 328
Teljes Forráskeret (HUF) - 13 399 999 720
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.28. Támogatott termelői csoportok és termelői szervezetek száma – 207

6.43 RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére

Beavatkozási kód	RD45_R04_GIS_77
A beavatkozás neve	Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system:

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

	LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.10. A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Maga a csoportosulás, valamint annak mezőgazdasági termelő és élelmiszeripari előállító tagjai külön-külön is jogosultak a támogatásra az alábbi tevékenységek szerint:

a) a mezőgazdasági termelők és élelmiszer előállítók megkezdik egy adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos termék, illetve az ehhez szükséges alapanyag előállítását az újonnan létrejött együttműködés (csoportosulás) keretein belül;

b) az együttműködés (csoportosulás) egy adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos termék uniós elismertetését kezdeményezi.

Külön kiválasztási szempontokat nem alkalmazunk ennél a beavatkozásnál, mivel a minőségrendszerek állami elismerése és nyilvántartásba vétele önmagában garantálja a megfelelő kiválasztást.

Támogatható kedvezményezettek:

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

Az 1151/2021/EU, az 1308/2013/EU, valamint az (EU) 2019/787 rendeletek szerinti **csoportosulások és a csoportosulások tagjai**, amelyek új eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék uniós elismertetését **kezdeményezik**.

- Az Unió által elismert minőségrendszerekben új eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő elismertetésének és hagyományos különleges termékek elismertetésének **kezdeményezése**.
- A pályázó együttműködés (csoportosulás) akkor válik jogosulttá a támogatásra, ha az általa benyújtott bejegyzés iránti kérelem az Európai Bizottsághoz továbbításra került.

Csak olyan

- - meglévő együttműködés támogatható, amely eredetmegjelölések és földrajzi jelzések OEM/OFJ/FJ-ként történő elismertetését, illetve hagyományos különleges termékek elismertetését még nem kezdeményezte vagy

- - új együttműködés támogatható, amelyben legalább tíz szereplő vesz részt, ahol
  - mezőgazdasági termék esetén a szereplők legalább 2/3-a mezőgazdasági termelő, aki az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék vonatkozó termékleírás szerinti előállítását vállalja/végzi;
  - élelmiszeripari termék esetén a szereplők legalább fele mezőgazdasági termelő, aki az adott eredetmegjelölés, földrajzi jelzés vagy hagyományos különleges termék előállításához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását vállalja/végzi (pl. fűszerpaprika termesztése fűszerpaprika-őrlemény végtermék esetén).

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- Az együttműködés legalább egy résztvevője fiatal mezőgazdasági termelő;
- Szakirányú iskolai végzettség;
- Projektterv minősége.

Támogatási jogcímek:

Overall amount támogatás.

A támogatás két jogcímen járhat: a termelőnek/előállítónak a minőségrendszer követelményeinek való megfelelés és a formális csatlakozás során felmerülő költségei után, illetve a csoportosulásnak az eredetmegjelölésre, földrajzi jelzésre vagy hagyományos különleges termékre vonatkozó termékleírás kidolgozásával, valamint az együttműködés létrehozásával és működtetésével kapcsolatos költségei után.

A termelők/előállítók adott termék csoportosulás keretében történő előállítása révén csatlakozhatnak az uniós minőségrendszerekhez.

Jogosult költségek:

- Új együttműködés létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek, ideértve a működési költségeket is,
- A termékleírás kidolgozásának, illetve az ahhoz kapcsolódó analitikai vizsgálatok költségei,
- Egyéb, a bejegyzés iránti kérelem elkészítésével kapcsolatban felmerülő költség,
- Saját teljesítésben elszámolt bér és járulékköltségek,
- Kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,
- Projekt-előkészítés költségei.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája

☒ Támogatás

☐ Pénzügyi eszköz

Kifizetés típusa

☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése

☐ Egység költségek

☐ Átalány összegek

☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

500.000 euró overall amount támogatás.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Az alábbi költségek támogatásával kívánjuk elérni, hogy az egyes minőségrendszerekben résztvevők száma és a minőségrendszerek ismertsége növekedjen:

- Minőségrendszer létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek, ide értve a működési költségeket is
- Saját teljesítésben elszámolt bér és járulékköltségek
- A minőségrendszerekben való részvétel költségei

VITAANYAG

- A minőségrendszerek követelményeinek való megfeleléssel összefüggő költségek

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 560
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 400
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma - 732

6.44 RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén

Beavatkozási kód	RD46_R05_GIJ_77
A beavatkozás neve	Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.10. A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés: Az Unióban az 1308/2013/EU, vagy az 1151/2021/EU, vagy az (EU) 2019/787 rendelet szerinti bejegyzett, oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel, oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel, földrajzi jelzéssel vagy hagyományos különleges termék (a továbbiakban: OEM/OFJ/FJ/HKT) elnevezéssel ellátott termék előállításának új együttműködés keretében történő megkezdése vagy az adott elnevezés szerinti terméket érintő új tevékenység megkezdése.

Olyan együttműködés kezdeményezése, amely arra irányul, hogy az értéklánc adott szereplője – az OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezéssel ellátott termékek vonatkozásában – már meglévő, az 1308/2013/EU, vagy a 1151/2021/EU, vagy az (EU) 2019/787 rendelet szerinti csoportosuláshoz csatlakozzon, az e rendeletek szerinti csoportosulást hozzon létre, vagy már létező csoportosulásként új tevékenységet kezdjen meg.

A beavatkozással ösztönözni kívánjuk, hogy az értéklánc minőségrendszerekben résztvevő szereplői között minél hatékonyabb együttműködés alakuljon ki. Cél az, hogy javítsuk a minőségrendszerekben résztvevő termelők, előállítók részvételét olyan együttműködésekben, amelyek az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékek értékláncban betöltött szerepét erősítik, illetve az uniós minőségrendszerek követelményeinek megfelelően előállított termékek értékét növelik.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

- Csak olyan együttműködés támogatható, amelyben legalább két szereplő vesz részt, akiknek tevékenysége hozzájárul az intézkedés céljainak megvalósításához és akik közül az egyik
- Mezőgazdasági termék esetén olyan mezőgazdasági termelő, aki a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi;
- Élelmiszeripari termék esetén: olyan mezőgazdasági termelő, aki a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék létrehozásához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi;
- Az együttműködés legalább egy résztvevője fiatal mezőgazdasági termelő;
- Szakirányú iskolai végzettség;
- Projektterv minősége.

Specifikus Célterület

Maga a csoportosulás, valamint annak mezőgazdasági termelő és élelmiszeripari előállító tagjai külön-külön is jogosultak a támogatásra az alábbi tevékenységek szerint:
a) mezőgazdasági termelők és élelmiszer előállítók:

- Az eAmbrosia nyilvántartásokban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezés szerinti termék, illetve az ehhez szükséges alapanyag előállításának a megkezdése a csoportosulás keretein belül;

b) a csoportosulás az eAmbrosia nyilvántartásokban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezés szerinti terméket érintő új tevékenységbe kezd, úgymint:

- A csoportosulás tagjai által előállított, forgalmazott termék minősége, hírneve és hitelességének biztosítása a kereskedelemben; vagy
- Az Unió által bejegyezett elnevezés kereskedelmi használatának nyomon követése; vagy
- Fellépés az oltalom alatt álló földrajzi árujelzők, illetve a hozzájuk közvetlenül kapcsolódó szellemi tulajdonjogok megfelelő védelmének biztosítása érdekében; vagy
- Olyan tevékenység végzése, amely biztosítja az Unió által jóváhagyott termékleírásnak való megfelelést (pl. belső ellenőrzés bevezetése); vagy
- Minőségrendszerek teljesítményének javítását és a termékek értéknövelését célzó tevékenységek végzése.

2. Nemzeti minőségrendszerek alintézkedés

VITAANYAG

Az 1305/2013/EU rendelet 16. cikk (1) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti, a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett nemzeti minőségrendszer, illetve önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszer (a továbbiakban együtt: minőségrendszer) keretében előállított termékek magasabb minőséget képviselnek, mint a jogszabályok által támasztott minimum követelményeknek megfelelő, más, hasonló termékek, ezért a minőségrendszerek ismertségének és elismertségének ösztönzése a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.
A beavatkozással ösztönözni kívánjuk a tanúsítottan magasabb minőséget képviselő termékek előállítását.

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók (principles of selection):

- Részvétel termelői csoportban (TCS) vagy termelői szervezetben vagy szakmai-szakmaközi szervezetben;
- Szakirányú iskolai végzettség;
- Részvétel többféle termékkel a létrehozandó minőségrendszerben,
- Uniós jogszabály (EU 848/2018 rendelet) alapján ökológiai termelő.

Támogatható kedvezményezettek:
1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:
Természetes és jogi személyek, akik/amelyek a már bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezéseket kezelő csoportosulásokhoz csatlakoznak vagy a már bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT elnevezések tekintetében új csoportosulást hoznak létre vagy már létező csoportosulásként az OEM/OFJ/FJ/HKT-ként bejegyzett elnevezés szerinti terméket érintő új tevékenységet kezdenek el.

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:
Természetes és jogi személyek, amelyek tagjai az Unió által elismert nemzeti minőségrendszernek, vagy ilyen minőségrendszerhez csatlakoznak.

Jogosultsági kritériumok:
1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:
a) Az együttműködésnek az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékekre kell irányulnia.
b) Csak olyan együttműködés támogatható, amelyben legalább két szereplő vesz részt, akiknek tevékenysége hozzájárul az intézkedés céljainak megvalósításához és akik közül az egyik

- Mezőgazdasági termék esetén olyan mezőgazdasági termelő, aki a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi;
- Élelmiszeripari termék esetén: olyan mezőgazdasági termelő, aki a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék létrehozásához szükséges alapanyag vonatkozó termékleírás szerinti előállítását végzi.

c) Maga a csoportosulás, valamint annak mezőgazdasági termelő és élelmiszeripari előállító tagjai külön-külön is jogosultak a támogatásra:

- A pályázó együttműködés (csoportosulás) akkor válik jogosulttá, ha az a) pont szerinti terméke(ke)t érintő új tevékenységbe kezd vagy az a) pont szerinti termék(ek)re vonatkozó új együttműködésként jön létre.
- A pályázó együttműködés (csoportosulás) tagjai akkor válnak jogosulttá a támogatásra, ha megkezdik az a) pont szerinti termék, illetve az ehhez szükséges alapanyag előállítását a csoportosulás keretein belül. (Ennek igazolása: (1) tevékenységüket bejelentik az illetékes kormányhivatalhoz vagy a NÉBIH-hez és (2) ezt a csoportosulás aláírásra jogosult képviselője igazolja)

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:
Csak olyan együttműködés támogatható, amelyben legalább két szereplő vesz részt, akik a minőségrendszer szerint bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termék létrehozásához szükséges alapanyagra vonatkozó termékleírás szerinti előállítását, vagy alapanyag előállítását végzik.

VITAANYAG

Támogatási jogcímek:
Overall amount támogatás.

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:
A támogatás két jogcímen járhat: a termelőnek/előállítónak a minőségrendszer követelményeinek való megfelelés és a formális csatlakozás során felmerülő költségei után, illetve a csoportosulásnak a bejegyzett elnevezés szerinti terméket érintő együttműködés létrehozása, valamint az új tevékenység megkezdésével kapcsolatos költségei után.
A termelők/előállítók adott termék csoportosulás keretében történő előállítása révén csatlakozhatnak az uniós minőségrendszerekhez.

Jogosult költségek:
- Új együttműködés létrehozásával és fenntartásával összefüggő költségek, ideértve a működési költségeket is,
- Az új tevékenységhez kapcsolódó költségek,
- Saját teljesítésben elszámolt bér és járulékköltségek,
- Kapcsolódó hatósági eljárásokkal kapcsolatban felmerülő költségek,
- Projekt-előkészítés költségei,
- Beruházási költségek,

2.Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:
Jogosult költségek:
- A minőségrendszer létrehozásának költségei;
- Az uniós elismertetés költségei;
- A minőségrendszerben való részvétel költségei, követelményeknek való megfelelés költségei

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja
Overall amount: Az egy projektre adható maximális támogatás: 500 000 EUR.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten
Az alábbi költségek támogatásával kívánjuk elérni, hogy az egyes minőségrendszerekben résztvevők száma és a minőségrendszerek ismertsége növekedjen:
- Saját teljesítésben elszámolt bér és járulékköltségek
- A minőségrendszerekben való részvétel költségei
- A minőségrendszerek követelményeinek való megfeleléssel összefüggő költségek

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 561
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 765
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma – 729

6.45 RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása

Beavatkozási kód	RD47_R06_QSJ_77
A beavatkozás neve	Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.39. A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is
SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető	1	Részben

	hatással bíró fejlesztések		
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre.

Az agráriumra, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az agrárgazdaság (beleértve a mezőgazdaságon túl a feldolgozást és az erdőgazdálkodást is) és a vidéki térségek sikerességéhez.

Már működő minőségbiztosítási vagy minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás támogatása. Az együttműködésben a minőségbiztosítási vagy minőségirányítási rendszerhez újonnan csatlakozó termék előállító és a neki beszállító alapanyag termelő vesz részt. A támogatás két komponensből tevődik össze:

- Egyik díjazás a rendszerbe történő csatlakozás,
- A másik pedig a meghatározott időszakig való bennmaradás után jár.

Az együttműködésben legalább két szereplő részvételével valósul meg a kitűzött cél teljesítése.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
- Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Térségi szempont
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
- Fiatal mezőgazdasági termelői részvétel
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

Támogatható kedvezményezetteket:

Minőségirányítási rendszerekhez (például Good Practices, HACCP, ISO, BRC, IFS, EMAS, stb) csatlakozó termék előállítók, a nekik beszállító alap-anyag termelők vagy FSC vagy PEFC minőségtanúsítási rendszerhez csatlakozó erdőgazdálkodók.

Jogosultsági kritériumok:

- Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.
- Minőségirányítási rendszerhez való csatlakozás, mentorálás igénybevétele, együttműködés keretében.
- Legalább 2 szereplő részvétele az együttműködésben.

Kötelezettségvállalások:

- Minőségbiztosítási, minőségirányítási rendszeri tagság fennállása a támogatási időszak alatt.
- A támogatás eredményeként a minőségbiztosítási, minőségirányítási rendszer elismerés megszerzése.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,

VITAANYAG

- A benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,
- Promóciós tevékenységek költségei,
- A projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei
- Saját teljesítés egységköltség alapú elszámolása

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500 000 €

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

A jogosult költségek elszámolásának lehetőségei:

- Overall amount, ami magában foglalhat minden költséget.

Többlettámogatásra jogosult az az együttműködés, amelyben a termelő és feldolgozó között hosszú távú szerződéses viszony jön létre.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 561
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 765
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma - 729

6.46 RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása

Beavatkozási kód	RD48_R07_QSP_77
A beavatkozás neve	Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.10. A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

TANYAG

SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

Az Unió által elismert minőségrendszerek (földrajzi árujelzők, hagyományos különleges termékek) népszerűsítésére, illetve az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékekre irányuló tájékoztatási és promóciós tevékenységek.

Célkitűzés, hogy az 1308/2013/EU, vagy az 1151/2012/EU vagy az (EU) 2019/787 rendeletekben rögzített minőségrendszerek, valamint a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós eAmbrosia nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került" státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékek ismertek és elismertek legyenek a piacon és a vásárlók körében.

A minőségrendszerek keretében előállított termékek földrajzi területhez kötődő egyedi tulajdonsággal rendelkeznek, illetve hagyományos előállítási módszerrel készülnek, ezért a minőségrendszerek ismertségének elősegítése és elismertségének növelése a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók (principles of selection):

- Csak olyan együttműködés támogatható, amely új együttműködésként jön létre és hajtja végre ezt a tevékenységet vagy már meglévő csoportosulás(ok) kezdenek új tevékenységként tájékoztatási és promóciós tevékenységbe;
- Projektterv minősége

Specifikus célterület

a) A tevékenység csak a minőségrendszerre, illetve a bejegyzett elnevezéssel forgalomba hozott termékre irányulhat

b) Promóciós tevékenység kizárólag tájékoztatással együtt végezhető

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés

Az 1305/2013/EU rendelet 16. cikk (1) bekezdés b), illetve c) pontja szerinti, a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett nemzeti minőségrendszerek, illetve önkéntes

VITAANYAG

mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek (a továbbiakban együtt: minőségrendszerek) által tanúsított termékeket népszerűsítő tájékoztatás és promóciós tevékenység.
A beavatkozás nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a Magyarország által elismert minőségrendszerek és az azok keretében előállított termékek ismertek és elismertek legyenek a piacok és a vásárlók körében.
A minőségrendszerek keretében előállított termékek magasabb minőséget képviselnek, mint a jogszabályok által támasztott minimum követelményeknek megfelelő, más, hasonló termékek, ezért a minőségrendszerek ismertségének és elismertségének ösztönzése a magasabb hozzáadott értékű termékek előállítását és fogyasztását is ösztönzi.

Kiválasztási szempontok, amelyek részben is alkalmazhatók:

- A promóciós projektterv minősége;
- A promóciós tevékenység által elérhető célcsoport nagysága;
- Az alkalmazott promóciós eszközök száma;
- Költséghatékonyság, az elérendő célcsoporthoz viszonyított egységnyi költségek aránya
- Termékfejlesztés a promóciót követően;
- Ökológiai gazdálkodást folytató tagokkal rendelkező minőségrendszer esetén a minőségrendszer és az uniós ökológiai feltételrendszer együttes promótálása

Támogatható kedvezményezettek:
1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

Az 1308/2013/EU, az 1151/2021/EU, valamint az (EU) 2019/787 rendeletek szerinti csoportosulások és azok együttműködései.

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:

A minőségrendszert működtető természetes és jogi személyek, a minőségrendszer tagjai (természetes és jogi személyek), valamint ezek csoportosulásai.

Jogosultsági kritériumok:
1. Uniós minőségrendszerek alintézkedés:

A tájékoztatási és promóciós tevékenységnek az Unió által elismert minőségrendszerekre, illetve az uniós szinten elismert, a földrajzi árujelzők, illetve hagyományos különleges termékek hivatalos uniós (eAmbrosia) nyilvántartásaiban „nyilvántartásba került” státusszal szereplő elnevezéssel forgalomba hozott termékekre kell irányulnia.

2. Elismert nemzeti minőségrendszerek alintézkedés:

A tájékoztatási és promóciós tevékenységnek a 26/2018. (X. 1.) AM rendelet alapján elismert és nyilvántartásba vett minőségrendszerre, illetve az e minőségrendszer által tanúsított termék(ek)re kell irányulnia.

Támogatható költségek:
A tájékoztatási és promóciós tevékenységhez kapcsolódó

- saját teljesítésben elszámolt bér és járulékköltségek,
- projekt-előkészítés és megvalósítás költségei,
- beruházási költségek,
- a szakmai megvalósításhoz kapcsolódó szolgáltatások költségei,
- projektmenedzsment költségei,
- általános (rezsi) költségek,

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás

VITAANYAG

☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja
500.000 euró overall amount támogatás.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

- A termékelőállítók és csoportosulásaik által, minőségrendszerrel kapcsolatban felmerülő tájékoztatási és promóciós tevékenység során felmerült költségek
- Saját teljesítésben elszámolt bér és járulékköltségek

Forrásallokáció és kimenet 1(2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 561
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 765
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma - 894

6.47 RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért

Beavatkozási kód	RD49_R09_SCC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.10. A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz,	1	Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)		
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
4.1.2	ÜHG kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Igen
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Jelen beavatkozás a termelők közös és közvetlen piacra jutását szolgálja, figyelembe véve azt, hogy – megfelelve az európai uniós folyamatoknak – Magyarországon is fokozódó fogyasztói igény mutatkozik a közvetlenül a termelőktől, vagy legfeljebb egy közvetítőtől vásárolt élelmiszerek iránt. A rövid ellátási láncban (REL) való termelői és fogyasztói részvétel a termelők számára kedvezőbb alkupozíciót biztosíthat, társadalmi és környezeti előnyökkel jár, növeli a fogyasztók és a termelők közötti bizalmat.
Az együttműködésben egy piacszervező is részt vehet, mivel minél közelebb kerül a termelő a fogyasztóhoz, annál több, a termelő tevékenységen túli munkával kellene számolnia, amelyet egy harmadik szereplő – például eszköz, idő, kompetencia birtokában – magasabb minőségben tud ellátni. Az együttműködésre hajlandó gazdálkodók többnyire nem rendelkeznek megfelelő szállítási, kereskedelmi vagy éppen raktározási feltételekkel, ezek fejlesztésének támogatása feltétlenül indokolt. A fejlesztés magában foglalhat adatbázis- eszköz-, infrastruktúra- és kompetencia fejlesztést, továbbá fejleszti az összefogást a termékelőállítás, a forgalmazás és az értékesítés területén. A támogatásra már jól működő együttműködések is jogosultak. Az együttműködés vonatkozhat csak gazdálkodókra, közös piacrajutás érdekében, vagy gazdálkodók és fogyasztók együttműködésére is (pl. kosárközösség).

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége, amelyben értékelésre kerülnek az alábbiak:
- Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
- Az együttműködés összetétele (pl.: fiatal mezőgazdasági termelői részvétel)

Támogatható kedvezményezettek:

Rövid Ellátási Lánc (továbbiakban: REL) együtt-működési csoport tagjai

Támogatható kedvezményezetthez kapcsolódó konkrét jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):

- Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.
- REL termelői és fogyasztói együttműködés, amelyben legalább 2 szereplő (pl. mezőgazdasági termelő, önkormányzat, egyház, alapítvány, vendéglátás (HORECA), közétkeztetés, stb.) vesz részt.
- A mezőgazdasági termelők és a fogyasztó között legfeljebb egy közvetítő lehet.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

VITAANYAG

- Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,
- A benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,
- Promóciós tevékenységek költségei,
- A projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei
- Saját teljesítés egységköltség alapú elszámolása

Kötelezettségvállalások:
A projekttervben vagy fenntartási tervben vállaltfeladatok elvégzése.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500 000 €
A jogosult költségek elszámolásának lehetőségei:
- Overall amount (átfogó összeg), ami magában foglal minden költséget beleértve a beruházásokat is.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 542
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 992 830
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma - 23

6.48 RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért

Beavatkozási kód	RD50_R10_SEC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.39. A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

TANYAG

vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.4	Tartósan inaktív aktív korúak társadalmi reintegrációja	3	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre.
Az agráriumra, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az agrárgazdaság (beleértve a mezőgazdaságon túl a feldolgozást és az erdőgazdálkodást is) és a vidéki térségek sikerességéhez.
Hangsúlyt kívánunk fektetni a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális farmok és a szociális szövetkezetek támogatására.
A termelők és fogyasztók együttműködése terén támaszkodunk a már bevált együttműködési formák (pl. Kosár Közösségek, Nyitott Porták, Kamratúra stb.) tapasztalataira.

<u>A célterület - Szociális farm típusú együttműködések és ezek integrációjának támogatása</u>

A szociális farm a szociális szolidaritás elveinek megfelelően, a társadalmi és környezeti szemléletformálás érdekében működő kooperatív gazdálkodási forma, amely mezőgazdasági termelő, feldolgozó, szolgáltató tevékenységet végez hátrányos helyzetű személyek bevonásával; illetőleg mezőgazdasághoz kapcsolódó szemléletformáló kiegészítő tevékenységet végez a társadalom szélesebb köre számára.

A hazai tapasztalatok alapján, szociális farmok három altípusát különböztetjük meg:

- Rehabilitációs farm vagy szociális/rehabilitációs célú gazdaság: fő jellemzője a hátrányos helyzetű személyek bevonása a szociális intézmény keretei között folytatott foglalkoztatás keretében
- Gondoskodó farm vagy gondoskodó gazdaság: fő jellemzője a hátrányos helyzetű személyek bevonása mezőgazdasági tevékenységet végzők által, a mezőgazdasági tevékenység végzésének helyén
- Társadalmi farm vagy együttműködő gazdaság: fő jellemzője a szemléletformálás egy meghatározott személyi kör részére és/vagy foglalkoztatásba történő bevonás a mezőgazdasági tevékenységet végző személyek által a mezőgazdasági tevékenység végzésének helyén

A szociális farmok kialakításának egyik lehetséges formája, hogy a segítő szervezetek keresnek a környéken működő földműveseket, akikhez rendszeres (akár napi) jelleggel, aktív tevékenységre

VITAANYAG

„kiviszik” a hátrányos helyzetű célcsoport tagjait. Így a segítő szervezeteknek nem szükséges mezőgazdasági környezetet létrehozniuk, és annak fenntartásához nem szükséges mezőgazdasági szakembert alkalmazniuk. A segítő szervezetek maguk is létrehozhatnak mezőgazdasági egységeket, ahol a saját hátrányos helyzetű célcsoport tagjainak bevonása sokkal intenzívebb. Az így kialakuló szociális farmok fenntartható és szakmailag megalapozott működtetéséhez azonban elengedhetetlen lehet a segítő szervezetek részéről a földműves (jogszabályban előírt végzettségű) szakember alkalmazása.

A szociális farm szolgáltatás nyújtók személyi körét két alapvető kategória szerint lehet meghatározni:
1. szociális farm-gazdaság: olyan mezőgazdasági tevékenységet végző gazdálkodó szervezet, amely aktív tevékenység végzésére fogad hátrányos helyzetűeket és/vagy oktatási/nevelési célból fogad gyermekeket, tanulókat
2. szociális farm-közösség: olyan szociális szolgáltatók, akik (saját) hátrányos helyzetű célcsoportjukat bevonva maguk végeznek mezőgazdasági termelő / szolgáltató és értékesítő tevékenységet.

Integrátori rendszerben a szolidáris gazdálkodásba a REL-hez hasonlóan be kell, hogy kapcsolódjon egy erős piaci ismeretekkel és üzleti kompetenciákkal bíró piacszervező. A piacszervező tanácsot ad a gazdáknak, hogy mit termeljenek, mi a piacképes, szükség esetén anyagi támogatást (pl. mikrohitelt) és termeléstechnológiai tanácsokat is nyújt nekik, és hatékonyan közreműködik abban, hogy a gazda által előállított termék méltányos áron értékesítésre kerüljön.

<u>B célterület - Szociális szövetkezetek és ezek integrációjának támogatása</u>

A szociális szövetkezetek alapvető jellemzői a következők: A tagok - akik csak természetes személyek lehetnek - meghatározzák, hogy milyen értékű részjeggyel alapítják meg a nyitott tagságú szövetkezetet, tehát ha valaki elfogadja az alapszabályt, akkor bárki, megkülönböztetés nélkül, beléphet a szövetkezetbe. A szociális szövetkezet a változó tőke elve szerint működik, ami azt jelenti, hogy változik a tagok be- és kilépésével a tőke nagysága. A szociális szövetkezet célja a tagjai gazdasági, kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi szükségleteinek kielégítése, valamint munkanélküli, illetőleg szociálisan hátrányos helyzetben lévő tagjai számára munkafeltételek teremtése. A tagoknak kötelező a személyes közreműködés a szociális szövetkezet tevékenységében. A szociális szövetkezetben lehet tevékenységet végezni tagként, alkalmazottként, vagy vállalkozási/megbízási szerződéssel. A szövetkezet közösségi alapot képez, amiből a tagok és családtagjaik számára nyújt kulturális, oktatási, szociális, egészségügyi támogatást. A szociális szövetkezet elnevezésnek nem feltétele a társadalmi szerepvállalás (pl. csökkent munkaképességűek foglalkoztatása). Ugyanakkor semmi nem zárja ki, hogy a szociális szövetkezet egyben szociális farm is legyen.

Integráció esetén egy piacszervező összefogja egy-egy régió szociális szövetkezeteit, kialakítja azok termelési infrastruktúrájának a lehető leghatékonyabb kihasználását, és megszervezi az így előállított termékek értékesítését a kiskereskedelem/nagykereskedelem/ feldolgozó ipar/közétkeztetés felé (esetleg saját maga működtet értékesítési pontokat és így kapcsolódik a REL-hez).

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:
- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
- Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
- Az együttműködés következtében a jövedelemtermelő képesség, önfenntartási képesség javulása
- Fiatal mezőgazdasági termelői részvétel

Támogatható kedvezményezettek:

VITAANYAG

- Az együttműködésben részt vevő non-profit szervezet, valamint a bevont mezőgazdasági termelő (Többek között: Szociális farm típusú gazdálkodást folytató mezőgazdasági termelők és az együttműködésben részt vevő intézmény, Társadalmi vállalkozások).
- Mezőgazdasági termelő, feldolgozó, szolgáltató tevékenységet végező természetes, vagy jogi személy hátrányos helyzetű személyek bevonásával, vagy szociális szövetkezet.

Jogosultsági kritériumok:
- Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.

Kötelezettségvállalások:
A projekttervben vállalt kötelezettségek teljesítése.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
- Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,
- A benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,
- Promóciós tevékenységek költségei,
- A projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei
- Saját teljesítés egységköltség alapú elszámolása

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás
A számítás alapja
Overall amount, ami magában foglalhat minden költséget.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500 000 €

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 561
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 765
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma - 21

6.49 RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért

Beavatkozási kód	RD51_R11_TUC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.18. Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
	R.39. A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre.
Az agráriumra, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az agrárgazdaság (beleértve a mezőgazdaságon túl a feldolgozást és az erdőgazdálkodást is) és a vidéki térségek sikerességéhez.
Hangsúlyt kívánunk fektetni a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális farmok és a szociális szövetkezetek támogatására.

A termelők és fogyasztók együttműködése terén támaszkodunk a már bevált együttműködési formák tapasztalataira.
Az együttműködés célja mezőgazdasági termelők, gazdák, tanyagazdák és egyéb helyi szereplők (pl.: helyi turisztikai szolgáltatók) között agrár-, aktív- és ökoturisztikai együttműködések ösztönzése, a helyi értékek, hagyományok és vonzerők turisztikai célú bemutatását célzó programok megvalósítása, a helyi, egyedi vonzerők és szolgáltatások, helyi termékek versenyképes turisztikai termékké szervezése; tanyahálózatok, a természeti és egyéb helyi értékek komplex bemutatását célzó tematikus témautak, fenntartható, rendszeresen megvalósítható, egyedi jellegű fesztiválok és hagyományőrző programok kialakítása.
A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
- Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása.
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata.
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése.
- Térségi szempont.
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást.
- Fiatal mezőgazdasági termelő.

Támogatható kedvezményezettek:
Gazdálkodók és helyi szervezetek

Jogosultsági kritériumok:

- Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.
- Legalább egy mezőgazdasági termelő és legalább egy, turizmussal foglalkozó, helyi non-profit szervezet vagy helyben működő, turisztikai szolgáltatást nyújtó vállalkozás együttműködése.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,
- A benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,
- Promóciós tevékenységek költségei,
- A projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei
- Saját teljesítés egységköltség alapú elszámolása

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
Projektterv vagy Fenntartási tervben vállalt kötelezettségek teljesítése.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja
Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500 000 €

A jogosult költségek elszámolásának lehetőségei:

- Overall amount, ami magában foglalhat minden költséget.

VITAANYAG

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 561
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 765
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma – 21

6.50 RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

Beavatkozási kód	RD52_R12_BIC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.18. Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

KAPCSOLÓDÓ KONKRÉT KAP CÉLKITŰZÉS
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre.
Az agráriumra, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az agrárgazdaság (beleértve a mezőgazdaságon túl a feldolgozást és az erdőgazdálkodást is) és a vidéki térségek sikerességéhez.
Hangsúlyt kívánunk fektetni a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális farmok és a szociális szövetkezetek támogatására.
A beavatkozás keretében olyan önkéntes együttműködések létrehozásának támogatása a cél, amelyekben lokális eredetű biomassza-alapanyagot előállító agrárgazdálkodók és helyi közszolgáltatást nyújtók hosszú távú megoldást találnak az adott közszolgáltatást segítő módon: lokális biomassza-alapanyag felhasználásával termék vagy szolgáltatás kialakításával, a legjobb elérhető technológiák alkalmazásával. A szinergikus hatásokat létrehozó együtt-tervezés és összehangolt megvalósítás alá vont beavatkozási elemek: nyersanyag- és igényfelmérés; kapacitás- és ellátás-tervezés; hosszú távú együttműködési és elszámolási szerződéses konstrukció kialakítása; biomassza alapú törpe erőmű vagy más, bio-alapú termék vagy szolgáltatás beruházása. Az együttműködésnek köszönhetően csökken az adott helyi közszolgáltatás ellátásának import-függősége, javul az ellátási biztonság, javul a helyi erőforrások (nyersanyag, szolgáltatás, pénz, munkaerő) térségen belüli körforgása, hasznosulása. A kerti hulladék nyílt téri égetésének kivezetésével javul a vidéki településeken a levegőminőség is.

Kiválasztási szempontok:

1. Projektterv minősége
2. Az együttműködő közösség összetétele
3. A közszolgáltatás jellege
4. Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése (pl. levegőminőség, fosszilis vagy szintetikus alapanyag kiváltása, beszállítási távolság csökkenése, széles körű szemléletformálás vállalása)
5. Térségi szempont (adóerő képesség, felzárkózó települések)
6. Foglalkoztatási szempont

Támogatható kedvezményezettek:
Biomassza alapanyagot előállítók és felhasználók együttműködés.

Jogosultsági kritériumok:

- Projektterv
- Fenntartási terv
- Előzetes állami elismeréssel (Agrárminisztérium) rendelkező, a lokális biomassza közcélú energetikai vagy egyéb termék vagy szolgáltatás célú, legalább 10 éves időszakra létrejött együttműködő közösség (konzorcium), amelynek tagjai:
- legalább 2, egymástól független agrárgazdálkodó (a függetlenség kritériuma megegyezik a kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó szabályozással) és legalább egy, helyi közszolgáltatást ellátó szolgáltató,
- projekt terv benyújtása, amelynek tartalma: legalább 2 beszállító közreműködésével legalább 1 db, közszolgáltatást nyújtó épület ellátását szolgáló új vagy továbbfejlesztett biomassza törpe erőmű (min. 0,2 – max. 1,0 MW teljesítmény) vagy egyéb, lokális biomassza nyersanyagra épülő terméket vagy szolgáltatást biztosító beruházás megvalósításának tervezése.

Kötelezettségek:
Projektterv vagy fenntartási tervben foglaltak végrehajtása.

Kötelezettségvállalások:

VITAANYAG

1. Legalább 1 db, minimum 0,2 MW, de kevesebb, mint 1,0 MW kapacitású, közcélú ingatlant (vagy több ingatlant) kiszolgáló, biomassza alapú fűtőmű létesítése vagy kapacitás-bővítése;
2. Lokális biomassza alapú egyéb, lokális igényt kielégítő termék vagy szolgáltatás biztosítása;
3. A megvalósításra kerülő beruházás kapacitása tekintetében a működési időtartam (a beruházás aktiválását követő) legalább első 4 évére vonatkozó további együttműködési szerződés vállalása max. 30 km távolságban elérhető biomassza nyersanyag beszállítóval vagy beszállítókkal

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

1. Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,
2. A benyújtott projektre vonatkozó tervezés és /vagy szükséges tanulmányok költségei,
3. A projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei
4. Saját teljesítés egységköltség alapú elszámolása

A beavatkozás kapcsán <u>nem</u> támogatható költségek:

1. Kizárólag kutatóintézetek részvételével létrejött együttműködések
2. Beruházások esetében a Stratégiai Terv rendelet 68. cikk (Beruházások) 3. pontjában szereplő költségelemek

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

A jogosult költségek elszámolásának lehetőségei:

- Overall amount, ami magában foglalhat minden költséget, de a beruházási költségek külön is elszámolhatók.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 2.000.000 euro
a) A teljes projektköltség maximum 10%-a költségátalányként fordítható a tervezési, együttműködési és projekt-menedzsment tevékenységekre;
b) A teljes projektköltség minimum 90%-át kitevő beruházási tevékenységek felmerült tényleges költség alapon kerülnek meghatározásra.
A támogatás intenzitás az a) elemre 100%, a b) elemre a beruházás jellegének megfelelő szabályázás alapján 65-100%.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 561
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 765
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma – 21

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

6.51 RD53_R13_GAC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén

Beavatkozási kód	RD53_R13_GAC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Igen ES rebate system: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.18. Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás
	R.39. A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása
SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az agrárágazat szereplői közötti alacsony fokú együttműködési és innovációs készségek számos módon akadályozzák a versenyképesebb, erőforrás-hatékonyabb vagy a környezeti feltételekhez alkalmazkodóbb, összehangolt gazdálkodási struktúrák fejlődését. A beavatkozás célja, hogy az együttműködésen alapuló fejlesztések eredményeképpen a korábbi gyakorlattól eltérő megoldás (termék, szolgáltatás, folyamat, gazdálkodási gyakorlat, stb.) jöjjön létre.
Az agráriumra, illetve a vidéki térségek egyéb adottságaira épülő lehetőségek számosak, amelyek együttműködésre alapozott, összehangolt fejlesztése jelentősen hozzájárulhat az agrárgazdaság (beleértve a mezőgazdaságon túl a feldolgozást és az erdőgazdálkodást is) és a vidéki térségek sikerességéhez.
Hangsúlyt kívánunk fektetni a társadalmi innovációt megvalósító együttműködések, a társadalmi vállalkozások, így a szociális farmok és a szociális szövetkezetek támogatására.

A termelők és fogyasztók együttműködése terén támaszkodunk a már bevált együttműködési formák (pl. Kosár Közösségek, Nyitott Porták, Kamratúra stb.) tapasztalataira.

Vadgazdálkodási együttműködések támogatása

Mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók és a területileg illetések vadászatra jogosultak együttműködései, a vadon élő állatfajokkal történő együttélésből adódó konfliktusok megelőzése és mérséklése érdekében, a termelés biztonságának növelése és az élőhelyek biodiverzitásának megőrzése mellett.

A célterület keretében mezőgazdasági termelők és erdőgazdálkodók és a területileg illetékes vadászatra jogosultak együttműködéseit támogatjuk a vadon élő állatfajokkal történő együttélésből adódó konfliktusok megelőzése és mérséklése érdekében, a termelés biztonságának növelése és az élőhelyek biodiverzitásának megőrzése mellett. Az együttműködés keretében a mező- és erdőgazdálkodóknak lehetőségük nyílik a területileg illetékes vadászatra jogosulttal, továbbá tudományos tevékenységet végző szakemberekkel, illetve természetvédelmi szervezetekkel együtt olyan komplex beavatkozásokat kidolgozni és megvalósítani, amelyek hozzájárulnak a vadon élő állatfajok által, a gazdálkodási területeiken okozott problémák kezeléséhez (megelőzés/mérséklés) valamint a gazdálkodási tevékenységük által a vadon élő állatfajokra gyakorolt negatív hatások csökkentéséhez. A gazdálkodók és a vadászatra jogosultak, valamint a kutatók és a természetvédelmi szakemberek ilyen irányú együttműködése lehetőséget teremt arra, hogy a termelésben bekövetkező vadon élő állat által okozott kár mérséklődjön, az agrártevékenység biodiverzitásra gyakorolt negatív hatása csökkenjen, illetve a biodiverzitás szempontjából is értékes, alternatív élőhelyek alakuljanak ki. További lehetőség, többek között: a hazai vagy külföldi kutatásból eredő módszerek pilot jellegű kipróbálása, vadállomány monitoring fejlesztése és a vadállományban bekövetkező változások hatásának becslése a mezőgazdasági és erdőterületek vonatkozásában, valamint az ismeretterjesztés mind a gazdálkodók körében, de akár társadalmi szinten is különös tekintettel a biológiai sokféleséget és az élelmiszerbiztonságot érintő témakörökben.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:

- Projektterv vagy fenntartási terv tartalma és minősége
- Meglévő üzleti és társadalmi kapcsolatok megerősödése, újak létrehozása, szinergiák kihasználása
- Az együttműködések résztvevőinek szakmai tapasztalata
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Foglalkoztatás, ide értve az önkéntes munkavállalást
- Fiatal mezőgazdasági termelői részvétel

Támogatható kedvezményezettek:

Mezőgazdasági termelők vagy erdőgazdálkodók együttműködése vagy vadásztársaságok.

Jogosultsági kritériumok:

- Projektterv vagy Fenntartási terv készítése.
- Mezőgazdasági termelő vagy erdőgazdálkodó.
- A vadászatra jogosult igazolása a vadászati jogosultságról.

Kötelezettségvállalások és egyéb kötelezettségek:

A projekttervben, vagy fenntartási tervben vállalt kötelezettségek teljesítése.

A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:

- Az együttműködést kialakító csoport létrehozásához, fenntartásához kapcsolódó költségek, ide értve a működési költségeket is,
- A benyújtott projektre vonatkozó tanulmányok költségei,
- Promóciós tevékenységek költségei,

VITAANYAG

- A projekttervben jóváhagyott célok végrehajtásához kapcsolódó egyedi projektek (beruházások) közvetlen költségei
- Saját teljesítés egységköltség alapú elszámolása

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja

Az egy projektre adható maximális támogatási összeg: 500 000 €.

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

- A jogosult költségek elszámolásának lehetőségei:
- Overall amount, ami magában foglalhat minden költséget, de a beruházási költségek külön is elszámolhatók.
- Overall amount és külön beruházási költségek is támogathatóak 50%-os támogatás intenzitással.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 561
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 765
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma - 21

6.52 RD54_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása

Beavatkozási kód	RD54_R14_OGR_73
A beavatkozás neve	Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
A beavatkozás típusa	INVEST(73-74) - Investments, including investments in irrigation
Közös kimeneti mutató	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem ES rebate system: LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.39. A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a bioökonómián alapuló gazdaságok száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a	1	Igen

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	fiatal gazda kategórián kívüliek számára		
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

A díszkertész ágazat szerves részét képezik és a mezőgazdasági termelés volumenének bővülését elősegítik az ágazati szereplők által végzett, mezőgazdasági termelésnek nem minősülő tevékenységek. Ez utóbbiak gyakran meghaladják a teljes árbevétel 40%-át, így a mezőgazdasági üzemfejlesztés jellegű intézkedésekben nem részesülhettek. Ez a probléma elsősorban a vidéki kisvállalkozói szegmensben jelentkezett, hiszen jellemzően ez a réteg jut legnehezebben piaci alapon beruházási forrásokhoz.
A megcélzott kedvezményezetti kör elsősorban a helyi lakosság számára biztosítja az élhető, egészséges lakóhelyhez szükséges növényanyagot és a kapcsolódó szolgáltatásokat, ily módon hozzájárulva a vidéki Magyarország népességmegtartó erejéhez, egyben számottevő mértékben növelve a helyi foglalkoztatottságot. A saját termelésű növények közvetlen, vagy kertépítési szolgáltatások formájában történő értékesítése javítja a kisvállalkozások eredményességét és válsághelyzeteknek való ellenállóképességét, ami az utóbbi időben nagy jelentőséget kapott.
A kiválasztás során előnyben kell részesüljenek a megfelelő szakképzettséggel vagy jelentős szakmai tapasztalattal rendelkező munkavállalókat alkalmazó vállalkozások, hiszen ez biztosítja a fogyasztók hosszútávú elégedettségét és az ebből fakadó bizalmát.

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:

- Üzleti terv minősége
- Szakmai végzettség
- Igazolható szakmai tapasztalat
- A dísznövény ágazathoz köthető tevékenységek végzésének igazolása a beadást megelőző két teljes naptári év folyamán
- Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
- Térségi szempont
- Tagság a Magyar Díszkertészek Szakmaközi Szervezete valamelyik tagszervezetében
- Foglalkoztatás

Jogosultak köre:

- Jogosultsági kritériumoknak megfelelő, dísznövény-kereskedelemmel vagy zöldterület-kezeléssel foglalkozó vállalkozások

Jogosultsági kritériumok:

- A mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (továbbiakban: 2007. évi XVII. törvény) 28. §-a szerinti ügyfél-azonosítóval (Egységes Mezőgazdasági Ügyfél-nyilvántartási Rendszer) rendelkező gazdálkodó
- Támogatási kérelem benyújtásakor 40%-ot meg nem haladó mezőgazdasági vagy 50 %-ot meg nem haladó erdőgazdálkodási árbevétel
- A vállalkozás tevékenysége legalább a pályázat benyújtását megelőző két évben magában foglalja a következők legalább egyikét: zöldterület-kezelés, dísznövény-kiskereskedelem, dísznövény-nagykereskedelem
- Mikro-, vagy kisvállalkozásnak minősül
- Vidéki térségben megvalósuló projekt

Kötelezettségvállalások:

- A vállalkozás árbevétele nő
- Az üzleti tervben vállalt beruházás megvalósítása.

VITAANYAG

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☐ Átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:
A támogatás maximális mértéke: 15 Millió EUR
A támogatás maximális mértéke legfeljebb a jogosult költségek 65%-a lehet.
A támogatás maximális mértéke tovább növelhető legfeljebb a jogosult költségek 80%-ig, amennyiben a beruházás a környezetvédelmi és a klíma specifikus célkitűzéseket, valamint állatjóléti fejlesztéseket szolgálja.
Fiatal mezőgazdasági termelő számára 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
Gazdaságátadás esetén 15%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
Az ÖKO minősítéssel rendelkező terméket előállító támogatást igénylő esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
Kollektív beruházás esetén 10%-kal megemelt támogatási intenzitás adható.
Kedvezményes díjú intézményi kezességvállalás igénybevétele esetében 5%-kal megemelt támogatás intenzitás adható.
Az alaptámogatás maximum 10%-a kamattámogatás formájában igényelhető.

Forrásallokáció és kimenet (2023-2029)
FELÜLVIZSGÁLAT ALATT

6.53 RD55_D02_RUF_77 – Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján

Beavatkozási kód	RD55_D02_RUF_77
A beavatkozás neve	Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (kivéve az O.1 alatt jelentett EIP-t)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.3 Azon gazdaságok aránya, amelyek a KAP révén részesülnek a digitális gazdálkodási technológia támogatásából
	R.28 A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO8 a foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek

MUNKAANYAG

az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Részben
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomonkövethetőség	1	Részben
CCO.4.4	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az erdők 30-120 éves termelési ciklusa miatt a gazdálkodás szereplőinek nagy mértékben szükséges támaszkodniuk hosszú távon is rugalmas, folyamatosan fejlődőképes és részletes adatstruktúrákra, illetve az erre épülő elemzési, előrejelzési, döntéstámogató környezetre. Az erdőknek - funkciójuk szerint - fokozódó mértékben kell számos, az ágazati jogszabályi előírásokon túlmutató elvárának is megfelelni, amely szintén jobban kiszolgálható, tervezhető és nyomon követhető a digitalizáció nyújtotta megoldások alkalmazásával Ezek a kihívások csak rendszerszintű, egymással is kompatibilis fejlesztésekkel közelíthetők meg.
Tartalom:
az erdőgazdálkodók összességét vagy döntő többségét érintő, szükségszerűen csak egységes, országos rendszerben kifejleszthető, digitalizációs alapú szolgáltatás-fejlesztés. pl.:

1. országos vadhatás-monitoring rendszer
2. országos látogató-számlálás
3. termőhelyi alkalmasság előrejelzés
4. országos döntéstámogató szolgáltatások kifejlesztése és működtetése, stb.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részben is alkalmazhatók:
Projektterv minősége, benne különösen:
- fejlesztési célok, módszertan és elvárt eredmények világos meghatározása,
- költséghatékonyság,
- ütemezés, mérföldkövek,
- partnerek bevonásának módja és az együttműködés kezelése
- az eredmények hasznosulásának alátámasztása,
- esélyegyenlőség: hozzáférés biztosítása mind a részvételhez, mind a szolgáltatáshoz és az elemzett eredményekhez

Együttműködés hazai és külföldi oktatási, szaktanácsadási, kutatási intézményekkel,
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

VITAANYA

Vonatkozó jogszabályok:
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A KAP hálózat keretében az EIP támogató egység támogatja az EIP Operatív Csoportokat az innovációs projektötletek kidolgozásától a megvalósításig.

Támogatható kedvezményezettek:
Kutatás-fejlesztést végző szervezetek
Erdőgazdálkodók

Jogosultsági kritériumok:

1. legalább 2 együttműködő partner projektje támogatható
2. a projektnek országos lefedettségűnek kell lennie
3. együttműködési megállapodás megléte (minimális követelmény: a projekt-terv leírása, a téma aktualitása, jelentősége, az együttműködő csoporton belüli feladat- és felelősségi körök megosztása, ütemterv).

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- az együttműködési megállapodásban vállaltak teljesítése, a projektterv megvalósítása
- kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével
- a kötelezettségvállalás időtartama legalább 2 év, de legfeljebb 5 év

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☐ átalány összegek
☒ átalány finanszírozás
A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
100% támogatásintenzitás

További magyarázat
<u>A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:</u>

• a 15% „flat rate” típusú átalányköltségben: az együttműködést kialakító csoport létrehozásához és működéséhez kapcsolódó költségek, ideértve a benyújtott projektre vonatkozó tervek és engedélyek költségei és a megvalósítás során szükséges működési költségeket (projekt-menedzsment és támogatáskezelés) is, valamint a promóciós tevékenységet.

A projekt-költségvetés legalább 85%-át a projekt-cél érdemi tartalmának megvalósítására kell fordítani: együttműködés létrehozása és működtetése; tagok képzése és folyamatos kommunikáció; a szolgáltatás kifejlesztése kutatás-fejlesztés-innováció által; a tagok által elvégzendő rész-feladatok költségei, a projekt-eredmény tudományos színvonalú kiértékelése és közzététele, tudásmegosztás, stb.
A támogatás általános, digitális alapú szolgáltatást nyújt az erdőgazdálkodók részére. A támogatás általános infrastrukturális szolgáltatáshoz járul hozzá, elsősorban környezeti, valamint közjóléti (lakossági) célok figyelembe vételével. Gazdálkodók részére közvetlen támogatás nyújtására vagy termelő beruházás finanszírozására nem kerül sor.

VITAANYAG

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 560
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 400
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma – 2

6.54 RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)

Beavatkozási kód	RD56_D03_SVC_77
A beavatkozás neve	Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (kivéve az O.1 alatt jelentett EIP-t)
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.40 Támogatott okosfalu-stratégiák száma
	R.42 A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO8 a foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve;
SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének	3	Részben

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	fejlesztése		
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Részben
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomonkövethetőség	1	Részben
CCO.4.4	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az okos falvak olyan vidéki együttműködések, amelyek gyakorlati megoldásokat keresnek a helyi gazdasági, társadalmi és/vagy környezeti kihívásokra és törekszenek arra, hogy a digitális technológiák felhasználásával lehető legjobbat adják a helyi lakosságnak. Az okos falvak egy vidéki központhoz is kapcsolódhatnak, amely számos szolgáltatással közelebb hozhatja a rendszer elemeit az emberekhez.

Cél:

- a hátrányos helyzetű, lemaradó térségekben felzárkóztatás a digitális eszközök segítségével
- a települések kidolgozzák saját okos falu stratégiájukat
- a digitalizáció adta lehetőségeket a közösségi fejlesztésekre, közösségfejlesztésre, a kommunikáció erősítésére használják, aktív helyi közösségek alakuljanak
- a vidéki közösségek együttműködése erősödjön, valamint a térségi együttműködések alakuljanak,
- a vidéki életminőség, a vidéki ökoszisztéma javuljon,
- a vidék népességmegtartó és népességvonzó ereje növekedjen,
- az okos falu koncepció mentén igényvezérelt vidékfejlesztési beavatkozások valósuljanak meg.

Tartalom:

- okos falu stratégiák kidolgozása
- digitalizációs közösségi megoldások megvalósítása
- helyi, közösségi szolgáltatások fejlesztése, a helyben élőkhöz „közelebb vitele" (pl. e-egészségügy, okosápolás, co-working, carpooling, közösségi wifi-pontok kialakítása, digitális közbiztonság stb.)
- helyi okos piacok, piac-monitoring, e-kereskedelem fejlesztése
- közösségi gazdaság (sharing economy) támogatása digitális eszközökkel
- körforgásos gazdálkodásra való átállás
- energiahatékonyság előmozdítása
- vízgazdálkodás hatékonyabbá tétele, vízmegtartás, vízkészletek megőrzése
- biológiai sokféleség védelme, növelése
- digitális nyilvántartások létrehozása a vidék szolgálatában (pl. adminisztratív terheket csökkentő, pr célú, tevékenységek támogatásához, vidéki közösségeket szolgáló applikációk fejlesztéséhez, stb.)
- településfejlesztést támogató rendszerek beszerzése a megfelelő adatbázisok feldolgozásán alapulva

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

Kapcsolódás a Digitális Agrár Stratégiához

Digitalizációs/ okos falu programterv / üzleti terv minősége

Szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságát javító digitalizációs megoldások

Együttműködés EIP operatív csoporttal

Együttműködés Európai Digitalizációs Innovációs Hubokkal

Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)

Digitális megoldások alkalmazása

Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése

VITAANYAG

Szakképzett foglalkoztatás ösztönzése
Területi lefedettség mértéke
Térségi szempontok
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

290/2014. (XI. 26.) Korm. rendelet a kedvezményezett járások besorolásáról

105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet a kedvezményezett települések besorolásáról és a besorolás feltételrendszeréről

1362/2016. (VII. 13.) Korm. határozat a Mura nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról

1321/2016. (VII. 1.) Korm. határozat az Ős-Dráva nemzeti programmal összefüggő feladatokról és azok finanszírozásáról

1403/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat Magyarország egyes területei közötti gazdasági egyenlőtlenség csökkentése" érdekében szükséges fejlesztési programcsomagról

1404/2019. (VII. 5.) Korm. Határozat „Felzárkózó települések" hosszú távú programjának megalapozásáról

1186/2020. (IV. 28.) Korm. Határozat „Felzárkózó települések" és a gazdaságélénkítő program folytatása érdekében teendő további intézkedésekről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A beavatkozás önállóan a KAP átfogó célkitűzésének megfelelően hozzájárul a digitalizációs célok eléréséhez.

A KAP Hálózat Vidék támogató egysége segíti az okos falu stratégiák kidolgozását.

RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken (G célterület)

Támogatható kedvezményezettek:

magán- és jogi személyek, aktív helyi közösségek, non-profit szervezetek, egyesületek, szövetkezetek, önkormányzatok, ágazati kamarák, szaktanácsadók

Jogosultsági kritériumok:

- legalább 2 partner együttműködése keretében megvalósuló okos falu projektek, ahol legalább 1000 fő lakosságot érnek el fejlesztéssel a vidéki térségekben,
- az együttműködésben legalább 1 partner települési önkormányzat,
- az együttműködésben megvalósuló projekt kapcsolódik az érintett térség helyi fejlesztési-, településfejlesztési- , környezetvédelmi-, társadalmi felzárkózási-, stb. stratégiájához,
- az együttműködés hozzájárul a KAP Stratégiai Terv specifikus célkitűzéseihez vagy és/vagy átfogó célkitűzéseihez kapcsolódó témák valamelyikéhez.
- egy településre vonatkoztatva kizárólag egy okos falu stratégia támogatható

Kötelezettségvállalások, és más előírások:

- az okos falu stratégia elkészítése és a stratégiában foglaltak egészbeni vagy részbeni megvalósítása, amely során a projekt jellegétől függően a következők közül legalább egy feltételnek teljesülnie kell:
- a helyi életkörülmények javítása (pl.: e-egészségügy, okosápolás, közbiztonság, közösségi wifi-pontok, stb.) vagy
- gazdasági viszonyok javítása és a vidéki foglalkoztatás megtartására, vagy bővítésére irányuló fejlesztések (pl.: közösségi gazdaság, távmunka,co-working, carpooling, a társadalom peremére szorult rétegek munkához segítése stb.) vagy,

VITAANYAG

- környezeti állapot javulása (pl.: állatjóléti intézkedések, öko-lábnyom csökkentés, klíma-adaptációs megoldások stb.), vagy
- a közösségek online láthatóságának fejlesztése (pl.: település-marketing, agro-turisztika, stb.).
- kapcsolattartás az adott tématerülthez kapcsolódó KAP Hálózat VIDÉK támogató egységével
- a kötelezettség vállalás időtartama legalább 3, legfeljebb 5 év.

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☒ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ egység költségek
☒átalány összegek
☒átalány finanszírozás
A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 4 383 559
Teljes Forráskeret (HUF) - 1 599 999 035
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma – 150

6.55 RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

Beavatkozási kód	RD57_R15_LDR_77
A beavatkozás neve	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem LEADER program: Igen
Eredmény mutatók	R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO8 A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biogazdaságot és a fenntartható erdőgazdálkodást is

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.4	Tartósan inaktív aktív korúak társadalmi reintegrációja	3	Részben
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok	2	Részben

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

	végrehajtására		
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben
8.5.1	A biomassza alapú megújuló energiahasznosítás közösségi alapú fejlesztése	2	Részben
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása	3	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A beavatkozás vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló Helyi Akciócsoportok (a továbbiakban: HACS) számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACS-ok a Stratégiai Terv céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő Helyi Fejlesztési Stratégiát (a továbbiakban: HFS) dolgoznak ki. Az Irányító Hatóság által jóváhagyott HFS-ben a HACS-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.
A HFS tartalmazza a HACS rendelkezésére álló fejlesztési keret összegét.
Az intézkedés a HACS-ok működését és animációs tevékenységét, valamint a térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítását is támogatja.
A beavatkozás célja a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás és képzések szervezésén keresztül. A beavatkozás keretében a HFS-ek elkészítésének finanszírozására is sor kerül. A HFS elkészítésében segítséget nyújtanak az IH által biztosított képzések és tájékoztatók, illetve a mentorálás. A szakmai megalapozottságot biztosítja a stratégiakészítés és ennek során a térségre vonatkozó adatgyűjtés, tanulmányok/elemzések felhasználása, továbbá a közösségi szereplők bevonása. A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACS-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a művelet biztosítja a szükséges pénzügyi keretet.
A HACS működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett a HACS legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a helyi fejlesztési stratégiák közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACS-okkal belföldön és a határon túl.
Ennek keretében a HACS-ok támogathatják projektötletek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.
További feladat a helyi felhívások elkészítése, a projektgenerálás, a műveletek kiválasztása, a támogatás összegének rögzítése, a jóváhagyás előtt a javaslatok benyújtása a felelős szervezethez a támogathatóság végső ellenőrzése céljából, továbbá az IH által meghatározott egyéb feladatok. (Amennyiben a HACS-ok tényleges kérelemkezelést végeznek, a CPR alapján közreműködő szervezetként kell őket kijelölni - ennek megfelelő díjazás mellett (CPR 33 (4). cikk).)
A HACS-ok tevékenységét az IH a KAP hálózaton keresztül folyamatos mentorálással és képzéssel segíti.
A legfontosabb célok:

- A vidéki térségekben a mikro- kis- és középvállalkozások indítása, fenntartása, erősítése;
- Társadalmi vállalkozások indítása, tevékenységének fejlesztése;
- Helyi termékek és szolgáltatások fejlesztése;
- Kis eszközigényű élelmiszer-feldolgozási beruházások fejlesztése;
- Helyi kézműves-és kisipari réteg fejlesztése (pl: festő, kőműves, asztalos, autószerelő stb);
- Helyi gazdaságfejlesztési célú együttműködések létrejöttének elősegítése, ismertségének növelése, értékesítésének támogatása;
- A vidéki térségekben a lakosság humán közszolgáltatásokhoz való hozzájutásának előmozdítása;
- Közös termelői értékesítési pont/doboz/szatyor rendszer kialakítása;
- Megújuló energia, klímabarát, víz visszatartási, környezetvédelmi megoldások alkalmazása helyi szinten;
- Okos falu (smart village) stratégiák elkészítésének elősegítése;
- A vidéki térség, mint vállalkozási tér és lakóhely erősítése;
- Helyi összefogásra épülő, a természeti és egyéb értékeket, adottságokat, hagyományokat és egyedi termékeket bemutató komplex, fenntartható turisztikai, vendéglátóipari programok kidolgozása, megvalósítása;
- A helyi közösségek tagjai egyéni aktivitásának, felelősségvállalásának és együttműködési készségeinek erősítése;
- Az aktívabb társadalmi összefogás, az erősebb helyi identitás megteremtése, a közösségi gondolkodás és munkavégzés ösztönzése és ezek feltételeinek biztosítása;
- Közösségi élet, közösségi marketing, közösségi terek infrastrukturális fejlesztése, épített és kulturális örökség megőrzése;
- A fiatalok helyben tartásának támogatása, letelepedésük segítése, az elvándorlás megelőzése;
- Kedvezőtlen szociális helyzetben élők felzárkóztatásának ösztönzése.

A célterület: HFS elkészítésének támogatása, amely a CPR rendelet 34. cikk a) pontjának felel meg (kapacitásépítés és előkészítő intézkedések, amelyek támogatják a helyi fejlesztési stratégia kialakítását és jövőbeni végrehajtását);

B célterület: HFS megvalósítás, amely a CPR rendelet 34. cikk b) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia alapján kiválasztott műveletek végrehajtása, beleértve az együttműködési tevékenységeket és azok előkészítését);

C célterület: Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása, amely a CPR rendelet 34. cikk b) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia alapján kiválasztott műveletek végrehajtása, beleértve az együttműködési tevékenységeket és azok előkészítését);

D célterület: A HFS működtetése és a hozzá kapcsolódó animációs tevékenység, amely a CPR rendelet 34. cikk c) pontjának felel meg (a helyi fejlesztési stratégia kezelése, nyomon követése és értékelése, valamint annak megvalósítása, ideértve a stratégia végrehajtása által érintettek közötti vélemény- és tapasztalatcserék megkönnyítését)

A kiválasztási szempontok megállapítására irányadó elvek, amelyek részbeni alkalmazása is lehetséges:

- A támogatás igénybevételének feltétele a jogosultsági kritériumok teljesítése,
- Illeszkedés a HFS céljaihoz,
- A térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- A mérföldkövek és célok realitása, amennyiben lehet, azok mérhetősége,
- Ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- Fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- Projektterv minősége,
- Térségi szempont.
- A területi integritás elve a határon átnyúló együttműködési projekteknél (TNC)

VITAANYAG

Támogatható kedvezményezettek:
Elismert Helyi Akciócsoportok

Jogosultsági kritériumok (konkrét alkalmassági kritériumok):
A célterület:
Elismert HACS

B, C, D célterület:
Az IH által elfogadott HFS megvalósításában partner:
§ Természetes személyek
§ Jogi személyiségű vállalkozások
§ Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
§ Egyesületek
§ Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

A HACS maga is lehet a célterületek jogosultja, és végrehajthat intézkedéseket a stratégiával összhangban, feltéve, hogy a HACS biztosítja a tevékenységek szétválasztásának elvét (CPR 33 (5) cikk).

Támogatható támogatás típusa vagy kötelezettségvállalások és kötelezettségek:
A HFS előkészületi tevékenységre vonatkozó költség egy összegben odaítélhető.
Az intézkedés végrehajtása során előnyt élvez az egyösszegű átalány támogatási forma alkalmazása.

A CPR rendelet 31. cikkében közösségvezérelt helyi fejlesztésként definiált LEADER esetében az alábbi költségek támogathatók:

- A CPR rendelet 34. cikke (1) bekezdésének a) pontja alapján valamennyi előkészületi tevékenységre vonatkozó költség és a rendelet 32. cikke alapján kiválasztott HFS-k megvalósítása kapcsán nyújtott támogatás egy összegben odaítélhető, illetve
- A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a Stratégiai Terv rendelet 68. (Beruházások), 71. cikk (Együttműködés), 72. cikk (Tudás átadás és tájékoztatás) cikkeiben meghatározott hasonló műveletekre vonatkozó Uniós szabályokat és követelményeket betartják.

(A HACS-oknak lehetőségük van működési költségükre 100% előleget igénybe venni, biztosítéknyújtási kötelezettség nélkül.)
Abban az esetben is elszámolhatóak a 2021-2027-es időszak vonatkozásában stratégia tervezésre fordított költségek, amennyiben a stratégia nem kerül végül kiválasztásra és finanszírozásra (CPR 34 (2)).

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ Kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☐ Egység költségek
☐ Átalány összegek
☒ Átalány finanszírozás

A számítás alapja
Vissza nem térítendő támogatás.
A támogatás maximális mértéke a jogosult költségek maximum 100%-a lehet.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)
Teljes forráskeret (EUR) - 172 602 740

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Teljes Forráskeret (HUF) - 63 000 000 100
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma – 670

6.56 RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok

Beavatkozási kód	RD58_A01_TRA_78
A beavatkozás neve	Képzések és bemutatóüzemi programok
A beavatkozás típusa	KNOW(78) - Tudáscsere és információterjesztés
Közös kimeneti mutató	O.33. Támogatott képzési, tanácsadási és figyelemfelkeltő akciók vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és erőforrás-hatékonysági teljesítmény fokozása érdekében a KAP által támogatott tanácsadásban, képzésben, tudáscserében vagy az Európai Innovációs Partnerség (EIP) operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
	R.2 A mezőgazdasági tudás- és innovációs rendszerek (AKIS) keretébe integrálandó támogatásban részesülő tanácsadók száma
	R.28 A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO8 A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve;
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az

antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén az iskoláskorúak körében	1	Igen
2.5.1	A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
2.5.4	Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
5.7.3	Tudásátadás, bemutató gazdaságok az emisszió csökkentési technológiák bemutatására	1	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.4	Innovatív technikák kezelésének oktatása	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Igen
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Igen
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A gazdálkodók tudásszintje, a tudásuk minősége, annak korszerűsége, vagy gyakorlatiassága meghatározza a versenyképességüket, amely fontos szerepet játszik a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdításában. A képzési tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez.

Cél:

- az egész életen át tartó tanulásban való részvétel ösztönzése a gazdaság, a vállalkozás, vagy a gazdálkodó speciális szükségleteire reagáló, alkalmazott szakmai tudásátadási szolgáltatás támogatásával,
- a képzési és ismeretátadási lehetőségek széles skálája az aktuális kihívásokra adjon válaszokat, és a mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, élelmiszeripar és a vidékfejlesztés szereplői számára személyes és online formában egyaránt elérhető legyen.

Tartalom:

Gyakorlat-vezérelt tudásátadási tevékenységek, amelyek megvalósulhatnak tantermi és gyakorlati/bemutatóüzemi helyszíneken, valamint belföldön és külföldön egyaránt, ezek többek között lehetnek:

- a KAP Stratégiai Terv egyes beavatkozásainál előírt kötelező képzések (pl.: AKG, ÖKO, Natura, erdő-környezetvédelem, TCS/TÉSZ, induló vállalkozások, fiatal gazda stb.)
- bemutatóüzemi programok, egyéb képzések, továbbképzések, tárgyi tudást és gyakorlatot ötvöző tréningek, kompetencia- és készségfejlesztő képzések, képzők képzése, szaktanácsadók képzése, stb.
- jogszabály alapján előírt képzések

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

Szakmai-, pénzügyi-, képzési terv minősége

Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége

A képzési szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.

Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)

Részvétel FarmDemo Hub-ban

Élő együttműködés hazai és külföldi tudásmegosztási platformokkal

Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága

Digitális megoldások alkalmazása

Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése

Területi lefedettség mértéke

Térségi szempontok

Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

Társadalmi szempontok érvényesítése

Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:

A képzési beavatkozás keretében végzett tudásmegosztás hozzájárul a KAP Stratégiai Terv minden beavatkozásához.

VITAANYAG

Támogatható kedvezményezettek:
tudásátadási tevékenység folytatására jogosult szervezet

Jogosultsági kritériumok:
- rendelkezik képzési, tudásátadási tervvel, (amelynek minimum kötelező tartalmi elemei: a tervezett programok szakmai tartalmának leírása, a programok száma, időtartama, tervezett látogatói szám, disszemináció (a projekt eredményeinek terjesztése))
- szaktárca által megjelölt feltételek szerinti akkreditáció (lehet miniszteri- vagy jogszabályi kijelölés)

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével
- kapcsolattartás az adott tématerülthez kapcsolódó KAP Hálózat támogató egységeivel
- végrehajtja a képzési, tudásátadási tervben foglaltakat
- a kötelezettségvállalás időtartama 5 év
- 1 képzést szolgáltató személyre 1 munkanap vonatkozásában 8 óránál több támogatott tudásátadási tevékenység nem számolható el.

A releváns alapelemek azonosítása
Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:
Képzési tevékenység óra alapú egységköltsége a jelenlegi (2020. évi) támogatott képzési adatokon alapul, kiegészítve az inflációval, a képzések koordinációjával megbízott szervezettel történő konzultációval és a KAP reform következtében kibővült feladatokkal. Három képzési típusra került külön-külön kiszámításra (8, 24 és 80 órás).

Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

További magyarázat:
ACTION: egy képzési tevékenység / alkalom (8 óra, 24 óra, 80 óra) (egy nap max. 8 óra képzési tevékenység)

A képzéstípusokra jellemző, hogy a költségek nagyrészt személyi jellegű kiadásokból (ideértve a koordináció, óraadók és vizsgáztatók költségét) áll, ami mellett jelentősebb költségek a tananyagok elkészítése, valamint a terembérlet jelenti.

A költségek meghatározásánál figyelembe vettük, hogy az elkövetkező években is várható a személyi jellegű költségek szignifikáns növekedése (az elmúlt 5 évben ez 62% volt). Inflációt csekélyebb mértékben, de szintén figyelembe vettük.

VITAANYAG

Az egységköltségen belül átlagos óradíjat, szervezési és vizsgadíjat állapítottunk meg.

A vizsgadíjaknál a jelenlegi piaci (vagy jogszabályi) díjakat vettük figyelembe.

A számítások szerint így a 8 órás képzés óradíj egységköltsége 16,6 euró/óra, a 24 órás képzés óradíj egységköltsége 11,6 euró/óra, a 80 órás képzés óradíj egységköltsége pedig 6,2 euró/óra.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 13 704 320
Teljes Forráskeret (HUF) - 5 002 076 800
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Horizontális mutató – 1 670 000

6.57 RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások

Beavatkozási kód	RD59_A02_INF_78
A beavatkozás neve	Tájékoztatási szolgáltatások
A beavatkozás típusa	KNOW(78) - Tudáscsere és információterjesztés
Közös kimeneti mutató	O.33. Támogatott képzési, tanácsadási és figyelemfelkeltő akciók vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és erőforrás-hatékonysági teljesítmény fokozása érdekében a KAP által támogatott tanácsadásban, képzésben, tudáscserében vagy az Európai Innovációs Partnerség (EIP) operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
	R.28 A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.5.1	A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
2.5.4	Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
5.7.1	Növény-egészségügyi szaktanácsadás	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások nagyfokú rugalmasságot követelnek meg a gazdálkodóktól. A modernizációs folyamatok felgyorsultak, az agráriumban és élelmiszeriparban jelentkező technológiai fejlődést naprakész ismerettel, speciális tudással kell követni ahhoz, hogy a kiélezett piaci versenyben helyt lehessen állni. Elvárt ugyanakkor az is, hogy válaszul a klímaváltozással járó kihívásokra tudatosan alkalmazzanak fenntartható gazdálkodási modelleket. Mindezekhez egy komplex tudásbázis kialakítására és a gazdálkodók készségeinek a fejlesztésére van szükség. Ehhez minden segítséget meg kell adnunk, hogy a Közös Agrárpolitika célkitűzéseit közösen elérjük.

Minden tudásátadási tevékenység kulcsfontosságú a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdítása, a generációs megújulás segítése, valamint a mezőgazdasági és erdészeti üzemek fenntarthatóságának, versenyképességének, erőforrás-hatékonyságának és környezeti teljesítményének javítása érdekében. A tájékoztatási, tanácsadási, képzési és innovációs tevékenységek között szinergiákat kell teremtetni az AKIS rendszerében. A tájékoztatási tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez.

Célok:

olyan ügyfél-központú tájékoztatási pontok biztosítása, ahol az agrár-, erdő-, élelmiszergazdaság és vidékfejlesztés szereplői számára az általános ismeretszerzési lehetőségek biztosítottak az igényeiknek megfelelően.

Tájékoztatási szolgáltatások a KAP végrehajtásáért
(tudásátadás ügyfél-központú tájékoztatási ponton, a gazdálkodó megy az információért)

Tartalom:
egyedi (telefonos, online, személyes) tájékoztatási formák, amelyek során általános információkat és ismereteket közvetítő tudásátadás valósul meg, különös tekintettel az aktuális szakmai (mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási, élelmiszeripari, vidékfejlesztési) és támogatáspolitikai ismeretekre; agrárszabályozási kérdésekre; valamint a hatályos és új jogszabályokra, beleértve a webGN adatszolgáltatáshoz, nitrát jelentés készítéshez, egyéb elektronikus ügyintézéshez fűződő tájékoztatást is

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
A szakmai- és pénzügyi-terv minősége.
Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége.
A szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek száma, képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.
Digitális megoldások alkalmazása.
Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága.
Területi lefedettség mértéke
Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)
Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése
Térségi szempontok
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése
Társadalmi szempontok érvényesítése
Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2012. évi CXXVI. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról
525/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara által működtetett falugazdász-hálózat igazgatási és egyéb feladatainak a meghatározásáról
16/2019. (IV. 29.) AM rendelet a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és a mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről.

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A tudásmegosztás minden formája hozzájárul a KAP Stratégiai Terv beavatkozásaihoz.

Támogatható kedvezményezettek:
a szolgáltatást nyújtó jogi személy

Jogosultsági kritériumok:
- rendelkezik a feladat ellátáshoz alkalmas, működőképes szervezeti és vezetési struktúrával,
- rendelkezik tájékoztatási és ügyfélszolgálati tevékenység szervezéséhez és ellátásához szükséges tapasztalattal és referenciával,
- országos lefedettségű ügyfélszolgálati hálózattal rendelkezik,

VITAANYAG

- biztosítja, hogy a tevékenységet nyújtó személyek megfelelően képzett szakemberek, akik naprakész ismeretekkel rendelkeznek.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
A támogatott tanácsadás során nem lehet összeférhetetlenség, és a szolgáltatott tanácsadásnak pártatlannak kell lennie, igazodnia kell a különféle termelési típusokhoz és gazdaságok jellegéhez.

Tájékoztatási szolgáltatások a KAP végrehajtásáért
- kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével
- kapcsolattartás a KAP Hálózat adott tématerülethez kapcsolódó támogató egységeivel
- a kötelezettségvállalás időtartama 5 év

A releváns alapelemek azonosítása
Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☐ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:
Tevékenység az egységköltség számítás alapja, a jelenlegi időszakhoz hasonlóan.
Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

További magyarázat
Tájékoztatási szolgáltatások a KAP végrehajtásáért (ACTION): Egy ügyfél és egy tájékoztatást nyújtó személy között egy adott napon létrejött egyedi tájékoztatás
Egyedi tájékoztatás lehet: telefonos/online/személyes tájékoztatás, vagy elektronikus-ügyintézés (kérelembenyújtásban vagy adatszolgáltatásban való közreműködés).
Egységköltség meghatározásánál figyelembe vett kiadások:
A 2007-2013-as, és a 2014-2020 közötti ciklusban működtetett tájékoztatási tevékenység adatait figyelembe véve készített számításokon alapulva, az inflációt figyelembe véve:
- munkabér és béren kívüli juttatások (bruttó összeg),
- munkába járáshoz, munkavégzéshez szükséges utazási költségtérítés,
- mobiltelefon és mobilinternet előfizetések,
- iroda bérleti díjak,
- iroda rezsi költségek – közüzem, internet, közös költség,
- irodaszerek és postaköltség,
- képzések költségei – terembérlet, catering, utazás, előadói díjak,
- eszközamortizáció – mobiltelefon, laptop, nyomtató,
- a működés fenntartásához szükséges szoftverlicencek díja, informatikai üzemeltetési költségek

VITAANYAG

A 2023-27 közötti ciklusra az alábbi átalány alapú egységköltségekkel tervezünk:
- tájékoztatás egységköltsége 10.000 Ft/alkalom, azaz 27,4 euro/ alkalom

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 68 475 150
Teljes Forráskeret (HUF) - 24 993 429 750
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Horizontális mutató – 2 250 000

6.58 RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások

Beavatkozási kód	RD60_A04_ADP_78
A beavatkozás neve	Tanácsadási szolgáltatások
A beavatkozás típusa	KNOW(78) - Tudáscsere és információterjesztés
Közös kimeneti mutató	O.33. Támogatott képzési, tanácsadási és figyelemfelkeltő akciók vagy egységek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem; Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.1 A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és erőforrás-hatékonysági teljesítmény fokozása érdekében a KAP által támogatott tanácsadásban, képzésben, tudáscserében vagy az Európai Innovációs Partnerség (EIP) operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
	R.28 A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció
SO4 Többek között az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása
SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével
SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése
SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és az új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben
SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel – többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerekkel – kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, továbbá az állatjólét fokozása és az

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.5.1	A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
2.5.4	Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
5.7.1	Növény-egészségügyi szaktanácsadás	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen
CCO.1.1	Ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.4	Innovatív technikák kezelésének oktatása	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.1.8	Ágazati szaktanácsadási szolgáltatások bővítése, magas szintű elérhetővé tétele	1	Igen
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

A társadalmi, gazdasági és környezeti kihívások nagyfokú rugalmasságot követelnek meg a gazdálkodóktól. A modernizációs folyamatok felgyorsultak, az agráriumban és élelmiszeriparban jelentkező technológiai fejlődést naprakész ismerettel, speciális tudással kell követni ahhoz, hogy a kiélezett piaci versenyben helyt lehessen állni. Elvárt ugyanakkor az is, hogy válaszul a klímaváltozással járó kihívásokra tudatosan alkalmazzanak fenntartható gazdálkodási modelleket. Mindezekhez egy komplex tudásbázis kialakítására és a gazdálkodók készségeinek fejlesztésére van szükség. Ehhez minden segítséget meg kell adnunk, hogy a Közös Agrárpolitika célkitűzéseit közösen elérjük.

Minden tanácsadási tevékenység kulcsfontosságú a vidéki területek gazdasági növekedésének és társadalmi fejlődésének előmozdítása, a generációs megújulás segítése, valamint a mezőgazdasági és erdészeti üzemek fenntarthatóságának, versenyképességének, erőforrás-hatékonyságának és környezeti teljesítményének javítása érdekében. A tájékoztatási, tanácsadási, képzési és innovációs tevékenységek között szinergiákat kell teremtetni az AKIS rendszerében. Ezeknek a tudásátadási tevékenységnek kapcsolódnia kell egy vagy több, a KAP Stratégiai Terv által lefedett célkitűzéshez.

Célok:

A tanácsadási rendszerek megerősítése és fejlesztése: az agrár-, erdő-, élelmiszergazdaság és vidékfejlesztés szereplői számára az igényeiknek megfelelő, a speciális szükségleteikre reagáló tudásátadási szolgáltatások biztosítása, szakmai segítség nyújtása, amely elősegíti a hatékony gyakorlati alkalmazásokat és az innovációt, a gazdasági versenyképesség növelését, figyelembe véve a fenntarthatóság, környezet-, klíma- és talajvédelem, valamint az erőforrás-hatékonyság követelményeit is.

1. Új tanácsadási szolgáltatás indítása

(új szervezet vagy új tartalom)

Tartalom:

- Új tanácsadói szolgáltatások létrehozása a kiemelt tématerületeken.

2. Tanácsátadási szolgáltatások

(tanácsadás a gazdálkodónál, a gazdálkodóhoz megy a szakember)

Tartalom:

A gazdálkodóknál, a gazdaságukban/üzemükben felmerült problémára megoldási lehetőségek szolgáltatása, független szakmai tanácsadási tevékenységek végzése

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):

A szakmai- és pénzügyi-terv minősége.

Személyes kompetenciák, infrastrukturális és tárgyi feltételek, adottságok minősége.

A szolgáltatást nyújtó által a szolgáltatásba bevont szakemberek száma, képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciái.

Digitális megoldások alkalmazása.

Az ismeretátadás gyakorlatorientáltsága.

Területi lefedettség mértéke.

Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach)

Innovatív megoldások alkalmazása, terjesztése

Térségi szempontok

Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése

Társadalmi szempontok érvényesítése

Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:

VITAANYAG

2012. évi CXXVI. törvény a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról
525/2013. (XII. 30.) Korm. rendelet a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara által működtetett falugazdász-hálózat igazgatási és egyéb feladatainak a meghatározásáról
16/2019. (IV. 29.) AM rendelet a mezőgazdasági és vidékfejlesztési szaktanácsadói tevékenységről és a mezőgazdasági szaktanácsadási rendszerről.
2009. évi XXXVII. törvény az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló
43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet a növényvédelmi tevékenységről
24/2020. (VI. 22.) AM rendelet a termelői integrációs szervezetekről
42/2015. (VII. 22.) FM rendelet a termelői csoportok elismeréséről
50/2017. (X. 10.) FM rendelet a zöldség-gyümölcs termelői szervezetekről

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A tanácsadás minden formája hozzájárul a KAP Stratégiai Terv beavatkozásaihoz.

1. Új tanácsadási szolgáltatások indítása és 2. Tanácsadási szolgáltatások esetében:
Támogatható kedvezményezettek:
- szaktanácsadó, tanácsadó szervezet, természetes személy
- tanácsadási tevékenységet végző szakmai-, szakmaközi szervezetek

Jogosultsági kritériumok:
- jogosult az adott téma és szakterületen tanácsadási tevékenység folytatására
- rendelkezik a szaktárca által megjelölt feltételek szerinti akkreditációval

A releváns alapelemek azonosítása
Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok
Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☐ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒ egység költségek
☒ átalány összegek
☐ átalány finanszírozás

A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten:
Egység költségek - tanácsadás: tanácsadási tevékenység egységköltsége óra alapú és a jelenlegi szaktanácsadási rendszer 2020. évi adatain alapul, figyelembe véve az infláció és a KAP reform következtében kibővült feladatokat.
Átalány összegek - új tanácsadói tevékenységek indítása: új tanácsadási tevékenység esetében a maximum 200 000 euró/ új tanácsadó tevékenység kialakítása, amely elsősorban a szükséges eszközök és képzettség kialakítására irányulhat

Támogatási intenzitás mértéke: maximum 100%

További magyarázat

VITAANYAG

Tanácsadási szolgáltatások (ACTION): egy ügyfél és egy tanácsadó között létrejött tanácsadás (mértékegység: óra)

Egységköltség: (óra alapú elszámolás)

Az elszámolható költségek a tanácsadást, valamint az ismeretek és információk cseréjét és terjesztését szolgáló minden olyan releváns intézkedés költségét jelentik, amelyek hozzájárulnak a KAP Stratégiai Terv célkitűzéseinek eléréséhez. (tanácsadási tevékenység egységköltsége óra alapú és a jelenlegi szaktanácsadási rendszer 2020. évi adatain alapul, figyelembe véve az infláció és a KAP reform következtében kibővült feladatokat.)

Új tanácsadási szolgáltatások létrehozása (ACTION): új szervezet vagy új tevékenység létrehozása.

Átalány összegek 200.000 Euro összegű támogatás / 5 év (rendelet szerint)

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 136 639 041
Teljes Forráskeret (HUF) - 49 873 249 965
Fajlagos támogatás (EUR/óra) – 35
Fajlagos támogatás (HUF/óra) – 12 845
Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Horizontális mutató - 3 750 020

6.59 RD61_A05_EIP_77 – Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés

Beavatkozási kód	RD61_A05_EIP_77
A beavatkozás neve	Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés
A beavatkozás típusa	COOP(77) - Együttműködés
Közös kimeneti mutató	O.1. Az európai innovációs partnerség (EIO) operatív csoportjai projektjeinek száma
Hozzájárulás az elhatárolási követelményhez	Generációs megújulás: Nem Környezetvédelem: Nem Ecoscheme leszámítás: Nem LEADER program: Nem
Eredmény mutatók	R.1 A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: Azon mezőgazdasági termelők aránya, akik – a gazdasági, környezetvédelmi, éghajlat-politikai és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében – tanácsadás igénybevételéhez, képzéshez, ismeretek cseréjéhez és operatív csoportokban való részvételhez kapnak támogatást.
	R.28 A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma
Területi hatály	Nemzeti

Kapcsolódó specifikus célkitűzések, több területet átfogó célkitűzés és releváns ágazati célkitűzések

SO2 A piacorientáltság fokozása és a mezőgazdasági üzemek versenyképességének növelése, mind rövid, mind hosszú távon, beleértve a kutatásra, technológiára és digitalizációra való nagyobb hangsúlyt
SO8 a foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos bioökonómiát és a fenntartható erdészetet is beleértve;
SO9 Az uniós mezőgazdaság válaszának javítása az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

társadalmi igényekre, beleértve a fenntartható módon előállított kiváló minőségű, biztonságos és tápláló élelmiszereket, az élelmiszer-pazarlás csökkentését, valamint az állatok jólétének javítását és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelmet.
XCO Átfogó célkitűzés az ágazat modernizálása a tudás, az innováció és a digitalizáció előmozdítása és megosztása révén a mezőgazdaságban és a vidéki területeken, valamint ezek elterjedésének ösztönzése

A beavatkozás által kielégített igény(ek)

Kód	Ismertetés	Fontossági sorrend	KAP tervben
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Igen
2.3.6	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködés erősítése, innovációs potenciál növelése	1	Igen
2.5.6	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
8.5.1	A biomassza alapú megújuló energiahasznosítás közösségi alapú fejlesztése	2	Részben
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban - csomagolásban	2	Részben
9.6.1	Gyakorlatorientált ismeretátadás a társadalmi és környezeti kihívásokról	1	Igen
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Igen
CCO.1.4	Innovatív technikák kezelésének oktatása	1	Igen
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Igen
CCO.3.4	Innovatív beruházások támogatása a kisgazdaságokban	2	Igen

A beavatkozás konkrét kialakítása, követelményei és alkalmassági feltételei

Mutassa be a beavatkozás konkrét céljait és tartalmát, beleértve a konkrét célzást, a kiválasztási elveket, a vonatkozó jogszabályokkal való kapcsolatokat, a kiegészítő jelleget a többi beavatkozással/műveletcsoportokkal mindkét pilléren belül, és egyéb releváns információkat.

Kitűzött célok és elvárt hatások:

Az innovációs együttműködések révén a különféle szakmai háttérrel rendelkező szereplők komplementer módon kapcsolódhatnak egymáshoz és megoldásokat kereshetnek egy-egy aktuális problémára, kihívásra. A partnerségek feladata, hogy az innovációval, mezőgazdasággal, erdőgazdálkodással, élelmiszeriparral, vidékfejlesztéssel, kutatással, szaktanácsadással foglalkozó különféle szereplők a meglévő tudásukat olyan innovatív megoldásokra váltsák, amelyek a gyakorlatban is alkalmazhatóak.

Cél:

- az innovatív gyakorlatok fejlesztését, átadását és megvalósítását segítő együttműködések támogatása és innovációs megoldások alkalmazásának ösztönzése,
- az mezőgazdasági, erdőgazdálkodási, élelmiszeripari, ágazatok termelékenyebbé és fenntarthatóbbá váljanak, a versenyképesség javuljon, a vidékfejlesztési szektorban társadalmi innovációk segítsék a közösségeket,
- az egyes szektorok kedvezőbben alkalmazkodjanak olyan aktuális kihívásokhoz, mint az élesebb verseny, a változékony piaci árak, a klímaváltozás és a szigorúbb környezetvédelmi szabályok betartása.

Tartalom:
Európai Innovációs Partnerség (EIP) innovációs együttműködéseinek támogatása, ahol a projektek innovációs tartalma lehet termék-, szolgáltatás-, eljárási- vagy technológiai fejlesztés, társadalmi-, vagy adaptív innováció a
- mezőgazdasági,
- erdőgazdálkodási, vadgazdálkodási,
- élelmiszeripari, takarmánygyártási,
- vidékfejlesztési szektorban, vagy a
- biomassza alapú gazdaságban (elmozdulva akár az ipari termelés irányába is),

a KAP Stratégiai terv legalább egy célkitűzésének elérése érdekében.

Kiválasztási elvek (amelyek részben is alkalmazhatók):
Innovációs projekt-terv, pénzügyi-terv minősége, tartalma
A projekt innovációs potenciálja, az innováció előzményeinek bemutatása a témában (hazai és nemzetközi szinten)
Az együttműködésbe bevont kis üzemméretű gazdaságok száma
Az AKIS-rendszerben kialakított többszereplős partnerségek megléte (multiactor approach) EIP Operatív Csoport együttműködő partnereinek száma
EIP Operatív Csoport együttműködő partnereinek szakértelembeli összetettsége (szinergiák) Együttműködésekben szerzett korábbi szakmai tapasztalat Az együttműködésbe bevont szakemberek képzettsége, az adott témakörben szerzett releváns referenciák.
Együttműködés hazai és külföldi oktatási, szaktanácsadási, kutatási intézményekkel, nemzetközi hálózatokban való részvétel
Környezet-, klímavédelmi és adaptációs szempontok érvényesítése Társadalmi szempontok érvényesítése Esélyegyenlőségi szempontok érvényesítése

Vonatkozó jogszabályok:
2014. évi LXXVI. törvény a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról

Kapcsolat más beavatkozásokkal:
A KAP hálózat keretében az EIP támogató egység támogatja az EIP Operatív Csoportokat az innovációs projektötletek kidolgozásától a megvalósításig.

Támogatható kedvezményezettek:
mezőgazdasági termelők, élelmiszer-feldolgozók, erdőgazdálkodók, erdőtermék-feldolgozók, vidéki kkv-k, kutatók, kutatóhelyek, szaktanácsadók, szaktanácsadó szervezetek, innovációs brókerek, szakmai szervezetek, egyesületek, non-profit szervezetek, önkormányzatok, felnőttképzési engedéllyel rendelkező intézmények, természetes személyek.

Jogosultsági kritériumok:
az innovációs együttműködési projekt hidat képez a gyakorlati probléma és a kutatás között az innovációs együttműködési projekt már részt vett
az innovációs projektötletek előszűrésén, és alkalmasak arra, hogy pályázzon a beavatkozáson alapján kiírt felhívás keretében. egy EIP Operatív Csoportban legalább 2 együttműködő partner van, amelyek

VITAANYAG

közül legalább 1 mezőgazdasági termelő, vagy élelmiszer-feldolgozó, vagy erdőgazdálkodó, vagy erdőtermék-feldolgozó, és
legalább 1 kutató vagy kutatóhely
az EIP Operatív Csoport együttműködési megállapodással rendelkezik (minimális követelmény: a projektterv leírása, a téma aktualitása, jelentősége, a gyakorlati probléma és a kihasználandó lehetőségek leírása, az innovációs-, kutatási irányok meghatározása, az együttműködő csoporton belüli feladat- és felelősségi körök megosztása, ütemterv).
Az EIP együttműködésekbe legfeljebb 1 nemzetközi partner is bevonható.

Kötelezettségvállalások, és más előírások:
- az együttműködési megállapodásban vállaltak teljesítése, a projektterv megvalósítása
- az innovációs projektek eredményeinek terjesztése, kommunikálása, disszeminációja, - kapcsolattartás az Agrárminisztérium AKIS koordinációs szervezetével
- együttműködés az EIP támogató egységgel,
- a kötelezettségvállalás időtartama legalább 2 év, de legfeljebb 5 év

A releváns alapelemek azonosítása

Releváns GAEC, jogszabályban meghatározott gazdálkodási követelmények (SMR) és egyéb, a nemzeti és uniós jog által megállapított kötelező követelmények. Adott esetben az SMR szerinti konkrét vonatkozó kötelezettségek leírása, valamint annak magyarázata, hogy a kötelezettségvállalás miként lépi túl a kötelező követelményeket (a továbbiakban: a 28. cikk (5) bekezdésében és a 70. cikk (3) bekezdésében, valamint a 72. cikk (5) bekezdésében). N/A

A támogatás formája és mértéke/összegek/számítási módok

Támogatás formája
☒ Támogatás
☐ Pénzügyi eszköz
Kifizetés típusa
☒ kedvezményezettnél ténylegesen felmerült elszámolható költségek megtérítése
☒egység költségek
☐ átalány összegek
☒átalány finanszírozás
A támogatás mértéke kedvezményezetti szinten

Támogatás maximális mértéke (intenzitása):
100% támogatásintenzitás

További magyarázat
A beavatkozás kapcsán támogatható költségek:
Az operatív csoport megalakulásának, működésének, promóciójának és kutatási tevékenységének, beleértve a saját teljesítést is, egységköltség alapú elszámolását tervezzük: a Horizont Europe pályázatok szabályrendszerét követve az EIP csoportokban résztvevők időráfordítása alapján úgynevezett emberhónapban kifejezve, ezt majd a 2021. évi magyar HE átlag emberhónap költségben tervezzük meghatározni (unit cost). Ehhez a kutatáshoz szükséges közvetett költségeket szintén a Horizont Europe pályázatok szabályrendszerét követve 25% mértékig tervezzük elszámolhatónak (flat rate). Az operatív csoportok és tagjainak beruházási jellegű költségeit tételes költségelszámolással tervezzük elszámolhatóvá tenni.

Forrásallokáció és kimenet [1](2023-2029)

Teljes forráskeret (EUR) - 19 799 144
Teljes Forráskeret (HUF) - 7 226 687 560

[1] Az átfogó pénzügyi és kimeneti indikátor táblázatot lásd az I. és II. mellékletben

VITAANYAG

Kimenet indikátorhoz történő elvárt hozzájárulás a beavatkozásnál:
O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma – 45

VITAANYAG

I. Melléklet – Pénzügyi összesítő táblázat

1.1 Közvetlen Kifizetések Pénzügyi Táblázata

Kód	Megnevezés	2023-2027 euró	Összesen euró	Összesen Ft
DP01_E01_BISS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	3 948 500 000	3 948 500 000	1 441 202 500 000
DP02_E02_CRIS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	673 880 945	673 880 945	245 966 544 925
DP03_B01_YFS_16	Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	93 454 020	93 454 020	34 110 717 300
DP17_G01_ECOS_16	Agro-ökológiai alapprogram	1 010 625 000	1 010 625 000	368 878 125 000
DP04_E03_CISB_16	Cukorrépa termesztés támogatása	39 578 466	39 578 466	14 446 140 090
DP05_E04_CISR_16	Rizstermesztés támogatása	9 895 857	9 895 857	3 611 987 951
DP06_E05_CISV_16	Zöldségnövény termesztés támogatása	32 276 574	32 276 574	11 780 949 510
DP07_E06_CISI_16	Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	78 099 445	78 099 445	28 506 297 425
DP08_E07_CISO_16	Ipari olajnövény termesztés támogatása	3 702 498	3 702 498	1 351 411 825
DP09_E08_CISE_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	30 316 657	30 316 657	11 065 579 677
DP10_E09_CISF_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	33 269 594	33 269 594	12 143 401 956
DP11_E10_CISS_16	Anyajuhtartás támogatása	108 838 653	108 838 653	39 726 108 345
DP12_E11_CISC_16	Anyatehéntartás támogatása	173 156 636	173 156 636	63 202 172 231
DP13_E12_CISM_16	Hízott bika támogatás	25 305 904	25 305 904	9 236 654 778
DP14_E13_CISD_16	Tejhasznú tehéntartás támogatása	341 371 286	341 371 286	124 600 519 335
DP15_E14_CISG_16	Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	79 813 864	79 813 864	29 132 060 287
DP16_E15_CISP_16	Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	54 926 312	54 926 312	20 048 103 698
Összesen		**6 737 011 711**	**6 737 011 711**	**2 459 009 274 333**

VITAANYAG

1.2 Szektorális Beavatkozások Pénzügyi Táblázata (2023-2027)

Kód	Megnevezés	Uniós forrás (euró)	Összesen (euró)	Összesen (forint)
SC11-SC28	Gyümölcs- és zöldségfélék	42 493 151	42 493 151	15 509 999 998
SC02_A01_BEA_55	Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás	3 363 000	3 363 000	1 227 495 000
SC03_E02_BEI_55	Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	4 600 000	4 600 000	1 679 000 000
SC04_E03_BEV_55	Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása	12 493 135	12 493 135	4 559 994 275
SC01_A02_BEM_55	Méhészeti marketing	900 000	900 000	328 500 000
SC05_E04_WIR_58	Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása	71 080 000	71 080 000	25 944 200 000
SC06_E05_WII_58	Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	28 000 000	28 000 000	10 220 000 000
SC07_E06_WIG_58	Zöldszüret támogatása a borágazatban	-	-	-
SC08_E07_WID_58	Borászati melléktermékek lepárlása	4 800 000	4 800 000	1 752 000 000
SC09_E08_WIN_58	Borágazati belpiaci promócoió	4 000 000	4 000 000	1 460 000 000
SC10_E09_WIP_58	Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció	4 000 000	4 000 000	1 460 000 000
Összesen		**175 729 286**	**175 729 286**	**64 141 189 273**

1.3 Vidékfejlesztési Beavatkozások Pénzügyi Táblázata (2023-2029)

Kód	Megnevezés	Uniós forrás és társ-finanszírozás (euró)	Nemzeti kiegészítés (euró)	Összesen (euró)	Összesen (forint)
RD01_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése	154 902 835	1 539 343 740	1 694 246 575	618 399 999 875
RD02_D01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	15 928 640	258 043 963	273 972 603	100 000 000 095
RD03_E02_FON_73	Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül	127 429 118	1 009 557 184	1 136 986 302	415 000 000 230
RD04_E03_FOF_73	Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül	6 371 456	171 710 736	178 082 192	65 000 000 080
RD09_B05_SML_73	Mezőgazdasági kisüzemek	4 778 592	80 152 915	84 931 507	31 000 000 055

	fenntarthatósági fejlesztése				
RD10_B06_DVO_73	Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása	1 274 290	9 684 613	10 958 903	3 999 999 595
RD11_B07_DVF_73	Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása	15 928 864	85 441 223	101 370 087	37 000 081 755
RD12_W01_WTO_74	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	17 202 932	169 098 439	186 301 371	68 000 000 415
RD18_I03_JGR_73	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	1 592 864	12 105 766	13 698 630	4 999 999 950
RD21_G04_LCI_73	Agro-ökológiai nem termelő beruházások	19 854 466	164 384	20 018 850	7 306 880 170
RD38_F05_AFI_73	Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	124 883 720	70 540 937	195 424 657	71 329 999 805
RD40_F07_INP_73	Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	4 778 588	86 015 112	90 793 700	33 139 700 500
RD41_F08_INN_73	Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	4 778 580	60 720 912	65 499 492	23 907 314 580
RD42_R01_RAN_73	Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	11 150 048	29 945 843	41 095 891	15 000 000 215
RD43_R02_LOC_73	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	78 050 335	154 826 378	232 876 713	85 000 000 245
RD54_R14_OGR_73	Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	263 014	-	263 014	96 000 110
RD07_B03_YFO_77	Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	2 867 155	24 530 105	27 397 260	9 999 999 900
RD15_W04_COP_77	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési	1 274 291	4 205 161	5 479 452	1 999 999 980

	közösségek támogatása				
RD37_F04_FRC_77	Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	7 290 698	4 109 302	11 400 000	4 161 000 000
RD44_R03_POG_77	Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása	12 742 911	23 969 417	36 712 328	13 399 999 720
RD45_R04_GIS_77	Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére	1 274 301	3 109 259	4 383 560	1 599 999 400
RD46_R05_GIJ_77	Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	1 274 302	3 109 259	4 383 561	1 599 999 765
RD47_R06_QSJ_77	Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	1 274 302	3 109 259	4 383 561	1 599 999 765
RD48_R07_QSP_77	Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	1 274 302	3 109 259	4 383 561	1 599 999 765
RD49_R09_SCC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	1 592 862	2 790 680	4 383 542	1 599 992 830
RD50_R10_SEC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	1 274 302	3 109 259	4 383 561	1 599 999 765
RD51_R11_TUC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	1 274 302	3 109 259	4 383 561	1 599 999 765
RD52_R12_BIC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	1 274 302	3 109 259	4 383 561	1 599 999 765
RD53_R13_GAC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a	1 274 302	3 109 259	4 383 561	1 599 999 765

	vadgazdálkodás területén				
RD55_D02_RUF_77	Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján	1 274 301	3 109 259	4 383 560	1 599 999 400
RD56_D03_SVC_77	Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	1 274 300	3 109 259	4 383 559	1 599 999 035
RD57_R15_LDR_77	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	156 328 767	16 273 973	172 602 740	63 000 000 100
RD61_A05_EIP_77	Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	5 144 795	14 654 349	19 799 144	7 226 687 560
RD05_B01_YFS_75	Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	23 560 116	83 289 201	106 849 317	39 000 000 705
RD06_B02_YFY_75	Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	4 141 466	56 132 527	60 273 993	22 000 007 445
RD08_B04_BIS_75	Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	2 867 156	16 310 927	19 178 083	7 000 000 295
RD23_G06_NAG_72	Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	165 025 000	-	165 025 000	60 234 125 000
RD34_F01_NAF_72	Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	136 986 300	56 657 536	193 643 836	70 680 000 140
RD58_A01_TRA_78	Képzések és bemutatóüzemi programok	5 740 000	7 964 320	13 704 320	5 002 076 800
RD59_A02_INF_78	Tájékoztatási szolgáltatások	27 379 260	41 095 890	68 475 150	24 993 429 750
RD60_A04_ADP_78	Tanácsadási szolgáltatások	30 250 000	106 389 041	136 639 041	49 873 249 965
RD16_I01_INS_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	9 557 184	61 675 693	71 232 877	26 000 000 105
RD17_I02_IST_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési	1 592 864	9 366 040	10 958 904	3 999 999 960

	Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer				
RD19_G01_AEC_70	Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	1 290 410 960	-	1 290 410 960	471 000 000 400
RD20_G02_ORT_70	Ökológiai gazdálkodás támogatása	200 000 000	-	200 000 000	73 000 000 000
RD22_G05_LCP_70	Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	34 242 833	-	34 242 833	12 498 634 165
RD24_G07_GAX_70	Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	3 287 670	1 095 890	4 383 560	1 599 999 400
RD25_G08_GAI_70	Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	37 808 220	2 739 726	40 547 946	14 800 000 290
RD26_G09_GAV_70	Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	3 287 670	1 095 890	4 383 560	1 599 999 400
RD27_G10_GPX_70	Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	5 479 450	1 095 890	6 575 340	2 399 999 100
RD28_G11_GPI_70	Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	2 739 728	1 643 836	4 383 564	1 600 000 860
RD35_F02_FEC_70	Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	45 643 800	18 922 843	64 566 643	23 566 824 695
RD36_F03_GEN_70	Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	6 000 000	9 000 000	15 000 000	5 475 000 000
RD39_F06_AFM_70	Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	155 200 000	45 797 260	200 997 260	73 363 999 900
Összesen		2 980 089 500	4 379 250 232	7 359 339 732	2 686 159 002 220

VÉLEMÉNYAZ

II. Melléklet – Kimeneti indikátorokat összesítő táblázatok

2.1. Közvetlen Kifizetések Kimeneti Indikátorai

Kód	Megnevezés	O4	O6	O7	O8	O10	O11
DP01_E01_BISS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	25 000 000,00					
DP02_E02_CRIS_16	A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás			19 545 060,00			
DP03_B01_YFS_16	Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás		594 000,00				
DP17_G01_ECOS_16	Agro-ökológiai alapprogram				12 500 000,00		
DP04_E03_CISB_16	Cukorrépa termesztés támogatása					60 600,00	
DP05_E04_CISR_16	Rizstermesztés támogatása					13 585,00	
DP06_E05_CISV_16	Zöldségnövény termesztés támogatása					133 800,00	
DP07_E06_CISI_16	Ipari zöldségnövény termesztés támogatása					239 900,00	
DP08_E07_CISO_16	Ipari olajnövény termesztés támogatása					33 785,00	
DP09_E08_CISE_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)					190 085,00	
DP10_E09_CISF_16	Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)					89 080,00	
DP11_E10_CISS_16	Anyajuhtartás támogatása						3 829 650,00
DP12_E11_CISC_16	Anyatehéntartás támogatása						1 237 275,00
DP13_E12_CISM_16	Hízott bika támogatás						465 610,00
DP14_E13_CISD_16	Tejhasznú tehéntartás támogatása						1 076 915,00
DP15_E14_CISG_16	Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása					342 740,00	
DP16_E15_CISP_16	Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása					855 950,00	
Kimenet összesen		25 000 000,00	594 000,00	19 545 060,00	12 500 000,00	1 959 525,00	6 609 450,00

O.4. Az alapszintű jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
O.6. A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
O.7. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
O.8. Az agrár-ökológiai programokban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
O.10. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma

MUNKAANYAG

2.2 Szektorális Beavatkozások Kimeneti Indikátorai

Kód	Megnevezés	O35	O36	O37
SC11-SC28	Gyümölcs- és zöldségfélék	184,00		
SC02_A01_BEA_55	Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás			1 250,00
SC03_E02_BEI_55	Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése			2 000 000,00
SC04_E03_BEV_55	Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása			4 000 000,00
SC01_A02_BEM_55	Méhészeti marketing			5 100,00
SC05_E04_WIR_58	Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása		8 680,00	
SC06_E05_WII_58	Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban		400,00	
SC07_E06_WIG_58	Zöldszüret támogatása a borágazatban		0,00	
SC08_E07_WID_58	Borászati melléktermékek lepárlása		7 200 000,00	
SC09_E08_WIN_58	Borágazati belpiaci promóció		40,00	
SC10_E09_WIP_58	Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció		40,00	
Kimenet összesen		184,00	7 209 160,00	6 006 350,00

O.35. A támogatott operatív programok száma
O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma

VITAANYAG

2.3 Vidékfejlesztési Beavatkozások Kimeneti Indikátorai

Kód	Megnevezés	O1	O9	O12	O13	O14	O15	O17	O19	O20	O21
RD01_E01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése									3 141,00	
RD02_D01_FRM_73	Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása									1 264,00	
RD03_E02_FON_73	Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül									636,00	
RD04_E03_FOF_73	Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül										
RD09_B05_SML_73	Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése									3 953,00	
RD10_B06_DVO_73	Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása									184,00	
RD11_B07_DVF_73	Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása										
RD12_W01_WTO_74	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás									998,00	
RD18_I03_JGR_73	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása									2,00	
RD21_G04_LCI_73	Agro-ökológiai nem termelő beruházások										1 451,00
RD38_F05_AFI_73	Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása										2 500,00
RD61_A05_EIP_77	Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	45,00									
RD23_G06_NAG_72	Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések				1 435 000,00						
RD34_F01_NAF_72	Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések				1 010 000,00						
RD16_I01_INS_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás		51 000								
RD17_I02_IST_76	Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer		2,00								
RD19_G01_AEC_70	Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)					3 282 053,00					
RD20_G02_ORT_70	Ökológiai gazdálkodás támogatása							941 948,00			
RD22_G05_LCP_70	Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés					52 500,00					
RD24_G07_GAX_70	Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése								37 440,00		
RD25_G08_GAI_70	Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése								198 996,00		
RD26_G09_GAV_70	Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése								74 000,00		

RD27_G10_GPX_70	Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése								510 000,00		
RD28_G11_GPI_70	Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése					193 702,00					
RD35_F02_FEC_70	Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)						207 000,00				
RD36_F03_GEN_70	Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások								120,00		
RD39_F06_AFM_70	Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása						200 000,00				
Összesen		45,00	51 002,00	0,00	2 445 000,00	3 528 255,00	407 000,00	941 948,00	820 556,00	10 178,00	3 951,00

O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma
O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
O.12. A hátrányos természeti adottságú vagy egyéb specifikus hátrányokkal rendelkező területeknek nyújtott támogatásban részesülő hektárok száma, területtípusonkénti bontással együtt
O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
O.15. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma
O.17. Az ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma

VITAANYAG

Kód	Megnevezés	O22	O23	O24	O25	O27	O28	O29	O30	O31	O32	O33
RD04_E03_FOF_73	Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül			2 178,00								
RD11_B07_DVF_73	Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása			678,00								
RD40_F07_INP_73	Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)			1 000,00								
RD41_F08_INN_73	Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)		10 000,00									
RD42_R01_RAN_73	Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	2 259,00										
RD43_R02_LOC_73	Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	1 624,00										
RD07_B03_YFO_77	Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés								602,00			
RD15_W04_COP_77	Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása										27,00	
RD37_F04_FRC_77	Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása										10,00	
RD44_R03_POG_77	Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása						207,00					
RD45_R04_GIS_77	Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére							732,00				
RD46_R05_GIJ_77	Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén							729,00				
RD47_R06_QSJ_77	Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása										729,00	
RD48_R07_QSP_77	Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása							894,00				
RD49_R09_SCC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért										23,00	
RD50_R10_SEC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért										21,00	
RD51_R11_TUC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért										21,00	
RD52_R12_BIC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért										21,00	
RD53_R13_GAC_77	Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén										21,00	

RD55_D02_RUF_77	Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján										2,00	
RD56_D03_SVC_77	Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)										150,00	
RD57_R15_LDR_77	LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása									670,00		
RD05_B01_YFS_75	Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával				1 500,00							
RD06_B02_YFY_75	Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával					602,00						
RD08_B04_BIS_75	Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával					639,00						
RD58_A01_TRA_78	Képzések és bemutatóüzemi programok											1 670 000,00
RD59_A02_INF_78	Tájékoztatási szolgáltatások											2 250 000,00
RD60_A04_ADP_78	Tanácsadási szolgáltatások											3 750 020,00
Összesen		3 883,00	10 000,00	3 856,00	1 500,00	1 241,00	207,00	2 355,00	602,00	670,00	1 025,00	7 670 020,00

O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
O.23. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma
O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
O.28. Támogatott termelői csoportok és termelői szervezetek száma
O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)
O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma
O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma
O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma Horizontális mutató

VITAAN

III. Melléklet- Eredményindikátorokat összesítő célterv táblázat

Eredménymutató	Konkrét célkitűzés	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Átfogó célérték
R.1[CU] PR teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlati és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	XCO	110.000	264.550	426.105	587.675	742.225	786.225	786.225	786.225
R.2 [CU] Tanácsadási és tudásrendszerek összekapcsolása A mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszerébe (AKIS) való integrálás céljából támogatásban részesülő tanácsadók száma	XCO	0	1000	2000	3000	4000	5000	5000	5000
R.3 [CU] A mezőgazdaság digitalizálása Share of farms benefitting from support for digital farming technology through CAP	SO2, XCO	%	0,010%	0,041%	0,073%	0,364%	0,644%	0,685%	0,685%
R.3 Számláló: A vonatkozó kifizetett támogatásban részesülő kedvezményezettek száma	SO2, XCO	0	24	100	177	877	1.551	1.650	1.650
R.3 Nevező: Gazdaságok száma	SO2, XCO	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000

R.4 A jövedelemtámogatásnak az előírások betartásától és a bevált gyakorlatok alkalmazásától való függővé tétele Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	SO1	94,170%	94,170%	94,170%	94,170%	94,170%	94,170%	94,170%	94,170%
R.4 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO1	5.000.000 ha	5.000.000 ha	5.000.000 ha	5.000.000 ha	5.000.000 ha	5.000.000 ha	5.000.000 ha	5.000.000 ha
R.4 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO1	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.5 Kockázatkezelés Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya	SO1	%	%	%	%	10,871%	10,996%	11,203%	11,203%
R.5 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok száma	SO1	0	0	0	0	26.200	26.500	27.000	27.000
R.5 Nevező: Gazdaságok száma	SO1	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000
R.6 [PR] Újraelosztás kisebb gazdaságok részére: Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)	SO1	106,765%	106,765%	106,765%	106,765%	106,765%	106,765%	106,765%	106,765%
R.6 Számláló: Az átlagos gazdaságméret alatti kedvezményezetteknek kifizetett átlagos közvetlen kifizetés hektáronként	SO1	290 EUR/ha	290 EUR/ha	290 EUR/ha	290 EUR/ha	290 EUR/ha	290 EUR/ha	290 EUR/ha	290 EUR/ha

R.6 Nevező: Az összes kedvezményezettnek teljesített átlagos közvetlen kifizetés/ha	SO1	271 EUR/ha	271 EUR/ha	271 EUR/ha	271 EUR/ha	271 EUR/ha	271 EUR/ha	271 EUR/ha	271 EUR/ha
R.7[PR] Sajátos igényű területeken működő gazdaságoknak nyújtott támogatás növelése: További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)	SO1, SO6	112,083%	112,083%	112,083%	112,083%	112,083%	0%	0%	112,083%
R.7 Számláló: A sajátos igényű területeken élő kedvezményezettek számára nyújtott átlagos jövedelemtámogatás hektáronként	SO1, SO6	302 EUR/ha	302 EUR/ha	302 EUR/ha	302 EUR/ha	302 EUR/ha	0 EUR/ha	0 EUR/ha	302 EUR/ha
R.7 Nevező: Az összes kedvezményezettnek kifizetett átlagos jövedelemtámogatás/ha	SO1, SO6	269 EUR/ha	269 EUR/ha	269 EUR/ha	269 EUR/ha	269 EUR/ha	269 EUR/ha	269 EUR/ha	269 EUR/ha
R.8 Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO1	17,969%	17,969%	17,969%	17,969%	17,969%	17,969%	17,969%	17,969%
R.8 Számláló: A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő kedvezményezettek aránya	SO1	43.305	43.305	43.305	43.305	43.305	43.305	43.305	43.305
R.8 Nevező: Gazdaságok száma	SO1	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000

R.9 CU PR Gazdaságok korszerűsítése A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya	SO2	%	0,539%	0,996%	1,328%	2,365%	3,112%	3,651%	3,651%
R.9 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő kedvezményezettek száma	SO2	0	1300	2400	3200	5700	7500	8800	8800
R.9 Nevező: Gazdaságok száma	SO2	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000
R.10CU PR Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	SO2, SO3	2,614%	5,275%	7,940%	10,605%	13,519%	16,433%	19,346%	19,346%
R.10 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő kedvezményezettek száma	SO2, SO3	6300	12.713	19.136	25.559	32.581	39.603	46.625	46.625
R.10 Nevező: Gazdaságok száma	SO2, SO3	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000
R.11 Gyümölcs- és zöldségfélék A kínálati oldal koncentrációja: Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének	SO3	15,868%	16,434%	17,001%	17,568%	18,418%	0%	0%	18,418%

aránya									
R.11 Számláló: Az operatív programokban részt vevő termelői szervezetek által forgalmazott termékek összértéke	SO3	153.424.658 EUR	158.904.110 EUR	164.383.561 EUR	169.863.014 EUR	178.082.192 EUR	0 EUR	0 EUR	178.082.192 EUR
R.11 Nevező: Az érintett ágazatok termelésének összértéke	SO3	966.908.164 EUR	966.908.164 EUR	966.908.164 EUR	966.908.164 EUR	966.908.164 EUR	966.908.164 EUR	966.908.164 EUR	966.908.164 EUR
R.12 Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás: Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	SO4	12,657%	12,657%	12,657%	12,657%	12,657%	12,657%	12,657%	12,657%
R.12 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO4	672.000 ha	672.000 ha	672.000 ha	672.000 ha	672.000 ha	672.000 ha	672.000 ha	672.000 ha
R.12 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO4	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.14 [PR] Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában: A kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági	SO4	13,212%	13,212%	13,212%	13,212%	13,212%	13,212%	13,212%	13,212%

földterület)									
R.14 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO4	701.500 ha	701.500 ha	701.500 ha	701.500 ha	701.500 ha	701.500 ha	701.500 ha	701.500 ha
R.14 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO4	5.309.520.ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.15 CU A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó zöld energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)	SO4	0 MW	2 MW	10 MW	24 MW	67 MW	109 MW	151 MW	151 MW
R.16 CU Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO4	%	0,014%	0,086%	0,200%	0,551%	0,900%	1,248%	1,248%
R.16 Számláló: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok száma	SO4	0	34	208	482	1329	2168	3007	3007
R.16 Nevező: Gazdaságok száma	SO4	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000

R.17 CU PR Erdősített terület: Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása	SO4, SO5, SO6	2.500 ha	5.300 ha	10.700 ha	16.100 ha	21.550 ha	27.000 ha	27.000 ha	27.000 ha
R.18 CU Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	SO4, SO5, SO6, SO8	0 EUR	5.813.986 EUR	16.167.657 EUR	31.061.016 EUR	61.408.363 EUR	82.676.383 EUR	103.944.383 EUR	103.944.383 EUR
R.19 PR Talajjavítás és –védelem: talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	SO5	12,815%	12,815%	12,815%	12,815%	12,815%	12,815%	12,815%	12,815%
R.19 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO5	680.425 ha	680.425 ha	680.425 ha	680.425 ha	680.425 ha	680.425 ha	680.425 ha	680.425 ha
R.19 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO5	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.20 PR A levegőminőség javítása Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	SO5, SO9	4,523%	4,523%	5,354%	5,354%	5,354%	5,354%	5,354%	5,354%

R.20 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO5, SO9	240.168 ha	240.168 ha	284.287 ha	284.287 ha	284.287 ha	284.287 ha	284.287 ha	284.287 ha
R.20 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO5, SO9	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.21 PR A vízminőség védelme A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	SO5	16,127%	16,127%	16,127%	16,127%	16,127%	16,127%	16,127%	16,127%
R.21 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO5	856.250 ha	856.250 ha	856.250 ha	856.250 ha	856.250 ha	856.250 ha	856.250 ha	856.250 ha
R.21 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO5	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.22 PR Fenntartható tápanyag-gazdálkodás: A tápanyag-gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	SO4, SO5, SO6	7,707%	7,707%	9,421%	9,421%	9,421%	9,421%	9,421%	9,421%
R.22 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO4, SO5, SO6	409.185 ha	409.185 ha	500.219 ha	500.219 ha	500.219 ha	500.219 ha	500.219 ha	500.219 ha
R.22 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO4, SO5, SO6	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.23 PR Fenntartható vízhasználat A vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület	SO5	2,915%	2,915%	2,915%	2,915%	2,915%	2,915%	2,915%	2,915%

(UAA) aránya									
R.23 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO5	154.750 ha	154.750 ha	154.750 ha	154.750 ha	154.750 ha	154.750 ha	154.750 ha	154.750 ha
R.23 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO5	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.24 [PR] A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	SO5, SO6, SO9	6,704%	6,704%	6,704%	6,704%	6,704%	6,704%	6,704%	6,704%
R.24 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO5, SO6, SO9	355.925 ha	355.925 ha	355.925 ha	355.925 ha	355.925 ha	355.925 ha	355.925 ha	355.925 ha
R.24 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO5, SO6, SO9	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.25 Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye: A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya	SO5, SO6	0,723%	0,723%	0,723%	0,723%	0,723%	0,609%	0,587%	0,723%

R.25 Számláló: Azon számosállategységek száma, amelyekhez kapcsolódóan kifizetést teljesítettek	SO5, SO6	17.676	17.676	17.676	17.676	17.676	14.890	14.347	17.676
R.25 Nevező: Összes számosállat egység	SO5, SO6	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890
R.26 [CU] Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások: A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO5	%	0,001%	0,229%	0,417%	0,627%	0,837%	1,027%	1,027%
R.26 Számláló: A vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok száma	SO5	0	3	553	1004	1511	2018	2475	2475
R.26 Nevező: Gazdaságok száma	SO5	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000
R.27 Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben	SO4, SO5, SO6	85.000	171.001	258.005	345.007	432.009	476.510	520.010	520.010
R.28. Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény	XCO	66.000	158.730	255.663	352.605	445.335	471.735	471.735	471.735

ismeretek és innováció révén: A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma									
R.29 PR Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése: A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	SO4, SO5, SO6, SO9	2,534%	2,534%	2,534%	4,249%	4,249%	4,249%	4,249%	4,249%
R.29 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO4, SO5, SO6, SO9	134.564 ha	134.564 ha	134.564 ha	225.599 ha	225.599 ha	225.599 ha	225.599 ha	225.599 ha
R.29 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO4, SO5, SO6, SO9	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.30 PR A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása: Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya	SO5, SO6, SO4	1,180%	1,188%	2,914%	3,121%	3,328%	3,535%	0%	3,535%
R.30 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO5, SO6, SO4	28.500 ha	28.700 ha	70.400 ha	75.400 ha	80.400 ha	85.400 ha	0 ha	85.400 ha
R.30 Nevező: Összes erdőterület	SO5, SO6,	2.416.138 ha	2.416.138	2.416.138	2.416.138	2.416.138	2.416.138	2.416.138	2.416.138

	SO4		ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
R.31 [PR] Élőhelyek és fajok védelme: A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve	SO6	15,990%	15,990%	15,990%	15,990%	15,990%	15,990%	15,990%	15,990%
R.31 Számláló: A kifizetés által érintett hektárok száma	SO6	849.000 ha	849.000 ha	849.000 ha	849.000 ha	849.000 ha	849.000 ha	849.000 ha	849.000 ha
R.31 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO6	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.32 [CU] A biológiai sokféleséggel kapcsolatos beruházások: A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	SO6	%	%	0,189%	0,340%	0,415%	0,491%	0,547%	0,547%
R.32 Számláló: Number of farms receiving relevant support	SO6	0	0	455	819	1001	1183	1319	1319
R.32 Nevező: Gazdaságok száma	SO6	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241.000	241000
R.33 A Natura 2000 kezelésének javítása: A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya	SO6	20,889%	20,889%	20,889%	20,889%	20,889%	20,889%	20,889%	20,889%
R.33 Számláló: Összes Natura 2000 terület	SO6	150.631 ha	150.631 ha	150.631 ha	150.631 ha	150.631 ha	150.631 ha	150.631 ha	150.631 ha

R.33 Nevező: Összes Natura 2000 erdő terület	SO6	721.099 ha	721.099 ha	721.099 ha	721.099 ha	721.099 ha	721.099 ha	721.099 ha	721.099 ha
R.34 PR A tájképi elemek megőrzése A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	SO6	1,079%	1,079%	1,096%	1,109%	1,115%	1,122%	1,127%	1,127%
R.34 Számláló: A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA)	SO6	57.313 ha	57.313 ha	58.175 ha	58.865 ha	59.210 ha	59.554 ha	59.813 ha	59.813 ha
R.34 Nevező: Összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)	SO6	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha	5.309.520 ha
R.35. A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya	SO6	66,006%	66,006%	66,006%	66,006%	66,006%	66,006%	66,006%	66,006%
R.35 Számláló: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya	SO6	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000	800.000
R.35 Nevező: Az Európai Bizottságnak bejelentett méhkaptárak száma összesen: a terv kidolgozásakor rendelkezésre álló legutóbbi három év átlaga.	SO6	1.212.009	1.212.009	1.212.009	1.212.009	1.212.009	1.212.009	1.212.009	1.212.009
R.36 CU PR Generációs megújulás: KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti	SO1, SO7	6.000	7.200	8.400	9.600	10.900	12.100	12.300	12.300

bontással együtt									
R.37 CU Növekedés és foglalkoztatás a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek	SO8	0	0	0	0	0	0	216	216
R.38 CU LEADER-lefedettség: A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya	SO8	0%	174,325%	261,516%	290,579%	290,579%	290,579%	290,579%	290,579%
R.38 Számláló: A programidőszakban LEADER keretében támogatott HACS-ok által lefedett lakosság szám	SO8	0	3.161.000	4.742.000	5.269.000	5.269.000	5.269.000	5.269.000	5.269.000
R.38 Nevező: Vidéki lakosság száma	SO8	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276
R.39 CU A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	SO1, SO3, SO5, SO2, SO7, SO8	0	100	400	900	2700	4300	5700	5700
R.40 CU A vidéki gazdaság intelligens átmenete: Támogatott okos falu stratégiák száma	SO8, XCO	30	60	90	120	150	150	150	150
R.41 CU PR Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	SO8	0%	0%	8,151%	16,302%	47,638%	78,968%	110,298%	110,298%
R.41 Számláló: A vonatkozó fejlesztések által érintett vidéki népesség	SO8	0	0	147.800	295.600	863.800	1.431.900	2.000.000	2.000.000

R.41 Nevező: Vidéki lakosság száma	SO8	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276
R.42 [CU] A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	SO8, XCO	0%	0,056%	0,168%	0,396%	0,591%	0,599%	0,607%	0,607%
R.42 Számláló: Number of participants to relevant operations	SO8, XCO	0	1021	3042	7182	10.722	10.862	11.002	11.002
R.42 Nevező: Vidéki lakosság száma	SO8, XCO	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276	1.813.276
R.44 [PR] Az állatjólét javítása. Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (szá e) aránya	SO9	156,301%	156,301%	156,301%	156,301%	156,301%	156,301%	156,307%	156,307%
R.44 Számláló: Azon számosállategységek száma, amelyekhez kapcsolódóan kifizetést teljesítettek	SO9	3.821.386	3.821.386	3.821.386	3.821.386	3.821.386	3.821.386	3.821.386	3.821.386
R.44 Nevező: Összes számosállat egység száma	SO9	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890	2.444.890

VITA

IV. Melléklet - Igényfelmérés és beavatkozási stratégia

4.1. SO1: A gazdaságok fennmaradását biztosító jövedelemnek és a mezőgazdasági ágazat rezilienciájának a támogatása Unió- szerte a hosszú távú élelmezésbiztonság és a mezőgazdasági diverzitás fokozása, valamint az uniós mezőgazdasági termelés gazdasági fenntarthatóságának biztosítása céljából

4.1.1. SO1 A GYELV-elemzés összefoglalása

SO1. Erősségek

E.1. Az éves munkaerőegységre vetített nettó hozzáadott érték Magyarország esetében az uniós átlagon felül javult

E.2. Közepes (90 ezer és 250 ezer euró STÉ) ökonómiai méretű üzemek összességében kiemelkedő hatékonysága

E.3. Jól működő mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer és annak folyamatos fejlesztése

E.4. Benchmark árakhoz igazított szállítási szerződések terjedése (tejtermelés, baromfi- és sertéstartás)

E.5. Mikro-, kis- és középvállalkozások hitelhez jutását segítő AVHGA

E.6. Élelmezésbiztonság szintje

SO1. Gyengeségek

Gy.1. Mezőgazdasági jövedelmek nemzetgazdasági átlagnál alacsonyabb szintje [SO1/1.1.]

Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) [SO1/1.1.] [SO1/1.2.] [SO1/2.3.]

Gy.3. Mezőgazdasági vállalkozások, különösen a kisüzemek és egyes ágazatok jövedelmezőségének erős függősége a közvetlen támogatásoktól

Gy.4. Uniós összevetésben magas termelési költségek és gyenge hatékonyság

Gy.5. Közvetlen támogatások tőkésedése a földbérleti díjakban

Gy.6. Időjárási kockázatokon kívüli egyéb kockázatok kezelésének hiánya, állatbiztosítások kis aránya, derivatív piaci kockázatkezelési eszközök kihasználatlansága [SO1/2.4.]

Gy.7. Nem mezőgazdasági tevékenységet is folytató gazdaságok számának csökkenése

Gy.8. Importfüggőség egyes inputok esetében (pl. fehérjetakarmányok, állattartás eszközei és anyagai, egyes szaporítóanyagok, műtrágya stb.) [SO1/3.2.]

SO1. Lehetőségek

L.1. Közvetlen támogatások hozzájárulása a mezőgazdasági jövedelmekhez, valamint a banki finanszírozás megkönnyítéséhez

L.2. Beruházási támogatások pozitív hatása a beruházási intenzitásra

L.3. Jövedelemstabilizáló eszköz bevezetése

L.4. Fejlesztési pályázatok gyorsabb és rugalmasabb lebonyolítása, kapcsolódó adminisztráció egyszerűsítése

SO1. Veszélyek

F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése [SO1/2.1.] [SO1/2.2.] [SO1/3.1.]

VITAANYAG

F.2. Uniós agrártámogatások csökkenése és a piaci intézkedések körének szűkülése miatt növekvő kitettség a piaci válsághelyzeteknek [SO1/2.3.]

F.3. Kisüzemek számának további csökkenése, emiatt vidéki munkahelyek megszűnése [SO1/1.1.] [SO1/1.2.]

4.1.2. SO1. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
1.1.2	Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	2	Részben
1.2.1	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta károk kezelése a mezőgazdaságban	1	Igen
1.2.2	A kedvezőtlen időjárási jelenségek okozta természeti károk megelőzése építményekkel, berendezésekkel	1	Igen
1.2.3	Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	2	Igen
1.2.4	Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	2	Igen
1.3.1	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	2	Igen
1.3.2	Hazai fehérjenövény alapú takarmánybázis megerősítése	2	Igen
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen

4.1.3. SO1. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
DP (közvetlen kifizetés),	BISS(21) - Basic income support	DP01_E01_BISS_16 - A fenntarthatóságot	O.4. Az alapszintű jövedelemtámogatásban

termeléstől elválasztott		elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás	részesülő hektárok száma
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	CRISS(26) - Complementary redistributive income support	DP02_E02_CRIS_16 - A fenntarthatóságot elősegítő, átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatás	O.7. Az átcsoportosítással nyújtható kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP04_E03_CISB_16 - Cukorrépa termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP05_E04_CISR_16 - Rizstermesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP06_E05_CISV_16 - Zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP07_E06_CISI_16 - Ipari zöldségnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP08_E07_CISO_16 - Ipari olajnövény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP09_E08_CISE_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Extenzív)	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP10_E09_CISF_16 - Gyümölcstermesztés támogatása (Intenzív)	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP11_E10_CISS_16 - Anyajuhtartás támogatása	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban

kötött			részesülő jószágok száma
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP12_E11_CISC_16 - Anyatehéntartás támogatása	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP13_E12_CISM_16 - Hízott bika támogatás	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP14_E13_CISD_16 - Tejhasznú tehéntartás támogatása	O.11. A termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő jószágok száma
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	SETUP(47(2)(a)) - setting up, filling and refilling of mutual funds by producer organisations and by associations of producer organisations recognised under Regulation (EU) No 1308/2013, or under Article 67(7) of this Regulation	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVVO(47(2)(b)) - investments in tangible and intangible assets making the management of the volumes placed on the market more efficient including for collective storage	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	STORE(47(2)(c)) - collective storage of products produced by the producer organisation or by its members, including where necessary collective processing to facilitate such storage	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív feldolgozása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és	ORCHA(47(2)(d)) - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése,	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-	O.35. A támogatott operatív programok száma

zöldségfélék	amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van	gyümölcs	
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	WITHD(47(2)(f)) - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	GREEN(47(2)(g)) - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	NOHAR(47(2)(h)) - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	HARIN(47(2)(i)) - harvest and production insurance that contributes to safeguarding producers' incomes where there are losses as a consequence of natural disasters, adverse climatic events, diseases or pest infestations while ensuring that beneficiaries take necessary risk prevention measures	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

Ágazati beavatkozások – Bor	GREENWINE(58(1)(c)) - green harvesting, which means the total destruction or removal of grape bunches while still in their immature stage, thereby reducing the yield of the relevant area to zero and excluding non-harvesting comprising of leaving commercial grapes on the plants at the end of the normal production cycle	SC07_E06_WIG_58 - Zöldszüret támogatása a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Vidékfejlesztés	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
Vidékfejlesztés	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök	RD16_I01_INS_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma
Vidékfejlesztés	RISK(76) - Kockázatkezelési eszközök	RD17_I02_IST_76 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer	O.9. Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Megállapítás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja
SO1 Helyzetelemzés: 1. fejezet (6. oldal) 4. fejezet (26. oldal) 2. fejezet (19. oldal)	SO1/Gy.1. Mezőgazdasági jövedelmek nemzet-gazdasági átlagnál alacsonyabb szintje SO1/Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) SO1/F.3. Kisüzemek	SO1/1. Jövedelemstabilitás biztosítása a gazdálkodók számára	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	1.1.1	DP01_E01_BISS_16 DP02_E02_CRIS_16 DP03_B01_YFS_16 DP04_E03_CISB_16 DP05_E04_CISR_16 DP06_E05_CISV_16 DP07_E06_CISI_16 DP08_E07_CISO_16 DP09_E08_CISE

	számának további csökkenése, emiatt vidéki munkahelyek megszűnése				_16 DP10_E09_CISF_16 DP15_E14_CISG_16 DP16_E15_CISP_16 DP11_E10_CISS_16 DP12_E11_CISC_16 DP13_E12_CISM_16 DP14_E13_CISD_16 SC07_E06_WIG_58 SC08_E07_WID_58 RD23_G06_NAG_72
SO1 Helyzetelemzés: 4. fejezet (26. oldal) 2. fejezet (19. oldal) 6. fejezet (33. oldal)	SO1/Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) SO1/F.3. Kisüzemek számának további csökkenése, emiatt vidéki munkahelyek megszűnése SO1/F.4. Élelmiszer-önellátottsági szint csökkenése az élelmiszerimport (pl. szabadkereskedelmi egyezmények) és a költségterhek növekedésének (nem termelő beruházások, importált inputok) hatására		Elérhető hitel finanszírozás biztosítása	1.1.2	DP02_E02_CRIS_16 DP01_E01_BISS_16 DP03_B01_YFS_16 DP04_E03_CISB_16 DP05_E04_CISR_16 DP06_E05_CISV_16 DP07_E06_CISI_16 DP08_E07_CISO_16 DP09_E08_CISE_16 DP10_E09_CISF_16 DP15_E14_CISG_16 DP16_E15_CISP_16 DP11_E10_CISS_16 DP12_E11_CISC_16 DP13_E12_CISM_16 DP14_E13_CISD_16

VITAANYAG

					KAP-on kívüli feladat
SO1 Helyzetelemzés: 4. fejezet (25. oldal)	SO1/F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése	SO1/2. Természeti (időjárás) és piaci kockázatokból fakadó jövedelem-ingadozások csökkentése	A kedvezőtlen időjárási jelenségek és a klímaváltozás okozta termelői károk kezelése a mezőgazdaságban (növénytermesztés, állattenyésztés, kertészet)	1.2.1	DP02_E02_CRIS_16 DP03_B01_YFS_16 DP04_E03_CISB_16 DP05_E04_CISR_16 DP06_E05_CISV_16 DP07_E06_CISI_16 DP08_E07_CISO_16 DP09_E08_CISE_16 DP10_E09_CISF_16 DP15_E14_CISG_16 DP16_E15_CISP_16 DP11_E10_CISS_16 DP12_E11_CISC_16 DP13_E12_CISM_16 DP14_E13_CISD_16 SC19_I01_FVF_47 SC22_I04_FVR_47 SC26_I08_FVH_47 RD16_I01_INS_76 RD17_I02_IST_76
SO1 Helyzetelemzés: 4. fejezet (25. oldal)	SO1/F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint		A kedvezőtlen időjárási jelenségek okozta természeti károk megelőzése védekezést szolgáló építményekkel és berendezésekkel	1.2.2	SC19_I01_FVF_47 SC22_I04_FVR_47

VITAANYAG

	ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése				
SO1 Helyzetelemzés: 4. fejezet (26. oldal) 4. fejezet (25. oldal)	SO1/Gy.2. Jövedelmek erős ingadozása több mezőgazdasági ágazatban (pl. egyes zöldség- és gyümölcsfélék, sertéshízlalás, bikahízlalás stb.) SO1/F.2. Uniós agrártámogatások csökkenése és a piaci intézkedések körének szűkülése miatt növekvő kitettség a piaci válsághelyzeteknek		Piaci kockázatok ellensúlyozása, hatásának mérséklése	1.2.3	DP02_E02_CRIS_16 DP01_E01_BISS_16 DP03_B01_YFS_16 DP04_E03_CISB_16 DP05_E04_CISR_16 DP06_E05_CISV_16 DP07_E06_CISI_16 DP08_E07_CISO_16 DP09_E08_CISE_16 DP10_E09_CISF_16 DP15_E14_CISG_16 DP16_E15_CISP_16 DP11_E10_CISS_16 DP12_E11_CISC_16 DP13_E12_CISM_16 DP14_E13_CISD_16 SC19_I01_FVF_47 SC20_I02_FVV_47 SC21_I03_FVS_47 SC23_I05_FVW_47 SC24_I06_FVG_47 SC25_I07_FVN_47 SC27_I09_FVM_47 RD17_I02_IST_76

VITAANYAG

SO1 Helyzetelemzés: 4. fejezet (26. oldal)	SO1/Gy.6. Időjárási kockázatokon kívüli egyéb kockázatok kezelésének hiánya, állatbiztosítások kis aránya, derivatív piaci kockázatkezelési eszközök kihasználatlanság		Mezőgazdasági biztosításkötés (öngondoskodás) ösztönzése	1.2.4	SC19_I01_FVF_47 SC26_I08_FVH_47 RD16_I01_INS_76 RD17_I02_IST_76
SO1 Helyzetelemzés: 4. fejezet (26. oldal) 6. fejezet (33. oldal)	SO1/F.1. Klímaváltozás, időjárási szélsőségek fokozódó előfordulása, új kórokozók, kártevők megjelenése, zoonózisok terjedése, valamint ebből fakadóan a költségek növekedése és a jövedelmek csökkenése SO1/F.4. Élelmiszer-önellátottsági szint csökkenése az élelmiszerimport (pl. szabadkereskedelmi egyezmények) és a költségterhek növekedésének (nem termelő beruházások, importált inputok) hatására	SO1/3. A professzionális mezőgazdasági termelés alapjainak megteremtése	Termelés bázisának erősítése minőségi növényi és állati szaporítóanyag felhasználásával	1.3.1	DP11_E10_CISS_16 DP12_E11_CISC_16 DP13_E12_CISM_16 DP14_E13_CISD_16 SC22_I04_FVR_47
SO1 Helyzetelemzés: 6. fejezet (34. oldal)	SO1/Gy.8. Importfüggőség egyes inputok esetében (pl. fehérjetakarmányok, állattartás eszközei és anyagai, egyes szaporítóanyagok, műtrágya stb.)		Hazai fehérjenövény alapú takarmánybázis megerősítése	1.3.2	DP15_E14_CISG_16 DP16_E15_CISP_16

VITAANYAG

4.1.4. SO1. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.4 - A jövedelemtámogatásnak az előírások betartásától és a bevált gyakorlatok alkalmazásától való függővé tétele Jövedelemtámogatás alá eső és feltételességhez kötött mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	94.17%
R.5 - Risk management Támogatott KAP kockázatkezelési eszközökkel rendelkező gazdaságok aránya	11.20%
R.6 PR - Újraelosztás kisebb gazdaságok részére Az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százaléka hektáronként (az átlaghoz viszonyítva)	106.76%
R.7 PR - Enhancing support for farms in areas with specific needs További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)	112.08%
R.8 - Adott ágazatokban működő gazdaságok részére biztosított támogatás A versenyképesség, a fenntarthatóság és a minőség javítását célzó, termeléstől függő jövedelemtámogatásban részesülő gazdaságok aránya	17.97%
R.36 CU PR - Generációs megújulás KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt	12300
R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	5700

Az ehhez a célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R4
A KAP ST keretében jövedelemtámogatásban évente 5.000.000 ha érintett, mely az összes mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA)(5.309.520 ha) 94,170%-a. Átfogó célértékként ez a százalékos arány került meghatározásra.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:
Területalapú alaptámogatás (BISS)
Újraelosztó támogatás, redisztribúció (CRISS)
Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Cukorrépa
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Rizs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Zöldség
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Ipari zöldség
Ipari olajnövény termesztés támogatása (CIS)
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Extenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Intenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyajuh
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyatehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Hízottbika

Termeléshez kötött támogatás (CIS): Tejhasznú tehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szemes fehérje
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szálas fehérje
Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)

R5
Támogatott kockázatkezelési eszközből a 241.000 gazdaság 11,203%-a részesül.

Az indikátor célértékéhez három beavatkozás járul hozzá:
Ágazati beavatkozások: Szőlészet zöldszüret (0 célértékkel)
Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR II. pillér): Díjtámogatott mezőgazdasági biztosítás
Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR IV. pillér): Mezőgazdasági krízisbiztosítási rendszer

R6
A kisebb gazdaságok felé történő újraelosztás mértéke 106,765%. Az átlagos gazdaságméret alatti kedvezményezettek részére a hektáronkénti átlagos kifizetés összege 290 EUR/ha, az összes kedvezményezett felé teljesített kifizetés mértéke 271 EUR/ha; ezen összegek arányát mutatja az indikátor. Az újraelosztás kisebb gazdaságok részére mutató az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések százalékát jelzi hektáronként (az átlaghoz viszonyítva).

Az indikátor célértékét az alábbi beavatkozások figyelembe vételével kalkuláltuk:
Területalapú alaptámogatás (BISS)
Újraelosztó támogatás, redisztribúció (CRISS)
Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Cukorrépa
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Rizs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Zöldség
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Ipari zöldség
Ipari olajnövény termesztés támogatása (CIS)
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Extenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Intenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyajuh
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyatehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Hízottbika
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Tejhasznú tehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szemes fehérje
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szálas fehérje
Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)

R7
Az indikátor átfogó célértéke 112,083%, mely a sajátos igényű területeken élő kedvezményezettek számára nyújtott hektáronkénti jövedelemtámogatás összege (302 EUR/ha) és a kedvezményezettnek kifizetett hektáronkénti jövedelemtámogatás (269 EUR/ha) hányadosa.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:
Területalapú alaptámogatás (BISS)
Újraelosztó támogatás, redisztribúció (CRISS)
Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Cukorrépa
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Rizs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Zöldség
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Ipari zöldség

VITAANYAG

Ipari olajnövény termesztés támogatása (CIS)
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Extenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Intenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyajuh
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyatehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Hízottbika
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Tejhasznú tehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szemes fehérje
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szálas fehérje
Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések

R8
Az indikátor célértéke: 17,969%, mely a CIS támogatásban részesülő kedvezményezettek (43.305 fő) és az összes kedvezményezett (241.000 fő) arányát mutatja.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Cukorrépa
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Rizs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Zöldség
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Ipari zöldség
Ipari olajnövény termesztés támogatása (CIS)
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Extenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Intenzív gyümölcs
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyajuh
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyatehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Hízottbika
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Tejhasznú tehén
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szemes fehérje
Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szálas fehérje

R36
Az indikátor célértéke: 12.300 fő a KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)
Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

R39
Az R39 indikátor kumulált célértéke: 5700 vidéki vállalkozás.

A célértékhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
- Generációs megújulás mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával
- Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
- Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén

VITAANYAG

- A borkészítés melléktermékeinek desztillálása
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül

4.1.5. SO1. A forrás elosztás indoklása

A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és rezíliencia támogatása és az élelmezésbiztonság fenntartása érdekében az SO céljaira jelentős forrásokat biztosítunk. A közvetlen támogatások (területalapú, valamint a termeléshez kapcsolt támogatások, a fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás, valamint az átlagos gazdaságméret alatti támogatható gazdaságok részére nyújtott további közvetlen kifizetések) teljes mértékben ezen célkitűzést szolgálják. Mindezen felül a szektorális beavatkozások valamint a II. pillér forrásai, mint például a kockázatkezeléssel kapcsolatos beavatkozások is az SO céljaihoz járulnak hozzá.
A vonatkozó bizottsági ajánlás "A gazdaságok életképességének javítása a különböző üzemméretű, ágazatot képviselő és területen elhelyezkedő (hivatásos) gazdaságok közötti jövedelemkülönbségek hatékonyabb kezelése révén". Az allokált források révén a cél elérhető.

4.2. SO2 A piacorientáltság fokozása és a gazdaságok versenyképességének növelése rövid és hosszú távon egyaránt, többek között oly módon, hogy nagyobb hangsúlyt kap a kutatás, a technológia és a digitalizáció

4.2.1. SO2. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO2. Erősségek

E.1. A teljes tényezőtermelékenység Magyarországon az EU28 átlagánál jobban növekedett. (2.)

E.2. A hazai ellátást többségében kielégítő hazai mezőgazdasági termék- és élelmiszer-előállítás (1.)

E.3. Termelési potenciál megléte mind mennyiség, mind minőség tekintetében (1.)

E.4. Pozitív agrár- és élelmiszer-gazdasági külkereskedelmi mérleg (8.)

E.5. Bizonyos termékek esetében jelentős piaci pozíciók az európai piacon (8.)

SO2. Gyengeségek

Gy.1. A hazai mezőgazdasági genetikai erőforrások fejlesztésének hiánya, elmaradott infrastruktúra (3. és 11.), [SO2/1.2.] [SO2/1.8.]

Gy.2. Alacsony munkatermelékenység (EU átlagának kevesebb mint fele) (2.), [SO2/1.1.] [SO2/1.2.] [SO2/1.8.]

Gy.3. Feldolgozott élelmiszertermékek alacsony aránya az exportban (EU átlaga alatt) (8.), [SO2/1.3] [SO2/ 4.2.]

Gy.4. Szűk exportrádiusz (szállítási távolság) (8.), [SO2/4.2.]

Gy.5. Az uniós átlagtól elmaradó hazai élelmiszer-fogyasztás (7.), [SO2/4.3.]

Gy.6. Mezőgazdasági jövedelmek erős függése a közvetlen támogatásoktól (4.)

Gy.7. Szétaprózódott termelési szerkezet és ebből adódóan heterogén termelési színvonal (1), [SO2/1.8.]

Gy.8. Elavult infrastruktúra, alacsony a post harvest technológiai színvonala (9.), [SO2/2.1.] [SO2/2.2.] [SO2/2.3.]

VITAANYAG

Gy.9. Digitalizáció terjedését gátoló demográfiai folyamatok, magas beruházási igény és tudáshiány (10. és SO7, 5.), [SO2/5.1.]

Gy.10. A munkaerő képzettségi szintje nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára (10., SO7, 4. és SO10., 3.) [SO2/ 5.1.] [SO2/5.4.]

Gy.11. Stratégiai tervezés, kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai (SO7., 3. 4., és ÉLIP ágazati helyzetelemzés), [SO2/3.5.] [SO2/4.1.] [SO2/5.1.]

Gy.12. A vállalkozások alacsony fokú innovativitása, lassú reakció a fogyasztói igények változására (SO10, 2. és ÉLIP ágazati helyzetelemzés),[SO2/3.1.]

Gy.13. Képzés és továbbképzés hiányos, elavult infrastruktúrája (SO10, 3.), [SO2/3.1.] [SO2/5.5.]

Gy.14. Kutatók és termelők és feldolgozók közötti gyenge együttműködés, gyenge innovációs potenciál (SO10., 1), [SO2/3.1] [SO2/ 3.6.]

Gy.15. Az új, korszerűbb, magasabb értéket képviselő, piacképessé váló termékek, eljárások és technológiák létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradottsága (SO10., 2), [SO2¸/3.1] [SO2/3.6] [SO2/5.2.]

Gy.16. Technológiai lemaradás az élelmiszeriparban (ÉLIP ágazati helyzetelemzés),[SO2/ 3.1]

Gy. 17. Öntözött területek alacsony aránya (1), [SO2/1.4.]

Gy. 18. A főbb gyümölcsök termőterülete csökken vagy stagnál, az ültetvények nagy része elöregedett, felújításra szorul (1, Zöldség és gyümölcs ágazati elemzés), [SO2/1.11.]

SO2. Lehetőségek

L.1. Digitális technológiák megléte, Digitális Agrárstratégia, Digitális Élelmiszeripari Stratégia (10.)

L.2. Magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránti európai kereslet növekedése (SO9, 4), [SO2/3.3] [SO2/4.1] [SO2/5.3.]

L.3. Diverzifikált, új fogyasztói igények megjelenése (SO9, 4), [SO2/3.2] [SO2/3.3] [SO2/4.1.

L.4. Agrár (benne élelmiszeripar) K+F+I-re fordított hazai források növelése (11.)

L.5. Erősödő tudatosság a fogyasztói oldalról (SO9, 4), [SO2/4.3]

L.6. Piactisztulás és a munkaerőhiány miatt kikényszerített technológiai fejlesztések javíthatják az élelmiszeripari vállalatok hatékonyságát és jövedelmezőségét (ÉLIP ágazati helyzetelemzés)

L.7. Közigazgatási folyamatok gyorsítása és egyszerűsítése digitalizáció segítségével

SO2. Veszélyek

F.1. Szabadkereskedelmi egyezmények és más országok agrár- és élelmiszer-gazdaságának fejlődése miatt erősödő verseny (8.)

F.2. Mezőgazdasági beruházások erős függősége a támogatásoktól (5.)

F.3. Magyarország méreténél fogva nem ármeghatározó. (6.)

F.4. A földtulajdon és a földhasználat elválik egymástól, ezért érdekellentétek alakulhatnak ki, melyek hátráltatják és bizonytalanná teszik a beruházásokat és fejlesztéseket

F.5. A képzett kutatók elvándorlása, további forráskivonás KFI szektorból (11.), [SO2/5.6.]

F.6. A képzett- és idénymunkaerő hiánya, felhajthatja a munkaerő költségét (SO7, 3.)

VITAANYAG

F.7. A vasúti és folyami hajózás hiányosságai és korlátai jelentős versenyhátrányt okozhatnak (9.), [SO2/2.4]

F.8. Az ország tengeri kikötőktől való elszigeteltségéből eredő logisztika hátrányát a vasúti áruszállítás csökkenő részaránya tovább erősíti (9.), [SO2/2.4]

F.9. A Duna alsó szakaszának korlátozott hajózhatósága (9.), [SO2/2.4]

4.2.2. SO2. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.1.1	Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	1	Igen
2.1.10	Erdészeti szaporítóanyag-előállítás biztonságának megteremtése	2	Igen
2.1.11	Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2	Igen
2.1.12	A hazai fehérjetakarmányok minőségének javítása	2	Igen
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Igen
2.1.2	Modern termelői kapacitások létrehozása	2	Igen
2.1.3	A mezőgazdasági alapanyagok feldolgozottsági szintjének növelése	1	Igen
2.1.4	Szántóföldi növények vízellátásának optimalizálása	1	Igen
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.1.8	Termesztéstechnológia javítása	1	Igen
2.1.9	Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	1	Igen
2.2.1	Post harvest technológia fejlesztése	2	Igen

2.2.2	Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2	Igen
2.2.3	Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag válogatás- és csomagolástechnológia fejlesztése	3	Igen
2.2.4	Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése	3	Nem
2.3.1	Innovatív technológiák és fenntartható megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban	2	Igen
2.3.2	Üzemi tevékenység diverzifikációja	2	Igen
2.3.3	Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése	1	Igen
2.3.4	Mezőgazdasági és erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése	1	Igen
2.3.5	Vállalatok innovativitásának növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre	2	Igen
2.3.6	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködés erősítése, innovációs potenciál növelése	1	Igen
2.4.1	Piackutatás és marketing	3	Igen
2.4.2	Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2	Igen
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén az iskoláskorúak körében	1	Igen
2.5.1	A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
2.5.4	Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
2.5.5	Képzés/ továbbképzés infrastruktúrájának fejlesztése	2	Nem

2.5.6	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
CCO.1.1	Ágazati beavatkozások célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.4	Innovatív technikák kezelésének oktatása	1	Igen

4.2.3. SO2. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléshez kötött	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek, például az alábbi területeken	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - ADVI1(47(1)(b)) - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek, a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások -	TRAINCO(47(1)(c)) - képzés, ideértve a személyre szabott	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a	O.35. A támogatott operatív programok

Gyümölcs- és zöldségfélék	tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon	személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRANS(47(1)(e)) - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	PROMO(47(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és	CLIMA(47(1)(i)) - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az	O.35. A támogatott operatív programok száma

zöldségfélék	alkalmazkodást szolgáló intézkedések	éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	SETUP(47(2)(a)) - a kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, vagy az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelőiszervezet-társulások általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVVO(47(2)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	INVAPI(55(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések, amelyek többek között a következőkre irányulnak	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	PROMOBEES(55(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Ágazati beavatkozások - Bor	RESTRVINEY(58(1)(a)) - szőlőültetvények szerkezetátalakítása és átállítása	SC05_E04_WIR_58 - Szőlőültetvények szerkezetátalakítási és átállítási támogatása	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Ágazati beavatkozások - Bor	INVWINE(58(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a szőlőtermesztési- és borkészítési rendszerekben, kizárva az a)	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

	pontban meghatározott beavatkozástípushoz kapcsolódó műveleteket, valamint a feldolgozólétesítményekre, borászati infrastruktúrára, továbbá marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházásokat		
Ágazati beavatkozások - Bor	INFOR(58(1)(h)) - az uniós borokra vonatkozó, a tagállamokban végrehajtott tájékoztatási tevékenységek, amelyek célja a bor felelősségteljes módon történő fogyasztására való ösztönzés, illetve az eredetmegjelölésekre és a földrajzi jelzésekre vonatkozó uniós minőségrendszerek előmozdítása	SC09_E08_WIN_58 - Borágazati belpiaci promócoió	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Ágazati beavatkozások - Bor	PROMOWINE(58(1)(k)) - harmadik országokban folytatott promóció	SC10_E09_WIP_58 - Borágazatban alkalmazott, harmadik országokban folytatott promóció	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD01_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD03_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD04_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD09_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli

		fenntarthatósági fejlesztése	termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Alátámasz-tás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja
SO2/2. fejezet	SO2/Gy.2. Alacsony munkatermelékenység (EU átlagának kevesebb mint fele)	SO2/1 Termelés hatékonyságának javítása az üzemek korszerűsítésével	SO2/1.1. Termelés üzemi és üzleti hatékonyságának növelése	2.1.1	SC05_E04_WIR_58 SC06_E05_WII_58 SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC17_E12_FVC_47 SC18_G02_FVL_47 SC20_I02_FVV_47 SC22_I04_FVR_47

					SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73 RD12_W01_WTO_74 RD18_I03_JGR_73
SO2/3. és 11. fejezet SO2/2. fejezet	SO2/Gy.1. A hazai mezőgazdasági genetikai erőforrások fejlesztésének hiánya, elmaradott infrastruktúra SO2/Gy.2. Alacsony munkatermelékenység (EU átlagának kevesebb mint fele)		SO2/1.2. Modern termelői kapacitások létrehozása	2.1.2	SC06_E05_WII_58 SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC14_B01_FVE_47 SC20_I02_FVV_47 SC22_I04_FVR_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73 RD18_I03_JGR_73
SO2/8. fejezet	SO2/Gy.3. Feldolgozott élelmiszertermékek alacsony aránya az exportban (EU átlaga alatt)		SO2./1.3. Mezőgazdasági alapanyag feldolgozottsági szintjének növelése, technológia fejlesztése, feldolgozott termékek arányának növelése, hozzáadott érték növelése	2.1.3	SC03_E02_BEI_55 SC06_E05_WII_58 SC12_A04_FVT_47 SC14_B01_FVE_47 SC16_E11_FVQ_47 SC20_I02_FVV_47 SC28_E01_FVI_47 RD04_E03_FOF_73
SO2/1. fejezet SO5/1.5. fejezet	SO2/Gy.17. Öntözött területek alacsony aránya SO5/Gy.1. Meglévő, bár elhanyagolt állapotú és hatékonyságú kiépített öntözőrendszerek		SO2/1.4. Szántóföldi növények vízellátásának optimalizálása	2.1.4	RD12_W01_WTO_74
SO4/4. fejezet	SO4/Gy.2. Megújuló energia viszonylag alacsony részesedése az agrárgazdaság energiafelhasználásában		SO2/1.5. Megújuló energiaforrások alkalmazása, különös tekintettel a geotermikus energiaforrásokra és a napenergia hasznosítására	2.1.5	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC14_B01_FVE_47 SC18_G02_FVL_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD18_I03_JGR_73
S6/5. fejezet	SO6/F.13. A biodiverzitás szempontjából kedvező földhasználat megváltozása, a		SO2/1.6. Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe	2.1.6	RD01_E01_FRM_73 RD18_I03_JGR_73

VITAANYAG

	gyepterületek szántóvá alakítása		vételével		
SO9/2. és 3. fejezet SO5/1.6 fejezet	SO9/F.5. Termelési költségek és beruházási igények növekedése új vagy szigorodó környezetvédelmi, növény- és állategészségügyi, állatjóléti stb. követelmények, igények miatt SO5/Gy.14. Integrált és környezettudatos növényvédelmi technológiák és az azokon alapuló szaktanácsadási rendszer sem európai, sem tagállami szinten még nem áll rendelkezésre a drasztikus növényvédőszer-kivonások élelmiszer-biztonsági és gazdasági hatásainak mérséklésére, különösen a kontinentális klíma gabonatermesztése és a kiskultúrák esetében		SO2/1.7. Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	2.1.7	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC13_G01_FVO_47 SC17_E12_FVC_47 SC22_I04_FVR_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 RD18_I03_JGR_73
SO2/3. fejezet SO2/2. fejezet SO2/1. fejezet	SO2/Gy.1. A hazai mezőgazdasági genetikai erőforrások fejlesztésének hiánya, elmaradott infrastruktúra SO2/Gy.2. Alacsony munkatermelékenység (EU átlagának kevesebb mint fele) SO2/Gy.7. Szétaprózódott		SO2/1.8. Termesztéstechnológia javítása	2.1.8	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 SC18_G02_FVL_47 SC22_I04_FVR_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD18_I03_JGR_73

VITAANYAG

	termelési szerkezet és ebből adódóan heterogén termelési színvonal				
SO2/2. fejezet SO2/2. fejezet SO2/1. fejezet	SO2/Gy.1. A hazai mezőgazdasági genetikai erőforrások fejlesztésének hiánya, elmaradott infrastruktúra SO2/Gy.2. Alacsony munkatermelékenység (EU átlagának kevesebb mint fele) (2.) SO2/Gy.7. Szétaprózódott termelési szerkezet és ebből adódóan heterogén termelési színvonal		SO2/1.9. Tartástechnológia átalakítása, fejlesztése	2.1.9	RD01_E01_FRM_73 RD18_I03_JGR_73
SO8/6. fejezet	SO6/Gy.7. Az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban vállalkozás szintű hatékonysági hiányosságok		SO2/1.10. Az erdőállományok növelését és klímaadaptációját hosszú távra biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás biztonságának megteremtése	2.1.10	RD36_F03GEN_70
SO2/1. fejezet és Zöldség és gyümölcs ágazati elemzés	SO2/Gy.18. A főbb gyümölcsök termőterülete csökken vagy stagnál, az ültetvények nagy része elöregedett, felújításra szorul		SO2/1.11. Új ültetvények létrehozása, ültetvények felújítása és korszerűsítése	2.1.11	SC05_E04_WIR_58 SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC13_G01_FVO_47 SC18_G02_FVL_47 SC22_I04_FVR_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD18_I03_JGR_73
Szántóföldi növények ágazati elemzés			SO2/1.12. A hazai fehérjetakarmányok minőségének javítása	2.1.12	DP15_E14_CISG_16 DP16_E15_CISP_16
SO6/9. fejezet	SO6/L.10. A génmegőrzésben rejlő potenciál hozzájárulhat a klímaadaptációhoz		SO2/1.13. Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények,	2.1.13	RD36_F03GEN_70

VITAANYAG

	(mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt)		törzsállományok, törzstenyészetek magas szintű fenntartása		
SO2/9. fejezet	SO2/Gy.8. Elavult infrastruktúra, alacsony a post harvest technológiai színvonala	SO2/2. Infrastruktúra és technológia fejlesztése	SO2/2.1. Post harvest technológia fejlesztése	2.2.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC14_B01_FVE_47 SC17_E12_FVC_47 SC20_I02_FVV_47 SC21_I03_FVS_47 SC28_E01_FVI_47 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73
SO2/9. fejezet	SO2/Gy.8. Elavult infrastruktúra, alacsony a post harvest technológiai színvonala		SO2/2.2. Terménytárolók, hűtőházak építése/felújítása	2.2.2	SC14_B01_FVE_47 SC20_I02_FVV_47 SC21_I03_FVS_47 SC28_E01_FVI_47 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73
SO2/9. fejezet	SO2/Gy.8. Elavult infrastruktúra, alacsony a post harvest technológiai színvonala		SO2/2.3. Takarmány, fehérjetakarmány és vetőmag szükséglet kielégítése megfelelő válogatás és csomagolástechnológia alkalmazásával	2.2.3	DP15_E14_CISG_16 DP16_E15_CISP_16 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73
SO2/9. fejezet SO2/9. fejezet SO2/9. fejezet	SO2/F.8. Az ország tengeri kikötőktől való elszigeteltségéből eredő logisztika hátrányát a vasúti áruszállítás csökkenő részaránya tovább erősíti SO2/F.9.A Duna alsó szakaszának korlátozott hajózhatósága SO2/F.7. A vasúti és folyami hajózás hiányosságai és korlátai jelentős versenyhátrányt okozhatnak (9.)		SO2/2.4. Belvízi áruszállítási infrastruktúra, vasúti terményrakodási kapacitások fejlesztése	2.2.4	KAP-on kívüli feladat
SO10/2. fejezet SO10/3.	SO2/Gy.12. A vállalkozások alacsony fokú innovativitása, lassú	SO2/3. Innováció előmozdítása, innovatív	SO2/3.1. Innovatív technológiák és fenntartható	2.3.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC17_E12_FVC_47 SC22_I04_FVR_47

VITAANYAG

fejezet SO10/1. fejezet SO10/2. fejezet ÉLIP ágazati elemzés	reakció a fogyasztói igények változására SO2/Gy.13. Képzés és továbbképzés hiányos, elavult infrastruktúrája SO2/Gy.14. Kutatók és termelők és feldolgozók közötti gyenge együttműködés, gyenge innovációs potenciál SO2/Gy.15. Az új, korszerűbb, magasabb értéket képviselő, piacképessé váló termékek, eljárások és technológiák létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradottsága SO2/Gy.16. Technológiai lemaradás az élelmiszeriparban	módszerek alkalmazásának ösztönzése	megközelítések elterjesztése a mezőgazdaságban: precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet		SC28_E01_FVI_47 RD02_D01_FRM_73 RD61_A05_EIP_77
SO9/4. fejezet	SO2/L.3. Diverzifikált, új fogyasztói igények megjelenése		SO2/3.2. Üzemi tevékenység diverzifikációja	2.3.2	SC13_G01_FVO_47
SO9/4. fejezet SO9/4. fejezet	SO2/L.3. Diverzifikált, új fogyasztói igények megjelenése SO2/L.2. Magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránti európai kereslet növekedése		SO2/3.3. Magas hozzáadott értékű termékek piaci részesedésének növelése (alapvető élelmiszerek, különleges és niche piacok)	2.3.3	SC16_E11_FVQ_47 SC20_I02_FVV_47
SO6/9. fejezet	SO6/L.10. A génmegőrzésben rejlő potenciál hozzájárulhat a klímaadaptációhoz (mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt)		SO2/3.4. Mezőgazdasági és erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése	2.3.4	SC28_E01_FVI_47
SO7/4. és 5. fejezet,	SO2/Gy.11. Stratégiai tervezés,		SO2/3.5. Vállalatok innovativitásának	2.3.5	SC15_E10_FVP_47 SC28_E01_FVI_47

VITAANYAG

ÉLIP ágazati helyzetelemzés	kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai		növelése, gyors reakcióképesség a változó piaci igényekre		RD02_D01_FRM_73 RD61_A05_EIP_77
SO7/4. fejezet és SO10/1. fejezet SO10/2. fejezet	SO2/Gy.14. Kutatók és termelők és feldolgozók közötti gyenge együttműködés, gyenge innovációs potenciál SO2/Gy.15. Az új, korszerűbb, magasabb értéket képviselő, piacképessé váló termékek, eljárások és technológiák létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradottsága		SO2/3.6. Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködés erősítése, innovációs potenciál növelése érdekében	2.3.6	SC11_A03_FVA_47 SC28_E01_FVI_47 RD61_A05_EIP_77
SO7/4. és 5. fejezet, ÉLIP ágazati helyzetelemzés SO9/4. fejezet SO9/4. fejezet	SO2/Gy.11. Stratégiai tervezés, kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai SO2/L.2. Magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránti európai kereslet növekedése SO2/L3. Diverzifikált, új fogyasztói igények megjelenése	SO2/4. Értékesítési csatornák fejlesztése	SO2/4.1. Piackutatás és marketing	2.4.1	SC02_A01_BEA_55 SC09_E08_WIN_58 SC10_E09_WIP_58 SC11_A03_FVA_47 SC15_E10_FVP_47 SC16_E11_FVQ_47 SC20_I02_FVV_47 SC27_I09_FVM_47 SC28_E01_FVI_47
SO2/8. fejezet SO2/8. fejezet	SO2/Gy.3. Feldolgozott élelmiszertermékek alacsony aránya az exportban (EU átlaga alatt) SO2/Gy.4. Szűk exportrádiusz (szállítási távolság)		SO2/4.2. Agrár-élelmiszeripari termékek promóciója	2.4.2	SC02_A01_BEA_55 SC15_E10_FVP_47 SC27_I09_FVM_47
SO2/7. fejezet SO9/4. fejezet	SO2/Gy.5. Az uniós átlagtól elmaradó hazai élelmiszer-fogyasztás SO2/L.5. Erősödő tudatosság a		SO2/4.3. Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén az iskoláskorúak körében	2.4.3	SC02_A01_BEA_55 SC02_A01_BEA_55 SC15_E10_FVP_47 RD58_A01_TRA_78

VITAANYAG

	fogyasztói oldalról				
SO2/ 10. fejezet, SO7/5. fejezet SO2/10. fejezet, SO7/4. fejezet, , SO10/3. fejezet SO7 /3. és 4. fejezet, ÉLIP ágazati helyzetelemzés	SO2/Gy.9. Digitalizáció terjedését gátoló demográfiai folyamatok, magas beruházási igény és tudáshiány SO2/Gy.10. A munkaerő képzettségi szintje nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára SO2/Gy.11. Stratégiai tervezés, kereskedelmi és marketingismeretek hiányosságai	SO2/5. Tudás, ismeretek fejlesztése	SO2/5.1. A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	2.5.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC27_I09_FVM_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78 RD61_A05_EIP_77
SO10/2. fejezet	SO2/Gy.15. Az új, korszerűbb, magasabb értéket képviselő, piacképessé váló termékek, eljárások és technológiák létrehozására irányuló alkalmazott kutatások elmaradottsága		SO2/5.2. Korszerű fenntarthatósági (környezeti/üzleti/társadalmi) megoldások és eszközök használatának erősítése, elterjesztése, elsősorban a KKV-k körében	2.5.2	SC12_A04_FVT_47 SC13_G01_FVO_47 SC14_B01_FVE_47 SC17_E12_FVC_47 SC18_G02_FVL_47 SC27_I09_FVM_47 RD02_D01_FRM_73 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78
SO9/4. fejezet	SO2/L.2. Magasabb hozzáadott értékű, illetve egyedi termékek iránti európai kereslet növekedése		SO2/5.3. Fogyasztói tudatosság erősítése	2.5.3	SC02_A01_BEA_55 SC15_E10_FVP_47 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78
SO2/10. fejezet, SO7/3. fejezet	SO2/Gy.10. A munkaerő képzettségi szintje nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára		SO2/5.4. Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	2.5.4	SC12_A04_FVT_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78
SO10/2. fejezet	SO2/Gy.13. Képzés és továbbképzés		SO2/5.5. Képzés/	2.5.5	KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

	hiányos, elavult infrastruktúrája		továbbképzés infrastruktúrájának fejlesztése		
SO2/11. fejezet	SO2/F.5. A képzett kutatók elvándorlása, további forráskivonás KFI szektorból		SO2/5.6. Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2.5.6	SC28_E01_FVI_47 RD61_A05_EIP_77

4.2.4. SO2. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.3 CU **- A mezőgazdaság digitalizálása** A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya	0.68%
R.9 CU PR **- Gazdaságok korszerűsítése** A szerkezetátalakításra és korszerűsítésre – többek között az erőforrás-hatékonyság javítása érdekében – nyújtott beruházástámogatásban részesülő mezőgazdasági termelők aránya	3.65%
R.10 CU PR **- Az ellátási lánc szervezettségének javítása** A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	19.35%
R.39 CU **- A vidéki gazdaság fejlesztése** A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	5700

Az ehhez a célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R3
Magyarország által tervezett átfogó célérték: 0,685%. A KAP ST keretében a vonatkozó, kifizetett támogatásban részesülők száma – kumulatíve - 1650 gazdálkodó.

A digitalizációs átállás beavatkozások a beruházási, valamint tájékoztatási, tanácsadási beavatkozásokból támogatott projektek fejlesztéseinek digitális komponenseit finanszírozzák.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:
- Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül
- Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása
- Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III. pillér): Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
- Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján
- Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)

R9
Az indikátor tervezett kumulatív értéke: 3,651**%,** melyhez a vonatkozó támogatásokban részesülő kedvezményezettek számát 8800 fő kumulatív értékkel kalkuláljuk.

Az R9 indikátorértékéhez a

- Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése
- Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás
- Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása
- Ágazati beavatkozások: Szőlészet ültetvények szerkezetátalakítása és átalakítása
- Ágazati beavatkozások: Borászati beruházások

beavatkozások járulnak hozzá.

R10

Az indikátor átfogó célértéke (KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya): 19,346%

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása
- Együttműködések új minőségrendszerek létrehozására vagy új OEM/OFJ/FJ/HKT kidolgozására
- Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén
- Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása
- Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért
- Zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatása

R39

Az R39 indikátor kumulált célértéke: 5700 vidéki vállalkozás.

A célértékhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
- Generációs megújulás mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával
- Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
- Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén
- A borkészítés melléktermékeinek desztillálása
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül

4.2.5. SO2. A forrás elosztás indoklása

A piacorientáltság fokozása és a versenyképesség növelése, a kutatás, a technológia és a digitalizáció fejlesztésének előtérbe helyezése kiemelt stratégiai célunk. A tervezett beavatkozások a termelékenység, a mezőgazdasági termelés hatékonyságának növelésére, az agrártermékek piaci helyzetének javítására, a post-harvest és logisztika fejlesztésére, valamint a digitalizációs technológiák elterjesztésére fókuszálnak. Kiemelt célunk a gazdaságok, ezen belül is a vidéki gazdaságok fejlesztése. A célokhoz elsősorban a II. pillér beavatkozásai, különösen a beruházások (mezőgazdasági üzemek fejlesztése, vízgazdálkodás hatékonyságának fejlesztése), de az együttműködések (EIP) és az AKIS-hez (digitalizáció fejlesztése, tudásátadás) kapcsolódó egyéb beavatkozások járulnak hozzá. Mindezen túl az I. pillér beavatkozásai, mint pl. a szemes és szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása, valamint a szektorális beavatkozások is a fenti célokat szolgálják. A specifikus célra allokált források elegendőek.

A kapcsolódó bizottsági ajánlás "A mezőgazdasági és agrár-élelmiszeripari ágazat piacorientáltságának és versenyképességének előmozdítása a logisztika és feldolgozás területére irányuló beruházások további

VITAANYAG

támogatása révén." A mezőgazdasági termék feldolgozás/hozzáadott érték növelés beruházásai a korábbi időszakoknál jóval nagyobb forrásokban részesülnek, így az ajánlásnak meg tudunk felelni.

4.3. SO3 A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban

4.3.1. SO3. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO3. Erősségek

E.1. Jelentős árualapok bizonyos termékek esetében (pl. gabonafélék, olajnövények, baromfihús) és feldolgozói kapacitások (pl. gabonafélék, olajnövények, baromfihús, sertéshús, tej) (SO2)

E.2. Jól működő integrációk egyes termékpályákon (baromfihús, konzervipar) (5)

E.3. Termelői piacok könnyített feltételek melletti működése (6)

E.4. Erős, a fogyasztók részéről hitelesnek elfogadott hatóság az élelmiszerlánc területén (S9)

E.5. Fokozódó fogyasztói figyelem a Covid–19 kapcsán a helyi termékek, biztos forrásból származó termékek iránt (Smartchain H2020 kutatási eredmény, 6)

SO3. Gyengeségek

Gy.1. Kritikusan alacsony árualapméretek egyes ágazatokban (pl. hagyma, uborka) (5)

Gy.2. Alapvetően szétaprózódott termelési szerkezet, elaprózódott üzemméretek és nagy méretkülönbségek (erdő- és mezőgazdaság) (3 és SO1)

Gy.3. Termelői együttműködési hajlandóság hiánya, (a mezőgazdaság, a feldolgozás, az erdőgazdálkodás területén) (4. és Erdészeti szakmai állásfoglalás), [SO3/1.1]

Gy.4. A mezőgazdasági termelők gyenge alkupozíciója az értékláncban, főként a jelentős információs aszimmetria és a bizalomhiány miatt (3), [SO3/1.1], [SO3/2.1]

Gy.5. Horizontális és vertikális koordináció alacsony foka a legtöbb termékpályán, ami nem kedvez a hatékony együttműködéseknek (4, 5), [SO3/1.2]

Gy.6. Gyenge szerződéses fegyelem (5), [SO3/2.2]

Gy.7. Hosszú távú szerződéses kapcsolatok és ágazati keretmegállapodások hiánya miatt gyakran összehangolatlan az alapanyag-termelés és a feldolgozói igény (5)

Gy.8. A letisztulatlan termékpálya és az ellentétes érdekviszonyok miatt a termékpálya egyes részein sérülhet a transzparencia (különösen a zöldség- és gyümölcstermesztésben) (4, 5), [SO3/2.1]

Gy.9. Egyéni döntések előtérbe kerülése a közösségi döntésekkel szemben (4)

Gy.10. Eszköz, infrastruktúra és kompetencia hiánya a REL fejlesztéséhez (6), [SO3/1.4] [SO3/1.5]

Gy.11. Feldolgozott termékeket előállító és forgalmazó szektorok hozzáadott értéke kisebb a mezőgazdaságénál és elmarad az EU átlagától (1)

Gy.12. Termelői tulajdon/érdekeltség alacsony hányada a feldolgozóiparban (3, 5)

Gy.13. A beruházások erőteljes függése a támogatásoktól (SO1)

SO3. Lehetőségek

L.1. Digitalizáció hozzájárulhat a koordináció, transzparencia és nyomonkövethetőség javításának lehetőségéhez (SO10)

VITAANYAG

L.2. Jogszabályi keretek megléte és további erősítése a kistermelői piacra jutás területén javíthatja a termelők pozícióját (REL) (6)

L.3. Hazai és nemzetközi jó gyakorlatok bemutatása és adaptációja a vertikális és horizontális koordináció területén (NAK állásfoglalás)

L.4. AZ ICT eszközök fejlődése lehetővé teszi innovatív élelmiszer-ellátási láncok fejlődését (6, SO10)

SO3. Veszélyek

F.1. A termelői összefogás hiányában az alkupozíció gyenge marad az ellátási láncban (3)

F.2. Belpiaci keresleti korlát, importnyomás növekedése (SO2)

F.3. Lassú generációváltás, termelői kompetenciák és érdekek lassú változása akadályozhatja az összefogást (SO7)

F.4. A kiskereskedelmi láncok kihasználják a piaci erőviszonyokban fennálló különbséget (3)

F5. Szélsőséges áringadozás (5)

4.3.2. SO3. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
3.1.1	Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzése	1	Igen
3.1.2	Az ágazati együttműködések (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése	1	Igen
3.1.3	Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	1	Igen
3.1.4	Helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	1	Igen
3.2.1	Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között	3	Részben
3.2.2	Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	2	Igen

4.3.3. SO3. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
Ágazati beavatkozások -	INVRE(47(1)(a)) - tárgyi eszközökre és immateriális	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások	O.35. A támogatott

Gyümölcs- és zöldségfélék	javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek, például az alábbi területeken	zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek, a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRANS(47(1)(e)) - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások -	PROMO(47(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing,	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció	O.35. A támogatott

Gyümölcs- és zöldségfélék	ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket	és marketing - zöldség-gyümölcs	operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	CLIMA(47(1)(i)) - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	SETUP(47(2)(a)) – a kölcsönös kockázatkezelési alapoknak az 1308/2013/EU rendelet, vagy az e rendelet 67. cikkének (7) bekezdése alapján elismert termelői szervezetek és termelőiszervezet-társulások általi létrehozása, feltöltése és újrafeltöltése	SC19_I01_FVF_47 - kölcsönös kockázatkezelési alapok - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVVO(47(2)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, beleértve a közös tárolást is	SC20_I02_FVV_47 - beruházások, amelyek hatékonyabbá teszik a forgalomba kerülő mennyiségek kezelését, közös tárolását - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	STORE(47(2)(c)) - termelői szervezetek vagy azok tagjai által előállított termékek közös tárolása, ezen belül szükség	SC21_I03_FVS_47 - termékek közös tárolása, ezen belül szükség esetén a termékek kollektív	O.35. A támogatott operatív programok száma

	esetén a termékek kollektív feldolgozása a közös tárolás megkönnyítése érdekében	feldolgozása - zöldség-gyümölcs	
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORCHA(47(2)(d)) - gyümölcsösök vagy olajfaültetvények újratelepítése, amennyiben erre a tagállami illetékes hatóság által egészségügyi vagy növényegészségügyi okokból elrendelt kötelező kivágást követően, vagy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében szükség van	SC22_I04_FVR_47 - gyümölcsösök újratelepítése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	WITHD(47(2)(f)) - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára és más rendeltetésre, beleértve adott esetben a forgalomból történő ilyen kivonás megkönnyítése céljából történő feldolgozást is	SC23_I05_FVW_47 - forgalomból történő kivonás ingyenes szétosztás céljára vagy más rendeltetésre - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	GREEN(47(2)(g)) - zöldszüret, azaz az olyan, nem forgalmazható éretlen termékek egy adott területen végzett teljes betakarítása, amelyek sem éghajlati okokból, sem betegség miatt, sem egyéb okokból nem károsodtak a zöldszüret előtt	SC24_I06_FVG_47 - zöldszüret - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	NOHAR(47(2)(h)) - be nem takarítás, azaz a folyó termelési ciklus megszakítása az érintett területen, úgy, hogy a termék egészséges, ép és piacképes minőségű; nem értendő ide termékek időjárási jelenség vagy betegség miatti megsemmisítése	SC25_I07_FVN_47 - be nem takarítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	HARIN(47(2)(i)) - betakarítási és termelési biztosítás, amely hozzájárul a termelők jövedelmének védelméhez azokban az esetekben, amikor a termelők természeti katasztrófa, kedvezőtlen éghajlati jelenség, betegség vagy károsító általi fertőzés következtében veszteségeket szenvednek el,	SC26_I08_FVH_47 - betakarítási és termelési biztosítás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

	ugyanakkor biztosítja, hogy a kedvezményezettek megtegyék a szükséges kockázatmegelőzési intézkedéseket		
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	COMM(47(2)(l)) - a figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek	SC27_I09_FVM_47 - figyelemfelhívást és a fogyasztók tájékoztatását célzó kommunikációs tevékenységek - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	INVAPI(55(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések, amelyek többek között a következőkre irányulnak	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD44_R03_POG_77 - Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása	O.28. Támogatott termelői csoportok és termelői szervezetek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)

Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD53_R13_GAC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Alátámasztás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja
SO3/4. fejezet és Erdő helyzetfeltárás SO3/3. fejezet	SO3/Gy.3. Termelői együttműködési hajlandóság hiánya, (a mezőgazdaság, a feldolgozás, az erdőgazdálkodás	SO3/1. Szervezettség növelése, együttműködések hatékonyságának fokozása,	SO3/1.1. Horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció	3.1.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC13_G01_FVO_47

	területén) SO3/Gy.4. A mezőgazdasági termelők gyenge alkupozíciója az értékláncban, főként a jelentős információs aszimmetria és a bizalomhiány miatt	kínálatkoncentráció ösztönzése	ösztönzése		SC14_B01_FVE_47 SC15_E10_FVP_47 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 SC18_G02_FVL_47 SC20_I02_FVV_47 SC21_I03_FVS_47 SC22_I04_FVR_47 SC23_I05_FVW_47 SC24_I06_FVG_47 SC25_I07_FVN_47 SC26_I08_FVH_47 SC27_I09_FVM_47 SC28_E01_FVI_47 RD44_R03_POG_77
SO3/4. és 5. fejezet	SO3/Gy.5. Horizontális és vertikális koordináció alacsony foka a legtöbb termékpályán, ami nem kedvez a hatékony együttműködésekne k		SO3/1.2. Az ágazati együttműködé-sek (közte TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságána k növelése	3.1.2	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC13_G01_FVO_47 SC14_B01_FVE_47 SC15_E10_FVP_47 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 SC18_G02_FVL_47 SC20_I02_FVV_47 SC21_I03_FVS_47 SC22_I04_FVR_47

VITAANYAG

					SC23_I05_FVW_47 SC24_I06_FVG_47 SC25_I07_FVN_47 SC26_I08_FVH_47 SC27_I09_FVM_47 SC28_E01_FVI_47 RD44_R03_POG_77
SO3/6. fejezet	SO3/Gy.10. Eszköz, infrastruktúra és kompetencia hiánya a REL fejlesztéséhez		SO3/1.3. Rövid ellátási láncok fejlesztése (adatbázis, eszköz, infrastruktúra és kompetencia fejlesztés)	3.1.3	SC28_E01_FVI_47 SC03_E02_BEI_55 RD44_R03_POG_77 RD47_R06_QSJ_77 RD49_R09_SCC_77 RD51_R11_TUC_77
SO3/6. fejezet	SO3/Gy.10. Eszköz, infrastruktúra és kompetencia hiánya a REL fejlesztéséhez		SO3/1.4. Helyi együttműködése k (összefogás) fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén	3.1.4	RD44_R03_POG_77 RD45_R04_GIS_77 RD46_R05_GIJ_77 RD47_R06_QSJ_77 RD48_R07_QSP_77 RD49_R09_SCC_77 RD51_R11_TUC_77 RD53_R13_GAC_77
SO3/3. fejezet SO3/4. és 5. fejezet	SO3/Gy.4. A mezőgazdasági termelők gyenge alkupozíciója az értékláncban, főként a jelentős információs aszimmetria és a bizalomhiány miatt SO3/Gy.8. A	SO3/2. Átláthatóság, transzparencia növelése	SO3/2.1. Információs aszimmetria megszüntetése termelők és kereskedők között	3.2.1	RD59_A02_INF_78 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

	letisztulatlan termékpálya és az ellentétes érdekviszonyok miatt a termékpálya egyes részein sérülhet a transzparencia (különösen a zöldség- és gyümölcstermesztés ben)				
SO3/5. fejezet	SO3/Gy.6. Gyenge szerződéses fegyelem		SO3/2.2. Szerződéses fegyelem erősítése, hosszútávú szerződéses kapcsolatok erősítése	3.2.2	SC24_I06_FVG_47 SC25_I07_FVN_47

4.3.4. SO3. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.10 - Az ellátási lánc szervezettségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	19.35%
R.11/Gyümölcs- és zöldségfélék - A kínálati oldal koncentrációja: Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya	18.42%
R.39 [CU] - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	5700

Az eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R10
Az indikátor átfogó célértéke (KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya): 19,346%

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Termelői csoportok és termelői szervezetek támogatása
- Együttműködések új minőségrendszerek létrehozására vagy új OEM/OFJ/FJ/HKT kidolgozására
- Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén

- Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása
- Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért
- Zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatása

R11

Az indikátor átfogó célértéke 18,42%, mely a kínálati oldal koncentrációját mutatja (Bizonyos ágazatokban operatív programokkal rendelkező termelői szervezetek vagy termelői csoportok által forgalmazott termékek értékének aránya).

Az indikátor célértékéhez a Zöldség-gyümölcs termelői szervezetek támogatása beavatkozás járul hozzá.

R39

Az R39 indikátor kumulált célértéke: 5700 vidéki vállalkozás.

A célértékhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
- Generációs megújulás mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával
- Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
- Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén
- A borkészítés melléktermékeinek desztillálása
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül

4.3.5. SO3. A forrás elosztás indoklása

A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban a horizontális és vertikális integráció, koordináció, kooperáció ösztönzésén keresztül valósulhat meg. Célunk az ágazati együttműködések (pl. TSZ, TCS) számának és piaci hatékonyságának növelése, a rövid ellátási láncok és helyi együttműködések fejlesztése a termékelőállítás, forgalmazás és értékesítés területén. Céljaink eléréséhez a szektorális intézkedések, valamint a II. pillér együttműködéseken alapuló intézkedései járulnak hozzá. Az allokált források megítélésünk szerint elegendőek a célkitűzések eléréséhez.

Az SO-hoz tartozó bizottsági ajánlások

1. A mezőgazdasági termelők helyzetének megerősítése az alábbiak támogatása által: mezőgazdasági termelők közötti együttműködés – különösen azokon a termelői szervezeteken keresztül, amelyek egyesítik az általuk végzett gazdasági tevékenységeket; a mezőgazdasági termelők részvétele a downstream jellegűbb tevékenységekben; innováció; valamint az új piacok kialakítása.
2. A mezőgazdasági ágazat rezilienciájának fejlesztése a szektor abban való támogatása révén, hogy a termékeket hozzáadott értékkel ruházza fel – pl. az uniós minőségrendszereken (ideértve az ökológiai gazdálkodást), a feldolgozáson vagy az azokra a termékekre való specializálódáson keresztül, amelyeknek tekintetében Magyarország versenyelőnnyel rendelkezik.

A mezőgazdasági termék feldolgozás/hozzáadott érték növelés jelentősen megnövekvő forrásai ezen SO céljai, illetve az ajánlások teljesítését jelentősen megkönnyítik, éppen úgy, ahogy az SO2 esetében is.

VITAANYAG

4.4. SO4 Az üvegházhatásúgáz-kibocsátások csökkentése és a szénmegkötés fokozása révén hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia előmozdítása

4.4.1. SO4. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO4. Erősségek

E.1. A növénytermesztés, gyepgazdálkodás és erdőgazdálkodás fontos szerepet tölt be a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban és képes enyhíteni az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásait
E.2.Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer. A hazai mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer részét képező országos jégkármérséklő rendszer hozzájárulása a mezőgazdasági területeken okozott jégkárok csökkentéséhez. Az agrárkárenyhítési rendszer hozzájárul a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természeti események miatti kockázatok kezeléséhez [SO4/4.1]
E.3.Erdőterületek növekedésének fontos szerepe van a hazai klímaszabályozásban, amit az erdőtelepítési aktivitás biztosít a jelenlegi mezőgazdasági támogatások mellett is [SO4/2.2]
E.4.Aszály és belvíztérképezés elősegíti az alkalmazkodóképesség növelését [SO4/4.1]
E.5. A hazai klimatikus viszonyokhoz alkalmazkodó fajtaelőállításban nagy tapasztalattal rendelkeznek a kutatóintézetek [SO4/7.1]

SO4. Gyengeségek

Gy.1. Mezőgazdaság ÜHG-kibocsátása 2013-tól nő [SO4/1.2]
Gy.2. Megújuló energia viszonylag alacsony részesedése az agrárgazdaság energiafelhasználásában [SO4/3.1]
Gy.3. Mezőgazdasági termelők többsége tudáshiány, mérethatékonyság és technológiai hiányosságok miatt nem képes alkalmazkodni az éghajlatváltozás miatt módosuló termelési feltételekhez [SO4/5.1]
Gy.4. A vízmegtartó talajművelési technikák alkalmazása nem jellemző, az ehhez szükséges gépekkel és tudással a legtöbb gazda nem rendelkezik. Ezek oktatása sem jellemző [SO4/4.3]
Gy.5. Kevés adat áll rendelkezésre klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelésére, a különböző helyeken rendelkezésre álló adatbázisokhoz nehezen lehet hozzáférni és a monitoringrendszer nincs felkészítve a klíma- és energiacélok teljesítésének vizsgálatára [SO4/6.1]
Gy.6. Az alkalmazkodást segítő mozaikos táji struktúra hiánya, a meglévő elemek nem megfelelő kihasználása. A táji adottságokhoz való alkalmazkodás szempontjainak figyelmen kívül hagyása
Gy.7. A hazai erdőállomány több fafaj-csoportjának egészségi állapota romlik, kor- és fajösszetétele kedvezőtlen; az erdőfelújítások elhúzódnak, a szénmegkötő képessége csökken [SO4/2.1]
Gy.8. Az erdőborítottság elmarad a lehetőségektől, és ennek javítását akadályozza az erdőtelepítésben közreműködő állami intézményrendszeri kapacitások elégtelensége. [SO4/2.2]
Gy.9. A termelői együttműködések alacsony szintje gátolja a nagyobb léptékű klímavédelmi mezőgazdasági beruházásokat
Gy.10. A hazai klímaváltozás monitoringozásához nem rendelkezünk országos adatbázissal és monitoringrendszerrel (a széttagolt intézményi szerkezet miatt) [SO4/6.1]

SO4. Lehetőségek

L.1. Elterjednek és tovább fejlődnek az innovatív technológiák és fenntartható megközelítések a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban (pl. precíziós gazdálkodás, körforgásos gazdálkodási szemlélet)

L.2. Az energiafelhasználás hatékonyságát javító technológiák alkalmazásra kerülnek a mező- és erdőgazdaságban, illetve az élelmiszeriparban [SO4/3.3]

L.3. Növekszik a megújuló energiatermelés és felhasználása mező- és erdőgazdaságban [SO4/3.1], [SO4/3.2]

VITAANYAG

L.4. A rendelkezésre álló kutatási infrastruktúrából kiindulva K+F+I, ITC új technológiák, folyamatok, termékek kerülnek létrehozására, az új technológiák az oktatásban is elterjednek [SO4/5.1]

L.5. A gazdálkodók horizontális és vertikális együttműködése eredményesebb felkészülést és alkalmazkodást tesz lehetővé az éghajlatváltozásra

L.6. A táj klímaszabályozó szerep kihasználásra kerül, nő az erdő- és gyepterületek, a vizes élőhelyek, a szegélyélőhelyek kiterjedése [SO4/2.1] [SO4/4.2]

L.7. A helyben történő vízmegtartásnak a klímaszabályozásban is pozitív hatása van [SO4/4.3]

L.8. A talajok szén-dioxid és egyéb ÜHG megkötésének javítását elősegítő agrotechnika (bolygatás nélküli művelés) alkalmazása széleskörűen elterjed [SO4/1.1]

L.9. A talajok szervesanyag-megkötésének és vízgazdálkodásának javítását elősegítő agrotechnikák (takarónövények alkalmazása, talajlazítás stb.) alkalmazásának széles körű elterjedése [SO4/4.3]

L.10. A nem mezőgazdasági területek erdőtelepítési lehetőségeinek feltárása és ösztönzése [SO4/2.2]

L.11. Az erdők egészségi állapotának és potenciáljának megőrzése érdekében a tudományos alapok által biztosított egyre szélesebb körű adaptációs lehetőségek

L.12. A rövid ellátási láncok fogyasztói igényeinek nyomására javulhat a termelők klímatudatossága, ezáltal rezílienciája is

L.13. Számos hazai alternatív klímavédelmi eszköz-, termékfejlesztés létezik, amelyek hatásmechanizmusához kutatások szükségesek

SO4. Veszélyek

F.1. Éghajlatváltozás hatására növényi és állati betegségek természetének megváltozása, illetve a megváltozó termesztési feltételek miatt növekvő mezőgazdasági károk [SO4/7.1]

F.2. Klímaváltozás mérsékléséhez és az alkalmazkodáshoz kapcsolódó kötelezettségek miatt bekövetkező élelmiszerár-növekedés szén-dioxid-kibocsátás áthelyezéshez vezethet kevésbé szigorú környezetvédelmi követelményeket támasztó országokba

F.3. Klímaváltozásból eredő pénzügyi kockázatok növekedése

F.4. A zöldmezős beruházások (vonalas létesítmények, ipari beruházások) térnyerése miatt csökken az éghajlatváltozás hatásait mérséklő természetes és félig természetes élőhelyek aránya

F.5. Az alacsony jövedelmezőségből adódó hosszú távú megtérülés hiánya miatt az éghajlatváltozás mérsékléséhez hozzájáruló földhasználatok (pl. extenzív mezőgazdasági termelés, fásítás) felhagyása

F.6. A gyepterületek kiterjedése csökken

F.7. Gyorsuló ütemű klímaváltozás következtében a növénytermesztésre alkalmas mezőgazdasági terület, illetve az erdős vagy fás borítottság csökkenése

F.8. A piac rugalmatlanul kezeli az időjárási anomáliákat, ezáltal a termelői termékek ára nem alkalmazkodik a kereslet kínálathoz

F.9. A klímaváltozás holisztikus modellezése jelenleg túl sok bizonytalansági tényezőt tartalmaz (pl.: állattenyésztési rendszerek előrejelzésének és modellezésének EU-szintű hiánya)

4.4.2. SO4. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai	Az igény szerepel

VITAANYAG

		terv szintjén	a KAP stratégiai tervben
2.1.5	Megújuló energiaforrások alkalmazása	2	Igen
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Igen
4.1.1	A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása	1	Igen
4.1.2	ÜHG kibocsátás csökkentése az állattartás technológiai fejlesztésével	2	Igen
4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
4.3.1	Megújuló energia alkalmazásának növelése	3	Igen
4.3.2	Biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése	3	Igen
4.3.3	Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten	1	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
4.4.3	A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
4.6.1	Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok fejlesztése.	1	Részben
4.7.1	Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	1	Igen

4.4.3. SO4. A KAP stratégiai terv rendelet XI. mellékletében hivatkozott jogi eszközökből fakadó nemzeti tervek vagy azok elemei, amelyeket figyelembe vettek a specifikus cél szükséglet elemzése során

Szükségletek

4.1.ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése mezőgazdasági eszközökkel

4.1.1.A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása, agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása
4.1.2.Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás gyakorlatának ÜHG kibocsátást csökkentő irányba történő fejlesztése

4.2.ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

4.2.1.Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése

4.2.2.ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. *A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok*
2. *Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

9. *Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.*
10. *A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.*

VITAANYAG

11. *A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.*

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1. *Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re*
2. *2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba*
3. *A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;*
4. *A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;*
5. *A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);*
6. *A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;*
7. *Növényi eredetű melléktermékek körforgásos felhasználása a talaj-erőgazdálkodásban és biomassza-alapú mezőgazdaságban;*
8. *Pilot üzemek beindítása a biomassza-alapú gazdaság innovációinak bemutatására;*
9. *Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;*
10. *A mezőgazdasági eredetű megújuló energia termelése a melléktermékek okszerű felhasználásával;*
11. *Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.*
12. *A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.*
13. *Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.*
14. *A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1. *Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése*

4.3.A megújuló energia felhasználás és alkalmazás részarányának növelése az agrárágazatban, az energiahatékonyság növelése

4.3.1. Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.)

4.3.2. Biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti és élelmiszertermelési konfliktusok (pl. energia ültetvények, invazív fajok, szalmahasznosítás stb.) figyelembe vételével.
4.3.3. Energia felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten

<u>XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

A 2009/28/EK irányelv a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról

VITAANYAG

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/1999 RENDELETE (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/2002 IRÁNYELVE (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Energiastratégia 2030

1. *A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1. *A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása*

4.4. Az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az azokhoz való alkalmazkodás elősegítése a technológiák és földhasználatok felülvizsgálatával

4.4.1.A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár)

4.4.2.A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása

4.4.3.A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. *A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok*
2. *Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

Nemzeti Energia- és Klímaterv

1. *Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.*
2. *A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.*
3. *A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.*

VITAANYAG

Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)

1. *Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re*
2. *2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba*
3. *A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;*
4. *A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;*
5. *A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);*
6. *A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;*
7. *Növényi eredetű melléktermékek körforgásos felhasználása a talaj-erőgazdálkodásban és biomassza-alapú mezőgazdaságban;*
8. *Pilot üzemek beindítása a biomassza-alapú gazdaság innovációinak bemutatására;*
9. *Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;*
10. *A mezőgazdasági eredetű megújuló energia termelése a melléktermékek okszerű felhasználásával;*
11. *Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.*
12. *A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.*
13. *Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.*
14. *A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1. *Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése*

4.5.1.Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről

<u>XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

<u>Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései</u>

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

4.6.1. Klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése

<u>XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról

VITAANYAG

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. *Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége*

4.7.1. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban

4.4.4. SO4. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	AÖP (31 cikk) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram	O.8. Az agrár-ökológiai programokban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek, például az alábbi területeken	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek, a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ORGAN(47(1)(d)) - ökológiai vagy integrált termelés	SC13_G01_FVO_47 - ökológiai vagy integrált termelés - zöldség gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	CLIMA(47(1)(i)) - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések	SC18_G02_FVL_47 - az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	PRESBEEHIVES(55(1)(d)) - az Unióban meglévő kaptárok számának megőrzését vagy növelését célzó fellépések, a méhtenyésztést is beleértve	SC04_E03_BEV_55 - Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Ágazati beavatkozások - Bor	INVWINE(58(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a szőlőtermesztési- és borkészítési rendszerekben, kizárva az a) pontban meghatározott beavatkozástípushoz kapcsolódó műveleteket, valamint a feldolgozólétesítményekre, borászati infrastruktúrára, továbbá marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban

	beruházásokat		
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Az ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli

	kötelezettségvállalások		kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	O.15. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD39_F06_AFM_70 - Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása	O.15. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD01_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD03_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD04_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon

	öntözési beruházásokat	beruházások	belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD38_F05_AFI_73 - Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD41_F08_INN_73 - Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthatóságát szolgáló beruházások (non-profit)	O.23. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ideértve az öntözési beruházásokat	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD37_F04_FRC_77 - Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)

Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD53_R13_GAC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Megállapítás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja
SO4 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítése és alkalmazkodása a klímaváltozáshoz (10.oldal)	SO4/L.8. A talajok szén-dioxid és egyéb ÜHG megkötésének javítását elősegítő agrotechnika (bolygatás nélküli művelés) alkalmazása széleskörűen elterjed	SO4/1. ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése mezőgazdasági eszközökkel	SO4/1.1. A talajok és ökoszisztémák szénmegkötő képességének javítása: gyepterületek, nem termő területek, vizes élőhelyek, szegély élőhelyek, mezővédő fasorok kialakítása, fenntartása,	4.1.1	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70

			agrotechnológiai gyakorlatok fejlesztése, trágyakijuttatás megváltoztatása		
SO4 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítése és alkalmazkodása a klímaváltozáshoz (8. oldal)	SO4/Gy.1. Mezőgazdaság ÜHG-kibocsátása 2013-tól nő		SO4/1.2. Az állattartás, különösen a takarmányozás és a tartástechnológia, valamint a trágyatárolás gyakorlatának ÜHG kibocsátást csökkentő irányba történő fejlesztése	4.1.2	RD01_E01_FRM_73 RD09_B05_SML_73 RD49_R09_SCC_77
SO4 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítése és alkalmazkodása a klímaváltozáshoz (12.oldal) SO6 Helyzetelemzés: 2. fejezet (9. oldal)	SO4/Gy.7. A hazai erdőállomány több fafaj-csoportjának egészségi állapota romlik, kor- és fajösszetétele kedvezőtlen; az erdőfelújítások elhúzódnak, a szénmegkötő képessége csökken SO4/L.6. A táj klímaszabályozó szerep kihasználásra kerül, nő az erdő- és gyepterületek, a vizes élőhelyek, a szegélyélőhelyek kiterjedése	SO4/2. ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	SO4/2.1. Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	4.2.1	RD35_F02_FEC_70 RD38_F05_AFI_73 RD36_F06_AFM_70 RD39_F06_AFM_70 RD41_F08_INN_73 RD47_R06_QSJ_77 RD49_R09_SCC_77 RD52_R12_BIC_77
SO4 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítése és alkalmazkodása a klímaváltozáshoz (10. oldal) SO4 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítése és alkalmazkodása a klímaváltozáshoz	SO4/E.3. Erdőterületek növekedésének fontos szerepe van a hazai klímaszabályozásban, amit az erdőtelepítési aktivitás biztosít a jelenlegi mezőgazdasági támogatások mellett is SO4/Gy.8. Az erdőborítottság elmarad a lehetőségektől, és		SO4/2.2. ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	4.2.2	RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD35_F02_FEC_70 RD36_F06_AFM_70 RD38_F05_AFI_73 RD39_F06_AFM_70 RD41_F08_INN_73 RD47_R06_QSJ_77 RD52_R12_BIC_7

VITAANYAG

(12. oldal) SO5 Helyzetelemzés: 4.1. fejezet: A fás szárú kultúrák tudatos használata a mezőgazdasági kultúrák erőforrás-gazdálkodásának és ellenállóképességének javításában (agrár-erdészeti rendszerek) (27-28. oldal)	ennek javítását akadályozza az erdőtelepítésben közreműködő állami intézményrendszeri kapacitások elégtelensége. SO4/L.10. A nem mezőgazdasági területek erdőtelepítési lehetőségeinek feltárása és ösztönzése				7
SO4 Helyzetelemzés: 5. fejezet: Megújuló energia termelése és felhasználása az agrárgazdaságban (26. oldal) SO4 Helyzetelemzés: 5. fejezet: Megújuló energia termelése és felhasználása az agrárgazdaságban (26. oldal)	SO4/Gy.2. Megújuló energia viszonylag alacsony részesedése az agrárgazdaság energiafelhasználásában SO4/L.3. Növekszik a megújuló energiatermelés és felhasználása mező- és erdőgazdaságban	SO4/3. A megújuló energiafelhasználás és alkalmazás részarányának növelése az agrárágazatban, az energiahatékonyság növelése	SO4/3.1. Megújuló energia alkalmazásának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti konfliktusok figyelembe vételével (pl. energia ültetvények, invazív fajok, termálvíz-felhasználás stb.)	4.3.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC13_G01_FVO_47 SC18_G02_FVL_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD03_E02_FON_73 RD09_B05_SML_73
SO4 Helyzetelemzés: 5. fejezet: Megújuló energia termelése és felhasználása az agrárgazdaságban (26. oldal)	SO4/L.3. Növekszik a megújuló energiatermelés és felhasználása mező- és erdőgazdaságban		SO4/3.2. Biomassza alapú megújuló energiaforrások előállításának növelése az ökológiai szempontok, valamint a lehetséges környezeti és élelmiszertermelési konfliktusok (pl. energia ültetvények, invazív fajok, szalmahasznosítás stb.) figyelembe vételével.	4.3.2	RD38_F05_AFI_73 RD38_F05_AFI_73 RD49_R12_BIC_77
SO4	SO4/L.2. Az		SO4/3.3. Energia	4.3.3	SC11_A03_FVA_4

VITAANYAG

Helyzetelemzés: 4. fejezet: Az energiafelhasználás hatékonyságának javítása az agrárgazdaságban (24. oldal)	energiafelhasználás hatékonyságát javító technológiák alkalmazásra kerülnek a mező- és erdőgazdaságban, illetve azélelmiszeriparban		felhasználás hatékonyságának növelése üzemi és technológiai szinten		7 SC12_A04_FVT_47 SC20_I02_FVV_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD03_E02_FON_73 RD09_B05_SML_73 RD18_I03_JGR_73
SO4 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítése és alkalmazkodása a klímaváltozáshoz (15. oldal) CCO Helyzetelemzés: SO10 1. fejezet: Agrár-tudás és Innovációs Rendszerek (AKIS)	SO4/E.2. Mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer. A hazai mezőgazdasági kockázatkezelési rendszer részét képező országos jégkármérséklő rendszer hozzájárulása a mezőgazdasági területeken okozott jégkárok csökkentéséhez. Az agrárkárenyhítési rendszer hozzájárul a mezőgazdasági termelést érintő időjárási és más természetiesemények miatti kockázatok kezeléséhez SO4/E.4. Aszály és belvíztérképezés elősegíti az alkalmazkodóképesség növelését	SO4/4. Az éghajlatváltozás negatív hatásainak mérséklése és az azokhoz való alkalmazkodás elősegítése a technológiák és földhasználatok felülvizsgálatával.	SO4/4.1. A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése a kármegelőzés érdekében (pl, aszály, jégesőkár, tűzkár, biotikus károk, fagykár)	4.4.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC18_G02_FVL_47 SC19_I01_FVF_47 SC24_I06_FVG_47 SC26_I08_FVH_47 SC28_E01_FVI_47 RD15_W04_COP_77 RD18_R03_JGR_73 RD19_G01_AEC_70 RD37_F04_FRC_77 RD38_F05_AFI_73 RD41_F08_INN_73 RD47_R06_QSJ_77 RD49_R09_SCC_77
SO6 Helyzetelemzés: 1. fejezet: Natura 2000 területek (9. oldal)	SO4/L.6. A táj klímaszabályozó szerep kihasználásra kerül, nő az erdő- és gyepterületek, a vizes élőhelyek, a szegélyélőhelyek kiterjedése		SO4/4.2. A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata, alternatív hasznosítás optimalizálása	4.4.2	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70

VITAANYAG

SO4 Helyzetelemzés: 1.fejezet: A globális klímaváltozás agrárgazdasági hatásai (7. oldal) SO4 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Az agrárgazdaság klímaterhelésének enyhítése és alkalmazkodása a klímaváltozáshoz (10. oldal)	SO4/Gy.4. A vízmegtartó talajművelési technikák alkalmazása nem jellemző, az ehhez szükséges gépekkel és tudással a legtöbb gazda nem rendelkezik. Ezek oktatása sem jellemző SO4/L.9. A talajok szervesanyag-megkötésének és vízgazdálkodásának javítását elősegítő agrotechnikák (takarónövények alkalmazása, talajlazítás stb.) alkalmazásának széles körű elterjedése		SO4/4.3. A talajok és ökoszisztémák vízmegtartó képességének javítása a földhasználatváltás (erdő, gyep, vizes élőhely) ösztönzésével, a felszínborítás mozaikossá tételével (szegélyélőhelyek, nem termelő területek), illetve a vízmegőrző agrotechnikák alkalmazásával beleértve a művelés alá vonható vonalas vízvisszatartó létesítmények kialakítását is	4.4.3	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70 RD38_F05_AFI_73
SO4 Helyzetelemzés: 1.fejezet: A globális klímaváltozás agrárgazdasági hatásai (7. oldal) SO4 Helyzetelemzés: 1.fejezet: A globális klímaváltozás agrárgazdasági hatásai (7. oldal) CCO Helyzetelemzés: 3. fejezet: Tudásátadás (40. oldal)	SO4/Gy.3. Mezőgazdasági termelők többsége tudáshiány, mérethatékonyság és technológiai hiányosságok miatt nem képes alkalmazkodni az éghajlatváltozás miatt módosuló termelési feltételekhez SO4/L.4. A rendelkezésre álló kutatási infrastruktúrából kiindulva K+F+I, ITC új technológiák, folyamatok, termékek kerülnek létrehozására, az új technológiák az oktatásban is elterjednek	SO4/5. Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről	SO4/5.1. Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről és az alkalmazkodási lehetőségekről	4.5.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78
	SO4/Gy.5. Kevés adat áll rendelkezésre	SO4/6. Klímaváltozáshoz való	SO4/6.1. Klímaváltozáshoz való	4.6.1	SC18_G02_FVL_47 RD51_D02_RUF_

VITAANYAG

	klímaváltozáshoz való alkalmazkodás értékelésére, a különböző helyeken rendelkezésre álló adatbázisokhoz nehezen lehet hozzáférni és a monitoringrendszer nincs felkészítve a klíma- és energiacélok teljesítésének vizsgálatára SO4/Gy.10. A hazai klímaváltozás monitoringozásához nem rendelkezünk országos adatbázissal és monitoringrendszerrel (a széttagolt intézményi szerkezet miatt)	alkalmazkodás értékelését segítő adatbázisok, monitoring rendszer fejlesztése	alkalmazkodás értékelését segítő regionális adatbázisok, monitoring - és előrejelző rendszer fejlesztése		73 KAP-on kívüli tevékenység
SO4 Helyzetelemzés: 3. fejezet: Extrém időjárási kockázatok az agrárgazdaságban (20-22. oldal) SO4 Helyzetelemzés: 1.fejezet: A globális klímaváltozás agrárgazdasági hatásai (6. oldal)	SO4/E.5. A hazai klimatikus viszonyokhoz alkalmazkodó fajtaelőállításban nagy tapasztalattal rendelkeznek a kutatóintézetek	SO4/7. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	SO4/7.1. Klímareziliens és klímaadaptív növény- és állatfajták kialakítása és alkalmazása	4.7.1	SC04_E03_BEV_55 SC18_G02_FVL_47 SC28_E01_FVI_47 RD24_G07_GAX_70 RD25_G08_GAI_70 RD26_G09_GAV_70 RD27_G10_GPX_70 RD28_G11_GPI_70 RD58_A05_EIP_77

4.4.5. SO4. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.12 - Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	12.66%

VITAANYAG

R.14 PR - Szén-dioxid-tárolás talajban és biomasszában: A kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya (beleértve a következőket: állandó gyepterület, állandó kultúrák állandó növénytakaróval, vizes élőhelyeken és tőzeglápokon található mezőgazdasági földterület)	13.21%
R.15 - A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó zöld energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-termelés kapacitásbővítésébe, a biomassza-alapú energiák termelését is beleértve (MW)	150.79 MW
R.16 - Az éghajlattal kapcsolatos beruházások: A KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	1.25%
R.17 CU PR - Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása	27000 ha
R.18 CU - Investment support for the forest sector Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	103.944.383 EUR
R.22 PR - Fenntartható tápanyag-gazdálkodás A tápanyag-gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	9.42%
R.27 - Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben	520010
R.29 PR - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	4.25%
R.30 PR - A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya	3.53%

Az ehhez a konkrét célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R12
Az indikátor célértéke 12.66%, ami az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) tervezett aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés
- Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése

R14
Az indikátor célértéke: 13.21% a kibocsátás csökkentésére, vagy a szén-dioxid-tárolás fenntartására vagy növelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) tervezett aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés

R15
A mezőgazdaságból, erdészetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó, megtermelt zöld energia kumulált megawatt értéke: 151 MW

Megújuló energia termeléssel érintett beavatkozások a KAP Stratégiai Tervben:
- Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon
- Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül
- Ágazati beavatkozások: Borászati beruházások

R16
Az éghajlatváltozás csökkentéséhez és a megújuló energia termeléshez hozzájáruló beruházások aránya a KAP ST-ben 1,248%. Az indikátor számlálójául szolgáló célérték, a KAP keretében az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a megújuló energia vagy biológiai anyagok előállításához hozzájáruló beruházási támogatásban részesülők száma - 3007 gazdaság.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások a KAP Stratégiai Tervben:
- Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon
- Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül
- Ágazati beavatkozások: Borászati beruházások

R17
Az indikátor átfogó célértéke: 27.000 ha az erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások
- Agro-ökológiai nem termelő beruházások
- Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása

R18
Az indikátor célértéke: Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás - az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás értéke 103 944 383 EUR

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért

VITAANYAG

- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén

R22
Az indikátor célértéke: 9,421%- a tápanyag- gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R27
Az indikátor átfogó célértéke: 520 010 művelet, -ami a környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III. pillér): Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
- Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása
- Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthtatóságát szolgáló beruházások (non profit)

R29
Az indikátor átfogó célértéke: 4,249% , ami a KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R30
Az indikátor célértéke: 3,535% , ami az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)
- Erdő- genetikai több éves kötelezettségvállalások
- Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

4.4.6. SO4. A forrás elosztás indoklása

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

1. A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
2. A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.

VITAANYAG

3. A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
4. Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
5. Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

VITAANYAG

4.5. SO5 A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása többek között a vegyi anyagoktól való függés csökkentésével

4.5.1. SO5. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO5. Erősségek

E.1. Jelentős, a nagy folyókhoz kapcsolódó felszíni és parti szűrésű vízkészletek, valamint hasznosítható felszín alatti vízkészletek állnak rendelkezésre

E.2. Táji vízvisszatartást lehetővé tevő domborzati, mikrodomborzati adottságok megléte, helyenként mozaikos tájszerkezet [SO/3.1]

E.3. Az EU-s átlaghoz képest alacsonyabb foszformérleg

E.4. A támogatott mezőgazdasági művelés alatt álló területek 87%-án kötelező a talajmintavételen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése

E.5. Magas színvonalú tápanyag-gazdálkodási tanácsadás és hazai fejlesztésű digitális eszközök állnak rendelkezésre

E.6. Egyetemi végzettségű talajszakértők végzik a talajvédelmi tervezést és engedélyeztetést

E.7. A magyarországi erdők, illetve a mezőgazdasági területek közé ékelődő fásítások, mind talajvédelmi, mind vízvédelmi, mind levegővédelmi szempontból egyértelműen pozitív hatásúak

E.8. Elfogadásra került az Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogramja

E.9. Egyetemi végzettségű növényorvosok felügyelete mellett végzett növényvédelmi tevékenység

E.10. Magas színvonalú növényvédelmi előrejelzés működik, amely lehetővé teszi a megelőző jellegű, környezetkímélőbb védekezést

E.11. Országos levegőterhelés-csökkentési program elfogadása és kiterjesztése a mezőgazdasági szektorra (Bizottság (EU) 2018/1522 végrehajtási határozata)

SO5. Gyengeségek

Gy.1. Meglévő, bár elhanyagolt állapotú és hatékonyságú kiépített öntözőrendszerek [SO5/2.1]

Gy.2. A felszíni vizeink nagy része és a sekély felszín alatti vizeknek is közel fele nem felel meg a Víz Keretirányelv által előírt állapotnak, a magas nitrátkoncentrációjú vizek aránya nőtt [SO5/2.1]

Gy.3. Területspecifikus tervezési ismeretek hiánya

Gy.4. Az aszálynak, belvíznek és árvíznek kitett területek aránya magas [SO5/2.1]

Gy.5. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya [SO5/1.2], [SO5/2.2], [SO5/2.3], [SO5/3.1]

Gy. 6. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok erőteljes csökkenése az utóbbi 15 évben [SO5/1.2], [SO5/2.2]

Gy.7. Talajélet, talajszerkezet és talajminőség romlása a jelenlegi gazdálkodási gyakorlatok hatására [SO5/1.1]

Gy.8. Mezőgazdasági talajok tápanyagegyensúlyának sérülékenysége és erőteljes tápanyaghiány [SO5/1.1]

VITAANYAG

Gy.9. Új és korszerű növényvédő szerek kijuttatásáról, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátáscsökkentési eljárásairól, helyes tápanyag-gazdálkodásról és komposztálásról szóló tudásátadási beavatkozások nem elérhetőek a termelők és szaktanácsadók számára [SO5/7.1]

Gy.10. Magyarország egyelőre nem teljesíti teljes mértékben az ammónia és egyéb légszennyező anyagok kibocsátás-csökkentésére vonatkozó vállalt kötelezettségét. [SO5/4.1], [SO5/4.2]

Gy.11. Nincsenek jelenleg olyan mezőgazdasági szaktanácsadók, akik ÜHG és levegőszennyező anyag csökkentésben tudnának integrált szemléletű tanácsot adni [SO5/7.2]

Gy.12. Egységes monitoringrendszer és nyilvántartás még nem létezik az adott témában; a termelőktől beérkező adatok mindig az adott támogatási feltételrendszer szerint érhetők el

Gy.13. A hazai műtrágya-kijuttatás elsősorban az olcsóbb nitrogén műtrágyákon alapszik, pl. karbamid, amely magas ammóniaemissziós értékkel rendelkezik

Gy.14. Integrált és környezettudatos növényvédelmi technológiák és az azokon alapuló szaktanácsadási rendszer sem európai, sem tagállami szinten még nem áll rendelkezésre a drasztikus növényvédőszer-kivonások élelmiszer-biztonsági és gazdasági hatásainak mérséklésére, különösen a kontinentális klíma gabonatermesztése és a kiskultúrák esetében [SO5/5.1], [SO5/5.2]

Gy.16. A mezőgazdasági termelők között kevés megfelelő ismeret az agrár-erdészeti rendszerek által nyújtott erőforrás-védelmi előnyökről

Gy.17. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv (OVGT) keretében létrehozott Nemzeti Aszálystratégiát a Parlament nem fogadta el, az aszálykárok csökkentésére nem készült intézkedési terv

Gy. 18. Az öntözést szolgáló illegális vízkivétel relatíve nagy aránya [SO5/2.1]

SO5. Lehetőségek

L.1. A víz keretirányelv (VKI) által előírt vízgyűjtő-gazdálkodási tervek és az azokban foglalt intézkedési javaslatok felülvizsgálata

L.2. Fenntartható csapadék- és belvízgazdálkodás elterjedése (vízvisszatartást támogató agrotechnikák, táblán belüli vízvisszatartás, bel- és csapadékvizek összegyűjtése és beszivárogtatása arra alkalmas területeken)

L.3. Erősödik a vízmegtartó szemlélet a vízgazdálkodási ágazatban

L.4. A területi vízvisszatartás adminisztrációs terheinek csökkentése, a szabályozottság felülvizsgálata, engedélyezési eljárások egyszerűsítése

L.5. A főművi vízilétesítmények és elosztórendszerek fejlesztése tovább erősödik az öntözésfejlesztésben

L.6. Javul az erőforrás-hatékonyság, előtérbe kerül a differenciált, takarékos és okszerű inputanyag-kijuttatás és -felhasználás, az ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése a növénytermesztésben és az állattenyésztésben (pl. takarmányozás- és tartástechnológia, trágyatárolás és -kezelés fejlesztése, különös tekintettel a digitalizációra) [SO5/4.2], [SO5/7.3]

L.7. Elterjednek a talajok szervesanyag-megkötését segítő kíméletes agrotechnológiák (pl. forgatás nélküli és talajtakaráson alapuló eljárások) (szakértői megállapítás)

L.8. Meglévő adatbázisok integrálása (pl. DAS, Kockázatkezelési adatbázis, Vizek, Aszálymonitoring, Belvíztérképek, Talajweb, nemzeti laboratórium hálózat [SO5/6.1], [SO5/7.3]

L.9. Uniós és nemzeti kutatási, innovációs és tudásátadási rendszer létrehozása az agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlat széles körű elterjesztésére [SO5/7.3]

VITAANYAG

L.10. Ezen belül kiemelt kutatási, innovációs és tudásátadási program indítása a mikotoxinok elleni és a kiskultúrás környezettudatos növényvédelmi gyakorlatok kidolgozására [SO5/7.3]

L.11. Kiemelt tudásátadási, bemutató gazdasági programok kidolgozása a korszerű vízvédelmi és emissziócsökkentésen alapuló technológiák bemutatására

L.12. Digitális termelői nyilvántartásokon keresztül üzemszintű nitrogénmenedzsment kialakítása, amelyhez a monitoringrendszert és a terepi felmérést az állam biztosítja, a szaktudást pedig a szaktanácsadók

L.13. A fás szárú kultúrák vízvédelmi, talajvédelmi és mikroklimatikus szempontból is kedvező hatással vannak a mezőgazdasági művelésben álló földterületekre

L.14. Szennyvíziszap, szennyvíziszapkomposzt, termékké nyilvánított szennyvíziszapkomposzt, kotrási iszapok és tisztított szennyvíz hasznosítása mezőgazdasági felhasználásának K+F tevékenysége [SO5/1.3]

L.15. Erősödik és fejlődik a helyes erőforrás- gazdálkodást elősegítő szemléletformálás, szakemberképzés és szaktanácsadás

L.16. Gazdálkodók bevonásra kerülnek a természeti erőforrások monitoringhálózatának fejlesztésébe

L.17. A korszerű emissziócsökkentésre koncentráló intenzív állattartás fajlagos környezetterhelése (pl. vízigény és területlekötés) mérsékelhető

L.18. A talaj vízraktározási képességének jobb kihasználását segítő és a talajok szervesanyag-megkötését elősegítő agrotechnológiai módszerek és a természetes vízmegtartó megoldások elfogadottsága nő a gazdálkodók és a szakpolitika részéről is

L.19. Javul az erdők egészségi állapota és korösszetétele

L.20. A termelők nyitottak a korszerű, de gazdaságos trágyakezelési módszerek alkalmazására, ami elősegíti a szerves trágyák előnyben részesítését a műtrágyákkal szemben [SO5/1.1]

L.21. Az ammónia- és ÜHG-csökkentésre alkalmas alternatív, hazai fejlesztésű termékek kutatása szükséges, amellyel költséghatékony megoldások javasolhatók a termelőknek.

SO5. Veszélyek

F.1. Megújuló (vagy rendelkezésre álló) vízkészletek csökkenése

F.2. Öntözésre rendelkezésre álló vízkészletek szűkülése a felszín alatti vízkészletek csökkenése, illetve a felszíni vizek nem megfelelő ökológiai állapota miatt

F.3. A vízkivétel (mezőgazdaság+ivóvíz) a víztestek nagy részét fenyegeti

F.4. A felszíni vizekre a mezőgazdaság a víztestek megváltoztatásával nagy nyomást gyakorol

F.5. Vízminőség romlása belvizek bevezetése és a tápanyagszennyezés miatt

F.6. Víz általi talajerózió veszélyeztetettség nő

F.7. A vízfolyások vízgyűjtőjének magasabb fekvésű területein fokozódik az intenzív mezőgazdasági művelés, eltűnnek a gyep- és erdőterületek, fokozódnak a talajdegradációs folyamatok

F.8. Területi vízvisszatartás megvalósításának késlekedése tulajdonosi ellenérdekeltségek, valamint az együttműködés, a koordináció és az eszközrendszer hiányosságai miatt

F.9. A klímaváltozás negatív hatásai a természeti erőforrások minőségi és mennyiségi állapotára

F.10. Környezetvédelmi követelmények teljesítésének nehézsége a kisgazdaságok számára

VITAANYAG

F.11. A megújuló energiatermelés szükségletének mezőgazdasági melléktermékekkel történő fokozott kielégítésével felgyorsulhat a talajok szervesanyag-tartalmának lebomlása és a levegőszennyezés mértékének növekedése

F.12. Bizonyos légszennyező anyagok és az ÜHG-kibocsátás nyomon követésére konkrét mérőműszerek hiányában nemzetközi becslési módszereket alkalmazunk, amelyek nemveszik figyelembe az egyéni tagállami, alternatív módszereket

F.13. A növénytermesztés és állattenyésztés szétválásával a mezőgazdasági területek szervestrágyázása nem megoldott, mert a növénytermesztő nem érdekelt a magasabb fajlagos költségű és szigorúbb előírásokkal rendelkező szervestrágya-kijuttatásban

F.14. A növényvédelmi, tápanyag-gazdálkodási, károsanyag-kibocsátási (akár állattenyésztés, pl. takarmányozás) kötelezettségvállalásokat csak akkor hajlandóak megfizetni a termelők, ha az támogatási feltétel

F.15. A növényvédőszer-kivonások a hazai termelés költségeinek növekedését jelentik, ami versenyhátrányt jelent a harmadik országokkal szemben

F.16. A Víz Keretirányelv (VKI) 2027-es, illetve az NDS és a F2F stratégiák 2030-as céljainak nem elérése

F.17. A mezőgazdasági diffúz szennyezés a felszíni vizek 36%-át, a tápanyagszennyezés a felszín alatti vizek 39%-át, a kémiai szennyezés ezek 8%-át érinti

4.5.2. SO5. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.1.4	Szántóföldi növények vízellátásának optimalizálása	1	Igen
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
4.2.2	ÜHG illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátásának csökkentése erdészeti eszközökkel	2	Igen
5.1.1	Üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása	1	Igen
5.1.2	A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása	1	Igen
5.1.3	Degradált talajok helyreállítása,	1	Igen

	vízgazdálkodásuk javítása		
5.1.4	Termőföld védelem agrár-erdészeti rendszerekkel	2	Igen
5.1.5	Szennyvíz/iszap, élelmiszerhulladék és biomassza újrahasznosítás a tápanyag utánpótlásban	1	Igen
5.2.1	Felszíni és felszín alatti vizek fenntartható használata	1.	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
5.4.1	A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	3	Igen
5.4.2	Mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentése	2	Igen
5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
5.5.2	Integrált környezetbarát növényvédelem	1	Igen
5.6.1	Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása	1	Részben
5.7.1	Növény-egészségügyi szaktanácsadás	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
5.7.3	Tudásátadás, bemutató gazdaságok az emisszió csökkentési technológiák bemutatására	1	Igen
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	2	Igen
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben

CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen

4.5.3. SO5. A KAP stratégiai terv rendelet XI. mellékletében hivatkozott jogi eszközökből fakadó nemzeti tervek vagy azok elemei, amelyeket figyelembe vettek a specifikus cél szükséglet elemzése során

Szükségletek

5.1. Talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata
5.1.1. A talajok valós tápanyagszolgáltató-képességén (talajvizsgálat) és a növények valós igényén alapuló precíziós, üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása.

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)
A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program *Mezőgazdasági Alprogram*

1. *A tápanyag-gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet)

1. *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1. *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.2.A tápanyagveszteség csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása ezt gátló technológiák (pl. pillangósok arányának növelése a vetésforgóban), illetve készítmények (pl. N-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények) alkalmazásának elősegítésével hozzájárulva mindezzel a műtrágyahasználat és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez.

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)
A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

VITAANYAG

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1. *A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével*

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*

A biológiai sokféléség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet)

1. *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1. *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.3.A degradált talajok helyreállítása, ide értve a talajok szervesanyag tartalmának helyreállítását, a talajok vízgazdálkodási tulajdonságainak javítását és a nyomelem pótlást, valamint a talajok erózió és defláció elleni védelmét;

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)
A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése*

Talajvédelmi Cselekvési Terv

1. *A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.*

5.1.4.Termőföld-védelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjesztése (pl. fás szárú kultúrák talajvédelmi, vízvédelmi vagy levegő-minőség védelmi célú telepítése, mezővédő sávok kialakítása)

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

VITAANYAG

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése,*
2. *Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák)*

Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030

1. *Az erdőgazdálkodási funkciók fenntartható fejlesztése, erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése: kiemelten az agrár-erdészeti rendszerek, a faanyag tovább feldolgozása, és a lokális biomassza energetikai hasznosítás által („bio-gazdaság")*

5.1.5.A körforgásos szemléletmód jegyében a tisztított szennyvíz, és - iszap, valamint a mederiszap és az abból készült komposzt, továbbá az élelmiszerhulladék és/vagy biomassza újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtése és ösztönzése a tápanyagutánpótlásban

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *A szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása,*
2. *Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap és mederbeli növényzet egyszeri eltávolítása, hasznosítása*

5.2.A felszíni és a sekély felszín alatti vizek ökológiai és kémiai állapotának javítása

5.2.1.Felszíni és felszín alatti vizeink, vízbázisaink fenntartható használata, a mezőgazdasági eredetű szennyezésektől, illetve terhelésektől való védelme.

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)
A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése*
2. *Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása a növénytermesztésben*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1. *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

VITAANYAG

Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)

1. *A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével*

5.2.2. A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentése

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)
A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *Hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása, a zöld infrastruktúra fejlesztése, átalakítása, fenntartása*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1. *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

5.2.3. Kisvízfolyások és állóvizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)
A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv)

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *Vízfolyások és tavak melletti puffer zónák kialakítása*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1. *A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig*

5.3. A területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtése

5.3.1. Vízvisszatartás elősegítése a tájban a földhasználat váltás ösztönzésével, vizes élőhelyek, illetve mikrotározók kialakításával

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

VITAANYAG

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv, VKI)

<u>Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései</u>

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

1. *A természetes vízvisszatartást elősegítő intézkedések*

A Nemzeti Vízstratégiában (Kvassay Jenő Terv) szereplő hosszú távú célok:

1. *Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében*

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *Fenntartható vízgazdálkodás, vízvisszatartás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása érdekében.*

5.4. Levegővédelem, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

5.4.1.A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése

5.4.2.A mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentése trágyakezelési és kijuttatási előírásokkal, teljes nitrogén-körforgás menedzsmenttel, a szerves trágya használatának ösztönzésével, a karbamid típusú műtrágyák kiváltásával, alacsony fehérjetartalmú takarmányozási rendszerek bevezetésével, a hígtrágyatárolók fedésével és az istállótechnikák fejlesztésével (Országos Levegőterhelés-csökkentési Program)

<u>XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

Az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2008. május 21.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról;

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről;

<u>Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései</u>

Levegőminőségi Cselekvési Terv

1. *A levegőminőségi tervek és az LCsT együttes célja a levegőminőségi határértékeknek való megfelelés biztosítása az ország teljes területén. Kizárólag a mezőgazdasághoz, illetve a Közös Agrárpolitikához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó célkitűzéseket, célértékeket nem tartalmaznak, de az agrárium különösen a másodlagos részecske (PM) kialakulásában szerepet játszó ammónia kibocsátásában bír lényeges hozzájárulással, a PM10 és PM2,5 levegőminőségi határértékek teljesítéséhez kibocsátásaik csökkentése elengedhetetlen.*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogram

1. *Szerves trágyák használatának előmozdítása,*
2. *Szerves trágya - kijuttatás feltételeinek előírása,*
3. *A tápanyag-gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése,*
4. *Hígtrágyatárolók lefedése,*
5. *Technológiai fejlesztési előírások az állattartó telepek ammóniamegkötésére vonatkozóan,*

VITAANYAG

6. *A mezőgazdasági betakarításból származó növényi maradványok és hulladékok, valamint az erdészeti biomasszamaradványok szabadban való égetésének tilalma*

5.5.Növényvédőszerhasználat kockázatának csökkentése

5.5.1.Okszerű növényvédőszer használat elősegítése, veszteségek csökkentése precíziós technológiák alkalmazásával, digitális eszközök technikai fejlesztésével

5.5.2.Integrált növényvédelmi megoldások - különös tekintettel a talaj biológiai életének helyreállítására - és egyéb környezetbarát megoldások alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról;

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1. *Előírásoknak megfelelő növényvédőszer-felhasználás, okszerű, a megfelelő időben és módszerrel végzett (kémiai, biológiai, agrotechnikai) növényvédelem,*
2. *Integrált növénytermesztési technológia bevezetése a növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése,*
3. *A növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése*

A biológiai sokféléség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.*

5.6.Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása

5.6.1.Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. *Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program - *Mezőgazdasági Alprogram,*

1. *A kibocsátás csökkentési technológiák alkalmazásának valós eredményét tükröző leltár készítéséhez koordinált mezőgazdasági adatgyűjtési rendszer fejlesztése*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1. *Információgyűjtés a növényvédelmi gyakorlatról,*
2. *Az adatgyűjtésben érintett állam- és szakigazgatási szervek közötti együttműködési megállapodás kialakítása, az adatbázisból megszerezhető információk felhasználására.*

Magyarország 2022-2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

VITAANYAG

1. *Monitoring rendszerek és információs rendszerek fejlesztése és működtetése*

5.7. A helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás és integrált tanácsadás, ágazati szereplők tájékoztatása

5.7.1. A korszerű agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatokat integrált szemléletben megközelítő szaktanácsadási rendszer kialakítása (növény-védőszerek kijuttatása, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátás csökkentési eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás)

5.7.2. Gazdálkodók bevonása a talaj- víz- és levegővédelmi monitoringba, helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás, ágazati szereplők tájékoztatása

5.7.3. Kiemelt tudásátadási, bemutatógazdasági programok kidolgozása a korszerű és emisszió csökkentésen alapuló technológiák bemutatására

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs közvetlen kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

1. *Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban, a gazdálkodók támogatása a szükséges tudás, tanácsadás biztosításával*

Országos Levegőterhelés-csökkentési Program - *Mezőgazdasági Alprogram*

1. *A tápanyag - gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése, tanácsadó eszközök és oktatási anyagok*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1. *Szemléletformálás a növényvédő szert használók, gazdálkodók, kerttulajdonosok, lakosság körében*
2. *Növényvédelmi szakirányítói hálózat működtetése*

Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag

Mezőgazdasági tanácsadás vízvédelmi szemponttal kiegészített rendszere

VITAANYAG

4.5.4. SO5. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	AÖP (31. cikk) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram	O.8. Az agrár-ökológiai programokban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. A támogatott operatív programok száma

	és egyéb tevékenységek, például az alábbi területeken		
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek, a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRANS(47(1)(e)) - a termékek szállításának és tárolásának fenntarthatóságát és hatékonyságát növelő fellépések	SC14_B01_FVE_47 - a termékek szállítása és tárolása fenntarthatóságának és hatékonyságának növelése - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

	minőségének monitorozása		
Ágazati beavatkozások - Bor	INVWINE(58(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások a szőlőtermesztési- és borkészítési rendszerekben, kizárva az a) pontban meghatározott beavatkozástípushoz kapcsolódó műveleteket, valamint a feldolgozólétesítményekre, borászati infrastruktúrára, továbbá marketingstruktúrákra és -eszközökre irányuló beruházásokat	SC06_E05_WII_58 - Beruházások tárgyi és immateriális javakba a borágazatban	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Ágazati beavatkozások - Bor	DISTIL(58(1)(g)) - a borkészítés melléktermékeinek az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete II. részének D. szakaszában megszabott korlátozásoknak megfelelően elvégzett lepárlása	SC08_E07_WID_58 - Borászati melléktermékek lepárlása	O.36. A támogatott intézkedések vagy egységek száma a borágazatban
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Az ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli

		támogatása	termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD12_W01_WTO_74 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Megállapítás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja
SO5 Helyzetelemzés /1.5. fejezet: Vízgazdálkodás : vízvisszatartás, víztározók – 14. oldal	Gy.7. Talajélet, talajszerkezet és talajminőség romlása a jelenlegi gazdálkodási gyakorlatok hatására Gy.8. Mezőgazdasági	SO5/1. A talajok állapotának javítása, védelme, fenntartható használata	SO5/1.1. A talajok valós tápanyagszolgáltató-képességén (talajvizsgálat) és a növények	5.1.1	SC22_I04_FVR_47 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD02_D01_FRM

SO5 Helyzetelemzés/ 2. fejezet: Talajvédelem – 17-20. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 2. fejezet: Talajvédelem – 19. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 2. fejezet: Talajvédelem – 22-23. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 4.1. fejezet: A fás szárú kultúrák tudatos használata a mezőgazdasági kultúrák erőforrás-gazdálkodásának és ellenállóképességének javításában (agrár-erdészeti rendszerek) 26 – 27. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 1.1. fejezet: A Nitrát Irányelvben lévő helyes mezőgazdasági gyakorlatok kötelező előírásainak betartása – 5. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 3. fejezet: Levegővédelem – 23-24. oldal	talajok tápanyagegyensúlyának sérülékenysége és erőteljes tápanyaghiány L.20. A termelők nyitottak a korszerű, de gazdaságos trágyakezelési módszerek alkalmazására, ami elősegíti a szerves trágyák előnyben részesítését a műtrágyákkal szemben Gy.13. A hazai műtrágya-kijuttatás elsősorban az olcsóbb nitrogén műtrágyákon alapszik, pl. karbamid, amely magas ammóniaemissziós értékkel rendelkezik Gy.7. Talajélet, talajszerkezet és talajminőség romlása a jelenlegi gazdálkodási gyakorlatok hatására		valós igényén alapuló precíziós, üzemszintű talajerő- és tápanyag-gazdálkodás kialakítása		_73
SO5 Helyzetelemzés 1.1. fejezet: A			SO5/1.2. A tápanyagveszteség	5.1.2	DP17_G01_ECOS_16 SC22_I04_FVR_

VITAANYAG

Nitrát Irányelvben lévő helyes mezőgazdasági gyakorlatok kötelező előírásainak betartása			csökkentése, a tápanyagok kimosódásának megakadályozása ezt gátló technológiák (pl. pillangósok arányának növelése a vetésforgóban), illetve készítmények (pl. N-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények) alkalmazásának elősegítésével hozzájárulva mindezzel a műtrágyahasználat és a növényvédőszer-használat csökkentéséhez		47 RD12_W01_WTO_74 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70
SO5 helyzetelemzés 2. fejezet: Talajvédelem			SO5/1.3. A degradált talajok helyreállítása, ide értve a talajok szervesanyag tartalmának helyreállítását, a talajok vízgazdálkodási tulajdonságainak javítását és a nyomelem pótlást, valamint a talajok erózió és defláció elleni védelmét	5.1.3	DP17_G01_ECOS_16 SC22_I04_FVR_47 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO5 Helyzetelemzés/	Gy.5. Mezővédő erdősávok, víz-		SO5/1.4 Termőföld-	5.1.4	RD21_G04_LCI_73

VITAANYAG

4.1. fejezet: A fás szárú kultúrák tudatos használata a mezőgazdasági kultúrák erőforrás-gazdálkodásának és ellenállóképességének javításában (agrár-erdészeti rendszerek) – 25. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 4.1. fejezet: A fás szárú kultúrák tudatos használata a mezőgazdasági kultúrák erőforrás-gazdálkodásának és ellenállóképességének javításában (agrár-erdészeti rendszerek) – 25. oldal	pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mező-gazdasági földterület kis aránya Gy. 6. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok erőteljes csökkenése az utóbbi 15 évben L.14. Szenny víziszap, szennyvíziszap komposzt, termékké nyilvánított szennyvíziszap-komposzt, kotrási iszapok és tisztított szennyvíz hasznosítása, mezőgazdasági fel-használásának K+F tevékenysége		védelmi célú agrár-erdészeti rendszerek elterjesztése (pl. fás szárú kultúrák talajvédelmi, vízvédelmi vagy levegő-minőség védelmi célú telepítése, mezővédő sávok kialakítása)		RD22_G05_LCP_70
			SO5/1.5 A körforgásos szemléletmód jegyében a tisztított szennyvíz, és -iszap, valamint a mederiszap és az abból készült komposzt, továbbá az élelmiszerhulladék és/vagy biomassza újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtése és ösztönzése	5.1.5	SC28_E01_FVI_47 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70

VITAANYAG

			a tápanyagutánpótlásban		
SO5 Helyzetelemzés/ 1.3. fejezet: Mezőgazdasági célú vízkivétel – 7-10. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 1.2. fejezet: Nitrátérzékeny területek kijelölése, nitrátok a felszín alatti vizekben – 6-7. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 1.3. fejezet: Mezőgazdasági célú vízkivétel – 11. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 1.3. fejezet: Mezőgazdasági célú vízkivétel – 11. oldal	Gy.1. Meglévő, bár elhanyagolt állapotú és hatékonyságú kiépített öntözőrendszerek Gy.2. A felszíni vizeink nagy része és a sekély fel-szín alatti vizeknek is közel fele nem felel meg a Víz Keretirányelv által előírt állapotnak, a magas nitrát-koncentrációjú vizek aránya nőtt Gy.4. Az aszálynak, belvíznek és árvíznek kitett területek aránya magas Gy. 18 Az öntözést szolgáló illegális vízkivétel relatíve nagy aránya Gy.5. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya Gy. 6. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok erőteljes csökkenése az utóbbi 15 évben Gy.5. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák	SO5/2. A felszíni és a sekély felszín alatti vizek ökológiai és kémiai állapotának javítása	SO5/2.1. Felszíni és felszín alatti vizeink, vízbázisaink fenntartható használata, a mezőgazdasági eredetű szennyezésektől, illetve terhelésektől való védelme	5.2.1	DP17_G01_ECOS_16 SC28_E01_FVI_47 RD12_W01_WTO_74 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO6 Helyzetelemzés/ 8. fejezet: Zöldinfrastruktúra – 21. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 1.4. fejezet: Tápanyagegyensúly – 25. oldal			SO5/2.2. A nagyobb vízfolyások hullámterein megfelelő növényzet kialakítása (mozaikosság növelése, inváziós fajok kiszorítása), a háttér felől érkező szennyezés csökkentése	5.2.2	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO6 Helyzetelemzés/ 8. fejezet: Zöldinfrastruktúra – 21. oldal			SO5/2.3. Kisvízfolyások és állóvizek parti zónájában típustól függő	5.2.3	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70

VITAANYAG

	vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya		zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása		RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO6 Helyzetelemzés/ 2. fejezet: Területi borítottság – agrárgazdasági és erdei élőhelyek állapota – 10. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 1.5. fejezet: Vízgazdálkodás: vízvisszatartás, víztározók – 13. oldal	E.2. Táji vízvisszatartást lehetővé tevő domborzati, mikrodomborzati adottságok megléte, helyenként mozaikos tájszerkezet Gy.5. Mezővédő erdősávok, víz-pufferorientált erdősávok, meliorációs eljárások és belvízlevezető csatornák vízvisszatartásra történő átalakításának hiánya, hatékony vízgazdálkodással érintett mezőgazdasági földterület kis aránya	SO5/3. A területi vízvisszatartás feltételeinek megteremtése	SO5/3.1. Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	5.3.1	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO5 Helyzetelemzés/ 3. fejezet: Levegővédelem – 21. oldal	Gy.10. Magyarország egyelőre nem teljesíti teljes mértékben az ammónia és egyéb légszennyező anyagok kibocsátás-csökkentésére vonatkozó vállalt kötelezettségét L.6. Javul az erőforrás-hatékonyság, előtérbe kerül a differenciált, takarékos és okszerű inputanyag-kijuttatás és -felhasználás, az ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése a növénytermesztésben és az állattenyésztésben (pl. takarmányozás- és tartástechnológia,	SO5/4. Levegővédelem, légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	SO5/4.1 A mezőgazdasági eredetű légszennyezők és szálló por kibocsátásának csökkentése	5.4.1	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70
			SO5/4.2. A mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentése trágyakezelési és kijuttatási előírásokkal, teljes nitrogén-körforgás menedzsmenttel, a szerves trágya használatának ösztönzésével, a karbamid típusú	5.4.2	DP17_G01_ECOS_16 RD01_E01_FRM_73 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70

VITAANYAG

	trágyatárolás és -kezelés fejlesztése, különös tekintettel a digitalizációra)		műtrágyák kiváltásával, alacsony fehérjetartalmú takarmányozási rendszerek bevezetésével, a hígtrágyatárolók fedésével és az istállótechnikák fejlesztésével (Országos Levegőterhelés-csökkentési Program)		
SO5 Helyzetelemzés/ 3. fejezet: Levegővédelem – 23. oldal SO5 Helyzetelemzés/ 1.6. fejezet: Peszticidek fenntartható használata – 16. oldal SO9/ 1., 2, 3. és 6. fejezet SO9/1., 2., 5.1. és 6. fejezet SO9/1., 2. és 6. fejezet	SO5 Gy.14. Integrált és környezettudatos növényvédelmi technológiák és az azokon alapuló szaktanácsadási rendszer sem európai, sem tagállami szinten még nem áll rendelkezésre a drasztikus növényvédőszer-kivonások élelmiszer-biztonsági és gazdasági hatásainak mérséklésére, különösen a kontinentális klíma gabonatermesztése és a kiskultúrák esetében SO9/Gy.4. Elavult technikák és technológiák, amelyek hátráltatják a jogszabályi követelményeknek és társadalmi igényeknek való megfelelést SO9/Gy.5. Adatgyűjtések hiányosságai (pl. tényleges telepi antibiotikum-	SO5/5. Növényvédőszerhasználat kockázatainak csökkentése SO9/2. Növényvédőszerek és antimikrobiális állatgyógyászati készítmények felelős alkalmazása és csökkentése	SO5/5.1. Okszerű növényvédőszer használat elősegítése, veszteségek csökkentése precíziós technológiák alkalmazásával, digitális eszközök technikai fejlesztésével	5.5.1	DP17_G01_ECOS_16 SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 SC22_I04_FVR_47 SC28_E01_FVI_47 RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 KAP-on kívüli tevékenység
			SO5/5.2. Integrált növényvédelmi megoldások - különös tekintettel a talaj biológiai életének helyreállításár	5.5.2	DP17_G01_ECOS_16 SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC17_E12_FVC_47 SC22_I04_FVR_

VITAANYAG

	felhasználás, mikotoxin-szennyezettség, élelmiszer-veszteség, minőségrendszerek), a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiánya SO9/Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban		a - és egyéb környezetbarát megoldások alkalmazásának ösztönzése a növényvédelem során		47 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70
SO5 Helyzetelemzés/ 1.6. fejezet: Peszticidek fenntartható használata – 15. oldal	L.8. Meglévő adatbázisok integrálása (pl. DAS, Kockázatkezelési adatbázis, Vizek, Aszálymonitoring, Belvíztérképek, Talajweb, nemzeti laboratórium hálózat	SO5/6. Meglévő adatbázisok összekapcsolása/integrálása	SO5/6.1 Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása	5.6.1	RD02_D01_FRM_73 KAP-on kívüli tevékenység
1.SO5 Helyzetelemzés/ 1.1. fejezet: A Nitrát Irányelvben lévő helyes mezőgazdasági gyakorlatok kötelező előírásainak betartása – 5. oldal 2.SO5 Helyzetelemzés/ 3. fejezet: Levegővédelem – 24. oldal CCO10 Helyzetelemzés/ 3.2. fejezet: Agrárszaktanácsadás – 31. oldal 3. SO5 Helyzetelemzés/ 4.1. fejezet: A fás szárú	Gy.9. Új és korszerű növényvédő szerek kijuttatásáról, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátáscsökkentési eljárásairól, helyes tápanyag-gazdálkodásról és komposztálásról szóló tudását-adási beavatkozások nem elérhetőek a termelők és szaktanácsadók számára Gy.11. Nincsenek jelenleg olyan mezőgazdasági szaktanácsadók, akik ÜHG és levegőszennyező anyag csökkentésben tudnának integrált szemléletű tanácsot adni	SO5/7. A helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás és integrált tanácsadás, ágazati szereplők tájékoztatása	SO5/7.1. A korszerű agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatokat integrált szemléletben megközelítő szaktanácsadási rendszer kialakítása (növény-védőszerek kijuttatása, ÜHG, légszennyezők és szálló por kibocsátás csökkentési eljárások, helyes tápanyag-	5.7.1	SC11_A03_FVA_47 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78

VITAANYAG

kultúrák tudatos használata a mezőgazdasági kultúrák erőforrás-gazdálkodásának és ellenállóképességének javításában (agrár-erdészeti rendszerek) – 28. oldal			gazdálkodás és komposztálás)		
			SO5/7.2 Gazdálkodók bevonása a talaj- víz- és levegővédelmi monitoringba, helyes erőforrásgazdálkodást elősegítő szemléletformálás, ágazati szereplők tájékoztatása	5.7.2	SC11_A03_FVA_47 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78
CCO10 Helyzetelemzés/ 2.4. fejezet: Innováció és KAP specifikus célok – 19. oldal CCO10 Helyzetelemzés/ 2.4. fejezet: Innováció és KAP specifikus célok – 20. oldal	L.8. Meglévő adatbázisok integrálása (pl. DAS, Kockázatkezelési adatbázis, Vizek, Aszálymonitoring, Belvíztérképek, Talajweb, nemzeti laboratórium hálózat L.9. Uniós és nemzeti kutatási, innovációs és tudásátadási rendszer létrehozása az agroökológiai, azaz az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlat széles körű elterjesztésére L.10. Ezen belül kiemelt kutatási, innovációs és tudásátadási program indítása a mikotoxinok elleni és a kiskultúrás környezettudatos növényvédelmi gyakorlatok kidolgozására		SO5/7.3. Kiemelt tudásátadási, bemutatógazdasági programok kidolgozása a korszerű és emisszió csökkentésen alapuló technológiák bemutatására	5.7.3	SC12_A04_FVT_47 SC28_E01_FVI_47 RD19_G01_AEC_70 RD58_A01_TRA_78

4.5.5. SO5. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték

VITAANYAG

R.17 CU PR - Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása	27.000 ha
R.18 - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	103.944.383 EUR
R.19 - Talajjavítás és -védelem: A talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség és a talajbióta javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	12.82%
R.20 PR - A levegőminőség javítása Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	5.35%
R.21 PR - A vízminőség védelme A víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	16.13%
R.22 PR - Fenntartható tápanyag-gazdálkodás A tápanyag-gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	9.42 %
R.23 PR - Fenntartható vízhasználat A vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	2.91%
R.24 - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	6.70%
R.25 - Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya	0.72%
R.26 CU - Természeti erőforrásokhoz kapcsolódó beruházások A KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelőberuházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya	1.03%
R.27 - Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben	520010
R.29 PR - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	4.25%
R.30 PR - A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya	3.53%
R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	5700

Az ehhez a konkrét célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R17
Az indikátor átfogó célértéke: 27.000 ha, ami az erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-ökológiai nem termelő beruházások
- Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása

R18
Az indikátor célértéke az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás - az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás értéke, 103 944 383 EUR.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén

R19
Az indikátor átfogó célértéke: 12,815%, ami a talajgazdálkodás számára előnyös, a talajminőség javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal (mint például a talajművelés csökkentése, a talaj növényi kultúrákkal történő borítása, továbbá a vetésforgó, többek között hüvelyes növényekkel) érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R20
Az indikátor célértéke: 5,354%, ami az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:

- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R21
Az indikátor célértéke: 16,127% , ami a víztestek minőségére vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés

VITAANYAG

R22
Az indikátor célértéke: 9,421%, ami a tápanyag- gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R23
Az indikátor célértéke 2,915%, ami a vízegyensúly javítására tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

R24
Az indikátor célértéke: 6,704%, ami azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R25
Az indikátor célértéke: 0,723%, ami a környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
- Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
- Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése

R26
Az indikátor átfogó célértéke: 1.027%, ami a KAP keretében a természeti erőforrások védelméhez kapcsolódó, termelő- és nem termelő beruházásokra vonatkozó támogatásban részesülő gazdaságok aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági üzemen belüli beruházás
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
- Agro-ökológiai nem termelő beruházások

R27
Az indikátor átfogó célértéke: 520.010 művelet, ami a környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben.

VITAANYAG

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:

- Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III. pillér): Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
- Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása
- Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthtatóságát szolgáló beruházások (non profit)

R29

Az indikátor átfogó célértéke: 4,249%, ami a KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:

- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R30

Az indikátor célértéke: 3,535%, ami az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:

- Erdőkörnyezetvédelmitöbbéves kötelezettségvállalások (EKV)
- Erdő- genetikai több éves kötelezettségvállalások
- Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

R39

Az R39 indikátor kumulált célértéke: 5700 vidéki vállalkozás.

A célértékhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
- Generációs megújulás mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával
- Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
- Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén
- A borkészítés melléktermékeinek desztillálása
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül

4.5.6. SO5. A forrás elosztás indoklása

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

1. A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.

VITAANYAG

2. A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.
3. A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
4. Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
5. Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

VITAANYAG

4.6. SO6 Hozzájárulás a biológiai sokféleség csökkenésének megállításához és visszafordításához, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapítása, valamint az élőhelyek és a tájak megőrzése

4.6.1. SO6. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO6. Erősségek

E.1. Európai uniós vagy hazai természetvédelmi oltalom alatt álló területek kiterjedésének számottevő mértéke (1. fejezet)

E.2. Magyarország a Pannon biogeográfiai régió része (az Élőhelyvédelmi Irányelv mellékleteiben felsorolt fajok 17 százalékának, a Madárvédelmi Irányelv hatálya alá tartozó fajok 36 százalékának ad otthont) (1. fejezet)

E.3. Natura 2000 területek közel fele egyúttal országos jelentőségű védett természeti terület (1. fejezet)

E.4. Az erdőterületek Natura 2000 hálózaton belüli aránya az EU átlagának több mint kétszerese (1. fejezet)

E.5. Európai viszonylatban kiemelkedő génbanki állomány

E.6. A hosszú távon biztosított mezőgazdasági termelés a magas biológiai sokféleségen és az egyensúlyban tartott ökoszisztémákon alapul – mindezek megvalósulásához uniós viszonylatban az átlagosnál jobb kondíciókkal rendelkezünk

E.7. EU viszonylatban jelentős vizes élőhelyek, Ramsari területek

E.8. Országos szinten számottevő kiterjedésű ökológiai hálózat (egymástól elszigetelt élőhelyek összekapcsolását szolgáló megoldások) (1. fejezet)

E.9. Mezőgazdaságunk GMO-mentessége (9. fejezet)

E.10. Jelentős ágazati szaktudás a természetvédelem, az erdészet és a vadgazdálkodás vonatkozásában

E.11. Erdészet és vadgazdálkodás vonatkozásában jogszabályi kötelezettség rendelkezik a képzett szakember alkalmazásáról

E.12. Az erdőgazdálkodás jogszabályi hátterének folyamatos korszerűsítése egyértelműen a folyamatos erdőborítottság és elegyesség növelésének irányába mutat. [SO6/3.2.]

E.13. A szelíd turizmus legnépszerűbb módozata továbbra is az erdei gyalogos kirándulás.

E.14. Jogszabály rendelkezik az adott terület művelési ágának megfelelő művelésről

E.15. Elkészült Magyarország Ökoszisztéma alaptérképe (10. fejezet)

E.16. A beépített területek terjedésének üteme lassul (2. fejezet)

E.17. Állandó gyepek térképezése 2013 óta

E.18. Magas szintű ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújtó területek megléte

E.19. Nemzeti Tájstratégia (2017–2026) megléte, meglévő részletes természetvédelmi kezelési és fenntartási tervek (9. fejezet)

E.20. Természetvédelmi érdekképviselet területi jelenléte a gazdálkodásban a nemzeti park igazgatóságokon keresztül

VITAANYAG

E.21. A földhasználati előírások kompenzálása lassítja a Natura 2000 területeken a mezőgazdasági biodiverzitás csökkenését.

SO6. Gyengeségek

Gy.1. Adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoring hálózatok (SO6/4.1)

Gy.2. Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok, köztük a mezőgazdasághoz köthető élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzete, állapota rossz vagy nem kielégítő (3. fejezet), (SO6/1.2)

Gy.3. Biodiverzitás fenntartása szempontjából nagy táblaméretek (a biodiverzitás fenntartásához a kisebb parcellaméret a kedvező), az intenzíven művelt mezőgazdasági területek aránya magas (7. fejezet)

Gy.4. A területek mozaikosságának, szegélyélőhelyek, földutak, mezsgyék, mezővédő erdősávok csökkenése folyamatos (7. fejezet)

Gy.5. Az apróvadállomány és a mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának csökkenése (5. fejezet, 9. fejezet), [SO6/2.4.]

Gy.6. A mezőgazdasághoz köthető élőhelyek állapotának romlása (5. fejezet)

Gy.7. Mezőgazdaság, vízgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés színvonala és a tájgazdálkodással érintett területek kis aránya (7. fejezet), [SO6/5.1.]

Gy.8. Hiányos gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására, az ilyen irányú szaktanácsadási szolgáltatás hiányzik, [SO6/5.3.]

Gy.9. Természeti környezet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak csekély elismertsége a társadalom részéről, [SO6/5.2.]

Gy.10. A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának csökkenése (5. fejezet), [SO6/2.4.]

Gy.11. Az erdőkben tett ökoszisztéma-vállalások hatása lassan alakul ki

Gy.12. Kevés a tájgazdálkodással érintett terület (7. fejezet)

Gy.13. A természeti környezet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások nem vagy nem megfelelő mértékben jelenítődnek meg a társadalom felé (pollináció, erdei ökoszisztéma-szolgáltatások értéke)

Gy.14. Ökológiai gazdálkodásban részt vevő területek nyilvántartásának hiányosságai

Gy.15. Az inváziós idegenhonos fajok térnyerése jelentős (9. fejezet)

Gy.16. Meglévő részletes természetvédelmi kezelési és fenntartási tervek nem megfelelő végrehajtása

Gy17. Az agrár-erdészeti rendszerek elterjedésének akadálya a mezőgazdasági területek közvetlen támogatási feltételrendszerével kapcsolatos bizonytalanságok, illetve ellenérdekeltség.

Gy18. Az ökológiai gazdálkodásban rejlő környezeti, társadalmi és gazdasági potenciál kihasználtsága, illetve a fogyasztói igény alacsony (6. fejezet), [SO6/7.1.]

SO6. Lehetőségek

L.1. Ökológiai művelés alatt álló terület növekedése (6. fejezet)

VITAANYAG

L.2. Natura 2000 szabályozás átalakítása az okszerű, differenciált és az adott élőhely igényeinek megfelelő gyepgazdálkodás tekintetében.

L.3. Javul az erőforrás-hatékonyság, előtérbe kerül a differenciált, takarékos és okszerű inputanyag-kijuttatás és –felhasználás

L.4. Bővülnek a gazdálkodók, szaktanácsadók ismeretei, valamint erősödik a társadalmi szemléletformálás a klímaváltozás, a biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások vonatkozásában

L.5. Az erdő-környezetvédelemi beavatkozások komplexitása és célzottsága fejlődik, [SO6/3.3.]

L.6. Szakmai eljárásrend kerül kidolgozásra és alkalmazásra az erdők elegyességének és többkorúsításának érdekében

L.7. Fenntartható vadgazdálkodás a területek ökológiai igényeinek megfelelően (9. fejezet)

L.8. A belvizesedő területekben rejlő biodiverzitási potenciál figyelembevétele a terület hosszú távú vízháztartásának megőrzése érdekében (az extrém belvizes területek vizes élőhellyé alakítása)

L.9. Előtérbe kerül az élőhelyfenntartó gazdálkodás (pl. „gazdaság küszöb alatti" erdők, ökológiai folyosók, zöldarchitektúra-elemek)

L.10. A génmegőrzésben rejlő potenciál hozzájárulhat a klímaadaptációhoz (mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt) (9. fejezet), [SO6/6.1.]

L.11. A biológiai sokféleség és az ökoszisztéma-szolgáltatások hozzáadott értékének gazdasági elismerése

L.12. Az agrár-erdészeti rendszerek mint a lokális mikroklímát pozitívan befolyásoló, ökológiai folyosóként is funkcionáló művelési módok, illetve más magasabb növényborítottságot eredményező művelési technológiák elterjedése nő, [SO6/3.2.]

L.13. A táji adottságoknak megfelelő gazdálkodás vízvisszatartó ereje jelentős (7. fejezet)

L.14. A természeti erőforrásokat kímélő és klímatudatos gazdálkodási szemlélet oktatása megjelenik a szakoktatás minden szintjén, már a középfokú oktatástól kezdve

L.15. A biológiai sokféleség jelentőségével és megőrzésével kapcsolatos ismeretek alapkompetenciaként beépülnek az agrárszakképzés rendszerébe

L.16. Létrejön egy hosszú távon működő, a cél megvalósításához szükséges egységes téradatrendszer és adatszolgáltató platform (FIR mintájára vagy abba integrálva), előtérbe kerülnek a barnamezős beépítések a zöldmezős fejlesztések helyett

L.17. Erősödik a szakágazatok közötti együttműködés és információcsere

SO6. Veszélyek

F.1. A földhasználat megváltozása, a korábbi gyepterületek mezőgazdasági célú feltörése, [SO6/1.3.]; [SO6/1.5.]

F.2. A biodiverzitás szempontjait figyelembe nem vevő árvízi védekezés és belvíz elleni vízrendezések veszélyeztetik a biológiai sokféleség megőrzését ezeken a területeken, és nehezítik az erdő- és vadgazdálkodás fennmaradását (5. fejezet)

F.3. Klímazónák elmozdulásának kedvezőtlen hatása a különböző élőhelyekre és a termelési potenciálra

F.4. Klímaváltozás miatt inváziós, idegenhonos fajok térnyerése, kártevők, kórokozók megjelenése és elterjedése

VITAANYAG

F.5. Védett természeti területek és Natura 2000 területek természeti értékeinek helyzetét jelentősen veszélyeztetik a szakszerűtlen gazdálkodással közvetlenül és közvetetten összefüggő hatások, [SO6/1.1.]; [SO6/3.1.],

F.6. Élőhely-degradáció további fokozódása, különösen az ökoszisztéma-átmenetek tekintetében (pl. erdőszegélyek, facsoportok eltűnése, kis vízfelületek), [SO6/2.1.]

F.7. A jelentős nagyvadállomány élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai (9. fejezet), [SO6/1.4.]

F.8. A C.41 (A mezőgazdaságból és erdészetből származó megújuló energia termelésének növelése) és a C.42 (Energia felhasználás a mezőgazdaságban, erdészetben és élelmiszeriparban) kontextusindikátoroknak való megfelelés természetvédelmi szempontból aggályos

F.9. Beépítés további növekedése (elsősorban ipar, lakóterületek) a mezőgazdasági és természetes területek rovására (2. fejezet)

F.10. Zöldmezős beruházások még mindig jelentősek

F.11. Pollinátorok (vad- és házi méh) állományának csökkenése (9. fejezet)

F.12. A mezőgazdasági termelés intenzifikációja tovább nő, növekszik a nagytáblás, monokultúrás termesztés aránya (7. fejezet), [SO6/2.3.]

F.13. A biodiverzitás szempontjából kedvező földhasználat megváltozása, a gyepterületek szántóvá alakítása (5. fejezet), [SO6/2.2.]

F.14.A mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő madárfajok állományának további drasztikus csökkenése (5. fejezet)

F.15. A jelentős nagyvadállomány további növekedése élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai fokozódnak (9. fejezet), [SO6/1.4.]; [SO6/1.6.]

F.16. A szegényes élőhelyek (monokultúrák, azonos korosztályú fák, mesterségesen szaporított fák) fokozzák a kártevőknek és a betegségeknek, valamint az erdőtüzeknek való kitettséget,), [SO6/3.4.]

4.6.2. SO6. Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.1.10	Erdészeti szaporítóanyag-előállítás biztonságának megteremtése	2	Igen
2.1.13	Állati és növényi szaporítóanyag-előállítás, törzsültetvények, törzstenyészetek fenntartása	1	Igen
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Igen
2.3.4	Mezőgazdasági és erdészeti genetikai erőforrások fejlesztése	1	Igen

MUNKAANYAG

4.2.1	Az erdőállományok szénegyensúlyának megőrzése, klímaadaptív megújulásának elősegítése	2	Igen
4.4.2	A gazdaságosság határán művelt szántóföldi termőhelyek hasznosításának felülvizsgálata	2	Igen
5.2.2	Hullámtereken megfelelő növényzet kialakítása (invazív fajok, háttér-szennyezés)	2	Igen
5.2.3	Vizek parti zónájában típustól függő zonáció rehabilitációja, pufferzóna kialakítása	2	Igen
5.3.1	Vízvisszatartás elősegítése a talajban és a tájban	1	Igen
6.1.1	Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.2	Magas természeti értékű területek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.1.3	Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése	2	Igen
6.1.4	Nagyvad-állomány szabályozása, az élőhelyekre gyakorolt negatív hatások mérséklése	2	Igen
6.1.5	Környezetvédelmi szabályok harmonizálása a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel	2	Nem
6.1.6	A védett állatok által okozott kártételek megelőzése	3	Részben
6.2.1	Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása	1	Igen
6.2.2	A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek kivételével	1	Igen
6.2.3	Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	1	Igen

6.2.4	Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése	2	Igen
6.3.1	Natura 2000, valamint védett erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	1	Igen
6.3.2	A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	2	Igen
6.3.3	Erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése	2	Igen
6.3.4	Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel	2	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.5.1	Mezőgazdaság, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása	1	Részben
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen
6.6.1	Génmegőrzés, tájgazdálkodás lehetőségeinek kihasználása a klíma adaptív mező- és erdőgazdálkodásban	2	Igen
6.7.1	Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	2	Igen

4.6.3. SO6. A KAP stratégiai terv rendelet XI. mellékletében hivatkozott jogi eszközökből fakadó nemzeti tervek vagy azok elemei, amelyeket figyelembe vettek a specifikus cél szükséglet elemzése során

<u>Szükségletek</u>

6.1. A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása
6.1.1. Natura 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása
6.1.2. Magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása

6.1.3. Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással
6.1.4. A nagyvad-állomány szabályozása az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével, az élőhelyekre gyakorolt negatív hatások mérséklése
6.1.5. Környezetvédelmi megkötések és kezelési szabályok harmonizálása a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel
6.1.6. A védett állatok által okozott kártételek megelőzése

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről és
A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1. *A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, különös tekintettel az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv mellékletein szereplő fajokra, illetve a fokozottan védett fajokra.*
2. *A természetvédelmi oltalom alatt nem álló területeken előforduló védett fajok oltalma érdekében a gyepterületek megőrzését támogató agrártámogatások fenntartása és fejlesztése.*
3. *Őshonos fajaink megőrzését szolgáló kezdeményezések támogatása (pl. madárbarát kert, lepkebarát kert, lepkebarát szőlőművelés).*
4. *A védett fajokkal kapcsolatos konfliktushelyzetek megoldását szolgáló intézkedések folytatása és erősítése (épületlakó denevér-, és madárfajok, vetési varjú stb.).*
5. *Fokozottan védett fajok kulcsállományai helyzetének javítása.*
6. *Erdőterületen kívüli faállományok, fasorok, facsoportok, faegyedek arborétumok, parkok megőrzése, különös tekintettel az idősebb, odvas fákra (elhalt faanyagot fogyasztó fajok és denevérek érdekében).*

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

1. *Legeltetéssel, kaszálással történő kezelés támogatása magántulajdonban lévő területeken.*
2. *Mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célzó zonális programok Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) - fajspecifikus agrár-környezetgazdálkodási kifizetések.*
3. *A Natura 2000 hálózat mezőgazdasági hasznosítású területeire vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációja*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*
2. *Fenntartható vad- és halgazdálkodás biztosítása, amely nem veszélyezteti a biológiai sokféleség megújulását*

6.2. A mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállítása, földhasználatváltás

6.2.1. Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása
6.2.2. A területi diverzifikáció elősegítése a gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek alternatív, ökoszisztémának kedvező hasznosításával (gyep, erdő, vizes élőhely stb.)

VITAANYAG

6.2.3. Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által
6.2.4. Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése, mezőgazdasági élőhelyekhez köthető madárfajok állományának növelése

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1. *Az élőhely-rehabilitációs és rekonstrukciós munkák (pl. visszagyepesítés, vizes élőhelyek helyreállítása) folytatása,*
2. *A meglévő és potenciális zöld infrastruktúra-elemek fejlesztése, a klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése és az alkalmazkodás elősegítése, a természetes és természetközeli területek közötti átjárhatóság javítása*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *A biológiai sokféleség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféleség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.*
2. *Fenntartható vízgazdálkodás, vízvisszatartás és az ésszerű, takarékos vízhasználat elterjesztése a biológiai sokféleség megőrzése és az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása érdekében.*
3. *A zöldinfrastruktúra elemeinek összehangolt fejlesztése, fenntartása és javítása.*

6.3. Az erdei élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása

6.3.1. Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása
6.3.2. A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése
6.3.3. Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével
6.3.4. Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről és
A Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030

1. *Az erdei ökoszisztémák és élőlények fennmaradásának biztosítása, az erdők biológiai sokféleségének megőrzése és lehetőség szerinti javítása*
2. *A változó termőhelyi viszonyokhoz való alkalmazkodás lehetőségének biztosítása*
3. *Az erdők természetességének megőrzése vagy lehetőség szerinti javítása*
4. *Az erdőkben lejátszódó természetes folyamatok (erdődinamika) védelme, valamint a fenntartható erdőgazdálkodás elősegítése*
5. *Az erdőkben előforduló károk megelőzése az erdők ellenálló képességét javító, a klímaváltozás hatásait is figyelembe vevő erdőgazdálkodási módszerekkel*

VITAANYAG

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv a 2021–2027-es időszak többéves pénzügyi keretére vonatkozóan

1. *A természetvédelmi célú erdő-környezetvédelmi kifizetések magántulajdonban lévő erdőterületeken.*
2. *A Natura 2000 hálózat erdő hasznosítású területeire vonatkozó erdőgazdálkodási kötelezettségek betartása.*

V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)

1. *A természetvédelmi célú erdőkezelés biztosítása a védett természeti területeken és Natura 2000 területeken.*
2. *Az erdőgazdálkodási és természetvédelmi célkitűzések összehangolása a minél kiterjedtebb nemzeti és európai uniós támogatási rendszerekkel*

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *A meglévő természetes és öreg erdők megőrzése, a biológiai sokféleség szempontjából kiemelkedő értéket képviselő erdőállományok területének bővítése, továbbá a biológiai sokféleség megőrzése és fejlesztése szempontjából kedvező erdőszerkezet kialakítása*

6.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

6.4.1. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ökoszisztéma szolgáltatások, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása

<u>XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

<u>Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései</u>

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *Az ökoszisztémák hosszú távú fenntartása és helyreállítása érdekében az ökoszisztémák kiterjedésének, állapotának és szolgáltatásainak értékelése és térképezése, a változások nyomon követése*
2. *A természetvédelmi célú monitorozás fenntartása és továbbfejlesztése a biológiai sokféleséggel kapcsolatos hosszú távú adatsorok folytonosságának biztosítása érdekében.*

6.5. Az ágazatok közötti együttműködések segítése, az ökoszisztéma szolgáltatásokkal, valamint mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásaival és a természetközeli gazdálkodás előnyeivel kapcsolatos tudásátadás erősítése

6.5.1. Mezőgazdaság, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködések támogatása

6.5.2. Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé

6.5.3. A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására

<u>XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok</u>

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

VITAANYAG

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *Az ökoszisztéma-szolgáltatások értékelése, valamint a megőrzésüket és helyreállításukat szolgáló szempontok integrálása az érintett ágazati szakpolitikák döntési folyamataiba az ökoszisztémák szolgáltatásnyújtó-képességének hatékonyabb megőrzése és helyreállítása érdekében.*
2. *A biológiai sokféleség jelentőségével, a hazai természeti értékek megőrzésével kapcsolatos szemlélet formálása, a tudatosság kialakítása és elterjesztése.*

Nemzeti Erdőstratégia 2016–2030

1. *A természetvédelmi érdekből hozott intézkedések társadalmi elfogadtatását segítő hatékony kommunikáció*

6.6. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákba,n a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt

6.6.1. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

A biológiai sokféleség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

1. *A genetikai erőforrások megőrzése, valamint a genetikai erőforrásokhoz való hozzáférés és a használatukból származó hasznok igazságos és méltányos megosztásának biztosítása.*

6.7. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

6.7.1.Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése

XI. melléklet szerinti uniós jogszabályok

Nincs kapcsolódó uniós joganyag

Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

Nemzeti Cselekvési Terv az Ökológiai Gazdálkodás Fejlesztéséért 2021-2027 (tervezet)

1. *A hazai ökológiai ágazat keresleti és kínálati oldalának kiegyensúlyozott fejlesztése az ökológiai gazdálkodás alá vont területek arányának megduplázásával és az ökológiai termékek népszerűsítésével, valamint a piaci növekedést biztosító és támogató környezet kialakításával.*

Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv

1. *Az ökológiai ellenőrzési és tanúsítási rendszerbe alá tartozó gazdálkodók számának, ezzel együtt az ellenőrzött területek nagyságának és a tanúsított termékek mennyiségének növelése.*

A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia

VITAANYAG

1. *Az alacsonyabb energia- és hatékonyabb műtrágyahasználattal járó termelési rendszerek (pl. a műtrágyát nem használó ökológiai gazdálkodás) térnyerésének gyorsítása, a talaj kevesebb bolygatásával járó művelési módok elterjedésének elősegítése*

A biológiai sokféléség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)

A biológiai sokféléség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021) - A biológiai sokféléség megőrzését és a környezet- és tájvédelmi szempontokat szem előtt tartó fenntartható és mozaikos mezőgazdálkodás elterjesztése, valamint a biológia sokféléség megőrzés szempontjainak érvényesítése a Közös Agrárpolitikában.

4.6.4. SO6. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	AÖP (31. cikk) - Az éghajlattal, a környezetvédelemmel és az állatjóléttel kapcsolatos rendszerek	DP17_G01_ECOS_16 - Agro-ökológiai alapprogram	O.8. Az agrár-ökológiai programokban részesülő hektárok vagy számosállategységek száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek, például az alábbi területeken	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás, különösen a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, a foglalkoztatási feltételek, a munkáltatói kötelezettségek, valamint a munkahelyi egészségvédelem és biztonság	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

	betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon		
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	ADVIBEES(55(1)(a)) - tanácsadási szolgáltatások, technikai segítségnyújtás, képzés, tájékoztatás és a legjobb gyakorlatok cseréje a méhészek és a méhészek szervezetei részére, többek között hálózatok kiépítése révén	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai segítségnyújtás	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	INVAPI(55(1)(b)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, valamint egyéb fellépések, amelyek többek között a következőkre irányulnak	SC03_E02_BEI_55 - Méhészeti ágazat versenyképességének fejlesztése	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	PRESBEEHIVES(55(1)(d)) az Unióban meglévő kaptárok számának megőrzését vagy növelését célzó fellépések, a méhtenyésztést is beleértve	SC04_E03_BEV_55 - Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	PROMOBEES(55(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási	RD19_G01_AEC_70 - Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli

	kötelezettségvállalások		kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Az ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD22_G05_LCP_70 - Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD24_G07_GAX_70 - Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD25_G08_GAI_70 - Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD26_G09_GAV_70 - Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD27_G10_GPX_70 - Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD28_G11_GPI_70 - Növényi genetikai erőforrások in situ megőrzése	O.14. A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos, a kötelező előírásokon túli kötelezettségvállalásokkal érintett hektárok (kivéve erdészet) vagy egyéb egységek száma

Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD35_F02_FEC_70 - Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)	O.15. Number of hectares (forestry) or number of other units covered by environmental or climate-related commitments going beyond mandatory requirements
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD36_F03_GEN_70 - Erdő-genetikai többéves kötelezettségvállalások	O.19. A genetikai erőforrásokat támogató műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok	RD23_G06_NAG_72 - Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések	O.13. A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
Vidékfejlesztés	ASD(72) - Bizonyos kötelező követelményekből eredő területspecifikus hátrányok	RD34_F01_NAF_72 - Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések	O.13 A Natura 2000 keretében vagy a 2000/60/EK irányelv alapján támogatásban részesülő hektárok száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD21_G04_LCI_73 - Agro-ökológiai nem termelő beruházások	O.21. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli nem termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az

		aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD53_R13_GAC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Alátámasztás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Alszükséglet	Szükséglet kód	Beavatkozás kódja
SO6 Helyzetelemzés: 1. fejezet: Natura 2000 területek (6.-7. oldal)	SO6/F.5. Védett természeti területek és Natura 2000 területek természeti értékeinek helyzetét jelentősen veszélyeztetik a szakszerűtlen gazdálkodással közvetlenül és közvetetten	SO6/1. A mezőgazdasághoz kötődő élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása	SO6/1.1. NATURA 2000 mezőgazdasági élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	6.1.1	RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70 RD23_G06_NAG_72

	összefüggő hatások				
SO6 Helyzetelemzés: 3. fejezet: Élőhelytípusok állapota (11. oldal)	SO6/Gy.2. Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok, köztük a mezőgazdasághoz köthető élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzete, állapota rossz vagy nem kielégítő		SO6/1.2. Magas természeti értékű területek (agrár, erdő, vizes) természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	6.1.2	RD19_G01_AEC_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70 RD23_G06_NAG_72
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (28.oldal)	SO6/F.1. A földhasználat megváltozása, a korábbi gyepterületek mezőgazdasági célú feltörése		SO6/1.3.Gyepek jó ökológiai állapotának és fajgazdagságának fenntartása és fejlesztése, cserjésedés megakadályozása pl. legeltetéses állattartással	6.1.3	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70 RD23_G06_NAG_72
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (28.oldal)	SO6/F.7. A jelentős nagyvadállomány élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai		SO6/1.4. A nagyvad-állomány szabályozása az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével, az élőhelyekre gyakorolt negatív hatások mérséklése	6.1.4	RD53_R13_GAC_77
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (26. -27.oldal)	SO6/F.1. A földhasználat megváltozása, a korábbi gyepterületek mezőgazdasági célú feltörése		SO6/1.5. Környezetvédelmi megkötések és kezelési szabályok harmonizálása a szakszerű gyepgazdálkodás követelményeivel	6.1.5	RD19_G01_AEC_70 KAP-on kívüli tevékenység
SO6	SO6/F15. A		SO6/1.6 A védett	6.1.6	RD53_R13_GAC

VITAANYAG

Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (28.oldal)	jelentős nagyvadállomány további növekedése élőhelyekre gyakorolt negatív hatásai fokozódnak		állat által okozott kártételek megelőzése, megakadályozása, kompenzálása		_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO6 Helyzetelemzés: 3. fejezet: Élőhelytípusok állapota (11. oldal)	SO6/F.6. Élőhely-degradáció további fokozódása, különösen az ökoszisztéma-átmenetek tekintetében (pl. erdőszegélyek, facsoportok eltűnése, kis vízfelületek)	SO6/2. A mezőgazdasági területek mozaikosságának helyreállítása, földhasználatváltás	SO6/2.1. Szegélyélőhelyek, földutak, mezővédő fasorok, mezsgyék visszaállítása, kialakítása, fenntartása	6.2.1	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO6 Helyzetelemzés: 5.fejezet: Farmland bird index (14. oldal)	SO6/F13. A biodiverzitás szempontjából kedvező földhasználat megváltozása, a gyepterületek szántóvá alakítása		SO6/2.2. Területi diverzifikáció: gazdaságos művelésre alkalmatlan szántóterületek alternatív, ökoszisztémának kedvező hasznosítása (gyep, erdő, vizes élőhely stb.)	6.2.2	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO6 Helyzetelemzés: 7.fejezet: A gazdálkodás intenzitása (19. oldal)	SO6/F.12. A mezőgazdasági termelés intenzifikációja tovább nő, növekszik a nagytáblás, monokultúrás termesztés aránya		SO6/2.3 Művelt területek közötti ökológiai átjárhatóság és biodiverzitás biztosítása köztes zónák által	6.2.3	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD21_G04_LCI_73 RD22_G05_LCP_70
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia	SO6/Gy5. Az apróvadállomány és a mezőgazdasági élőhelyekhez kötődő		SO6/2.4 Fenntartható vadgazdálkodás feltételeinek megteremtése, apróvad-állomány,	6.2.4	DP17_G01_ECOS_16 RD19_G01_AEC_70 RD21_G04_LCI_73

VITAANYAG

specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (28.oldal)	madárfajok állományának csökkenése		mezőgazdasági élőhelyekhez köthető madárfajok állományának növelése		RD22_G05_LCP_70
SO6 Helyzetelemzés: 1. fejezet: Natura 2000 területek (7. oldal)	SO6/F.5. Védett természeti területek és Natura 2000 területek természeti értékeinek helyzetét jelentősen veszélyeztetik a szakszerűtlen gazdálkodással közvetlenül és közvetetten összefüggő hatások	SO6/3. Az erdei élőhelyek állapotának és a fajok helyzetének javítása	SO6/3.1 Natura 2000 erdei élőhelyek természeti állapotának megőrzése, illetve javítása	6.3.1	RD31_F01_NAF_72
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (27.oldal)	SO6/E.12. Az erdőgazdálkodás jogszabályi hátterének folyamatos korszerűsítése egyértelműen a folyamatos erdőborítottság és elegyesség növelésének irányába mutat SO6/L.12. Az agrár-erdészeti rendszerek mint a lokális mikroklímát pozitívan befolyásoló, ökológiai folyosóként is funkcionáló művelési módok, illetve más magasabb növényborítottságot eredményező művelési technológiák		SO6/3.2 A folyamatos borítást biztosító erdőgazdálkodással művelt erdőterületek arányának növelése	6.3.2	RD32_F02_FEC_70 RD35_F02_FEC_70

WITAANYAG

	elterjedése nő				
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (24. -27. oldal)	SO6/L.5. Az erdő-környezetvédelemi beavatkozások komplexitása és célzottsága fejlődik		SO6/3.3 Az erdők szerkezetének, korösszetételének javítása, erdőfelújítások ösztönzése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	6.3.3	RD35_F02_FEC_70 RD38_F08_INN_73
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (28. oldal)	SO6/F.16. A szegényes élőhelyek (monokultúrák, azonos korosztályú fák, mesterségesen szaporított fák) fokozzák a kártevőknek és a betegségeknek, valamint az erdőtüzeknek való kitettséget		SO6/3.4 Az erdő- és vegetációtüzek kockázatcsökkentése komplex megelőzéssel	6.3.4	RD38_F05_AFI_73
SO6 Helyzetelemzés: 2. fejezet: Területi borítottság – agrárgazdasági és erdei élőhelyek állapota (7. oldal)	SO6/Gy.1. Adathiány a biológiai sokféleség pontos állapotáról, hiányos, koordinálatlan monitoringhálózatok	SO6/4. Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával, fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása	SO6/4.1 Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek (biológiai sokféleség, ingatlan nyilvántartás, földhasználat/területhasználat) kialakítása a meglévő rendszerek fenntartásával, fejlesztésével, ágazati szereplők tájékoztatása	6.4.1	RD51_D02_RUF_73 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78 KAP-on kívüli tevékenység
SO6 Helyzetelemzés: 7. fejezet: A gazdálkodás intenzitása	SO6/Gy.7. Mezőgazdaság, vízgazdálkodás, erdőgazdaság,	SO6/5. Az ágazatok közötti együttműködések segítése, az ökoszisztéma szolgáltatásokkal,	SO6/5.1 Mezőgazdálkodás, vízgazdálkodás, gyepgazdálkodás, erdőgazdaság, vadgazdálkodás,	6.5.1	RD47_R06_QSJ_77 RD49_R09_SCC_77 RD52_R12_BIC_

VITAANYAG

(19. oldal)	vadgazdálkodás, természetvédelem közötti együttműködés színvonala és a tájgazdálkodással érintett területek kis aránya	valamint a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásával és a természetközeli gazdálkodás előnyeivel kapcsolatos tudásátadás erősítése	természetvédelem közötti együttműködések támogatása		77 RD53_R13_GAC_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (24. – 27. oldal)	SO6/Gy.9. Természeti környezet által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások és a biológiai sokféleség megőrzése szempontjainak csekély elismertsége a társadalom részéről		SO6/5.2 Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	6.5.2	SC02_A01_BEA_55 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai (24. – 27. oldal)	SO6/Gy.8. Hiányos gazdálkodói ismeretek a mezőgazdálkodás környezetre gyakorolt hatásairól, alacsony motiváltság a természetközeli gazdálkodás folytatására, az ilyen irányú szaktanácsadási szolgáltatás hiányzik		SO6/5.3 A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására	6.5.3	SC02_A01_BEA_55 SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78
SO6 Helyzetelemzés: 9. fejezet: A Nemzeti Biodiverzitás Stratégia specifikus célkitűzéseihez kapcsolódó vonatkozásai	SO6/L.10. A génmegőrzésben rejlő potenciál hozzájárulhat a klímaadaptációhoz (mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt)	SO6/6. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban a	SO6/6.1. Génmegőrzésben, a tájfajták alkalmazásában, a rég honosult állatfajtákban, a tájgazdálkodásban rejlő potenciál kihasználása a klímaadaptációban	6.6.1	SC04_E03_BEV_55 RD24_G07_GAX_70 RD25_G08_GAI_70 RD26_G09_GAV_70 RD27_G10_GPX_70

VITAANYAG

(24. oldal)		mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt	a mező- és erdőgazdálkodásban egyaránt		RD28_G11_GPI_70 RD36_F03_GEN_70
SO6 Helyzetelemzés: 6. fejezet Ökológiai gazdálkodásba bevont területek (16. oldal)	SO6/Gy.17. Az ökológiai gazdálkodásban rejlő környezeti, társadalmi és gazdasági potenciál kihasználtsága, illetve a fogyasztói igény alacsony	SO6/7. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	SO6/7.1. Ökológiai művelés alatt álló területek nagyságának növelése	6.7.1	SC11_A03_FVA_47 SC13_G01_FVO_47 RD20_G02_ORT_70

4.6.5. SO6. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.7 PR - Enhancing support for farms in areas with specific needs További támogatás százaléka hektáronként magasabb igényű területeken (az átlaghoz viszonyítva)	112.08%
R.17 CU PR - Erdősített terület Erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület, továbbá ezek bontása	27000.00 ha
R.18 CU - Investment support for the forest sector Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	103944383.00 EUR
R.22 PR - Fenntartható tápanyag-gazdálkodás A tápanyag-gazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya	9.42%
R.24 PR - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	6.70%
R.25 - Az állattenyésztési ágazat környezeti teljesítménye A környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya	0.72%
R.27 CU - Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény a vidéki térségekbe irányuló beruházások révén: A környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben	520010
R.29 PR - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	4.25%
R.30 PR - A fenntartható erdőgazdálkodás támogatása Az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal	3.53%

érintett erdőterületek aránya	
R.31 PR - Élőhelyek és fajok védelme: A biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve	15.99%
R.32 CU - A biológiai sokféleséggel kapcsolatos beruházások A KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya	0.55%
R.33 - A Natura 2000 kezelésének javítása A támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya	20.89%
R.34 PR - A tájképi elemek megőrzése A tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	1.13%
R.35 CU - A kaptárok megőrzése: A KAP keretében támogatott kaptárok aránya	66.01%

Az ehhez a konkrét célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R.17
Az indikátor átfogó célértéke: 27.000 ha, ami az erdőtelepítés, agrárerdészet és erdő-helyreállítás céljából támogatott terület.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-ökológiai nem termelő beruházások
- Erdőtelepítési és fásítási beruházások támogatása.

R.18
Az indikátor célértéke az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás - az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás értéke, ami 103 944 383 EUR.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén

R.22
Az indikátor célértéke: 9,421% ami a tápanyaggazdálkodás javítására vonatkozó támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású terület (UAA) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R.24

Az indikátor célértéke: 6,704%, ami azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R.25
Az indikátor célértéke: 0,723%, ami a környezeti fenntarthatóság javítására tett, támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett számosállategységek aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Állati genetikai erőforrások ex situ megőrzése
- Állati genetikai erőforrások in situ megőrzése
- Állati genetikai erőforrások in vitro megőrzése

R.27
Az indikátor átfogó célértéke: 520.010 művelet, mely a környezeti fenntarthatósághoz hozzájáruló műveletek száma, valamint az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz kapcsolódó célok megvalósítása a vidéki térségekben.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III. pillér): Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
- Növényi genetikai erőforrások és mikroorganizmusok ex situ megőrzése
- Erdőtüzek megelőzésének és kockázatcsökkentésének együttműködés alapú támogatása
- Az erdőgazdálkodás környezeti fenntarthtatóságát szolgáló beruházások (non profit)

R.29
Az indikátor átfogó célértéke: 4,249%, ami a KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R.31
Az indikátor célértéke: 15,99%, ami a biológiai sokféleség megőrzésének vagy helyreállításának támogatására irányuló támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, a magas természeti értékű gazdálkodási gyakorlatokat is beleértve.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés

R.32

VITAANYAG

Az indikátor célértéke: 0,547% ami a KAP keretében a biológiai sokféleséghez hozzájáruló beruházástámogatásban részesülő gazdaságok aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- Agro-ökológiai nem termelő beruházások

R.33
Az indikátor célértéke: 20,889%, ami a támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett összes Natura 2000 terület aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

R.34
Az indikátor célértéke: 1,127%, mely a tájképi elemek – a sövényeket és fákat is beleértve – kezelésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Agro-ökológiai földhasználat váltás fenntartását ösztönző kifizetés

R.35
Az indikátor célértéke: 66,006% ami a támogatott méhcsaládok aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Ágazati beavatkozások: Méhészet versenyképességének és termékminőségének fejlesztése
- Ágazati beavatkozások: Méhészet állategészségügyi és genetikai állapotjavítása
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)

R.7
Az indikátor átfogó célértéke 112,083%, mely a sajátos igényű területeken élő kedvezményezettek számára nyújtott hektáronkénti jövedelemtámogatás összege (302 EUR/ha) és a kedvezményezettnek kifizetett hektáronkénti jövedelemtámogatás (269 EUR/ha) hányadosa.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:
- Területalapú alaptámogatás (BISS)
- Újraelosztó támogatás, redisztribúció (CRISS)
- Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Cukorrépa
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Rizs
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Zöldség
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Ipari zöldség
- Ipari olajnövény termesztés támogatása (CIS)
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Extenzív gyümölcs
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Intenzív gyümölcs
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyajuh
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Anyatehén
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Hízottbika

VITAANYAG

- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Tejhasznú tehén
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szemes fehérje
- Termeléshez kötött támogatás (CIS): Szálas fehérje
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- Erdő területeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetése

R.30
Az indikátor célértéke: 3,535%, ami az erdővédelemnek és az ökoszisztéma-szolgáltatások irányításának támogatására tett kötelezettségvállalásokkal érintett erdőterületek aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Erdőkörnyezetvédelmi többéves kötelezettségvállalások (EKV)
- Erdő- genetikai több éves kötelezettségvállalások
- Erdőtelepítési beruházások ápolása és jövedelempótló támogatása

4.6.6. SO6. A forrás elosztás indoklása

A 4., 5. és 6. specifikus cél az ajánlások teljesítése, illetve a megfelelő pénzügyi allokáció biztosítása szempontjából nem választható szét. A három SO-hoz köthető intézkedésekkel összességében a 93. cikkben foglalt kötelezettségünknek eleget teszünk. A három SO célkitűzéseihez az összes többi SO egyes intézkedései is hozzájárulnak, így a környezethez köthető források a terv kereteinek egyik legjelentősebb részét teszik ki.

A vonatkozó ajánlások:

1. A biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, hozzájárulva az EU zöld megállapodásának magas biodiverzitású tájelemekkel kapcsolatos céljaihoz.
2. A mezőgazdaság felkészítése a vízgazdálkodást érintő kihívásokra.
3. A tápanyag-gazdálkodás hatékonyságának növelése a veszteségek, valamint a talaj-, lég- és vízszennyezés csökkentése érdekében, a csökkentést célzó intézkedéseken keresztül, ezáltal elősegítve a zöld megállapodás tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozó célkitűzésének elérését.
4. Az EU zöld megállapodásának ökológiai gazdálkodással kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
5. Az éghajlatváltozás mérséklését szolgáló gyakorlatok és az ahhoz való alkalmazkodást célzó eszközök támogatása.

Az ajánlások teljesítésére a tervben biztosított pénzügyi keret elegendő, amelyet a 3. és 5. fejezetek vonatkozó részei támasztanak alá.

VITAANYAG

4.7. SO7 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők és egyéb új mezőgazdasági termelők számára és e termelők ágazatban tartása, valamint a fenntartható vállalkozásfejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben

4.7.1. SO7. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO7. Erősségek

E.1. Fiatal, mezőgazdasági szakképzettséggel rendelkező gazdaságvezetők számának és arányának növekedése

E.2. Agrárgépész szakma népszerűségének növekedése

E.3. Működő mezőgazdasági mikrovállalkozások számának növekedése

E.4. Pályaorientációs kezdeményezések (AGRYA – Fiatal Gazdák Szövetsége, Nemzeti Agrárgazdasági Kamara) és sikeres iskolai nyílt napok

E.5. Fiatal gazdálkodók nyitottsága a digitális eszközök használata, valamint az új, környezetvédelmet is jobban szem előtt tartó megoldások iránt [CCO/1.4]

E.6. A gazdálkodók a tudásközvetítésben nagy szerepet tulajdonítanak a velük szoros, személyes kapcsolatban állóknak (véleményvezér gazdák, szaktanácsadók, falugazdászok, könyvelők)

E.7. A fiatal gazdálkodókat, ágazati szereplőket érintő tájékoztatási szolgáltatások fejlettek

E.8. A fiatal gazdálkodók érdekképviselete létezik

E.9. Startup segítő tevékenység az agrárágazatban

E.10. Létezik egyszerű hitelfelvételi mód (Agrár Széchenyi Kártya) a fiatal gazdák számára

SO7. Gyengeségek

Gy.1. Gazdálkodók kedvezőtlen korszerkezete (különösen a baromfiágazatban, a szőlő- és bortermelésben, a gyümölcs- és szántóföldi növénytermesztésben) [SO7/1.1]

Gy.2. Fiatal gazdálkodók mezőgazdasági szakképzettségének és farmmenedzsment-ismereteinek alacsony szintje az uniós átlaghoz képest [SO2/5.1] [SO7/2.1] [SO9/6.1] [CCO/1.1] [CCO/1.2]

Gy.3. Információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya a gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban [SO7/2.1] [CCO/1.2] [CCO/1.6] [CCO/2.2]

Gy.4. Középfokú agrárszakképzésben csökkenő tanulói létszám, nagy lemorzsolódás, gyakori évfolyamismétlés [SO7/2.2]

Gy.5. Képzés és továbbképzés hiányos, infrastruktúrája elavult mind a közép-, mind a felsőfokú oktatásban [SO2/5.5] [SO3/1.2] [SO7/2.1] [CCO/2.1]

Gy.6. Mezőgazdasági friss diplomások közel harmada más ágazatban helyezkedik el. [SO7/1.1] [SO7/2.2]

Gy.7. Agrárvállalkozások alacsony aktivitása a duális képzésben [SO7/2.2] [CCO/1.9

Gy.8. Pályaorientációs eszközök nagy része nem hatékony [SO7/2.2]

Gy.9. Az idősebb generáció üzemátadási hajlandósága alacsony [SO7/1.2]

Gy.10. A generációk közötti együttműködés alacsony szintű [SO7/1.2]

VITAANYAG

Gy.11. A speciális, fiatal gazdálkodókat megcélzó elemek hiánya a szaktanácsadási rendszerben [SO7/2.1] [CCO/1.6] [CCO/1.8]

Gy.12. A munkaerő megbecsültsége a mezőgazdaságban alacsony [SO7/2.2]

Gy.13. Szakképzett és betanított munkaerő hiánya [SO2/5.4] [CCO/3.1]

Gy.14. Földhöz jutás lehetősége általában véve is, de a fiatalok esetében különösen szűkös [SO7/1.3]

Gy.15. Új vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők beruházásaihoz a hitelhez jutás nehezebb, különösen az állattenyésztésben [SO1/1.2] [SO7/1.4]

Gy.16. Vállalkozások indításának és gazdaságok átadás-átvételének adminisztrációs és pénzügyi terhei magasak [SO7/1.4], [SO7/1.5] [SO7/3.1]

Gy.17. Diverzifikált tevékenységszerkezetű gazdaságok száma és aránya csökken [SO7/3.2]

Gy.18. Az újonnan regisztrált mezőgazdasági vállalkozások száma évről évre csökken [SO7/1.1] [SO7/3.1]

Gy.19. A magánerdőgazdálkodás gazdálkodási struktúrája elaprózott

SO7. Lehetőségek

L.1. Mezőgazdasági pálya presztízsének növelése [SO7/2.2]

L.2. Mezőgazdasági generációs megújulást rendszerszemléletben kezelő szakpolitikai stratégia és jogalkotás

L.3. Digitalizáció térnyerésével párhuzamosan vonzóbbá válhat az agrárpálya a fiatalok számára [SO7/2.2]

L.4. Agrárvállalkozások nagyobb szerepvállalása az utánpótlás-nevelésben [SO7/2.2]

L.5. Vertikális és horizontális együttműködések térnyerése [SO3/1.1] [SO3/1.2]

L.6. Új, diverzifikált szolgáltatások és termékek iránti fogyasztói igény megjelenése a vidéki térségekben és határainkon túl [SO7/3.1] [SO7/3.2]

L.7. A fiatal mezőgazdasági termelők bevételeinek emelkedése a hozzáadott érték növelése által [SO2/1.3]

L.8. Szakmai potenciál a magánerdészeti vállalkozások hálózatának bővítéséhez [SO7/3.3]

L.9. Bővülő bölcsődei, óvodai férőhely-kapacitás és alapszolgáltatások a vidéki térségekben [SO8/4.1]

L.10. A fiatalok nyitottabb világszemlélete, nyelvtudása megalapozza a külföldi piacra jutás lehetőségét, a nemzetközi kitekintést, valamint a legfrissebb szakmai információk áramlását

L.11. A fiatalok gyorsabb alkalmazkodási képessége a gazdálkodási környezet változásaihoz

SO7. Veszélyek

F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának csökkenése [SO8/1.2] [SO8/1.3]

F.2. Fiatal vidéki népesség elvándorlása [SO7/1.1] [SO7/2.2] [SO8/1.2] [SO8/1.3]

F.3. Más ágazatok munkaerő-elszívó hatásának erősödése [SO7/1.1] [SO7/2.2]

F.4. Földárak további emelkedése gátolja a földhöz jutást [SO7/1.3]

VITAANYAG

F.5. Fejletlen vagy gyengén szervezett értékesítési csatornák [SO3/1.1] [SO3/1.3] [SO3/1.4]

F.6. Más ágazatokhoz viszonyítva alacsony munkajövedelem a mezőgazdaságban [SO1/1.1] [SO8/1.5]

F.7. Szolgáltatási szektor és infrastruktúra fejletlensége az aprófalvas vidéki területeken [SO7/3.1] [SO8/3.1] [SO8/4.1]

4.7.2. SO7. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
7.1.1	Mezőgazdasági és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében	1	Igen
7.1.2	Generációk közötti együttműködések támogatása	2	Igen
7.1.3	Fiatal gazdák földhöz jutásának könnyítése	2	Nem
7.1.4	Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	2	Részben
7.1.5	Agrárvállalkozások generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek csökkentése	2	Nem
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	1	Igen
7.3.1	Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	1	Igen
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen
7.3.3	Magánerdészetek alakítása az elaprózott magán erdőbirtokok összevonásával	3	Igen
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének növelése,	3	Igen

	jövedelmezőség javítása		
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Igen
CCO.2.1	Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése	2	Nem
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen

4.7.3. SO7. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	CIS-YF(30) - A fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	DP03_B01_YFS_16 - Fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatás	O.6. fiatal mezőgazdasági termelők részére nyújtott kiegészítő jövedelemtámogatásban részesülő hektárok száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD03_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD09_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD10_B06_DVO_73 - Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD11_B07_DVF_73 - Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy

		diverzifikáció támogatása	egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD54_R14_OGR_73 - Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma
Vidékfejlesztés	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD06_B02_YFY_75 - Generációs megújulás gazdaságátvevő támogatásával	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
Vidékfejlesztés	INSTAL(75) - Fiatal mezőgazdasági termelők és új mezőgazdasági termelők, valamint a vidéki induló vállalkozások tevékenységének megkezdése	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1.

		történő csatlakozás támogatása	pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD49_R09_SCC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a Rövid Ellátási Láncok fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD53_R13_GAC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

Overview

Alátámasztás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja

SO7 Helyzetelemzés 2. A gazdálkodók, mezőgazdaságban foglalkoztatottak korszerkezeti sajátosságai fejezet (6. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.1. Agrárszakképzés és felsőoktatás fejezet (12. oldal) SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (17. oldal) SO7 Helyzetelemzés 1. Demográfiai folyamatok fejezet (5. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.1. Agrárszakképzés és felsőoktatás fejezet (12. oldal)	SO7/Gy.1. Gazdálkodók kedvezőtlen korszerkeze-te (különösen a baromfiágazatban, a szőlő- és bortermelésben, a gyümölcs- és szántóföldi növénytermesztésben) SO7/Gy.6. Mezőgazdasági friss diplomások közel harmada más ágazatban helyezkedik el. SO7/Gy.18. Az újonnan regisztrált mezőgazdasági vállalkozások száma évről évre csökken SO7/F.2. Fiatal vidéki népesség elvándorlása SO7/F.3. Más ágazatok munkaerő-elszívó hatásának erősödése	SO7/1. Fiatalok gazdálkodói tevékenység indításának megkönnyítése	SO7/1.1. Mezőgazdaság és erdőgazdálkodási vállalkozások indításának ösztönzése a fiatalok körében, ezáltal a gazdálkodók átlagéletkorának csökkentése	7.1.1	DP03_B01_YFS_16 RD05_B01_YFS_75 RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77
SO7 Helyzetelemzés 2. A gazdálkodók, mezőgazdaságban foglalkoztatottak korszerkezeti sajátosságai fejezet (6. oldal) SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (19. oldal)	SO7/Gy.9. Az idősebb generáció üzemátadási hajlandósága alacsony SO7/Gy.10. A generációk közötti együttműködés alacsony szintű		SO7/1.2. Generációk közötti együttműködések támogatása	7.1.2	RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77 RD47_R06_QSJ_77 RD49_R09_SCC_77
SO7	SO7/ Gy.14. Földhöz		SO7/1.3. Fiatal	7.1.3	RD05_B01_YFS_75

VITAANYAG

Helyzetelemzés 8. Fiatal gazdák földhöz jutási lehetőségei fejezet (22., 23. oldal) SO7 Helyzetelemzés 8. Fiatal gazdák földhöz jutási lehetőségei fejezet (22. oldal)	jutás lehetősége általában véve is, de a fiatalok esetében különösen szűkös SO7/F.4. Földárak további emelkedése gátolja a földhöz jutást		gazdák földhöz jutásának könnyítése		RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO7 Helyzetelemzés 9. A fiatal gazdák hitelhez jutása fejezet (24. oldal) SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (19. oldal)	SO7/Gy.15. Új vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők beruházásaihoz a hitelhez jutás nehezebb, különösen az állattenyésztésben SO7/Gy.16. Vállalkozások indításának és gazdaságok átadás-átvételének adminisztrációs és pénzügyi terhei magasak		SO7/1.4 Fiatal gazdák hitelhez jutásának könnyítése	7.1.4	DP03_B01_YFS_16 KAP-on kívüli tevékenység
SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (19. oldal)	SO7/Gy.16. Vállalkozások indításának és gazdaságok átadás-átvételének adminisztrációs és pénzügyi terhei magasak		SO7/1.5 Agrárvállalkozás ok generációk közötti átadás-átvétele adminisztratív terheinek és költségeinek csökkentése	7.1.5	RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO7 Helyzetelemzés 3. A gazdálkodók szakképzettségi szintje fejezet (11. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.3. Iskolarendszeren kívüli információs és tudásátadási formák szerepe fejezet (13. oldal)	SO7/Gy.2. Fiatal gazdálkodók mezőgazdasági szakképzettségének és farmmenedzsment-ismereteinek alacsony szintje az uniós átlag-hoz képest SO7/Gy.3. Információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya a	SO7/2. A gazdálkodói tevékenység elkezdéséhez szükséges ismeretek hatékony átadása	SO7/2.1 gazdaságindítás hoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása képzéssel, tájékoztatással, tanácsadással, mentorálással	7.2.1	RD07_B03_YFO_77 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78

VITAANYAG

SO7 Helyzetelemzés 4.3. Iskolarendszeren kívüli információs és tudásátadási formák szerepe fejezet (13. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.2. Pályaorientáció fejezet (13. oldal)	gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban SO7/Gy.5. Képzés és továbbképzés hiányos, infrastruktúrája elavult mind a közép-, mind a felsőfokú oktatásban SO7/Gy.11. A speciális, fiatal gazdálkodókat megcélzó elemek hiánya a szaktanácsadási rend-szerben				
SO7 Helyzetelemzés 4.1. Agrárszakképzés és felsőoktatás fejezet (12. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.1. Agrárszakképzés és felsőoktatás fejezet (12. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.2. Pályaorientáció fejezet (13. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.2. Pályaorientáció fejezet (13. oldal) SO7 Helyzetelemzés 7. Jövedelem fejezet (20. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.2. Pályaorientáció fejezet (13. oldal) SO7 Helyzetelemzés 5. Digitális kompetencia	SO7/Gy.4. Középfokú agrárszakképzésben csök-kenő tanulói létszám, nagy lemorzsolódás, gyakori évfolyamismétlés SO7/Gy.6. Mezőgazdasági friss diplomások közel harmada más ágazatban helyezkedik el. SO7/Gy.7. Agrárvállalkozások alacsony aktivitása a duális képzésben SO7/Gy.8. Pályaorientációs eszközök nagy része nem hatékony SO7/Gy.12. A munkaerő megbecsültsége a mező-gazdaságban alacsony SO7/L.1. Mezőgazdasági pálya presztízsének növelése SO7/L.3. Digitalizáció térnyerésével párhuzamosan		SO7/2.2 A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal generációk számára	7.2.2	RD07_B03_YFO_77 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A02_ADP_78

VITAANYAG

fejezet (15. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.2. Pályaorientáció fejezet (13. oldal) SO7 Helyzetelemzés 1. Demográfiai folyamatok (5. oldal) SO7 Helyzetelemzés 4.1. Agrárszakképzés és felsőoktatás (12. oldal)	vonzóbbá válhat az agrárpálya a fiatalok számára SO7/L.4. Agrárvállalkozások nagyobb szerepvállalása az utánpótlás-nevelésben SO7/F.2. Fiatal vidéki népesség elvándorlása SO7/F.3. Más ágazatok munkaerő-elszívó hatásá-nak erősödése				
SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (19. oldal) SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (17. oldal) SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (18. oldal) SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (19.	SO7/Gy.16. Vállalkozások indításának és gazdaságok átadás-átvételének adminisztrációs és pénzügyi terhei magasak SO7/Gy.18. Az újonnan regisztrált mezőgazdasági vállalkozások száma évről évre csökken SO7/L.6. Új, diverzifikált szolgáltatások és termékek iránti fogyasztói igény megjelenése a vidéki térségekben és határainkon túl SO7/F.7. Szolgáltatási szektor és infrastruktúra fejletlensége az aprófalvas vidéki területeken	SO7/3 Vállalkozások indításának ösztönzése vidéki területeken	SO7/3.1 Induló mezőgazdasági vállalkozások támogatása a fiatal gazda kategórián kívüliek számára	7.3.1	RD06_B02_YFY_75 RD08_B04_BIS_75 RD09_B05_SML_73 RD10_B06_DVO_73 RD11_B07_DVF_73 RD54_R14_OGR_73

VITAANYAG

oldal)					
SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (18. oldal) SO7 Helyzetelemzés 6. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozás ok fejezet (18. oldal)	SO7/Gy.17. Diverzifikált tevékenységszerkezet ű gazdaságok száma és aránya csökken SO7/L.6. Új, diverzifikált szolgáltatások és termékek iránti fogyasztói igény megjelenése a vidéki térségekben és határainkon túl		SO7/3.2 On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	7.3.2	RD08_B04_BIS_75 RD10_B06_DVO_73 RD11_B07_DVF_73 RD54_R14_OGR_73
SO7 helyzetelemzés 6. fejezet (17. oldal) SO8 Helyzetelemzés 6.3. fejezet: Fenntartható erdőgazdálkodás (41. oldal) SO7 helyzetelemzés 6. fejezet (17. oldal) SO8 Helyzetelemzés 6.3. fejezet: Fenntartható erdőgazdálkodás (41. oldal)	SO7/Gy.19. A magánerdőgazdálkod ás gazdálkodási struktúrája elaprózott SO7/L.8. Szakmai potenciál a magánerdészeti vállalkozások hálózatának bővítéséhez		SO7/3.3 Magánerdészetek alakítása az elaprózott magán erdőbirtokok összevonásával	7.3.3	RD08_B04_BIS_75

4.7.4. SO7. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	**Célérték**
R.36 [CU PR] **- Generációs megújulás** KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma, nemek szerinti bontással együtt	12.300
R.39 [CU] **- A vidéki gazdaság fejlesztése** A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	5700

Az ehhez a konkrét célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

VITAANYAG

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R.36
Az indikátor célértéke: 12.300 fő, ami a KAP-támogatás segítségével vállalkozást indító fiatal mezőgazdasági termelők száma.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
-Fiatalgazda területalapú támogatás (YFS)
-Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

R.39
Az R.39 indikátor kumulált célértéke: 5.700 vidéki vállalkozás.

A célértékhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása

- Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása

- Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása

- Generációs megújulás mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával

- Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával

- Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása

- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért

- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért

- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén

- A borkészítés melléktermékeinek desztillálása

- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása

- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül

- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül

4.7.5. SO7. A forrás elosztás indoklása

Az SO céljaira a teljes terv mintegy 2%-át kívánjuk fordítani, a 95. cikkben említett kötelezettségünknek ezzel eleget teszünk. A beavatkozások közül legfontosabb a fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatása, de fontos szerepet kapnak az életkori korláton túli induló mezőgazdasági vállalkozók támogatása, a gazdaságátadás támogatása, illetve az induló nem mezőgazdasági vállalkozások támogatása is. Mint a stratégiai terv egészében, itt is elsősorban a mezőgazdasághoz és erdészethez kötődő célokat támogatjuk, az egyéb induló vállalkozások támogatását tekintve az operatív programok forrásaira támaszkodunk.
A Magyarországnak szóló bizottsági ajánlások egyike szerint fontos „a mezőgazdasági ágazat vonzóbbá tétele az újonnan érkezők számára”, a specifikus célhoz tartozó forrásokkal ennek az ajánlásnak kívánunk megfelelni.

VITAANYAG

4.8. SO8 Promote employment, growth, gender equality, including the participation of women in farming, social inclusion and local development in rural areas, including the circular bio-economy and sustainable forestry

4.8.1. SO8. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO8. Erősségek

E.1. Foglalkoztatási ráta növekedése a jellemzően vidéki térségekben mind a 15–64, mind a 20–64 éves korosztályokban

E.2. Foglalkoztatási létszám növekedése a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban

E.3. Hátrányos helyzetű csoportok (alacsony iskolai végzettségűek, romák, megváltozott munkaképességűek) foglalkoztatási jellemzőinek javulása

E.4. Szegénységnek vagy társadalmi kirekesztettségnek kitett népesség arányának csökkenése

E.5. Helyhez kötött, széles sávú internet lefedettség növekedése az internettel rendelkező háztartások között

E.6. Közlekedési infrastruktúra egyes elemeinek javulása (pl. növekvő autópályahossz)

E.7. Bővülő bölcsődei, óvodai férőhelykapacitás

E.8. LEADER és más helyi együttműködési jó gyakorlatok, a helyi akciócsoportok helyismerete, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalata és kapcsolatrendszere

E.9. Erdősített, illetve faültetvénnyel hasznosított terület folyamatos növekedése, növekvő élőfa-készlet

E.10. Fakészletek – bár jelentős eltérésekkel – az ország egész területén a települések közelében racionális szállítási távolságon belül hozzáférhetők

E.11. Vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kis léptékű, a helyi szükségletekre szabott LEADER forrás rendelkezésre állása

SO8. Gyengeségek

Gy.1. Nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad a férfiakétól [SO8/1.1.]

Gy.2. Jövedelmek növekedése ellenére továbbra is jelentős különbségek fennállása a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között) [SO8/4.2.]

Gy.3. Növekvő, de továbbra is alacsony munkatermelékenység

Gy.4. Népességfogyás, különösen a vidéki térségekben [SO8/1.3.]

Gy.5. Munkavállalási célú elvándorlás [SO8/1.2.]

Gy.6. Erdei haszonvételi lehetőségek közül a tűzifa túlsúlyából fakadó erős piaci kitettség [SO8/6.1.]

Gy.7. Az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban vállalkozás szintű hatékonysági hiányosságok [SO8/6.1.] SO8/6.2]

Gy.8. Magasabb értékű faválasztékok, illetve az erdőgazdálkodók körében a hozzáadott értékre törekvés fejletlensége [SO6/3.3.] [SO8/6.1.]

Gy.9. Mérsékelt konvergencia ellenére továbbra is jelentős regionális különbségek [SO8/3.1[[SO8/3.2]

Gy.10. Szálláshelykapacitások csökkenése a vidéki térségekben

Gy.11. A vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei [SO8/3.1.] [SO8/3.2]

Gy.12. Csatornázottság alacsony aránya a községekben

Gy.13. Aprófalvak általános ellátatlansága gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal [SO8/4.1.]

Gy.14. Kiegészítő turisztikai lehetőségek korlátai kistermelők részére [SO8/1.5.]

Gy.15. LEADER források korlátossága, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terhei [SO8/2.3.]

Gy.16. A magán-erdőgazdálkodás terén elaprózott gazdálkodási, illetve kivitelező szolgáltatói viszonyok [SO8/1.5.] SO8/6.1.

Gy.17. Biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása fejletlen [SO8/5.1.]

Gy.18. Tartósan inaktív aktív korúak reintegrációját elősegítő, programokon átívelő komplex megoldások hiánya [SO8/1.4.]

VITAANYAG

SO8. Lehetőségek

L.1. Vállalkozások munkatermelékenységet javító fejlesztése
L.2. Biomassza-alapú gazdaság hozzájárulása az energiahatékonysági és a klímavédelmi célok eléréséhez
L.3. Biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének vegyipar és biotechnológia célú feldolgozása
L.4. Biomassza-alapú gazdaság munkahelyteremtési képessége a hátrányos helyzetű térségekben [SO8/5.1]
L.5. Erdőgazdálkodás közjóléti szolgáltatásainak fenntartása
L.6. Az erdőgazdálkodás változatosabb bekapcsolása a lokális biogazdaságba, az „energia-közösségekben" a BAT technológiák alkalmazásával új funkciók és bevételi források megtalálása
L.7. Belföldi turizmus, azon belül is az agro- és ökoturizmus iránti érdeklődés növekedése
L.8. Komplex, több alapból gazdálkodó vidékfejlesztési programok indítása
L.9. Vidék-város együttműködésének megerősítése
L.10. IKT lehetőségek széles körű elérhetőségének növekedése
L.11. Erdőgazdálkodó és erdészeti kivitelező szolgáltató vállalkozások hatékonyságának növelése
L.12. REL típusú együttműködések terjedése
L.13. Tudatos ágazati munkaerőutánpótlás a potenciális belépő tanulók gyakorlati képzésének megszervezésével
L.14. KAP ST-n kívüli, vidékfejlesztési célú vagy azt kiegészítő hazai és EU-s programok, stratégiák, szinergia a programok között összetett problémák (pl. szegénység) kezelése terén [SO8/4.2]
L15. Helyi fejlesztések egymásra épülésének erősítése és a LEADER HACS-ok humán kapacitásának jobb kihasználása az EMVA alapszolgáltatásokra és KAP-on kívüli vidékfejlesztési források kezelésére
L.16. Potenciális munkaerő-tartalék munkaerőpiaci integrációja
L.17. Az erdészeti szaporítóanyag-termelés képes kielégíteni a hazai klimatikus előrejelzéseknek is megfelelő szükségleteket

SO8. Veszélyek

F.1. Gazdaságilag aktív korú népesség számának további csökkenése [SO8/1.3.]
F.2. A népesség elöregedő korszerkezete veszélyezteti a fogyasztásból adódó gazdasági növekedés további bővülését [SO8/1.3.]
F.3. Foglalkoztatás további bővítésének kimerülő tartalékai [SO8/1.4.]
F.4. Az erdőgazdálkodási kitermelésben a tűzifa magas aránya fenntartja az ágazat sérülékenységét [SO6/3.3.] [SO8/6.1.] [SO8/6.2.]
F.5. Helyi alapszintű egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés romlása (pl. betöltetlen háziorvosi és védőnői körzetek számának növekedése) [SO8/4.1.]
F.6. A fát helyettesítő termékek elterjedésének hazai és nemzetközi térnyerése [SO4/5.1.]
F.7. Biomassza-alapú gazdasági stratégia és cselekvési terv hiánya [SO8/5.1.]
F.8. Biomassza alapú energiatermelés kibocsátási határértékeinek, illetve a teljes életciklus GHG-mérleg számításának fokozottabb előtérbe kerülése [SO8/5.1.]
F.9. Elaprózott gazdálkodási viszonyok és a munkaerőhiány tartós fennmaradása az erdőgazdálkodás esetében [SO8/1.2.] [SO8/1.5.]
F.10. Megújuló energiafelhasználás céljából létesített energiaültetvények túlzott térnyerése, ezáltal inváziós fajok terjedésének elősegítése [SO8/6.1.] [SO8/6.2.]
F.11. Roma-felzárkóztatási programok eredményei nem eléggé kézzelfoghatóak [SO8/4.2.]
F.12. LEADER HACS-ok egy részénél rendelkezésre álló humán erőforrás további erodálódása [SO8/2.1.] [SO8/2.2.]

4.8.2. SO8. Igényfelmérés

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben

VITAANYAG

1.1.1	Kiszámítható alapjövedelem a gazdálkodóknak	2	Igen
7.3.2	On-farm/off-farm diverzifikáció segítése, több lábon álló vidéki vállalkozások kialakítása céljából	2	Igen
8.1.1	Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	3	Részben
8.1.2	Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	1	Részben
8.1.3	Vidéki népességfogyás mérséklése	1	Részben
8.1.4	Tartósan inaktív aktív korúak társadalmi reintegrációja	3	Részben
8.1.5	Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	2	Igen
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
8.2.1	Emberi erőforrás a fejlesztéspolitikai programok végrehajtására	2	Részben
8.2.2	Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	1	Részben
8.2.3	A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködések	1	Részben
8.3.1	Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	3	Részben
8.3.2	Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	3	Részben
8.4.1	Aprófalvak ellátása gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	3	Részben
8.4.2	Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	3	Részben
8.5.1	A biomassza alapú megújuló energiahasznosítás közösségi alapú fejlesztése	2	Részben
8.6.1	Erdei haszonvételek körének és	3	Igen

	hozzáadott értékének növelése, jövedelmezőség javítása		
8.6.2	Erdőállományok növelését és klímaadaptációját biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	2	Igen
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Igen
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen

4.8.3. SO8. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP15_E14_CISG_16 - Szemes fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
DP (közvetlen kifizetés), termeléstől elválasztott	CIS(32) - Termeléstől függő jövedelemtámogatás	DP16_E15_CISP_16 - Szálas fehérjetakarmány-növény termesztés támogatása	O.10. Azon hektárok száma, amelyek után termeléstől függő jövedelemtámogatás jár
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD04_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD09_B05_SML_73 - Mezőgazdasági kisüzemek fenntarthatósági fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD40_F07_INP_73 - Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD42_R01_RAN_73 - Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek

			száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD43_R02_LOC_73 - Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken	O.22. A támogatásban részesülő, infrastrukturális beruházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	RD05_B01_YFS_75 - Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával	O.25. Tevékenységkezdési támogatásban részesülő fiatal mezőgazdasági termelők száma
Vidékfejlesztés	INSTAL(75) - Setting up of young farmers and new farmers and rural business start-up	RD08_B04_BIS_75 - Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával	O.27. Vállalkozásindításhoz nyújtott támogatásban részesülő vidéki vállalkozások száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD15_W04_COP_77 - Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD50_R10_SEC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD51_R11_TUC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD52_R12_BIC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP

		alapú gazdaság fejlesztéséért	kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD53_R13_GAC_77 - Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD55_D02_RUF_77 - Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása	O.31. A támogatott helyi fejlesztési stratégiák (LEADER) vagy előkészítő intézkedések száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Megállapítás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja
SO8/Helyzet-elemzés: 2. fejezet: Foglalkoztatás *(10.-11. oldal)*	SO8/Gy.1. Nők foglalkoztatási rátája jelentősen elmarad a férfiakétól	SO8/1. A vidéken élők jövedelemeloszlásának és életszínvonalának javítása, a területi, regionális és települési különbségek	SO8/1.1. Vidéken élő nők foglalkoztatási rátájának növelése	8.1.1	DP01_E01_BISS_16 DP02_E02_CRIS_16 DP03_B01_YFS_16 RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM

		csökkentése			_73 RD05_B01_YFS_75 RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77 RD08_B04_BIS_75 RD10_B06_DVO_73 RD11_B07_DVF_73 RD42_R01_RAN_73 RD43_R02_LOC_73 RD50_R10_SEC_77 RD51_R11_TUC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzet-elemzés: 2.fejezet: Foglalkoztatás *(9.oldal)*	SO8/Gy.5. Munkavállalási célú elvándorlás		SO8/1.2. Munkavállalási célú elvándorlás csökkentése	8.1.2	DP01_E01_BISS_16 DP02_E02_CRIS_16 DP03_B01_YFS_16 RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 RD05_B01_YFS_75 RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77 RD08_B04_BIS_75 RD09_B05_SML_73 RD10_B06_DVO_73 RD11_B07_DVF_73 RD42_R01_RAN_73 RD43_R02_LOC

VITAANYAG

					_73 RD50_R10_SEC_77 RD51_R11_TUC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzet-elemzés: 1. fejezet: Demográfiai alapok *(8. oldal)* 2. fejezet: Foglalkoztatás *(9. oldal)*	SO8/Gy.4. Népességfogyás, különösen a vidéki térségekben		SO8/1.3.Vidéki népességfogyás mérséklése	8.1.3	DP01_E01_BISS_16 DP02_E02_CRIS_16 DP03_B01_YFS_16 RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 RD05_B01_YFS_75 RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77 RD08_B04_BIS_75 RD09_B05_SML_73 RD10_B06_DVO_73 RD11_B07_DVF_73 RD42_R01_RAN_73 RD43_R02_LOC_73 RD51_R11_TUC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzet-elemzés: 2. fejezet: Foglalkoztatás *(13. oldal)*	SO8/Gy.18: Tartósan inaktív aktív korúak reintegrációját elősegítő, programokon átívelő komplex megoldások hiánya		SO8/1.4. Tartósan inaktív korúak társadalmi reintegrációja	8.1.4	DP01_E01_BISS_16 DP02_E02_CRIS_16 DP03_B01_YFS_16 RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM

VITAANYAG

					_73 RD05_B01_YFS_75 RD06_B02_YFY_75 RD07_B03_YFO_77 RD08_B04_BIS_75 RD10_B06_DVO_73 RD11_B07_DVF_73 RD42_R01_RAN_73 RD43_R02_LOC_73 RD50_R10_SEC_77 RD51_R10_SEC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO1/Helyzet-elemzés: 6.fejezet: Rezíliencia *(27-33. oldal)* SO7/Helyzet-elemzés: 6.fejezet: Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozások *(18.oldal)* SO8/Helyzet-elemzés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés *(23. oldal)*	SO1/Gy.3. Mezőgazdasági vállalkozások, különösen a kisüzemek és egyes ágazatok jövedelmezőségének erős függősége a közvetlen támogatásoktól SO1/F.3.Kisüzemek számának további csökkenése, emiatt vidéki munkahelyek megszűnése SO7/Gy.17. Diverzifikált tevékenységszerkezetű gazdaságok száma és aránya csökken SO7/L.6. Új, diverzifikált szolgáltatások és termékek iránti		SO8/1.5.Kisgazdaságok jövedelmezőségének javítása	8.1.5	DP01_E01_BISS_16 DP02_E02_CRIS_16 DP03_B01_YFS_16 RD09_B05_SML_73 RD10_B06_DVO_73 RD11_B07_DVF_73 RD42_R01_RAN_73 RD51_R11_TUC_77

VITAANYAG

	fogyasztói igény megjelenése a vidéki térségekben és határainkon túl SO8/Gy.14. Kiegészítő turisztikai lehetőségek korlátai kistermelők részére				
SO9/6. fejezet	SO9/Gy.9. Piaci problémák (pl. egyes melléktermékek-nek részben szabályozási okból, részben a kereslet hiánya miatt nincs piaca)	SO8/1. Vidéken élők jövedelem eloszlásának és életszínvonalának javítása, a területi/regionális és területen belüli különbségek csökkentése	SO8/1.6.A körkörös gazdálkodás céljainak megfelelően a mezőgazdasági és feldolgozóipari köztes termékek, melléktermékek, hulladékok és a szennyvíz, mederiszap kezelésének, felhasználásának (pl. tápanyag-utánpótlás), illetve a megújuló energiahasznosítás előmozdítása térségi szintű szervezéssel és közösségi alapú megoldásokkal	8.1.6	SC28_E01_FVI_47 RD19_G01_AEC_70 RD20_G02_ORT_70 RD42_R01_RAN_73 RD43_R02_LOC_73 RD45_R04_GIS_77 RD46_R05_GIJ_77 RD52_R12_BIC_77 RD56_D03_SVC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzet-elemzés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés *(23-24. oldal)*	SO8/F.12. LEADER HACS-ok egy részénél rendelkezésre álló humán erőforrás további erodálódása	SO8/2. Helyi együttműködések támogatása a vidéki területeken	SO8/2.1. Helyi/térségi szinten aktív, helyismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtási tapasztalattal, valamint biztos működési forrással rendelkező emberi erőforrás	8.2.1	RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

			rendelkezésre állása		
SO8/Helyzet-elemzés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés *(22. oldal)*	SO8/Gy.9. Mérsékelt konvergencia ellenére továbbra is jelentős regionális különbségek		SO8/2.2. Helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztések	8.2.2	RD15_W04_COP_77 RD43_R02_LOC_73 RD47_R06_QSJ_77 RD50_R10_SEC_77 RD51_R11_TUC_77 RD52_R12_BIC_77 RD53_R13_GAC_77 RD56_D03_SVC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzet-elemzés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés *(23-24. oldal)*	SO8/Gy.15. LEADER források korlátossága, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terhei		SO8/2.3 A helyi fejlesztési programok összhangjának megteremtése, térségi együttműködése k	8.2.3	RD51_R11_TUC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzet-elemzés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés /A vidéki alapszolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettség (*24-25. oldal)* /Egyes kiemelt helyi alapszolgáltatások helyzete (*27-28.oldal)* SO8/Helyzet-elemzés: SO8 Helyzetelemzés: 4.fejezet: Helyi	SO8/Gy.11. Vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei SO8/Gy.9. Mérsékelt konvergencia ellenére továbbra is jelentős regionális különbségek	SO8/3. Helyi infrastruktúra és szolgáltatások színvonalának javítása	SO8/3.1 Vidéki közlekedési infrastruktúra regionális különbségeinek csökkentése	8.3.1	RD43_R02_LOC_73 RD56_D03_SVC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés *(22. oldal)*					
SO8/Helyzet-elemzés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés /A vidéki alapszolgálta-tásokkal kapcsolatos elégedettség (*24-25. oldal)* /Egyes kiemelt helyi alapszolgáltatáso k helyzete (*27-28.oldal)* SO8/Helyzetelem zés: SO8 Helyzetelemzés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés *(22. oldal)*	SO8/Gy.11. Vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei SO8/Gy.9. Mérsékelt konvergencia ellenére továbbra is jelentős regionális különbségek		SO8/3.2 Életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztése	8.3.2	RD43_R02_LOC_73 RD46_R09_SCC_77 RD50_R10_SEC_77 RD51_R11_TUC_77 RD55_D02_RUF_73 RD56_D03_SVC_77 RD57_R15_LDR_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzetelem zés: 4.fejezet: Helyi fejlesztés és kiegyensúlyozott területfejlesztés/ A vidéki alapszolgáltatáso kkal kapcsolatos elégedettség *(24-25. oldal)*	SO8/Gy.13. Aprófalvak általános ellátatlansága gyermekvédelmi, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokkal	SO8/4. Társadalmi befogadás és felzárkóztatás elősegítése a vidéki területeken	SO8/4.1 Aprófalvak ellátása gyermekvédelm i, egészségügyi és oktatási szolgáltatásokka l	8.4.1	RD43_R02_LOC_73 RD57_R15_LDR_77 RD58_A01_TRA_78 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzetelem zés: 2.fejezet: Foglalkoztatás *(14. oldal)* SO8/Helyzetelem zés: 3.fejezet: Szegénység és társadalmi kirekesztődés *(20. oldal)*	SO8/F.11. Roma-felzárkóztatási programok eredményei nem eléggé kézzelfoghatóak SO8/Gy.2. Jövedelmek növekedése ellenére továbbra is jelentős különbségek		SO8/4.2 Roma felzárkóztatási programok ösztönzése, szegregáció csökkentése	8.4.2	RD43_R02_LOC_73 RD50_R10_SEC_77 RD57_R15_LDR_77 RD58_A01_TRA_78 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

	fennállása a jövedelem eloszlásban (legalacsonyabb és legmagasabb jövedelműek között, valamint településtípusok között) [SO8/1.1.] [SO8/1.5.] SO8/L.14. KAP ST-n kívüli, vidékfejlesztési célú vagy azt kiegészítő hazai és EU-s programok, stratégiák, szinergia a programok között összetett problémák (pl. szegénység) kezelése terén				
SO8/Helyzet-elemzés: 6.2. fejezet: Biomassza-alapú gazdaság *(40-42.oldal)*	SO8/Gy.17. Biomassza-alapú gazdaság alapanyag termelésének elsődleges felhasználása fejletlen SO8/L.4. Biomassza-alapú gazdaság munkahelyteremtési képessége a hátrányos helyzetű térségekben	SO8/5. Biomassza alapú gazdaságok létrehozásának ösztönzése	SO8/5.1 A biomassza alapú megújuló energiahasznosítás döntően térségi szintű szervezése és közösségi alapú fejlesztése	8.5.1	RD52_R12_BIC_77 RD57_R15_LDR_77 RD61_A05_EIP_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO8/Helyzet-elemzés: 6.3. fejezet: Fenntartható erdőgazdálkodás Termelési szerkezet, jövedelmezőség *(45.oldal)* SO8/Helyzet-elemzés: 6.3. fejezet: Fenntartható erdőgazdálkodás/	SO8/Gy.6. Erdei haszonvételi lehetőségek közül a tűzifa túlsúlyából fakadó erős piaci kitettség SO8/Gy.8. Magasabb értékű faválasztékok, illetve az erdőgazdálkodók körében a hozzáadott értékre törekvés	SO8/6. Fenntartható erdőgazdálkodás támogatása	SO8/6.1.Erdei haszonvételek körének és hozzáadott értékének bővítése, jövedelmezőség javítása	8.6.1	RD08_B04_BIS_75 RD40_F07_INP_73 RD52_R12_BIC_77 RD57_R15_LDR_77

VITAANYAG

Termelési szerkezet, jövedelmezőség *(45.oldal)* SO7/Helyzet-elemzés 6. fejezet *(17-18. oldal)* SO8/Helyzet-elemzés: 6.3. fejezet: Fenntartható erdőgazdálkodás *(43. oldal)*	fejletlensége SO8/Gy.16. A magán-erdőgazdálkodás terén elaprózott gazdálkodási, illetve kivitelező szolgáltatói viszonyok				
SO8/Helyzetelemzés: 6.3. fejezet: Fenntartható erdőgazdálkodás/ Az erdészeti szaporítóanyag-előállítás helyzete alfejezet *(48. oldal)*	SO8/Gy.7. Az erdészeti szaporítóanyag-előállításban és az erdőgazdálkodásban vállalkozás szintű hatékonysági hiányosságok		SO8/6.2 Erdőállományok növelését és klímaadaptációját hosszú távra biztosító erdészeti szaporítóanyag-előállítás	8.6.2	RD36_F03_GEN_70 RD40_F07_INP_73

4.8.4. SO8. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.18. - Az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás: Az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás	103.944.383 EUR
R.37 - Növekedés és foglalkoztatás a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek	216
R.38 CU - LEADER-lefedettség A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya	290.58%
R.39 CU - A vidéki gazdaság fejlesztése A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biogazdaságok száma	5700
R.40 - A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	150
R.41 CU PR - Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	110.30%
R.42 CU - A társadalmi befogadás előmozdítása A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	0.61%

Az ehhez a konkrét célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R.37
Az indikátor átfogó célértéke: 216, ami a vidéki térségekben a KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek száma.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- Generációs megújulás fiatal mezőgazdasági termelők induló támogatásával

R.38
Az indikátor átfogó célértéke: 290,58%, ami a helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása

R.39
Az R.39 indikátor kumulált célértéke: 5700 vidéki vállalkozás.

A célértékhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:

- Mezőgazdasági üzemen belüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Mezőgazdasági üzemen kívüli tevékenység diverzifikáció támogatása
- Díszkertészeti ágazat kisvállalkozásainak támogatása
- Generációs megújulás mezőgazdasági termelők gazdaságátvevő támogatásával
- Generációs megújulás induló vidéki és fiatal erdőgazdálkodó vállalkozók támogatásával
- Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása
- Vidékfejlesztési együttműködés a társadalmi vállalkozások fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén
- A borkészítés melléktermékeinek desztillálása
- Vízfelhasználás hatékonyságát javító mezőgazdasági öntözési közösségek támogatása
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül

R.40
Magyarország által tervezett átfogó célérték: 150 stratégia.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)

R.41
Magyarország által tervezett átfogó célérték 110,3%, ami a szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP-támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya.

VITAANYAG

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Vidéki infrastruktúra fejlesztés tanyákon
- Vidéki infrastrukturális fejlesztés kistelepüléseken

R.42
Magyarország által tervezett átfogó célérték: 11.002 fő - 0,61%, ami a társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma és aránya a vidéki népességen belül.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)
- Generációs megújulás a gazdaság átadó együttműködés alapú támogatásával

R.18
Az indikátor célértéke az erdészeti ágazatnak nyújtott beruházástámogatás - az erdészeti ágazat teljesítményének javítását célzó összberuházás, melynek értéke 103 944 383 EUR.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)
- Vidékfejlesztési együttműködés a térségi aktív-és ökoturisztikai fejlesztésért
- Vidékfejlesztési együttműködés a biomassza alapú gazdaság fejlesztéséért
- Vidékfejlesztési együttműködés a vadgazdálkodás területén

4.8.5. SO8. A forrás elosztás indoklása

specifikus célon belül, mint a terv egészében, a mezőgazdasághoz és erdészethez köthető intézkedéseket igyekszünk megvalósítani, egyéb, a vidéki területekhez kötődő beavatkozások tekintetében pedig az operatív programok forrásaira számítunk. Az SO céljain belül a LEADER-re vonatkozó minimális támogatási kötelezettségünket a 92. cikk szerint teljesítjük.
A vonatkozó bizottsági ajánlás „A Magyarország vidéki térségeit jellemző elnéptelenedési és elöregedési tendenciák megfordítása”. Az ajánlás teljesítését az SO7 intézkedései, valamint az operatív programok is segítik.

VITAANYAG

4.9. SO9 Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és az egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a magas minőségű, biztonságos és tápláló, fenntartható módon termelt élelmiszerek, az élelmiszer-pazarlás mérséklése, az állatjólét fokozása és az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem terén

4.9.1. SO9. A GYELV-elemzés összefoglalása

SO9. Erősségek

E.1. Szigorú és széles körű élelmiszerlánc-felügyeleti szabályozás, valamint a felelős antimikrobiális szerfelhasználást célzó nemzetközi irányvonalakkal összhangban az antimikrobiális rezisztencia csökkentésére irányuló állategészségügyi intézkedési terv megléte (1)

E.2. Már létező állatjóléti támogatási programok (7)

E.3. A fogyasztók bizalmát élvező élelmiszer-felügyeleti hatóság (4)

E.4. Ökológiai művelés alatt álló terület növekedése, igaz nagyon alacsony szintről (5.2)

E.5. Jól kidolgozott és magas szakmai színvonalon biztosított Növényvédelmi Cselekvési Terv (2)

E.6. Növényvédelmi előrejelzésen alapuló, felsőfokú végzettséggel rendelkező szakértők által működtetett integrált növényvédelmi rendszer (2)

SO9. Gyengeségek

Gy.1. Gyenge belföldi fizetőképes kereslet a speciális társadalmi igényeket kielégítő termékek iránt (4, SO2, 7.)

Gy.2. Magas, sokszor tudatos fajlagos antibiotikum-felhasználás (1) [SO9/1.1.]

Gy.3. Ökológiai termékek alacsony belpiaci részesedése, elégtelen feldolgozói kapacitás (5.2) [SO9/4.1.]

Gy.4. Elavult technikák és technológiák, amelyek hátráltatják a jogszabályi követelményeknek és társadalmi igényeknek való megfelelést (1, 2, 3, 6) [SO9/1.1.] [SO9/2.1.]

Gy.5. Adatgyűjtések hiányosságai (pl. tényleges telepi antibiotikum-felhasználás, mikotoxin-szennyezettség, élelmiszer-veszteség, minőségrendszerek), a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiánya (1, 2, 5.1, 6) [SO9/2.1.] [SO9/2.2.] [SO9!2.3] [SO9/3.1.] [SO9/7.1.]

Gy.6. Összetett, nehézkes hulladékkezelési követelményrendszer (6) [SO9/3.3.]

Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban (1, 2, 6) [SO9/2.1.] [SO9/3.5.] [SO9/6.1.]

Gy.8. Fogyasztók hiányos ismeretei az élelmiszer-termeléssel, védjegyekkel kapcsolatban (5.1, 5.2) [SO9/3.5.] [SO9/8.1.]

Gy.9. Piaci problémák (pl. egyes melléktermékeknek részben szabályozási okból, részben a kereslet hiánya miatt nincs piaca) (6) [SO9/3.3.] [SO9/3.4.]

VITAANYAG

SO9. Lehetőségek

L.1. Speciális társadalmi igényeket kielégítő termékek iránti kereslet növekedése – egyelőre főleg az exportpiacokon (4) [SO9/8.2.]

L.2. A fogyasztók fokozott szegmentálása, speciális igények kielégítése (4) [SO9/5.1.] [SO9/8.2.]

L.3. Modernizáció (pl. precíziós gazdálkodás, telepi higiénia, vakcinázás, takarmányozási rendszerek, rezisztens növényfajták, biológiai növényvédelem, mechanikai gyomirtás, új élelmiszeripari technológiák bevezetése) (SO10, 4.)

L.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek) (1, 2, 5.1, 6) [SO9/1.3.]

L.5. Fenntartható technológiák és élelmiszerek promóciója (4)

L.6. EU promóciós programok megléte (4) [SO9/3.5.]

SO9. Veszélyek

F.1. Importnyomás növekedése az ökológiai termékek piacán (5.2)

F.2. Állategészségügyi járványok (1) [SO9/1.2.] [SO9/1.3]

F.3. Klímaváltozás és globális kereskedelem miatt új kártevők és betegségek megjelenése, takarmánybázis csökkenése, hőstressz (1) [SO9/1.3.]

F.4. Élelmiszer-fogyasztási trendek gyors változása (pl. műhúsok, rovarfehérjék, mentes termékek) miatt gyors alkalmazkodási kényszer) (4) [SO9/3.1.]

F.5. Termelési költségek és beruházási igények növekedése új vagy szigorodó környezetvédelmi, növény- és állategészségügyi, állatjóléti stb. követelmények, igények miatt (1, 2, 6, 7)

4.9.2. SO9. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.1.6	Gyepgazdálkodás fejlesztése az ökológiai szempontok teljes körű figyelembe vételével	2	Igen
2.1.7	Technológiai átállás a szigorodó növény-egészségügyi előírások figyelembe vételével	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen

TANYAG

5.5.1	Okszerű növényvédőszer használat	1	Igen
8.1.6	Köztes termékek, hulladékok feldolgozása, megújuló energia hasznosítás közösségi megoldásokkal	1	Részben
9.1.1	Állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése	1	Igen
9.1.2	Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	1	Igen
9.1.3	Állategészségügyi problémák megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	1	Részben
9.2.1	Növényvédő szerek nagyobb fokú nyomonkövethetősége	1	Részben
9.2.2	Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban	1	Részben
9.3.1	Fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	3	Igen
9.3.2	Innovatív technológiai megoldások alkalmazása az élelmiszer-előállításban - csomagolásban	2	Részben
9.3.3	Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	2	Igen
9.3.4	Minőségrendszerek, minőségbiztosítási- és tanúsítási rendszerek, fogyasztói tájékoztatás	1	Igen
9.4.1	Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	2	Igen
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Részben
9.6.1	Gyakorlatorientált ismeretátadás a társadalmi és környezeti kihívásokról	1	Igen
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	Nem
9.8.1	A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási	2	Igen

	igények kielégítése		
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.4.4	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén	1	Igen

4.9.3. SO9. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	INVRE(47(1)(a)) - tárgyi eszközökre és immateriális javakra irányuló beruházások, kutatás, valamint kísérleti és innovatív termelési módszerek és egyéb tevékenységek, például az alábbi területeken	SC28_E01_FVI_47 - Ágazati beavatkozások zöldség-gyümölcs: Termelői szervezetek támogatása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	ADVI1(47(1)(b)) - advisory services and technical assistance, in particular concerning sustainable pest and disease control techniques, sustainable use of plant protection and animal health products, climate change adaptation and mitigation, the conditions of employment, employer obligations and occupational health and safety	SC11_A03_FVA_47 - tanácsadási szolgáltatások és technikai segítségnyújtás - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRAINCO(47(1)(c)) - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is, mindenekelőtt a következők tekintetében: a károsítók és betegségek elleni fenntartható védekezés technikái, a növényvédő szerek és az	SC12_A04_FVT_47 - képzés, ideértve a személyre szabott tanácsadást és a legjobb gyakorlatok cseréjét is - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma

	állategészségügyi készítmények fenntartható használata, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás mérséklése, továbbá a szervezett kereskedelmi platformok és árutőzsdék használata az azonnali és határidős piacokon		
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	PROMO(47(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing, ideértve különösen az uniós minőségrendszerekkel és az egészséges táplálkozás fontosságával kapcsolatos fogyasztói ismeretek gyarapítására, valamint a piacok diverzifikációjára és konszolidációjára irányuló intézkedéseket és tevékenységeket	SC15_E10_FVP_47 - promóció, kommunikáció és marketing - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	QUAL(47(1)(g)) - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	SC16_E11_FVQ_47 - uniós és nemzeti minőségrendszerek alkalmazása	O.35. A támogatott operatív programok száma
Ágazati beavatkozások - Gyümölcs- és zöldségfélék	TRACE(47(1)(h)) - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása, különösen a végső fogyasztóknak értékesített termékek minőségének monitorozása	SC17_E12_FVC_47 - nyomonkövethetőségi és tanúsítási rendszerek alkalmazása - zöldség-gyümölcs	O.35. A támogatott operatív programok száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD20_G02_ORT_70 - Ökológiai gazdálkodás támogatása	O.17. Az ökológiai gazdálkodáshoz nyújtott támogatásban részesülő hektárok vagy egyéb egységek száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD29_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma

Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD30_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD31_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a sertés ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD32_G12_AWC_70 - Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Vidékfejlesztés	ENVCLIM(70) - környezetvédelmi, éghajlattal kapcsolatos és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások	RD33_G15_ANB_70 - Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban	O.18. Az állatjóléthez, az állatok egészségéhez, valamint a biológiai védelmi intézkedések megerősítéséhez nyújtott támogatásban részesülő számosállategységek (száe) száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD46_R05_GIJ_77 -	O.29. A hivatalos

		Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD47_R06_QSJ_77 - Minőségbiztosítási és irányítási rendszerekhez történő csatlakozás támogatása	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Alátámasztás	Kapcsolódó	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet	Beavatkozás kódja

helye	SWOT állítás			kódja	
SO9/1. és 4. fejezet SO9/1. fejezet	SO9/Gy.4. Elavult technikák és technológiák, amelyek hátráltatják a jogszabályi követelményeknek és társadalmi igényeknek való megfelelést SO9/Gy.2. Magas, sokszor tudatos fajlagos antibiotikum-felhasználás	SO9/1. Állatjóléti feltételek javítása és állategészségügyi problémák megelőzése	SO9/1.1. Társadalmi állatjóléti elvárásoknak való megfelelés és a haszonállatok természetes igényeinek kielégítése, tartáskörülmények javítása	9.1.1	RD29_G12_AWC_70 RD30_G12_AWC_70 RD31_12_AWC_70 RD32_G12_AWC_70 RD33_G15_ANB_70
SO9/1. fejezet	SO9/F.2. Állategészségügyi járványok		SO9/1.2. Általános higiéniai és biológiai biztonsági feltételek javítása, élelmiszerbiztonság növelése	9.1.2	RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73 RD29_G12_AWC_70 RD30_G12_AWC_70 RD31_12_AWC_70 RD32_G12_AWC_70 RD33_G15_ANB_70
SO9/1. fejezet	SO9/F.2. Állategészségügyi járványok SO9/F.3. Klímaváltozás és globális kereskedelem miatt új kártevők és betegségek megjelenése, takarmánybázis csökkenése, hőstressz SO9/L.4. Korszerű		SO9/1.3. Állategészségügyi problémák (elsősorban madárinfluenza, szalmonella, campylobacter, ASP, PRRS, tőgygyulladás) megelőzése, előrejelző rendszerek kialakítása/fejlesztése	9.1.3	RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 RD29_G12_AWC_70 RD30_G12_AWC_70 RD31_12_AWC_70 RD32_G12_AWC_70 RD33_G15_ANB_70 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

	adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek)				
SO9/2. fejezet SO9/1. fejezet	SO9/Gy.5. Adatgyűjtések hiányosságai (pl. tényleges telepi antibiotikum-felhasználás, mikotoxin-szennyezettség, élelmiszer-veszteség, minőségrendszerek), a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiánya	SO9/2. Növényvédőszerek és antimikrobiális állatgyógyászati készítmények felelős alkalmazása és csökkentése	SO9/2.1. Növényvédő szerek nagyobb fokú nyomonkövethetősége, a kijuttatott növényvédőszer- és tápanyag-nyilvántartás digitális megoldásainak fejlesztése	9.2.1	RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 KAP-on kívüli tevékenység
			SO9/2.2. Okszerű antibiotikum-felhasználás az állattartásban, antibiotikumok nyomonkövethetőségének biztosítása, az antibiotikum eladás és a felhasználás nyilvántartásával kapcsolatban digitális megoldások fejlesztése	9.2.2	RD02_D01_FRM_73 RD01_E01_FRM_73 RD09_B05_SML_73 RD29_G12_AWC_70 RD30_G12_AWC_70 RD31_G12_AWC_70 RD32_G12_AWC_70 RD33_G15_ANB_70 KAP-on kívüli tevékenység
SO9/1., 2. és 6. fejezet SO9/4. fejezet	SO9/Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban SO9/F.4. Élelmiszer-fogyasztási	SO9/3. Termékfejlesztés, élelmiszer-előállítás és -csomagolás technológiájának fejlesztése	SO9/3.1. Globális trendeket és fogyasztói elvárásokat szem előtt tartó termékfejlesztések és a termékek csomagolásának fejlesztése	9.3.1	SC12_A04_FVT_47 SC15_E10_FVP_47 SC28_E01_FVI_47 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73

VITAANYAG

	trendek gyors változása (pl. műhúsok, rovarfehérjék, mentes termékek) miatt gyors alkalmazkodási kényszer)				
SO9/4. fejezet	SO9/L.2. A fogyasztók fokozott szegmentálása, speciális igények kielégítése		SO9/3.2. Fenntartható, innovatív technológiai megoldások kutatása és alkalmazása az élelmiszer-előállításban és az élelmiszerek csomagolásában; egyutas csomagolások kivezetését és a környezeti szempontokat szem előtt tartó csomagolási megoldások fejlesztése	9.3.2	SC11_A03_FVA_47 SC15_E10_FVP_47 SC28_E01_FVI_47 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73 RD61_A05_EIP_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO9/6. fejezet	SO9/Gy.6. Összetett, nehézkes hulladékkezelési követelményrendszer		SO9/3.3. Csomagolási és hulladék keretirányelv betartásának elősegítése	9.3.3	SC28_E01_FVI_47 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73
SO9/1., 2. és 6. fejezet SO9/5.1. és 5.2. fejezet SO9/4. fejezet SO9/4. fejezet	SO9/Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban SO9/Gy.8. Fogyasztók hiányos ismeretei az élelmiszer-termeléssel, védjegyekkel kapcsolatban SO9/L.6. EU		SO9/3.4. Mezőgazdasági termelők, élelmiszeripari feldolgozók támogatása a minőségi, egészséges termékelőállításban, az uniós és nemzeti minőségrendszerek, valamint minőségbiztosítási és - tanúsítási rendszerek bevezetésében és alkalmazásában, a fogyasztói/felhasználói tájékoztatás	9.3.4	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 RD45_R04_GIS_77 RD46_R05_GIJ_77 RD47_R06_QSJ_77 RD48_R07_QSP_77

VITAANYAG

	promóciós programok megléte SO9/L.7. Széles körű hatósági kommunikáció, edukáció a fogyasztók felé (4)		biztosításában		
SO9/5. 2. fejezet	SO9/Gy.3. Ökológiai termékek alacsony belpiaci részesedése, elégtelen feldolgozói kapacitás	SO9/4. Ökológiai termékek termékfejlesztése, piaci részesedésének növelése	SO9/4.1. Ökológiai termékek belpiaci részesedésének és kapcsolódó feldolgozói kapacitások növelése	9.4.1	SC13_G01_FVO_47 SC15_E10_FVP_47 SC16_E11_FVQ_47 RD03_E02_FON_73 RD04_E03_FOF_73 RD20_G02_ORT_70
SO9/1., 2., 5.1. és 6. fejezet	SO9/L.2. L.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek)	SO9/5. A hatóság és a vállalkozások közötti együttműködés erősítése	SO9/5.1. Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése, digitalizációja; hatósági ellenőrzések hatékonyságának növelése és kockázaton alapuló szervezése, laboratóriumi vizsgálatok módszerek fejlesztése	9.5.1	SC17_E12_FVC_47 RD02_D01_FRM_73 RD61_A05_EIP_77 KAP-on kívüli tevékenység
SO9/1., 2. és 6. fejezet	SO9/ Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és társadalmi kihívásokkal kapcsolatban	SO9/6. Mezőgazdasági termelők ismeretei szintjének növelése az élelmiszer-termeléshez, -előállításhoz kapcsolódó, változó kihívásokkal kapcsolatban	SO9/6.1. Gazdálkodók ismereteinek bővítése: korszerű menedzsment tudás erősítése, gyakorlatorientált ismeretátadás többek között a társadalmi és környezeti kihívásokról, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről, az alkalmazkodási lehetőségekről, a mezőgazdaság	9.6.1	SC12_A04_FVT_47 SC28_E01_FVI_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78 RD61_A05_EIP_77

VITAANYAG

			környezetre gyakorolt hatásairól; innovációs gyakorlatok beépítése a mindennapi munkafolyamatokba, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására		
SO9/1., 2., 5.1. és 6. fejezet	SO9/ Gy.5. Adatgyűjtések hiányosságai (pl. tényleges telepi antibiotikum-felhasználás, mikotoxin-szennyezettség, élelmiszer-veszteség, minőségrendszerek), a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiánya	SO9/7. Piaci információs rendszerek fejlesztése a termelők tájékoztatása céljából	SO9/7.1. Piaci információs rendszerek fejlesztése	9.7.1	SC11_A03_FVA_47 SC27_I09_FVM_47 RD02_D01_FRM_73 KAP-on kívüli tevékenység
SO9/4. fejezet	SO9/ L.1. Speciális társadalmi igényeket kielégítő termékek iránti kereslet növekedése - egyelőre főleg az exportpiacokon SO9/L.2. A fogyasztók fokozott szegmentálása, speciális igények kielégítése	SO9/8. Fogyasztói ismeretek szintjének növelése az élelmiszer-termeléssel, -előállítással kapcsolatban	SO9/8.2. A speciális egészségügyi vagy társadalmi okokra visszavezethető táplálkozási igények kielégítése, lehetőleg helyi termékekkel	9.8.2	SC28_E01_FVI_47 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

4.9.4. SO9. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték

R.20 PR - A levegőminőség javítása Az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalással érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya	5.35%
R.24 - A növényvédő szerek fenntartható és csökkentett mértékű használata: Azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében	6.70%
R.29 PR - Az ökológiai gazdálkodás fejlesztése A KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva	4.25%
R.44 PR - Az állatjólét javítása Az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (száe) aránya	156.31%

Az ehhez a konkrét célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R.20
Az indikátor célértéke: 5,354% ami az ammóniakibocsátás csökkentésére tett támogatott kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:

- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R.24
Az indikátor célértéke: 6,704%, ami azon támogatott egyedi kötelezettségvállalásokkal érintett mezőgazdasági hasznosítású területek (UAA) aránya, amelyek célja a növényvédő szerek fenntartható használata a növényvédő szerek jelentette kockázatoknak és a növényvédő szerek káros hatásainak – például a növényvédő szerek szivárgásának – a csökkentése érdekében

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:
- Agro-Ökológiai Alapprogram (AÖP, Ecoscheme)
- Agrárkörnyezetgazdálkodási kifizetések (AKG)
- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R.29
Az indikátor átfogó célértéke: 4,249%, ami a KAP által az ökológiai gazdálkodás céljából támogatott, mezőgazdasági hasznosítású területek aránya, az ilyen gazdálkodás fenntartása és az arra való áttérés között megosztva.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:

- Ökológiai gazdálkodás támogatása

R.44
Az indikátor átfogó célértéke: 156,307% , ami az állatjólét javítását célzó, támogatott intézkedésekkel érintett számosállategységek (száe) aránya.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások:

- Állatjóléti támogatások a kiskérődző ágazatban
- Állatjóléti támogatások a szarvasmarha ágazatban
- Állatjóléti támogatások a sertés ágazatban
- Állatjóléti támogatások a baromfi ágazatban
- Állatjóléti támogatás a méhészeti ágazatban

4.9.5. SO9. A forrás elosztás indoklása

Az SO céljait sokféle beavatkozáson keresztül valósítjuk meg, amelyek sok esetben más SO-khoz is köthetőek, így pl. az antimikrobiális szerek és a növényvédő szerek használatának szabályozása a zöld felépítményen belül. Főbb állatfajonként külön-külön intézkedésünk van az állatjóléti körülmények javítására.
A vonatkozó bizottsági ajánlások:

1. Az EU zöld megállapodásának antimikrobiális szerekkel kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás.
2. Az állatjólét – különösen a sertések vonatkozásában –, valamint a gazdaságok biológiai biztonságának javítása az állatállománnyal kapcsolatos jobb gyakorlatok támogatásán keresztül.
3. Az EU zöld megállapodásának növényvédő szerekkel kapcsolatos célkitűzéséhez való hozzájárulás a legveszélyesebb növényvédő szerek mennyiségének és kockázatainak csökkentésére irányuló erőfeszítések erősítése, valamint a növényvédő szerek fenntartható használatának – különösen az integrált növényvédelmi gyakorlatok elterjedésének biztosításán keresztüli – elősegítése révén.

Az ajánlások teljesítését a biztosított források lehetővé teszik.

VITAANYAG

4.10. XCO Az ágazat korszerűsítésére irányuló, az ismeretek gyarapításának és megosztásának, az innovációnak és a digitalizációnak a mezőgazdaságban és vidéki térségekben történő előmozdításán keresztül megvalósítandó átfogó célkitűzés

4.10.1. XCO. A GYELV-elemzés összefoglalása

XCO. Erősségek

E.1. Az AKIS egyes elemei szervezetten működnek

E.2. A gazdálkodók körében léteznek jól működő – pl. integrátorok, kutatóintézetek, kamara által szervezett – tudásátadást segítő rendezvények

E.3. Az EU-átlag feletti nagy sebességű széles sávú lefedettség és internethozzáférés biztosított a vidéki lakóterületeken

E.4. Nemzetközi szinten is versenyképes hazai agrárinformatikai fejlesztések vannak

E.5. Léteznek stratégiai programok a digitális átalakulás segítésére (pl. DAS)

E.6. Elindult a Digitális Agrárakadémia

E.7. Integrált kutatási hálózat áll rendelkezésre

XCO. Gyengeségek

Gy.1. Az AKIS egészének struktúrája és az elemek összhangja egyelőre még kialakulatlan [CCO/1.8]

Gy.2. Alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje [CCO/1.2], [CCO/1.1], [CCO/4.1]

Gy.3. A komplex tudás hiánya jellemző az ágazatra [CCO/1.2], [CCO/1.6], [SO3/1.3.], [SO4/5.1], [SO5/7.1], [SO5/7.3]

Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája [CCO/1.5], [CCO/2.1], [SO4/5.1]

Gy.5. Nem vonzó a duális képzés a felsőoktatásban, sem a cégeknek, sem a hallgatóknak [CCO/1.1], [CCO/1.9]

Gy.6. Nem vonzó a duális képzés a középfokú oktatásban. A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok közül csak kevesen szeretnének tanulókat foglalkoztatni [CCO/1.1], [CCO/1.9]

Gy.7. A releváns kutatói háttér hiánya mutatkozik [CCO/3.2]

VITAANYAG

Gy.8. A kutatóműhelyek támogatottsága nem megfelelő [CCO/3.2]

Gy.9. A tudomány/kutatás és a gyakorlat között nagy a szakadék [CCO/1.3], [SO2/3.6]

Gy.10. K+F ráfordítások, kutatóhelyek száma és kutatói létszám tekintetében a vidék jelentősen lemarad a fővároshoz képest [CCO/3.2]

Gy.11. Bizalmatlanság mutatkozik az innovációkkal szemben [CCO/3.1], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

Gy.12. Innovációs szereplők „egymásra találásának" problémái jelentkeznek [CCO/1.3], [SO2/3.6]

Gy.13. Bürokratikus akadályok (pl. komplikált pályázati folyamat) okoznak problémát [CCO/4.3]

Gy.14. A gazdálkodói döntésekhez nem áll rendelkezésre elegendő megbízható és könnyen elérhető adat (időjárás, növényvédelem, talaj, piaci információk stb.) [CCO/4.2], [SO4/6.1], [SO9/7.1]

Gy.15. Egymástól elkülönülnek a szakigazgatási rendszerek, a gazdálkodók több helyre szolgáltatnak adatot [CCO/4.2], [CCO/4.3], [SO5/6.1]

Gy.16. Nem megfelelő a mobilhálózati és internetlefedettség a mezőgazdasági és erdőterületeken [CCO/4.1]

Gy.17. A digitalizáció adta lehetőségek kiaknázását segítő jogszabályi háttér hiányzik (pl. drónok, adatgazdálkodás) [SO2/3.1]

Gy.18. Információhiány van a megvalósult, innovatív eljárásokról [CCO/1.4], [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO3/1.3.], [SO5/5.1]

Gy.19. Agrárinformatikai és innovációs ismeretekkel rendelkező szaktanácsadók hiánya jellemző [CCO/1.7], [CCO/4.1], [SO2/3.1], [SO3/1.3.], [SO5/5.1]

Gy.20. A kisgazdaságokban egyes technológiák nem, vagy korlátozottan alkalmazhatók, az innovációs beruházás megtérülése bizonytalan [CCO/3.4], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

XCO. Lehetőségek

L.1. A szaktanácsadás mellett a tudásátadást több szakemberhálózat – pl. falugazdász-hálózat, MNVH-hálózat – is segítheti [CCO/1.7], [CCO/1.8], [SO4/5.1], [SO5/7.1]

L.2. A gazdálkodók körében igény mutatkozik a tudásátadó, innovációt terjesztő rendezvényekre [CCO/1.2], [CCO/3.1], [SO2/3.1], [SO5/7.3]

L.3. Digitális, innovációs kompetenciák és tudásbázis fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása [CCO/1.2], [CCO/3.1], [CCO/4.1], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO4/5.1]

VITAANYAG

L.4. A közép- és felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását [CCO/1.1], [CCO/1.9], [CCO/2.1], [CCO/2.2], [SO4/5.1], [SO5/7.3]

L.5. Az agrárcentrumokba szervezett iskolák tevékenysége összehangolhatóvá, koordinálhatóvá válik [CCO/2.2]

L.6. A szakmai képzések indítása keresletvezéreltté válik [CCO/1.1] [CCO/1.2]

L.7. Gyakorlatorientált kutatások ösztönzése [CCO/3.3], [SO2/3.6]

L.8. A kisgazdaságok számára is elérhető, megfizethető és egyszerűen használható alkalmazások fejlesztése és az innovatív (pl. közös) eszközhasználat támogatása [CCO/1.4], [CCO/4.4], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

L.9. Agrár K+F-re fordított kiadások országos növelése [CCO/3.2]

L.10. Induló innovatív vállalkozások segítése (pl. mentorálás, tanácsadás, inkubáció, akceleráció) [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5]

L.11. Innovációs tevékenységet hatékonyan segítő intézményrendszerek működtetése [CCO/3.3], [SO2/3.1], [SO2/3.5], [SO2/3.6]

L.12. Több szereplő együttműködésén alapuló (multiaktor) projektek végrehajtása [CCO/1.3], [SO2/3.6]

L.13. Adatelérés biztosítása a hatékonyabb gazdálkodáshoz (alaptérképek, környezeti adatok, növény- és állategészségügy, piaci információk stb.) [CCO/4.4], [SO2/3.1], [SO3/1.3.], [SO4/6.1], [SO5/5.1], [SO9/7.1]

L.14. Közös adatbázisok kialakítása (adatintegráció), amiből a releváns intézmények felé adatszolgáltatás történik, ezzel csökkentve az adminisztratív terheket [CCO/4.2], [SO4/6.1], [SO5/6.1]

L.15. Az érintett szervezetek (MÁK, Nébih, NAV, kormányhivatalok, NAK és egyéb mezőgazdasági szakmai szervezetek) közti együttműködés fokozása [CCO/4.3], [SO4/6.1], [SO5/6.1]

L.16. A vidéki térségek digitális infrastruktúrájának fejlesztése (termőföldön, ill. erdőterületeken is) [CCO/4.1], [SO2/3.1]

L.17. A digitális technológiák terjedését ösztönző integrált fejlesztési és támogatási rendszerek kidolgozása [CCO/1.4], [CCO/3.4], [SO2/3.1]

L.18. A szabályozás módosítása a digitális technológiák által biztosított lehetőségek alapján [SO2/3.1], [SO4/6.1], [SO5/5.1]

L.19. Profi tanácsadó cégek bevonása az agrárkutatásba [CCO/1.3]

L.20. A vállalkozási szektor hozzájárulása megnő a K+F ráfordításokban (forrásoldalon és a felhasználás terén is) [CCO/3.2]

VITAANYAG

XCO. Veszélyek

F.1. Kedvezőtlen demográfiai folyamatok tapasztalhatók: a gazdatársadalom elöregszik, lassú a generációváltás, nő a vidéket elhagyók száma, polarizálódik a vidéki társadalom [CCO/1.6], [SO8/1.2]

F.2. Agrártudományok terén a K+F ráfordítások aránya csökken az összes K+F ráfordításhoz viszonyítva [CCO/3.2]

F.3. A gazdálkodói pálya társadalmi megítélése tovább romlik, nem sikerül vonzóvá tenni az agráréletpályát [CCO/1.5], [CCO/1.6], [CCO/2.2]

F.4. A technológiai szaktanácsadásban az inputanyaggyártók, forgalmazók tovább erősödnek [CCO/1.7], [CCO/1.8], [SO5/5.1]

F.5. A hatékony termeléshez szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek [CCO/4.1], [CCO/4.2], [CCO/4.3], [CCO/4.4], [SO4/6.1]

4.10.2. XCO. Szükségletek

Kód	Cím	Fontossági sorrend a KAP stratégiai terv szintjén	Az igény szerepel a KAP stratégiai tervben
2.3.6	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködés erősítése, innovációs potenciál növelése	1	Igen
2.4.3	Szemléletformálás az egészséges táplálkozás terén az iskoláskorúak körében	1	Igen
2.5.1	A gazdaságvezetők (mg., élip, erdő) korszerű üzleti menedzsment tudásának erősítése	1	Igen
2.5.2	Korszerű fenntarthatósági megoldások és eszközök használatának erősítése	1	Igen
2.5.3	Fogyasztói tudatosság erősítése	1	Igen
2.5.4	Munkaerő képzettségi szintjének növelése az innovatív technológiák	1	Igen

	alkalmazása érdekében		
2.5.5	Képzés/ továbbképzés infrastruktúrájának fejlesztése	2	Nem
2.5.6	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
4.4.1	A negatív időjárási hatások elleni védekezést segítő technológiák és eszközök fejlesztése	1	Igen
4.5.1	Tudásátadás és annak fejlesztése az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről	1	Igen
5.6.1	Meglévő adatbázisok összekapcsolása, integrálása, monitoring és előrejelző-rendszerek kialakítása	1	Részben
5.7.1	Növény-egészségügyi szaktanácsadás	1	Igen
5.7.2	Helyes erőforrás gazdálkodást eredményező tájékoztatás, szemléletformálás	1	Igen
5.7.3	Tudásátadás, bemutató gazdaságok az emisszió csökkentési technológiák bemutatására	1	Igen
6.4.1	Korszerű adatgyűjtési és monitoring rendszerek kialakítása a biológiai sokféleség mérésére	1	Részben
6.5.2	Ökoszisztéma szolgáltatások és a biológiai sokféleség jelentőségéről tájékoztatás a közvélemény felé	2	Igen
6.5.3	A gazdálkodói ismeretek bővítése a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól	1	Igen
7.2.1	Gazdaságindításhoz szükséges komplex vállalkozói ismeretek nyújtása	1	Igen
7.2.2	A mezőgazdasági pálya vonzóvá	1	Igen

	tétele a fiatal generációk számára		
9.5.1	Információ-átadás és adatgyűjtés hatékonyságának növelése a hatósági ellenőrzések területén	1	Részben
9.6.1	Gyakorlatorientált ismeretátadás a társadalmi és környezeti kihívásokról	1	Igen
9.7.1	Piaci információs rendszerek fejlesztése	2	Nem
CCO.1.1	Ágazati beavatkozások célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	1	Igen
CCO.1.10	Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése	1	Részben
CCO.1.2	Gazdálkodók ismereteinek bővítése	1	Igen
CCO.1.3	Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése	1	Igen
CCO.1.4	Innovatív technikák kezelésének oktatása	1	Igen
CCO.1.5	Képzés és tájékoztatás infrastruktúrájának javítása	2	Nem
CCO.1.6	Tudásátadás a mezőgazdasági és erdőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében	2	Igen
CCO.1.7	Szaktanácsadók képzése	1	Igen
CCO.1.8	Ágazati beavatkozások szaktanácsadási szolgáltatások bővítése, magas szintű elérhetővé tétele	1	Igen
CCO.1.9	Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	2	Igen
CCO.2.1	Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és	2	Nem

	eszközparkjának fejlesztése		
CCO.2.2	Bemutató üzemek kialakítása	1	Igen
CCO.3.1	A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	1	Igen
CCO.3.2	Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	2	Igen
CCO.3.3	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése	2	Igen
CCO.3.4	Innovatív beruházások támogatása a kisgazdaságokban	2	Igen
CCO.4.1	Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása	2	Részben
CCO.4.2	Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	1	Részben
CCO.4.3	Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomonkövethetőség	1	Részben
CCO.4.4	Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának fejlesztése	1	Igen
CCO.4.5	Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés terén	1	Igen

4.10.3. XCO. Beavatkozási logika

Beavatkozási forma	A beavatkozás típusa	A beavatkozás kódja	Közös kimeneti mutató
Ágazati beavatkozások - Méhészeti	ADVIBEES(55(1)(a)) - advisory services, technical assistance, training, information and exchange	SC02_A01_BEA_55 - Méhészeti tudásátadás és technikai	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal

termékek	of best practices, including through networking, for beekeepers and beekeepers' organisations	segítségnyújtás	foglalkozó egységek száma
Ágazati beavatkozások - Méhészeti termékek	PROMOBEES(55(1)(f)) - promóció, kommunikáció és marketing, ideértve a piacmonitoringhoz kötődő fellépéseket és a különösen a méhészeti termékek minőségével kapcsolatos fogyasztói tudatosság növelésére irányuló tevékenységeket	SC01_A02_BEM_55 - Méhészeti marketing	O.37. A méhészeti ágazat védelmére vagy javítására irányuló intézkedések vagy azzal foglalkozó egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) – Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD01_E01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD02_D01_FRM_73 - Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD03_E02_FON_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen belül	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD04_E03_FOF_73 - Mezőgazdasági termékek értéknövelése a mezőgazdasági üzemen kívül	O.24. A támogatásban részesülő, a gazdaságon kívüli termelőberuházásokra irányuló műveletek vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	INVEST(73-74) - Beruházások, ide értve az öntözési beruházásokat is	RD18_I03_JGR_73 - Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III pillér) Országos	O.20. A támogatásban részesülő, a gazdaságon belüli termelőberuházásokra irányuló műveletek

		mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása	vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD07_B03_YFO_77 - Generációs megújulás, gazdaságátadási együttműködés	O.30. A generációs megújulásra irányuló támogatott műveletek és egységek száma (kivéve a tevékenységkezdési támogatást)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD45_R04_GIS_77 - Együttműködések új EU-s és önkéntes minőségrendszer kidolgozására valamint meglévő nemzeti minőségrendszerek továbbfejlesztésére	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD46_R05_GIJ_77 - Együttműködések már létező minőségrendszer vagy bejegyzett OEM/OFJ/FJ/HKT esetén	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD48_R07_QSP_77 - Minőségrendszerek tájékoztatási és promóciós tevékenységének támogatása	O.29. A hivatalos minőségrendszerekben való részvételhez nyújtott támogatásban részesülő kedvezményezettek száma
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD55_D02_RUF_77 - Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD56_D03_SVC_77 - Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának	O.32. A támogatott egyéb együttműködési műveletek vagy egységek száma (az O.1. pontban említett

		támogatásért (okos falu)	EIP kivételével)
Vidékfejlesztés	COOP(77) - Együttműködés	RD61_A05_EIP_77 - Európai Innovációs Partnerség (EIP) együttműködés	O.1. Az európai innovációs partnerség (EIP) operatív csoportjai projektjeinek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD58_A01_TRA_78 - Képzések és bemutatóüzemi programok	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD59_A02_INF_78 - Tájékoztatási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma
Vidékfejlesztés	KNOW(78) - Ismeretek cseréje és információk terjesztése	RD60_A04_ADP_78 - Tanácsadási szolgáltatások	O.33. A támogatott képzési, tanácsadási és tudatosságnövelő intézkedések vagy egységek száma

A beavatkozási logika alátámasztása

Alátámasztás helye	Kapcsolódó SWOT állítás	Főszükséglet	Szükséglet	Szükséglet kódja	Beavatkozás kódja
CCO helyzetelemzés: 3.1.1. fejezet. A gazdálkodók szakképzettsége (24. oldal) 3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 4.2. fejezet. Digitális készségek és IKT-eszközök használata (41. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (42. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az	CCO/Gy.2. Alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje CCO/Gy.3. A komplex tudás hiánya jellemző az ágazatra CCO/Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony	CCO/1. Az ágazati célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása SO9/8. Fogyasztói ismeretek szintjének növelése az élelmiszer-termeléssel, -	CCO/1.1. Ágazati beavatkozások célkitűzések megvalósulását támogató, gyakorlatorientált ismeretátadás támogatása	CCO.1.1	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC02_A01_BEA_55 RD04_E03_FOF_73 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78

innovációt hátráltató és segítő tényezők. (21. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (45. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) 4.4.1. Oktatás (48. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (37. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (30. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.2. fejezet. Agrárszaktanácsadás (32-33. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (26. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (28. oldal) 4.4.1. fejezet. Oktatás (50. oldal) SO2 helyzetelemzés: 10. fejezet. Digitalizáció, precíziós gazdálkodás (32. oldal)	színvonalú az infrastruktúrája CCO/Gy.5. Nem vonzó a duális képzés a felsőoktatásban, sem a cégeknek, sem a hallgatóknak CCO/Gy.6. Nem vonzó a duális képzés a középfokú oktatásban. A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok közül csak kevesen szeretnének tanulókat foglalkoztatni CCO/L.1. A szaktanácsadás mellett a tudásátadást több szakemberhálózat – pl. falugazdász-hálózat, MNVH-hálózat – is segítheti CCO/L.4. A közép- és felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és	előállítással kapcsolatban			

VITAANYAG

	tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását CCO/L.6. A szakmai képzések indítása keresletvezéreltté válik SO2/Gy.10. A munkaerő képzettségi szintje nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára				
CCO helyzetelemzés: 3.1.1. fejezet. A gazdálkodók szakképzettsége (24. oldal) 3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 4.2. fejezet. Digitális készségek és IKT-eszközök használata (41. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (42. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők. (21. oldal) 4.3.2. fejezet.	CCO/Gy.2. Alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje CCO/Gy.3. A komplex tudás hiánya jellemző az ágazatra CCO/L.1. A szaktanácsadás mellett a tudásátadást több szakemberhálózat – pl. falugazdász-hálózat, MNVH-				

VITAANYAG

Mezőgazdasági üzemek (45. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.2. fejezet. Agrárszaktanácsadás (32-33. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (38. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.6. fejezet. Kapcsolódó stratégiák (52. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (26. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (28. oldal) 4.4.1. fejezet. Oktatás (50. oldal) SO2 helyzetelemzés: 10. fejezet. Digitalizáció, precíziós gazdálkodás (32. oldal) SO5 helyzetelemzés: 4.1. fejezet. A fás szárú kultúrák tudatos használata a mezőgazdasági kultúrák erőforrás-gazdálkodásának és ellenállóképességének javításában (agrár-erdészeti rendszerek) (30. oldal) SO7 helyzetelemzés: 3. fejezet. A gazdálkodók szakképzettségi szintje (11. oldal)	hálózat – is segítheti CCO/L.2. A gazdálkodók körében igény mutatkozik a tudásátadó, innovációt terjesztő rendezvényekre CCO/L.3. Digitális, innovációs kompetenciák és tudásbázis fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása CCO/L.4. A közép- és felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását CCO/L.6. A szakmai képzések indítása				

VITAANYAG

SO7 helyzetelemzés: 4.3. fejezet. Iskolarendszeren kívüli információs és tudásátadási formák szerepe (13. oldal) SO9 helyzetelemzés: 1. fejezet. Antibiotikus-felhasználás a mezőgazdaságban (5. oldal) 6. fejezet. Élelmiszer-pazarlás (18-19. oldal)	keresletvezéreltté válik SO2/Gy.10. A munkaerő képzettségi szintje nem alkalmas az innovatív technológiák megfelelő használatára SO5/Gy.16. A mezőgazdasági termelők között kevés megfelelő ismeret az agrár-erdészeti rendszerek által nyújtott erőforrás-védelmi előnyökről SO7/Gy.2. Fiatal gazdálkodók mezőgazdasági szakképzettségének és farmmenedzsment-ismereteinek alacsony szintje az uniós átlaghoz képest SO7/ Gy.3. Információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya a gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban SO9/Gy.7. Mezőgazdasági termelők hiányos ismeretei az új környezeti és				

VITAANYAG

	társadalmi kihívásokkal kapcsolatban				

VITAANYAG

CCO helyzetelemzés: 3.1.1. fejezet. A gazdálkodók szakképzettsége (24. oldal) 3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 4.2. fejezet. Digitális készségek és IKT-eszközök használata (41. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (42. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők. (21. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (45. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.2. fejezet. Agrárszaktanácsadás (32-33. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (38. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.6. fejezet. Kapcsolódó stratégiák (52. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (26. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (28. oldal) 4.4.1. fejezet. Oktatás (50. oldal) SO2 helyzetelemzés:	CCO/Gy.9. A tudomány/kutatás és a gyakorlat között nagy a szakadék CCO/Gy.11. Bizalmatlanság mutatkozik az innovációkkal szemben CCO/Gy.12. Innovációs szereplők „egymásra találásának” problémái jelentkeznek CCO/L.7. Gyakorlatorientált kutatások ösztönzése CCO/L.10. Induló innovatív vállalkozások segítése (pl. mentorálás, tanácsadás, inkubáció, akceleráció) CCO/L.12. Több szereplő együttműködésén alapuló (multiaktor) projektek végrehajtása CCO/L.19. Profi tanácsadó cégek bevonása az agrárkutatásba		CCO/1.2. Gazdálkodók ismereteinek bővítése: korszerű menedzsment tudás erősítése, gyakorlatorientált ismeretátadás többek között a társadalmi és környezeti kihívásokról, az éghajlatváltozással módosuló termelési feltételekről, az alkalmazkodási lehetőségekről, a mezőgazdaság környezetre gyakorolt hatásairól; innovációs gyakorlatok beépítése a mindennapi munkafolyamatokba, motiválás a természetközeli gazdálkodás folytatására	CCO.1.2	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 SC15_E10_FVP_47 SC27_I09_FVM_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78

VITAANYAG

CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (23. oldal) 4.3.1. fejezet. Eszköz- és szoftverforgalmazás (42. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (46. oldal) 4.5. fejezet. KAP-stratégia - horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (51. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.3. fejezet. Innovációt ösztönző programok (19. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (45. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (40. oldal) SO2 helyzetelemzés 10. fejezet. Digitalizáció, precíziós gazdálkodás (32. oldal)	CCO/Gy.18. Információhiány van a megvalósult, innovatív eljárásokról CCO/Gy.19. Agrárinformatikai és innovációs ismeretekkel rendelkező szaktanácsadók hiánya jellemző CCO/L.8. A kisgazdaságok számára is elérhető, megfizethető és egyszerűen használható alkalmazások fejlesztése és az innovatív (pl. közös) eszközhasználat támogatása CCO/L.10. Induló innovatív vállalkozások segítése (pl. mentorálás, tanácsadás, inkubáció, akceleráció) CCO/L.17. A digitális technológiák terjedését ösztönző integrált fejlesztési és támogatási rendszerek kidolgozása CCO/F.8. A digitalizáció és az információkhoz		CCO/1.3. Kutatók-termelők-feldolgozók közötti együttműködések erősítése az innovációs potenciál növelése érdekében	CCO.1.3	RD61_A05_EIP_77

VITAANYAG

	való hozzáférés egyenlőtlensége fokozhatja egyes termelői körök leszakadását SO2/Gy.9. Digitalizáció terjedését gátoló demográfiai folyamatok, magas beruházási igény és tudáshiány				
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) 4.4.1. Oktatás (48. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.2. fejezet. Az agrárszakképzés jellemzői (25. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (40. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.6. fejezet. Kapcsolódó stratégiák (52. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (23. oldal) 4.3.1. fejezet. Eszköz- és szoftverforgalmazás (42. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (46. oldal) 4.5. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív	CCO/Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája CCO/F.3. A gazdálkodói pálya társadalmi megítélése tovább romlik, nem sikerül vonzóvá tenni az agráréletpályát CCO/F.8. A digitalizáció és az információkhoz való hozzáférés egyenlőtlensége fokozhatja egyes termelői körök leszakadását CCO/L.3. Digitális, innovációs kompetenciák és tudásbázis fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása CCO/ L.8. A kisgazdaságok számára is		CCO/1.4. Digitalizált termelőeszközök, korszerű fenntarthatósági (környezeti/üzleti/társadalmi) megoldások, innovatív technikák kezelésének oktatása, használatának elterjesztése, elsősorban a KKV-k körében	CCO.1.4	SC11_A03_FVA_47 SC12_A04_FVT_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78 RD61_A05_EIP_77

VITAANYAG

eredményei (51. oldal)	elérhető, megfizethető és egyszerűen használható alkalmazások fejlesztése és az innovatív (pl. közös) eszközhasználat támogatása				
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők. (21. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (45. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) 4.4.1. Oktatás (48. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (37. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (30. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (39. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.2. fejezet. Az	CCO/Gy.3. A komplex tudás hiánya jellemző az ágazatra CCO/Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája CCO/Gy.5. Nem vonzó a duális képzés a felsőoktatásban, sem a cégeknek, sem a hallgatóknak CCO/Gy.6. Nem vonzó a duális képzés a középfokú oktatásban. A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok közül csak kevesen szeretnének tanulókat foglalkoztatni CCO/F.1. Kedvezőtlen demográfiai folyamatok tapasztalhatók: a		CCO/1.5. Mezőgazdasági ismeretek cseréje, a képzés és tájékoztatás infrastruktúrájának javítása	CCO.1.5	KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

agrárszakképzés jellemzői (25. oldal) SO7 helyzetelemzés: 2. fejezet. A gazdálkodók, mezőgazdaságban foglalkoztatottak korszerkezeti sajátosságai (6. oldal) SO7 helyzetelemzés: 4.3. fejezet. Iskolarendszeren kívüli információs és tudásátadási formák szerepe (13. oldal) SO7 helyzetelemzés: 4.3. fejezet. Iskolarendszeren kívüli információs és tudásátadási formák szerepe (13. oldal)	gazdatársadalom elöregszik, lassú a generációváltás, nő a vidéket elhagyók száma, polarizálódik a vidéki társadalom CCO/F.3. A gazdálkodói pálya társadalmi megítélése tovább romlik, nem sikerül vonzóvá tenni az agráréletpályát SO7/Gy.1. Gazdálkodók kedvezőtlen korszerkezete (különösen a baromfiágazatban, a szőlő- és bortermelésben, a gyümölcs- és szántóföldi növénytermesztésben) SO7/Gy.3. Információ- és tudáshiány, valamint a tapasztalatcsere/-megosztás hiánya a gazdálkodással és a gazdaságátadással kapcsolatban SO7/Gy.11. A speciális, fiatal gazdálkodókat megcélzó elemek hiánya a szaktanácsadási rendszerben				
CCO helyzetelemzés:	CCO/Gy.19.		CCO/1.6. Tudásátadás	CCO.1.6	SC02_A01_

VITAANYAG

2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.2. fejezet. Agrárszaktanácsadás (32-33. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.2. fejezet. Agrárszaktanácsadás (33. oldal) 4.4.2. fejezet. Szaktanácsadás (50. oldal)	Agrárinformatikai és innovációs ismeretekkel rendelkező szaktanácsadók hiánya jellemző CCO/L.1. A szaktanácsadás mellett a tudásátadást több szakemberhálózat – pl. falugazdász-hálózat, MNVH-hálózat – is segítheti CCO/F.4. A technológiai szaktanácsadásban az inputanyaggyártók, forgalmazók tovább erősödnek		a mezőgazdasági generációváltás gyorsítása érdekében		BEA_55 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78
CCO helyzetelemzés: 1. fejezet. Agrár-tudás és Innovációs Rendszerek (8. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.2. fejezet. Agrárszaktanácsadás (32-33. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.2. fejezet. Agrárszaktanácsadás (33. oldal) 4.4.2. fejezet. Szaktanácsadás (50. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (40. oldal)	CCO/Gy.1. Az AKIS egészének struktúrája és az elemek összhangja egyelőre még kialakulatlan CCO/Gy.19. Agrárinformatikai és innovációs ismeretekkel rendelkező szaktanácsadók hiánya jellemző CCO/L.1. A szaktanácsadás mellett a tudásátadást több szakemberhálózat – pl. falugazdász-hálózat, MNVH-hálózat – is segítheti		CCO/1.7. Szaktanácsadók képzése, szaktanácsadási rendszer átalakítása a KAP specifikus célkitűzéseihez alkalmazkodva, különös tekintettel az alacsony környezetterhelésű mezőgazdasági gyakorlatok integrált szemléletű megközelítésére (növényvédő szerek kijuttatása, ÜHG, légköri szennyezők és szálló por kibocsátását csökkentő eljárások, helyes tápanyag-gazdálkodás és komposztálás), valamint az ágazat-	CCO.1.7	SC02_A01_BEA_55 SC11_A03_FVA_47 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78

VITAANYAG

	CCO/F.4. A technológiai szaktanácsadásban az inputanyaggyártók, forgalmazók tovább erősödnek CCO/F.8. A digitalizáció és az információkhoz való hozzáférés egyenlőtlensége fokozhatja egyes termelői körök leszakadását		specifikus szaktanácsadási szolgáltatások bővítésére		
CCO helyzetelemzés: 3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (37. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (30. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (25. oldal) SO7 helyzetelemzés: 4.2. fejezet. Pályaorientáció (13. oldal) SO8 helyzetelemzés: 2. fejezet. Foglalkoztatás (13. oldal)	CCO/Gy.5. Nem vonzó a duális képzés a felsőoktatásban, sem a cégeknek, sem a hallgatóknak CCO/Gy.6. Nem vonzó a duális képzés a középfokú oktatásban. A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok közül csak kevesen szeretnének tanulókat foglalkoztatni CCO/L.4. A közép- és felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az		CCO/1.8. Ágazati beavatkozások szaktanácsadási szolgáltatások bővítése, magas szintű elérhetővé tétele	CCO.1.8	SC11_A03_FVA_47 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78

VITAANYAG

	oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását SO7/Gy.7. Agrárvállalkozások alacsony aktivitása a duális képzésben SO8/L.13. Tudatos ágazati munkaerőutánpótlás a potenciális belépő tanulók gyakorlati képzésének megszervezéséve l				
SO9 helyzetelemzés: 5.1. fejezet. Minőségrendszerek (15. oldal) 5.2. fejezet. Ökológiai gazdálkodás (18. oldal)	SO9/Gy.8. Fogyasztók hiányos ismeretei az élelmiszer-termeléssel, védjegyekkel kapcsolatban		CCO/1.9. Agrárvállalkozók duális képzésben, fogadó félként való részvételének ösztönzése	CCO.1.9	RD58_A01_TRA_78
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) 4.4.1. Oktatás (48. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet.	CCO/Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája CCO/L.4. A közép- és felsőfokú oktatás		CCO/1.10. Fogyasztói edukáció, tudatosság erősítése a nemzeti és uniós minőségrendszerek és az élelmiszer-biztonság vonatkozásában, a fenntartható	CCO.1.10	SC15_E10_FVP_47 SC16_E11_FVQ_47 SC17_E12_FVC_47 SC19_I01_FVF_47 SC27_I09_

VITAANYAG

Szakképzési stratégia (25. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (27. oldal) SO7 helyzetelemzés: 4.3. fejezet. Iskolarendszeren kívüli információs és tudásátadási formák szerepe (13. oldal)	fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását CCO/ L.5. Az agrárcentrumokba szervezett iskolák tevékenysége összehangolhatóvá, koordinálhatóvá válik SO7/Gy.5. Képzés és továbbképzés hiányos, infrastruktúrája elavult mind a közép-, mind a felsőfokú oktatásban		technológiák és élelmiszerek promóciója, szemléletformálás az élelmiszerpazarlás csökkentése érdekében		FVM_47 RD46_R05_GIJ_77 RD48_R07_QSP_77 RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78 KAP-on kívüli tevékenység
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) 4.4.1. Oktatás (49. oldal) CCO helyzetelemzés:	CCO/Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája CCO/L.4. A közép- és	CCO/2. Közép- és felsőfokú oktatási intézmények, tanüzemek, bemutató üzemek,	CCO/2.1. Közép- és felsőfokú agrároktatási intézmények felkészültségének és eszközparkjának fejlesztése	CCO.2.1	KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (25. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (27. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.2. fejezet. Az agrárszakképzés jellemzői (25. oldal)	felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását CCO/L.5. Az agrárcentrumokba szervezett iskolák tevékenysége összehangolhatóvá, koordinálhatóvá válik CCO/F.3. A gazdálkodói pálya társadalmi megítélése tovább romlik, nem sikerül vonzóvá tenni az agráréletpályát	mintaüzemek infrastruktúrájának fejlesztése			
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) 4.4.1. Oktatás (48. oldal) CCO helyzetelemzés:	CCO/Gy.4. A mezőgazdasági képzés elavult és/vagy alacsony színvonalú az infrastruktúrája CCO/Gy.5. Nem vonzó a duális		CCO/2.2. Bemutató üzemek kialakítása, szervezése, majd azok összekapcsolása, tudásátadási programok kidolgozása, többek között a korszerű és	CCO.2.2	RD58_A01_TRA_78

VITAANYAG

3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (37. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (30. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.4. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (38. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.6. fejezet. Kapcsolódó stratégiák (52. oldal) CCO helyzetelemzés: 3.1.3. fejezet. Szakképzési stratégia (25. oldal) SO7 helyzetelemzés: 6. fejezet. Mezőgazdasági üzemek, on-farm diverzifikáció, vidéki mikrovállalkozások (19. oldal)	képzés a felsőoktatásban, sem a cégeknek, sem a hallgatóknak CCO/Gy.6. Nem vonzó a duális képzés a középfokú oktatásban. A mezőgazdasági tevékenységet végző gazdasági szervezetek és egyéni gazdaságok közül csak kevesen szeretnének tanulókat foglalkoztatni CCO/Gy.11. Bizalmatlanság mutatkozik az innovációkkal szemben CCO/Gy.18. Információhiány van a megvalósult, innovatív eljárásokról CCO/L.2. A gazdálkodók körében igény mutatkozik a tudásátadó, innovációt terjesztő rendezvényekre CCO/L.3. Digitális, innovációs kompetenciák és tudásbázis fejlesztésére irányuló stratégiák		emisszió-csökkentésen alapuló technológiák bemutatására		

VITAANYAG

	végrehajtása CCO/L.4. A közép- és felsőfokú oktatás fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása javíthatja az oktatás színvonalát, biztosíthatja többek között a tankertekkel és tanműhelyekkel való szorosabb együttműködést, az innovációra nyitott szakemberképzést, a duális képzés átalakítását és újabb ösztöndíjpályázatok nyújtását SO7/Gy.13. Szakképzett és betanított munkaerő hiánya				
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.1. fejezet. Kutatás-fejlesztés és innováció (12. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.1. fejezet. Kutatás-fejlesztés és innováció (12. oldal)	CCO/Gy.7. A releváns kutatói háttér hiánya mutatkozik CCO/Gy.8. A kutatóműhelyek támogatottsága nem megfelelő CCO/Gy.10. K+F ráfordítások, kutatóhelyek száma és kutatói létszám tekintetében a vidék jelentősen lemarad a fővároshoz	CCO/3. Ágazati beavatkozások célkitűzéseket szolgáló, gyakorlatorientált kutatások és innovációk elősegítése	CCO/3.1. A munkaerő képzettségi szintjének növelése, az innovatív technológiák alkalmazása érdekében	CCO.3.1	RD58_A01_TRA_78 RD59_A02_INF_78 RD60_A04_ADP_78

VITAANYAG

CCO helyzetelemzés: 2.1. fejezet. Kutatás-fejlesztés és innováció (13. és 17. oldal) SO2 helyzetelemzés: 11. fejezet. Az agrobizniszhez kapcsolódó K+F+I tevékenység (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.1. fejezet. Kutatás-fejlesztés és innováció (13. és 17. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.1. fejezet. Kutatás-fejlesztés és innováció (16. oldal) SO8 helyzetelemzés: 1. fejezet. Demográfiai alapok (7. oldal)	képest CCO/L.9. Agrár K+F-re fordított kiadások országos növelése CCO/L.20. A vállalkozási szektor hozzájárulása megnő a K+F ráfordításokban (forrásoldalon és a felhasználás terén is) SO2/L.4 Agrár (benne élelmiszeripar) K+F+I-re fordított hazai források növelése CCO/L.20. A vállalkozási szektor hozzájárulása megnő a K+F ráfordításokban (forrásoldalon és a felhasználás terén is) CCO/F.2. Agrártudományok terén a K+F ráfordítások aránya csökken az összes K+F ráfordításhoz viszonyítva SO8/Gy.5. Munkavállalási célú elvándorlás				
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés:	CCO/Gy.18. Információhiány van a megvalósult, innovatív eljárásokról		CCO/3.2. Képzett kutatók helyben tartása, KFI szektor támogatása	CCO.3.2	RD61_A05_EIP_77

VITAANYAG

2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (45. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (23. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.3. fejezet. Innovációt ösztönző programok (19. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.2. fejezet. Együttműködésen alapuló innováció (18. oldal) 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (23. oldal)	CCO/ Gy.20. A kisgazdaságokban egyes technológiák nem, vagy korlátozottan alkalmazhatók, az innovációs beruházás megtérülése bizonytalan CCO/L.7. Gyakorlatorientált kutatások ösztönzése CCO/L.10. Induló innovatív vállalkozások segítése (pl. mentorálás, tanácsadás, inkubáció, akceleráció) CCO/L.11. Innovációs tevékenységet hatékonyan segítő intézményrendszerek működtetése CCO/ L.12. Több szereplő együttműködésén alapuló (multiaktor) projektek végrehajtása				
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (45. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az	CCO/Gy.20. A kisgazdaságokban egyes technológiák nem, vagy korlátozottan alkalmazhatók, az innovációs beruházás megtérülése		CCO/3.3. Agrár- és élelmiszeripari vállalkozók innovativitásának növelése, változó piaci igényekre adott reagálásuk gyorsítása	CCO.3.3	RD03_E02_FON_73 RD18_I03_JGR_73 RD61_A05_EIP_77

VITAANYAG

innovációt hátráltató és segítő tényezők (23. oldal) 4.3.1. fejezet. Eszköz- és szoftverforgalmazás (42. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (46. oldal) 4.5. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (51. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (45. oldal)	bizonytalan CCO/ L.8. A kisgazdaságok számára is elérhető, megfizethető és egyszerűen használható alkalmazások fejlesztése és az innovatív (pl. közös) eszközhasználat támogatása CCO/L.17. A digitális technológiák terjedését ösztönző integrált fejlesztési és támogatási rendszerek kidolgozása				
CCO helyzetelemzés: 3.1.1. fejezet. A gazdálkodók szakképzettsége (24. oldal) 3.1.4. fejezet. A felsőfokú agrárképzés jellemzői (31. oldal) 4.2. fejezet. Digitális készségek és IKT-eszközök használata (41. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (42. oldal) CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (22. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.6. fejezet. Kapcsolódó stratégiák (52. oldal)	CCO/Gy.2. Alacsony a gazdálkodók szakmai, menedzsment, digitális és nyelvi képzettségi szintje CCO/Gy.16. Nem megfelelő a mobilhálózati és internetlefedettség a mezőgazdasági és erdőterületeken CCO/Gy.19. Agrárinformatikai és innovációs ismeretekkel rendelkező szaktanácsadók hiánya jellemző		CCO/3.4. Innovatív beruházások támogatása a kisgazdaságokban	CCO.3.4	RD01_E01_FRM_73 RD18_I03_JGR_73 RD61_A05_EIP_77

VITAANYAG

CCO helyzetelemzés: 4.5. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (51. oldal) 4.6. fejezet. Kapcsolódó stratégiák (57. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (39. oldal)	CCO/L.3. Digitális, innovációs kompetenciák és tudásbázis fejlesztésére irányuló stratégiák végrehajtása CCO/L.16. A vidéki térségek digitális infrastruktúráján ak fejlesztése (termőföldön, ill. erdőterületeken is) CCO/F.5. A hatékony termeléshez szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek				
CCO helyzetelemzés: 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (43. oldal) 4.5. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (51. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.4. fejezet. Agrárigazgatási rendszerek (47-48. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.4. fejezet. Agrárigazgatási rendszerek (46-47.	CCO/Gy.14. A gazdálkodói döntésekhez nem áll rendelkezésre elegendő megbízható és könnyen elérhető adat (időjárás, növényvédelem, talaj, piaci információk stb.) CCO/Gy.15. Egymástól elkülönülnek a szakigazgatási rendszerek, a gazdálkodók több helyre szolgáltatnak	CCO/4. Digitális megoldások fejlesztése a termelésben és az ágazati nyilvántartáso kban	CCO/4.1. Szélessávú internet szolgáltatásokhoz személyes hozzáférés biztosítása és a digitális alapkészségek megerősítése	CCO.4.1	RD52_D03_SVC_77 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (39. oldal)	adatot CCO/L.14. Közös adatbázisok kialakítása (adatintegráció), amiből a releváns intézmények felé adatszolgáltatás történik, ezzel csökkentve az adminisztratív terheket CCO/F.5. A hatékony termeléshez szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek				
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.4. fejezet. Agrárigazgatási rendszerek (47-48. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.4. fejezet. Agrárigazgatási rendszerek (47. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (39. oldal)	CCO/Gy.13. Bürokratikus akadályok (pl. komplikált pályázati folyamat) okoznak problémát CCO/Gy.15. Egymástól elkülönülnek a szakigazgatási rendszerek, a gazdálkodók több helyre szolgáltatnak adatot CCO/L.15. Az érintett szervezetek (MÁK, Nébih, NAV,		CCO/4.2. Digitális ágazati nyilvántartások kialakítása, integrációja	CCO.4.2	RD02_D01_FRM_73 RD51_D02_RUF_73 RD52_D03_SVC_77 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

	kormányhivatalok, NAK és egyéb mezőgazdasági szakmai szervezetek) közti együttműködés fokozása CCO/F.5. A hatékony termeléshez szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek				
CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (23. oldal) 4.3.1. fejezet. Eszköz- és szoftverforgalmazás (42. oldal) 4.3.2. fejezet. Mezőgazdasági üzemek (46. oldal) 4.5. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (51. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.1. fejezet. Eszköz- és szoftverforgalmazás (42. oldal) 4.5. fejezet. KAP-stratégia – horizontális célkitűzések kérdőív eredményei (51.	CCO/L.8. A kisgazdaságok számára is elérhető, megfizethető és egyszerűen használható alkalmazások fejlesztése és az innovatív (pl. közös) eszközhasználat támogatása CCO/L.13. Adatelérés biztosítása a hatékonyabb gazdálkodáshoz (alaptérképek, környezeti adatok, növény- és állategészségügy, piaci információk stb.) CCO/F.5. A hatékony termeléshez		CCO/4.3. Elektronikus ügyintézés, transzparencia, nyomonkövethetőség	CCO.4.3	RD02_D01_FRM_73 RD51_D02_RUF_73 RD52_D03_SVC_77 KAP-on kívüli tevékenység

VITAANYAG

oldal) 4.6. fejezet. Kapcsolódó stratégiák (52. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (39. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (40. oldal) SO9 helyzetelemzés: 1. fejezet. Antibiotikus-felhasználás a mezőgazdaságban (4. oldal) 2. fejezet. Növényvédő szerek használatának kockázata (8. oldal) 6. fejezet. Élelmiszer-pazarlás (17. oldal) SO9 helyzetelemzés: 1. fejezet. Antibiotikus-felhasználás a mezőgazdaságban (6. oldal) 2. fejezet. Növényvédő szerek használatának kockázata (8. oldal) 6. fejezet. Élelmiszer-pazarlás (17. oldal)	szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek CCO/F.8. A digitalizáció és az információkhoz való hozzáférés egyenlőtlensége fokozhatja egyes termelői körök leszakadását SO9/Gy.5. Adatgyűjtések hiányosságai (pl. tényleges telepi antibiotikum-felhasználás, mikotoxin-szennyezettség, élelmiszer-veszteség, minőségrendszerek), a rendelkezésre álló adatbázisok összekapcsolásának hiánya SO9/L.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok, növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek)				

VITAANYAG

CCO helyzetelemzés: 2.5. fejezet. Az innovációt hátráltató és segítő tényezők (21. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.4. fejezet. Agrárigazgatási rendszerek (47-48. oldal) CCO helyzetelemzés: 4.3.4. fejezet. Agrárigazgatási rendszerek (47. oldal) CCO helyzetelemzés: 4. fejezet. Digitalizáció (39. oldal)	CCO/Gy.13. Bürokratikus akadályok (pl. komplikált pályázati folyamat) okoznak problémát CCO/Gy.15. Egymástól elkülönülnek a szakigazgatási rendszerek, a gazdálkodók több helyre szolgáltatnak adatot CCO/L.15. Az érintett szervezetek (MÁK, Nébih, NAV, kormányhivatalok, NAK és egyéb mezőgazdasági szakmai szervezetek) közti együttműködés fokozása CCO/F.5. A hatékony termeléshez szükséges környezeti és gazdasági adatok, valamint digitális szolgáltatások hiányoznak és/vagy nem naprakészek SO9/L.4. Korszerű adatgyűjtési és monitoringrendszerek (pl. antibiotikumok,		CCO/4.4. Agrár- és élelmiszeripari vállalkozások digitális infrastruktúrájának, informatikai hátterének fejlesztése	CCO.4.4	SC14_B01_FVE_47 SC17_E12_FVC_47 SC20_I02_FVV_47 RD01_E01_FRM_73 RD02_D01_FRM_73 RD51_D02_RUF_73 RD52_D03_SVC_77

VITAANYAG

	növényvédő szerek, mikotoxinok, állami fajtaelismerés, minőségrendszerek, élelmiszer-veszteségek)				
			CCO/4.5 Digitális megoldások fejlesztése minőségbiztosítás, tanúsítás, nyomonkövethetőség, árujelölés és osztályozás céljából	CCO.4.5	SC01_E01_FVG_50 SC11_A03_FVA_47 RD02_D01_FRM_73 RD52_D03_SVC_77

4.10.4. XCO. A választott eredménymutatók (indikátorok)

Eredménymutatók [Az ehhez a konkrét célkitűzéshez ajánlott eredménymutatók félkövéren szedve jelennek meg.]	Célérték
R.1 CU PR - A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma.	786.225
R.2 CU - Tanácsadási és tudásrendszerek összekapcsolása A mezőgazdasági ismeretek és innovációk rendszerébe (AKIS) való integrálás céljából támogatásban részesülő tanácsadók száma	5000
R.3 CU - A mezőgazdaság digitalizálása A mezőgazdaság digitalizálása: A KAP keretében a digitális gazdálkodási technológiához nyújtott támogatásban részesülő gazdaságok aránya	0.68%
R.28 CU - Környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény ismeretek és innováció révén: A környezetvédelmi vagy éghajlattal kapcsolatos teljesítmény tekintetében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcserében vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	471.735
R.40 CU - A vidéki gazdaság okos átmenete A támogatott „okos falu” stratégiák száma	150
R.42 CU - A társadalmi befogadás előmozdítása A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	0.61%

Az ehhez a konkrét célkitűzéshez tartozó eredménymutató(k) kiválasztásának indokolása

A Specifikus Célkitűzés teljesüléséhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá közvetlenül és jelentős mértékben, melyek a kapcsolódó eredményindikátorok szerint kerülnek részletezésre:

R.1
Magyarország által tervezett átfogó célérték 786.225 fő, azaz kumulatíve ennyien részesülnek majd a KAP által támogatott tájékoztatási-, ágazati tanácsadási- és képzési szolgáltatásban, vagy vesznek részt EIP csoportokban.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:
- Tájékoztatási szolgáltatások
- Tanácsadási szolgáltatások
- Képzések és bemutató üzemi programok
- EIP együttműködés támogatása

R.2
Magyarország által tervezett átfogó célérték 5.000, azaz a KAP keretében 5.000 támogatott tudásátadási tevékenység valósul meg tanácsadók részére.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozás járul hozzá:
- Képzések és bemutató üzemi programok

R.3
Magyarország által tervezett átfogó célérték: 0,685%. A KAP ST keretében a vonatkozó, kifizetett támogatásban részesülők száma - kumulatíve - 1650 gazdálkodó.
A digitalizációs átállás beavatkozások a beruházási, valamint tájékoztatási, tanácsadási beavatkozásokból támogatott projektek fejlesztéseinek digitális komponenseit finanszírozzák.

Az indikátor célértékéhez az alábbi beavatkozások járulnak hozzá:
- Mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen belül
- Élelmiszerfeldolgozás fejlesztése a mezőgazdasági üzemen kívül
- Mezőgazdasági üzemek digitális átállásának támogatása
- Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer (MKR III. pillér): Országos mezőgazdasági jégkármérséklő rendszer digitális átállása
- Erdőgazdálkodás digitális szolgáltatásainak fejlesztése együttműködés alapján
- Versenyképes erdőgazdálkodást szolgáló beruházások (for-profit)

R.28
Magyarország által tervezett átfogó célérték 471.735 fő, azaz kumulatíve ennyien részesülnek majd a KAP által támogatott környezeti szempontú tájékoztatási-, ágazati tanácsadási- és képzési szolgáltatásban, vagy vesznek részt környezeti témájú EIP csoportokban.

Az indikátor a releváns beavatkozások éves kimenet (O1 és O33) indikátorainak figyelembe vételével került meghatározásra:
- Tájékoztatási szolgáltatások
- Tanácsadási szolgáltatások
- Képzések és bemutatóüzemi programok
- EIP együttműködés támogatása

VITAANYAG

R.40
Magyarország által tervezett átfogó célérték: 150 stratégia.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozás:
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)

R.42
Magyarország által tervezett átfogó célérték: 11.002 fő A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma és aránya (0,61%) a vidéki népességen belül.

A célértékhez hozzájáruló beavatkozások
- Vidékfejlesztési együttműködések a kistelepülések digitális átállásának támogatásért (okos falu)
- Generációs megújulás a gazdaság átadó együttműködés alapú támogatásával

4.10.5. XCO. A forrás elosztás indoklása

A CCO céljait sokféle beavatkozáson keresztül valósítjuk meg, amelyek sok esetben más SO-khoz is köthetőek.

A vonatkozó bizottsági ajánlások:

1. Az EU zöld megállapodásának széles sávú kapcsolatra vonatkozó célkitűzéséhez való hozzájárulás a vidéki térségek gyors, széles sávú kapcsolat általi lefedettségére irányuló beruházások megfelelő idejű megvalósítása által. A folyamat során fontos az egyéb uniós és nemzeti pénzeszközökkel fennálló szinergiák biztosítása.
2. A mezőgazdasági termelők, agrár-élelmiszeripari vállalkozások és a vidéki térségekben élők szerepének erősítése a tudás-, készség- és technológiai fejlesztés, információcsere, kutatás, tanácsadás, digitalizáció és innovációs projektek ösztönzésén keresztül, amelyek a meglévő kutatási, oktatási és gazdálkodási tanácsadási kapcsolatok erősítése, valamint az innováció mezőgazdasági termelők és a vidéki térségekben élők közösségeinek keretein belül való támogatása révén valósulnak meg.

Az ajánlások teljesítését a biztosított források lehetővé teszik. A széles sávú hálózat fejlesztését más operatív programok forrásai biztosítják, a KAP ST forrásai az ezekhez való kapcsolódást, illetve a digitális képzettség fejlesztését tekintik feladatuknak. A képzés, kutatás, tanácsadás a KAP ST kiemelt céljai közé tartoznak, ezért ezekre a korábbi időszakoknál jelentősebb forrást biztosít a terv.

TERVEZET

V. Melléklet – A KAP Stratégiai Terv Zöld felépítményének részletes leírása

V. Melléklet: 5.1. A környezettel és éghajlattal kapcsolatos célkitűzéseknek való megfelelés, az azokat célzó különböző beavatkozások hozzájárulása

5.1.1. Műtrágya-használat csökkentése, tápanyag-gazdálkodás

5.1.1.1. Az STR XI. mellékeltében említett vonatkozó uniós jogalkotási eszköz:

- A Tanács 91/676/EGK irányelve (1991. december 12.) a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (Nitrát Irányelv);

5.1.1.2. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

- Nitrát Cselekvési program (27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről és 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről)
    1. A vízminőség megóvása a talajt és a felszíni vizeket érő mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéstől, méghozzá a helyes gazdálkodási gyakorlatok alkalmazásának ösztönzésével

- Talajvédelmi Cselekvési Terv
    1. A gazdálkodók tudatos, környezetkímélő szemléletet követő talajhasználata által - többek között – növekedjen a talajok szervesanyag tartalma, javuljon a tápanyag szolgáltató képessége, csökkenjen a felhasznált műtrágyák mennyisége, illetve erősödjön az erózióvédelem, mellyel megelőzhető a felszíni vizek mezőgazdasági eredetű foszfátterhelése is.

- Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag
- 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről a jelenleg hatályos VGT2, azonban 2022-2027 között a VGT3 lesz már érvényes
    1. A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése

- A biológiai sokféléség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet)
    1. A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.

5.1.1.3. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A műtrágya-használatra vonatkozóan a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 42. §-a mondja ki általánosságban, hogy a termőföldeken a talaj tápanyag-szolgáltatását és a termesztett növények tápanyagigényét figyelembe vevő, környezetkímélő

VITAANYAG

tápanyag-gazdálkodást kell folytatni.

Ezen túlmenően a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai feleltethetőek meg a kondicionalitáson belül a **2. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelménynek** (a tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről).

5.1.1.4. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a műtrágya-használat csökkentéshez

Az **agro-ökológiai alapprogram** választható előírásai közül a talajkondicionáló és mikrobiológiai készítmények alkalmazásra vonatkozó előírás járul hozzá közvetetten a műtrágyahasználat csökkentéséhez (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így az okszerű műtrágya-használathoz, illetve a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a műtrágyahasználat csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt célt (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70, SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők műtrágya felhasználását, illetve hozzájárulnak a mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentéséhez, azáltal, hogy sor kerülhet többek között az állattartó telepeken képződő trágya kezelését, tárolását, felhasználását szolgáló projektek, valamint gépbeszerzések támogatására. (Beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.1.2. A növényvédő szerek használatának csökkentése

5.1.2.1. Az STR XI. mellékeltében említett vonatkozó uniós jogalkotási eszköz:

Az Európai Parlament és a Tanács 2009/128/EK irányelve (2009. október 21.) a peszticidek fenntartható használatának elérését célzó közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról;

5.1.2.2. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

- Nemzeti Növényvédelmi Cselekvési Terv
    1. Előírásoknak megfelelő növényvédőszer-felhasználás, okszerű, a megfelelő időben és módszerrel végzett (kémiai, biológiai, agrotechnikai) növényvédelem, a

VITAANYAG

növényvédőszer-használatból adódó kockázatok mérséklése
2. Integrált növénytermesztési technológia bevezetése

– A biológiai sokféléség megőrzéséré vonatkozó, 2021-2030 közötti időszakra szóló nemzeti stratégia (tervezet 2021)
  1. A mezőgazdaságban használt termés és teljesítménynövelő szerek által okozott környezetterhelés jelentős csökkentése.

5.1.2.3. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

5.1.2.4. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a növényvédő szerek használatának csökkentéséhez

Az **agro-ökológiai alapprogram**, fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése). Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.1.3. Állatjóléti követelmények

5.1.3.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és

VITAANYAG

jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

Az állatjólétre vonatkozó hazai előírásokat a mezőgazdasági haszonállatok tartásának állatvédelmi szabályairól szóló 32/1999. (III. 31.) FVM rendelet tartalmazza. A szabályok kiterjednek az egyedi, illetve csoportos tartás körülményeire, továbbá a borjak, a sertések a baromfifélék és egyéb haszonállatok tartására, valamint kezelésükre. Ez a jogszabály feleltethető meg a kondicionalitáson belül a **9., 10. és 11. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (borjak, sertések és a tenyésztés céljából tartott állatok védelme).

5.1.3.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása az állatok jólétéhez

Azzal együtt, hogy a haszonállatok tartásáról szóló hazai állatvédelmi jogszabály nem terjed ki a méhekre, úgy gondoljuk, hogy fontos megemlíteni az **ágazati beavatkozások közül a méhészet** állategészségügyi és genetikai állapotjavítását. A tervezett beavatkozás eddig is és jövőben is fontos ösztönzője a méhek egészségi állapotának javításának, a méhpusztulások megelőzésének, és így a beporzók védelmének (beavatkozás kódja: SC04_E03_BEV_55).

Az **állatjóléti támogatásokat** tervezzük kiterjeszteni a legtöbb haszonállat fajra (szarvasmarha, sertés, baromfi, kiskérődzők és méhészet). Az állatjóléti támogatások esetében a fenti jogszabályban foglaltakon túlmutatóan többek közt nagyobb férőhelyet, gyakoribb ellenőrzést, magasabb szintű technológiai előírásokat, a természetes tartási körülmények biztosítását, prevenciót és okszerű antibiotikum használatot, illetve a megfelelő tisztaságú, minőségű és ásványi anyag tartalmú takarmány, illetve ivóvíz biztosítását írnánk elő. (Beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése** beavatkozások lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan járulnak hozzá állategészségügyi és állatjóléti szempontból kedvezőbb körülményeket biztosító állattartó telepek kialakításához, például a trágyakezelés, a takarmányozás, a szellőztetés, vagy ammóniamegkötés fejlesztésével (beavatkozások kódja: RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.1.4. Talajvédelem

5.1.4.1. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és GAEC előírások

A talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb.

A kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok

VITAANYAG

védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.

5.1.4.2. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a talajok védelméhez

Az **agro-ökológiai alapprogram** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, , a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), hozzájárulva ezzel a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezen felül terület specifikus előírascsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előírascsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan segítik elő a mezőgazdasági termelők talajkímélő gazdálkodását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.1.5. Vizek minőségi és mennyiségi védelme

5.1.5.1. Az STR XI. mellékeltében említett vonatkozó uniós jogalkotási eszköz:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60/EK irányelve (2000. október 23.) a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (Víz Keretirányelv,

VKI);

5.1.5.2. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

- Magyarország 2022 - 2027 időszakra vonatkozó, harmadik vízgyűjtő-gazdálkodási terve 2021 Vitaanyag
- 1155/2016. (III. 31.) Korm. határozat Magyarország felülvizsgált, 2015. évi vízgyűjtő-gazdálkodási tervéről a jelenleg hatályos VGT2, azonban 2022-2027 között a VGT3 lesz már érvényes
    1. A mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése
    2. Talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése
    3. Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák)
    4. A szennyvíziszap mezőgazdasági hasznosítása,
    5. Vízfolyásokon és állóvizekben felhalmozódott iszap és mederbeli növényzet egyszeri eltávolítása, hasznosítása
    6. Hullámtér megfelelő növényzetének kialakítása, a zöld infrastruktúra fejlesztése, átalakítása, fenntartása
    7. Vízfolyások és tavak melletti puffer zónák kialakítása
    8. A vízjárási viszonyok javítása, az ökológiai vízmennyiség biztosítása, azáltal, hogy a talajban, mezőgazdasági területeken visszatartja a csapadékvizeket, beleértve a belvizet is
    9. A természetes vízvisszatartást elősegítő intézkedések
    10. Aszálykockázat csökkentő intézkedések – vízvisszatartás és tározás, víztakarékos öntözés
    11. Víztakarékos és zöld energia megoldások alkalmazása a növénytermesztésben

- A Nemzeti Vízstratégiában (KJT) szereplő hosszú távú célok:
    1. A vizek állapotának fokozatos javítása, a jó állapot/potenciál eléréséig
    2. Vízvisszatartás a vizeink jobb hasznosítása érdekében

5.1.5.3. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet tartalmazza felszíni és felszín alatti vízbázisok védőövezeteinek hasznosítására vonatkozó korlátozásokat.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet tartalmazza a szennyvizek kibocsátására vonatkozó általános szabályokat. A vízminőség megóvása érdekében a szennyvízkibocsátásra vonatkozó környezetvédelmi követelmények meghatározása engedélyben történik a kibocsátó számára. A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet pedig a szennyező anyagok felszín alatti vízbe, illetve a földtani közegbe történő bevezetésének megelőzésére vagy korlátozására vonatkozó előírásokat tartalmazza.

A nagyvízi meder, a parti sáv, a vízjárta és a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról, hasznosításáról, valamint a folyók esetében a nagyvízi mederkezelési terv készítésének rendjére és tartalmára vonatkozó szabályokról szóló 83/2014. (III. 14.) Korm.

VITAANYAG

rendelet alapján az árvízvédelmi töltések mentesített oldalán lévő, az árvízi víznyomás miatt felszínre törő fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területen mezőgazdasági használat, hasznosítás csak a tulajdonos vagy a használó saját felelősségére történhet.

A vízminőséghez kapcsolódnak az erózió elleni védekezést célzó talajvédelmi szabályok is (lsd. fent)

Az öntözéses gazdálkodásról szóló 2019. évi CXIII. törvény az öntözési szolgalom alapításának, az öntözési közösségek elismerésének és ellenőrzésének, valamint a környezeti körzeti tervek jóváhagyásának részletszabályait tartalmazza, a végrehajtási szabályokat pedig az öntözéses gazdálkodásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 302/2020. (VI. 29.) Korm. rendelet tartalmazza.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet tartalmazza az általános vízgazdálkodási szabályokat, beleértve többek közt a szennyvíztisztítás és –elhelyezés, az árvízmentesítés, a vízrendezés, illetve a mezőgazdasági vízhasznosítás pl. az öntözés általános előírásait. A vízjogi engedélyköteles tevékenységekre, köztük az öntözési célú vízhasználatra vonatkozó további szabályokat a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet tartalmazza. E jogszabályok feleltethetők meg az **1. számú jogszabályban foglalt gazdálkodói követelmény** azon részének, mely az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló 2000/60/EK irányelvének 11. cikk (3) bekezdésének e) pontjára vonatkozik (vízkivételek és tározások engedélyezése). A 11. cikk 3) bekezdésének h) pontjára (foszfátok diffúz szennyezése elleni védelem) vonatkozó hazai jogszabály kidolgozása még folyamatban van, azonban annak tartalma összhangban lesz a nitrátszennyezés elleni védekezés részét képező Helyes Mezőgazdálkodási Gyakorlat lejtős területekre vonatkozó trágyakijuttatási szabályaival, kiterjesztve a nem nitrátérzékeny lejtős területekre is.

Ezen túlmenően a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméhez szükséges cselekvési program részletes szabályairól, valamint az adatszolgáltatás és nyilvántartás rendjéről szóló 59/2008. (IV. 29.) FVM rendeletben meghatározott Helyes Mezőgazdasági Gyakorlat kötelező előírásai feleltethetőek meg a kondicionalitáson belül a **2. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelménynek** (a tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről).

A GAEC előírások közül közvetlenül a **4. számú GAEC előírás** (vízvédelmi sávok) előírás segíti elő a Vízgyűjtő-Gazdálkodási Tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósulását azáltal, hogy betartásukkal csökkenthető a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés, a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés, valamint szabályozásra kerül az öntözési célú vízhasználat engedélyhez kötöttsége. A felszíni vizek terhelésének csökkentéséhez közvetve az **5. számú GAEC előírás** (erózióvédelmi célú talajművelés) és az **8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** (fenntartható növényvédőszer-használat) előírásai is hozzájárulnak. A természetes vízvisszatartást, a vízjárási viszonyok javítását és az ökológiai vízmennyiség biztosítását pedig az **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2. számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8.számú GAEC előírás** (nem

VITAANYAG

termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme) előírásai segítik.

5.1.5.4. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a vizek minőségi és mennyiségi védelméhez

A közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek körének kibővítése a különböző felszínborítású területtípusok, vizenyős területek fenntartásával elősegíti a természetes vízvisszatartást, hozzájárulva így a vízjárási viszonyok javításához, az ökológiai vízmennyiség biztosításához is.

Az **agro-ökológiai alapprogram** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása egyszerre segítik elő a talajok vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet, így a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentését. Az öntözésre berendezett ültetvényekben a mikroöntözés ösztönzése a fenntartható vízhasználatot segíti, míg a növényvédőszer-használatra vonatkozó korlátozások a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez járulhatnak hozzá (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), illetve fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása, növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, stb.) hozzájárulva a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat.(beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű tápanyag- illetve peszticid szennyezés csökkentéséhez. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** célja egyrészről a felesleges vizek minél hosszabb ideig történő megőrzésének ösztönzése adott területen a földhasználat megváltoztatásával, vizes élőhelyek létrehozásával és területi vízvisszatartást szolgáló kisléptékű vízi létesítmények kialakításával, másrészről a vizeinket érintő tápanyagterhelések és szennyezések csökkentése bizonyos erózióvédelmi létesítmények kialakításával, illetve a vízfolyásokat szegélyező mezőgazdaságilag nem művelt pufferzónák kialakításával. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

A **vízfelhasználás hatékonyságát javító beruházásokat** és az **öntözési közösségeket**

VITAANYAG

támogató beavatkozás keretében egyrészről támogatni kívánjuk a vízfelhasználás hatékonyságát javító öntözésfejlesztési beruházásokat, másrészről a vízvisszatartás létesítményeinek kialakítását a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás biztosításával. Bizonyos meliorációs tevékenységek támogatásával pedig a talaj vízhasznosítási képességeinek javítását kívánjuk elérni (beavatkozások kódja: RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan járulnak hozzá a mezőgazdasági termelők víztakarékossági intézkedéseinek bevezetéséhez az üzemek és állattartó telepek területén. Továbbá elősegíthetik olyan talajkímélő technológiák bevezetését, amelyek a talaj vízmegtartó képességének növelésével elősegítik a víztakarékos gazdálkodást (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.1.6. ÜHG emissziócsökkentés, szénmegkötés

5.1.6.1. Az STR XI. mellékeltében említett vonatkozó uniós jogalkotási eszköz:

- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználathoz, a földhasználat-változtatáshoz és az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó üvegházhatású gáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról és
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatású gázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról

5.1.6.2. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

- A 2018-2030 közötti időszakra vonatkozó, 2050-ig tartó időszakra is kitekintést nyújtó második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia
    1. A hazai dekarbonizáció eszközrendszere: az üvegházhatású gázok hazai kibocsátásának csökkentésével kapcsolatos kiemelt ágazati cselekvési irányok és feladatok
    2. Mezőgazdaság; Éghajlati eredetű károk mérséklésének lehetőségei a mezőgazdaságban
    3. Az éghajlati sérülékenység területi vizsgálatának térinformatikai megalapozása, komplex monitoringrendszer szükségessége

- Nemzeti Energia- és Klímaterv
    1. Az üvegházhatású gázok kibocsátását legalább 40%-kal kell csökkenteni 2030-ig 1990-hez képest, azaz a bruttó kibocsátások 2030-ban nem haladhatják meg a bruttó 56,19 millió tCO2e-et, azaz a 2017-es érték 7,6 millió tCO2e-kel való csökkentése szükséges.
    2. A mezőgazdasági kibocsátások csökkentését elsősorban a helyes mezőgazdasági

VITAANYAG

gyakorlatok előírása és különféle támogatási eszközök szolgálják.

3. A CO2-elnyelő kapacitások fokozása érdekében – összhangban a Nemzeti Erdőstratégiával – jelentősen növeljük az erdővel és egyéb faállománnyal borított területek arányát.

- Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégia 2021 (tervezet)
  1. Magyarország nettó zéró ÜHG kibocsátásra, azaz klímasemlegességre törekszik 2050-re
  2. 2050-ig a dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása a mezőgazdasági politikákba és mezőgazdasági gyakorlatba
  3. A mezőgazdaság ÜHG kibocsátásának csökkentése hozamnövekedést is elősegítő eszközökkel;
  4. A mezőgazdasági eredetű ammónia kibocsátásának csökkentése 32%-kal 2030-ig;
  5. A szénmegkötés fokozása (szén-dioxid-tárolás talajban talajok szerves szénkészletének növelésével és biomasszában);
  6. A mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javítása, a talajzsarolás csökkentésével, valamint a szerves anyag visszapótlásával;
  7. Agrár-környezetvédelmi programokban szereplő területek nagyságának és arányának növelése az összes mezőgazdasági területből;
  8. Termelői együttműködéseken keresztül a klímavédelmi beruházások és agrotechnikai megoldások ösztönzése.
  9. A dekarbonizációs követelmények és a ténylegesen bekövetkező klímamódosulások figyelembevételével az éghajlatváltozás, mint peremfeltétel teljes körű integrálása az erdészeti politikákba.
  10. Az erdők fokozott védelme, az erdőpusztulások, erdőtüzek megelőzése, a kedvezőtlen hatások, az okozott széndioxid-kibocsátás mérséklése.
  11. A szakszerű, minőségi faalapanyagot szolgáltató erdőgazdálkodás és a faanyag minél nagyobb arányú feldolgozására képes faipar fejlesztése, a fa, mint megújítható alapanyag nagyobb arányú alkalmazása, a nagyobb energia befektetéssel, sok ÜHG kibocsátással előállított alapanyagok, termékek fával történő helyettesítése.

- Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030
  1. Az erdők szerepe a szénmegkötésben, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése
  2. Az erdők szerepe a klímaváltozás hatásainak mérséklésében kedvező mikro-, mezo- és makroklimatikus hatásai révén, az erdők klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásának elősegítése

- Klíma- és Természetvédelmi Akcióterv
  1. Az 5. (Minden gyermek után 10 fát ültetünk) akciópont keretében célunk, hogy hazánk erdőborítottsága elérje a 27%-ot.

5.1.6.3. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és GAEC előírások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 23. § (2) bekezdése értelmében a törvény erejénél fogva országos jelentőségű védelem alatt áll valamennyi láp. Lápnak azok a

VITAANYAG

földterületek minősülnek, amelyek tartósan vagy időszakosan ki vannak téve a víz hatásának, illetve talajuk időszakosan vízzel telítettek, továbbá jelentős részükön lápi életközösség, illetve lápi élő szervezetek találhatóak, valamint talajukat változó kifejlődésű tőzegtartalom, illetve tőzegképződési folyamatok jellemzik.

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a **2. számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme) járul hozzá a szénben gazdag talajok megőrzéséhez, azonban a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek arányának fenntartása) is nagymértékben hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez. Továbbá a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása) révén is növekszik a szénkészletek talajban és biomasszában történő megkötése.

5.1.6.4. KAP Stratégiai terv hozzájárulása az ÜHG emisszió-csökkentéshez, szénmegkötéshez

A közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek körének kibővítése a különböző felszínborítású területtípusok, vizenyős területek fenntartásával elősegíti a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését.

Az **agro-ökológiai alapprogram** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, az ültetvények sorközének takarása, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása egyrészről hozzájárul a mezőgazdasági területek szénmegkötéséhez, másrészről pedig a talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez. Mind a vonatkozó ágazati (DP), mind a vidékfejlesztési (RDP) beavatkozás hatékonyan szolgálja ezt a kiemelt cél (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70; SC13_G01_FVO_47).

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek között gyeptelepítéssel, illetve vizes élőhelyek kialakításával elősegítve így a földhasználat szénmegkötés szempontjából kedvező irányba történő változását, a szén-dioxid talajban és biomasszában történő tárolását, a talajok szerves szénkészletének növelését. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az **erdőtelepítések és fásítások kialakítását és fenntartását segítő beavatkozás** egyik kiemelt célja a földhasználat megváltoztatásával a klímaváltozás hatásainak csökkentése és a

VITAANYAG

szén-dioxid jelentős mértékű megkötése. (beavatkozások kódja: RD35_F05_AFI_73, RD36_F06_AFM_70).

Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** célja a fokozódó és egyre szélsőségesebbé váló abiotikus környezeti károsító körülmények és események (mint pl. vízhiány és aszály következtében kialakuló erdő- és vegetációtüzek, fagykárok és viharkárok) továbbá új biotikus kórokozók és károkozók elterjedésének ellensúlyozása mind az erdőpotenciálban keletkező károk lehetséges megelőzésével, mind azok ellenállóbb irányú helyreállításával. Továbbá kiemelt cél az erdők hosszú távú minőségi megújítása, szerkezetátalakítása, klímarezisztens szaporítóanyaggal történő felújítása is. Az erdők szerkezet-átalakítása által javítható az erőállományok korstruktúrája, elegyessége és biodiverzitása, így javul az erdei ökoszisztémák ellenálló képessége és szénmegkötő-kapacitása. (beavatkozás kódja: RD38_F08_INN_73).

Az **együttműködések** keretében támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek az erdőgazdálkodók és szakértő állami szervezetek összefogása által a korszerű, fenntarthatóságot elősegítő, az erdőtüzek megelőzésének és hatásainak mérséklésének területi kiterjedésű, több gazdálkodót érintő komplex tervezése és megvalósítása céljából jönnek létre. Az erdőtüzek megelőzésével csökkenthető a ÜHG, illetve légköri terhelést jelentő gázok kibocsátása, illetve megőrizhető az erdőállományok szénegyensúlya és elősegíthető klímaadaptív megújulásuk. (beavatkozás kódja: RD34_F04_FRC_77).

A mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztése és a mezőgazdaság digitális átállása valamint a **zöldség-gyümölcs ágazati beavatkozások** közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hozzájárulnak a mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentéséhez. A növénytermesztésben például a folyamatos talajtakarást elősegítő, vagy injektáló trágyakijuttatást biztosító technológiák bevezetésével, az állattartó telepeken pedig a képződő trágya kezelését, tárolását, felhasználását, az ammóniamegkötést célzó technológiai fejlesztésekkel (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.1.7. Biodiverzitás védelme

5.1.7.1. Az STR XI. mellékeltében említett vonatkozó uniós jogalkotási eszköz:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2009/147/EK irányelve (2009. november 30.) a vadon élő madarak védelméről; és 2. Tanács 92/43/EGK Irányelve (1992. május 21.) a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről;

5.1.7.2. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

- V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv (Az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program 1. melléklete)
    1. A kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítása, különös tekintettel az élőhelyvédelmi és a madárvédelmi irányelv mellékleteiben szereplő fajokra, illetve a fokozottan védett fajokra.

- Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv a 2021–2027-es időszak többéves

pénzügyi keretére vonatkozóan

1. Legeltetéssel, kaszálással történő kezelés támogatása magántulajdonban lévő területeken.
2. Mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célzó zonális programok Magas Természeti Értékű Területeken (MTÉT) - fajspecifikus agrár-környezetgazdálkodási kifizetések.
3. A Natura 2000 hálózat mezőgazdasági hasznosítású területeire vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációja

5.1.7.3. Nemzeti jogszabályokban meghatározott kötelező erejű követelmények és jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmények (SMR), illetve GAEC előírások

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Valamint meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

A Natura 2000 területekre vonatkozó 3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet, illetve a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.

A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2. számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.

5.1.7.4. KAP Stratégiai terv hozzájárulása a biodiverzitás védelméhez

A közvetlen területalapú támogatásra jogosult területek körének kibővítése hozzájárul a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek sokszínűségének növeléséhez és ezáltal segíti a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.

Az agro-ökológiai alapprogram választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű nem termelő elem fenntartási arány, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai

növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16).

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) előíráscsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előíráscsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is. (beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70)

A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72)

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához. (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70).

Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatását** (EKV) szolgáló beavatkozás az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Ilyen emelt szintű kötelezettségek lehetnek a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, a folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, az intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, a tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás (beavatkozás kódja: RD32_F02_FEC_70).

Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján (beavatkozás kódja: RD38_F08_INN_73).

Azzal együtt, hogy az alapkövetelményeket meghatározó hazai jogszabályok nem terjednek ki a méhekre, ezzel együtt úgy gondoljuk, hogy fontos megemlíteni a **méhészeti ágazati beavatkozásokat**. Hiszen a hazai méhállomány fenntartása az ökoszisztéma szolgáltatásai révén kiemelt szerepet játszik bír a hazai biológiai sokféleség megőrzésében (beavatkozás

VITAANYAG

kódja: SC04_E03_BEV_55).

5.1.8. Energiahatékonyság, megújuló energia

5.1.8.1. Az STR XI. mellékeltében említett vonatkozó uniós jogalkotási eszköz:

- A 2009/28/EK irányelv a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról;
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/2002 IRÁNYELVE (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról, valamint
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2018/1999 RENDELETE (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

5.1.8.2. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

- Nemzeti Energiastratégia 2030
  1. A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása
- Nemzeti Energia- és Klímaterv
  1. A megújulóenergia-felhasználás bővítése és az energiahatékonyság javítása

5.1.8.3. KAP Stratégiai terv hozzájárulása az energiahatékonyság javításához, a megújuló energia térnyeréséhez

A mezőgazdasági üzemek fejlesztését szolgáló beruházások, illetve a mezőgazdasági termékek értéknövelése beavatkozások keretében támogatni kívánjuk azokat a fejlesztéseket, melyek célja többek közt az energetikai hatékonyság javítása, illetve a megújuló energia felhasználása mindegyik ágazatban (pl. állattartó telepek korszerűsítése, élelmiszeripari üzemel fejlesztése, kertészetek korszerűsítése stb.)

Az **együttműködések** keretében támogatni kívánunk olyan önkéntes összefogásokat, melyek során a lokális eredetű biomassza-alapanyagot előállító erdő- vagy mezőgazdálkodók és a helyi közszolgáltatásokat nyújtók hosszú távú megoldást találnak az adott közszolgáltatást nyújtó infrastruktúrában az import fosszilis tüzelőanyag kiváltására a lokális biomassza-alapanyag felhasználásával a legjobb elérhető technológiák alkalmazása mellett. Az ehhez szükséges beruházási tevékenységek a beruházási beavatkozás keretében valósulhatnak meg.

Az **erdőtelepítések és fásítások** támogatásával növekszik a biomassza alapú megújuló energiaforrások előállítása, szem előtt tartva azonban az ökológiai szempontokat valamint a lehetséges környezeti és élelmiszertermelési konfliktusokat.

5.1.9. Levegőminőség védelme

VITAANYAG

5.1.9.1. Az STR XI. mellékeltében említett vonatkozó uniós jogalkotási eszköz:

- Az Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelve (2009. november 30.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról;
- Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről;

5.1.9.2. Nemzeti környezetvédelmi és éghajlati tervek kapcsolódó célkitűzései

- Levegőminőségi Cselekvési Terv
    1. A levegőminőségi tervek és az LCsT együttes célja a levegőminőségi határértékeknek való megfelelés biztosítása az ország teljes területén. Kizárólag a mezőgazdasághoz, illetve a Közös Agrárpolitikához közvetlenül vagy közvetve kapcsolódó célkitűzéseket, célértékeket nem tartalmaznak, de az agrárium különösen a másodlagos részecske (PM) kialakulásában szerepet játszó ammónia kibocsátásában bír lényeges hozzájárulással, a PM10 és PM2,5 levegőminőségi határértékek teljesítéséhez kibocsátásaik csökkentése elengedhetetlen.

- Országos Levegőterhelés-csökkentési Program Mezőgazdasági Alprogram
    1. Hígtrágyatárolók lefedése,
    2. Technológiai fejlesztési előírások e vonatkozóan,
    3. Szerves trágyák használatának előmozdítása,
    4. Szerves trágya - kijuttatás feltételeinek előírása,
    5. A tápanyag - gazdálkodás gyakorlati alkalmazásának elősegítése,
    6. A mezőgazdasági betakarításból származó növényi maradványok és hulladékok, valamint az erdészeti biomasszamaradványok szabadban való égetésének tilalma

5.1.9.3. KAP Stratégiai Terv hozzájárulása a levegőminőség védelméhez

A kondicionalitás előírásai közül közvetlenül a GAEC 3 (tarlóégetés tilalma) járul hozzá a levegőminőség védelméhez azáltal, hogy a tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos, kivéve, ha erre növény-egészségügyi okokból van szükség.

Az **agro-ökológiai alapprogram** választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés és az ültetvények sorközének takarása a fedetlen talajfelszín minimalizálásával segíti a levegő minőségének védelmét. A talajkondicionálók, mikrobiológiai készítmények alkalmazása hozzájárul, hogy csökkenjen a műtrágya-kijuttatás, ezáltal csökkentve az ammónia-emissziót.

Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton és levélanalízisen alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása, szerves trágya alkalmazása) hozzájárulva így a műtrágya-kijuttatás csökkentéséhez, ezáltal az ammónia-emisszió mérsékléséhez. Az **ökológiai gazdálkodás** támogatása a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű ammónia-kibocsátás csökkentéséhez.

VITAANYAG

A mezőgazdasági üzemek fejlesztése keretében a támogatandó intézkedések hozzájárulnak a mezőgazdasági eredetű ammónia-emisszió csökkentéséhez, azáltal, hogy többek között sor kerül az állattartó telepeken képződő trágya kezelését, tárolását, felhasználását szolgáló projektek, valamint gépbeszerzések kerülnek támogatására. Továbbá támogathatóvá válnak az állattartó telepek ammóniamegkötését célzó technológiai fejlesztések is.

V Melléklet: 5.2. Kötelező környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) környezet és klímavédelmi célokhoz történő hozzájárulása

5.2.1. Éghajlatváltozás enyhítése és alkalmazkodás

5.2.1.1. GAEC 1: Állandó gyep fenntartása az állandó gyep mezőgazdasági területhez viszonyított aránya alapján

A kötelezettség összefoglalása

Gazdaság szintű kötelezettség nincs, országos szinten kell megőrizni az állandó gyepterületeket a referenciaarányhoz képest. Ez az arány legfeljebb 5% -kal csökkenhet a 2018-as referenciaévhez képest.

A visszaállítási kötelezettségre azon gazdálkodók kötelezhetők, akik az állandó gyepterület arányának már nem megengedett arányú csökkenésének évét megelőző két naptári évben benyújtott egységes területalapú támogatási kérelmük alapján olyan földterülettel rendelkeznek, amely állandó gyepterületként vagy állandó legelőként használt földterületből valamilyen más célú földterületté lett átalakítva, feltörve.

Amennyiben erdőtelepítés történt az állandó gyepterületen, akkor azon terület után nem keletkezik visszaállítási kötelezettség. Ez alól kivételt képez, ha az erdősítés során karácsonyfa-ültetvény vagy energetikai faültetvény telepítésére került sor, ugyanis ez esetben is visszaállítási kötelezettség keletkezik.

A gazdálkodó visszaállítási kötelezettségének mértékét a feltört állandó gyepterületnek minősülő földterületek méretével arányosan kell megállapítani.

A Kifizető Ügynökség (Magyar Államkincstár) a tárgyév december 31-ig meghozott döntésben állapítja meg a gazdálkodót terhelő visszaállítási kötelezettséget, valamint a visszaállítási kötelezettség határidejét, amely határidő nem lehet hosszabb a következő évi egységes kérelem benyújtására előírt határidőnél. A visszaállítási kötelezettséget nem csak a feltört terület visszaállításával, hanem más terület gyepterületté alakításával – kivéve erdőterület – is, vagy meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításával is lehet teljesíteni. Amennyiben viszont a feltört terület környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterületnek minősül, úgy a visszaállítást ugyanezen a területen kell végrehajtani. A visszaállítást egyenként legalább 0,25 hektárnyi kiterjedésű mezőgazdasági területen kell elvégezni. Az állandó gyepterületté visszaalakított vagy állandó gyepterületként létrehozott területek a visszaalakítás, illetve létrehozás első napjától kezdve állandó gyepterületnek minősülnek és azokat a visszaállítás vagy létrehozás időpontjától számított öt évig fenn is kell tartani. Meglévő ideiglenes gyepterület állandó gyepterületté alakításának esetében a fenntartási kötelezettség az ideiglenes gyepterület telepítésétől számított öt évig áll fenn.

A gazdálkodónak a következő évi egységes kérelemben kell nyilatkoznia arról, hogy eleget tett a visszaállítási kötelezettségnek. Meg kell jelölnie az állandó gyepterületei közül azokat a területeket, amelyeket az előző évi visszaalakítási kötelezettség miatt alakított ki. Ideiglenes gyepterület állandó gyeppé alakítása esetében ezen felül a gazdálkodónak arról is nyilatkoznia kell, hogy hány évre visszamenőlegesen minősül a szóban forgó terület ideiglenes gyepnek.

VITAANYAG

Amennyiben a gazdálkodó a környezetileg érzékeny állandó gyepterületet a természetvédelmi hatóság engedélye nélkül feltöri, vagy átalakítja, visszaállítási kötelezettsége keletkezik. A gazdálkodóknak a területileg illetékes természetvédelmi hatóság küld hivatalos értesítést a visszaállítási kötelezettségről, melyben haladéktalanul elrendeli a feltört, vagy átalakított gyep visszaállítását. Az értesítés pontos utasításokat ad a visszaállítás módszerére vonatkozóan. A visszaállítási kötelezettségnek való megfelelést a természetvédelmi hatóság helyszíni ellenőrzés keretében ellenőrzi. A kötelezettség csak a terület teljes visszaállításával teljesíthető, részleges teljesítés nem elfogadható.

A 94/2015. (XII. 23.) FM rendeletben foglalt általános vis maior szabályok nem alkalmazhatóak a környezeti szempontból érzékeny állandó gyepterület engedély nélküli feltörése esetén.

Területi hatály

Az ország egész területén.

A referenciaarány értéke (beleértve a számítási módszert is)

Referenciaarány: **14.41 %**

Magyarázat:
A referenciaarány a 2018-ban igényelt állandó gyepterület és a 2018-ban igényelt összes mezőgazdasági terület egymáshoz viszonyított százalékos aránya:

$$\frac{\text{2018-ban igényelt állandó gyepterület (}\mathbf{709\ 159{,}12\ ha}\text{)}}{\text{2018-ban igényelt összes mezőgazdasági terület (}\mathbf{4\ 921\ 538{,}45\ ha}\text{)}}$$

Az érintett gazdálkodók típusa (minden olyan gazdálkodó, aki állandó gyepterülettel rendelkezik)

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

Az állandó gyepterületek segítik a szén-megkötést, részt vesznek helyi klímarendszerek szabályozásában, elősegítik a talajok erózió elleni védelmét, illetve élőhelyként és tájképi elemként hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

5.2.1.2. GAEC 2: Vizes élőhelyek és tőzeges területek védelme

A gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

A MePAR-ban vizes élőhelyként lehatárolt objektumok fenntartása kötelező.

A GAEC előírás alkalmazásnak kezdő éve

Indoklás: A MePAR lehatárolás módszertanát mindenképpen úgy kívánjuk véglegesíteni, hogy figyelembe vesszük a JRC SEPLA projekt végeredményeiből következő ajánlásokat. A Bizottság tájékoztatása alapján erre leghamarabb 2022 közepén kerülhet sor.
Mivel a 2023-as KAP Stratégiai Terv indításához számos kulcsfontosságú fejlesztést kell végrehajtani a MePAR rendszerben és a területi monitoring rendszer (AMS) bevezetésére, a

VITAANYAG

2. sz. HMKÁ szerinti vizes élőhelyek korrekt lehatárolására, majd aktív fedvényként történő szerepeltetésére az egységes kérelemben leghamarabb 2025-ben van módunk.

Területi hatály és lehatárolt terület

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvények alapján.

Az érintett gazdálkodók típusa

Minden területalapú támogatásra jogosult gazdálkodó.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

A vizes élőhelyek és a tőzeglápok hozzájárulnak a magas kötöttszén-tartalmú talajok megfelelő kezeléséhez, ezáltal elősegítik a szénmegkötést és hozzájárulnak a klímaváltozás elleni küzdelemhez.

5.2.1.3. GAEC 3: A szántóföldi tarlóégetés tilalma, kivéve növény-egészségügyi okokból

A gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

Tarló, nád, növényi maradvány valamint gyepek égetése tilos, kivéve, ha erre a növény-egészségügyi hatóság kifejezett engedélyt ad.

Területi hatály

Az ország egész területén.

Az érintett gazdálkodók típusa

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

A tarló, a nád és egyéb növényi maradványok égetésének tilalma segít megőrizni a talaj szervesanyag-tartalmát és biológiai állapotát, illetve hozzájárul a légszennyezettség csökkentéséhez.

5.2.2. Vízvédelem

5.2.2.1. GAEC 4: Vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása

A gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása:
Nem juttatható ki műtrágya, szerves trágya és növényvédő szer

- a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban, azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 ha-nál kisebb területű.
- a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban,
- a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 négyzetméter feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban,

A szerves trágya esetében a meghatározott védőtávolságok nem vonatkoznak a legeltetett

VITAANYAG

állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.

A védősávok minimális szélessége

3 m

Területi hatály, beleértve a vízfolyások meghatározását is.

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvény alapján.

Az érintett gazdálkodók típusa

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

A vízvédelmi sávokra vonatkozó előírások hozzájárulnak a vízszennyezés elleni védelemhez.

5.2.3. Talajok védelme és talajminőség

5.2.3.1. GAEC 5: Talajművelés, a talajromlás és erózió kockázatának csökkentése, figyelembe véve a lejtőmeredekséget is

A gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

A talajromlás kockázatát korlátozó talajművelés vagy más megfelelő agrotechnológia, figyelembe véve a lejtőszöget is:
Erózió korlátozására vonatkozó termőhely-specifikus minimális földgazdálkodással kapcsolatos előírások:

- 12%-nál nagyobb lejtésű területen kapás növények - beleértve a kukoricát és a napraforgót is - termesztése, valamint az őszi káposztarepce 24 cm-nél nagyobb sortávolságon való termesztése tilos, kivéve szintvonalas művelés és/vagy a rétegvonalakkal párhuzamos, illetve az eróziós jegyeket mutató lefolyási útvonalakon lefolyást gátló füvesített vagy fás védősávok kialakítása mellett;
- erózió ellen kialakított teraszok megőrzése kötelező szőlőültetvények esetében.

Területi hatály (beleértve az erózióveszélyes területeket és a lejtőmeredekséget)

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvény alapján

Az érintett gazdálkodók típusa

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

Az erózió elleni intézkedések hozzájárulnak a talajromlás elkerüléséhez, a talajkészletek megőrzéséhez.

5.2.3.2. GAEC 6: Minimális talajborítás a csupasz talaj elkerülése érdekében a legérzékenyebb időszak(ok)ban

A gazdálkodói gyakorlat összefoglalása (beleértve az érintett időszakot is)

Minimális talajtakarás a legérzékenyebb időszak(ok)ban és területeken:
Fenn kell tartani a minimális talajborítást a nyári és őszi betakarítású kultúrák lekerülése után,

- őszi kultúra vetésével vagy
- a tarló szeptember 30-ig történő megőrzésével vagy legfeljebb sekély tarlóhántás és ápolás, illetve középmély vagy mély talajlazítás elvégzésével.

VITAANYAG

Területi hatály

Az ország egész területén

Az érintett gazdálkodók típusa

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

A talajtakarás biztosítása véd az erózió ellen, segíti a szénmegkötést és a vízvesztés megelőzését, illetve talajtakaró növény termesztésével hozzájárul a talaj szervesanyag tartalmának növeléséhez, a talajszerkezet és a talajpotenciál javításához.
Magyarországon - figyelembe véve az éves csapadék-eloszlást és a (káros) napsugárzás intenzitásának alakulását - a nyár végi időszak jelenti a legnagyobb kockázatot talajdegradációs szempontból. A talajfelszín fedése ebben a száraz és erős sugárzással terhelt időszakban kritikus.

5.2.3.3. GAEC 7: Szántóföldi vetésforgó (nem beleértve a vízborítás alatt termesztett növénykultúrákat)

A vetésváltásra vonatkozó gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

Magyarország a talaj védelmében egy „kevert" rendszert kíván alkalmazni, ami túlmutat a status quo fenntartásán, és amire a Bizottság által kibocsátott GEAC útmutató is lehetőséget biztosít.
Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a vetésforgó kiegészül a terménydiverzifikációval. A választásunk oka az, hogy Magyarország területe túl kicsi ahhoz, hogy különböző vetési régiókat hozzunk létre, ugyanakkor ahhoz túl sokszínű, hogy egyetlen egy leegyszerűsített vetésforgót alkalmazzunk.
Az alap vetésforgó a vetés szükségszerű évenkénti cseréjét jelentené, ami alól néhány gazdasági és agronómiai szempontból jelentős növény korlátozottan mentesülne. A kivételek köre a stratégiai tervben kerül meghatározására, ezzel is biztosítva, hogy indokolt és arányos a kivétel. Ez jóval túlmutatna a jelenlegi kölcsönös megfeleltetésen, hiszen ott valójában csak néhány növényfaj esetében kötelező explicite az egyéves termeszthetőség.

A 2023-2027 időszakra alkalmazandó vetésváltási szabályok Magyarországon tehát a következőképpen alakulnak:

Szántóföldi vetésforgó – a vízborítás alatt álló kultúrák kivételével:

1. főszabály: egy adott táblán önmaga után nem vethető ugyanaz a növény
2. két főnövény között megfelelően vetett másodvetés úgy tekintendő, hogy azzal a vetésváltás teljesül
3. a főszabály alól nemzetgazdasági vagy agronómiai szempontból korlátozottan kivételt képeznek a következő növényfajok
    - egymás után két évig termeszthető: rozs, búza, tritikálé, árpa, zab, cirokfélék, dohány, az összes kukoricafajta, melyek után a vetőmag termesztés céljából termesztett hibridkukorica sem megengedett, valamint a tökre oltott dinnye, ami után másodvetés hiányában a dinnye termesztése sem megengedett;
    - egymás után legfeljebb négy évig termeszthető: vetőmag termesztés céljából hibridkukorica, ami után a kukorica termesztése sem megengedett

Másodvetés: A tárgyévre az egységes kérelemben bejelentett első növény betakarítása után a

VITAANYAG

következő év első növényének vetéséig betakarított vagy zöldtrágya-növényként talajba forgatott növénykultúra; ahol mind az első főnövény lekerülését követő, mind a második főnövény vetését megelőző talajmunkákra az agronómiailag indokolt időt meg kell hagyni.

A terménydiverzifikációra vonatkozó gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

Magyarország a talaj védelmében egy „kevert" rendszert kíván alkalmazni, ami túlmutat a status quo fenntartásán, és amire a Bizottság által kibocsátott GEAC útmutató is lehetőséget biztosít.
Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a vetésforgó kiegészül a terménydiverzifikációval. A választásunk oka az, hogy Magyarország területe túl kicsi ahhoz, hogy különböző vetési régiókat hozzunk létre, ugyanakkor ahhoz túl sokszínű, hogy egyetlen egy leegyszerűsített vetésforgót alkalmazzunk.
Az alap vetésforgó a vetés szükségszerű évenkénti cseréjét jelentené, ami alól néhány gazdasági és agronómiai szempontból jelentős növény korlátozottan mentesülne. A kivételek köre a stratégiai tervben kerül meghatározására, ezzel is biztosítva, hogy indokolt és arányos a kivétel. Ez jóval túlmutatna a jelenlegi kölcsönös megfeleltetésen.

Terménydiverzifikáció:

- 10 ha fölötti szántóterületen gazdálkodóknak adott évben a szántóterületeken legalább két különböző növénykultúrát kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el;
- 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek legalább három féle növénykultúrát, három növény esetén pedig a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 75%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 95%-át.

Területi hatály

Az ország egész területén

Az érintett gazdálkodók típusa

Területalapú támogatásra jogosult termelő az alábbi mentességi szempontok figyelembevételével:

Az előírás teljesítése alól mentesül a gazdálkodó, ha

- legfeljebb 10 hektáros szántóterülettel rendelkezik vagy
- ha a támogatható mezőgazdasági terület több mint 75%-a állandó gyepterület vagy
- a szántóterület több mint 75%-át fűfélék vagy más lágyszárú takarmány, illetve hüvelyesek termesztésére használják, vagy parlagon hagyják, valamint e hasznosítási módok kombinációja esetén.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata (különösen, ha a tagállam a termésdiverzifikációt választotta)

A vetésváltásra vonatkozó előírások hozzájárulnak a talajpotenciál megőrzéséhez, valamint a helyes növénysorrend kialakításával és a nagyobb diverzitással csökkenthető a növényvédőszerek felhasználása.
A terménydiverzifikációs gyakorlat a többféle, eltérő igényű kultúrákból álló vetésszerkezet kialakításával hozzájárul a talajzsarolás csökkentéséhez és a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, valamint a peszticidhasználat csökkentéséhez. Továbbá

VITAANYAG

hozzájárul a mezőgazdasághoz kapcsolódó biodiverzitás védelméhez is azáltal, hogy változatos táplálkozó és élőhelyet biztosít számos vadon élő állatfaj számára.

5.2.4. Biodiverzitás és tájak védelme, minősége

5.2.4.1. GAEC 8: A szántóterület minimális arányán nem termő területek és jellemző táji elemek megőrzése, valamint minden mezőgazdasági területen, a tájképi elemek megtartása, továbbá a sövény- és favágás tilalma a költési és fiókanevelési időszakban

A gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

A. Nem termelő területek minimális részesedési aránya:

A gazdaság szintjén a szántóterületek legalább 7%-át nem termő területként vagy tájképi elemként, parlagon hagyott területként, valamint növényvédő szerek használata nélkül termesztett ökológiai célú másodvetésű kultúrnövényekkel és nitrogénmegkötő növénykel bevetett területként kell fenntartani úgy, hogy a nem termelő területek és tájképi elemek, valamint a parlagon hagyott területek arányának el kell érnie a 3 %-ot.

A minimális részesedés kiszámítására alkalmas tájképi elemek és nem termelő területek indikatív listája:

Kulturális tájképi elemek

Kunhalom, gémeskút

Súlyozási tényező: 1
Olyan kunhalmok és gémeskutak fogadhatóak el, amelyek MePAR-ban lehatárolásra kerültek és a HMKÁ-ban védettek. A kunhalmoknak és gémeskutaknak szántóterületen kell elhelyezkedniük. A kunhalmok a MePAR-ban poligonosan vannak feltüntetve a teljes területükkel. A pontszerűen jelölt gémeskutak mindegyike 25 m2-nek megfelelő területtel kerül lehatárolásra.
A gémeskútra vonatkozó HMKÁ előírások szerint a gazdálkodónak fenn kell tartani a gémeskutakat a 2010. évi, a Kifizető Ügynökség által felmért állapotnak megfelelően.
A kunhalomra vonatkozó HMKÁ előírások szerint a kunhalom területén semmilyen mezőgazdasági talajmunka nem végezhető. Ez alól kivételt képez a gyep felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás. Továbbá a kunhalom területén végzett fakivágás során tilos a földmű bolygatása.

Táblaszegélyek, foltok, védelmi sávok

Táblaszegély:

Súlyozási tényező:1,5
Olyan táblaszegély fogadható el, amely:
- legalább 50%-ban lágy szárú növényzettel borított;
- legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
- jellemzően sávszerű kiterjedésű termeléssel nem érintett földterület;
- a szántóterülettől fizikailag elkülönül;

VITAANYAG

- azzal közvetlenül, egybefüggően legalább harminc méter hosszan határos, és
- teljes sávszélességében mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakíthatja meg.

Erózióvédelmi sáv:

Súlyozási tényező: 1,5
Olyan fás- vagy lágyszárú növényzettel borított terület, ami a rétegvonallal párhuzamosan helyezkedik el, s kifejezett rendeltetése a vízerózió megakadályozása, mérséklése.
További tulajdonságai:
- legalább három és legfeljebb húsz méter átlagos szélességgel rendelkezik;
- legalább harminc méter széles;
- amennyiben a tábla lejtővel párhuzamos oldalai átlagosan kevesebb mint harminc méterre futnak egymástól, úgy az erózióvédelmi sávnak össze kell kötnie a tábla két szélét.

Ennél a két területtípusnál alkalmazni kívánjuk a "tájelemmel szomszédos tájelem" elszámolásának lehetőségét annak érdekében, hogy a 2014-2022 időszakban a zöldítés "ökológiai jelentőségű területek (EFA)" kijelölése és fenntartása c. előírás keretében védelemben részesülő objektumot megőrzése biztosított legyen.

Sövények, magányosan álló fák, fasorok, fás sávok:

Magányosan álló fa:

Súlyozási tényező: 1,5
Olyan magányos fák fogadhatóak el, amelyek a HMKÁ rendeletben védettek és a MePAR-ban lehatárolásra kerültek. Ezek szántóterületen elhelyezkedő, legalább 4 méter átmérőjű lombkoronával rendelkező elszigetelten álló fák. A HMKÁ előírásai szerint a magányos fát kivágni nem lehet.

Fa- és bokorcsoportok

Súlyozási tényező: 1,5
Olyan fa- és bokorcsoportok fogadhatóak el, amelyek a MePAR-ban lehatárolásra kerültek és a HMKÁ rendeletben védettek.
A MePAR-ban azok a fa-, és bokorcsoportok kerülnek lehatárolásra, amelyek 5000 négyzetméternél kisebbek, jellemzően nem vonalas kiterjedéssel rendelkeznek és legalább 50%-banfás szárú növényekkel borítottak, amelyek legalább 20%-ban, gyep felszínborítással is történő érintkezés esetén pedig legalább 50%-ban szántóval vannak körülvéve.
A lehatárolt fa-és bokorcsoportok mindenesetben szántón helyezkedhetnek el. A fa- és bokorcsoportok az egységes kérelem beadó felületen megjelenítésre kerülnek, ezzel segítve az EFA területek kijelölését.
A HMKÁ előírásai szerint a fa- és bokorcsoport területén bárminemű mezőgazdasági talajmunka végzése tilos. Ez alól kivételt képez a visszafásítás érdekében, illetve a gyep felszínborítás helyreállítása érdekében történő előkészítő beavatkozás.

Fás-cserjés sáv:

MUNKAANYAG

Súlyozási tényező: 2
Olyan terület fogadható el fás-cserjés sávként, amely

- legalább 50%-ban fás szárú vegetációval borított
- minimum 3, legfeljebb 20 méter átlagos szélességgel rendelkezik;
- jellemzően sávszerű kiterjedésű;
- a szántóterülettől fizikailag elkülönül;
- teljes sávszélességében lágy szárú növényzet legfeljebb öt, mesterséges elem legfeljebb két méter hosszan szakíthatja meg és;
- a szántóterülettel legalább 30 méter hosszan szomszédos.

A fás-cserjés sáv esetében lehet egy legfeljebb 5 méteres szélességű puffer (pl. földút) a fás-cserjés sáv és a szántóterület között, továbbá a fás-cserjés sáv csak abban az esetben vehető figyelembe, ha az (fizikai paraméterei alapján) a hosszabbik határvonalán szomszédos a gazdálkodó szántóterületével. A fás-cserjés sáv átlagos legfeljebb 20 méteres szélességéből egy, a szántóterület határától mért (ha nincs 5 méteres puffer), átlagosan legfeljebb 10 méter széles sáv elfogadható, mely legalább 30 méter hosszú.
Ennél a területtípusnál alkalmazni kívánjuk a "tájelemmel szomszédos tájelem" elszámolásának lehetőségét annak érdekében, hogy a 2014-2022 időszakban a zöldítés "ökológiai jelentőségű területek (EFA)" kijelölése és fenntartása c. előírás keretében védelemben részesülő objektumok megőrzése biztosított legyen.

Parlag:

Súlyozási tényező: 1
A parlagon hagyott terület legrövidebb pihentetési időtartama január 1-jétől augusztus 31-ig terjedő időszak. A pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával. A parlagon hagyott területen a kultúrállapot fenntartása érdekében a kaszálás, a legeltetés, valamint a mechanikai gyomirtás megengedett.

Egyéb

Nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény:

Súlyozási tényező: 2
MePAR-ban lehatárolt, nem termelő beruházás keretében, szántóföldön létrehozott erózióvédelmi létesítmény.

Szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sáv:

Súlyozási tényező:1,5
HMKÁ rendeletben védett és MePAR-ban lehatárolt vízvédelmi sávok ismerhetőek el. Felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 m, tavak mentén pedig 20 m puffersáv került lehatárolásra a MePAR-ban.
A vízvédelmi sávoknak nem szükséges a szántón elhelyezkedniük, a bejelentett táblával közvetlenül szomszédosak is lehetnek. Puffer nem lehetséges a bejelentett szántóterület és a vízvédelmi sáv között.
Az elszámolandó vízvédelmi sávokon tilos mezőgazdasági termelést végezni, kivéve a mezőgazdasági kultúrállapot fenntartása érdekében végzett legeltetést, kaszálást és

VITAANYAG

mechanikai gyomirtást.
A HMKÁ előírásainak betartása a vízvédelmi sávokon kötelező. A HMKÁ előírások értelmében nem juttatható ki

- műtrágya a MePAR-ban grafikusan megjelölt felszíni vizek partvonalától mért 2 méteres sávban;
- szerves trágya, illetve növényvédő szer.
- a MePAR-ban grafikusan megjelölt 5000 m2 feletti állóvizek partvonalától mért 20 méteres sávban,
- a völgyzáró gátas halastavak esetében a partvonaltól mért 5 méteres sávban,
- a MePAR-ban grafikusan megjelölt egyéb felszíni vízfolyások partvonalától mért 5 méteres sávban azzal, hogy a védőtávolság 3 méterre csökkenthető, ha a mezőgazdasági művelés alatt álló tábla 50 méternél nem szélesebb és 1 hektárnál kisebb területű.

A szerves trágyára vonatkozó védőtávolság nem vonatkozik a legeltetett állatok által elhullatott trágyára, amennyiben az az itatóhely megközelítése miatt következik be.
Ennél a területtípusnál alkalmazni kívánjuk a "tájelemmel szomszédos tájelem" elszámolásának lehetőségét annak érdekében, hogy a 2014-2022 időszakban a zöldítés "ökológiai jelentőségű területek (EFA)" kijelölése és fenntartása c. előírás keretében védelemben részesülő objektumot megőrzése biztosított legyen.

Ökológiai jelentőségű másodvetés:

Súlyozási tényező: 0,3
Ökológiai jelentőségű másodvetésként olyan a tárgyév október 1-jéig legalább két faj keverékével bevetett MePAR-ban támogatható terület fogadható el, amelyet zöldtrágyának, vagy téli takarónövénynek használnak, a vetéstől számított legalább hatvan napig jelen van a gazdálkodó földterületén mely időszak alatt tilos növényvédő szert használni, beleértve a csávázott vetőmag használatát, és amelyet a következő évi első növény vetése előtt beforgatnak. Csak olyan másodvetés fogadható el ökológiai jelentőségűnek, amely a külön nemzeti jogszabályban felsorolt fajokból áll.

Nitrogénmegkötő növénnyel bevetett terület:

Súlyozási tényező: 1
Nitrogénmegkötő területként olyan MePAR-ban támogatható terület fogadható el,amely az alábbi listában felsorolt nitrogénmegkötő növény valamelyikével vagy azok keverékével, vagy a fajlistában szereplő nitrogénmegkötő növény és egyéb más nem nitrogénmegkötő növénykeverékével van bevetve, amely keverékben a nitrogénmegkötő növény csíraszám aránya meghaladja az 50%-ot.
Továbbá az egynyári növények esetén a vetéstől a betakarításig, évelő növények esetén az igénylés naptári évének azon részében, amely alatt a növény a területen van, tilos növényvédő szert és csávázott vetőmagot használni, kivéve ha az évelő növénnyel bevetett terület a vetést követő évben vagy években kerül elszámolásra.

Megnevezés	Típus
1. Fehérvirágú somkóró (Melilotus albus)	évelő
2. Szegletes lednek (Lathyrus sativus L.)	egyéves

VITAANYAG

3. Csicseriborsó (Cicer arietinum L.)	egyéves
4. Tarka koronafürt (Securigera varia)	évelő
5. Keleti kecskeruta (Galega orientalis L.)	évelő
6. Szarvaskerep (Lotus corniculatus L.)	évelő
7. Fehér virágú csillagfürt (Lupinus albus L.)	egyéves
8. Sárga virágú csillagfürt (Lupinus luteus L.)	egyéves
9. Kék virágú csillagfürt (Lupinus angustifolius L.)	egyéves
10. Édes csillagfürt (fehér, sárga vagy kék virágú) (Lupinus alba)	egyéves
11. Lucerna (Medicago sativa L.)	évelő
12. Komlós lucerna (Medicago lupulina)	évelő
13. Sárkerep lucerna (Medigaco falcata)	évelő
14. Tarkavirágú vagy homoki lucerna (Medicago x. varia)	évelő
15. Baltacim (Onobrychis viciifolia Scop.)	évelő
16. Takarmányborsó (Pisum sativum L.)	egyéves
17. Bíborhere (Trifolium incarnatum L.)	egyéves
18. Vöröshere (Trifolium pratense L.)	évelő
19. Fehérhere (Trifolium repens L.)	évelő
20. Perzsahere (Trifolium resupinatum L.)	egyéves
21. Alexandriai here (Trifolium alexandrinum)	egyéves
22. Korcshere (Trifolium hybridum)	évelő
23. Görögszéna (Trigonella foenum-graecum L.)	egyéves
24. Lóbab (Vicia faba L.)	egyéves
25. Pannonbükköny (Vicia pannonica Cr.)	egyéves
26. Tavaszi bükköny (Vicia sativa L.)	egyéves
27. Szója (Glycine max L.)	egyéves
28. Szöszös bükköny (Vicia Vilossa)	egyéves
29. Közönséges vagy veteménybab (Phaseolus vulgaris L.)	egyéves
30. Lencse (Lens culinaris)	egyéves
31. Zöldborsó (Pisum sativum)	egyéves
32. Sárgaborsó (Pisum sativum)	egyéves
33. Mezei borsó (Pisum arvense)	egyéves

Kis kiterjedésű tó

Súlyozási tényező: 1,5
A legalább 0,01 ha és legfeljebb 0,5 ha területű, HMKÁ-ban védett, MePAR-ban lehatárolt, mezőgazdaságilag időszakosan sem hasznosított, vagy nyílt vízfelülettel és maximum 10

méter széles part menti vegetációval szegélyezett, vagy legalább időszakosan vízjárta, de a száraz időszakokban is állandó, a vizes élőhelyekre jellemző növényzettel borított, mélyebb fekvésű terület minősülhet kondícionalitásban elfogadhatónak.
A kis kiterjedésű tó esetében a figyelembe vehető terület nagyságába a kis kiterjedésű tó partja mentén fekvő, legfeljebb 10 méter széles vegetációs sáv is beszámítható.
A HMKÁ előírásai szerint a HMKÁ-ban védett tavakat a fenti paramétereknek megfelelően meg kell őrizni.

Kis kiterjedésű vizes élőhelyek

Súlyozási tényező: 2
MePAR-ban rögzített vizes élőhely.
A lehatárolás módszertana kidolgozás alatt, összhangban a GAEC 2 előírásnál leírtakkal.
A fent említett módszertantól függetlenül a 8. sz. HMKÁ előírás keretében elszámolható a nem termelő beruházások keretében létrehozott vizes élőhely.

Teraszok

Súlyozási tényező: 2
Olyan legalább 1 méter magas, szántóterületen elhelyezkedő mesterséges tereplépcsők, amelyek a HMKÁ rendeletben védettek és a MePAR-ban lehatárolásra kerültek.
A HMKÁ védettség azt jelenti, hogy az ilyen teraszok megőrzése kötelező.
A teraszok a kérelembeadás során vonalasan kerülnek megjelenítésre, 2 méter szélességgel számolhatóak el kondícionalistásban. Ez azt jelenti, hogy a terasznak minden egyes métere 2 m2-nek felel meg. A gazdálkodó szántóterületén elhelyezkedő terasz minimális hossza 10 méter.

B. Kötelezően megőrzendő védett tájképi elemek:

- kis kiterjedésű tavak
- vizes élőhelyek
- teraszok
- kulturális elemek
- sövények, magányosan álló fák, facsoportok, fasorok és fás sávok

C. Sövény- és favágás tilalma a költési és fiókanevelési időszakban

Fát, bokrot és sövényt a március 1. és augusztus 31. közötti költési és fiókanevelési időszakban nem lehet kivágni.

D. Az invazív növényfajok elleni védekezést szolgáló intézkedések

A mezőgazdasági területekre vonatkozó minimumkövetelményeken kívül nem alkalmazunk más ilyen intézkedéseket.

Területi hatály (a nem termelő elemek minimális arányára vonatkozóan)

Az ország egész területén a vonatkozó MePAR fedvények alapján.

VITAANYAG

Az érintett gazdálkodók típusa (a nem termelő elemek minimális részesedése előírás esetében alkalmazandó)

Területalapú támogatásra jogosult, szántóterülettel rendelkező termelő az alábbi mentességi szempontok figyelembevételével:

Az előírás teljesítése alól mentesül a gazdálkodó, ha

- legfeljebb 10 hektáros szántóterülettel rendelkezik vagy
- ha a támogatható mezőgazdasági terület több mint 75%-a állandó gyepterület vagy
- a szántóterület több mint 75%-át fűfélék vagy más lágyszárú takarmány, illetve hüvelyesek termesztésére használják, vagy parlagon hagyják, valamint e hasznosítási módok kombinációja esetén.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

A nem termelő tájképi elemek és az agro-ökológiai célú, növényvédőszer-mentesen művelt másodvetések, N-megkötő növények hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez, illetve a talajok védelméhez.

5.2.4.2. GAEC 9: A környezeti szempontból érzékeny állandó gyepekké nyilvánított állandó gyepek átalakításának vagy szántásának tilalma a Natura 2000 területeken

A gazdálkodói gyakorlat összefoglalása

A környezeti szempontból érzékeny Natura 2000 állandó gyepterületek átalakítása és felszántása tilos. Az egyetlen kivételt ez alól az jelenti, ha az illetékes természetvédelmi hatóság kifejezett engedélyével történik az átalakítás.

Területi hatály

A GAEC hatálya alá tartozó Natura 2000 területeken elhelyezkedő környezeti szempontból érzékeny állandó gyepek teljes indikatív kiterjedése ha-ban: 448 119.98 ha

Az érintett gazdálkodók típusa

Minden területalapú támogatásra jogosult termelő.

A GAEC-előírás fő célkitűzésének eléréséhez való hozzájárulás magyarázata

A Natura 2000 gyepterületek hozzájárulnak a biológiai sokféleség védelméhez, az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

V. Melléklet: 5.3 Hozzájárulás az uniós Zöld Megállapodásának céljaihoz (Termőföldtől az asztalig és a Biodiverzitás stratégia)

Amint azt a Stratégiai állásfoglalásban is rögzítettük: a magyar KAP Stratégiai Terv érdemben járul hozzá az Európai Zöld Megállapodás célkitűzéseinek megvalósulásához.

Az alábbiakban a Termőföldtől az Asztalig (F2F) Stratégia, valamint a Biodiverzitás Stratégia mezőgazdaságot és élelmiszeripart érintő célértékeit tekintjük át, és mutatjuk be Tervünk hozzájárulását ezek teljesüléséhez.

VITAANYAG

5.3.1. A tápanyagveszteség csökkentése 50 százalékkal, miközben a talaj termékenysége nem romlik (F2F)

Magyarországon a talajvédő termőföldhasználat alapelvárásait *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény* szabályozza, mely a talajok általános védelmén túl kiterjed az erózió elleni védekezésre, a talajok szervesanyag-tartalmának megőrzésére, illetve a szikes és savanyú talajok művelésére és a környezetkímélő tápanyag-gazdálkodásra, valamint a talaj túlzott tömörödésének megelőzősére és megszüntetésére, ezáltal vízgazdálkodásának javítására. *A talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII. 18.) FVM rendelet* határozza meg a fenti törvénnyel összhangban, hogy mely tevékenységekhez kell talajvédelmi tervet készíteni (pl. öntözés, hígtrágya, szennyvíz és szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználása, erózió elleni műszaki talajvédelmi beavatkozások megvalósítása stb).

KAP Stratégiai Tervünkben a kondicionalitáson belül az **5., 6. és 7. számú GAEC előírás** vonatkozik a talajok védelmére. Ezek az előírások egyrészről a talajromlás és a talajerózió kockázatát hivatottak csökkenteni, másrészről a talajpotenciál megőrzését szolgálják összhangban *a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvénnyel.*
Az **agro-ökológiai alapprogram** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül a téli talajtakarás, a forgatás nélküli talajművelés, a talajkondicionálók, nitrogén-inhibitorok, mikrobiológiai készítmények alkalmazása, az ültetvények sorközének takarása, a terménydiverzifikáció, valamint a magasabb arányú nem termelő terület fenntartása (pl. parlag, nitrogénmegkötő növények telepítése, másodvetésű zöldtrágya növények termesztése) betartása segíti elő a talajpotenciál megőrzését és javítását, a talajszerkezet és a talaj biodiverzitásának védelmét és javítását, a talajok tápanyag- és vízmegtartó képességének növelését, valamint az erózió elleni védelmet.
Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható tápanyag-gazdálkodásra (talajvizsgálaton alapuló tápanyag-gazdálkodási terv készítése, nitrogén hatóanyag kijuttatás korlátozása), a talajvédő gazdálkodásra (forgatás nélküli talajművelés, erózióvédelmi intézkedések, talajvédő vetésszerkezet stb.), és ezen felül terület specifikus előíráscsomagok kerültek összeállításra az erózió-, a belvíz-, illetve az aszályérzékeny területekre. Míg az erózió elleni előíráscsomagnak a talajerózióból és/vagy felszíni lefolyásból származó hordalék- és szennyezőanyag terhelés csökkentése az elsődleges célja, addig a belvíz-érzékeny területeken a vízvisszatartás, az aszály-érzékeny területeken pedig a vízmegtartó talajművelés az támogatott jó gyakorlat.
Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági terület bruttó tápanyagmérlegének javításához, a talajzsarolás csökkentéséhez, valamint a talajok szervesanyag-készletének helyreállításához. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken, ezáltal hozzájárulnak a F2F célkitűzés megvalósulásához.

5.3.2. Az EU mezőgazdasági területének 25 százalékán ökológiai gazdálkodást folytassanak (F2F és Biodiverzitás)

VITAANYAG

Magyarországon az ökológiai gazdálkodás támogatását a Biodiverzitás Stratégia és a Termőföldtől az Asztalig Stratégia célkitűzéseinek tükrében kiemelt jelentőségűnek tekintjük. Ezzel arányos forrásallokációt, illetve megemelt fajlagos támogatási szintet biztosítunk mind az átállás, mind a fenntartás időszakára.

A már a korábbi vidékfejlesztési programokban is jelenlévő **ökológiai gazdálkodás támogatásának** (ÖKO, beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) **folytatása és a támogatások folyamatosságának biztosítása kiemelt cél** nemzeti szakpolitikai dimenzióban is, mivel az ökológiai gazdálkodás jelentős környezeti hozzáadott értékű gazdálkodási forma, ami jelentős mennyiségű területen és jelentős forrással járul hozzá a környezeti- és klímatörekvéseinkhez. 2022-től megemelt egységköltséggel, 3 éves kötelezettségvállalási időszakkal hirdettük meg – a VP szabályrendszere szerinti – az új ÖKO felhívást, melyet 2025-től újabb – a Stratégiai Terv szabályrendszere szerinti – ÖKO felhívás követ majd. Tehát 2022-ben még: 1305/2013/EU rendelet 28. cikke (Agrár-környezetvédelemi és éghajlattal kapcsolatos műveletek), illetve a 29. cikke (Ökológiai gazdálkodás), míg 2023-tól determináljuk a KAP Stratégiai Terv rendelet 70. cikke alá (Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások). A 2025. évi új ÖKO indítása lehetőséget ad, hogy az időközben felmerülő újabb szükségleteknek és/vagy problémákat még hatékonyabban kezelő előíráscsomagokat dolgozzunk ki.

Amint arra az IFOAM nemzetközi ökogazdálkodási szervezet is rámutatott kiadványában (link: https://www.organicseurope.bio/content/uploads/2021/11/IFOAMEU_policy_CAP_externalbriefing_17112021.pdf?dd), Magyarországon **komoly hangsúlyt fektettünk a KAP stratégia tervezés során, hogy a vele párhuzamosan készülő, nemzeti Ökológiai Cselekvési Tervvel (ÖCST) a lehető legerősebb szinergiát alakítsuk ki**. A két programot gondozó stáb szoros együttműködésben dolgozott az elmúlt egy évben.

A Cselekvési Terv legfontosabb célkitűzése, hogy **2027-ig megduplázza a hazai ökológiai művelés alá vont területek méretét, elérve ezzel a 10 százalékos ökoterületarányt,** jelentősen hozzájárulva ezzel az ambiciózus uniós célszám eléréséhez. A Cselekvési Terv intézkedéseinek megvalósításához szükséges forrás jelentős része a hazai KAP Stratégiai Tervbe beépíthető. A magyar **KAP Stratégiai Terv számos ponton segíteni fogja tehát az intézkedéseket:**

1. Az Agrárminisztérium rendszeres szakmai egyeztetéseket tart az érintett ágazati szervezetekkel (Vetőmag Szövetég és Terméktanács, Gabonatermesztők Országos Szövetsége, FruitVeB, Baromfi Termék Tanács, Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Vágóállat és Hús Szakmaközi Szervezet és Terméktanács, Felelős Élelmiszergyártók Szövetsége stb.) és az Agrárminisztérium Irányító Hatóságával a **KAP felhívások öko célértékekkel való összehangolása és a sikeres ökológiai átállási** arány megvalósítása érdekében 2022-től.
2. Az Agrárminisztérium a mezőgazdasági termékekre és élelmiszerekre vonatkozó minőségrendszerek és az önkéntes mezőgazdaságitermék-tanúsító rendszerek nemzeti elismeréséről szóló 26/2018. (X. 1.) AM rendelet szerint – a KMÉ védjegyrendszer részeként – **elismer egy ÖKO-KMÉ védjegyet 2023-ig,** amely – a már létező minőségrendszereket tovább erősítve – ösztönzi a teljes átállást és a bio termékek közül kiemeli a magasabb minőséget (nemzetközi példák: osztrák AMA Biosiegel, német Bio-Siegel mintájára).

VITAANYAG

3. Az Agárminisztérium **kiemelten ösztönzi** (pl. jelentős pályázati plusz pontokkal) az innovációra különösen fogékony gazdálkodói kört, a fiatal gazdákat továbbá a friss zöldség és gyümölcs termelőket az **ökológiai termék-előállításra**, illetve a kisebb létszámú **ökológiai állattartó telepek átállítását** segítő takarmány-integrációk kialakulását (pl. tej, sertés, tojás és húshasznú baromfi és kiskérődző vonalon) 2023-tól.
4. Az Agrárminisztérium megbízásából, a NAK kiadásában **ágazat-specifikus technológiai útmutatók és tájékoztatók** készülnek 2022-től a gazdálkodók számára, melyek elősegítik a sikeres ökológiai átállást, az ökológiai állattartás, tápanyag-utánpótlás gyakorlatának elsajátítását, a tanúsított termék-előállítást, valamint tudatosítják az ökológiai gazdálkodás hozzájárulását a klíma-, biodiverzitás- és egészségvédelmi célokhoz.
5. Az Agrárminisztérium a KAP vonatkozó felhívásai (pl. élelmiszerfeldolgozási beruházások felhívásai) által **20 százalékkal megnöveli az ökotermék-integrációban részt vevő termelők számát** 2027-ig.
6. Az Agrárminisztérium **pontosítja a REL együttműködésekkel kapcsolatos követelményeket** és a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével támogatja az **ökológiai rövid ellátási láncok létrehozását**, különös tekintettel az ökogazda-molnár-pék együttműködések és a közösség által támogatott ökológiai mezőgazdasági rendszerek (AMAP rendszerek) létrehozási és működtetési költségeit 2027-ig.
7. Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi az **ökológiai állati eredetű termék-előállítást** (pl. tejtermékek, méz, hal, hús, tojás), különös tekintettel az **öko gyepterületekhez köthető állattartás ökológiai minősítésére** (pl. istálló fejlesztések, öko állatállomány átállásával járó állatbeszerzési költségek támogatása) és a kiskérődzőkben rejlő potenciál kiaknázására 2027-ig.
8. Az Agrárminisztérium a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével ösztönzi a **tanúsított öko élelmiszer-előállítást végző feldolgozó üzemek számának megduplázódását** 2027-ig.
9. Az Agrárminisztérium támogatja a **tanúsított ökotermék-előállítók egyéb minőségirányítási rendszerekhez** (IFS, BRC GLOBALG.A.P. stb.) való csatlakozását, legalább a minőségirányítási rendszerekhez való csatlakozás KAP felhíváshoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
10. Az Agrárminisztérium pályázati keretet biztosít a tanúsított ökoterméket előállító üzemek **fenntartható csomagolástechnikai és logisztikai fejlesztéseihez** és beruházásaihoz az uniós Körforgásos Gazdasági Akciótervvel összhangban, legalább a vonatkozó KAP felhívásokhoz tartozó keretösszeg ökoterület-arányos részével 2023-tól.
11. Az Agrárminisztérium a hazai agrármarketing keret 15 százalékát fordítja **ökológiai termékek promóciójára**, amit a KAP-pal összefüggő tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozó pályázatok és egyéb hazai kiírású pályázati keretek révén valósít meg 2027-ig.
12. Az Agrárminisztérium támogatja az **ökológiai tanúsítás és a KMÉ védjegyrendszer részeként létrejövő ÖKO-KMÉ védjegy megszerzését és népszerűsítését** a minőségrendszerekhez való csatlakozás és a minőségrendszerek promóciója KAP felhívásokhoz tartozó keretösszegek ökoterület-arányos részével.

VITAANYAG

5.3.3. A tagállamok mezőgazdasági területének 10 százalékát magas biodiverzitású tájelemek borítsák (Biodiverzitás)

Magyarországon a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény általánosságban kimondja, hogy **a vadon élő szervezetek, továbbá ezek állományai, életközösségei megőrzését élőhelyük védelmével együtt kell biztosítani**, továbbá hogy a vadon élő szervezetek élőhelyeinek, azok biológiai sokféleségének megóvása érdekében minden tevékenységet a természeti értékek és területek kíméletével kell végezni, valamint biztosítani kell a fenntartható használatot, ami magában foglalja a tartamosságot, a természetkímélő módszerek alkalmazását és a biológiai sokféleség védelmét is. Meg kell őrizni a tájak természetes és természetközeli állapotát, továbbá gondoskodni kell a tájak esztétikai adottságait és a jellegét meghatározó természeti értékek, természeti rendszerek és az egyedi tájértékek fennmaradásáról

KAP Stratégiai Tervünkben a Natura 2000 területekre vonatkozó **3. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** és a **4. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelmény** *az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet*, illetve a *NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet* előírásaiban jelenik meg. Az jogszabályi előírások a Natura 2000 területek általános védelmét (pl. engedélyköteles tevékenységek), illetve gyepterületek esetében az azok megőrzését szolgáló minimális földhasználati előírásokat fedik le.
A kondicionalitás előírásai közül a **1. számú GAEC előírás** (állandó gyepek védelme), a **2. számú GAEC előírás** (vizes élőhelyek és lápok védelme), a **8. számú GAEC előírás** (nem termelő elemek fenntartása, tájképi elemek védelme és fészkelési időszakra vonatkozó korlátozások), valamint a **9. számú GAEC előírás** (Natura 2000 érzékeny gyepek feltörési tilalma) járul hozzá a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.
Az **agro-ökológiai alapprogram** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) választható előírásai közül az állandó gyepek gazdaság szintű megőrzése, az emelt szintű, **10 százalékos nem termelő elem fenntartási arány**, a táblaméret maximalizálása, a méhekre veszélyes növényvédőszerek korlátozása, az ökológiai növényvédelemben engedélyezett ágensek használata, illetve az ültetvény talajtakarás, sorközgyepesítés választása gyakorlatok is hozzájárulnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek fenntartásához és sokszínűségének növeléséhez, a túlzott növényvédőszer-használat csökkentéséhez, ezáltal segítik a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását.
Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) előírascsomagjai közül nyolc kifejezetten a mezőgazdasági művelés alatt álló gyep- és szántóterületekhez kötődő közösségi jelentőségű fajok megőrzését célozza fajspecifikus előírásokkal a Magas Természeti Értékű Területeken. Mindemellett a többi előírascsomag is tartalmaz olyan előírásokat, melyek hozzájárulhatnak a mezőgazdasági területekhez kapcsolódó élőhelyek és fajok védelméhez, ezáltal elősegítve a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javítását is.
A **Natura 2000 gyep- illetve erdőterületek kompenzációs kifizetései** (beavatkozások kódjai: RD23_G06_NAG_72, RD34_F01_NAF_72) az ezekre a területekre vonatkozó speciális földhasználati előírások következtében keletkezett többletköltség és bevételkiesés kompenzációját szolgálja, mely intézkedés hozzájárul a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához.

Az **agro-ökológiai nem termelő beruházások** és az azok fenntartását szolgáló **agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés** (beavatkozások kódja: RD21_G04_LCI_73, RD22_G05_LCP_70) a jelenleg a gazdaságosság határán művelt szántóterületek földhasználat váltását hivatott előmozdítani többek közt a biodiverzitás szempontjából fontos élőhelytípusok létrehozásának céljával, úgymint pl. biodiverzitás védelmi tartós zöldugar (méhlegelő), füves cserjesávok, fajgazdag gyepek, mezővédő erdősávok, fás legelők, vizes élőhelyek, illetve gyepes vízvédelmi sávok. Az így létrejövő és megfelelő előírások mentén fenntartott élőhelyek hozzájárulnak a kedvezőtlen természetvédelmi helyzetben lévő fajok helyzetének javításához.
Az **erdőgazdálkodás környezeti vagy klíma célú többéves kötelezettségvállalásainak fenntartási támogatása** (EKV, beavatkozás kódja: RD32_F02_FEC_70) intézkedés az erdészeti hatóság által erdőtervben meghatározott kötelezettségeken túlmutató erdő-környezetvédelmi vállalásokkal (folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódra történő átállás, folyamatos szerkezetátalakítás vagy javított felújítás, intenzíven terjedő idegenhonos fa és cserjefajok visszaszorítása, tisztások visszaalakítása, az erdőállományok kézimunka igényes ápolása, illetve a természetkímélő anyagmozgatás) hozzájárul a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is. Az **erdők klíma és környezeti teljesítményének javító beruházások** az erdőszerkezet átalakításával, az elegyesség növelésével hozzájárulnak a meglévő erdők természetességi állapotának javításához a Natura 2000 erdőterületeken is az érintett erdőrészletre vonatkozó hatóság által jóváhagyott erdőterv alapján. (beavatkozás kódja: RD38_F08_INN_73)

5.3.4. A növényvédőszerek használatának, valamint kifejezetten a kockázatos növényvédőszerek használatának csökkentése 50 százalékkal (F2F)

Magyarországon a növényvédő szerek használatára vonatkozó hazai előírásokat elsősorban az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény, illetve a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet tartalmazza. Ezek az előírások egyúttal megfelelnek a kondicionalitáson belül a **7. és 8. számú jogszabályban foglalt gazdálkodási követelményeknek** (növényvédő szerek forgalomba hozatala, illetve fenntartható használata) is.

KAP Stratégiai Tervünkben az **agro-ökológiai alapprogram** (beavatkozás kódja: DP17_G01_ECOS_16) fenti szabályozásokon túlmutató választható előírásai közül több is kapcsolódik a fenntartható növényvédőszer-használathoz, mint pl. a méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos növényvédőszerek használatának korlátozása, illetve az ökológiai gazdálkodásban engedélyezett biológiai ágensek alkalmazásának ösztönzése. A nem termelő elemek fenntartása segíti a hasznos élő szervezeteket, melyek részét képezik az integrált növényvédelemnek.
Az **agrár-környezetgazdálkodási kifizetések** (AKG, beavatkozás kódja: RD19_G01_AEC_70) általános előírásai közül több is kiterjed a fenntartható növényvédőszer-használatra (a felhasználható növényvédőszer hatóanyagok korlátozása), illetve az integrált növényvédelmi megoldások alkalmazására (növényvédelmi előrejelzés alkalmazása, hasznos élő szervezetek segítése).
Az **ökológiai gazdálkodás támogatása** (beavatkozások kódja: RD20_G02_ORT_70) a gazdálkodási mód során alkalmazott, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós jogszabályokban megfogalmazott elvek és szabályok következtében közvetlenül hozzájárul a mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentéséhez. Ezek az előírások mind túlmutatnak a fent részletezett alapkövetelményeken.

VITAANYAG

A **mezőgazdasági üzemek fenntartható és digitális fejlesztése**, valamint **a zöldség-gyümölcs ágazati** beavatkozások közül az éghajlatváltozás mérséklését és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szolgáló intézkedések mind lehetőséget adnak olyan beruházások támogatására, amelyek hatékonyan csökkenthetik a mezőgazdasági termelők növényvédőszer felhasználását (beavatkozások kódja: SC18_G02_FVL_47, RD01_E01_FRM_73, RD02_D01_FRM_73).

5.3.5. A forgalomba hozott antimikrobiális készítmények mennyiségének csökkentése 50 százalékkal (F2F)

A mezőgazdasági haszonállatok tartása az utóbbi évtizedekben jelentősen megváltozott. Továbbá a fogyasztók részéről az egészséges élelmiszerek felhasználásán túl a fenntarthatóság és az állatok jóléte is előtérbe került.

KAP Stratégiai Tervünkben a támogatási körbe vont **megelőző egészségügyi intézkedések, kezelések az állatállományok általános egészségi és higiéniai állapotának javulásához** vezetnek. Ez csökkenti a megbetegedések számát, ezáltal a gyógykezelések, köztük az antimikrobiális szerek, antibiotikumok adásának szükségességét. Így mérséklődik annak kockázata, hogy antibiotikum rezisztens patogén baktériumtörzsek alakuljanak ki, és terjedjenek el a hazai állományokban. 2022. január 28-tól minden tagállamban közvetlenül alkalmazandó új Uniós szabályozás kerül bevezetésre. Az állatgyógyászati készítményekről szóló 2019/6/EU, továbbá a gyógyszeres takarmányokra irányadó 2019/4/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletek kiemelten kezelik az AMR témakörét, és számos intézkedést és szigorítást tartalmaznak a felelős antibiotikum-használat elősegítésére az állategészségügyben, amire természetesen a KAP-beavatkozásaink kialakításakor is figyelemmel voltunk. (beavatkozás kódok: RD29_G12_AWR_70, RD30_G12_AWC_70, RD31_G12_AWS_70, RD32_G12_AWP_70, RD33_G15_AWB_70)

A nemzetközi irányvonalakkal összhangban 2018 áprilisában **nemzeti állategészségügyi intézkedési terv került kidolgozásra az AMR csökkentésére**, mely többek között célul tűzte ki a 128/2009. (X. 6.) FVM rendelet módosítását is. A 2021. augusztusban bevezetett új hazai rendelkezések az antibiotikum felhasználás csökkentését és a körültekintő, felelős antibiotikum felhasználást segítik, az állat- és közegészségügy közös védelmének szem előtt tartásával, összhangban a nemzeti szakmapolitikai törekvésekkel. A legfontosabb változások közé tartozik, hogy: (i) antibiotikumot kizárólag vényen írhat fel állatorvos (megrendelő nem alkalmazható), legfeljebb hétnapos kezelésre elegendő mennyiségben; (ii) a humánegészségügyi szempontból ún. kritikusan fontos hatóanyagok megelőző célú alkalmazása tilos, terápiás célra kizárólag rezisztencia vizsgálat elvégzését követően használhatóak; (iii) 2022 januárjától az antibiotikum-felhasználást a jelenleginél bővebb adattartalmú gyógykezelési naplóban kell rögzíteni, s elindul a Nébih online rendszerében történő adatszolgáltatás.

Az élelmiszerlánc-felügyeleti szervek, hatóságok a célzott ellenőrzésekkel, az antimikrobiális készítmények engedélyeinek felülvizsgálatával, a szakmai szervezetekkel való intenzív kapcsolattartással, a vonatkozó nemzetközi feladatok ellátásával, valamint útmutatók kiadásával, képzésekkel járulnak hozzá a felelős antibiotikum-alkalmazáshoz.

V. melléklet: 5.4. Termeléstől függő jövedelemtámogatás keretében végzett beavatkozások és 2000/60/EK vízkeretirányelv összhangja

5.4.1 Vízkeretirányelvnek való megfelelés Magyarországon

A víz-keretirányelv valamennyi felszín alatti víztest esetében célul tűzte ki a jó mennyiségi állapot elérését. Ez azt jelenti, hogy a vízkivételek nem csökkenthetik a felszín alatti víz szintjét olyan mértékben, hogy az a víz állapotának romlásához vagy jó állapotának el nem éréséhez vezessen.

Magyarország európai viszonylatban is kiemelkedő jelentőségű felszínalatti vízkészlettel rendelkezik. Az ország területének túlnyomó része a vízterhelési alapérték szempontjából az alacsony kategóriába tartozik (az összes vízkivonásnak a rendelkezésre álló megújuló felszíni és felszín alatti vízkészletekhez viszonyított aránya 10% alatti). Emellett a Dél-Dunántúlon és az Északi-középhegység térségében nagyobb kiterjedéssel, valamint a Dél-Alföld kis részén pedig találhatóak olyan területek, amelyek az alacsony-közepes, valamint igen csekély mértékben közepes-magas kategóriába esnek. Ezen területek esetében elmondható, hogy a termeléshez kötött támogatással érintett mezőgazdasági parcellák jellemzően nem ide csoportosulnak, ezt az Európai Számvevőszéknek a Fenntartható vízhasználat a mezőgazdaságban című 20/2021 számú különjelentése is bemutatja, alátámasztja.

Ugyanakkor a mezőgazdasági termelés befolyásolja mind a vízminőséget, mind a vízmennyiséget. A Magyarországon alkalmazott vízhasználati és vízjogi engedélyezési szabályok megfelelnek a víz keretirányelv mennyiségi és minőségi vonatkozású céljainak és elvárásainak.

Ahogy Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási tervében is szerepel, országos kitekintésben a vízkivételekről megállapítható, hogy a tényleges vízkivétel minden évben elmarad az engedélyezett, (a vízjogi engedélyben) lekötött mennyiségtől.

A 2018. évi adatok szerint az engedélyezett és ténylegesen üzemelő, évi 500 m3-t meghaladó volumenű felszíni vízkivételek száma 2033 volt. Az összes kivett mennyiség 78,5%-a, egyúttal a legnagyobb volumenű vízkivételek energiaipari célokat szolgálnak, éves mennyiség tekintetében a halgazdasági vízkivétel 7%-ot, a kommunális vízkivétel 6%-ot, az **öntözés csupán 2,5%**-ot, az ipar 3,5%-ot tesz ki.

5.4.2. KAP Stratégiai terv kondicionalitással kapcsolatos előírásainak hatása a termeléshez kötött támogatások víztakarékosságára

A megerősített környezeti kondicionalitás 2023-tól a termeléshez kötött támogatások esetében is a támogatásokhoz való hozzáférés alapvető feltételei közé kerül. Ennek megfelelően ezen beavatkozások jogosultjai a 2021/2115/EU rendelet III. mellékletében szereplő minden olyan előírást is betartanak, amelyek közvetlenül vagy közvetve a víz, mint kiemelt jelentőségű természeti erőforrás védelmét szolgálják. Ez a következők:

• GAEC 2 (A vizes élőhelyek és a tőzegláp védelme): Magas kötöttszéntartalmú talajok védelme;

• GAEC 4 (A vízfolyások mentén védelmi sávok kialakítása): A vízszennyezés elleni védelem, a vízkészletek kimerülésének megelőzése;

• JFGK 2 (A Tanács 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről)

A kondicionalitás 2023-tól érvényes elemei között emellett a JFGK 1 konkrét alap előírást fogalmaz meg a víz-keretirányelv egyes elemeinek végrehajtását illetően, amely a kondicionalitás ellenőrzési és szankciórendszerén keresztül a termelőkön szintén számon kérhető. Az irányelv 11. cikk (3) e) és h) pontjai egyúttal minden vízgyűjtő-gazdálkodási terv

VITAANYAG

kötelező alapintézkedései közé tartoznak. Az előírás megfelelő nemzeti végrehajtása és ellenőrzése ezáltal kapcsolatot teremt az öntözési célú vízkivételre vonatkozó engedélyezési eljárások és a KAP keretében érkező kifizetések folyósítása között.

5.4.3. KAP Stratégiai Terv termeléshez kötött támogatásának megfelelése a Vízkeretirányelvnek

Mivel a termeléshez kötött támogatási jogcímeken keresztül az érintett ágazatok aktuális, tényleges termelő tevékenységét támogatjuk. Kiemelt jelentőségű, hogy a jogosultsági feltételek oly módon kerüljenek kialakításra, hogy biztosítva legyen, hogy hatásuk a felszín alatti és felszíni vizek mennyiségi és minőségi állapotát tekintve semleges vagy pozitív hatású. A termeléstől függő jövedelemtámogatás jogcímeinek felépítése, jogosultsági kritériumai nem jelentenek kiemelt kockázatot a víztestek mennyiségi vagy minőségi állapotára, a vízfelhasználás növelését nem ösztönzik. Ezt támasztja alá, hogy a támogatásra vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére (részletesen lásd 5. fejezet beavatkozások: DP04_E03_CISB_16, DP05_E04_CISR_16, DP06_E05_CISV_16, DP07_E06_CISI_16, DP08_E07_CISO_16, DP09_E08_CISE_16, DP10_E09_CISF_16, DP11_E10_CISS_16, DP12_E11_CISC_16, DP13_E12_CISM_16, DP14_E13_CISD_16, DP15_E14_CISG_16, DP16_E15_CISP_16) .

A magyar VGT2-ben azonosított egyik rendszerszintű probléma „az éghajlatváltozás kihívásai, az alkalmazkodóképesség hiányosságai, amelyek a fejlődés fenntarthatóságát veszélyeztetik”. A termeléshez kötött növénytermesztési jogcímek közül ötben a minősített szaporítóanyag használatának előírása egyfajta reakcióként, válaszként értékelhető. A minősített szaporítóanyag felhasználásának előírásán keresztül a termeléshez kötött támogatás képes hozzájárulni az EU környezet- és klímavédelmi célkitűzéseihez. Az előírás azt a célt szolgálja, hogy a termelők a klímaváltozás negatív hatásait kezelni képes, ellenálló fajtákat termesszenek, ezzel is elősegítve a mezőgazdaság klíma-adaptációját.

A **rizstermesztés termeléshez kötött támogatására** vonatkozó jogosultsági feltételekből és támogatási összegéből megállapítható, hogy a fajlagos támogatás minden termelőre nézve egységes, nem tartalmaz ösztönző elemet magasabb hozam elérésére (beavatkozás kódja: DP05_E04_CISR_16). A rizs a hazai éghajlati viszonyok között csak elárasztásos technológiával termeszthető, amire elsősorban a Tisza-völgy és Körös-völgy öntözőrendszereinek körzetében adott a lehetőség. Ezzel együtt az árasztásos időszakot követően a víz gyakorlatilag tisztább formában kerül visszavezetésre. A már berendezett, elbontatlan rizstelepek vízelvezető hálózata a fő gyűjtőcsatorna mentén húzódó területek belvízmentesítésének fontos eszköze. Összességében elmondható, hogy az ágazat által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások, ideértve a gyenge adottságú területek hasznosítását vagy éppen a földekről visszavezetett víz tisztaságát is, összességében nagyobb környezeti hozzáadott értékkel bír, mint amekkora veszteség a rizstermesztés árasztásos időszakában a párolgás révén keletkezik.

Az **állatalapú termeléshez kötött támogatások** esetében, fontos, hogy az Európai Számvevőszék 20/2021 sz. különjelentése is megerősíti, az állatoknak biztosított ivóvíz a mezőgazdasági vízhasználatnak csak kis hányadát teszi ki. Éppen ezért e jogcímek esetében az elsődleges fókusz a víz minőségi védelmére összpontosul (beavatkozások kódja: DP11_E10_CISS_16, DP12_E11_CISC_16, DP13_E12_CISM_16, DP14_E13_CISD_16). A húsmarha- és juhtartás Magyarországon jellemzően extenzív módon zajlik, így a gyepek túllegeltetését megelőző állatsűrűségi előírások biztosítják azt, hogy az állattartás ne okozza a

víztestek minőségének romlását, így azt is, hogy az intézkedés összhangban legyen az irányelv célkitűzéseivel.

5.4.4. KAP Stratégiai Terv egyéb beavatkozásai, amelyek segíthetik a termeléshez kötött támogatások felhasználóit a Vízkeretirányelvnek történő megfelelésben

Kiegészítő információként pedig megjegyezhető, hogy a KAP Stratégiai Terv II. pillérből finanszírozott beruházási konstrukciókon keresztül jelentős forrásokat tervezünk fordítani az irányelvnek való jobb megfelelést elősegítő **mezőgazdasági üzemek fenntarthatósági fejlesztésére**, amelyből további állattartó telepek modernizációja valósítható meg (beavatkozás kódja: RD01_E01_FRM_73). Magyarországon az állattartó telepek korszerűsítésére a 2015-2022 közötti ciklusban jelentős pályázati források álltak rendelkezésre. A víz minőségi szempontból történő megóvása kiemelt cél, így a trágyatárolás és kihelyezés is a nitrát irányelv előírásaival összhangban történjen.

A KAP Stratégiai Terv II. pillérében tervezett beavatkozással a **precíziós gazdálkodás** minél szélesebb körű térnyerését is szeretnénk ösztönözni, amely elősegíti a természeti erőforrások (köztük a víz) ésszerűbb és fenntartható használatát az egyes ágazatokban (beavatkozás kódja: RD06_B02_YFY_75). Továbbá jelenleg és a jövőben is támogatni tervezzük a **víztakarékos öntözési technológiák** bevezetését, az öntözőrendszerek vízfelhasználásának optimalizálását, a víztakarékos öntözési infrastruktúra és a kapcsolódó műtárgyak fejlesztését, az energiatakarékos öntözési technológiák bevezetését. Továbbá célunk a digitális technológiák alkalmazásának elterjesztése, a termelők digitalizációs átállását segítő beruházások támogatása. A korszerű és szakszerű öntözéses gazdálkodás, az optimalizált, precíziós öntözéstechnológia növeli a vízfelhasználás hatékonyságát. Az ilyen technológiák beszerzése, kialakítása jelentős többletköltségekkel járhat a termelők számára, de hozzájárul a vízzel és ezzel együtt az energiával történő takarékossághoz, a túlöntözés elkerüléséhez. A célzott, precíziós öntözéses módszerek elterjesztése, amelyben a vízmennyiség pontosan mérhető, az elszivárgás és a kimosódás csökkenthető, hozzájárul a hatékonyság növeléséhez (beavatkozások kódja:RD12_W01_WTO_74, RD15_W04_COP_77).

VITAANYAG